AVGVSTINI
BARBOSÆ,
I. V. D. LVSITANI,
ELECTI EPISCOPI
VGENTINI,

Tractatus

DE CANONICIS,
ET DIGNITATIBVS.

AVGVSTINI BARBOSÆ,

V.I.D. LVSITANI,

PROTONOTARII APOSTOLICI,
& sacræ Congregationis Indicis Consultoris,
NVNC ELECTI EPISCOPI VGENTINI,

TRACTATVS

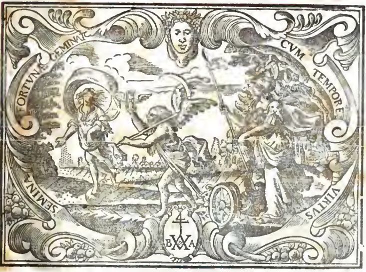
DE CANONICIS,

ET DIGNITATIBVS.

Aliisque inferioribus Beneficiariis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque Officiorum tam in Choro, quàm in Capitulo.

Hac quarta Editione ab ipso Auctore recognitus, & quamplurimorum Additamentorum accessione locupletatus.

Cum SVMMARIIS, & INDICIBVS copiosis

LVGDVNI,
Sumpt. PHILIPPI BORDE, LAVRENTII ARNAVD, & CLAVDII RIGAVD.

M. DC. LVIII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

ILLVSTR^{MO}, ET REVER^{MO}

DD. BERNARDO ATTAYDIO,

MAGNO PRIORI INSIGNIS Ecclesiæ Vimaranensis,

AVGVSTINVS BARBOSA, eiusdem Ecclesiæ Thesaurarius, F. P.

SI nihil, Illustrissime, & Reuerendissime Domine, tam naturale ex Vlpiani sententia, quàm eodem genere quidquam dissoluere, quo est colligatum, nihil contra tam naturale, sententia mea, quàm eodem & recolligere, quo est aliquando dissolutum. Cùm verò tam auctoritas in me tua, quàm obsequium in te meum æquè naturalia sint, vt putà à Maioribus vtrique hæreditario tibi iure tradita, mihi nexu relicta; & ea hinc temporis cursu, inde mea potissimum absentia quasi dissoluta videri possint, religandi modus sicut mihi imprimis expetendus, ita & non alius exquirendus fuit, quàm qui ab ipsis vtriusque Parentum studiis in nobis non degeneranter, vt spero, continuatis, sponte se quadam naturali oblatus est. Et iam à memoria tibi non excessisse puto quanta cum auctoritate Excellentissimus Pater tuus patre vtebatur meo; nam neque mihi excidit quanta cum veneratione, quantóque obsequio meus tuum obseruaret, & coleret. Tanta quidem hinc inde, quanta vtriusque fortuna par esset, & quæ transcendentem tui gradum descendentem mei ita libraret, vt vterque quod erat ab altero æqua lance haberetur. Quæ memoria me ita stimulat, vt patris mei pietatem violare mihi viderer, si eius studium in Excellentissimum Patrem tuum non inceptum modò, sed longè productum in te ego continuare, totísque viribus complecti non conarer, illius quidem mensuram vt saltem non coarctasse me gaudeo, ita & Patris te tui egregiè ampliasse gratulor; qui Regis nostri apud Cæsaream Majestatem Legatum agens priùs altioris scilicet militiæ tyrocinium, pòst & in summo Lusitanici Regni, solíque patrij prætorio Præfectus assumptus Regem non quasi ex Regis imperio, sed naturali

quodam feruore ita pro Rege agit, vt natus in illo videri possit, non factus. Gloriæ tibi tantò maioris, quantò rarioris exempli, & in quo primò tum Catholicus Rex Lusitanorum fidem spectabilem sibi esse indicauit, tum ipse posteris nedum suis, sed & nationi omni, cuius oculos in se solùm quasi in antesignanum sibi spectandum rapuit, viam ad ampliores honores promerendos aperuit. Quippè qui Castri Ayri Comes in primum Regalis ascensus gradu pede insistens ad Principatus ascendendi modum ostendit, reclinatorij hinc virtutis, hinc pietatis firmitate suffultus. Cuius tu vestigiis sedulò inhærens, eiùsque te imitatorem non segnem exhibens, tuorum etiam Maiorum omnium laudes ad viuum referens, alios ad æquè strenuè agendum gloriosa æmulatione prouocas. Qui Magnus nostræ Vimaranensis Ecclesiæ Prior factus, & ad maiorum honorum ascensus accinctus maximum in Sacerdotio euadere posse te monstras, si more suo tamen non pugnabit fortuna virtuti. Hac potissimum ætate, qua quas Deus accendit in Orbe lucernas ponendas super candelabra; vt luceant omnibus; homines dexteram Excelsi mutantes sub modio ponunt, ne si foris ardeant, ipsorum tenebras detegentes miseriæ illos in sua felicitate arguant; sic in quo felices se putant, in eo miseri deprehendantur; quando sicuti nemo agnoscitur miser, nisi qui felici comparatur, sic & nemo obscurus, nisi qui præclaro. Qui quidem vt debitos merentibus honores suffurari possunt, suffurantur enim non conferentes, merita tamen auferre non intelligunt in eo illos extollere, in quo reprimere putant, sicut in eo alios deturpare, in quo ornant. Et hac ratione illustrabit magis Amplitudinem Tuam hominum iniuria, & gloriam ampliabit inuidia, tanti mihi solaminis, vt sim licèt despectus omnibus, tibi soli, vt spero, conspectus, reputabo me sub tua Sublimitate sublimem. Vale Romæ Kalendis Aprilis M. DC. XXXII.

Imprima

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sacri Palatij Apostolici
A. Episcop. Bellicastren. Vicesger.

TRactatum de Canonicis, & Dignitatibus eximij, ac laboriosi V. I. D. D. Augustini Barbosæ Lusitani, de mandato Reuerendiss. P. Nicolai Riccardij Sacri Palatij Apost. Magistr. perlegi, nihilque inueni quod vel Religioni Catholicæ, vel bonis moribus aduersetur, imò dignum existimo vt cum plurimis, ac doctissimis aliis eiusdem Auctoris tractatibus in lucem prodeat. Romæ Kalend. Octobris, 1631.

Ita est. Ioannes Franciscus Ferentillius.

Imprimatur, Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apostolici Magister, Ordin. Prædicat.

APPROBATIO.

NOs infrà scripti in Sacra Theologiæ facultate Magistri, fidem facimus perlegisse librum cui titulus est, *Tractatus de Canonicis, & Dignitatibus*, &c. Auctore Augustino Barbosa Lusitano, &c. nihilque in eo Orthodoxæ fidei Catholicæ, Apostolicæ, & Romanæ contrarium reperisse. Lugduni die 29. Iulij, anno 1632.

Fr. Cl. Cochet. Fr. Ioan. Portier.

Summa Priuilegij Regis Christianissimi.

LVDOVICVS XIV. Dei gratiâ Galliarum, & Nauarræ Rex Christianissimus, singulari Priuilegio sanxit, ne quis per vniuersos Regnorum suorum fines, intra decem annos à die finitæ impressionis computandos, imprimat, seu typis excudendos curet, & venales habeat Libros, tam editos, quàm edendos, *D. D. Augustini Barbosæ Lusitani I.V.D. Episcopi Vgentini, &c.* præter Laurentium Arnaud Bibliopolam Lugdunensem, aut illos, quibus ipsemet concesserit: Prohibuit insuper eadem auctoritate Regiâ omnibus suis subditis eosdem libros extra Regni sui limites imponendos curare, vel quempiam vbicumque fuerit, ad id agendum impellere ac instigare, sine consensu dicti Laurentij Arnaud. Idque omne sub librorum confiscatione, aliisque pœnis contra delinquentes expressis, vti latiùs patet in litteris datis Parisiis, die 26. Iunij 1650.

Ex mandato Regis. Signatum BERAVD.

Hæc vltima editio desiit excudi die 6. Septembris. 1657.

SERIES

Capitum quæ hoc Tractatu de Canonicis, & Dignitatibus, continentur.

AVGV

AVGVSTINI BARBOSÆ, V. I. D. LVSITANI, DE CANONICIS, ET DIGNITATIBVS CATHEDRALIVM, *ET COLLEGIATARVM ECCLESIARVM,* EORVMQVE OFFICIO TAM IN Choro, quàm in Capitulo.

CAPVT PRIMVM.

Canonici vnde dicantur, & in quot species diuidantur?

SVMMARIVM.

1 *Canonici à Canone dicuntur.*

2 *Canonici olim in cœtus congregati seorsum à cæteris habitabant.*

3 *Canonici omnes antiquis temporibus cum suo Episcopo sub certa regula, mensaque communi vixerunt.*

4 *Canonicorum duo sunt genera.*

5 *Canonici Regulares sunt, qui monasticam vitam in claustris ducunt.*

6 *Canonici Regulares appellantur quasi duplici obligatione vita Canonicali adstricti.*

7 *Canonicus Regularis est propriè Canonicus.*

8 *Canonicas appellatione venit etiam Canonicatus Regularis.*

9 *Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes, vna est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt.*

10 *Canonici Regulares Cathedralium, seu aliarum Ecclesiarum habent bona saltem ad vsumfructum, & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere.*

11 *Cathedrales Regulares in Anglia plures existunt, & duæ sunt in Sicilia.*

12 *Episcopus in Canonicos Regulares Cathedralium, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, licèt non sit Religiosus, vt num. seq.*

13 *Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, habet omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ concernunt Regularia instituta.*

14 *Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, repræsentat duplicem personam, videlicet proprij & veri Ab-*

batis in concernentibus Regularia instituta, & simul proprij Episcopi quoad reliqua, & sic potest dici Abbas & Episcopus.

15 *Episcopus Abbas dum confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia Regulari, non confert tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus.*

16 *Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari, non potest amoueri per superiorem Regularem.*

17 *Episcopus Abbas in iis, quæ ad regulam pertinent, vicaria uti debet potestate alicuius Monachi tanquam melius versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant.*

Episcopus Ecclesiæ Cathedralis Regularis habet iurisdictionem priuatiuè in Monachos. ibid.

Consilium, vel consensus Monachorum non requiritur in puniendis delictis Canonicorum Regularium. ibid.

18 *Clerici seculares si recipiantur in Ecclesia Cathedrali Regulari pro celebratione Diuinorum, tenentur celebrare Officium Regulare, nec sunt admittendi ad seculare pro euitando scandalo.*

Episcopus Cathedralis Ecclesiæ Regularis non potest mutare statum regularitatis. ibid.

19 *Canonici Regulares S. Augustini plures sunt in Regnis Hispaniarum, & præcipuè habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata.*

20 *Canonici Regulares Hispaniarum non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorum in communi, quoad ea quæ communia sunt omni Religioni, sicut viuere sine proprio, abstinere à negotiationibus, & similibus.*

21 *Canonici Regulares in Hispaniis degentes licèt habeant portiones separatas, non habent tamen ratione dominij, cùm non sint capaces, sed solùm ratione administrationis.*

22 *Portiones, quas habent Canonici Regulares, eis conceduntur de licentia Superioris ad vsus suos peculiares honestos & necessarios, vel conuenientes, & sic paratis dicta bona dimittere ad libitum Superiorum.*

23 *Canonicis Regularibus non licet portiones, neque alia bona quoad dominum obtinere.*

24 *Canonicus, qui portionem vel bona ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur restituere.*

25 *Canonicorum Regularium classis alia est illorum, qui sub claustro, & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque vllo administrandi iure.*

26 *Lateranenses,*	*Canonici Regulares sub claustro & obedientia sicut alij veri Religiosi, à quibus, & quo tempore instituti?*
27 *Sancti Rufi,*	
28 *Aroasia,*	
29 *Sancti Victoris,*	
30 *Premonstratenses,*	
31 *Mantuani,*	
32 *Sancti Sepulchri,*	
33 *Sanctæ Crucis Conimbricensis,*	
34 *Gronodal,*	
35 *Vvindesemense,*	
36 *Frigionary,*	
37 *Sancti Saluatoris,*	
38 *Sancti Georgij in Agla,*	
39 *Sancti Petri de Monte Corbulo,*	

40 *Canonici Regulares Cathedralium sunt eiusdem ordinis, & conditionis, cum reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum.*

41 *Canonicis Regulares in pœnalibus, & exorbitantibus non comprehenduntur Monachorum appellatione.*

42 *Canonici Regulares non possunt esse patrini eleuando baptizatum de fonte, sicut nec Monachi.*

43 *Canonicis Regularibus non licet admittere intra clausuram Monasterij mulieres, etiam omni suspicione maiores obsequiorum honestorum præstandorum causa.*

44 *Canonicis Regularibus non licet interesse agitationi taurorum.*

45 *Canonici seculares dicuntur, qui ius habent Canonica, & Præbenda in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.*

46 *Canonicorũ secularium origo demonstratur.*

47 *Canonici Episcopi fratres, & consiliarij, & cum eo vnum quodammodo corpus efficiunt, eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiarum pertractandis præstant.*

48 *Canonicorum Collegium olim dicebatur consilium Episcopi, hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi & congregari debet ad prebenda consilia.*

49 *Metropolitanæ ciuitatis Cæsaraugustæ secularizatio.*

50 *Secularizatio in Ecclesiis præter qualitatem Regularitatis nihil aliud immutat.*

51 *Canonici Regulares, qui?*

NOMEN Canonici, à canone dictum, quatenus significat annonam, siue portionem statutam, veluti pro sustentationis stipendio, existimarunt Marsil. *de reddit. Eccles. p. 2. cap. 14 numero 11.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quæst. 1.* Forget. *in tract. de personis* 1

*perſonis Eccleſ.c.*24.*n.*6.Quintanaducn.*eccle-
ſiaſt.l.*4.*n.*25.Petr.Gregor.*Syntagm.iuris, lib.*
1.*c.*23.& nonnulli,quos omitto, & tacito no-
mine refert Anton.Fabr.. *in praxi benef.tit.de
ſimplicibus,& duplic.beneſic.n.*28.vbi *n.*27.ſub-
dit in Eccleſia qui in album Clericorum pri-
mi Ordinis & dignioris gradus adſcripti sũt,
Canonicos appellari ſolere,fortè ,quia cano-
nicum,id eſt,certum,& regulatum locum in-
ter alios Clericos obtinent. Alij melius dice-
runt Canonicum dici à canone, id eſt,regula,
vel ſtatuto,vt conſtat ex *c.* 1. *diſt.*3. Zerol.*p.* 1.
verb. Canonia. §.1.*ideò* , inquit Iuo Carnoten.
Epiſcopus Decretorum collector *epiſt.*203.
*Canonici appellati eſtis, quòd canonicas regulas
vos velle obſeruare cæteris arctiùs deuouiſtis*;no-
uiſſimè D. Roder.à Cunha *in comment. ad c.
Sanctorum,n.*21.*diſp.*70.& ex aliis probat Lot-
ter.*de re benefic. lib.*1.*q.*19. *n.*2. Conſueuerant
enim Epiſcopi ſeligere Clericos ad Sanctorũ
vitam aſpirantes,eoſque aſſumere ad effectũ
vt ſecum in clauſura, paupertate,& Præpoſi-
torum obedientia,remanerent,vt ex Toleta-
no Conc.X I. *cap.*1.& B.Auguſtino *ſerm.*22.
*de communi vita Cleric.& ſerm.*36. *de Presbyt.*
indeque ortum habuiſſe Canonicorum Or-
dinem & regulam in Eccleſiis Cathedrali-
bus,& Collegiatis notauit Franc.Coriolan.ad
Conc. Tolet. I V. *can.*22. *pag.*535. Nam qui
[1] † olim in cœtus congregati ſeorſum è cæte-
ris habitabant,non omnes Monachi erãt,ſed
aliqui fuerunt, qui Monachorum inſtar eun-
dem locum ſimul plures incolebant, vnoque
omnes refectorio , & dormitorio vtebantur,
qui à cõmuni,& regulari quadam vita,quam
ducebant. Canonici dicti ſunt , atque ij pari-
ter ſicut Monachi res immobiles in commu-
ni poſſidebant, vnde ſingulis alimenta ſub-
miniſtrabantur , quæ poſtea *Prabenda* dictæ
ſunt, extátque hac de re Gregorij I. *conſtitu-
tio,anno Domini* 592.*in cap quia tua fraternitas*
12.*quæſt.*1.& Eugenij I.*anno* 654.*in cap neceſ-
ſaria* 11.*quæſt.*1.eiúſque approbatio à Grego-
rio V I I.facta *anno* 1073.*in cap.quoniam,de vi-
ta & honeſt.cleric* & planum eſt ex Moguntí-
ni Concilij conſtitutione *cap.*9. *tom.* 3. *Conci-
lior.*vbi ſic legitur. *In omnibus quoniam huma-
na permittit fragilitas,decreuimus vt Canonici
Clerici canonicè viuãt,obſeruantes diuinæ Scri-
ptura doctrinam,& documenta Sãctorum Patrũ
& nihil ſine licentia Epiſcopi ſui,vel Magiſtri eo-
rum incompoſitè agere præſumat. In vnoquoque
Epiſcopatu ſimul manducent,& dormiant,vbi his
facultas fabiendi ſuppetit,vel qui de rebus eccle-
ſiaſticis ſtipendia accipiunt. In ſuo clauſtro ma-
neant,& ſingulis diebus manè prima hora ad le-
ctionem veniant,& audiant,& obedientiam ſe-
cundùm canones Magiſtris ſuis exhibeant.* refert
Anton.Auguſt. *in Epitom.iuris Pontif.veteris,
tom.*1. *lib.*9. *tit.*5. *cap.*2. Simile eſſe Decretum
Concil. Turonen. *c.*23. quod refert Gisbert.
Scheuichau.*de eccleſiaſticorum vita , & mori-
bus in præfat.pag.*13 & aliud Concil. Melden-
ſis,*cap.*53. relatum per Antonium Auguſt. *d.
lib.*9.*tit.*56.*c.*2.ibi,*Canonici in ciuitate,vel Mo-
naſteriis,ſicut conſtitutum eſt,in dormitorio dor-
miant,& in refectorio comedant,& in domo in-
firmorum neceſſariò ſubleuentur : & tam Sani,
quàm infirmi canonicè veſtiantur,atque in clau-
ſtris horis congruis degant.*

[2] Ex quibus colligitur antiquis temporibus
omnes Canonicos cũ ſuo Epiſcopo ſub certa
regula,menſaque communi vixiſſe, *cap.dile-
ctiſſimis* 12.*q.*1.*c.in omnibus,de conſec.diſt.*1.Ze-
rol.*in praxi Epiſcop.p.*1.*verb.Canonia*,§.1.Lu-
ſit.noſter Sebaſt.Cęſar.*in doctiſſima ſua relect.
de eccleſiaſt.hierarch.p.*3.*diſp.*12.§.6.*n.*1.me ci-
tato in hoc loco doctiſſimus,meique amiciſ-
ſimus Ioan.Machado de Chaues *en ſu perfet-
to Confeſſor y cura de Almas,lib.*4 *part.*4. *tract.*
5.*docum.*2.*num.*1. Anton. Fabric. *de re beneſic.
tit.de dupl. beneſic. n.*27. vbi ex Cæl. Rhodig.
*lect.antiq lib.*5 *cap.*10.egregiè adnotauit quòd
ſicut in ſchola Pythagorica , qui primas par-
tes in adiudicando tenebant, Canonici , ſiue
harmonici dicebantur , ita in Chriſti ſchola,
quę eſt eccleſiaſtica,Clerici primi ordinis,di-
gnioriſque gradus Canonici appellabantur.
Quàm beati tunc temporis Canonici , quàm
felices Clerici intra Eccleſiæ ſepta habitan-
tes,nec vllam periculoſarum diſcuſſationum,
mundanarum occupationem , celebranda-
rum compotationum ,agitandarum comeſ-
ſationum, conueniendarum mulierqularum,
exercendarum graſſationum,libidinum, tur-
pitudinem occaſionem habentes,ſed diuinis
tantùm contemplationibus, laudibus , preci-
bus,concionibus , officiis, cantibus ſacrificiis
vacantes, & tanquam Angeli quidam terre-
ſtres in paupertate , caſtitate , & obedientia
degentęs,& ſolùm Dei gloriam & ſuam,alio-
rúmque ſalutem procurantes.

[3] Horum quidem Canonicorum duo gene-
ra exriterunt, alterum eorum , qui communi
vitæ paupertatis quoque votum adiunxerũt,
& Canonicorum Regularium , nomen acce-
perunt; alterum eorum , qui præter commu-
nia bona ipſi etiam ſinguli proprium aliquid
obtinebant , qui quoniam non certæ regulæ
erant addicti, ideò non Regulares Canonici,
ſed Canonici ſimpliciter ſunt appellati.Colli-
guntur hæc ex Ioan.Molan. *in tract.de Cano-
nicis, & eorum vita, lib.*1.*ferè per tot.* qui tan-
tùm quoad eruditionem,& antiquitatem Ca-
nonicorum ſcripſit Marc. Anton. Marſil. *de
redditib. eccl.p.*1.*c.*7.*n.*21.*cum ſeqq.*Stephan.
Duran.*de ritibus Eccleſ.lib.*2.*cap.*1.*num.*5.*&
cap.*24.& cæteris omnibus, qui de hac mate-
ria ſcripſerunt.

[5] Duæ quoque hodie reperiuntur Canoni-

corum species, quidam enim sunt Canonici Regulares,seu monachales, monasticam vitã in claustris ducentes, qui nomen sibi non sumpserunt vt aliqui perperam arbitrantur, sed Concilia OEcumenica & Pontifices Maximi sic eos appellarunt *in cap. nullus, & in c. mandamus* 19.q.3 *& in rub.de statu Monach.& Canonicorum Regul. & in c. quod Dei timorem, & in cap.singulis,verf hoc ipsum, eod.tit.& in c.* 6 *sanè,de Regular.* † Nec abs re Canonici Regulares appellantur, quasi duplici obligatione vitæ Canonicali adstricti, id est, viuendi simul ex communi Ecclesiæ patrimonio; & non habendi patrimonia separata ad differentiam aliorum,qui simplici nomine Canonici appellantur, quasi vno modo Regulares,dum scilicet viuunt ex communi Ecclesiæ patrimonio, valentes tamen haberi patrimonia sæcularia separata, & sic Canonicus Regularis propriè appellatur Canonicus, vt homo animal, quia species propriè continetur sub nomine generis, vt eleganter dicit Bald. receptus à Nau. *commento 1. de Regular. num.*3. qua ratione rectè defenditur gloss. *verb.beneficiis, in Clem.dispendiosam, de iudic.* 7 quatenus habet † Canonicum Regularem esse propriè Canonicum, vt ibi tenent Card. 8 *q.*5. *num.*13. & Imol. *num.*3.& sub † nomine Canonicatus venire etiam Canonicatum Regularem, per *d. gloss.* tradunt Nau. *d. num.*4. *vers.addo* 14.Flamin.Paris. *de resignat. benefic. lib.* 11.*q.*3.*num.*38.Rot. *decis.* 667. *num.*1. *p.*4. *diuers.* Steph. Gratian. *disceqt. forens. tom.*3. *cap.*170.*à num.*1.

9 Sed hi Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes,vna est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt, obtinentes suas portiones loco Canonicatuum, & ius administrandi,quæ suo victui sunt destinata, 10 † & habent bona saltem ad vsumfructum, Canaler. *decis.*606. *num.*6. & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere, Nau.*cons.* 13. *n.*2.*&* 3.*de statu monach.* vbi ponit exemplum in Canonicis Ecclesiæ Archiepiscopalis Cæsaraugustanæ, & Pampilonen. refert Caualer. *d.decis.*606.*num.*7.vbi alias Rotæ de- 11 cisiones citat. † Horum plures Cathedrales Regulares in Anglia existentes refert Host. *in cap.causam, quæ in princip. de iudic.* duas in Sicilia,Panormitanam scilicet,& Montis Regalis commemorat *ibidem* Abb. *sub numer.*8. *vers.& dic quòd in sicilia*, quarum Canonici, & officiales diuersimodè denominantur ab illis,qui in secularibus reperiuntur;nam præter Sacristam,& Thesaurarium, adest Cellerarius, cui vini,panis, & victualium aliorum dispensatio commissa est. Eleemosynarius, qui eleemosynis faciendis deputatus est. Infirmarius, qui infirmorum, & Camerarius, qui cubiculorum & cellerarum Religiosorum curam sustinet, Anton. Fabric.*in praxi benef.tit.de benefic.cum dignitate,in fine.*

12 In huiusmodi Cathedralium Canonicos Regulares Episcopus, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionẽ, *c.*1.*ne Sede vacan.gloss.fin. in cap.nullus,vers.vt Episcopus etiam secularis, de elect.lib.*6. vbi Ancb. *n.*3. *vers. sed aduerte.* Ioann. Andr. *num.*3.*vers.in gloss.vlt.*Gem. *n.*7. *vers. in eadem gloss.* Franch. *num.*3. *vers. in gloss.fin.*Corn.*cons.*193.*num.*4.*&* 5.*lib.*2.Gratian.*d.cap.*170. *num.*4. Rot. *decis.*69. *numer.* 2. *part.*1.*recent.* etiam quòd procedatur in forma iudicij,Bertachin.*de Episcopo lib.* 4.*part.*2. *q.*35.*num.*81.Rot *decis.*15.*&* *decis.*69. *numer.*9. *part.*1.*recent.*

13 Ereò magis locum habent supradicta, si Episcopus fuerit simul Abbas,& sic procederet,Abbatiali, & Episcopali simul vnitis potentiis, vt loquitur Abb.*in d.cap.causam quæ, num.* 10.quem refert Lotter *de re benefic. lib.*1. *q.*18. *num.* 14. vbi *num.*7. hoc intelligit licèt non sit Religiosus, quia si talis fuerit, nunc omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ concernũt Regularia instituta, exercere poterit: nam † in eo repræsentatur duplex persona,videlicet proprij,& veri Abbatis in concernentibus Regularia instituta, vt firmat Gemin.*in d.c. nullus,sub n.*7. *vers.in eadẽ glos.* & simul proprij Episcopi quoad reliqua, scilicet non pertinentia ad Regularia instituta, vt Patet ex *d.cap.nullus.* vnde poterit dici Abbas,& Episcopus,cùm vtraque potestas in eo adsit,ita vt possit actum expedire simpliciter, neque erit opus vt dicat, hoc facio vt Abbas, vel vt Episcopus, Gratian. *d.cap.* 170.*num.* 3. quamuis actus cautè attribuatur Episcopali, vel Abbatiali dignitati. Quo fit vt dum † confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia, non conferat tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus;nec enim est alibi Iure cautum in Ecclesiis Cathedralibus Abbati competere ius conferendi, & propterea licèt Episcopus etiam ibi sit loco Abbatis;tamen dum actum collationis non exercet tanquam Abbas;sed tanquam Episcopus, impossibile est,vt eundem exerceat tanquam in suum obedientiarum, vt firmauit Rota *in Pampilonen.Thesaurariæ* 23.*Ianuarij* 1617.*corã Reuerendiss.D.meo Coccino Decano*, cuius meminit Lotter. *d.lib.*1.*q.*33. *num.* 118:vbi subdit ex eadem ratione quòd † Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari, non potest amoueri per Superiorem Regularem, & iste Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis obligatur Fidei professionem emittere intra duos menses à die electionis,

14

15

16

vel

vel à quo admittitur ad participationē mensæ Capitularis, iuxta formam Concilij Trid. *sess.* 24. *de refor. cap.* 12. *vers. prouisi*, vt decisum attestatur Nicol. Garc. *de benef. part.* 3. *c.* 3. *num.* 16. quem refero Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p.* 3. *alleg.* 61. *numer.* 6. sed cur non possit esse delegatus Papæ, sicut secularis, dicamus infrà *cap.* 19. *num.* 11.

17 Verùm in his, quæ ad regulam pertinent, Episcopus vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquam meliùs versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant, vt obseruant Io. Andr. & Gemin. *in d. cap. nullus*; hincque dum visitat, adhibet vnum Regularem ad minus, vt disponitur *in Extrauag. debent Superioribus suis, de offic. Ordin. inter communes*, nec tenetur explicare an quod facit, faciat magis vt Episcopus, quàm vti Abbas, prout docet Panor. *in d. causam qua, num.* 10. *vers. & etiam puto*, sed quouis modo procedere posse censuit Rot. *decis.* 6. *numer.* 6. *p.* 1. *recent.* Adeo vt neque sit considerandum quòd dicti Monachi habeant mensam separatam, quia ex hoc non infertur ad non iurisdictionem Episcopi, Stephan. Gratian. *d. cap.* 270. *numer.* 35. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 18. *à numer.* 14. Rot. *d. decis.* 69. *numer.* 9. *p.* 1. *recentior.* Vnde prouenit quòd Episcopus Ecclesiæ Cathedralis Regularis habet priuatiuè iurisdictionem in Monachos Canonicos illius Ecclesiæ Cathedralis, & nō cumulatiuè, cùm enim sint loco Abbatum Monachorum, vt dictum est, censentur subrogati quo ad omnia non excepta, Abb. *in cap. causam qua, num.* 10. *de iudic.* & habent omnimodam iurisdictionem in dictos Monachos, Franch. *in cap. nullus* 29. *ad fin. num.* 3. *de elect. in* 6. & sic priuatiuè, vt expressè tenent Rota *decis.* 121. *numer.* 4. *p.* 1. *recentior.* Stephan. Gratian. *d. tom.* 3. *cap.* 270. *numer.* 10. quando enim proceditur in figura iudicij, Episcopus habet iurisdictionē priuatiuè, etiā, quòd Ecclesia Cathedralis nun sit Regularis, Guid. Pap. *decis.* 559. incip. *Ad quem pertineat.* Rot. *in Montis Regalis iurisdictionis* 8. *Mart.* 1604. *&* 27. *Nouembris* 1606. *coram R. D. meo Coccino*, Stephan. Gratian. *d. c.* 80. *numer.* 11. vbi *n.* 12. subdit quòd magis priuatiua iurisdictio intelligeretur si Monachi eximerentur tantùm à iurisdictione Episcopali quoad Regularia instituta; nam ista exceptio firmaret regulam in casibus non exceptuatis: & *numer.* 13. *cum seq.* dicit non seruari quòd in dubio iurisdictio censetur data cumulatiuè, non priuatiuè, & respondet id esse intelligendum respectu illius, qui habet iurisdictionem, tunc enim si concedatur alteri, censetur concessa cumulatiuè, nisi appareat de contraria mente concedentis; at secus dicit in nostro casu, in quo Episcopi sunt subrogati loco Abbatis Monachorum, qui habet iurisdictionem, & propterea iurisdictio potuit dari priuatiuè tantùm, quia non aderat cum quo daretur cumulatiuè.

In puniendis delictis Canonicorum huiusmodi non requiritur consilium, vel consensus Monachorum; cùm enim talis Ecclesia sit Cathedralis Regularis, Episcopus respectu Monachorū non dicitur Episcopus, sed loco Abbatis, & quidquid erat explicandum per Abbatem, explicatur per ipsum, Panor. *in cap. causam qua il* 1. *numer.* 9. *de iudic.* vnde neque in eorum delictis puniendis aliud consilium requiretur, prout neque requiritur quando ipse Abbas Regularis procedit, glos. *in verb. tota, in cap. nullam potestatem*, 18. *q.* 2. & ita resoluit Gratian. *d. cap.* 270. *n.* 16. *cum seqq.* subdens *numer.* 21. quòd licet Monachi sint loco Canonicorum, tamen repugnat renunciationi propriæ voluntatis, quam illi faciunt, quòd Episcopus, qui est loco Abbatis, non possit liberè exercere iurisdictionem: tum, quia quando agitur in figura iudicij pro puniendis Monachorum delictis, veluti furto, homicidio, & similibus, tunc ad solū Episcopum spectat cognitio & correctio, nomē enim Abbatis potius est nomen solitudinis, quàm honoris, *cap. tuam, de etate & qualit.* sed esse iudicem est honoris, *l. fin. C. quando prouocare non est necesse.* quare Episcopum, tanquam talem posse in figura iudicij punire & corrigere Monachos, tenent Rota *decis.* 78. *p.* 1 *diuers.* & alij, quos refert, & sequitur Steph. Gratian. *d. cap.* 170. *numer.* 14. *cum sequentib.*

18 Præcipuā verò prærogatiuam habet status hic Ecclesiæ Regularis vt si qui Clerici seculares in ea sint recepti, vel recipiantur pro celebratione Diuinorum, teneātur ij celebrare Officiū Regulare, nec sint admittendi ad seculare pro euitādo scandalo, vt optimè docuit Vitalin. *in Clem. vnic. sub n.* 53. *v. eodē modo, de celebrat. Missar.* quod probaui Rot. *ead p.* 1. *recen. decis.* 79. *numer.* 3. Rotter. *d. lib.* 1. *q.* 18. *num.* 19. latè Stephan. Gratian. *d. cap.* 270. *num.* 37. *cum seqq.* Quod adeò verum est, vt nec Episcopus huius Cathedralis Ecclesiæ Regularis, possit mutare talem statum, secundùm eundem Gratian. *vbi suprà, ex num.* 41. Rot. *d. decis.* 79. *num.* 5. *& decis.* 84. *per tot. part.* 1. *recentior.* Quamuis enim *in cap. de his* 11. *dist.* dicatur quòd debeat celebrari secundùm ritum suæ Ecclesiæ, iuxta voluntatem sui Episcopi; nihilominus tamen ista verba intelliguntur, quòd videlicet Episcopus ita debet velle non quòd formam huius tei dare debeat, vt *ibi* declarat Turrec. *in verb. Abbatibus, & Archidiaconis, in fine*, subdēs etiā dicta verba, *secundum voluntatem*, esse intelligenda secundùm voluntatem requisitam, sequitur Rot. *in d. Montis Regalis* 24. *Maij* 1604.

vbi addit idem esse, quamuis Episcopus haberet facultatem à Summo Pont.addēdi,seu minuendi, quia per eam non posset alterare in totum,& tollere dictum statum,quod latè comprobat Steph.Gratian.*d.c.*270.*n* 43. *cum seqq* & *à n.*52. hinc concludit fuisse declaratum quòd Episcopus non posset separare Clericos à Monachis statuendo chorum separatum à choro Clericorum.

19 In Regnis Hispaniarum, & præsertim in Cathalonia, plures sunt Canonici Regulares S.Augustini,qui suas obtinent portiones loco Canonicatuum,& habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata; vt per Nau. *in cap.nullum,n.*31.*vers.*12.18.*q.*2. Ludou. Lop. *in instructor.conscient.p.*1.*c.*144. *versic. quarto adiecit.* Petr.Nauarr. *de restit.lib.*3.*c.*1.*n* 169. Petr.Cened *pract.& can quaest.lib.*1.*q.*20.*n.*14.

20 qui quidem † Canonici Regulares non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorum in communi quoad ea, quæ communia sunt Religioni,sicut viuere sine proprio, abstinere à negociationibus,& ab officio aduocandi in causis,& huiusmodi, vt sunt verba formalia S.Thomæ *opusc.*19.*contra impugnantes Religionem,c.*2.*col.*7.*lit.B,vers quod autem obiicitur,fol.mihi* 150. Ioan.Truil.*de Canonicis Regular.ib.lib.*1.*c.*8.*num.*7.*in fine*, Petr.Cened.

21 *d.q.*20.*num.*15.*in fine*,& propterea † licèt habeant dictas portiones separatas, non habent tamen ratione dominij,cùm non sint capaces, sed solùm ratione administrationis; Nau.*in d. c. nullum* 18.*q* 2.*n.*14 *&* 28.*cum seq.* vbi latissimè & per concessionem dictarum portionum nō conceditur,quòd ipsi habeant aliqua bona singulariter quoad dominium, immò neque ad vsum aliter quàm Regula permittit, Petr. Nau *d lib.*3.*cap.*1.*num.*176.scilicet ad victum suum,& ad alia opera pia, & remuneratoria,

22 Nau.*cons.*70.*n.*2.*de Regul.*† Sed illę portiones eis conceduntur de licentia Superioris ex dicta causa ad vsus suos peculiares,honestos,& necessarios, dummodo sint parati dicta bona dimittere ad libitum Superiorum, Iacob de Graff.*in aureis dec.p.*1.*lib.*3.*c.*5.*num* 55. *& p.*2. *lib.*3.*c.*50.*n.*35.& sic dominium bonorum remanet semper penes Superiorem, Petr.Nau.

23 *d.cap.*1. *num.*170. ideò † non licet dictis Canonicis prædictas portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere,Nau.*in cap.non di-*

24 *catis* 12. *quæst.*1. *num.*1. *&* 2. & † Canonicus, qui dicta bona, vel portionem ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur dictam portionem restituere,& à se animū abdicare,vt est communis sententia Doctorum, de qua Petr.Nau.*d. cap.*1 *n.*169.latissimè Petr. Cened. *d.q* 20. *n.*25. & Fr.Io Hieron. Cened. *in tract.inscripto pobreza Relig.cap.*49. *per tot.* prout eos,aliaque suprà relata,citat & cumulat eleganter *Rot. in Gerunden. admin.* 11. *Decembr.*1630.*coram. Reuerendiss. D.meo Coccino Decano*, admirabilis eruditionis viro, quæ repetitur impressa *part.*5. *recent. decis.*414. *à num.*34.

25 Altera Canonicorum Regularium classis est illorum, qui sub claustro & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque vllo administrandi iure. Ex his plures reperiuntur Congregationes, de quibus in præsentiarum erit à nobis mentio facienda,& in primis primo loco se offerūt Canonici Regulares † La-

26 teranense, sic dicti ab Ecclesia S.Ioannis Lateranensi in Vrbe, vbi eorum Congregationem collocatam esse aliqui credunt à S. Leone Magno Pont. intra annum.440. & 457. sicut refert Cæsar Franciotti Clericus Regularis S Marię de Luca,*in historia sacra Lucensi edita anno* 1613. tale,*in Ecclesia S.Tudiani,statim in princ.* siue, vt vult Onufrius Panuinus *de septem stationibus Vrbis*, vbi *de Ecclesia Lateranensi*, a S Gelasio Papa Sancti Augustini discipulo ab *anno*.555.& deinceps durauit ibi eadem Congregatio per 800. annos vsque ad Pontificatum Bonifacij VIII.qui sublatis Canonicis Regularibus Sancti Augustini seculares introduxit anno 1300. Reformata est hęc Congregatio Lateranensis à Congregatione Frigionaria,quæ instituta,seu potiùs reformata est à S Fridiano Episcopo Lucēsi intra annum 560.& 588. quo durauit eius Episcopatus. Induuntur Canonici Regulares Lateranenses tunica alba, & rochetto ex bysso tenuissima,pallium,& pileum nigrum portant. Habent Romæ Monasterium ad S. Mariam de Pace,possident multa, eaque pulcherrima per Italam. Agunt de his Canonicis ex professo Gabr Pennottus *in historia tripartita de origine Canonicorum Regularium*,Platus *de bono status Relig. lib.*2 *cap.*23. Fr. Emman. *quæst. Regul tom* 1 *q* 1.*art.*1 Paul. Maurigia *de origine Relig.lib* 1 *c.*8.Sylu.Matul. *in Oceano Relig. lib.*1.*à pag.*1.Fr.Ludou.Miranda *in man.Pralat tom.*1 *q.*4. *art.*13. Suar. *tom* 4. *de Religione tract.*8.*c* 7 *n.*7.*cum seqq.* Illustriss.& Reuerendiss.D.meus Rodet. à Cunha *in comment. ad capit generali* 12.*n.*9.*dist.*54.

27 Item Canonici Regulares sancti Rufi, qui, vt multi volunt, à sancto Rufo sancti Pauli Apostoli discipulo instituti fuerunt, de quo ipse *ad Romanos cap.*16.*vers.*13. *Ex me salutem dicite Rufo selecto in Domino, eiusque matri, quam non aliter atque meam matrem obseruo.* Hūc scribit Dorotheus *in Synopsi* fuisse Thebanum Episcopum, addit Ioan. Maurolicus *in suo Martyrologio*,venisse postea Gallias, & Auenionis factum fuisse Episcopum, ibique introduxisse Canonicos Regulares, de anno nihil omnino scitur. Cæterùm Claudius Robertus

bertus *in sua Gallia Christiana tit. de Abbatiis littera R, verb. Sanctus Rufus*, negat hanc Cōgregationem dictam esse S. Rufi, quòd eam Sanctus Rufus instituerit, imò contendit S. Rufum nunquam fuisse Lugdunensem Episcopum, addit verò propterea sic appellatam, quia præcipuum eius domicilium, & familiæ caput erectum sit sub inuocatione S. Rufi in vrbe Valentina in Gallia, cuius etiam nobilis Prioratus est Lugduni, à quo mirum in modum hæc familia nobilitata est, atque errandi occasio orta, vt putaretur S. Rufus talis familiæ institutor. De his agunt Sylu. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 1. *pag.* 5. Aymar. Faleo *in historia Antonìana p.* 2. *tit.* 22. *cap.* 3. Petr. Grisseus *in historia Canonicorum sect.* 13. *num.* 16. *&* 17. Festum S. Rufi *in Martyrolog. Romano* celebratur. 21. Nouembris. Est & alius item Sanctus Rufus primus Episcopus Auenionensis 12. Nouembris.

28 Item Canonici Regulares Aroafię instituti à duobus piis Sacerdotibus Cōnone, & Holdemaro in monasterio Aroasiæ secundo ferè lapide à Bapalma Artesię opido, versùs finem Regni Galliæ in Diœcesi Attrebaten. anno 1097. Pontifice Vrbano II. Imperatore Occidentis Henrico I V. Orientis Alexio Conneno. Ab hoc Monasterio Aroasiæ familiæ Aroasianæ capite exordium, & nomen sumpserunt Canonici huiusmodi Habuerunt frequentissima per Belgium, & Galliam Monasteria, quorum catalogum describit Miræus *loco proximè citando*, sed hodie non existunt. De illis latè Crussenius *Monast. August. p.* 2. *cap.* 17. Aubert. Miræ. *de orig. Canonicorum Regularium, cap.* 10.

29 Canonici quoque Regulares Sancti Victoris, qui nomē sortiti sunt à Monasterio Sācti Victoris propè muros Parienses Abbatiali titulo illustri, ædificatum fuit à Ludouico Crasso Galliæ Regno anno 1113. vt referunt Crussen. *in Monast. Augustiniano p.* 2. *cap.* 19. Aubert. Miræ. *de origine Canonicorum Regularium cap.* 12. vbi grande Vittiaci Cardinalis de Canonicis S. Victoris elogium trāscribit, atque ea enumerat cœnobia, tam virorum, quàm mulierū, quæ huiusmodi Canonici habuerunt. Cæterùm iā desierunt, licèt, Monasterium, quod tuti Cōgregationi præficiebatur, adhuc floreat, fuere ex hac familia Hugo, & Richardus de Sancto Victore, scriptores magni nominis.

30 Præmonstratenses item Canonici Regulares, sic dicti à monte Præmonstrato in Diœcesi Laudensi suffraganea Remensi in Gallia, instituti à Northberto Archiepiscopo postea Magdeburgensi Germaniæ Primate, sub regula S. Augustini, & instituto Canonicorū Regularium *anno* 1120. Pontifice Calixto II. Imperatoribus Occidētis Henrico V. Orientis Ioanne Conneno; confirmatus fuit hic Ordo ab Honorio II *in sua Constit.* incip. *Honorius Episcopus sub dat. Kal. Martij* 1126. Vtuntur hi Canonici albis vestibus, nimirū tunica, super quam deferunt Rochettum tenuissimi lini, siue byssi, gestant in capite album pileum, in humeris palliū Carmelitano non dissimile, acceperunt hunc habitum à Sanctissima Virgine, vt passim Auctores referunt, Generalis, & Abbates) sic appellant Superiures) Ordinis sunt perpetui, vigent maximè per Galliam, Germaniam, Flādriam, Hispaniam, apud Italos ferè nulla eorū sunt Monasteria. Romæ habitare incipiūt. De his agunt S. Antonin. 2. *p. historiæ tit.* 15. *cap.* 19. *& tit.* 17. *cap.* 2. §. 2. Ioan. Richard. *in notis ad epist.* 25. *&* 247. Paulus Morigia *in origine Relig. lib.* 1. *cap.* 57. Silu. Marull. *in Oceano Relig. lib.* 12. *pag.* 172. Gualter. *in tab. chronograph. sæculo* 12. *pag.* 647. Cardinal. Baron. *annalium Eccles. tom.* 12. *anno Christi* 1120. *&* 1134. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 1. *quæst.* 3. *art.* 16. Azot. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 21. *quæst.* 2. Suar *tom.* 4. *de Religion. tract.* 9. *lib.* 2. *c.* 5. *num.* 6. Claud. Rubert. *in Gallia Christiana tit de Abbatiis litt. P, verb. Permonstratum*, latè Aubert. Miræ. *in chronichorum Canonicorum*, quam edidit Coloniæ Agrippinæ *anno* 1613. Augustin. VVirhmans. *in suo Mariano Antuerpiæ impresso.* 1628. Cornel. Hanegrauius *in vita S. Norberti de anno* 1633. Ioan. Chrysost. VVander *in echo. S. Norberti triumphantes* 1619. Festum S. Norberti celebratur 6. Iunij, & illius Officium sub ritu semiduplici in toto Orbe recitari posse censuit Sacra Rituum Congregatio *sub die* 14. *Nouembr.* 1620.

31 Item Canonici Regulares Mantuani à S. Marco instituti referuntur, sed Monasterium Mantuanum fundauit eius Vrbis Episcopus Enricus *anno* 1150. Pontifice Eugenio III. Imperatoribus Occidentis Corrado III. Orientis Emmanuele Conneno. Præter hoc Mantuanum, atque alterum in oppido Nesi, prope Patauium Mantuano annexum; nullum aliud est in tota Congregatione Monasterium. De his agunt Paul Morig. *in origine Relig. lib.* 1. *cap.* 9. Syluest. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 1. *pag.* 36. Placet illis annectere alios per omnia similes Spiritus sancti apud Venetos Canonicos etiā Regulares, qui duo tātùm possident Monasteria Venetiis alterū, arterum Patauij, quod appellant Sancti Michaëlis, sed vtrumque magnis redditibus abundans. Nullus ad hanc Congregationem admittitur nisi Venetus sit, & nobilis, ferunt eundem habitum atque Canonici Regulares Lateranenses cum pileis quadratis, & panno albo, item palia alba cùm exeunt domum. De his agunt Ioan. Andr. *in Clem.* 1. *de electiion.* Paul Morig. *d. lib.* 1. *cap.* 61.

32 Canonicis Regulares Sancti Sepulchri instituti creduntur post Hierosolymas recuperatas per Gofredum *anno* 1099. vt putat Franc. Medic. in libro, qui inscribitur; *Habitus cleri Romani*. Extat Cælestini II. constituto sub dat. 10. Ianuarij 1153. quo honorificata est Canonicorum S. Sepulchri in Hierosolymis commendatio, propterea hoc anno illam attexuimus. Induebatur nigro colore, ferebant pallium super Rochettum in quo assutæ erãt ad latus sinistrum quinque Cruces ex purpura, grandis media, & supra se, & infra se ad angulos suos paruulas sustinerent, placuit hic numerus & figura in memoriam Passionis Christi. De his agit Syluest. Marul. *in Oceano Relig. lib.* . *pag.* 30

33 Canonici Regulares Sanctæ Crucis Conimbricensis sic dicti à celebri Monasterio Sanctæ Crucis illius ciuitatis, quod amplissimis redditibus ædificauit Alphonsus Enriquez, primus Lusitaniæ Rex *anno* 1131. Innocentio II Pontifice, Imperatoribus Occidentis Lothario II. Orientis Ioanne Conneno, ibique sepultus iacet in Sacello maximo, è læua parte Altaris, vnà cum filio Sanctio Regni successore, qui in eadem capella è regione patris, ad dextrum latus æquali Mausoleo quiescit. Fuere primi huius Congregationis institutores Dominus Tellus Archidiac. Conimbricensis, Dominus Michaël eiusdem Ecclesiæ prior, Dominus Ioannes Canonicus, & Magister scholæ, Dominus Theotinus Primus Prior dicti Monasterij Sanctæ Crucis, Dominus Odorius Sancti Iacobi presbyter, & eiusdem Sanctæ Crucis Prior claustrali. Dominus Petrus Presbyter, & alii quinque, quorum nomina inuenire non potui, confirmauit Innocentius II *anno* 1135 Habuerunt multa sub se monasteria in Regno Portugaliæ, quod non egrediuntur, quæ temporis vicissitudo ad illa abduxit, & aliis ordinibus, siue mensis Episcopalibus applicauit. Nunc possident vnum de viginti, inter quæ amplissima sunt Sanctus Vincentius Vlissiponensis, Grijo, Refoyos, Portucallense & Meneira. Induuntur alba tunica, superpelliceo lineo, almutia, siue capuccio, & Pallio nigro; habent Generalem ad triennium, Priores Conuentuum fiunt à Capitulo cuiuscunque Cœnobii cõfirmante Generali: de his agunt historiographi Lusitani *in choro Alphonsi Enriquez*, Gabr. Pennottus *in historia tripartita lib.* 2. *cap.* 59. Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in sua historia Episcoporum Portugalensium p.* 2. *cap.* 2. Festum Sancti Theotonii primi Prioris, quem maximè colunt, celebratur 18. Februarij.

34 Canonici item Regulares Gronendal, id est, vallis viridis, sic dicti ab ipso loco Gronandal in diœcesi Cameracensi iuxta Sealdem fluuium. De his agunt Syluest. Marul. *in Oceano Religionum lib.* 1. *pag* 38. Possevin. *in apparatu*, *verb. Ioannes Visbroch*, *Ioannes Schœneuen*. Celebris illius alumni, Gabr. Pennot *in historia tripartita lib.* 2. *cap.* 66. *n.* 2.

35 Canonici Regulares VVindeiemenses, sic dicta à prædio VVindeschein tertio à Dauentria Germaniæ inferioris lapide, ad Insulã fluiuum sita collocato prope Zuuollã Traiectensis, illic erectũ visitur Monasterium horum Canonicorum, sub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis, à Gerardo magno, & Ioanne Buscbroue ædificatum *anno* 1387. Pontifice Vrbano VI. Imperatoribus Occidẽtis VVenceslao, Orientis Andronico III. Addiderre se breui temporis spatio huic Monasterio Canonicorum huiusmodi capiti in sola Germania inferiori, ac tractu Rhenano centum viginti virorum Monasteria, fœminarum triginta, plura horũ numerat Aubert. Miræ. *in orig. canon. Regul. cap.* 13 & non nulla narrat Gabr. Pennot *in histo ia tripart. lib.* 2. *cap.* 62 *cum tribus seqq* Cæterùm scribit Crucem *in Monastico Augustiniana par.* 3. *cap.* 21. se ex auctoritate Sedis Apostolicæ (est Crusenus familia Eremiticæ Augustinianæ alumnus, vir muneribus, & literatura in Ordine satis notus, viuebat *anno* 1622.) interfuisse istorum Capitulo generali Tongris congregato, ac ibi vix numerasse viginti Priores, ex quibus nonnulli solum titulum gerebant, addit tamen hos disciplinæ Regularis valdè esse obseruantes.

36. Canonici Regulares Frigionariæ, sic dicti à Monasterio Sanctæ Mariæ in Sylua Frigionaria (sunt Frigiones aues quædam in Italia) cui multitudine Frigionum illac se recipientium nomen indidit non longè à Luca instituti à P. Domino Bartholomæo ex nobilissima Columnensium familia, & à P. Iacobo de Auogrado Bononiensi Doctore emerito, familiæ Prędicatorum quondam Religioso laico, *anno* 1406. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Collocati sunt ab Eugenio IV. in Ecclesia S. Ioannis Lateranensis in Vrbe, iussique sunt à Frigionaria dici Lateranenses, cùm Lateranensium Canonicorum fuerint reformatores, quod nomen adhuc retinent, vtuntur eodem habitu, quo Canonici Lateranenses, de quibus suprà, sunt Romæ ad Sanctum Mariam de Pace, in regione Pontis. De illis agunt Paul. Morig. *in origine Relig. lib.* 1. *cap.* 8. Syluest. Marul. *in Oceano Religionum lib.* 1. *pag* 4. Fr. Emmanuel. *quæst. Regular. tom.* 1. *quæst.* 3. *art.* 1. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 22. *quæs.* 3. *vers. anno item*, Gabr. Pennot. *in histor. tripart. Lib.* 3. *cap.* 8.

37 Canonici Regulares S. Saluatoris sic dicti à primo

à primo Monasterio, quod habuerunt sub oraculo Saluatoris in Sylua lacus, non longè à Senis, instituti à Fratre Stephano Eremita Sancti Augustini, *anno* 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Appellantur nonnunquam Scopetini, à Monasterio, quod initio institutionis habuerunt prope muros Florentiæ sub nomine Sancti Donati Episcopi Fessulani. Vtuntur eisdem vestibus, ac Canonici Lateranenses, præterquam quòd patientiam portant, & pallium nigrum deferunt cùm foras præcedunt. Possident ad XL. Monasteria per Italiam, Generalis triennium non excedit. Hunc Ordinem confirmauit, & habitum præscripsit Gregor. XII. *Constit.* 2. incip. *Excitat Nos. Aprilis* 1407. Sunt verò Canonici Regulares, Calixtus III. *Con.* 2. incip. *Sacra*, 16. *Kalen. Iunij* 1456. Capitulum generale in singulis trienniis, & diætam quolibet anno celebrant, Sixtus V. *Const.* incip. *Ex varietate*, 23. *Augusti* 1589. Fuit pet *Sacram Rit. Cong.* concessum sub *die* 26. *Septembris* 1620. vt qui hucusque vsi sunt bireto albo, possint eodem modo in posterum vti nigro. Sunt Romæ ad Sanctum Petrum ad vincula. De illis agunt Polydor. Virgil. *de inuentor. rerum lib.* 7. *cap.* 3. Gualret. *in tab. chronog. seculo* 15. *anno* 1408. *cap.* 715. Paul Morig. *in orig. Relig. lib.* 1. *cap.* 40. Siluest. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 5. *pag.* 322. Fr. Emm. *quæst. Reg. Reg. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 2. Azor. *instit. moral p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 22. *q.* 3. *verf. anno Christi*, Cæs. Franciotti *de Sanctis vrbis Lucæ in Ecclesia Sanctæ Mariæ forìs portæ pag.* 565. *&* 590.

38 Canonici Regulares Sancti Georgij in Alga, sic dicti ab Alga, siue Alega parua insula distante duobus miliaribus à Venetiis, quia ibi situm est primum eorum Monasterium, sub nomine sancti Georgij, instituti à D. Antonio Corario Bononiensi, & Episcopo Ostiensi, *anno* 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Dicuntur etiam Canonici Cærulei ab habitu, quem gerunt. Professionem emittunt à Pontificatu Pij V. habent tredecim principalia per Italiam domicilia, aliqua per Siciliam. Sunt Romæ ad Sanctum Saluatorem in Lauro. Hunc Ordinem approbauit, viuendique formam præscripsit Gregorius XII. *Const.* incip. *Illis*, 5. *Kal. Iulij*, 1406. Priuilegia & gratis confirmauit Pius V. *Const.* 127. *incip. Cum alias*, 11. *Kal. Iunij*, 1571. Præcedunt eius Canonici Regularibus Congregationis Lateranensis, idem Pius V. *constit.* 127. *incip. cum aliàs*, 11. *kalend. Iunij* 1571. De illis agunt Gualt. *in tab. chronog. sæculo* 15. *anno* 140. *pag.* 717. Hieronym Roman. *de Repub. Christiana lib.* 6. *cap.* 30. Paul. Morigia *in origine Religion. lib.* 1. *cap.* 44. Sylueſt. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 5. *pag.* 337. Azor. *instit. moral. par.* 1. *lib* 12. *cap.* 22 *q.* 3. Sunt & in nostra Lusitania alij Canonici Cærulei (quos vulgus appellat Sancti Eligij fratres) ibi plura, & amplissima obtinent Monasteria, sed quæ independentia sunt ab Italis & de istis agunt Fr. Emm. *quæst. Reg. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 1. Surd. *de Relig. tom.* 4. *tract.* 9. *lib.* 2. *cap.* 5. *n.* 4. Illustriss. D. meus Rodetic. à Cunha *in historia Episcoporum Portugalensium part.* 2. *cap.* 27.

39 Et denique Canonici Regulares Sancti Petri de Monte Corbulo, sic dicti à primo eius Monasterio, sub patrocinio, sancti Petri in Monte Corbulo in diœcesi Florentia, duodecimo à Senis à lapide ædificato Pontificatu Iulij II. intra annum 1503. & 1512. quo ipse durauit, instituti à quodam Petro Reguiis, vel Mediolanēsi Monacho Carthusiano, ferunt habitum Canonicorū à principio fuisse canusini coloris, nimirum tunicam, rochettum, & capuccium, siue almutiam, sed anno 1521. mutatum esse in nigrum. Amant hi maximè solitudinem, sectantur hospitalitatem, rigidè secum agunt, ac de labore manuum viuunt. De his agunt Trull *de Canonic. Reg. lib.* 10. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *c.* 22. *quæst.* 3. *verf. est & alia Congregatio*, Gabr. Pennot. *in tripar. histor. lib.* 2. *cap.* 54. *n.* 5.

40 Canonici Regulares Cathedralium Ecclesiarum, de quibus suprà egimus *a n.* 9. *vsque ad n.* 18. sunt eiusdem Ordinis & conditionis cū reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum, & aliis, quorum suprà mentionem fecimus *à n.* 19. tum quia eorum Ecclesiam vocat Monasterium S. Augustinus in sua regula, tum etiā quia eundem ferè habitum cum aliis Canonicis Regularibus gestāt, eandémque professionē emittunt, quod plura Iuris Canonici loca confirmant, in quibus præfati Canonici Cathedralium vocantur Regulares professi, & monachati, vt constat ex *cap. innotuit, & c. cùm VVintonensis, de elect.* & aliis, ideóque veniūt appellatione Monachorū, sicut alij Regulares Canonici, vt per S. Thom. 2. 2. *q.* 189. *art.* 8. *ad* 2. Panor. *in cap. quod Dei timorem, num.* 2. *de statu mon.* August. Ticinen. *in propugn. Canon. Ordin. c.* 5. Fr. Emman. *quæstion. Regul. tom.* 1. *q.* 1. *art.* 3. *& tom.* 3. *quæst.* 49. *art.* 3. Ludouic Miranda *in man. Prælator. tom.* 1. *quæst*, 10. *art.* 6. nouissimè Hieronym. Roderic. *in compendio quæst. Regular, resol.* 21. *numer.* 1. *& resol.* 123. *numer.* 8. Soar. *tom.* 4. *de Religion. lib.* 1. *cap.* 9. *numer.* 12. Sed in pœnalibus, & exorbitantibus Monachorum appellatione non comprehendi † Canonicos Regulares, tenent Nauar. *commento* 3. *Regul. num.* 40. Isidor Moscon. *de maiest. milit. Ecclesi. lib.* 1. *part.* 4. *cap.* 1. *de Regular. pag.* 515. Campan. *in diuersor. Iuris Canon. rubr.* 12. *c.* 1. *num.* 3. quos refero *in tract. de appellatiua verborum*

41

borum vtriusque iuris signif. appellatione 154. *numero* 5.

41 Hinc colligitur *primò* Canonicos Regulares non posse esse patrinos eleuando baptizatum de fonte, sicut nec Monachos, quia id prohibens Monachis, lex, cùm fundetur in 43 Religione, ad † Canonicos etiam Regulares extenditur, ita Nauar. *consil.*10. *de statu Monach.* F. Emman. *d.tom.*1.*q.*31. *art.*2. Hieron. Roder. eius nepos *d.resol.* 21. *num.*2. *Secundò* colligitur eadem ratione non licere dictis Canonicis Regularibus admittere intra clausuram Monasteriorum mulieres etiam omni suspicione maiores, obsequiorum honestorum præstandorum causa, & eas temerè admittentes incidunt in pœnas constitutionis Pij V. ita Fr. Emman. *d.tom.*2. *q.*48.*art.*4. *& tom.*3. *quæst.*68. *art.* 3. *ad fin.* Nauar. *commento* 4. *de Regul.n.* 65. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.*2. *lib.*6.*c.*17.*num.* 31. refert, & sequitur Hieron. 44 Roderic. *d.resol.*21. *num.*3. † *Tertiò* colligitur ex eadem quoque ratione ipsis non licere interesse agitationi taurorum ex Bulla Clementis VIII. cuius verba apertè indicant, *exceptis Monachis, cæterisque cuiuscunque Ordinis, & instituti Regularibus.* Ita Nauar. *in cap. non dicatis* 12.*q.*1.*num.* 12. Fr. Emman. *d.q.*31. *art.*3. Hieron. Roderic. *d.resol.*21. *n.*4. *& resol.* 134. *num.*4.

45 Hæc de Canonicis Regularibus dicta sufficiant; veniamus igitur ad seculares, de quibus tantùm deinceps à nobis erit agendum; dicuntur autem qui ius habent Canoniæ, & Præbendæ in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, *cap dilectus filius, de præbend.* quorum 46 † origo descendit à Clericis illis in minoribus Ordinibus constitutis sacerdotalibus subditis, qui sub eisdem certa quædam in Templo ministeria explebant, ibique ab eis stipendia ex re ecclesiastica accipiebant, qui & psallendi officio fungebantur, in claustris habitabant, simul omnes in vno dormitorio dormiebant, & in vno refectorio reficiebantur, quò faciliùs possent ad horas Canonicas celebrandas occurrere, ac de vita, & conuersatione moneri, & doceri; vnde nec eò mulieri intrare permittebatur, victum ad mensuram, & vestitum iuxta facultatem Episcopi accipiebant, vt habetur in Conc. Turon. sub. Carolo Magno *cap.*23. nec plures quàm ferrent Ecclesiæ facultates accipi ab Episcopo poterant, vt in Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio Imper. *cap.*117. Conc. Agathen. III. *cap.* 18. & Laodicen. *cap.* 15. Azor. *instit. moral. p.*2.*lib.*3.*cap.*11.*q.* 12. Vnde Canonici à canone, id est, regula vocabantur, quia canonicè, & sub regula viuere tenebantur cum suo Episcopo, communi mensa, & dormitorio vtentes, vt *suprà* diximus. Et sic Episcopi perfectioni suo statui valdè congruæ ritè vacantes religiosam vitam cum suis Canonicis ducebant, arctissimóque voto adstricti loco Cathedrali Ecclesiæ proximo in vnum habitabant, prout ad hæc vsque tempora aliquibus in locis Canonica, hoc est, Canonicorum habitatio Cathedralibus Ecclesiis coniuncta conspicitur.

47 Postea verò huiusmodi Ordinis Clericorum honoris titulus, & Ordo facer adiunctus, & certæ Præbendæ ex Ecclesiæ fructibus assignatæ fuerunt, Episcopi Fratres essent consiliarij, *cap. nouit, de his, quæ fiunt a Prælat.* vbi Abb. Rot. *in Cæsaraugustana Synodi* 13. *Februarij* 1626. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, vers. & hac sententia,* & cum eo vnum quodammodo corpus efficerent, & eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiæ pertractandis præstarent, vt infrà demonstrabimus, quamuis antea quoque consilium, & consensum Clericorum in nonnullis Ecclesiæ negotiis requirere tenerentur Episcopi, vt *in cap.* 1. *& in cap. tua nuper, eod. tit. & in cap. Episcopus nullius* 15.*q.*7. *& in cap. fin. cum gloss.* 1.*q.*5. *& in cap. si quis vult.* 16.*q.*7. *& in cap. sine exceptione* 12.*q.*2. Hoc 48 autem † Canonicorum Collegium, siue corpus cum ipso Episcopo, olim dicebatur consilium Episcopi, vt *in cap. antepen.* 12.*q.*2. iuncta *gloss.* 1. hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi, vel congregari debet ad præbenda consilia, huius verò caput est ipse Episcopus, *d.cap. nouit, cap. cùm clerici, de verbor. signif.* Rot. *in d. Cæsaraugustana Synodi* coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano,* & de eo infrà *cap.*42.

49 Illud demum adnotare oportet, quòd licèt antiquis temporibus plures Cathedrales, & Collegiatæ extiterint Regulares, tamen hodie maior earũ pars abrogata regularitate in statum transiit secularem, & inter omnes notissima est Metropolitana ciuitatis Cæsaraugustæ, vt videlicet *in Bulla reductionis eiusdem in secularem fel. record. Clementem VIII. sub dat. Romæ apud sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ* 1604. *Idib. Iuly,* quam ad me transmisit D. Ioannes Fuertes, illius Ecclesiæ Canonicus, vir quidem omnigena virtute præditus Romæ degens pro causis præeminentiarum inter suam Ecclesiam ex vna, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Pilari ex altera in Rota à pluribus annis vertentibus, 50 † in quibus Ecclesiis sæcularizatio præter qualitatem regularitatis, nihil aliud immutauit, Abb. *in cap.*2.*num.*9. Innocent. *numer.*4. *in verb. monialium, de capell. monach.* Rip. *resp.* 31. *alias* 3. *de electio.* Rot. *decis.*174. *numero* 7. *parte* 1. *recent. & decis.* 452. *numero.* 4. *coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & in Gerunden administrationis* 6. *February* 1619. coram *R. p. D. Verospio,* in princ. quæ

reperitur

reperitur impressa *part. 5. recent. decis.* 252. Iura enim, exemptiones, & priuilegia Ecclesiæ competentia, illæsa & immutata remāsērūt, cùm in hac parte specialis prouisio non reperiatur, text. *in cap. dilectis, de Capell. Monach.* vbi Abb. *num.* 9. post Innoc. ducet quòd licèt Monasterium mutet statū de Regularibus ad seculares, non per hoc mutat subiectionem, & quòd remanet exemptum sicut priùs, Rot. *dec. f.* 174 *num.* 7 *p.* 1 *recentior & decis.* 358. *a num.* 1. *p* 5 *recent.* & coram Rmo Coccino, *decis.* 452. *num* 4.

51 Sunt & mulieres etiam, quæ vulgò dicuntur Canonissæ, secularium Canonicorum exemplo viuentes, quæ non renuntiant propriis, nec professionem vllam emittunt, nec seruant clausuram, sed possunt ad libitum contrahere matrimonium, & de illis Canonicis secularibus loquitur Honorius III. *in c. cùm dilecta, de maior. & obed.* vbi gloss. *verb. Canonissas, & verb. Prouinciarum, in cap. indemnitatibus*, §. *suprà dicta, de elect. in* 6. quarum institutum Concilium Viennense non probat, nominatque eas Beguinas in *Clem.* 2. *de statu Monach.* atque illis iubet aliquam viuendi normam, & regulam Monachalem deligere *cap.* 1. *de relig. domib.* latè de illis Anton. August. *in epit. iuris veteris Pontif. tom.* 1. *lib* 9. *tit.* 59. *de Canonicis feminis.* Anton. Seppius *in Chronico generali Ordinis S. Benedicti, tom.* 1. *anno Domini* 994. *cap.* 2. Petr Gregor. *Syntagm. iuris lib.* 15. *cap.* 17. *num.* 9. vbi meminit de Monasteriis Lotharingiæ *& cap* 13. *numero* 20. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 13. *cap.* 9. *q.* 3. *vers. secundum*, vbi ait in Germania, & Flādria esse mulieres simul congregatas, ad instar Canonicorum viuentes, Canonicas Regulares dictas, sed nullo ex tribus votis, aut clausura aliqua obstrictas, quarum viuendi normam & institutum non improbari *in d. Clem.* 2. asserit nouissimè Steph. VVeyms *in constit.* 24. *ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innouatas constit.* 15. *numero* 5. *pag* 145. vbi ait in Belgio has Canonissas esse nullo religionis voto adstrictas, sed liberam semper de rebus suis disponendi libertatem retinentes, Rota *in nullius, siue Tallen. iurisdictionis* 29. *Iulij* 1624. *&* 27. *Nouembris eiusdem anni, &* 25. *Februarij* 1625. coram *bonæ memoriæ Buratto*, inter eius impressas per Ferentil. *decis.* 824. 827. *&* 840. *& in eadem* 15. *Ianuarij* 1629. *coram Card. Virili*, in quibus decisionibus etiam habetur Abbatissæ obedientiam & reuerentiam deberi à Canonissis secularibus quibus præest, & idem Ferentil. *in annot. ad decis.* 840. *numero* 6. aduertit quòd licèt non teneantur toto tempore vitæ suæ simul congregatæ permanere, attamen pro tempore quo permanent, videntur quodammodo oblatæ. Quæ quidem Canonissæ habent prebendas ita merè temporales, vt sint expertæ cuiusuis spiritualitatis, & per consequens simoniæ. Caputaq. *decis.* 356. *numero* 6. *p.* 2. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 19. *numero* 15. de his latè nouissimè Tamburin. *de iure Abbatissar. disp.* 7. *q.* 4. *per tot.*

CAPVT II.

Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias erigere, & in eis Canonicatus instituere quis valeat?

SVMMARIVM.

1. *Canonicatus eriguntur, & Canonici creantur, vel in ipsa erectione Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, vel post eam erectam.*
2. *Papa solus ad augendum cultum diuinum erigere, & constituere potest Ecclesiam in Cathedralem, & ipsam in Metropolitanam.*
   Per erectionem Ecclesiæ Collegiatæ in Cathedralem non censetur vnquam derogatam iuris alterius. ibid.
3. *Cathedralis in erectione. quæ sint consideranda? ostenditur.*
4. *Cathedralis ita dicitur, quia penes ipsam est Cathedra in qua magistrorum magna dignitas designatur.*
5. *Cathedra propriè accipitur pro sede Doctoris, ac Prælati.*
6. *Ecclesia sub verbo absque vlteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particula Cathedralis, tanquam antonomasticè sumpta intelligitur Ecclesia Cathedralis.*
7. *Cathedralitas ex quibus probetur? ostenditur.*
8. *Collegiatam eligere nullus inferior à Papa potest.*
9. *Collegialitas vbi non constat de fundationis initio ex coniecturis, & indiciis probatur.*
10. *Collegialitatis coniectura, & indicia quæ sint, ostenditur.*
11. *Collegialitatis qualitas probata est sufficienter etiam ex collationibus Canonicatuum, & assignatione stali in Choro, & loci in capitulo.*
12. *Canonicorum trium numerus congruus est ad Collegiatam constituendam.*
13. *Collegiata censetur illa, qua habitu existit.*
14. *Collegialitatis potissima coniecturis est, si in Ecclesia adsit aliquis vti caput, & Clerici*

Clerici, vel Canonici vti membra.

15 *Collegiata signum manifestum est, quando Canonici, seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta.*

16 *Collegiata ex signis, & aliis sufficientibus extstimatur, licèt de fundatione & priuilegio non constet.*

17 *Collegialitatis iudicium sufficiens non erit actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegium necessaria.*

18 *Collegiata insignis ex quibus probetur ostenditur.*

19 *Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis, quamuis antiquioribus.*

20 *Collegiata simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quæ tantùm Parochiales sunt, etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet.*
Libris Ecclesiæ Cathedralis quando fides adhibeatur? ibid.

21 *Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituere quis valeat, ostenditur.*

22 *Canonicatus beneficiorum appellatione venit in materia non odiosa.*

23 *Beneficia quæuis auctoritate Episcopali creari possunt.*

24 *Canonicatum supernumerarium ad futuram præbendam creare non potest Episcopus, nec alius inferior à Papa.*

25 *Canonicus creatus à Papa cæteris paribus præferendus est facto ab inferiore.*

26 *Canonici propter dignitatem quam habent, & præminentiam supra alios Clericos, signum aliquod habere debent, vt dignoscantur à cæteris.*

27 *Signum aliquod concedere Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus.*

28 *Concil. Trid. requirit vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus.*

29 *Episcopus in Ordinum distributione pro Canonicatibus debet requirere consilium Capituli, sed non tenetur illud sequi.*

30 *Concil. Trid. hortatur, non autem præcipit, vt Episcopi curent, quòd Dignitates omnes, & dimidia saltem pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Sacra Theologia, aut iure Canon.*

31 *Fructuum Præbendarum tertia pars inter distributiones assignari debet, vbi talis portio non fuerit deputata.*

1 CVm Canonicatus erigantur, & Canonici creentur, & instituantur, vel in ipsa erectione Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, vel post eam erectã, vt meliùs propositę quęstioni satisfaciamus, primum à nobis erit explicãdum, qui possint Ecclesiam Cathedralem, seu Collegiatam constituere? & ex quibus probetur Cathedralitas, & Collegialitas, & deinde patebit resolutio quæstionis.

2 In primis quædã sunt Ecclesiæ Cathedrales, quædam Ecclesiæ Collegiales. Est autem Ecclesia Collegialis, seu Collegiata (vt à leuioribus incipiamus) in qua ex Clericorum coadunatione, & congregatione corpus conficitur, quod Collegium (à colegendo, siue etiam coeligendo, iuxta notata *in l. collegarum, ff. de verb. signif.*) appellatur. Cathedralis verò dicitur, in qua præter Collegium, Cathedra Superioris, siue Prælati sedes existit, *cap. statutum, de rescript. in 6. cap. ne pro defectu, de elect.* Omnis enim Cathedralis Ecclesia, Collegiata quoque est, cùm Prælatus, Canonici Collegium, & Capitulum facere censeantur, *cap. nouit, cap quanto, de his, quæ fiunt à maiori parte cap.* sed non è conuerso omnis Collegiata est Cathedralis, Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. Cathedral. Collegiat. &c. num.* 3. & 4. Indubitati iuris existit solum Papam ad augendum cultum diuinum eligere, & constituere posse Ecclesiam in Cathedralem, *cap. præcipimus,* 16. *quæst.* 1. Rebuff. *in praxi benefic. tit. de erect. in Eccles. Cathedr. numer.* 1. & 5. Azot. *institut. moral. part* 2. *lib.* 5. *cap.* 29. *quæst.* 25. *in princ. & lib.* 6. *cap.* 30. *quæst.* 2. & 4. Gambar. *de officio Legati à Latere, tit. de variis Ordinar. nominibus num.* 160. Nicol Garc. *de benefic. parte* 12. *cap.* 5. *numer.* 1. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 11. *numer.* 251. vbi *num.* 252. idem dicit de erectione Ecclesiæ Cathedralis in Metropolitanam, latè Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 11. *à princ.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. parte* 3. *alleg.* 68. *numer.* 8. *de iure Ecclesiast. vniuerso lib.* 1. *cap.* 2. *numer.* 139. at per erectionem Ecclesiæ Collegiatæ in Cathedralem non censetur vnquam derogatum iuri alterius, nisi in quantum Summus Pont. exprimit, *Extrau. vlt. de concessa præb. Ioan. XXII.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de erect. in Colleg. post med.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 5. *cap.* 867. *num.* 18. vbi id tantò magis procedere, ait, quando erectio esset facta sine alterius præiudicio.

3 In erigenda Cathedrali consideranda sunt ista, videlicet *Primò*, quòd locus vbi erigenda erit, habeat populum nobilem, & numerosum, itaut absque huiusmodi erectione populus pateretur in Diuinis, sic vt ad maiorem commoditatem administrandi Diuina fiat.

Secundò,

Secundò, quòd populus habeat nobilitatem in moribus, & honestate. *Tertiò*, vt ibi sit copia Sacerdotum, ne Sedes Episcopalis vilescat, Ita Isidor. Moscon. *de Maiest. milit. Eccles. lib.* 1. *c.15. in princ. litt. B*, *Quartò*, ne remaneat sine diœcesi, Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.*11. *à n.*22. vbi Summus Pont. Ecclesiam in Cathedralem erexerit, eique pro dote nonnulla beneficia purè & gratiosè vnierit, non eget hæc erectio iustificatione, Mandos. *ad reg.* 22. *de vnion. q.*3. *numero* 3. *cum seqq.* Rebuff. *in reg. de vnion. glos.*10. *in fine*, Rota *decis.*612. *numero* 1. *p.*2 *recentior.* vbi *num.*2. id tantò magis procedere ait cùm Sanctissimus asseruerit narratiuā in Congregatione Cardinalium super rebus Consistorialibus fuisse maturè discussam, quo casu gratia facta dicitur ex certa scientia, & *num.*6. ait non obstare litteris erectionis duo contineri, ipsam videlicet erectionem in Cathedralem, & beneficiorum vnionem pro illius dote, & sic dicta de non iustificatione intelligenda solùm esse de erectione quæ tantùm fuit Cardinalibus commissa, nam responsum fuit vnionem esse ad erectionem accessoriam, & vti partem illius integralem, cùm sine dote Cathedralis esse nequeat, Sarnen. *in reg. de annali. q.*47. *col.*2. *&* 3 Vnde patet vnionis cognitionem tanquam quid indiuiduum ab erectione separari non potuisse, & consequenter illam pariter fuisse Cardinalibus commissam.

4 Dicitur autem Cathedralis ob honorem Cathedræ Episcopalis, quia ibi Cathedra Episcopalis & sedes sita est, Rebuff. *in concord. tit. de collat.* §. 1. *verb. Cathedralis*, *pag. mihi* 542. & quia penes ipsam est Cathedra, in qua magistrorum magna dignitas designatur, vt ex Hieron. notat. Tostat *sup Matth. c.*1 *q.*70. 5 asserens † Cathedram propriè accipi pro Sede Doctoris, ac Prælati, prout etiam in Cathedra Petri Ecclesia Romana denotatur, ex traditis per Ioan. Scotanum *contra hæreticos, interrog.*4. *de primatu Petri*, *& Ecclesiæ Romanæ fol. mihi* 87. *vers. subiiciam*, Isidor. *d. c.* 15. *in princ.* Ioan. à Cochier *in schol. ad preces primar. lit. E, verb. in singulis Cathedralibus.*

6 Sub particula tamen, *Ecclesiæ*, absque vlteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulæ *Cathedralis*, apud Iuris interpretes tanquam antonomasticè sumpta, intelligitur Ecclesia Cathedralis, iuxta antiquum stilum Curiæ Romanæ, Monach *in cap. quāuis*, *n.*5 *post. gloss. ibidem in verb. non extendit, de præbend. in* 6. vbi Gemin. § *final. numer.* 10. *post. med.* Abb. *in cap. cùm super, numer.* 6. *de sepult.* Mandos. *super regul.* 26. *Cancel. quæst.* 3. *numero* 5. *&* 6. *in fine, vers. Romæ autem*, Franc. Marc. *Delphin. decis.* 1123. *num.* 5. *vol.* 1. vbi quòd Ecclesia Cathedralis intitulanda sub nomine Diœcesis, non autem Sancti, refert mill. Borrel. *in sum. decis. tom.* 1. *tit.* 2. *numer.* 44. & Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.*6. *collect.* 2350. *vers. Ecclesiæ Cathedral. & collect.* 2438. *versic. item appellatione Ecclesiæ*, Gambar. *de officio Legati à Later. lib.*10. *n.*270. Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap.*893. *numero* 32. Rot. *decis.*233. *num.*4. *&* 13. *part.*1. *diuersor. & in Cæsaraugust. Cathedralitatis* 1. *Martij* 1630. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, quæ reperitur impressa nouissimè *p.*5. *recent. decis.* 353. in qua plura adducuntur adminicula ad probandum † Cathedralitatem, videlicet antiquissimus ritus celebrandi festum dedicationis, qui sanè ritus nec tolerari, nec seruari poterat, nisi admissa Ecclesiæ Cathedralitate, Gregor. XV. *decis.*493. *num.*2. Rot. *decis.*616. *num.*4. *&* 5. *part.*1, *recentior.* Item facultas exigendi decimas in territorio ciuitatis soli Cathedrali competentes, iuxta terminos *c. ep quoniam*, *& cap. cùm contingat*, vbi gloss & Doctores, *de decim* & tradita per Rebuff. *in tract. illius tit. quæst* 6. *numer.* 12. Rot. *in Pampilonen. congruæ* 7. *Aprilis* 1595. corā *bonæ mem. Card. Millino*, quæ loquitur in Ecclesiis Hispaniarum eam sequitur etiā *in decis.*429. *num.*6. coram *Gregorio XV. ius* extrahendi defunctorum cadauera ex alienis Parochiis, illaque sepeliendi, quod Ecclesiis omnibus de iure prohibitum, solis Cathedralibus indulgetur, *cap. ex parte*, *il.* 1. *cap. cùm liberum*, *cap. cùm super*, *cap. in nostra*, vbi Doctores, *de sepultur.* indistinctà saltem de consuetudine (quicquid sit quoad moderationem per concordias, & sententias) Sacramentorum omnium administratio, iuxta terminos *cap.*3 *& vlt.* vbi scribentes, *de Paroch. & cap. Presbyteri*, *de consecrat dist.*4. nec non prærogatiuæ præeminentiarum, atque alia huiusmodi, de quibus in simili Puteo *decis.*343. *lib.* 2. *in correctis.* Item Cathedralitatem ostendit delatio Sanctissimi Sacramenti in die eius festo, cùm processio in die Corporis Christi à Cathedrali debeat incohari, & ibidē finire, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in vna Tirasonen. sub die* 16. *Augusti* 1619. Ad effectum enim vt dignoscatur quæ sit Ecclesia Cathedralis, inspicitur tempus præsens, *c. cùm inferior*, vbi Host. *n.*13. *de maior. & obed.* Seraph. *decis.*1445. *in fin.* Rot. *p.*5. *recent. decis.* 111. *n.*21 Reges, & Principes sunt Patroni Ecclesiarum Cathedralium quantum ad protectionem, non quantum ad electionem, vel præsentationem, ita Præpos. *in cap. lectis* 61. *dist.* Anton. Corset. *in tract. de potest. Regia q.*34. *vol.*12. *tractat. Doctor.* Roch. de Curte *de iurepatron. verb. in Ecclesia numero.*2. Lambertin. *eod. tract.* 11. *q. princ. art.*1 *p.*1. *lib.* 1. *numero.*3. *&* 4. Martin. Laudens. *in tract. de Princip. notab.*74. Arnulph. Rusæ. *in tract. de iuribus Regalib. priuil.*11. *numero* 6. Oliban. *de*

7

*iure fisci cap.*18.19. *&* 33. Azeued. *in l.* 1. *tit.*6. *lib.*1. *noua Recop.* Cou. *in reg. possessor. p.*2. §. 10. *num.*5.

Nam vt Regibus competat ius præsentandi Episcopos, necessarium est priuilegium Apostolicum; vt pro Regnis Castellæ & Legionis ac aliis adest priuilegium Adriani VI. de quo Mariana *de rebus Hispaniæ lib.*25. *cap.* 5. Gil. Gonzales Dauila *in sua historia de Salamanca lib.* 3. *cap.*18. Nicol. Garc. *de benefic. p.*5. *cap.*1. *numero* 218. D. Roder. à Cunha *in cap. cùm longè numero* 1.63. *dist.* Ego ipse *de iure ecclesi. lib.*1. *cap.*8. *à numero* 74. *&* præcipuè *numero* 81. Et de Regno Portugaliæ attestantur Nau. *in cap. nouit, notab.*2. *num.*165. *de iudic.* Cabed. *de patron. Regiæ Coronæ cap.*37. *numero* 1. Gabr. Pereira *de manu Regia tom* 1. *pag.* 234. *num.*76. *ad fin.* D. Roder. à Cunha *in d. cap. cùm longè, numero* 1. *&* *in cap.*2. *numer.* 8. *dist.*23. Et de Regno Franciæ Palat. *in introduct. rub de donat. inter virum & vxor. num.* 28. Rebuff. *in concord. tit. de nomin. Regis ad Prælat. glos. vacantibus pag.*84. Carol. de Grassal. *lib.*2. *Regal. Franciæ iure* 3. Guilielm. Bened. *in c. Rainutius, de testam. verb. & vxorem nomine Adelasiam, decis.*2. *ex num.*78. Petr. Greg. *in tit. de elect. cap.*5. *numero* 23. Boët. Epo *heroicar. quæst. de iure clerico lib.*1. *sub. tit. de Regularibus & vniuerso iure Principum in beneficiis ecclesiasticis, ex num.*26. *& num.* 162. Rhenat. Choppin. *de dominio Franciæ lib.*2. *tit.*10. *& de sacra politia lib.*1. *tit.*7. *ex num.*22. Idem de Regibus Poloniæ Azori. *instit. moral. p.*2. *lib.*6 *cap.*14. *q.*3. *in fine.* Et de Regibus Angliæ, Palat. *d. loco num.*26. *ante med.* Anast. Germoni. *de sacrorum immun. lib.*3. *cap.*12. *n.* 13. vbi *num.* 30. *&* 32. Idem de Regibus Neapolis, & Hungariæ. Et de Regibus Siciliæ Dom. Marius Cutell. *in codice legum Siculorum. cap.*82. *nota* 87. *à num.*1. *pag.*229. vbi *n.*3. ait coadiutorem Episcopo in Sicilia nunquam datum.

8 Nullum etiam inferiorem à Papa posse erigere Ecclesiam, etiam Parochialem in Collegiatam, meritò concludunt Rebuff. *in praxi benef. tit. de erectione in Collegiatam.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.*2. *cap.*1. *numero* 6. Azor. *instit. moral. par.*2. *lib.* 5. *cap.*29. *q.*2 5. *& cap.* 30. *q.*8. Filiuc. *tract.* 41. *de benefic. cap.*3. *numero* 112. Massobr. *in sua praxi habendi concursum pral.* 2. *dub.* 1. & censuit *Sacra Congregatio Concilij in vna Conuersana* 27. *Iunij*, 1626. prout refert. Lotter. *dicta quæst.*14. *num.* 49. & seruat stilus Romanæ Curiæ, Ferentil. *in annot. ad decis. Buratti* 112. *num.* 14. Lotter. *de re benefic. lib.*1. *q.*4. *numero* 38. *cum seqq* vbi *num.* 53. subdit debere patronum assentire si Ecclesia, quæ desideratur in Collegiatam erigi, patronata sit. Quamuis nonnulli non contemnendæ auctoritatis viri existimauerint Episcopum posse erigere Parochialem Ecclesiam in Collegiatam, vt per text. *in cap quoniam, de vita, & honest. cleric.* tenent *ibidem* Abb. *antiq. n.*1. Ioann. Andr. *num.* 3. Butr. *numero* 2. *ad fin.* Panor. *num.*1. *&* 6. Imol. qui attestatur de communi *numero* 1. quos retulit, & sequi visa est Rota *in Regien. vnionis* 12. *Maij* 1625. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino*; & licèt Nicol. Garc. *de benefic. part.*12. *cap.*5. *num.*4. asserat aliquando Ecclesiam erigi in Collegiatam per Episcopum, sed solere fieri auctoritate Apostolica.

9 Collegialitas, vbi non constat de fundationis initio, ex coniecturis, & iudiciis probatur; Innoc. *in cap. postulasti, de iurepatron.* Ioan. Andr. & alij *in cap. nobis, eodem tit.* Alex. *cons.* 75. *num.*2. *lib* 4. Roman. *cons.*556. *numero* 6. Decian. *cons.*6. *numer* 1. *&* 2. *lib.* Rot. *decis.* 584. *numero* 2. *&* *decis.*585. *numer.*2. *par.*4. *diuersor.* & apud Mantic. *decis.*215. *numero* 1. & inter recent *decis.*637. *sub num.*2. *part.*1. *&* *in Asculana Parochialis S. Laurentij*, o. *A* 23, 1585. coram *Orano, & in Cremonen. Præpositura* 24. *Maij* 1621. coram *bonæ mem. Remboldo*, *& in Placentina Archipresbyteratus* 17. *Maij* 1623. coram *R. P. D. meo Pironano*, *& in Asculan. Plebania* 13. *Ianuarij* 1624. coram *R. P. D. Merlino.*

10 Coniectura autem, & inducia collegialitatis potissima sunt quòd Canonici consueuerunt congregari ad libitum principalis Dignitatis illorum capitis, seu illius ad quem de iure, vel consuetudine spectat congregare Capitulum, ad sonum campanæ, & quòd haberent sigillum commune, ac esset quoque communis arca, itaut fructus communiter diuiderentur, vt colligitur text. *in cap. tertio loco, de probat. & in cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. & propr.* & de communi sigillo *in cap. significauit, de appellat. & in cap. dilecta, de excess. Pral.* de arca, & massa communi *in l.*1. §. *quibus autem ff. quod cuiusque vniuers. nom.* † Et demum quòd ex huiusmodi indiciis, vniuersali scilicet congregatione, seu tractatu in forma Capituli, ac sigillo, & arca communi plenè, & concludenter desumatur probatio collegialitatis ecclesiasticæ, tradunt Doctores *in cap. nobis, de iurepatron.* vbi Abb. *numero* 28. Felin. *in cap. accedentes numero* 2. *de præscript.* Roman. *cons.*436. *num.* 7. Decian. *cons.*6. *numero* 1. *&* 2. *lib.*2. Aym. *cons.*134. *num.* 5. Barbat. *cons.*17. *numero* 3. *&* 4. *lib.* 1. Cardin. *in Clemen. statutum quæst.*4. *de elect. & in Clemen.*2. *num.*10. *de ætate, & qual.* Alex. *cons.*75. *numero* 2. *lib.*4. Mascard. *de probat. concl.*584. *numero* 3. Rebuff. *in concord. tit. de collat. in* §. *volumus vers. collegialitatis*, Anton. Fabric. *in praxi benefic tit. de benefic. in Cathedr. & Coll. n.*3. latè Lotter.

11

de

de re benefic. 1. q.14. n.71. *cum seqq.* & passim sequitur Rot. *decis.*584.n.2.*&* *decis.*585.*num.*2. *p.*4.*diuers.* Achil.*decis.* 10.n.2.*&* 3.*de prabend.* Mantic. *decis.*175.n.2. *&* *decis.*215. n.1. Greg. XV. *decis.*482. n.4.& fuit resolutum *in Placentina Praepositura* 36. *Aprilis* 1627. *impressa p.*5.*recent.decis.*56. *&* 4. *Decemb.*1628.coram. *R.P.D.* mco *Pirouano, & in dictis Asculana Parochialis, & Cremonen. Praepositura, & in dicta Placentina Archipresbyteratus*, in qua fuit dictum qualitatem Collegialitatis probatam esse sufficentet,etiam,ex collationibus Canonicatuum, & assignatione stalli in choro, & loci in Capitulo factis per Canonicos Capitolaritet congregatos prouisos de Canonicatibus, quippe quæ fieri non possunt absque Collegiali nomine.

12 Numerus autem trium Canonicorum congruus est ad Collegiatam constituendam, *n*noc. *in c postulasti, n.*1. *in princ. de iure patron.* Felin.*in c accedentibus,n.*1.*vers. & tota,de praescrip.* Roman. *d.cons.*436. n.6. Lambert. *de iurepatron.par* 1.*lib.*2.*q* 5. *in princ.num.*3 Canaler. *d.*ci.649 n 6.Reuerend-mus D.Coccin.*decis.* 296.*num.*4.Rot.*in d. Asculana Plebania* coram

13 *R.D.Merlino*†Qui si recesserint,vel saltem de præsentinon existat Collegiata,adhuc tamen sufficit illam habitu esse ad hoc vt censeri debeat Collegiata, Felin.*in d c.accedentes,num.*2. *vers.possint etiam*, Innoc. *in c.postulasti n.*1.*de iurepatr.* Arcbid. *in c. licet canon. sub.n.*2. *de elect lib* 6.Mascar.*de probat concl.*584 *n.*5. cum aliis quos refert, & sequitur Rot. *in Cremon. Praepos.*25.*Febr* 1621.coram.*bonæ mem. Rembol.*

14 Item potissima Colligialitatis coniectura est si in Ecclesia adsit aliquis vti caput,& Clerici,vel Canonici vti membra, Alex.*cons* 74. *num* 4 *lib.*4.Mantic. *decis* 215.*sub num.*1.*vers. vnde*,Rot.*in d.Cremonen Praepositura* 24. *May* 1621. coram *bonæ mem. Rembeldo*, *& in d. Asculana Plebania* coram R P. D. *Merlino*. Manifestum quoque est†signum Collegiatæ,

15 quando Canonici,seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta, Mantic. *decis.*175. *sub numero* 1.*vers.item quia habent*, *&* *d.decis.*215. *sub num.etiam* 1.

16 Ex istis signis,aliis sufficientibus Collegiatam esse existimandam, licet de fundatione, & priuilegio non constet,censuit Sacra *Rituum Congreg. in vna Caputaquen.*16. *Ianuarij* 1620. Sed non est necessarium, vt omnes hæ coniecturæ,seu signorum omnium concursus simul concurrant, sed sufficit aliquas adesse, ex quibus id argui possit,& verosimile creditur,vt per Rot.*decis.*584. *numero* 2.*p.*4.*diuers.* Mantic. *d.decis.*215. *sub num.*5.*vers.nec etiam*, nouissimè ead.Rota *p.*5.*recent.decis.*56.*num.*6. & tangit Lotter. *d. q.*14. *numero*79. *cum seq.* aduertens ex multis fieri posse vt sigillum deficiat,vel non sit in vsu,vel etiam quòd collegium non habeat Prælatum, cum ad eius essentiam id minimè necessarium sit.

17 Non erit tamen sufficiens Collegialitatis indicium actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia singula concurrant ad faciendum collegium necessaria, Caputaq.*decis.*295.*num.*2.Gonzal.*ad reg.*8. *Cancel.glos.*19. *num.*14.*&* 15 Beltram.*in annot.ad Gregor. XV. decis.*482.*lit.C.*

18 Quæ autem dicatur Collegiata insignis, non est in Iure determinatũ; Doctores enim diuersimodè loquuntur; nam Card. Mantic. *decis.*165. *num.*2. ad ostendendum quòd Collegiata, de qua in ea decisione agebatur, non esset insignis, asserit hoc probari ex numero Canonicorum exiguo, modicis redditibus,& qualitate seruitij, & depositionibus testium, traditque hoc esse arbitrarium,citans Doctores *in cap.statutum, de rescript. lib* 6.& Albertic.*de diction.verb. insigni*, quibus addo Lap. Specul. & Tiraq. ac alios apud Menoh. *de arbitr.casu* 158.*num* 5. In diiudicatione huiusmodi insignitates fieri potest consideratio ex qualitate loci, prout decisum fuit *à Sacra Rituum Congregatione* in vna Collegiatæ Ecclesiæ S. Pauli ciuitatis nouæ Firmanæ diœcesis ad instantiam D. Ludouici Centoflorenti mei studiosissimi, qui obtinuit prædictã Collegiatam dici insignem,eo quòd oppidum,in quo sita est, insigne reddat numerus quatuor mille habitorum, hoc est, focularia 820.quatuor Regularium,& vnum Sanctimonialium Monasterium,ibi existentia, copia peritorum & nobilium, refert Ioan Anton. Massobr.*in tract.de Synodo Episcopi c.*4. *dub.*14.*n.*9. *& seq.* & Ego ipse *in collect. ad cap vlt.n.*3. *de verb. signif.* & ex Cantuccio tenet Aloys. Ricc. *in collect. decis p.*6. *collectan.*2350. *vers. insignis*, insignem dici Ecclesiam quòd in loco nobili,insigni,& præcipuo,& quòd sic ex communi hominum opinione habetur, latè Lotter. *de re benefic. lib.*1. *q.*15 *à princ.* & præcipuè *à num.*6.vbi ex Rota *decis.*29.*ex num.*5. *p.*2. *diuers.* ait iudicium tutò pronuntiare super hac qualitate posse, si circunstantiæ tendunt ad multiplicem Ecclesiæ decorem,putà, quia sit matrix,nobilis ex celebritate situs,antiqua,si supra alios præcedentiam obtineat,si insignem structuram habeat,si referta sit magno numero ministrorum deseruientium. Et

19 †Colegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis, quamuis antiquioribus, vt censuit *Sacra Rituum Congregatio in vna Firmana* 24. *Martij*,1622.sicut † & Collegiata

20 simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus,& quæ tãtùm Parochiales sunt,ex eadem *S. Congregatione in vna Nolana* 10. *Iuly* 1602. *& in Senogallien.*23. *Marty* 1619. etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam, illi cederet,vt *in Terracin,Sonnissa*,25. *Februarij*,1606.

Quis autem dicatur locus insignis, tradit Nauar. *cons.1. alias 3. de verbor. signif.* Et plura de insigni nostra, & Regia Collegiata S. Mariæ de Oliueira oppidi Vimaranensis Bracharen. diœcesis dixi *de officio, & potest. Episcopi p.3. alleg.60. num.7.*

20 Libris Ecclesiæ Cathedralis erectæ plenissimam regularem fidem adhiberi solere testatur post Bursat. *cons.23. num.27. vol.1.* Ioseph. Ludou. *commun. concl.29. pag.74. col.1. vers. ampliа 36.* & post Paridem de puteo sequitur Camill. Borrel. *cons.41. n.42.* Vtrum autem libris Canonicorum plena regulariter fides adhibeatur? Vide latè Grat. *cons.123. per tot. in 1.* Rota *decis.181. n.3. p.2. recentissim. in posthum.* Consuetudine tamen induci potest vt ipsorum libris plena fides adhibeatur. Anton. Piagg. *in tract. de consuet. q.11. n.544.* præcipue si liber sit antiquus, conserueturque in archiuo vti approbatus, Hect. Felici. *alleg.32. n.2. p.3. & alleg.48. n.8. ead. p.3.* vnde libro punctatoris Capituli reddendum esse tenet Rota *d. 205. n.1. p.2. recentissim.* aliàs *p.4. recent.*

21 Deueniendo nunc ad resolutionem quæstionis propositæ, videtur concludendum ad illum spectare Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituere in actu erectionis, cui de iure spectat illam facere, hoc est, Papę, vt *suprà* probauimus; quia vnum sine alio stare non potest, cùm saltem numerus trium Canonicorum ad Collegiatam constituendam requiratur, vt pariter *suprà* ostendimus, *n.12.* & potest Papa creare duos Canonicos eiusdem canoniæ, iuxta text. *in cap. non autem*, & *ibi* Archid *7.q.1.* Abb. *in c. fraternitatu, n.4. vers. hic autem Papa, de prebend.* Rota *decis.410. n.8. p.2. recentiss.*

22 Post erectã verò, & dictum numerum creatum, Episcopi erit, si velit † alios Canonicos antiquis adiungere, vel vltra extantes, cum congrua portione alios de nouo creare, nam cùm Canonicatus sint beneficia, & illorum appellatione in materia non odiosa comprehendantur, ex citatis per me *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris signif. appel-*

23 *lat.32. n.11.* & † quæuis beneficia auctoritate Episcopali creari possint, secundùm glos. *verb. si beneficiorum, v. quia constat. in Clem.2. de decim.* Cæs. de Grassis *decis.13. n.9. de prabend.* Gonzal. *ad reg.8 Cancell. gl.5. n.7.* Caualer. *decis.639 n 8.* Melch. Lotter. *de re benef. lib.1. q.5. n.40.* Rot. *in Monopolitana hebdomada.1. Iuly 1613.* coram *bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, & in Melfiten. legati py 24. Ianuary 1629.* coram *R.P.D. Dunozetto*, benè sequitur ipsum sua Episcopali auctoritate Canonicatus creare posse. Sed de Dignitatibus est magis inter Doctores controuersum, vt *n.4.* videmus.

24 Non poterit tamen Episcopus, nec alius inferior à Papa, etiam post erectionem creare Canonicatum supernumerarium ad futuram præbendam, vt censuit *Sacra Cõgregatio Concilij* his verbis *Ex hoc decreto expectatiuarum abrogatarum colligitur non posse erigi Canonicatum supernumerarium ad, sutur am præbendam* prout refert Nicol. Garc. *de benefic. par.6. c.1. n.5.* & Gonzal. *ad reg.8. Cancel. §.1. proœm. n.64.* vbi *n.65.* subdit procedere in capitulis, vt neque Capitula Ecclesiarum possint Canonicos supernumerarios creare super futuram præbendam, & testatur sic censuisse eandem *Sacram Cõgregationem*, cuius meminit Zypæ. *in analytica postremi iuris ecclesiast. enarrat. lib.2. de concess. prabenda. n.2.*

25 Inter Canonicos verò creatos à Papa, & alios factos ab inferiori, illa reperitur differentia, quòd creatus à Papa cæteris paribus præferendus est facto ab inferiore, Bart. *in l.1. n.2. C. de albo scriben.* & *ibi* Alex *sub lit. B*, Boër. *de auct. magni Consily n.81.* Gonzal. *ad regul 8. Cancel. § 3. proœm. n.114.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. collect. 1430. vers. hinc infertur primò*; data enim in omnibus paritate, semper est præferendus prouisus à Papa propter eius ampliorem prærogatiuam, *cap. si à Sede, de prab. lib.6. Clem.1 §. neutro, vt lite penden.*

26 Signum aliquod habere debent Canonici propter dignitatem, quam habent, & præeminentiam super alios Clericos, vt dignoscantur à cæteris, sicut tradunt Nouar. *forens. q.24. n.15. tom.1.* Aloys. Ric. *in praxi rerum fori eccles. par.4. resol.363. n.1.* me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor. p.4. lib.4. tract.5. docum.2. n.1.* quod quidem † signum

27 concedere Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus, vt censuit *Sacra Rituum Congregatio in vna Hydruntina 1. Septembris 1612.* nec etiam de nouo concedere Almutiam, vt declarauit eadem *Sacra Congregatio in vna Camerinen. 25. Ianuary 1602. & in alia Placentina 16. Ianuary 1620.* aut cappam, sine priuilegio, & expressa licentia Sedis Apostolicæ, eadem *Sacra Congreg. in Eluen. 16. Ianuarij 1604.* & ideò reperi eandem *Sacram Congregationem* illa concessisse Canonicis Ecclesiæ Placentinæ prouinciæ Bononien. *12. Martij 1616.* & *Canonicis Papiæ 13. Iunij 1614.* & Canonicis Collegiatæ S. Secundi Asten. ciuitatis *16. Maij 1601.*

28 Requirit Concil. Trident. *sess.24. de reform. cap.12. vers. neminem etiam*, vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeãt annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus, & vt dimidia saltem pars Canonicorum Presbyteri, cæteri verò Diaconi, aut Subdiaconi, nisi consuetudo laudabiliter, haberet, vt plures, vel omnes sint Presbyteri, de quo latè Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.238* Vgolin. *de officio Episcopi cap.19. in princ. numero 1. vers. tertio*, Nouar. *in singular. Canon. concl. 16.* & latiùs infrà

infrà *cap.* 16. *à num.* 1. quod quidem Concilij Trident. decretum locum non habet in Ecclesiis Collegiatis, sicut aiunt Nauarr. *consf.* 3. *de tempor. ordin. in antiq. aliàs consf.* 5. *de atate, & qualitate, in nou.* Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. beneficia*, §. 5. Garc. *de benef. p.* 7. *cap.* 4. *à num.* 36. nouissime Ciarlin. *controuer. forens. cap.* 38. *num.* 1.

29 In hac Ordinum distributione debet requirere Episcopus consilium Capituli, illud tamen non tenetur sequi, & ita declaratum fuisse à Sacra Congregatione Concilij, refert Zerol. *in sua praxi Episcop. par.* 2. *verb. Capitulum*. Assignandus est Ordo non personis, sed Canonicatibus, aut præbendis singulis, sicut ex voto eiusdem Sacræ Congregationis resoluit Piasec. *in praxi Episcop. parte* 2. *cap.* 3. *num.* 7. *in princ.* Non tamen poterit Episcopus cogere, vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficiet si media pars Canonicorum Presbyteri fiant, inter quos debet esse præcipuè principalis dignitas, cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi, Aloys. Ric. *d. resol.* 238. *n.* 2.

30 Monet præterea idem Concil. citato *cap.* 12. *vers. hortatur*, eos ad quos spectat de iure vt (vbi commodè fieri potest) curent quòd Dignitates omnes ecclesiasticæ, & dimidia saltem pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in sacra Theologia, vel in Iure Canonico iuxta mentem antiquorum Canonum, vt *in cap. ad decorem, de instit.* referunt Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. Capitulum*, §. 10. *& verb. Canonia*, §. 2. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 19. *in princ. numer.* 1. *vers. tertio.* Et hortari, non verò præcipere, aduertunt Homob. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 1. *c.* 9. *quaest.* 8 Molfes. *in sum. Theologia moralis tract.* 9. *c.* 7. *n* 65. Nicol. Garc. *de benefic. parte* 7. *c.* 7 *n.* 7. Massobr. *in praxi habendi concursum, requisit.* 10. *dub.* 6. *n.* 7. *secundum Romanam impress.*

31 Statuit demum idem Concilium Trident. *sess.* 21. *de reform. cap.* 3. vt tertia pars fructuum præbendarum inter distributiones assignetur, vt talis portio non fuerit deputata, vt saltem spe præmij Canonici Ecclesiæ inseruiant, refert Isidor. Moscon. *de maiestate milit. Ecclesiæ lib.* 1. *parte* 1. *c.* 15. *pag.* 297. *vers. quartum requisitum*, Nicol. Garc. *de benef. parte* 3. *cap.* 2. *n.* 467. *cum seqq.* vbi attestatur decisum detractionem huiusmodi in fructibus esse faciendam, non secundùm taxam antiquam; prout in libris Capitulorum, seu aliis, sed secundùm valorem currentem, & *n.* 468. pariter resolutum asserit deducendas esse priùs pensiones, & alia onera legitimè imposita quandiu illa durauerint, antequam detractio hæc fiat, & quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit, & *numer.* 481. subdit obtinentem in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitatem, licèt vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet, detractioni tertiæ partis fructuum esse obnoxium, & *numero* 492. addit Dignitates quæ sunt de iurepatronatus, detractioni tertiæ partis fructuum esse obnoxias, nisi repugnet fundatio, cui Tridentinum *d. c.* 3. prout *& sess.* 21. *c.* 3. minimè derogauit, & infrà *c.* 21. *n.* 23. *cum seqq.* latiùs de his omnibus agemus.

CAPVT III.

Canonicorum numerus, an & quando augeri, diminuivè possit, & de Canonicis supernumerariis?

SVMMARIVM.

1 *Canonici in Cathedralibus Ecclesiis tot numero debent esse, quot pro seruitio Ecclesiæ satisfacere possint.*
Et Ecclesia in qua est certus numerus Canonicorum, numerata dicitur. ib. à.

2 *Canonicorum numerum determinatum augere non licet, nisi augeantur prouentus.*

3 *Canonicorum numerum augere tantùm potest Papa, quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non augere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatum, alias Episcopus cum Capitulo posset.*

4 *Numerus Canonicorum is dicitur definitus, quẽ in Ecclesia Cathedrali Episcopus cum consilio Canonicorũ, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi consensu desuper accedente præfinierint.*

5 *Canonicorum vltra numerum non certum auctoritate Papæ potest quis in Canonicum recipi sine præbenda.*

6 *Supernumerarius appellatur qui fuerit receptus extra numerum.*

7 *Numerus certus Canonicorum, & Præbendarum in Cathedralibus, & Collegiatis quandoque nullus est, interdum est certus numerus Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio Præbendarum, interdum est certus numerus Canonicatuum, & Præbendarum inter se distinctarum, nonnunquam est certus numerus Canonicatuum, & totidem sunt Præbendæ, sed ea distincta non sunt.*

8 *Canonicus in Ecclesiis receptitiis propriè non dicitur habere successorem, nec etiam Canonicatus vacare dicitur, sed confestim quòd titularis decedit, supprimitur, expirat, & cessat.*

9 *Canonicus non succedit Canonico in honore,*

& onere, sed Capitulum.

10 *Commissio causæ facta alicui tanquam Canonico, non transit eo mortuo ad successorem in Canonicatu.*

11 *Delegatio facta Dignitati, non expresso nomine proprio, transit ad successorem, eo quòd illum verè habeat.*

12 *Canonici supernumerarij illi dicuntur, qui in Canonicorum collegium cooptantur, & Canonici creantur vltra numerum certum Præbendarum, & Canonicatuum absque vlla præbenda illis statim attributa.*

13 *Canonicorum supra numerum duæ sunt species, vna iuris, alia facti.*

14 *Canonicus supernumerarius receptus simpliciter de mandato Papæ in aliqua Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, non illi derogando, aut non mandando recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, non habet ius Canoniæ, stallum scilicet in choro, & vocem in Capitulo, & alias omnes prærogatiuas, quibus cæteri Canonici gaudent.*

15 *Canonicus supernumerarius receptus cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero, vel cum plenitudine iuris Canonicalis, habet ius Canoniæ.*

16 *Canonici quando sunt priuilegiati super numero certo, si postea aliquem supra numerum admittant, non possunt vti exceptione numeri contra Papam volentem aliquem supra numerum constituere.*

17 *Canonici supernumerarij, an & quando possint esse delegati Papæ, & distributiones quotidianas habere, remissiuè.*

18 *Canonici iure possunt numerum Præbendarum minuere, cum annui earum redditus non sufficiunt ad sustentandos commodè Canonicos.*

19 *Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri, & decreto irritante, non possunt supprimi per Episcopũ.*

20 *Tenuitas Ecclesiæ, ac eius redditus diminuti probandi sunt, cùm beneficia de sui natura præsumantur congrua.*

21 *Prælati seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem non possunt Canonicatus supprimere etiam in casibus, quibus Episcopi possint in sua diœcesi.*

22 *Collegiatæ Ecclesiæ Prælatus suppressionem Præbendarum tenuium facere non potest, licèt esset exemptus, & Ecclesia insignis.*

23 *Capitulum Sede vacante, non potest supprimere Canonicatus.*

24 *Vicarius Episcopi, vel Capituli Sede vacãte non potest Canonicatuũ suppressionem facere etiã in casibus, quibus posset Episcopus.*

25 *Canonicatus, seu Præbendæ vbi supprimendæ sunt in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, vltra consensum Capituli inferioris Ecclesiæ, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis.*

26 *Consensus patroni, siue Ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum requiritur in suppressione Canonicatuum, si illi ad aliquorum præsentationem, seu electionem spectant.*

IN Cathedralibus Ecclesiis tot [1] numero Canonici debent esse, quot pro seruitio Ecclesiæ satisfacere possint; vnde in eius erectione determinatur numerus saltem duodenarius, vt Episcopus dum Diuina celebrat, suo muneri satisfacere possit, & cor Prælati conseruetur, sic prouentus pro Canonicis tot sint, quot sufficiant pro honesta sustentatione eorum, & vt commodè omnia Ecclesiæ onera sustinere possint, ita ex Abb. & Felin. tradit Isidor. Moscon. *de maiest. militantis Eccles. lib.* 1. *c.* 15. *de Eccles. Cathed. pag.* 292. *sub lit. A*, & Ecclesia in qua est certus numerus Canonicorum ea lege vt nequeat alterari ex determinatione & præscripto statuti, dicitur numerata, Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 14 *n* 14.

Augere autem numerũ determinatum Ca- [2] nonicorum, non licet nisi augeantur prouentus, & † tale augmentum à Papa tantum fieri [3] potest, quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt nõ augere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatũ, aliàs Episcopus cũ Capitulo posset, Abb. *in c. cùm accessissent, de const.* Isidor. Moscon. *vbi proximè* † Lotter. *d. q.* 14. *n.* [4] 37. iis enim dicitur diffinitus numerus, quem in Ecclesia Cathedrali Episcopus, cũ consilio Canonicorum, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi consensu desuper accedente præfinierint, Læl. Zech. *de Rep. Eccles. c.* 24. *de Canon. n.* 4. *v. causa*, & ideo nihil est quin contrario statuto illud abrogari possit per Capitulum, ad cuius fauorẽ censetur talis numerus præscriptus, etiãsi superioris confirmatio accesserit, nisi primũ statutũ fuerit iuramento confirmatũ, vel confirmatio sit Apostolica cum claus. sublata, & decreto irritanti, Lotter. *d. q.* 14. *n.* 30. vnde potest quis [5] † vltra numerũ Canonicorum, dummodo nõ sit certus auctoritate Papæ, in Canonicum recipi sine Præbenda, Panor. *in c. cùm M. n.* 30 *de constit. & in c. relatum n* 2. *de præbend* Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 11. *q.* 3. vbi subdit in quibusdam Ecclesiis Germaniæ, Italiæ, ac Galliæ solere iuuenes, dum litteris operam dant, in collegium Canonicorum cooptari, & admitti, quibus tamen Præbenda statim non datur, sed postea cùm aliqua earum Canonico, & possessore vacat, & *q.* 6. tenet quòd sine præbẽda possunt plures in Canonicos recipi; & † [6] qui sic fuerit receptus extra num. appellatur super

supernumerarius, Abb. & Felin. *in d. c. cùm M.* Isidor. Moscon. *vbi suprà vers. si aliquis.*

7 Quod vt meliùs percipi possit, sciendum est in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis aliquando nullam esse distinctionem, numerùmve Præbendarum, nec certus Canonicorum numerus, vt in casu text. *in c. ex parte.* 10. *de concess. præbend. & in cap. dilecto, & in cap vacante, de præbend.* Bald. *cons.* 472. *lib.* 2. Nonnunquam est certus numerus Canonicatuum, seu Canonicorum, sed nullus numerus nec distinctio præbendarum, vt *in c. fin. §. si autem, de concess. præbend. lib.* 6. Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. Cathedr. num.* 23. *&* 24. Card. Tusch. *pract. concl. tom.* 6. *lit. P. concl.* 470. *n.* 2. Quandoque verò non solùm certus est numerus Canonicatuum, & præbendarum, sed etiam ex præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itavt non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta text. *in c. literas, de concess. præbend. & in Clement. fin. de præbend.* Lap. *alleg.* 14. *n.* 4. *&* 5. Cardin. Tusch. *tom.* 1. *lit. C, concl.* 31. Interdum est certus numerus Canonicatuum, & totidem etiam sunt præbendæ, sed ex distinctæ non sunt, immò bona sunt quoad dominum Capituli communia, super quibus boois quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus est numerus præbendarum correspondens numero Canonicatuum, vt distinguit Monet. *de optione Canon c.* 2. *q.* 2. *num.* 16. *&* 17.

8 Inter quæ illud est singulari notadignum, quòd in Ecclesiis receptus, hoc est, non numeratis, iuxta priorem modum, Canonicus propriè non dicitur habere successorem, nec eius Canonicatus vacare dicitur, sed confestim quòd titularis decedit, supprimitur, expirat, & cessat, ac esse desinit, & nouus constituitur in persona sequentis. *c. dilecto* 25. *vers. preterea, de præbend.* ibi, *præterea licèt in Ecclesia, in qua non est certus numerus præbendarum, nulla etiam vacante, in Canonicum quis possit assumi, cùm intelligantur ad quoddam ius eligi quod ex electorum assensu de nouo creatur, & cū electo in Canonicū nascitur, & desinit esse cum defuncto*, & *ibi* notant Imol. *n.* 7. Butr. *num.* 8. & Abb. *n.* 9 glos. *verb. consentire in c. quod sicut* 28. *de elect.* Bald. *d. cons* 471 *in princ. lib.* 2. Anchar. *in c. si gratiosè, n.* 5 *de rescript. in* 6. Abb. *in c. quoniam Abbas, col.* 5. & *ib* Felin. *col.* 3. *de offic. delegat.* D. Barbos. *in l. filiofam §. fin. n.* 28. *ff. soluto matrim.* Card. Tusch. *d. concl.* 470. *n.* 2. Anton. Raguc. *de voce Canonic. in Capit. q.* 22. *n.* 1. Card. Mantic. *decis.* 2 29. *n.* 2. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 9. §. 3. *n.* 9. *&* 10 Nicol. Garc. *de benef. part.* 11. *c.* 2. *n. vlt.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 14. *n.* 16. & fuit dictum *in Syracusana Canonicatus* 1. *February* 1623. coram R P. D. Pirouano, Quæ resolutio intelligitur quoad dispositionem de tali Canonicatu vti reseruato, nisi Papa concederet gratiam illum impetranti, facta mentione, quòd Ecclesia, vbi Canonicatus ille existebat, nō erat numerata; quia tunc sustinebitur talis gratia non ex vocationis, aut reseruatioois vllius; sed ex intentione Papæ volentis remouere obstaculum non vocationis, & prouidere perinde ac si Canonicatus verè vacasset, ita Gonzal. *d.* §. *à num.* 23. vbi *num.* 26. subdit in hoc casu posse procedere opinionem Flamin. Parisij. & aliorum tenentium Canonicatum Ecclesiæ non numeratæ posse regnari.

9 Sed quicquid sit credo in Ecclesiis quibuscunque Canonicum non succedere Canonico in honore, & onere, sed capitulum, Innocen. *in c. quod sit col.* 1. *de elect.* & ideò † commis-10 sio causæ facta alicui tantum Caonoico non transit eo mortuò ad successorem in Canonicatu *d. c. quoniam Abbas, de offic. deleg.* Cardin. Tusch *pract. concl. tom.* 1. *lit. C, concl* 38 *n.* 3. *&* 4. quamuis † delegatio facta Dignitati non ex-11 presso nomine proprio transeat ad successorem, eo quòd illum verè habeat, vt probat. *d. c. quoniam Abbas.* & docent Nicol. Garc. *de benef. part.* 6. *c.* 2. *num.* 29 Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 12. *in princip. num.* 73. Stephan. Gratian *disccpt. forens. cap.* 92. *num.* 2. *cum seqq.* Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disp.* 27. *à n.* 6. Bellet. *disquisit. clerical. part.* 1. *tit. de clerico debitore*, § 4. *num.* 8.

12 Supernumerarij Canonici illi dicuntur, qui in Canonicorum Collegium cooptantur, & Canonici creantur vltra numerum certum præbendarum, & Canonicatum absque vlla præbenda ipsis statim attributa, vt ex glos. & Abb. *in d. cap. cùm M.* resoluit Azor. *instit: moral. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quæst.* 13. In Ecclesiis scilicet, in quibus consuetudine, priuilegio, vel statuto est certus numerus præbendarum constitutus, non in aliis: quia vbi non est certus numerus Prębendarum, vel Canonicorum, si † vnus, aut plures recipiantur in-13 Canonicos, ij numerum non excedunt, ita Azor *d. cap.* 11. *q.* 14.

14 Horum autem duæ sunt species, vna iuris, alia facti; iuris est quando Papa mandat Capitulo vt recipiant in Canonicum, & fratrem, & illi conferant ius Canoniæ, per talem receptionem efficitur Canonicus; alia est quando Papa creat Canonicum supra numerum, & mandat quòd tali Canonico à facto assignetur locus, & stallus, de quibus Federic. de Senis *cons.* 290. *num.* 5. *&* 6. Card. Tusch. *tom.* 1. *lit. C, conclus.* 33. *num.* 3. *cum seqq.*

15 Vel meliùs distinguendum quoad hoc propositum inter receptum simpliciter de mādato Papæ in aliqua Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum non illi derogando,

aut non mandando recipi cum plenitudine Iuris Canonicalis,& inter receptum cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero,aut vbi ab illo expressum mãdatum emanauit de eo recipiendo cũ iuris Canonicalis plenitudine. In primo casu receptus,vt in eo,vltra numerũ non habebit plenũ ius Canonicæ, veluti stallũ in choro,vocẽ in Capitulo, & alias õnes prærogatiuas, quibus cæteri Canonici gaudẽt;in secundo verò sic, Læl.Zech.*d.cap.*14. *de Canon.n.*4. *vers causa verò*, vbi subdit quòd quãdo à Papa impetratur Canonicatus,qui sit supra numerum, debet id in litteris exprimi,aliàs impetratio non valeret, Pauin. *d. potest. cap.sede vac præl.*5. *num* 15. Hoied. *de in incomp. benefic. p.*1. *c.*12. *n.*6. Steph. Gratian. *discep. forens. tom.*5.*c.*867. *à n.*1.vbi *n.*11. declarat nisi admissio facta esset sine præiudicio antiquorum Canonicorum. Menoch.*cons.*1279.*n.*21.*&* 22. Anton.Fabric.*in praxi benefic. lib.*2.*rub.de titulo & intitulat.n.* 30. Azori.*instit.moral.p.*2.*lib.*3.*c.*9.*q.*3. *&* 4.Monet.*de distribut. quotid part.*2.*q.*1.*n.*5. *cum multis seqq.* vbi *n.*10. id limitat, vt non procedat vbi sit consuetudo, quòd Canonici ita vltra numerum recepti non habeant iura Canonicæ,vel quòd non possint administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerint installati, tũc enim ad limites installationis consequentur iura Canoniæ,& ideò si solum fuerint installati in choro,cõsequentur ea, quæ sunt chori, & si fuerint installati in Capitulo, habebunt ea,quæ sũt Capituli,& addit Læl. Zech.*citato loco* ex Abb. *in cap.pro illorum, de præb.* quòd

16 vbi † Canonici sũt priuilegiati super numero certo, si postea aliquem recipiũt supra numerum,non possunt vti exceptione numeri,contra Papam volẽtem aliquem supra numerum cõstituere.Illud absque dubio procedit quòd vbi Papa sciens Ecclesiam esse receptitiã,non numeratam,de ea prouideat, velitque prouisionem valere,nihil est quin prouisio teneat, vt est tex.*in c.ex parte ad fin.*vbi Host.*sub n.*3. *vers.tu dicas,de concess.præb.* Rot.*in Syracusana Canonic.*1 *Decemb.*1623.coram R. P. D. Pirou. cuius meminit Lot. *d.lib.*1.*q.*14.*n.*31.vbi *n.*32. *& seq.* subdit in his passim admitti resignationes;nam licèt talia beneficia vtpote vacationis, non videantur resignabilia, & etiã ex causa permutationis, Gonz. *ad reg.*8. *Cãcel. glos.*9. § 3. *n.*19. nihilominus tamen si fiat de hoc mentio, Papa validè ex huiusmodi causa prouidet,& sustinetur prouisio, Gonz.*d* §.3.

17 *n.*20.*&* 23.Lott. *d. q.*14. *n.*34.† An autem, & quando isti Canonici supernumerarij possint esse delegati Papæ,& debeãt habere distributiones quotidianas?dixit infrà *c.*21.*n.*13. *cũ seq.*

18 Quæ suprà diximus de augendo numero determinato Canonicorum,id quoque intelligendum est vbicunque de eo diminuendo actum fuerit, cùm pariter de vtroque simul agãt, & vnica resolutione concludant Isidor. Moscon. *d. cap.*15. *de Ecclesiis Cathedralibus pag.*291.*vers augere*, Læl. Zechi. *d. cap.*24.*de Canonicis n.*4.*vers.secundum*, Azor *instit. moral.par.*3. *cap.*11. *q.*10. vbi resoluit etiam Canonicos iure posse numerum Præbendarum minuere,quando annui earum redditus non sufficiant ad sustentandos commodè sexdecim, v.g.Canonicos.Et hac de re Cõc. Trid. *sess.*24.*de refor.c.*15. sic statuit. *in Ecclesiis Cathedralibus,& Collegiatis insignibus, vbi frequentes adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci,& personarũ qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum cõsensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamẽ Regularia,iis vnire, vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cũ patronorũ consensu,si de iure patronatus laicorũ sint,quarum fructus,& prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur,eas ad pauciorem numerum reducere,ita tamen vt tot supersint, quæ diuino cultu celebrando, ac dignitati Ecclesiæ commodè valeãt respondere.*Hactenus Cõc.de quo Vgolin. *de offic. Episcopi c.*52 §.1.*n.*4. Monet.*de distribut.quotid.parte* 2.*q.*5.*n.*27. *cum seqq.& de commutat. vltimar. volunt.c.*12. *n.*113. *cum seqq.* Stephan.Gratian. *discept.forens.cap.*829.*à n.*1.

19 vbi *n.*2. subdit quòd † Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri,& decreto irritanti,non possunt supprimi per Episcopum, Ego ipse *de officio, & potest.Episcopi p.*3. *alleg.*67.*per tot. numero* 5.

20 resoluo probari debere † tenuitatem Ecclesiæ,ac eius redditus diminutos esse, cùm beneficia de sui natura præsumantur cõgrua,& illorũ redditus potius aucti, quàm diminuti, *n.*2. *in fine* addo illud Concilij decretum locũ non habere si Ecclesiæ Cathedrales, aut Collegiatæ insignes non sint,quæ autem tales dicantur,ostendi suprà *cap.*2.*num.*18.

21 Et cùm ibi Consilium vtatur particula, *Episcopis*,non autem *Ordinariis*, quæ latiùs patet, existimo huiusmodi facultatẽ Episcopis tantùm,& non aliis cõuenire,ac proinde Prælatos sæculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem non posse huiusmodi Canonicatus supprimere, etiam in casibus, quibus Episcopi possint in sua diœcesi, ita Nicol. Garc.*de benef.p.*12.*c.*12.*n.*75.*& seqq* Monet.*de dist.quotid.p.*1.*c.*15.*n.*30.vbi hinc subdit

22 † Collegiatæ Ecclesiæ Prælatum hanc suppressionem Præbendarum tenuium facere non posse, licèt exemptus,& Ecclesia insignis,idem repetit *de commut.vlt.vol.c.*12 *à n.* 124. vbi 135. idipsum affirmat de Prælatis Regularibus circa beneficia Regularia suarum Ecclesiarum.

23 Vnde colligo Capitulum Sede vacante non posse

posse hunc suppressionem facere, vt docent Cuch. *instit. maior. lib.2.tit.9. num.*87. Azor. *instit. moral. par.2. lib.3. cap.*38. *q.* 9. Monald. *cons.*41.*n.*5. Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori Eccles.p.*4 *resolut.*535. Monet.*d.cap.*12. *à num.*17. vbi *num.*122.idem dicit de visitatore, seu administratore loco Capituli Cathedrali Ecclesiæ vacanti dato; vide infrà *cap.* 42. *num.* 112.

24 Deinde colligo nec † Vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante eam suppressionem facere posse etiam in casibus, in quibus posset Episcopus, cuius est Vicarius, secundùm Rebuff. *in praxi benef. tit. de forma Vicariatus n.*102. Sbroz *de officio Vicarij lib.*2. *q.* 116. *n* 9. Nicol.Garc.*d.part.*12.*c.*2.*n.*69. Stephan Gratian.*discept forens.cap.*278.*n.*35. Monet.*d.c.*12. *num.*129.*cum seqq.*

25 Quatenus verò Concil.*d.cap.*16. desiderat Capituli consensum in suppressione facienda per Episcopum, addit Monet. *d cap.*12.*n.*251. sufficere tacitum, seu quòd superueniat post actum, licet ex interuallo, & *n.*250.meritò tenet, quòd quando agitur de supprimendis aliquibus Præbendis, seu earum numero minuendo in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, iuxta terminos Concil.*d. loco*, omnino requiratur consensus, vel certè vocatio Capituli prædictæ inferioris Ecclesiæ ratione interesse, quod ex tali suppressione, seu diminutione prætendere posset, & vlteriùs requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis, & *à n.*255.latè tractat quomodo taxandi sint redditus Præbendarum cùm earum aliquę supprimendæ sunt, seu quæ reddituum portio, & quantitas remanere debet singulis Præbendis illius Ecclesiæ non supprimendis, & *n.*289.concludit decretum præfatum Concilij non habere locum in suppressionibus ad tempus, sed tantùm in perpetuis, Vide infrà *cap.*42.*post num.*3.*vers.*4.

26 Secundùm eandem Tridentinam Synodum sæpè citato *c.*15. in suppressione huiusmodi facienda regulariter necessarius est consensus patroni siue ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, quatenus Canonicatus ad alicuius præsentationem, seu electionem spectent, ita Nicol Garc *d.cap.*2. *n.*201.*&* *à n.*205.Monet. *d.c.*12.*n.*226.

C A P V T IV.

Dignitates, & inferiora beneficia an, & quæ sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis præter Canonicatus.

S V M M A R I V M.

1 *Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad conseruandam augendamque Ecclesiasticam disciplinam instituta fuerunt.*

2 *Dignitates nouæ in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate institui non possunt.*

3 *Intellige de Dignitate, quæ est omnino noua, quippe quæ aliàs non reperitur in Ecclesia.*

4 *Episcopus, seu Capitulum de eius consensu Dignitatem iam communiter institutam pro vniuersali Ecclesia, in aliqua particulari creare potest.*

5 *Archidiaconatus, & Archipresbyteratus etiam in Collegiatis Ecclesiis de iure communi sonant tantùm in Dignitatem.*

6 *Archipresbyter ruralis dignitatem habet si Collegium, Conuentum, vel duas Capellas, aut saltem prærogatiuam in Cathedrali habuerit, aliàs secus.*

7 *Dignitates Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum ex consuetudine, vel institutione Ecclesiæ dignoscuntur.*

8 *Consuetudo signat locum sedendi, eundi, & standi.*

9 *Consuetudo plurimum operatur ad dignoscendum quænam sit prima Dignitas in aliqua Ecclesia.*

10 *Dignitas prima in aliqua Ecclesia quæ sit dignosci potest ex communi reputatione, & publica fama loci.*

11 *Dignitas probatur talis ex eius expressione facta in collationibus Apostolica, aut Ordinaria auctoritate factis, ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus, actibus, & functionibus Capitularibus.*

13 *Dignitas talis esse probatur si eam obtinens habet administrationem rerum Ecclesiasticarum cum iurisdictione.*

14 *Dignitas dicitur vbi est iurisdictio, vel illam obtinens habet prærogatiuam sedendi ante alios tam in Choro, quàm in Capitulo cum nomine Dignitatis.*

15 *Dignitas, Personatus, & Officia, inter se maximè differunt.*

16 *Dignitas annexum habet Officium, vel rerum ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis.*

17 *Dignitatem habere est habere iurisdictionem in foro exteriori.*

18 *Iurisdictionem habens Ecclesiasticam in foro exteriori annexam personæ ratione beneficij, largè dicitur Dignitatem habere.*

19 *Officium simplex cum perpetua rerum administratione quandoque Dignitas appellatur secundùm consuetudinem Ecclesiarum.*

20 *Personatus est quædam prærogatiua in Ecclesia*

clesia post existentes in Dignitate, sicut habere locum honorabiliorem in Choro, & primum locum in processionibus.

20 *Praeminentia sola non ponit quem in Dignitate.*

21 *Officium simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personati.*

22 *Officium non est Dignitas, etiamsi haberet quis ratione officij administrationem aliquarum rerum, sine tamen aliqua prarogatiua in choro, & in Capitulo vltra alios sui ordinis.*

23 *Officio quando esset annexa Dignitas, vel in Officio concurrerent ea signa ex quibus ecclesiastica Dignitas discernitur, tunc officium diceretur habere Dignitatem.*

24 *Officium largo modo dicitur habere omnis qui habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam.*

25 *Praepositura non est Dignitas, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à iure communi, sed officium appellatur, nisi ex constitutione Ecclesia, vel consuetudine loci aliud fuisset institutum, vel nisi esset prima in Cathedrali, Collegiata.*

26 *Primiceriatus est officium, non Dignitas, nisi probaretur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate.*

27 *Plebania officium appellatur, non Dignitas, etiamsi Plebanus haberet curam animarum, Baptismum, & Chrisma, posśetque Capellanos sui Plebanatus excommunicare & confirmare.*

28 *Plebania quando esset Collegiata, ipsiúsque Ecclesia Plebanus esset caput, haberétque praeminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesia, tunc censeretur in Dignitate constitutus.*

29 *Priores tunc censentur in Dignitate constituti si sunt Collegiati, & habent praeminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia. aliàs secus.*

30 *Priores saeculares respectu Regularium sunt persona principales, qua in Collegiatis Ecclesiis toti praesunt Canonicorum collegio.*

31 *Decanatus acceptus pro simplici beneficio non est nomen Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia.*

32 *Decanus dum locum Archipresbyteri in Ecclesia obtinet tanquam subrogatus, eadem potest qua Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas.*

33 *Cantoria de Iure communi non est Dignitas, sed officium.*

34 *Thesauraria de Iure communi non est Dignitas, sed officium ecclesiasticum habet, ex consuetudine verò, & statutis Ecclesiarum Cathedralium inter Dignitates referri cœpit.*

35 *Thesauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.*

36 *Beneficia inferiora in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis reperiuntur, qua non sunt de corpore Capituli.*

37 *Assisij, seu Mansionarij sunt, qui in eadem Ecclesia assiduè, & veluti permanenter officium canendi in Choro, & Diuina celebrandi obire tenentur.*

Alij facerè, Assisios quasi asinos dici. ibid.

38 *Portionarij idem sunt quòd Assisij, & non dicuntur habere Prabendam sicut Dignitates, & Canonici, sed Portionem, id est, partem fructuum.*

39 *Portionarij non sunt de Capitulo. quod, à solis Canonicis constituitur.*

40 *Portionarij in aliquibus Hispania Cathedralibus multas praerogatiuas, & praeminentias habent, quibus gaudent Canonici.*

41 *Portionarij non ex eo, quòd admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, possunt dici de Capitulo.*

42 *Portio dimidia est de inferioribus beneficiis Ecclesia Cathedralis.*

43 *Quartenarij, Tertionarij, & dimidij Prabendati in Cathedralibus Portugalia vocem in Capitulo non habent.*

44 *Semiprebendati in Cathedrali Aurelianorum ex integro Prebendatis adequantur.*

Dignitates quædã in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad cõseruandam augendámq; Ecclesiasticam disciplinam institutæ fuerunt, vt qui eas obtinerent pietate præcellerent, aliísque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarent, *c. hi quoscumque 1. q. 1.* vnde meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debent qui suo muneri respondere possint, vt ait Concil. Trid. *sess. 24. de reform. c. 12.* 1

Institui autem non possunt nouæ Dignitates in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate, vt tradunt g. *verb. concessimus in c. cùm olim de consuet.* vbi Imol. *n. 1.* glos. *verb. omnes in c. 1. dist. 22.* recepta per Mandos. *de signat. gratia, tit. exactiones, in 1. col. v. pro noua creatione,* Rom. *in l. imperiũ, sub n. 2. vers. item potestatẽ interponendi auctoritatẽ, ff. de iurisd. omn. iudic.* Felin. *in c. cùm accessissent n. 14. de const.* vbi quòd Episcopus potest antiquã Dignitatem restaurare si accedat Capituli consensus, & congrua dos assignetur, Sbroz *de Vicario Episcopi lib. 2. q. 31. & n. 1. & 2.* Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verb. beneficia, vers. ad Dignitates, pag. mihi 36.* vbi testatur sic fuisse in Vrbe responsum, Aloys. Ricc. *in praxi rerum eccl. f. decis. 382. in 1 edit. aliàs resol. 322. in 2. edit,* Monet. *de Conseruator. cap. 5. num. 69.* & sequi videtur Filliuc. *in quaest. moral. tract. 41. de benefic.*

benefic.cap. 3.*n.*141.ac insinuat Valenz. *tom.*1. *cons.*33.*n.*87. dum ait Ioannem primum Episcopum Coochens.ex commissiooe Pontificis in illa sancta Ecclesia Digoitates instituisse, & hoc sempet iotelligendum esse de Dignitate noua, concludit Lotter. *de re benef. lib.*1. *q.*5.*num.* 15.nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi,cap.* 39.*nam.*17. Alij verò, vt suot Innocen. referens *glossam verb. concessimus , in d. cap. cùm olim, de consuet.* & Selu. *de benefic. par.*1. *quast.*4.*nam.*18.*& part.*4. *quast.*7.*num.*120. *casu* 116. vbi citat Bertachin. & alios, existimant absolutè posse Episcopum huiusmodi ioferiores Dignitates ctearc, & ita videtut sentite Rota coram Seraphino *decis.*1495.*n.*1. dum ait posse Episcopum & Capitulum, qui erexerunt Dignitatem, & dotem ex redditibus mensæ Capitularis assignarunt, dictæ erectioni legem imponete, quod de restauratione antiquæ Dignitatis, quæ fortè defecisset, iotellexit Lottet. *d.lib.*1. *q.*5. *n.* 16.

3 Ego tamen sub distinctione totam haoc rem componendam esse existimo; vel enim Digoitas, quæ erigenda venit, est omnino noua, quippe quòd alia noo reperitut in Ecclesia, & tunc non potest creari sine licentia Papæ, quo casu intelligendi veniunt tex. *in d.c.*1. *dist.*22. & citati pro prima sententia ex Imol.

4 *in cap. cùm accessissent n.*4. *de const.* † Vel fuit iam iostituta cõmunitet pro vniuersa Ecclesia, quales suot Archidiaconatus, Archipresbyteratus, & similes, & tunc oon solùm Episcopum, sed etiam Capitulum de illius consensu huiusmodi Dignitatẽ in aliqua Ecclesia creare posse obseruat idem Imol. *d. num.*4. adducens *d. cap.* 1. *dist.*22. *& cap. præcipimus* 16.*q.*1.*& cap.sicut* 8. *de excess. pral.* & respondet *ad d.cap.cùm olim,*(per quod videtur quòd in creatione nouæ Digoitatis in Ecclesia requiratur auctoritas Papæ) ex eo procedere quia ibi ad cautelam de necessitate fuit petita licentia à Papa, vel, quòd Episcopus volebat solus sine consensu Capituli inducere nouam Digoitatem in Ecclesia, cuius tamen consensum requiri si Episcopus ex Dignitatibus Ecclesiasticis velit Dignitatem in Ecclesia coostituere, teoent Fulu. Pacian. *de probat lib.* 2. *cap.*28.*num.*11.Card. Tusch.*tom.*2. *lit. D,concl.* 422. *n.*5. Imolam refert, & sequitur Massob. *in praxi habendi concursum pral.* 21. *dub. vnico à num.* 12. *secundùm Romanam impress.* vbi *num.*16. subdit consuetudinem inoleuisse, vt Episcopus ne dum in Collegiatis, & Parochialibus simplicibus etiam paganorum erigant Rectorias in Dignitates, verùm etiam in Cathedralibus, & Rot. *in vna Forolivien. Decanatus* 4. *Iulij* 1590. coram card. Maotic. inter eius impressas *decis.*114. *nam.*3. *cum seqq.* censuit Capitulum sine consensu Episcopi in ipso actu interueoiente non posse Dignitatẽ in Ecclesia constituere, clatè præsuppooens haoc nostram sentẽtiam; quam quidem cum prędicta distioctione expersè sequitur Gambat. *de offic. & potest. Legati de latere*, cuius tractatum opera Augustini Fetentili mirificè illustratum habemus *lib.*5 *tit. de potest. Legati in erigendo noua beneficia n.*12. *&* 13.

5 Quædam sunt Dignitates, quæ de Iute tales ex nomine tantùm præsumuntur, aliæ, quę ex institutione Ecclesiæ, vel consuetudine dignoscuntur; aliæ demum, quæ ex administratione cum iurisdictione, vel prærogatiuis cognosci possunt. De Iure communi sonaot tantùm in Dignitatem Archidiaconatus, & Atchipresbyteratus secundùm Aretin. *cons.* 23. *nam.*4. Federic. de Seni *cons.* 80. *num.* 2. *vers. considerantur ergo*, Pute. *decis.*89 *num.*1. *lib.*3. *in correctis*, Fulu. Pacian. *de probat. lib.* 2.*cap.*27.*num.*48. & 66. Card. Tusch. *tom.*1. *lit. A, concl.* 685. *num.*3. Monet. *de Conseruat. cap.*5.*num.*88.*&* 89. & plures, quos refero *in tract. de appellatione verborum vtriusque Iuris signif. appellat.*72.*nam.*4. Rot. *decis.*326. *num.* 1.*part.*2. *diuers.* vbi de Archipresbytero. Et hoc intelligo etiam de Archidiacono, & Archipresbytero Collegiatæ cum Bald. *cons.*1. *in fine lib.*1, Federic. de Senis *d cons.*80. *num.* 2. *vers. considerantur ergo*, Cardio. Tusch *d.*

6 *concl.*685.*num.*6. † Imò etiam de Archipresbytero rurali Collegium, Conuentum, vel duas Capellas, vel saltem prærogatiuam in Cathedrali, aut præeminentiam in Collegiata habuerit, aliàs secus, Feder. de Senis *d.cons.* 86.*num.*1.*in fine*, Fraoch. *in cap.*1.*num.*4.*ne cleric. vel monachi lib* 6. Castren. *cons.*66.*nam.*4. *lib.*1. Cardin. Tusch. *d. concl.* 685. *numer.*12. Aloys. Ricci. *in collect. decis. p.*6. *collect.*2132. In primis ex institutione & fundatione Ecclesiæ, aut Dignitatis dignoscitur an sit talis, & sic spectari debet quid fuerit ab initio coostitutum, vt inde deflectendum noo sit, vt per Cassan. *in Catal. gloria mundi p.*4.*consid.*41.*ad fin.* Seleu. *de benef p.* 1. *q.*2.*num.*59. Nicol. Delphin. *de iurepatron. num.* 42. *&* 44. Gambar. *de auctorit. Legati à latere lib.*5. *tit. an legatus poss. plur. benef. namer.* 28. *&* 27. Lotter. *d.lib.*2.*q.* 33.*num.*31. Et circa id crederem standum esse liberis ipsius Ecclesiæ, præcipuè si essent antiqui, & diligenter custodiri, Ioseph. Ludou. *concl.* 29. *annal* 36. Genoa *de scriptura priuata lib.*5. *tit. de libro Cathedralis Ecclesia fol.*269. Rota *decis.* 290. *nam.*5. *p.* 1. *recentior.* quos refert & sequitur Lotter. *d. q.*33.*num.*32.

7 Ex consuetudine quoque, vltra institutionem Ecclesiæ dignoscuntut Cathedralium, & Collegiatarum Dignitates, *d.cap.cùm olim* 6. *de consuet.* Boër. *decis.* 268. *num.* 7. Pacian *d.cap.*27. *nam.*19. Valenzuel. *cons.*33. *nam.*91 *tom.* 1. Vgolin. *de officio & potest. Episcop*

p. 1

c. 19. num. 1. Rot. decis. 20. num. 3. par. 2. diuers. vnde per illum text. in d. cap. cum olim, ibi 8 Bald. notab. 2. quòd † consuetudo signat locũ sedendi, eundi, & standi, prout eum cum multis aliis refert Salgado de protect. Regia in 1 part. 2. cap. 9. num. 28. in fine, Rota decis. 265. numer. 3. apud Farin. in nouiss. alias p. 4. diuersor. & hinc obseruat Stephan. VVeyms ad constit. 24. in antiquo iure d sumptas, & per Concilium Trid. specialiter innouatas constit. 1. n. 5 vers. tutius, pag. 11 bonum esse ad dignoscendum quæ sint Dignitates obseruare, & sequi mores Ecclesiarum; non illa dicitur dignitas, quam consuetudo, vel statutum dignitatem facit, licèt Dignitas in Iure non habeatur pro tali, debet tamen iudicari pro tali secundùm reputationem loci, atque ita verissimum manet quod tradidit Anton. de Butrio in c. statutum, de rescript. in 6. non posse tradi certam regulam de Dignitatibus, sed consuetudini cuiusque Ecclesiæ id relinquendum 9 esse; † illa enim plurimum operatur ad dignoscendum quænam sit prima Dignitas in aliqua Ecclesia, & ideò attenditur potiùs stilum ipsius Ecclesiæ, quàm Ius commune, Grammat. dec. 64. n. 17. & 18 Mantic. dec. 175. num. 3. Gregor. XV. decis. 481. num. 4 Beltramio. ad eundem Gregor. decis. 411. sub num. 5. vers. verùm ante omnia, Rot. decis. 518. num. 2. p. 1. diuers. & decis. 315. sub num. 2. p. 2. recentior. 10 refert Lott. d. lib. 2. quæst. 33. numer. 36. Ita † etiam sola communis reputatio, & publica fama loci, Boër. decis. 286. num. 8. Mandos. ad reg quæst. 1. num. 2. Menoch. cons. 257. ex num. 83. Lotter. d. lib. 2. quæst. 33 num. 29. Mantic. d. decis. 175. num. 3. Gregor. XV. decis. 481. num. 3. Rot. decis. 585 num. 2. part 4 diuers. & decis. 29 num 3. part. 2 diuers. & fuit dictum in Cephaluden. Archidiaconatus 18 Martij 1624. coram bonæ mem. Dunozetto sen. quos refert, & sequitur Ferentil. in annot. ad decis. bon. mem. Buratti in Taurien. Thesaurariæ 15. Maij 1620. inter eius impressas decis. 473. vbi ex numer. 11 6. fuit dictum † Dignitatem probari esse talem ex eius expressione facta in collationibus Apostolica, aut Ordinaria auctoritate factis, & ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus, & ex communi reputatione in Ecclesia pro tali.

12 Probatur etiam Dignitas esse talis, vbi etiam obtinens habet administrationem rerum ecclesiasticarum cum iurisdictione, ita Abb. in cap. de multa, num. 21. vers. communiter tamen, de prabend. & ibi Ioann. de Imola sub num. 39 vers. Archidiaconus. Butr. num. 24. vers. qualiter autem, Archid in c. p. 1. numer. 2. de consuet. lib. 6. vbi Anchar. num. 6. & Gemin. n. 7. Pacian. d. lib. 2. c. 27. n. 7. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 4. n. 20. Monet. de Conseruator. cap. 5. n. 84. & sic † Dignitas dicitur vbi est iu- 13 risdictio, Boër. d decis. 286. n. 2. Franc. Aretin. cons. 23. n. 1. Caualer. decis. 649. n. 1. propriè enim & singulariter accepta est potestas administrandi in aliqua Ecclesia cum aliquo imperio, vel iurisdictione, glos. & Archid. in c 1 de consuet. lib. 6. & hæc plerumque habet suum proprium, & speciale numen, veluti Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Decanatus, Cantoria, Scholasteria, & similia, quæ iudicari debent non tam à nomine, quàm ab effectu, qui colligitur ex actibus, & exercitiis, circa quæ versatur: nam ex his potissimũ Dignitas dignosci debet, c. intelligentia, de verb. signif. Stephan. VVeyms ad d. constit. 24 ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid specialiter innouatas const. 1 n. 5. in princ. Vnde pariter Dignitas dicitur vbi illam obtinens habet prærogatiuas sedendi ante alios, tam in Choro, quàm in Capitulo, cùm numine Dignitatis, quamuis iurisdictionem non habeat, vt notat Archid. in cap. 1. n. 3. col. 2. & dat exemplum in Archidiacono Parmæ, qui licet nullam administrationem, nec vllum officium exerceat de rebus pertinentibus ad Archidiaconum, tamen in Ecclesia Dignitatem censetur habere, quod idem notauerunt plures, quos refert, & sequitur, Pacian. d. c. 27. ex n. 15. & Stephan. VVeyms d. constit. 1 n 5 in princ vers. vt contingere potest in Archidiacono; sufficit enim administratio aliqua, cui cohæreat simplex præeminentia, quæ quidem præeminentia ita cohærens verè, ac propriè dicitur dignitas, Oldrad. cons. 150. num. 3. in princ. Ioann. à Capistrano in c. cùm decorem num. 3. de cleric. coniug. Pacian. d. lib. 2. c. 27. num. 33. Francisc. Niger Cyriacus in forens. controuers. controu. 202. num. 6. Et quod ideo ad constituendam Dignitatem præcisè non sit necessaria iurisdictio, docuerunt, Selua de benef. p. 1. q. 2. n. 59. & 60. Hoied. de incomp. benef. p. 1. c. 7. n. 4. Boër. dec. 286. num. 12. Mascard. de prob. concl. 515. n. 4. Azor. 1. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 13. q. 2. ad fin. & q. 5.

Sed est notandum in Ecclesia Cathedrali, 14 seu Collegiata vltra Dignitates reperiri nonnumquam Personatus, & Officia, quæ inter se maximè differunt, secundum Archid. in c. 1. de consuet. lib. 6. & quæ notant Doctores in c. de multa, de prabend.

Dignitas namque annexum habet Offi- 15 cium, vel rerum Ecclesiasticorũ administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis, Hoied. de incompat. benefic. par. 1. cap. 7. num. 1. Sbroz. de Vicario Episcopali. 2. quæst. 27. num. 15. Monet. de commutat vltim. volunt. cap. 5. num. 84. Lotter. d l b. 1. quæst. 16. à n. 47. † habere enim Dignitatem est habere 16 iurisdictio-

iurisdictionem in foro exteriori, vnde olim habebant omnes huiusmodi iurisdictionem, quamuis hodie non omnes, sed aliqui tantùm secundum consuetudinem Ecclesiarum, & 17 † qui habet iurisdictionem, largè dicitur Dignitatem habere, quòd de iurisdictione ecclesiastica in foro exteriori intelligitur, & de ea, quæ est perpetuò annexa personæ ratione Dignitatis, vel beneficij, quòd quis in titulum perpetuò obtinet, Innocen. *in d.c. de multa in fine*, vbi Ioan. Andr. *sub n.* 13. *v. ex quo autem putatur*, Butr. *n* 23. *col.* 4. *in fine*, Abb. *n.* 22. *vers. quinta conclusio*, Pacian. *de probat. lib.* 2. *cap.* 27. 18 *n.* 8. Monet. *de Conser. cap.* 5. *n.* 41. † Quare Vicarius Episcopi, qui habet iurisdictionem, non habet propterea Dignitatem. Verùm quandoque officium simplex cum perpetua rerum administratione, Dignitas appellatur secundùm consuetudinem Ecclesiarũ, quamuis de Iure communi Dignitas non dicatur, vt sunt Thesauraria, & aliæ de quibus infrà, & quamuis hodie multis in locis Dignitates iurisdictionem non habeant, non propterea minimè est Dignitas, quæ de Iure communi Dignitas nominatur.

19 Personatus autem est quædã prærogatiua in Ecclesia post existentes in Dignitate, sicut habere locum honorabiliorem in choro, & primum locum in processionibus, & Capitulis, & huiusmodi supra cæteros eiusdem Collegij, vel Capituli, sed minus, quàm illi, qui sunt in Dignitate constituti, est tamen sine officio, vel iurisdictione, etsi quandoque sit nomen etiam competens Dignitati, & nonnunquam officio simplici, vide Archid. *in d. c.* 1. *n.* 2. vbi Ioan. Andr. *n.* 2. & Gemin. *n.* 8. itẽ Imol. *in d c. de multa, sub n* 29. & Butr. *n.* 14. *v. personatus autem*, Sbroz *d. lib.* 2. *q.* 27. *numer.* 12. Petr. Greg. *partit. Iuris Canonici lib.* 1. *tit.* 27. *c.* 2. *n.* 6. Monet. *de Conseruat. c.* 5. *n.* 85. Hoied. *de incomp. benefic. par.* 1. *cap.* 9. *num* 2. Corras. *de benef. par.* 4. *cap.* 3. *num* 6. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 1. *quæst.* 1. *n.* 90. & 91. Filliuc. *in q. moral. tom.* 3. *tract.* 31. *c.* 1. *n.* 24. Massob. *in praxi habendi concursum, prælud.* 16. *secundùm Romanum impress.* Pacian. *d. cap.* 27. *n.* 23. Lotter. *d q.* 16. *à n.* 50. Nec per istam simplicem prærogatiuam, quam super alios sui Ordinis Canonicos habet, dicitur habere 20 Dignitatem, quia sola † præeminentia non ponit quem in Dignitate, Gemin *in d. c.* 1. *n.* 8. Aretin. *cons.* 23. *num.* 5. *col.* 2. Pacian. *d. c.* 27 *sub num.* 23.

21 Officium verò simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personatu, vt colligitur ex *c. quia sæpè*, & ex *c. fin. de præbend. in* 6. & tradunt Imol. *in d. c. de multa n.* 40. *v. officiũ verò*, Pacian. *d. c.* 27. *n.* 27. Monet. *de Conseru. c.* 5. *n.* 86. nouissimè Stephan. VVeyms *d. consl.* 22 1. *num.* 5. hinc inferentes † officium nun esse Dignitatem, etiamsi haberet quis ratione officij administrationem aliquarum rerum, sine tamen aliqua prærogatiua in choro, & in Capitulo vltra alios sui Ordinis; vt est Sacrista; vel quando officium habet onus annexum sine honore, & sine prærogatiua honoris, vt sunt Syndici, Aduocati, Procuratores, Castaldus, œconomus: & vicedominus, & addit Pacian. etiamsi tale officium esset perpetuum, & etiam custos, Sacrista, vel alius de consuetudine haberet officium dandi distributiones præsentibus, & eas subtrahi absentibus, & non interuenientibus Officiis diuinis, quia hæc esset potius simplex subtractio, quàm præeminentia, vel potestas suspendi.

23 Verùm quando officio esset annexa Dignitas, tunc officium diceretur habere Dignitatem, *l. honor. in princ. ff. de mun. & honor.* Innoc. *in d. c. de multa, in fine*, Pacian *d. c.* 17. *n.* 30. Idẽ erit quando in officio concurrunt ea signa ex quibus Ecclesiastica Dignitas discernitur, quia tunc certissimum est stricta appellatione Dignitatis ipsum quoque officium contineri, sicut & ipse Personatus continetur; nam & Iura quandoque officium appellant Dignitatem, vel Personatum, vt post alios concludit Gemin. *in d. c.* 1. *n.* 8. *vers. ex his deciditur, de officio*, quem refert Pacian. *d. c.* 27. *n.* 34. vbi *num.* 37. subdit quòd 24 † omnis, qui habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam, largo modo dicitur habere officium.

25 Ex quibus primò colligitur Præposituram non esse Dignitatem, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à Iure communi introductum, & consequenter officium appellatur, vt patet ex *c. dudum*, *il* 1. *prope fin. de elect.* Ioan. Andr. *in d. cap.* 1. *num.* 3. *de consuet. lib.* 6. vbi Gemin. *sub num.* 8. Cardin. Tusch. *tom.* 2. *litt. D, conclus.* 419. *n.* 20. Pacian. *d. c.* 27. *num.* 39. vbi subdit hoc esse verissimum etiamsi Præpositus sederet ante omnes in choro, quia per hoc non censeretur habere Dignitatem, nisi ex constitutione Ecclesiæ, vel de consuetudine loci aliud fuisset institutum; quia præeminentia sedendi est signũ Personatus, non Dignitatis, vt egregiè consuluit Aret. *Cons.* 23. *n.* 5. *v. his breuiter præmissis.* Vel nisi prima in Cathedrali, aut Collegiata, seu Conuentuali existeret, vel haberet sub se clerum, & capellas, Massobr *in sua praxi habendi concursum præl.* 15. *dub.* 1. Monet. *de Conseruat. cap.* 5. *num.* 91. Tamburin. *de iure Abbatum, tom.* 1. *disp.* 25. *q.* 4. *num.* 5. Mich. Ferrus *de praeced. Eccles. q.* 41. *num.* 1. Rot. *in Vicentina Parochialis* 20. *Februarij* 1617. coram *bonæ memor. Vbaldo sen.* De Præpositura vide infra *c.* 9. *n.* 14. *cum seqq.*

26 Secundò colligitur Primiceriatum esse officium, non Dignitatẽ, vt consuluit Alex *cons.* 77.

conf.77. In causa, n.5.vers. & ad illud ostendendum,vol.2. vbi *in vers. prædictis obstat*, subdit quòd tunc Primiceriatus est Dignitas, quando probatur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate,aliàs secus,refert & sequitur Pacian.*c.27. n.47. & 52.* Monet. *de Conseru c.3.n.93.* Mich Ferrus *de præcedent. Eccles q.30.n.3.*Quicquid dicat Aretin. *d.conf. 23. n.5. vers. nos possumus.* De Primiceriatu, vide infrà *c.9 à princ.*

27 Tertiò colligitur Plebaniam officium appellari,non Dignitatem,vt *in c.quod Dei timorem,de statu monach* Ioan. Andr. *in d.c.1.num.* 3.Pacian. *d. c.27. num.9.* vbi subdit procedere etiamsi Plebanus haberet curam animarum, & Baptismum,& Chrisma,posséque Capellanos sui Plebanatus excommunicare,mittere edictum,& confirmare, quoniam talia non facerent Dignitatem,cùm possent de consuetudine etiam ad Canoniam pertinere ratione suæ præbendæ,& tamen Canonicus non dicitur esse in Dignitate,vt eleganter hæc omnia tradit Feder.de Senis *conf.80. Factum tale, col.*

28 *fin.* † Verùm quando Plebania esset in Collegiata, ipsiúsque Ecclesiæ Plebanus esset caput, haberéque præeminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesiæ, tunc censeretur in Dignitate constitutus,vt concludunt Gemin. *in d.c.1.n.9.col.3.* & *ibid.* Franch *n.6. vers. & quid de Plebanis*, Feder. de Senis *d. conf.80.num.2. col.2.* quos refert, & sequitur Pacian.*d.c.27.num.62.*

29 Quartò colligitur,quod dictum est de Plebanis,idem quoque dicendum de Prioribus, qui tunc demum censentur in Dignitate cõstituti, si sunt collegiati, & habent præeminentiam,vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus,Feder.de Senis *conf.132. Casus talis est*, plures,quos refert Pacian *d c.27.n.65.* Anton. Fabric.*in praxi benef. tit.de benef. cum Dignitate n.36.*Monet *d.c.5.n 25. & 94.*

30 Et † seculares respectu Regulariũ sunt personæ principales,quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorum Collegio, vt colligitur ex *superscript.text.in cap.vlt. de maior.& obed.* In nostra Lusitania manifesta sunt exempla in Prioribus Collegiatarum Vimaranen. Valentiæ,Cedofeten. & similiũ,& istos solos,& non alios, qui Ecclesiis præsunt non Collegiatis, Dignitates esse, ex Fulu.Pacian. resoluit Sebast. Cesar *in relect. de Eccles. hierarch. par.3. dis.13 § 1.n.1.*de prioribus vide infrà,*cap.11.*

31 Quintò colligitur Decanatum acceptum pro simplici beneficio nõ esse nomen Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia. Ita Card. Tusc. *tom.2. lit,D,concl.41.n.22.*Pacian *d. c.27. n.76.*Monet.*de Conseruat.cap.5.n 92.* De Iure namque nullam habet iurisdictionem, cùm careat iure Prælaturæ in Capitulo, cuius ipse est pars,Abb.*in cap.post electionem,sub n.9.circa fin.vers.item puto,de concess. præbend.* Dum verò locum † Archipresbyteri in Ecclesia obtinet,tanquam subrogatus eadem potest,quæ Archipresbyter,& hac ratione dicitur Dignitas,Rot.*decis.17.sub n.1. vers.sed caue , de concess.præb.*Petr Greg.*Syntag. iuris lib.15.c.20.n. 10.& de benef c.10.n.24. & in par.Iuris Canõ. lib.2.tit.9.c.5. n.4.* sicque est intelligenda Puti *decis.209.n.2.l.3.* quatenus vult Decanum respectu Capituli non regulari personã priuatam, sed habere Prælaturam cum iurisdictionem in Capitulo,cui præest; & sic habere Dignitatẽ voluit Rot. *decis.533.n.4 p.2.recent.* 32

33 Sextò colligitur Cantoriam de Iure communi non esse Dignitatem,sed officium Ecclesiasticum,vt resoluunt Oldrad. *conf. 146. Factum de consuetud. Ecclesia col.2.* Pute *decis. 89 lib.3.in correctis*, Pacian *d lib.2.c. 30.n.11.*

34 Septimò colligitur Thesaurarium de Iure communi non esse Dignitatem, sed officium ecclesiasticũ habere, vt tradũt Rebuff.*in praxi titul secul.benefic quotaplex n.9.*Petr. Greg. *Sintagm. iuris lib.15.c 39.*Anton. Fabric. *de re benefic.titul.de benefic.cum Dignitate , n.59.* De consuetudine autem,& omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri cæpit, vt per Abb.*in c.de multa , n. 23.vers. secus, de præbend.* vbi Quintin. *in repet.n.89.circa med.*Azor.*instit. moral.p.2.lib 3. ca.13. q.1.4. & 5.ante fin. vers. tandem*, Rota *in Pamplonen. Thesaurariæ 23. Ianuarij 1617.* coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, & latè *in Taurin. Thesaurariæ. 15. Maij 1620.* coram *bonæ memoriæ Baratto* , inter eius impressas *decis.437. ex n. 5.* vbi aliqua ponderata fuerũt, † ex quibus probari vitum Thesaurariam esse Dignitatem,primò ex collationibus tã Apostolica , quàm Ordinaria auctoritate factis , de illa tanquam tertia Dignitate. Secundò ex declaratione Capituli, visione Bullæ erectionis Thesaurariæ,& aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constabat Thesaurariam,de qua ibi, esse tertiam Dignitatẽ post Pontificalem. Tertiò ex pluribus actibus, & functiõibus Capitularibus factis; videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinẽtium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot.*decis.518. n. 3. p.1. diuers.* Quartò resultat probatio communis reputationis nedum Capituli,quòd se congregauit de mandato Thesaurarij vti illius Præsidis in defectum obtinentium maiores Dignitates,sed etiam aliorum penes quos communiter habita fuit pro Dignitate , quam reputationem ponderauit Rot.*d decis.518.num.2.* & magis in specie eadem Rot.*decis.29.num.3.recentior.* 35

36 Vltra Dignitates, Canonicatus , seu Præbendas in ecclesia Cathedrali, seu Collegiata alia reperiuntur inferiora beneficia, quæ non sunt de corpore Capitoli , vt tradit Gonzal.

ad

ad reg.8.Cancel.gloſ.45. in princ.num.38.

37 Huiuſmodi ſunt Aſſiſij, ſeu Manſionarij, qui videlicet in eadem Eccleſia aſſiduè, & veluti permanenter officium canendi in choro, & Diuina celebrandi obire tenentur, de quibus fit mētio in *c. ſi quis Epiſcopus 1.q.1. & in c. penult.* vbi gloſſ. *verb. Aſſiſios, de clerico non reſid.* & illis agunt latè Alberic. *in dictton.verbo Aſſiſij*, Selu. *de benefic.p. 1.q.2. n.47.* Petr. Gregor. *ſyntagm. iuris lib. 15. c.23. à n.11.* Azor. *inſtitut. moral. par.2. lib.3. cap.9. q.1.* Iacob. de Graff. *in aureis deciſ parte 1.* Vincent. Filliuc. *in quaſt.moral.tom.3.tract.41. c.1. num.17.* Maſſobr. *in praxi habendi concurſum pral. 21. num.6. ſecundum Roman. impreſſ.* latè Anton. Fabric. *in praxi benefic. tit. de reliquis ſtipend.Eccleſ. num.7. pag.272.* vbi ex d. gloſſ. ita vocatos aſſiſios dicit quaſi aſſiduos, ſiue propter aſſiduitatem, quam maiorem propemodum quàm ipſi Canonici diuino cultui exhibere tenentur, ex quo pro ſupplendis ipſorum Canonicorum defectibus aleti, & Eccleſiaſticorum prouentuum participes effecti videntur, vnde facetè Ioan. Andr. ipſos Aſſiſios, quaſi aſinos, quòd totum ferè diuini cultus portent onus, appellat. Idem eos tamen in duplici differentia conſtituit Anton. Fabric. *d.loco, à num.9.* quidam enim ait ille, ratione diuini Officij maioris, quod obire ſolent exemplo & loco Canonicorum, qui per integras hebdomadas & vices ſolemnia Miſſarum, & horarum Canonicalium peragunt, Hebdomadarij, vel etiam Choriſtæ dicuntur, & in ſecundo ordine Clericorum primas tenent, videnturque ideo propiùs ad beneficiatos accedere. Alij verò ab ea ſolemnitate exempti, & à Canonicis magis remoti, ſimpliciter ad ſeruiendum Eccleſiæ obligati ſunt, vocanturque aliquando Manſionarij, aliquando Matricularij, & aliquando habituati, vt poſſunt ij eſſe, quibus beneficiatorum nomen denegandum, arbitratus eſt Ruzæ. *in tract. Regularium priuil.15.* niſi per modum beneficij, & non ſimplicium ſtipendiorum certi prouentus Eccleſiaſtici deſtinarentur.

38 Portionarij item, qui videntur idem importare quod Aſſiſij, & ſunt de inferioribus beneficiis, non dicuntur habere Præbendam ſicut dignitates, & Canonici, ſed portionem, id eſt, partem fructuum, Pute. *deciſ 431.num.4. lib. 1.in correctis*, Gonzal. *ad reg.8.Cancel.gloſ.*

39 *45. à n 39.* ac proinde non † ſunt de Capitulo, quod à ſolis Canonicis conſtituitur Compoſtel. *in c. 1. num.4. verſ. nunquid Portionarij, de elect.* Caputaq. *deciſ.84.part.1.* Rota *deciſ.423. n.2.p.2.in poſthum.* Farin. alias *p.4. recent.* latè Solorzan. *de iure Indiar.lib.3.c.14.num.12. cum ſeqq.* vbi *n.24* poſt Sarab. *in tract. de iuriſdict. Adiunctor.q.23.* adducit Sacræ Cong. deciſionem his verbis. *Congregatio Concilij cenſuit non ex eo quod Portionarij integri & dimidij habeant vocem in Capitulo, illos eſſe Capitulares, ſed tunc inter Capitulares cenſeri debere, cum ex Apoſtolico priuilegio, vel conſuetudine, aut Eccleſiæ ſtatuto inter Capitulares connumerantur*, Martin. Andr. *dec.708.n.3.* Gonzal. *d.gloſſ.45.n.39.* nouiſſimè Theodoſ. Rub. *ſingular. Rotatom.2.p.2.circa ſtylum, verb. Capitulum, §.1.* Iacob. de Graff. *in aureis deciſ part 1. lib.2.c 97.n.15.* vbi ſubdit, quod Portiones ipſæ beneficia ſunt, quæ iuriſdictione, & adminiſtratione carent, & ſunt veluti cibaria; quæ diaria, Vlpianus appellat *in l. antepen. ff. de alim. & cibar. leg.* Rota *deciſ. 112. n.1. p.1. in poſthum.* & ideo Aſſiſios & reliquos id genus, qui ſacris ſodalitiis veluti ſupplemento eſſe ſolent, neque ſtallum in choro, neque vocem in Capitulo habent, vt dicit Papon. *lib.1. tit.3. areſto 1.*

40 Sunt tamen Portionarij in aliquibus Hiſpaniæ Cathedralibus, qui multas prærogatiuas, & præeminentias habent, quibus gaudent Canonici, vt de Portionariis Eccleſiæ Carthaginen. dicit Pute. *d.dec 431. n.1.* quòd habent vocem in Capitulo, præterquam in electionibus, & prouiſionibus: & de Portionariis Hiſpalen. eſt. *deciſ.4.in pr.p.2.diuerſ.* Et de Portionariis Corduben. Rota *dec. 27. n.1. p.1.recentiſſim.* vbi quòd portionarij, quibos aſſignatur locus inter perſonas Capitulares, & in defectum Canonicorum, datur illis præſidendi locus in Capitulo dicuntur eſſe de Capitulo, & ex eiuſdē Rotæ deciſione, Gonzal. *d.gl.45.n. 45.* ait eſſe de Capitulo generali at in electionibus, prouiſionibus, admiſſionibus, & aliis actibus ſimilibus votum non habere.

41 Sed non ex eo quod iſti Portionarij admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, poſſunt dici de Capitulo, Gemin. *in cap. fin. n.5. ad fin.verſ. aut quartimus, de præbend. in 6.* nec Canonicis æquales, prout verè non ſunt, vt fuit dictum *in Hiſpalen. præeminentiarum 4.Iunij 1625.* coram *R. P. D. meo Coccino* Decano, ſed Iure communi attento ſunt inferioris Ordinis, Cæſ. de Graſſis *dec.4.num.8.de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Rota *deciſ.114.num.1. p.2.recentiſſim.in poſthumis*, vbi etiam atteſtatur Canonicis Hiſpalenſibus multas prerogatiuas, & præeminentias competere, que non competunt Portionariis: nam Portionarii ibi non habent vocem in electione Prælati, & in adminiſtratione Archiepiſcopatus Sede vacante in collatione Præbendarum, nec ſubſcribunt actus Capitulares, quæ tes fiunt à ſolis Canonicis; ſubditq; in referendis negotiis adeſſe diſpatitatem, cùm Portionarij id faciant ſtantes, & capite diſcooperto: Canonici verò ſedentes, & capite tecto, & vlteriùs addit ſolos Canonicos aſſiſtere Prælato celebrandi,

& Pontificalia exercenti, habere quoque proprietatem in sedendo, in thurificatione, receptione pacis, candelarum, cineris, palmarum, & generaliter in omnibus, etiamsi Canonici præcederent accidentaliter, prout de Portionariis Hispalen. censuit eadem Rot. *decis.* 416. *sub num.* 7. *p.* 1. *recentiorum*, his verbis: *Non obstat, quòd Portionarij in Sacris constituti præcedant Canonicos non existentes in Sacris, hoc enim non competit illis ratione maioris, vel æqualis dignitatis, sed ratione statuti conditi in odium non existentium in sacris, & sic ratione Ordinis, non autem dignitatis, nam cùm postea Canonicus initiatur, ascendit super omnes Portionarios*, &c. *& d. decis.* 114. *n.* 4.

42 Idem à fortiori dicendum de dimidiis Portionariis, nam dimidia portio est de inferioribus beneficiis Ecclesiæ Cathedralis, vt per Gemin. *in tract. de expectatiuis, n.* 98. Flamin. Parif. *de resignat. benef. lib.* 2. *q.* 1. *n.* 117. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 5. *in princ. n.* 99.

43 Et denique sunt Quartenarij, Tertionarij, & dimidij Præbendati, præcipuè in Cathedralibus Portugaliæ, qui solum dicuntur ibi habere inferiora beneficia, & ideo vocem in Capitulo non habent, Rota *in Vlixbonen. Quartenaria* 15. *Ianuary* 1624. *coram Reuerend. D. meo Coccino Decano in vers. neq; huic.* Ego ipse *de Officio, & potest. Episcopi, p.* 1. *tit.* 1. *c.* 3. *n.* 16. Sebast. Cæsar. *in relect. de eccles. hierarch. disp.* 32 §. 1. *n.* 22. vbi aduertit non repugnare, quòd ex dimidiis præbendis, si consuetudo, vel Ecclesiæ statutum vim habeat (prout adest in Ecclesia Elboren.) valeant integri Canonicatus cõstitui, ac subinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti possint, & debeant tanquam veri, & integri Ca-

45 nonici. † Et semipræbendatos in Cathedrali Ecclesia Aureliorum ex integro præbendatos adæquatos esse refert Chopin. *lib.* 1. *monast. tit.* 3. *n.* 13.

C A P V T V.

De Archidiacono.

S V M M A R I V M.

1 *Archidiaconus Græco vocabulo dicitur quasi ministrorum princeps.*

2 *Archidiaconus principalem habet dignitatem post Episcopum.*

3 *Archidiaconus est dignior Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, & administratione.*

4 *Archidiaconus de iure est prima dignitas in Cathedralibus Ecclesiis.*

5 *Archidiaconus, qui oculus Episcopi dicitur, in omnibus Ecclesiis, vbi fieri potest, eligendus est, qui sit Magister, seu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico.*

6 *Intellige de iis tantum Archidiaconis, qui vel etiam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta tit. de officio Archidiaconi.*

7 *Archidiaconi iurisdictionem contentiosam habentes debent esse Doctores, & promoti in publico gymnasio.*

8 *Archidiaconus nullus reperitur in tota Hispania, qui totam illam iuris communis retineat potestatem.*

9 *Archidiaconi in Hispania non obligantur esse Doctores, aut Licentiati.*

10 *Ætas* 25. *annorum requiritur in Archidiacono habente curam annexam, in aliis, quibus ea non inest, 22. anni completi sufficiunt.*

11 *Visitare Clericos omnes debet Archidiaconus tertio quoque anno, si Episcopus ipse non possit.*

12 *Archidiaconus quare dicatur oculus Episcopi, ostenditur.*

13 *Visitationem si quam Archidiaconus legitimè exercere consueuit, assumpto Notario de consensu Episcopi facere per se ipsum tantùm debet.*

14 *Archidiacono ad visitationem expediendam poterit Episcopus terminum præscribere comitatum, & equitatam.*

15 *Distributiones quotidianas non amittit Archidiaconus interim dum visitauerit Ecclesiam, iura vel redditus sua præbendæ.*

16 *Distributiones quotidianas non percipit Archidiaconus, qui propriam Ecclesiam non visitat, sed solùm Ecclesias suæ Diœcesis.*

17 *Archidiaconus dum visitat Ecclesiam suæ præbendæ, non percipit fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine.*

18 *Archidiaconi ad officium pertinet Episcopo ministrare, & solemniter celebraturo Episcopo sacram Euangelium cùm voluerit legere, & illos designare qui illud & Epistolam canent.*

19 *Lectiones, & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare pertinet ad Officium Archidiaconi.*

20 *Archidiaconus tanquam prima Dignitas post Pontificalem in Choro aliis superior, & maior habetur.*

21 *Vasa diuinis Ecclesiæ vsibus dicata sedulò custodire pertinet ad Archidiaconum.*

22 *Clericos ad Ordines promouendos, examinare, atque probare, eósque Episcopo nomine S. Ecclesiæ ordinandos offerre spectat ad Archidiaconum.*

23 *Episcopo solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas audienti à dextris assistit Archidiaconus.*

24 *Archidiaconus respicit, vt Primicerius, & Sacrista*

crista, vel custos iniuncti sibi muneris solicitudinem diligenter exequantur.

25 *Abbates, & Abbatissas in sede sua collocat Archidiaconus.*

26 *Iurisdictionem licèt inferiorem in multis habet Archidiaconus.*

27 *Clericorum lites, & iurgia, modica tamen, audit Archidiaconus.*

28 *Beneficiis priuat, & auctoritate Episcopi punit Archidiaconus.*

29 *Censuras imponit Archidiaconus, non tamen sine Episcopi auctoritate.*

30 *Archidiaconatus instituit in beneficiis curam animarum habentibus de auctoritate tantùm, & mandato Episcopi, vel si hoc habeat ex praescriptione.*

31 *Archidiaconus ratione sui muneris non potest curam committere animarum.*

32 *Beneficiorum possessionem corporalem mittit Archidiaconus institutos ab Episcopo.*

33 *Iurisdictionem quando habeat Archidiaconus? ostenditur.*

34 *Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus.*

35 *Vicarij munus exercet Archidiaconus ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente, & eius Officialibus, non autem Sede vacante.*

Vicarius natus, seu legitimus, cur dicatur Archid. ibid.

36 *Archidiaconis à Vicario Episcopi in quo differat? ostenditur.*

37 *Archidiaconi iurisdictio hodie per consuetudinem est imminuta.*

38 *Archidiaconus de iure maior est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter eius subiacet iurisdictioni.*

39 *Consuetudo in aliquibus Ecclesiis introduxit vt Archipresbyter, vel Praepositus, aut alia dignitas Archidiacono praeferatur.*

40 *Archipresbyter in ciuitate Padua ex antiqua consuetudine praecedit Archidiaconum, & quomodo probetur haec consuetudo? ostenditur.*

41. *Archidiaconus cur de iure praeferatur Archipresbytero? ostenditur.*

42 *Archidiaconus de iure praecedit Archipresbytero in administratione, cùm in Diuinis Archipresbyter praecedat Archidiaconum, nisi Archidiaconus sit etiam in Presbyteratus Ordine constitutus.*

43 *Dignitati primae spectat, & ea impedita ad secundam, & successiuè ad tertiam, deferre sanctissimum Sacramentum, absente, vel impedito Episcopo in eius festiuitate, nec non Missas, Vesperas Pontificales cantare.*

44 *Archidiaconus Sacerdos in celebratione Missarum solemnium, absente Episcopo est praeferendus Archipresbytero, & n.45.*

46 *Missas Pontificales per se ipsum celebrare non valens Episcopus, non potest in praeiudicium primae Dignitatis, ad quam id spectat, alteri sibi benè viso pro libito voluntatis demandare.*

47 *Dignitas prima pro libito ad munus sibi incumbens non potest alium sibi bene visum Canonicum, aut Dignitatem substituere, sed in eo munere proximior Dignitas succedere debet.*

48 *Dignitas prima licèt sit coadiutor cum futura successione, nihilominus iuxta formam literarum coadiutoria ad eum spectabit absente coadiuto functiones illi incumbentes facere, & exercere.*

49 *Archidiaconus, & Archipresbyter si in funeralibus de eadem Cathedrali concurrant, danda est praecedentia Archipresbytero ratione stolae.*

50 *Archidiaconus si sit prima dignitas, debet exercere officium Presbyteri assistentis cum Pluuiali Episcopo celebranti, illique candelam, & palmam benedictam ministrare.*

51 *Archidiaconus dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur praesens in choro, tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia.*

52 *Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes.*

53 *Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarius, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, ac Diuinis Officiis assistat.*

54 *Protonotarij habitu vti non potest Archidiaconus in publicis functionibus, in assistentia Episcopi, nec in aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus.*

55 *Vicarius Episcopi Archidiacono tam in choro, quàm vbilibet praecedit.*

56 *Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates & Canonicos, non obstante consuetudine in contrarium.*

57 *Vicarius foraneus ratione sui officij nullam habet praecedentiam in choro, sessionibus, processionibus, & aliis actibus, & functionibus Ecclesiasticis.*

58 *Doctores referuntur de Dignitate, Officio, & iurisdictione Archidiaconi agentes.*

PRIMA Dignitas Ecclesiastica 1 Cathedralibus Ecclesiis est Archidiaconatus de Iure cõmuni, vt *n.3.* ostendemus, propterea de Archidiacono nunc primum agere proposuimus, qui Graeco vocabulo quasi ministrorum

princeps est appellatus *cap. 1. dist. 21.* Archos enim princeps, Diaconos ministrum, seu famulum Grecè significat, Petr. Greg. *Syntagm. Iuris lib. 15. cap. 20. in princ.* Anastas. Germon. *de Sacrorum immun. lib. 3. cap. 3. in fine*, Valer. Reginal. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1. num. 49.* Sebast. Cæsar. *de Eccles. hierar. part. 2. disp. 12. §. 1.* Azor. *instit moral. p. 2. lib. 3. cap. 14. quæst. 1.* Castald. *in praxi caremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. num. 3.* Nam licèt de consuetudine Ecclesiæ Archidiaconatus non habeat iurisdictionem, quia tamen de Iure communi habet nomen dignitatis, censeri debet administrationem spiritualem habere, & in Dignitate Ecclesiastica versari, nouissimè Steph. VVeyms *ad constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas constit. 1. num. 5.* & adhuc † principalem habere dignitatem post Episcopum probat text. *in cap. 1.* ibi, *post Episcopum*, *de offic. Archid.* glos. *verb. electionis in cap. pen. de offic. leg. in 6.* Menoch. *cons. 51. num. 20. & cons. 257. num. 21.* Sbroz. *de offic. Vicar. lib. 1. quæstion. 37. num. 6.* Anton. Fabric. *in praxi. benefic. tit. de benef. cum dignit. numer. 23. in fine.* Rota *decis. 865. num. 3. part. 4. diuers.* Ascan. Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disp. 25. quæst 4. numer. 1.* nouissimè Michael Ferrus *de praecedent. ecclesiast. quæst. 5. num. 1* † Vnde digniorem esse Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, administratione, & aliis, consuluit Barbat. *cons. 5. lib. 2.* quem refert Cardin. Tusch *tom. 1. lit. A, concl 482. num. 6.* quia † de Iure regulariter Archidiaconatus est prima Dignitas, Aretin. *cons. 23. numer 3. vers. quia de iure communi*, adden. *ad Greg. XV. decis. 411. num. 5.* Viui. *decis. 299. num. 2.* Marcel. Vulpe *in praxi cap. 34. num. 12.* Rot. *in Andrien. Archidiaconatus 5. Decembris 1625.* coram *R. P. D. Merlino*, Lotter. *de re benef. lib. 1. quæst. 16. numer. 112.*

5 Eligendus est autem Archidiaconatus, (qui oculus Episcopi dicitur quasi ab eo in specula, & statione positus, glos. *verb. oculi in cap. diaconi 93. dist.* Anton. Fabric. *d. tit. de benef. cum dignit. num. 25. in fine*) in omnibus Ecclesiis vbi fieri potest, qui sit Magister, seu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico, vt statuit Trid. Concil. *sess. 24. de reform. cap. 11.* & tradunt Gonzal. *ad regul. 8.* Cancel. *glos. 4. num. 68.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num 41.* Nicol. Garc. *de benef. parte 7 cap. 7. num. 36.* Galganet. *de iure publico lib 3. tit. 21. num 1.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 238. à num. 2. & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis 248. num. 4. & decis. 305. num. 11. part. 4.* Bennius *de priuileg. Iurisconsul. parte 2. priuil. 28 num. 2.* Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract. 6. cap. 7. num. 62.* Homobon. de Bonis *de examine Eccles. tract. 1. cap. 9. quæst. 55.* Nouar. *in singul. Canonic. conclus. 41.* Sebast. Cæsar. *d. disp. 12. §. 1. numer. 9.* Ego ipse *de offic. & potest Episc. part. 3. alleg. 60. num. 60.* Squillante *d. cap. 14. num 109.* Et propterea stylus Curiæ inhærendo supradicto decreto Concilij Trident. exigit in promouendo ad huiusmodi Archidiaconatum gradum Magisterij in Theologia, vel Doctoratus saltim in Iure Canonico, itaut dum porrigitur supplicatio pro Archidiaconatu huiusmodi obtinendo, seu pro habenda Dignitate maiori post Pontificalem in Cathedrali, vel principali in Collegiata ea non aliter signetur quàm si positiuè etiam narratum sit Oratorem esse, aut magistrum in Theologia, aut Doctorem saltem in iure Canonico, vel in eodem. Iure Licentiarum, quod si talis non sit, non aliter rescribitur supplicationi quàm sub hac clausula. *Et cum decreto quòd dictus Orator infra unnum proximum Magisterium in Theologia, seu Doctoratus, aut Licentiatura in decretis gradum prauio examine in aliquo approbata Vniuersitate studij generalis, ac aliàs seruatis seruandis, suscipere omnino teneatur, alioquin præsens gratia nulla, sit ipseque Archidiaconatus vacet eo ipso.* Et cùm litteræ expediuntur, clausula extenditur per verba decretoria & præceptiua, *Volumus autem*, &c.

6 Quod quidem intelligitur de iis tantùm Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta *tit. de offic. Archid.* non autem de his, qui verè animarum cura, omni prorsus iurisdictione carent. Ita Sacram declarasse Congregationem referunt Anastas. Germon. *de indultis Cardinal. §. quibusdam numer. 4.* Campan. *d. num. 41.* Aloys. Ricc *in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 473. in 1. edit. alias resol. 497. in 1. edit & p. 4. decis. 248.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 20.* Massobr. *in praxi habendi concursum requis. 10. dub. 6. secundum Romanam impress.* Nouar. *d. conclus. 41. numero 2.* Squillante *d. cap 4. num. 111.* Nicol. Garc. *d. cap. 7. num. 41.*

7 vbi *numer. 40.* † refert pariter resolutum huiusmodi Archidiaconus iurisdictionem contentiosam habentes debere esse Doctores, & promotos in publico gymnasio, aliàs gradus eis non suffragari ex *Bulla 63. Pij V.* quod etiam tradunt Massobr. *d. dub. 6. num. 6.* & Nouar. *vbi suprà num. 4.* Squillante *d. cap. 4. numer. 113.* itaut doctorato, ex priuilegio ad huiusmodi Dignitatem nequaquam promoueri posse dicendum esset, vt per Nouar. *quæst. forens lib. 1. q. 143. & concl. vnic. de Archidiacon. num. 5.* Squillante *d. cap. 4. num. 114.* vbi *num. 115.* post Menoch. *de arbitr. casu 425. n. 42.* & Aloys. Ricc. *p. 4. decis. 248.* tenet quòd si ex Ecclesiæ consuetudine potestas, & iurisdictio, quæ competit Archidiacono, compe

cōpeteret Archipresbytero, simile gradū Doctoratus deberet Archipresbyter assumere.

8 Sed cùm hodie ipsorum Archidiaconorum incuria, vel imperitia, seu Episcoporum potentia omnis penè iurisdictio extincta sit, nec in tota Hispania vnus reperiatur Archidiaconus qui totam illam Iuris communis retineat potestatem, vt testantur Zerola *in praxi Episcop. verb. Archidiacunus*. Lael. Zechi. *de republ. Ecclesiast. titul* 24. *à num.* 13. † meritò notant iam hodie apud Hispanos cessare obligationem illam Trident. quòd sint Doctores, aut Licentiati, vt ante omnes scripsit Nauarr. *in man. cap.* 25. *num.* 135. referunt, & sequuntur Vasconcel. *in harmon. rub. iuris Canon. sub tit. de offic. Archid. in princ.* Nicol. Garc. *d. c.* 7. *à n.* 37. Sebast. Cæsar. *d.* §. 1. *n.* 10. Anguian. *de legib. lib.* 2. *controu.* 4. *n.* 10. me citato in hoc loco Solorzā *de iure Indiarū p.* 2. *lib.* 3. *c.* 14. *n.* 17.

10 Si vero Archidiaconus habeat curam animarum annexam, ætas vigintiquinque annorum requiritur, licèt in aliis Dignitatibus, quibus ea non inest, viginti duo anni completi sufficiant, vt statuit Concil. Trid. *d. cap.* 12. *vers. ad cæteras*, & traduunt per me citati *d. alleg.* 60. *numero* 65. quibus addo Massobr. *d. requisit.* 10. *dub* 11. *numero* 24. Nouar *in singul. Canon. concl.* 15.

11 Officium Archidiaconi de Iure quidem communi est circa Clerum præcipuè, cui omnium Clericorum cura post Episcopum demandatur, ipse enim debet Clericos omnes tertio quoque anno, si Episcopus ipse non possit, visitare, *cap.* 1. *& cap. ad hæc, de offic.*

12 *Archid.* & propterea † dicitur oculus Episcopi, quia, lustrans actus totius Ecceslæ, st quem videat proximum esse peccato, referat ad Episcopum, vt inquit Clemens Papa *in c.*

13 *Diaconi il* 1. *vbi* glos. 93. *dist.* † Visitationem autem, si quam legitimè exercere consueuit, assumpto Notario de consensu Episcopi facere per se ipsum tantùm debet, vt statuit Concil. Trid *sess.* 24. *de reform. cap.* 3. Felician. Comen. *in man. visitat. lib.* 1. *tit.* 3. *vers. Archidiaconi*, Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 2. *numero* 14. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *quæst.* 120. *numero* 10. Flores de Mena *variar. lib.* 3. *quæst.* 24. *numero* 23. Ego ipse *d. part.* 3. *allegat.* 73. *numer.*

14 22. † & ad illam expediendam poterit Episcopus ei terminum præstituere, & præscribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesiis, quas visitauerit, prout declarauit *Sacra Congregatio*, vt attestatur Piasec. *in praxi Episc. p.* 2. *c.* 3. *n.* 62. *p.* 213. quem refero ego ipse *d. allegat.* 73. *num.* 39.

15 Et interim dum visitauerit Ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cùm visitando prędicta iura, & loca seruiat Ecclesiæ in re vtili, sicut resoluunt, & per *Sacram Congreg.* fuisse decisum referunt Azori. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *quæst* 10. Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 11. *n.* 93. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *c.* 2. *n.* 333. *& seq.* Cenedo *practic. & canon. d. lib.* 1. *q.* 1. *n.* 36. Ego ipse *d. parte* 3. *allegat.* 53. *n.* 163. me citato in illo loco Sanctarel. *var.* 11. *num.* 9.

16 Si verò non visitauerit propriam Ecclesiam, sed solùm Ecclesiam suæ diœcesis, quamuis illam visitaret ex officio, & iure sibi competenti, tunc non posse percipere distributiones tenent Monet *d. q.* 11. *num.* 64. Cened. *d. q.* 1. *num.* 36. *&* 74. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 332. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 6. *lib.* 6. *de visitat. n.* 81. *&* 108. Sanctarel. *d. q.* 11. *num.* 10. Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 126.

17 Sic etiam eadem durante visitatione non poterit ipse Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sint à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis ex causa à Concilio permissis, prout decisum attestantur Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *n.* 322. *in* 2. *dub.* & Armendar. *d lib.* 6. *de visitat. num* 82. animaduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quæ seruanda erit.

18 Secundò ad officium Archidiaconi pertinet Episcopo ministrare, vt censuit *S. Rit. Cong. in vna Pisaurien.* 10. *Iunij* 1600. & solemniter celebraturo Episcopo Sanctū Euangelium cùm voluerit legere, & eos antè probatos designare, qui Euangelium, & Epistolam cantent, *cap. perlectis* 25. *dist. cap* 2. *de offic. Archid.* Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 3. *cap.* 14. *q.* 2. *vers. deinde*, Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 21. *num.* 5. † Lectiones quoque,

19 & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare, atque Acolytos, qui cereos, & thuribulum deferant, & qui minora gerant officia, ordinare, & omnia denique, quæ ad diuinorum Officiorum celebrationem pertinent, disponere, gloss. & Doctores *in d. cap.* 2. Sebast. Cæsar. *d* §. 1. *num.* 7.

20 In choro enim tanquam prima Dignitas post Pontificalem, aliis superior, & maior habetur, & illo in choro permanenti spectat in principio Matutini, Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intimare, *Pater noster*, quo dicto, eidem pariter spectat eius manus signum dare, vt incipiatur, *Domine labia mea*, &c. vel *Deus in adiutorium meum*, &c. ipsique etiam ad Primam pertinet dicere, *Dies, & actus nostros*, &c. *Adiutorium nostrum, &c.* & *Deus nos benedicat*, &c. Ad Completorium, *Noctem quietam* &c. *Benedicat, & custodiat nos*, &c. & in fine Horarum, & Matutini, *Domini*

minus det nobis, &c. Et antequam finis signum per ipsum detur, nemo officio expleto è choro egredi valet. Ita *S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium Præpositorum in theatina*, *sub die* 18. *Aprilis* 1617.

21 Tertiò ad eundem pertinet vasa diuinis Ecclesiæ vsibus dicato sedulò custodire, vt dicitur *in cap. ea qua*, 3. *de offic. Archid.* Azor. *d. cap.* 14 *quæst* 1. §. *deinde*, *vers. ad eundem pertinet*. Sebast. Cæsar *d.* §. 1. *num* 8.

22 Quartò Clericos ad Ordines promouendos examinare, atque probare; eosque Episcopo nomine Sanctæ Ecclesiæ ordinandos offerre potest, *cap ad hac*, *cap. vt nostrum*, *de offic. Archid. cap vnic. de scrutin. in Ordine facien.* Petr. Gregor. *d. lib.* 15. *cap.* 20. *numero* 6. *vers. hic examinat*, Quarãta *in summ Bullary verb. Ordo*, *vers. subsequenter*, Azor. *d. cap.* 14. *quæst.* 2. *vers. deinde*, Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 3. *à numero* 15. Galgan. *de iure publico lib.* 2. *tit.* 21. *numero* 7. Castald. *in praxi caremon. lib.* 1. *sect* 8. *cap.* 7. *numero* 3. Sebast. Cæsar. *d* § 1. *num.* 8. *vers. eius*, Valer. Regin. *in praxi fort pænit. lib.* 30. *tract.* 1. *numero* 49. *vers. Archidiaconos.* nouissimè Marc. Vulpe *in praxi iudic. fort Eccles. cap.* 34. *numero* 20. Ego ipse *de officio. & potest. Episcopi par.* 2. *alleg.* 10. *numero* 21. non peccat tamen Archidiaconus quando interrogatus ab Episcopo ordinante an sciat ordinandos dignos esse, respondet, *scio*, *& testificor illos dignos esse*, *cap. vnic. de scrut. in ordine facien.* licèt ipse non examinauerit, dummodo contra conscientiam nõ testificetur, quia quem indignum non nouit, dignum existimare debet; ita nouissimè Marcel Vulpe *in praxi iud cap. fori Ecclesiast. cap.* 8. *numero* 5. In ipsa ordinatione, atque in consecratione Crismatis, & aliis similibus Episcopo ministrare, *cap. Alcolytus*,

23 *cap. Ostiarius*, 23. *dist.* † Et demum Episcopo celebranti solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas assistenti à dextris modo suo loco præscripto assistere, vt animaduertit Castald *citato loco.*

24 Quintò despicere, vt Primicerius, & Sacrista, vel custos iniuncti sibi muneris solicitudinem diligenter exequantur, *cap. perfectu*, 25. *dist. cap. ea qua contra*, *de offic. Archid.*

25 Sextò Abbates, & Abbatissas in sede sua collocare, *d. cap vt nostrum*, *de offic. Archid.* Sebast. Cæsar. *d* § 1. *numero* 8. *vers. ad Archidiaconum.* Petr. Greg. *d. cap.* 20. *num.* 6. *vers. Abbates.*

26 Non solùm autem exercet officium Archidiaconus, sed iurisdictionem quoque habet in multis, licèt inferiorem, *cap. ad hac*, *de offic. Ordin.* Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum dignitate numero* 23. *in fine*, Narbona *de appellat. à Vicario ad Episcopum*, *part.* 1. *num.* 30. nam ipse de Iure quidem communi antiquiori, de quo *in d. cap. perlectis*, *vers. Archidiaconus* 25. *dist. & in d. cap. ad hac*,

27 † Clericorum lites, & iurgia, modica tamen, audit, Azor. *d. cap.* 14. *quæst.* 2. *vers. deinde*, Galganet. *d. tit.* 21. *num.* 6. *vers. iurgia*, Sebast. Cæsar. *d.* § 1. *numero* 5. & auctoritate Episcopi

28 punit, † & priuat beneficiis, *cap. licet*, *de pænis*, *cap. referente*, *de prabend* &

29 † censuras imponit, non tamen sine Episcopi auctoritate, *cap. Archidiaconis*, *de offic. Archid.* Azor. *d. cap.* 14. *quæst.* 2. *vers. atque hac quidem*, Galganet. *d. tit.* 21. *numero* 6. ex speciali consuetudine, non autem nomine proprio, Zech. *d. tit.* 24. *numero* 13. *vers. ad Archidiaconum quoque*, Suar. *de censur dispsut.* 2. *sect.* 2. *num.* 9. *vers. denique*, Sebast. Cæsar. *d* § 2. *numero* 12. Anton. Faber *d. tit. de benef. cum dignitate*, *num.* 24.

30 Instituit quoque in beneficiis etiam curam animarum habentibus, de auctoritate tantùm & mandato Episcopi, *d. cap. ad hac*, *cap. cùm satis*, *eod. tit. cap. si in plebibus* 63. *dist. cap. nullus* 16. *quæst.* 7. vel si hoc habeat ex præscriptione, vel consuetudine, nomine, & vice Episcopi legitime præscripta, Ego ipse *de officio & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 72. *num.* 185, vbi respondeo textum *in d. cap. cùm satis*, solùm prohibere consuetudinem, seu magis præscriptionem, per quam Archidiaconus intendit instituere in beneficiis nomine proprio. Et

31 ideo † Archidiaconum ratione sui muneris non posse curam committere animarum, per text. *in cap. cùm satis*, resoluunt Azor. *d. cap.* 14. *q.* 2. *vers. atque hac quidem*, Galganet. *d. tit.* 21. *num.* 6.

32 Mittit denique in corporalem beneficiorum possessionem institutos ab Episcopo, *d. cap. ad hac*, Petr. Greg. *d. lib.* 15. *cap.* 20. *numero* 6. Valer. Reginal *d. lib.* 30. *tract.* 1. *cap.* 2. *numero* 49. *vers. item mittere*, Cou. *lib.* 3. *var. cap.* 16. *num.* 7. *vers. tertius*, vbi aduertit quòd quamuis *in cap. licet Episcopus*, *de prabend. lib.* 6. responsum sit ad Episcopum pertinere missionem in beneficiorum possessionem, illud potest intelligi non quidem de ipsa missione in possessionem corporalem, sed de sententia, aut decreto, quod Episcopus pronunciat institutum in possessionem mittendum fore, seu de ipso corporalis possessionis traditore; vel potest intelligi vt procedat de consuetudine, secundùm quam hodie ad Episcopum, non verò ad Archidiaconum spectat corporalis possessionis traditio, vt tradidit Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 10. *q.* 6. *n.* 32.

33 Non tamen habet in omnibus ordinariam iurisdictionem; sed in iis tantùm, quæ à Iure, vel consuetudine ei sine speciali mandato Episcopi competunt exequenda, *cap. fin. de offic. Archid.* Videtur autem ei de Iure communi

muni competere iurisdictionem in visitando, & corrigendo in modicis tantùm causis; nam inquit text. *in d. cap. ad hæc*, ardua negotia non debere absque maioris sui præsentia terminare; reliqua verò, quæ ad eum pertinent, plena auctoritate exequitur, Roman. *cons.* 371. *In proposita, num.* 4. vbi quòd Archidiaconus non habet iurisdictionem in criminibus, nec in ciuilibus arduis, sed tantùm in ciuilibus pauci valoris, refert Card. Tusch. *littera A, conclusione* 482. *num.* 9.

34 Quare Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus, *dict. cap.* 1. *de officio Archid.* ibi, *vt Archidiaconus post Episcopum sciat se Vicarium*, &c. *d. cap. ad hæc*, glos. *in cap. Pontifices* 7. *q.* 1. Anton. de Prætis *in clypeo pastoralis officij, cap.* 6. *n.* 39. Marant. *de ordine iudic. p.* 4. *dist.* 5. *princ. numero* 7. Rebuff. *in praxi tit. forma Vicariatus, num.* 199. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 1. *q.* 3. *n.* 17. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *cap.* 10. *num.* 2. *vers. sexta.* Azor. *d. cap.* 14. *q.* 2. Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 1. *n.* 26. *vers. ratio.* Narbona *de appell. à Vicario ad Episcopum p.* 1. *num.* 22. quos refero Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 54. *num.* 16. quibus addo Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 34. *n.* 18. Vicarius natus seu legitimus dicitur eo quòd à lege ipsa nullo facto, aut ministerio Episcopi constituatur, Sbroz. *d. tract. lib.* 1. *q.* 26. *num.* 10. Anton. Cuch. *instit. maior. lib.* 2. *tit.* 6. *de offic. Archiepiscopi n.* 17. Alphons. Narbona *ad l.* 59. glos. *in num.* 16. *tit.* 4. *lib.* 2. *nouæ Recop.*

35 Vnde ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente, & eius officialibus, Vicarij munus, exercet Archidiaconus, Cardin. Tusch. *tom.* 1. *litt. A, concl.* 482. *numero* 10. Sbroz. *d. lib.* 2. *q.* 2. *num.* 15. *& q.* 26. *numero* 10. non autem Sede vacante, nec etiam infra illos octo dies, quibus à Capitulo Sede vacante Vicarij electio facienda est, iuxta formam Conc. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 16. quia Iura suprà allegata loquuntur tantùm Sede repleta; tum quia intra illos octo dies totum Capitulum potest, & debet administrare. Quare ita tenent Quarãt. *in summ. Bullarij, verb. Sede vacante*, §. *duodecimò quæro, vers. primo*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. post. resol.* 505. *in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo*, Ego ipse *d. alleg.* 54. *numero* 163. Quamuis Archidiaconum sustinere Vicarij vices Sede vacante, dum agitur de electione Vicarij à Capitulo, post Foler. & Abb. teneat Sbroz. *d. lib.* 1. *q.* 61. *& in addit. ad q.* 3. *eod. lib.* 1. Potest tamen Archidiaconus acquirere quasi possessionem administrandi Episcopatum tam in spiritualibus, quàm in temporalibus Sede vacante, & si de huiusmodi quasi possessione constiterit ex pluribus actis gestis per eum tempore, quo Sedes vacauit, concernentibus dictam administrationem, & iurisdictionem Episcopalem, debet ei dari mandatum de manutenendo, prout per Sacram Rotam datum fuit Archidiacono Vicentini, *in vna Vicentina administrationis Episcopatus* 16. *Decenbris* 1614. coram R. P. D. *Remboldo*, impressa Per Ludou. Postium *post suum tractat. mandati de manutenendo decis.* 194. vbi *num.* 2. *&* 3. probat quòd licèt de Iure communi administratio Episcopatus Sede vacante spectet ad Capitulum, *cap. bonæ memoriæ, & ibi Dec. numero* 37. *de appellat.* tamen de consuetudine potest etiam spectare ad Archidiaconum, & *n.* 6. *cum seqq.* ait non obstare quòd ex dispositione Sacri Concilij Trid. *sess.* 34. *de reform. cap.* 16. deputatio Vicarij Sede Episcopali vacante spectat ad Capitulum, quodque dictum sacrum Concilium habet in fine decretum irritans quod inficit titulum, & possessionem contrariam, quia decretum irritans operatur quando est iustificatum: secus verò ante illius iustificationem, tunc enim non tollit detentionem, & insistentiam facti, ex decisionibus ibi allegatis; ac propterea cùm in casu isto dubitum sit an intret dispositio dicti Consilium, ex quo illud non tollit consuetudinem contrariam de Iure communi permissam, meritò non obstat Archidiacono pendente iudicio manutentionis dictum decretum, quin interim debeat in sua possessione manuteneri, & *num.* 10. *cum seqq.* pariter asserit non obstare quòd Archidiacono resistit Ius, quo casu non datur manutentio inferiori absque titulo: tum quia licèt Ius, vt dictum est, assistat Capitulo, non tamen resistit Archidiacono, ex quo potest etiam ista administratio spectare ex consuetudine ad inferiorem, Gregor. XV. *decis.* 411. & Rot. *in Meten. iuris corrigendi* 8. *Februarij* 1626. coram *R. D. meo Coccino Decano:* tum quia datur etiam manutentio inferiori quando ipsius possessio, prout in casu nostro, est diuturna, Rot. *decis.* 595. *numero* 6. *& seq. p.* 1. *diuers.* Beltramin. *in annot. ad* Gregor. XV. *decis.* 312. *numero.* 4. *vers. item assistentia.* Denique eadem Rota *in Vicentina administrationis* apud Posti. *num.* 13. dicit non obstare quòd non constat de possessione moderni Archidiaconi, quia in omnem euentum sufficit, quòd constet de possessione suorum antecessorum in Dignitate; illa enim iuuat etiam successorem, quia dicitur possidere ipsa Dignitas, ad not. per Felin. *in cap. constitutus, numer.* 14. *de rescript.* Rot. *decis.* 1. *de restit. spol. in nouis, & decis.* 99. *num.* 11. *p.* 1. *diuers.* & coram *Reu. D meo Coccino Decano decis.* 86. *num.* 1.

36 Differt autem Archidiaconus à Vicario Episcopi, quoad Archidiaconi officium est digni

dignitati annexum, nec poteſt ad nutum amoueri, ſicut Vicarius ſimplex: præterea ſimplex Vicarius ea exequitur, quæ ad Epiſcopum ex officio pertinent, quibus tamen ob plurimas occupationes deſeruire non poteſt, Archidiaconatus verò officium habet ab Epiſcopi officio ſeparatum, nec poteſt Epiſcopus eius officium exercere. Quare cùm huiuſmodi vicariatus ipſius Archidiaconi perſonæ,& dignitati inhæreat, per Epiſcopi reuocationem ab eo auelli non poteſt, Sbroz. *d. tract. lib.3.q.32.numero* 14. Narbona *de appellat. à Vicar. ad Epiſcopum p.1.numer. 96.* alter Narbona Germanus *d. l.59. gloſſ.1. num.16.*

37 Quamuis hodie Archidiaconi iuriſdictio per conſuetudinem ſit imminuta,& ad vicarium Epiſcopi pertineat, & licèt officium in miniſtrando Epiſcopo in collatione Ordinum, & Chriſmatis confectione, & aliis ſimilibus retineat,tamen ſecundùm conſuetudinem Eccleſiarum,eius officium attenditur; conſuetudo enim per diuerſa loca præualet in officiis, *cap.cùm olim, de conſuetud. cap. ad hæc, de exceſſib. Prælator.* Vbi autem ceſſat conſuetudo, Ius commune attenditur, vt *in tit.de offic. Archidiac.*Et caſu, quo Archidiaconus de conſuetudine eſſet aliis Dignitatibus inferior, prout in aliquibus Eccleſiis eſt tertia, vel quarta Dignitas, retineret tamen officium miniſtrandi Epiſcopo in Sacramentis, iuxta ritum vniuerſalis Eccleſiæ; vt etiam ſuprà attigimus.

38 Similiter de Iure communi Archidiaconus maior eſt omnibus poſt Epiſcopũ, & Archipresbyter eius ſubiacet iuriſdictioni, *d. cap.1. cap. ad hæc, de offic. Archid. cap. 1. de offic. Archipresb.* & colligitur ex ordine titulorum de officio vtriuſque, *in Decretal.* Barbat. *conſ.5.numero* 18. *lib.2.* Stephan. Gratian.*diſcept.forenſ. cap.*111.*numero* 80. Azor. *d.p.2. lib.3. cap.15. q.2. & 3.* Cardin. Tuſch. *d. lit. A,concl* 482.*ex numero* 11.Petr.Gregor.*d.lib. 15.cap.22. numero* 16. Valer. Regin. *d. lib.30. tract.3. numero 49.in princ.* Beltramin. *in annot.ad Greg. XV.deciſ.*411.*numero* 5. Rota *deciſ. 244. p.1. recentiſſim.* Marcel. Vulpe *in praxi cap.*34.*numero* 12. In hoc tamen etiam

39 præualet † conſuetudo Eccleſiarum, vt Archipresbyter, vel Præpoſitus, aut alia Dignitas Archidiacono, & aliis Dignitatibus præferatur, quia rationabilis eſſe poteſt diuerſa in huiuſmodi rebus conſuetudo propter diuerſas cauſas, vel officia ſingulis Dignitatibus attributa, Cardin. Tuſch. *d. lit. A, concl. 582. num.22.* & exemplum ponit Alex. *conſ.*

40 142.*Viſo proceſſu, lib.6.* † in ciuitate Paduæ, vbi Archipresbyter præcedit Archidiaconum ex antiqua conſuetudine. & ſic inſtallat Abbatiſſas exemptas, & beneficiatos in ciuitate, Archidiaconus verò beneficiatos extra ciuitatem. Quæ quidem conſuetudo, cùm ſit contra Ius Canonicum,debet eſſe præſcripta per quadraginta annos, aliàs non reuelat, Barbat. *conſ.5. numero 6. verſ. præmitto etiam, lib.2.* Cornel. *conſ.155. col. pen. lib.4.* Barth. *conſ.136. lib.1.* Crauet. *de antiq. temporum, § 1.in 4.p.numero 9.* vbi *numero 12. & ſeqq.* reprobat Aret. *conſ.23.* refert. Card Tuſch. *d. concl.482.numero* 24 vbi *numero* 25.cum Alex. *d.conſ.142.numero* 6. ait tempus vacantis Dignitatis deduci debere, & *num* 29. poſt Gem. *in cap pen. numero 6.de offic. deleg. lib.6.* dicit quòd eadem eſt conſuetudo in Eccleſia Taurinenſi, quæ in Paduana. Ratio autem Iuris

41 communis cur † Archidiaconus Archipresbytero præferatur (cùm alioquin Presbyter Diacono ſit ſuperior, *cap. Diaconos, cum ſeqq. 39.diſt cap.ſtatuimus, de maior. & obed.*(eſt Dignitas,& officium, cùm propter miniſterium ſemper Epiſcopo adhæreat, ac propter ea oculus dicatur Epiſcopi; Archipresbyteri verò officium non eſt miniſtra.e, cùm Diaconus,non Presbyter ſit miniſter; ſicut ergo Diaconus Presbytero,ſic Archidiaconus miniſtrat Epiſcopo,ac propterea eſt ſupra cęteros maior apud Epiſcopum ſicut Cardinales apud Romanum Pontificem maiores Epiſcopis. In aliis verò Dignitatibus Diaconi conſtituti non debent Presbyteris anteferri, *cap. peruenit, il.1.93. diſt.* niſi auctoritatem gerant Prælati maioris, *cap. fin. ead diſt.* Sed & ipſi Archidiaconi cauere debent iuxta præceptum *cap. fin.94. diſt.* ne dominari in Sacerdotibus velint, nec in Clericos tyrannidem exercere,quod nec ipſis Epiſcopis eſt permiſſum.

42 Intellige ſupradictam reſolutionem, quatenus habet Archidiaconum præcedere Archipresbyter, vt procedat in adminiſtratione,cùm in diuinis Archipresbyter præcedat Archidiacono, gloſ. *verb. ſubeſſe, verſ. ſed duas,in cap.1.de officio Archipresbyteri*, Boër. *de auctoritate magni conſilij, num* 73. Anton. de Prætis *in clypeo paſtoralis officij, cap.*637. Gam. *Luſit.deciſ.1. numero* 47. Menoch.*conſ. 51.num.*56. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.298. numero* 35. Hermoſil. *ad Gregor. Lopes ad gloſ 2.prol. part.5.numero* 72. nouiſſimè Theodoſ. de Rubeis *in ſingularib. Rota tom. 2.p.4.tit. de præcedent. Protonotar. numero* 11. *pag.*488. Contelor. *de præcedent. numero* 63. Ferrus *d. tract.q.5. numero* 12. Aloyſ. Ricc.*in praxi rerum fori Eccleſ. reſol.556. in 2. edit. & p.4. eiuſdem praxi reſolut.*394. *numero* 1. Lotter. *d.lib.1.q.16. numero* 114. niſi Archidiaconus ſit in Presbyteratus Ordine conſtitutus, Bero. *conſ 22. num.31. lib.1.* Cardin. Tuſch. *d.lit. A, concluſ.482. numero* 16. Barbat. *conſ. 5. per tot.lib.2.* Rot. *deciſ.244. numero 1. cum ſeqq.*

seqq.p.1. recentissim. Lotter. *d.lib.1. quæst.16. numero* 115. Marcel. Vulpe *in praxi cap.34. num.13.* quia tunc cùm sit par etiam in Ordine,& maior in administratione,debet præcedere Archipresbytero, absente Episcopo, in celebratione Missarum, in diebus solemnibus,& aliis relatis in quadam decisione *Sacra Congregationis Rituum in Regien.9. Decembris* 1600. cuius meminit Cardin. Tusch. *loco proximè citato*, quæ ita habet. *Censuit Sacra Congregatio Archidiaconum dictæ Ecclesiæ, qui prima Dignitas post Pontificalem existit, & Sacerdos nunc est, non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate, & deuotione, in decantione Missarum in diebus solemnibus, delatione santissimi Sacramenti, benedictioni candelarum, cinerum, & palmarum, & aliis huiusmodi actibus,& fundationibus Sacerdotibus Episcopo absente praferendum esse Archipresbytero, neque allegatam consuetudinem, qua legitimè probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excludendum Archidiaconum Sacerdotem, in casu de quo agitur, suffragari:* refert etiam *Marc. Anton. Genuens. in sua praxi Archiepiscopali Neapoli, cap 52. in nouissima editione.* & de illa meminit Marcel. Vulpe.*d. cap.34 num. 13.in fine.*

43 In Metropolitana Ecclesia Barensi quatuor adesse Dignitates, nempe Archidiaconum, Archipresbyterum, & duos Primicerios Sacræ Rituum Congregationi narratum est, & pro parte Archidiaconi petitum,ad quam ex dictis Dignitatibus spectet sanctissimum Sacramentum absente, vel impedito Archiepiscopo in solemni eius festiuitate, & per Octauam in processione deferre, & Missas, ac Vesperas Pontificales cantare diebus in quibus Archiepiscopus, si esset præsens, vel non impeditus, cantaret, nec non Missas, & Vesperas infra annum distribuere. *Eadem Sacra Rituum Congregatio,vt sæpe aliàs in similibus,ita nunc declaraui munia prædicta absente,vel impedito Archiepiscopo ad primã Dignitatem,vel ea impedita ad secundam, & successiuè ad tertiam, vel quartam, & omnibus Dignitatibus adsentibus, vel impeditis ad primum, vel secundum Canonicum pertinere, sub die* 19. *Ianuarij* 1608. idem fuit decisum *in Pisauren.*21. *Martij* 1609.*& in Lamacen.*11. *Nouembris* 1614. *& in Aretina* 30. *Ianuarij* 1610. nisi ad alium pertineat absente Episcopo prædictas functiones facere iuxta Ecclesiæ constitutiones, & antiquam ac immemorabilem eiusdem Ecclesiæ consuetudinem vel aliàs censuit *eadem Sacra Congregatio, in Iuuenacen.6. Maij* 1609.

44 Idem quoque fuit resolutum in Rota *in Viterbien. celebrationis Missarum* 11. *Decembris* 1609. coram *bonæ mem. Cardin. Sacrato,* quam decisionem, quia in hac materia singularis est, hîc de verbo ad verbum transcribere operæpretium duxi, prout sequitur. *Stãte, quod moderuns Archidiaconus Viterbien. est Sacerdos, dubitaui an in celebratione Missarum solemnium absente Episcopo ipse sit præferendus Archipresbytero. Et licèt pro resolutione ad fauorem Archidiaconi sufficere viderentur decisiones Sacræ Congregationis super Ritibus, quæ dabantur, nec Rota contra illas fuisset aliquid vnquam attentatum; nihilominus quia informantes pro Archipresbytero inculcabant multas iuris conclusiones, quibus instabant satis fieri per decisiones Rotales, iuxta Constitutionem Pij IV. ac etiam super hoc porrexerunt Memoralia Sanctissimo, qui iussit fieri iustitiam, Domini examinando quæstionem, censuerunt prætensionem Archidiaconi esse iustam, & benè fundatam auctoritate, & ratione. Auctoritate Host.* in cap. 1.num 5. vers. quid si Archidiaconus, de offic Archipresb. *quem ibi sequentur Ioann. Andr. Archid. Butr. & alij passim. Et vanitas dicebatur dicere quòd* Host. *non loquatur de celebratione Missarum, sed de simplici præcedentia, in quibus ponit regulam officij celebrationis Missarum ad fauorem Archipresbyteri, & postea format quæstionem, quid si Archidiaconus esset Sacerdos, & tunc dicit quòd* Archipresby*ter ei cedere debet, quod est intelligendum retentis eisdem terminis, & vt exceptio sit de regula, & sic vt cedat quoad celebrationem Missarum; & facit quia distinctio an sit Sacerdos, vel ne minimè erat necessaria quoad præcedentiam, cùm nemo sit qui nesciat præcedentiam deberi per* Archipresby*terum* Archidiacono, *& ita post Hostiensem intelligant Bero.* cons.22. num.31. lib. 1. *Card. Tusch.* in d.verb. Archidiaconus, conclus 482. numero 15. *Eandem conclusionem ad fauorem* Archidiaconi *firmat glos.* in cap. Pontifices, ver. quæ licita, iuncta *gloss.* in ver. quæ Sacerdotes 7. quæst.1. *& ne videretur oblita casus, in quo adesset Dignitas* Archipresbyter*alis, allegat tex.* in cap. perlectis 25.*dist. vbi de* Archipresbytero, *& illius officio sit particularis mentio. Ratio etiam non videtur deficere pro* Archidiacono, *quippè quia ipse simpliciter loquendo est dignior, & eminentior* Archipres*bytero, & ob hanc rationem illi in Ecclesia & extrà præcedere debet, vt admittunt omnes* in d. cap.1. *& latiùs prosequitur Barbat.* cons.5. lib.2 per tot. *Conueniens igitur videtur maiestati sanctiss. Sacramenti, & decentiæ Ecclesiæ, vt per digniorem celebretur, nisi aliàs obstet defectus Ordinum.*

45 *Non obstat, quòd hoc minus specialiter reperiatur demandatum* Archipresbytero, d. cap. 1. vers. in Episcopi absentia, *quia non propterea prohibetur* Archidiacono *si ex aliis Iuris regulis potest ad illum spectare; & non est nouum in Iure, quòd idem officium pluribus competat, ordinatiuè*

dinatiuè tamen, itaut vnus alteri præferatur vt in terminis celebrationis Missarum prosequitur Bero. consuet. 22 numero 23. cum pluribus seqq. lib. 1. *Non etiam obstat, quòd celebratio, Missarum sit de iis, quæ spectant ad Ordines, & in istis Archipresbyter dicatur maior Archidiacono; gloss. Hostiens. & alij*, in d. cap 1. *quia Doctores loquuntur cum præsupposito quòd Archidiaconus sit qualis necessitas illius Dignitatis illam expostulat, hoc est simplex Diaconus, non enim ex necessitate tenetur suscipere Sacerdotium*, cap gesta. cap. vbi, 74. dist. cum concord *secus sit fiat Sacerdos, quia tunc respectu Ordinis non est amplius maior, sed par, vt benè se ipsum declarat Host.* in d. cap. 1. n. 5. vers. cùm sit par in Ordine, *quem alij sequuntur. Et facit, quia ordo sacerdotalis non inest dignitati, sed personæ, in cuius anima imprimitur character, & licèt vna Dignitas requirat personam maioris Ordinis, quàm altera, non propterea loquendo propriè dici potest, quòd vna dignitas sit Ordine Sacro maior, quam altera. Atque hinc corruit aliud fundamentum quòd qualitas Sacerdotis sit accidentalis, cum illum ex necessitate sua Dignitatis. non teneatur suscipere, proinde non sit attendenda; ad notata* in l. qui habent, ff. de tutel. *quia si considerentur solæ Dignitates, nullo modo eis inest Ordo sacer, si verò attendantur personæ, vtrique inest accidentaliter. Vnde cùm in hoc sint pares, illa debet præferri, quæ in cæteris est dignior, per præallegata, & ita conclusum fuit.* Hactenus Rota, quę reperitur impressa inter recentissim. *p.* 1. *decis.* 244. aliàs *p.* 3. *recent.*

46 Sed poterit dubitari, an impedito, seu nolente Episcopo Missas Pontificales per se ipsum celebrare, possit id munus alteri sibi beneuiso pro debito voluntatis demandare? In quo dubio *Sacra Rituum Congregatio in vna Algaren. sub die* 20. *Febraarij* 1601. censuit non posse in præiudicium primæ dignitatis, ad quam spectat, idem tenuit *in Puteolana præeminentiarum, sub die* 9. *Decenbris* 1617. *& in Meliten.* 4. *Aprilis* 1615.

47 Nec ipsa prima Dignitas pro libito in locũ suum alium sibi beneuisum Canonicum, aut Dignitatem substituere poterit, sed in eo munere proximiorem Dignitatem succedere, & deficientium vices ab aliis immediatè succedentibus debere declarauit eadem *Sacra Rituum Congregatio in Adrien. eodem die, & anno. & in Ciuitatis Castellanæ oppidi Arignani, sub die* 22. *Ianaarij* 1618. *& in alia Adrien. etiam* 22. *Ianuarij* 618. iunctis per me adductis, infrà *cap.* 31. †

48 Quamuis ipsa prima Dignitas sit coadiutor cum futura successione, quia adhuc ex forma litterarum coadiutoriæ ad eum spectabit, absente coadiuto, illas functiones, actus, & iurisdictiones facere & exercere in omnibus, quas faceret ipsę coadiutus si præsens esset, vt declarauit eadem S. Congreg. *in Paduana* 14. *Februarij.* 1615.

49 Verum quando de eadem Cathedrali concurreret in funeralibus Archidiaconus, qui est prima Dignitas, & Archipresbyter, qui est secunda, & cui incumbit cura animarum, & defert stolam, quippe in Ecclesia dum facit officium præcedit, an debeat etiam in via præcedere, nulla probata ex alterius parte consuetudine? *Sacra Rituum Congregat. in nullius sub Troiana sub die* 4. *Maij* 1613. declarauit eandem esse præcedentiam Archipresbytero ratione stolæ, refe t ul. Lauor. *var. lucub tom.* 1. *tit.* 2. *cap.* 1. *num.* 211.

50 Archidiaconus, si sit prima Dignitas, debet exercere officium Prebyteri assistentis cum pluuiali Episcopo celebranti iuxta formam Cæremonialis, illique Candelam, & Palmam benedictam ministra e, si sit in Sacerdotali ordine constitutus, ead. *S. Rituum Congreg. in Reatina* 10. *Ianuarij* 1609. vbi etiam quòd recusans cogendus est pœnis & censuris, *& in Brixien.* 28. *Maij* 1616. †

51 Et dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia, vt *in Camerinen.* 15. *Martij* 1608.

52 Archidiaconus qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes, vt censuit eadem *Sacra Rituum Congreg. in vna Bracharen.* 28. *Aprilis* 1607. quamuis sit primus Archidiaconus, & alias prærogatiuas habet, *in eadem* 19. *Ianuarij* 1608.

53 Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarius, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus, si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, & Processionibus ac diuinis Officiis assistat, & voluerit in sua Ecclesia vti habitu Protonotarij, reputatur tãquam extraneus, & ei locus assignandus est, non inter Dignitates, & Canonicos, sed post Abbates. †

54 Et non potest in publicis functionibus in assistentia Episcopis, ac aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus, vti habitu Protonotarij, sed suo habitu Canonicali vt censuit eadem Sacra *Rituum Congregatio in Asculana in Apulhia* 6. *Martij* 1610.

55 Et licèt Archidiacono solita sedes in Choro adimi non possit, attamen Vicarius Episcopi illum tam in Choro, quàm vbilibet pręcedere debet, vt declarauit *Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum. & Regularium præpositorum in vna Theatina*, 6. *Iulij* 1618. & sentiunt Ioan. de Annono *sing* 28. Seraph. *decis.* 639. *numero* 10. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verb. Vicarius* §. 15 nouissimè Mich. Ferrus *de præcedent. Eccles. q.* 5. *num.* 8.

vbi

vbi *num.* 9. distinguit. Quicquid contrarium teneat Menoch. *conf.* 51. *& conf.* 257. *à num.* 1.

56 † nam Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates,& Canonicos,non obstante consuetudine,aliisque in contrarium, sicut censuit *Sacra Rituum Congregatio in Andrien.* 7. *Augusti* 1610. *& in alia Ferrarien.* 20. *Decemb.* 1614. *& in Meliten.* 13. *Iulij* 1619. vbi quòd præcedit Capitulo,& Clero.

57 Vicarius verò foraneus ratione sui officij nullam habet præcedentiã in Choro, sessionibus, processionibus, & aliis actibus,& functionibus Ecclesiasticis supra Archidiaconũ, seu Archipresbyterum, & alios Presbyteros ipso Vicario antiquiores,& digniores,sed debet Vicarius stare,sedere, & incedere,in loco suæ receptionis, & Dignitatis, acsi non esset Vicarius tam cum cotta, quàm sine ista, non obstante quacumque ordinatione Episcopi in contrarium, præterquàm in congregationibus, quæ singulis mensibus de mandato Episcopi fiunt, in quibus tanquam Episcopi delegatus præcedere debet omnibus non tamen in processionibus,Missis,& aliisque fiūt ante Congregationem. Ita declarauit sæpissimè eadem *Sacra Rituum Congregatio in Brundusin.* 17. *Nouembris* 1600. *Marsien.* 11. *Aprilis* 1601. *Regien.* 2. *Martij* 1602. *Tropien.* 25. *Ianuarij* 1603. *Neocastren.* 13. *Aprilis* 1607. *Licen.* 16. *Octobris* 1604. *Trauen.* 29. *Ianuarij*, *&* 24. *Septembris* 1605. *Vmbriaticẽ.* 25. *Februarij* 1606. *Algaren.* 17. *Nouembris* 1607. *Nucerin.* 25. *Iunij* 1611. *Leotin.* 7. *Iulij* 1612. *Hydruntin. Soleti* 2. *Martij* 1613. *Licen.* 15. *Februarij* 1614. *Mediolanen. Corbetta* 3. *Nouembris* 1616. *Compsan. terra Aulecta* 12. *Martij* 1618. *Messanen. terra Castri* 7. *Septembris* 1618. *Spoletanen. terra Cascia* 23. *Martij* 1619. *Messanen. terra Nugaræ eadem die*, *S. Seueri oppidi turris maioris* 20 *Aprilis* 1619. *Messanen. Castri Regalis* 28. *Septembris* 1619. *Syracusanæ* 22. *Augusti* 1620. *Muren.* 30. *Martij* 1621. *Salernit.* 27. *Martij* 1628. *& Neritonen.* 22. *Decembris* 1629.

58 De dignitate, officio, & iurisdictione Archidiaconi, qui plura scire cupit,legat *l.* 4. *tit.* 7. *p.* 1. Lancell. Conrad. *in templo omnium Iudic. lib.* 2. *cap.* 8. Guillelm. Durand. *in speculo iuris lib.* 4. *sub tit. de officio Archid.* Sarmien. *lib.* 3. *select. cap.* 15. Grammat. *decisione* 64. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *&* 2. *verb. Archidiaconus*, Lxl. Zech. *de Repabl. Eccles. tit.* 24. *n.* 13. *cum seqq.* Pett. Greg. *syntagm. iuris lib.* 15. *c.* 20. Anastas. Germon. *de sacrorum immunit. lib.* 3. *cap.* 3. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 14. F. Hieronym. Romanus *de Republ. Christiana, lib.* 3. *cap.* 10. Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.* 5. *collect.* 1618. Cardinalis Tusch. *tom.* 1. *lit. A, concl.* 481. Nicol. Garc. *de benef. p.* 7. *cap.* 7. *n.* 36. *cum seqq.* Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 21. Sebast. Cæs. *de Eccles. Hierarchia p.* 3. *disp.* 12. § 1. *de Archid.* Sbroz. *de offic. Vicarij, lib.* 1. *q.* 3. *à n.* 16. *& lib.* 2. *q.* 25. *per tot.* Flamin. Patis. *de resignat. benef. lib.* 2. *q.* 1. *n.* 84. *&* 85. Anton. Fabric. *in praxi Eccles. benef. tit. de benef. cum Dignitate, Personatu, & offic. à n.* 23. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 1. *cap.* 3. *num.* 49. nouissimè Michaël. Ferr. *in tract. de præcedent. Ecclesiast. q.* 5 *per tot.* Machado *en su perfetto Confessor y Cura de Almas lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 7. *docum.* 5.

CAPVT VI.

De Archipresbytero.

SVMMARIVM.

1 *Archipresbyter post Archidiaconum habet dignitatem, & num.* 4.

2 *Archipresbyter dicitur quasi Presbyterorum primus, siue præfectus.*

3 *Archipresbyter vocatur Decanus Presbyterorum.*

5 *Archipresbyter est duplex, vnus vrbanus, & alius ruralis.*

6 *Vrbanus Archipresbyter est qui in Vrbe degens, dignitati præest in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.*

7 *Ruralis, vel foraneus Archipresbyter est qui ruri Ecclesia præest Parochiali, seu Plebaniæ.*

8 *Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius ordinis primus est.*

9 *Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia quòd sit de Iure communi? ostenditur.*

10 *Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos Archipresbyter, non semper vni, sed successiuè per ordinem.*

11 *Archipresbyter si non potuerit, vel noluerit celebrare Missas sibi incumbentes, non potest pro suo arbitrio eas alteri delegare, sed aliæ Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in eius locum.*

12 *Archipresbyter non debet se intromittere in regimine chori, quod ad solam Cantorem pertinet.*

13 *Archipresbyter quamuis sit prima dignitas in choro, debet tamen cedere primum, ac digniorem locum celebranti.*

14 *Archipresbyter quomodo dicatur* in cap. 2. de offic. Archip. *Sacerdotibus Cardinalibus præesse? ostenditur.*

15 *Episcopo solemniter celebranti assistit Archipresbyter, & Sacerdotibus tunc præcipit, vt sacris se vestibus induant.*

D 16 *Pa*

16 *Pœnitentes in feria quarta Cinerum ab Ecclesia expellit Archipresbyter, & Feria quinta in Cœna cum reconciliantur, Episcopo repræsentat.*

17 *Fontes benedicit Archipresbyter, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro Episcopo ee infirmo, vel absente ministrat.*

18 *Archipresbyter est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, videlicet in administratione Sacramentorum.*

19 *Cathedralis dicitur Parochia totius ciuitatis, vel diœcesis.*

20 *Archipresbyter omnibus de Diœcesi Sacramenta administrare potest.*

21 *Confessiones omnium de Diœcesi audit Archipresbyter, & absoluit, præterquam à casibus Episcopo reseruatis.*

22 *Pœnitentes solemniter Episcopo inconsulto non absoluit, vel reconciliat Archipresbyter.*

23 *Pœnitentiarius hodie in singulis Cathedralibus decreto Concily Trid. instituti iubetur ad Confessiones pro Episcopo audiend.is.*

24 *Vicarius natus Episcopi quoad spiritualia dicitur Archipresbyter.*

25 *Iurisdictio, & aliorum cura Archipresbytero incumbens per contrariam consuetudinem hodie sublata videtur.*

26 *Officium Archipresbyteri hodie secundum consuetudinem Ecclesiarum attenditur.*

27 *Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem propter Parochiale officium quam ei Episcopus dare voluerit.*

28 *Archipresbyteri officium non omnis plebanus habet, sed is tantum, quem Episcopus statuerit.*

29 *Archipresbyteri præferendi sunt in processionibus Vicariis Parochialium Ecclesiarum.*

30 *Vicarius non dicitur possidere nomine proprio, sed eius à quo deputatur.*

31 *Archipresbytero ratione stolæ debetur præcedentia.*

32 *Decisio Sacræ Rotæ Romanæ refertur.*

33 *Archipresbyter nullam habet iudicialem iurisdictionem in suo Archipresbyteratu, sed omnia debet referre Episcopo, nec aliquid contra eius decreta ordinare potest.*

34 *Archipresbyter in Parochianos non habet iurisdictionem fori contentiosi, sed tantum pœnitentialis.*

35 *Archipresbyter non potest inobedientes coercere, atque pœnam iniungere, sed omnia debet Episcopo denuntiare ad effectum, vt contra eos, prout ipsi visum fuerit, procedat.*

36 *Archipresbyter potest amicabiliter, & non per viam iuris iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere.*

37 *Archipresbyter minora seu minima, quæ expediri possunt absque figura iudicij, per se ipsum determinare potest.*

38 *Doctores referuntur de Dignitate, officio, & potestate Archipresbyteri agentes.*

Archipresbyter post Archidiaconum primam habet dignitatẽ, vt probat tex. *in c. vlt. de offic. Arch.* & in dignitatẽ sonat Iure communi attento, vt suprà dictum est *c 4. n. 5. & 6.* & ibi citatis addu *Rot. decis.* 683 *n. 2. p. 1. recentissim.* & sic est maior, & dignior Cantore, Greg. XV. *decis.* 482. *n. 2.* Vnde quemadmodum inter Episcopos Episcuporũ primus siue antiquissimus dici cœpit Archiepiscopus, & inter Diaconos primus, siue cæteris antiquior dictus est Archidiaconus, ita † primus Presbyterorum Archipresbyter vocatur, quasi Presbyterorum primus, siue præfectus, Petr. Greg. *syntagm. iuris p. 2. lib. 14. c. 11. n. 1.* vbi ait quòd à Presbyteri nomine Archipresbyter dicitur, qui Sacerdotibus, seu Presbyteris certis quibusdam de causis præponitur, Mart. *in votis nouiss. decis. voto 77. in fin.* Reginald. *in praxi lib. 30. tract. 3. n. 49. vers 6.* ideo † vocatur Decanus Presbyterorum, à Rot. *decis.* 533. *n. 2. d. p. 2.* † & olim sicut post Episcopum Archidiaconus honore, dignitate, & iurisdictione primus erat, sic post Archidiaconum proximus est Archipresbyter, vnde & post tit. *de offic. Archidiaconi*, proximè sequitur tit. *de offic. Archipresbyteri.* Ita Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 15. q. 1.* Sebast. Cæsar. nobilis Lusitanus *in doctissima sua relectione de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 2. n. 1.* Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum Dignitate n. 30.*

Est autem duplex Archipresbyter, vnus vrbanus, & alius ruralis, seu foraneus; † vrbanus est, qui in vrbe degens dignitati præest in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia; † ruralis verò, vel foraneus, qui ruri Ecclesiæ præest Parochiali, seu plebaniæ, *cap. si in plebibus 63. dist.* nouissimè Mich. Ferrus *in tract. de præcedent. q. 6. n. 1.* † & hic proprie videtur dici Decanus *in cap. ad hæc, in fine, de offic. Archid.* non quòd necessariò decem præesse debeat, sed quia facta translatione à perfectione denarij numeri Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius Ordinis primus, & præcipuus est, Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib. 15. cap. 11. num. 13.* Sebast. Cæsar *d. §. 2. num. 9.* Valer. Reginald. *citato loco.*

Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia de Iure quidem communi est primũ curare, vt cæteri Sacerdotes diuina Officia, & Missas ritè celebrent, & eorũ vitæ, & moribus ac correctioni post Episcopum præest, sicut Archidiaconus cæteris Clericis, & eorum necessitatibus prouider, *cap. perlectis, vers. Archipresbyter 25. distinct. cap. 1. 2. & 3. de offic. Archipresb.* Azor. *d. cap. 15. quæst. 3.* Valer.

Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *cap.* 3. *num.* 49. *vers. sexta* Ascan. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disput.* 25. *q.* 4. *num.* 3. Michael Ferrus *d. q.* 6. *num.* 1. Galganet. *de iure public. lib.* 3. *tit.* 22. *à num.* 3. 10 Sebast. Cæsar *d. §.* 2. *n.* 5. † & Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos, non semper vni, sed successiuè per ordinẽ, nempe solemniores inter Dignitates, & solemnes inter Canonicos, seruata eorũ prærogatiua, vt omnes honorentur, prout censuit *Sacra Rituum Congregat. in Tarentina Cyptaliarum* 27. *Februarij* 1610. *& eadem Tarentin. Cyptaliarum* 24. *Octobris* 1609. 11 fuit resolutum † Archipresbyterum ius distribuendi Missas ipso impedito secundæ Dignitati, deficientibus Dignitatibus primo Canonico, & sic per Ordinem successiuè? vnde si ipse nõ potuerit, vel noluerit celebrare, non potest suo arbitrio Missas alteri delegare; sed Dignitates, & Canonici per Ordinem subintrare eius locũ, vt supra dictum est. Ita *d. Tarentin.* 3. *Septẽbris* 12 1605. vbi etiam fuit dictum quòd non † debet se intromittere in regimine Chori, quod ad solum Cantorẽ pertinet; & quamuis sit prima 13 Dignitas in choro, † debet tamen cedere primum, ad digniorem locum celebranti, eadem *Sacra Rituum Congregatio in Arborensi* [illegible] 27. *Iulij* 1610.

14 Archipresbyterum etiam Sacerdotibus Cardinalibus præesse, & eorum ministerium, & vitam prouidere ait Leo Pont, *in cap.* 2. *de offic. Archipresb.* quod ad Sacerdotes principales referendum esse explicat *ibi* gloss. Sed qui sint isti principales, seu Cardinales Sacerdotes, qui Archipresbyteris subsunt, non dicit, ideo reiectis latè traditis per Quintanad. *Ecclesiast. lib.* 4. *ex num.* 42. non malè, vt ipse credit, explicat Duaren. *de Sacram. Ecclesi. minist. lib.* 1. *cap.* 8 *& cap.* 13. dum interpretatur loqui Pontificem de canonicis Ecclesiæ Cathedralis, qui cum Episcopo rem diuinam faciunt, atque vnum corpus constituunt, & in hunc sensum dicuntur Cardinales Sacerdotes, tanquam principales, cò maximè, quia text. ille agit de illis, qui per singulas horas solemne agere debent officium per totum anni cursum, quod Canonicis incumbit Cathedralium, & de his magis agere videtur dictus tex. à Quintanad. *citato loco* relatus *in c. fraternitatem* 71. *dist.* ibi, *Ecclesiæ tuæ Deo propitio constituere Cardinalem*; alloquitur enim *ibi* Gregorius Episcopum Neapolitanum, & in eiusdem Ecclesia iubet constitui Gratianum Diaconum Cardinalem, quod ad Parochos adæquare, & propriè referri non potest.

15 *Secundò*, Episcopo solemniter celebranti assistere, & Sacerdotibus tunc præcipere, vt sacris se vestibus induant, & quomodo ad Missam procedere debeant, *cap. officium*, *de offic. Archipresb.* Azor. *d. cap.* 15. *q.* 3. & absente vel infirmo Episcopo ad vicem eius Missarum solemnia, & diuina Officia celebrare, *d. cap. perlectis*, *cap.* 1. *&* 2. *de offic. Archiep. c. Pontifices*, & *ibi* glos. 7. *q.* 1.

16 *Tertio*, feria quarta Cinerum cùm pœnitentes ab Ecclesia expelluntur, eorum capitibus cineres imponere; item feria quinta in Cœna Domini cùm recõciliantur in ingressu Ecclesiæ, eos Episcopo repræsentare, Pont. Rom. *p.* 2. *tit. de expuls. publ. pœnit. feria quarta Cinerum*, *pag.* 543. Castald. *in praxi caremon. lib.* 1. *sect.* 8. *c.* 7. *num.* 5.

17 *Quartò*, in absentia Episcopi, vel ipso infirmo fontes benedicere, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro ipso Episcopo ministrare, *d. cap.* 2. *de offic. Archip.* & ipsi specialiter cura incumbit in communicatione Corporis & Sanguinis Domini, *d. cap. Officium*, *iuncta gloss. eod. tit.* Azor. *d. c.* 15. *q.* 3. Et denique sicut Archidiaconus Episcopo in his, quæ ad ministri officium pertinent, ex officio adiuuat, ita Archipresbyter in his, quæ ad munus Sacerdotis spectant, eidem inseruit, *cap.* 1. 2. 18 *&* 3. *eod. tit.* † & est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, in administratione videlicet Sacramentorum, *cap. in capite*, 50. *dist. d. cap officium*, vbi gloss. *verb. à foris.*

19 Dignitate enim præest, & habet curam animarum in Cathedrali, quæ Parochia totius ciuitatis, & diœcesis dicitur, Vbald. *par.* 1 *cap.* 1. *numero* 5. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 27. *numero* 24. *& seq.* Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 2. *cap.* 11. *numero* 64. Piasecc. *in praxi Episc. p.* 2. *cap.* 3. *numero* 24. *vers. circa festum.* Card. *in Clem. dudum*, *verum*, *de sepult.* quem refert Bellet. *disquisit. clerical. p.* 1. *tit. de bonis Cleric. §.* 3. *num.* 43 20 † Nam & ipse omnibus de diœcesi Sacramenta ministrat, gloss. *verb. subdito*, *in cap.* 2. *de pœnit. lib.* 6. Ant. Cuch. *lib.* 5. *inst. maior. tit.* 4. *n.* 168. Sanch. *de matrim. lib.* 3. *disp.* 27. *n.* 1. Galet. *in margarita casuum conscientiæ*, *verb. Sacramẽtum* 2. 21 † ac proinde Confessiones omnium de diœcesi audit, & absoluit, ac pœnitentias iniungit, *d. c. officium*, Azor. *d. c.* 15. *q.* 8. *vers. quare*, Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 2. *c.* 14. *num.* 2. Oldrad. *cons.* 230. *num.* 2. *in fine*, prærerquam in casibus Episcopo reseruatis sine ipsius auctoritate secũdùm Host. & Ioan. Andr. *in cap. si Episcopus*, *de pœnit. & remiss. in* 6. Siluest. *in sum. verb. Archipresbyter*, *q.* 2. Azor. *d. c.* 15. *q.* 8. 22 † Nec solemniter pœnitentes eo inconsulto absoluit, vel reconciliat, gloss. per tex. ibi *in d. c. officium*, *c.* 2. *eod. tit.* Sed hodie ex decreto *Concilij Triden. sess.* 24. *de reform. cap.* 8. *vers. pœnitentiarius*, 23 † proprius Pœnitentiarius in singulis Cathedralibus institui iubetur ad Confessiones pro Episcopo

audiendas, de quo multa videbis apud Salaz de Mandoça *in libello de institut. Canonicatus Pœnitentiariæ*, Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 4. num.* 140. *cum multis seqq.* Nouar. *in fin. Canon. conclus.* 17. & plures alios per me citatos *de offic. & potest. Episc. parte* 3. *allegat.* 55.

Et quando ad supradicta spiritualia dicitur 24 Archipresbyter Vicarius natus Episcopi, gloss. *vers. suo subdito, in d. c.* 12. *de pœnit. & remiss. lib* 6. Bald. *cons.* 161. *Casus super quo, num.* 11. *lib.* 2. Card. Tusch. *tom.* 1 *litt. A, concl.* 485. *num.* 2. Bero. *in rub. de offic. de leg. num* 9. *& cons.* 22. *n.* 3. *volum.* 1. Decian. *resp.* 16. *numer.* 20. *vol.* 2. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *cap.* 10. *num.* 2. *vers. sexta* Sbroz. *de offic. Vicarij, lib.* 11. *q.* 3. *num.* 18. *& lib.* 2. *q.* 14. *num.* 2. Azor. *d. cap.* 15. *q.* 4. *vers. alter verò*, Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 1. *num.* 26. *vers. ratio*, Narbona *de appellat. à vicario ad Episcop. par.* 1. *num.* 22. & Ordinaria à lege ratione Officij, & Dignitatis sibi tributa fruitur iurisdictione, gloss. *verb. referant, in cap. vlt. de offic. Archiep.* Azor. *d. cap.* 15. *q.* 6 Narbona *d. par.* 1. *num.* 30. Monet. *d. q.* 1. *num.* 26. *in fine.*

25 Verùm in his omnibus Archipresbyteri iurisdictio imminuta videtur, quæ ad Vicarium nunc Episcopi spectat, & sic iurisdictionem, & aliorum curam Archipresbytero incumbentem per contrariam consuetudinem hodie sublatam videri refert Monet *dict. quæst.* 1. *n.* 28. vt de Archidiacono diximus, & secun-26 dùm consuetudinem Ecclesiarum, eius † Officium attenditur, quia generaliter in hac materia exaudiendam esse consuetudinem firmarunt Host. *in fine sum. d. titul. de offic. Archipresbyt.* Rot. *decis.* 9. *de prebēd. in nouis*. Boër. *decis.* 286 *n.* 5. Nicol. Garc. *de benef p* 3. *cap.* 4. *n.* 26. *& p.* 5. *cap.* 1. *n.* 256. *cum seqq.* Quamuis à Iure communi id retinere videatur quod Episcopo celebranti assistat, & fontes consecret, & similia Sacramentalia exequatur, Pontificale Roman. & Castald. *citatis locis.*

27 Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem, præter Parochiale Officium, quam ei Episcopus dare voluerit, vide *cap. cùm ab Ecclesiarum, de offic. ordin.* & in Concil. Trident. *sess.* 5. *de reformat. cap.* 2. salubriter disponitur, vt Archipresbyteri, & alij curam animarum habentes diebus saltem Dominicis, & festiuis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant, salutaribus verbis docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandóque eis cum breuitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oportcat. De Iure autem communi, de quo *in cap. fin. de offic. Archipr.* præest plebibus, vt scilicet non solùm imperiti vulgi sollicitudinem gerat, verùm etiā Presbyterorum, qui per minores Ecclesias habitant, & qua vnusquisque industria diuinum opus exerceat, Episcopo suo denunciet, nihil autem eo inconsulto nec contra eius decreta facere debet. Ita Duaren. *de sacris Ecclesiæ minist. lib.* 1. *cap.* 8. Petr. Greg. *d. lib.* 15. *cap.* 21. *n.* 14. Azor. *d. cap.* 15. *q.* 4. *verb. alter*. Sebast. Cæsar. *d.* §. 2. *n.* 2. Valer. Reginald. *d. lib.* 30. *tract.* 3. *n.* 49. *vers. sexta.*

Vnde non omnis Plebanus habet huiusmo- 28 di Archipresbyteri officium, sed is tantùm, quem Episcopus statuerit; & hi vocari solent Visitatores, aut Vicarij foranei, quorum opera Episcopus in tota vtitur Diœcesi, *cap. vlt. de offic. Archipresb.* † Sunt autem Archi- 29 presbyteri præferendi in Processionibus Vicariis Parochialium, vt censuit Rot. *decis.* 326. *Fuit conclusum, part.* 2. *diuers.* ex eo, quia nomen Archipresbyteratus de Iure sonat in dignitatem, Rot. *decis.* 9. *de præben. in nouis, & decis.* 1. *de offic. Archipresbyt. in antiq* † 30 Vicarius verò non dicitur possidere nomine proprio, sed eius, à quo deputatur, Vitalin. *in Clem. vnic. num.* 22. *&* 23. *de officio Vicarij*, Lap. *alleg.* 1. *num* 7. *vers. secus in temporalibus*, & potentius est ius, quod quis habet iure proprio, quàm alieno, Ias. *in l. more, num.* 4. *de iurisdict. omn. iudic.* quem citat Theodos. de Rubeis *in singul. ex Sac. Rota. Rom. decisionibus selectis p.* 1. *circa decis. Lancell. pag.* 343. vbi *pag* 348. refert, *in Pampilonen. antelationum* 10. *May* 1577. *coram Card. Lancell. sen.* fuisse dictum, quòd sicut Archipresbyter debet præferri Vicario Parochialis, ita etiam illi est præferendus Clerus dicti Archipresbyteratus. † 31 Et Archipresbytero ratione stolæ deberi præcedentiam, censuit *Sacra Rituum Congregat. in nullius* 12. *May* 1612.

Quam autem habeat iurisdictionem Ar- 32 chipresbyter in suos Parochianos, Clericos, & Sacerdotes nullibi meliùs explicatur, quàm à Rota *in Materanen. officij Archipresbyteratus* 11. *Decembris* 1598. coram Litta impressa per Farin *post lib.* 2. *consil. decis.* 129. cuius tenor talis est; *Stante resolutione facta in hac causa sub die* 15. *Iunij proximi præteriti, quòd tam Archiepiscopo, quam Archipresbytero dandum sit mandatum de manutenendo, in iis tamen, quæ vnicuique competunt tam ex dispositione iuris communis, quàm Conc. Trid. hinc descendendo ad particularia nondum decisa dubitatum fuit an circa infrà scripta sua capita esse ita fundata intentio ipsius Archipresbyteri contra Archiepiscopum, vt ei dari debeat mandatum de manutenendo.*

Primum caput est, an possit sumere informationes super matrimoniis à forensibus contrahendis, & illas transmittere Ordinario pro gratia obtinenda iuxta dispositionem Consilij Trid. cap. 7. sess. 24 de reformat. 33

Matrimon.

Matrimoo. *Circa quòd fuit resolutum Archipresbyterum posse quidem in executionem dicti Conc. Trid. sumere informationes super Matrimoniis à forensibus indistinctè iuxta declarationem Illustriss. interpretum eiusdem Concilij, de qua* in sum. Archiepisc. num 5. *& vlterius intelligendo de formatione assumenda extraiudicialiter, & non in figura iudicij, nec eam receptione testium formaliter, cùm ista fieri non possint absque iurisdictione, quam Archipresbyter ipse non habet, cùm eius effectus sit omnia referre ad Episcopum, nec aliquid contra eius decreta ordinare, vt dicit text.* in cap. fin. in fine, de offic. Archipresb. *vbi expressè Abb.* sub

34 num. 1. vers. quæro ao sit Archipresb. † *Tamen non posse procedere contra quemquam in figura iudicij; & facit quia Archipresbyter non habet iurisdictionem fori contentiosi in Parochianos, sed tantùm fori pœnitentialis, vt tenet Petrus de Perus.* in tract. de vision. Eccles. cap. 7. n. 3. *Card.* in Clem. 1. q. 2. & 7. de præb. *vbi etiam Imol.* num. 7. *hoc notat.*

35 *Secundum caput est; an possit sibi inobedientes in eius officio coercere, eisque pœnam iungere? Circa quod fuit resolutum eum non posse inobedientes in eius officio coercere, nec pœnam eis iniungere, cùm corrigere, & imponere pœnas absque iurisdictione esse non possit, quam Archipresbyter non habet, licèt habeat facultatem eos admonendi, vt munera eis iniungenda præstent, & facienda suo loco, & tempore faciant, prout decet; in casu inobedientia habens facultatem referendi omnia Episcopo ad effectum, vt contra eosdem, prout illi visum fuerit expedire, procedat: ita notat Anchar.* in d. Clem. 1. in fine, *& alij Canonistæ* in cap. 1. & 3. de offic. Archipresb.

36 *Tertium caput est, an possit iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere, & existentem clamorem in choro, vel sacrario punire? Circa quod Domini dixerunt eum posse amicabiliter, & prout decet bono Religioso, iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere, sed non per viam iuris, excitantes autem clamorem, vel discordias seminantes in choro, vel in Sacrario posse quidem admonere, vt à prædictis desistant, sed non propterea eos punire posse, cùm, vt dictum est, tum coërcendi, & puniendi præsupponat iurisdictionem fori contentiosi, quam non habere Archipresbyterum ex supra dictis liquet.*

37 *Nec supradictis obstare dixerunt Domini quòd Archipresbyter minora, seu minima per seipsum determinare possit, absque eo quòd referat Episcopo, vt dicit gloss.* in cap. fin. in verb. referre, in fine, de offic. Archipresbyt. *cuius dictam sequitur Abb.* in vers. obliu. *quia intelligi debet de his minoribus, seu minimis, quæ determinare possit absque figura iudicij, vel in figura iudicij, secundùm tamen ordinem ipsius Episcopi, vt declarant addentes ad dictam gloss. & probant verba finalia dicti tex. ibi*, cuncta tamen referant ad Episcopum, ne aliquid contra eius decreta ordinare præsumant.

38 De officio, munere, & potestate Archipresbyteri qui plura alia scire cupit, consulat Gregor. Lop. per text. ibi, *in l. 8. tit. 6. p. 1.* Lancellot. Conrad. *in templo omnium iudic. lib. 2. c. 11.* Guillelm. Durand. *in speculo iuris lib. 4. sub tit. de offic. Archipresbyt.* Emman. Sà *in aphorism. verb. Archipresbyter*, Duran. *de sacris Eccles. minist. lib. 1. cap.* 8. Hieron. Roman. *de Repabl. Christian. lib. 3. c. 10. vers. succede: fol. 202. verso*, Petr. Gregor. *syntagm. Iuris lib. 15. cap. 21.* Ioan. Garc. *de expens. cap. 9. n. 5. & 6.* Anton. Fabr. *in praxi & theorica de re benef. tit. 9. de benef. cum Dignitate, n. 30. cum seqq.* Flores de Mena *var. 1. lib. 1. quæst. 4. numero* 17. Læl. Zech. *de repub. Eccles. tit. 24. num. 14.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 14.* Galganet. *de iure publico lib. 3. tit. 22.* Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 2.* Valer. Regiuald. *in praxi fori pœnit. lib. 3. tract. 1. c. 3. n. 49. vers. sexta*, nouissimè Mich. Ferrum *in tract. de præced. Eccles. q. 6.*

CAPVT VI.

De Decano.

SVMMARIVM.

1. *Decanus quare appellatur, qui inter Canonicos alicuius Ecclesiæ primas tenet.*
2. *Decanus de iure nullam habet iurisdictionem ac proinde non sonat in Dignitatem, nisi pro tali habeatur.*
3. *Decanus in tota ferè Hispania, & Gallia in Cathedralibus primum locum obtinet, & dicitur maior Dignitas post Pontificalem.*
4. *Decanus in Capitulo, & in Collegio habet primam vocem.*
5. *Archidiaconus vbi non adest, in illius locum succedit Decanus.*
6. *Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licet Vicarius sedeat in suo loco.*
7. *Dignitas prima habet munus ordinandi processiones intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, & non Vicarius.*
8. *Decano Capitali, & non Cantori pertinent aliqua præeminentia in Choro.*
9. *Decanatum qui consequi vult nullo Concil. Trident. Decreto tenetur esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico.*

10 *Dignitas prima post Pontificalem, & principalis in Collegiata non potest esse iudex ordinarius, seu delegatus appellationum in Regnis Castellæ, & Legionis.*

11 *Doctores referuntur de officio, & munere Decani agentes.*

1 DECANVS ille propriè dicitur, qui decem præest viris, teste glos. *in rub. de Decanis lib. 12.* Brisson. *verb. Decanus*, Petr. Greg. *syntag. iuris p. 2. lib. 15. c. 21. numero 13.* Anguian. *de legib. lib. 2. controu. 4. num. 9.* Sed translatione facta à perfectione, & præsentia denarij numeri, Decanus dicitur præcipuus inter aliquos eiusdem Ordinis, vel status; sic enim quemadmodum Ecclesiæ Constantinopolitanæ Canonici tanquam dignores Decumani appellabantur, vt *in l. non plures, C. de sacros. eccles.* ita & is, qui inter Canonicos alicuius Ecclesiæ primas, & principium tenet, eique præficitur, solet Decanus vocari, glos. *verb. ad Decanum, in cap. cùm inter, de elect.* qui in Capitulo honorabilior videtur pars Capituli, *c. post electionem, de concess. præb. c. cùm inter vniuersos 18 de elect.* Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib. 30 tract. 1. n. 48.* Inter Cardinales etiam præcipuus eorum, Decanus appellatur: & inter Rotæ Auditores honorabilior Decanus est in capella Papæ, propter ministerium, quod vocatur Mitræ, Anton. Fabric. *in praxi benefic. tit. de benefic. cum dignitate, num. 42. & 43.* Petr. Greg. *d. cap. 21. num. 13.*

2 Iure tamen communi attento Decanus nullam habet iurisdictionem, ac proinde non Dignitatem, nisi pro tali habeatur, vt diximus suprà *cap. 4. numero 31. & seqq.* Vnde de Iure Archidiaconos præcedere Decano resoluit nouissimè Mich. Ferrus *in tract. de præ-*

3 *cedent. Eccles q. 5. numero 2.* † In aliquibus tamen partibus, prout, in Lusitania, & tota ferè Hispania, & Gallia, locum Archidiaconi, qui de Iure primus est, in Cathedralibus obtinet, & tunc dicitur maior Dignitas post Pontificalem, hoc est, ei post Episcopum maior, & principalior Cura, & Collegij administratio competit, vt per Roder. Zamoren, *in suo speculo humanæ vitæ, lib. 2. cap. 13* Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib. 30. tract. 2. cap. 3. numero 48* vbi refert in omnibus ferè Ecclesiis Galliæ consuetudinem obtinere vt Decanus habeat iurisdictionem in Capitulum, seu Collegium Canonicorum, illique præsit, nouissime Mich. Ferrus *de præcedent. Eccles. q. 5. num. 3. cum seqq. & q. 11 n. 1.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. p. 4. resol. 394. n. 6.* Machado *en su perfetto Confessor. lib. 4 p. 4.*

4 *tract. 7. doc. 6 num. 1* † habetq; in Collegio primam vocem, Cassan. *in catalogo gloriæ mundi, p. 4. consid. 37.* Aloys. Ricc. *d. res. 394. num. 6.* &, ideò Rot. *decis. 533. num. 5 & 6. p. 2. recent.* dixit

5 quòd vbi † Archidiaconus non adest, in illius locum succedit Decanus. Et quamuis quandoque in Iure Archidiacono præferri videatur Decanus, vt *in c. ad aures, §. 1. de rescript.* & patebit si expendas in illa Ecclesia, cuius meminit tex. *in c. cum te, de rescript.* adfuisse Archidiaconi Dignitatem, & tamen in rescripto dumtaxat Decani facta fuit mentio, & reliquæ personæ de Capitulo sub cumulo, inuolucroque verborum fuerunt comprehensæ, quod dubium non est quin Archidiaconus omnibus aliis dignior existat, & post Episcopum primum locum occupet ipso Decano Ecclesiæ Cathedralis absente, tex. expressus *in c. ad hæc, vers. secundum, de offic. Archid.* Nihilominus tamen id intelligendum est procedere, & initium sumpsisse non ex lege aliqua, siue Canone scripto, sed ex consuetudine, à qua hæc Decanatus Dignitas originem traxit, fuisseque merum consuetudinis inuentum certissimum est, Cosm. *in prag. sanct. tit. quomodo diuinum Officium, § super hb. verb. Decanus*, Anguian. *d. lib. 2. controu. 4. num. 6. & 7.* quoties enim mentio fit in Iure de aliquibus Prælatis gratia exempli, seu doctrinæ causa dumtaxat, non debet attendi, nec seruari ordo scripturæ, iuxta text. *in c. cùm in cunctis, §. inferiora*, ibi, *Decanum, Archidiaconum*, &c. *de elect.*

6 Dignitas prima semper est, & vocatur prima Digniras, licèt Vicarius generalis sedeat in suo loco, vt declarauit *S. Rituum Congreg. in Placentina 10. Maij 1607. in 4. dub.*

7 † Et habet munus ordinandi processiones intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, eadem *S. Congreg. in Tarentina 10. Ianuarij 1597.* Vicario autem præsente, ad illum spectabit; eadem *S. Congreg. in Vglien. 28. Septembris 1630. & in Bisuntina 3. Aprilis 1631. & antea in vna Tarentin. 10. Ianuar. 1597.* At verò nouissimè *S. Congreg. Rituum in Cassanen. 5. Martij 1633.* censuit munus ducendi, dirigendique processiones absente Episcopo esse Vicarij generalis functiones solemnes, quas, si Episcopus præsens esset, obiret, Episcopo absente, vel impedito spectant ad dignorem de Capitulo, non autem hebdomadarium, eadem *S. Congreg. Rit. in Pennen. 15. Februarij 1633.*

8 † Et Decano, maiori Capituli Dignitati, & non Cantori, pertinent aliquæ præeminentiæ in Choro, & præsertim mandare incipi Officia, dare ictum in signum incipiendi lectionem, & facere signum exeundi de Choro, eadem *S. Congreg. in Vlixbonen. 2. Septembris 1597.* Et Canonici exire volentes de Choro, ne punctentur, non Cantori, sed Decano digniori de Capitulo in choro existenti

stenti veniam petere debent, *Sacra Congreg. Rit. in dicta Cassanen. 5. Martij* 1633. Vide infr. *c.9.num.*12. Maiori enim Dignitati competit manutentio in præeminentia, Posti. *de manutent.obs.*45.*num.*12.

9 Nullo Concilij Tridentini Decreto, statutum est vt qui Decanatum consequi velit, is necessariò sit Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico, vt rescripsit *Sacra Congreg. Concilij* Archiepiscopo Hispalen. teste Nicol. Garc. *de benef p.*7.*c.*7.*n.*43. & aduertunt Zerola *in praxi Episcop.p.*1.*verb.Canonia* §.2.*in fine*, & Aloys. Ricc. *decis.*248.*num.*5.*p.*4.

10 Prima Dignitas post Pontificalem, quæ de consuetudine in tota ferè Hispania est, Decanatus, & maior in Collegiata, non potest esse iudex ordinarius, seu delegatus appellationū in tota Prouincia Toletana, vt statuit Paulus V. *in sua Constit.*incip. *Ecclesiæ vniuersæ*, *sub die*17. *Augusti* 1615. quam Gregorius XV. *sua Constit.*incip. *Aliàs à felicis*, *sub die* 9. *Maij* 1622. extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, & Legionis.

11 Cur autem aliquando fiat mentio in Iure & in rescriptis Apost. de Decano, & Capitulo simul, quasi Decanus, sicut cæteræ Dignitates, non sit de Capitulo? vide infrà *c.*43.*post num.*23.*vers.hinc etiam.*

12 Plura de officio, & munere Decani si quis scire cupit, consulat Cass. in *catal.gloriæ mundi p.*4. *consid.*37. Boer. *de authoritate magni consil. à num.*71. Fr. Hieron. Roman. *de Repub. Christiana lib.* 3. *cap.* 10. *in princ.* Azor. *instit.moral.par.*2.*lib.*3. *c.*17. Cardin Tusch. *pract. conclus. tom.*2. *lit.D, conclus.*60 Flamin. Paris. *de resign.benefic. lib* 1.*quæst.*1. *numer.*86. Vincent. Filliuc. *in qq.moral. tom.*2. *tract.*41. *cap* 1.*num.*29. Isidor. Moscon. *de maiest. militantis Ecclesiæ lib.*1.*part.*1.*c.*13.*paulo post principium*, Anton. Fab. *in praxi benefic. tit.de benef.cum dignitate, personatu, vel officio, n* 41.*cum seq.*Anguian. *de legib.lib.*2.*controu.* 8. *n.*5 *cum seq.*Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.*30. *tract.*1. *n.*48. nouissime Mich Ferr. *in tract de precedent. Eccles.q.*21. Machado *en su perfecto Confessor.lib.*4.*p.*4.*tract.*7.*docum.*6.

CAPVT VIII.

De Thesaurario, Sacrista, & Custode.

SVMMARIVM.

1 *Thesaurarius à thesauro Ecclesiæ custodiendo appellatur.*
2 *Sacellarius vocatur à paruo sacco, quem ferebat secum.*
3 *Thesaurarius cimeliarcha Græco nomine dicitur, id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos.*
4 *Thesaurarius olim nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantùm Officium Ecclesiasticum habebat.*
5 *Thesauraria ex consuetudine, & omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri cœpit.*
6 *Thesauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.*
7 *Dignitas prima vt dignoscatur plurimùm operatur communis reputatio, & publica fama loci.*
8 *Custos ille dicitur, cui ea, quæ Ecclesiæ competant, custodienda committuntur.*
9 *Custos fuit tantùm minister Sacristiæ, eidémque addictus.*
10 *Custodis ad Officium quæ spectent, ostenditur.*
11 *Sacristæ, seu Thesaurario minori quæ hodie competant, ostenditur.*

1 Thesaurarius à Thesauro Ecclesiæ custodiendo appellatur, vt per Isidor. *in cap perlectis, vers. ad Thesaurarium* 25. *dist.* & videtur in Ecclesia introductus tanquam coadiutor Ostiarij; qui Ordinem quidem Ecclesiasticum habet, & eius munus est claudere, & aperire ianuas, ac fores Ecclesiæ, nam Ostiarij coadiutorem fuisse Sacellarium ex temporali deputatione Sacerdotis, & Sacellario in Ecclesiâ Cathedrali successisse Thesaurarium refert Henriq. *in sum.lib.*10. *cap.*9. §.1. Vnde notat Azor. *instit. moral.p.*2.*lib.*3. 2 *cap.*16. *quæst.*5. quòd alicubi † Sacellarius vocabatur, à paruo nimirum sacco, quem ferebat secum, vel habebat ad pecunias Ecclesiæ in eo reponendas, & asseruandas. Græ- 3 co nomine † Thesaurarius Cimeliarcha etiam à Iustiniano dicitur *in l. vlt.* §. *vlt. C. de bon. authorit.iud.possid.* id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos, Petr. Gregor. *syntag. iuris, lib.*15.*cap.*39.*num.*3. & locus in quo asseruantur. Cimeliarchium appellatur *in d.*§.*vlt.* & Ciminile, seu Ciminilia à nostris Summis Pontificibus *in c.cùm inter* 29. *de verb. signif.* & *in cap.ea quæ.de off. Archid.* & *in cap.*1 *in fine* 25.*dist.*

4 Propter quam illarum rerum sacrarum administrationem, & custodiam olim Thesaurarius nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantùm officium Ecclesiasticum habebat, vt tradunt Rebuff. *in praxi titul. seculare benef. quotuplex. num.*9. Petr. Gregor. *d.cap.*39. Anton. Fabric. *de re beneficiar. titul.de benef. cum Dignitate, num.*59. nouissimè Mich. Ferrus *in tract. de præcedentiis Eccles. q.*48.*numero* 2. Moneta *de Conseruat.cap.*5. *num.*103. *cum*

 seqq.

seqq. me citato in hoc loco Machado *in su perfetto Confessor lib.4 p.4.tract.6.docum.2.n.2.*

5 Deinde † ex consuetudine, ac omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis, inter Dignitates referri cœpit, vt per Abb. *in c.de multa, n.23.v secus, de prabend.* vbi Quintin. *in repet.n.89.circa med.* Azor. *instit. moral. p.2.lib.3. c.13.q 1.4. & 5. ante fin v.tandem*, Sebast. Cæsar. *de Eccles. hierarch. q.292. num.11. & q.5. num.5.* me citato in hoc loco Machado *loco proximè citato.* Rot. *in Pamplonen. Thesauraria 23. Ianuarij 1617 coram Reuerendiss. D. meo Decano*, & latè *in Taurinen. Thesauraria 15. Maij 1620.* coram *bon.mem. Buratto*, inter eius impressas *decis.473. ex n.5.* vbi aliqua ponderata

6 fuerunt, ex quibus probari visum fuit † Thesaurariam esse Dignitatem, *primò* ex collationibus tam Apostolica, quàm ordinaria auctoritate factis de illa tanquam tertia Dignitate; *secundò* ex declaratione Capituli, visione Bullæ, electionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constat Thesaurariam esse tertiam Dignitatem post Pontificalem; *tertiò* ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot. *decis.518.num.3.par.1.diuers. Quartò* resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quòd se congregauit de mandato Thesaurarij, vt illius præsidis, in defectum obtinentium maiores Dignitates, sed etiam aliorum, penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. *d.decis.518.num.2.* & magis in specie eadem Rot. *decis 29.n.3.parte 2. recent.* & circa

7 dignoscendam † primam Dignitatem plurimùm operari communem reputationem, & publicam famam loci tradunt Boër. *decis.286. n.8.* Rot. *decis.585.n.2.parte 4. diuers.* Mantic. *decis.175. num.3.* Gregor. *decis.482. num.3.* & fuit dictum *in Cephaluden. Archidiaconatus 18. Martij 1624.* coram *bona mem. Dunozetto sen.* cum aliis per Ferentill. *ad dictam decis. Baratt. 473.*

8 Custos autẽ ille dicitur, cui ea quæ Ecclesiæ competunt, custodienda committuntur, quãuis enim in plerisque ministeriis idem videatur atque Thesaurarius, seu Sacrista, vt insinuat *c.2.ad fin.v.in terminis, de offic. Custodis*, & Azor. *d.c.16 q.vlt.* Machado *d.docum.2.n.3.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœn.lib.30.tract. 1.c.3.n 50.v. noua*, attenta tamen origine, diuersa sunt officia, vt constat ex diuersitate titulorum in Decretalibus, quia verisimile non est Gregorium IX. in earum compilatione duos, diuersósque titulos eiusdem Officij vnum post alterum inutiliter addidisse.

9 Quapropter videtur Custodem fuisse tantùm ministrum Sacristiæ, eidémque addictum, vt ex Anton. de Butr. dicit gloss. *in rub. eiusdem. tit.* quam sequitur Petr. Gregor. *d. lib.15.c.39. num.7. & partitionum iuris Canon. lib.2.tit.9.cap.5. num.10.* † Nam vltra munia 10 Sacristæ (qui à rerum sacrarum nomine dictus ex Anton. Fabric. *in praxi benef.tit.de benefic. cum dignit. n.59.*) incumbentia, seruandi scilicet, & custodiendi vtensilia Ecclesiæ, quæ etiam custodi incumbunt, *cap.1. eod. tit.* ad eius munus vltrà spectat signa dare ad horas Canonicas recitandas per tintinnabuli pulsationem, & luminaria Ecclesiæ accendere, & ignem vigilanter custodire ne extinguantur *d.cap.1.* vinum, hostias, in censum, & alia ad Altaris sacrificium necessaria præparata habere, ac denique eleemosynas, & alia iussu Archidiaconi inter pauperes distribuere, vt habetur *in cap.2. eod.tit.* prosequuntur Azor. *d.cap.16.quæs.7.* Card. Tusch. *lit. D, conclus.419.num.24.* Galganet. *de iure publico lib.3. tit.33.* quæ omnia Sacristæ, seu Thesaurario de Iure non competunt.

11 Hodie tamen ex consuetudine hæc omnia in Ecclesiis inferioribus Sacristæ, seu Thesaurarij propria sũt, & in Cathedralibus Thesaurarij minoris; proindèque attenta consuetudine idem vtriusque censetur esse officium, ad quam fortassis consuetudinem quarundam Ecclesiarum respexit text. *in d.c.2.in fin.vers.hi tres, eod.tit.* dum Custodis appellatione Sacristam comprehendere videtur, nullam tamen habent Dignitatem, seu beneficium Ecclesiasticum, sed subsunt Thesaurario maiori, & ad eius nutum ponuntur, & de competenti salario ab illo prouidentur, vt omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum seruat vsus.

CAPVT IX.

De Primicerio, Cantore & Præposito.

SVMMARIVM.

1 *Primicerius est primus in Choro cantantium, & dicitur secundùm alios quasi primus cantor, seu primus ratione cantus, quia cæteros docet quid sit canendum in Choro.*

2 *Cantorum schola fuit instituta in Ecclesia Cathedrali.*

3 *Primicerios alij sic dictos credunt, quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant.*

4 *Primicerius melius sic dicitur, quasi primus in eo officij genere, & antesignanus in qualibet arte.*

5 *Pri*

5 *Primicerius in rubr. C. de primicer. lib. 12. dicitur primus Notarius Principis, vel Magistratus ille, qui Principis litteris cereum sinum imponebat.*

6 *Primicerij officium de iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, & alia, quæ hic referuntur.*

7 *Primicerius ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo.*

8 *Primicerio quis locus tribuendus? ostenditur.*

9 *Primicerius licèt dubitetur an sit Dignitas, debet in Processionibus capere Pluuiale sicut Dignitas, & non Planetam sicut Canonicus.*

10 *Præcentor, & cantor idem sunt quod Primicerius.*

11 *Succentoris officium est absente Cantore, siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare.*

12 *Cantor, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire, vel se ipsum, vel per Viceeantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum.*

13 *Cantoris munus quod sit? ostenditur.*

14 *Præpositi dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt.*

15 *Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis.*

16 *Præpositi labarorum qui, remissiuè.*

17 *Labarum quod signum olim fuerit? ostenditur.*

18 *Præpositus regulariter quis?*

19 *Præpositi in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem, cum animarum cura, & iurisdictione.*

20 *Præpositus quem locum habere debeat, ostenditur.*

1 PRimicerius est primus in Choro cantantium, sic dictus quòd in cera, siue tabula creata, in qua psallentium ordo in Choro descriptus erat, primus esset. Valer. Reginald *in praxi fors pœnit. lib. 30 tract. 3. cap. 3. n. 50. in princ.* accipitur enim pro Cantore, supplet Archidiaconi officium cùm ipse absens fuerit, ipsi namque Archidiacono subest, *c. 1. de offic. primicer.* Dictus est autem Primicerius quasi primus Cantor, seu primus ratione cantus, quia cæteros docet quid sit canendum in Choro, *cap. perlectis, vers. ad primicerium 25. dist.* Lęl. Zech. *de Republ. Eccles. tit. 24. à num. 16.* Petr. Greg. *syntagm. iuris lib. 15. cap. 22. à princip.* vbi ait Primicerium esse primum inter Clericos & Diaconos, quibus præest in docendo, subditus Archidiacono, Valer. Reginald. *citato loco*, Sebast. Cæs. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia quæst. 2. proœm. numer* 10. Initium institutionis Dignitatis huiusmodi credit Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 16. quæst. 1.* ex eo processisse, quia 2 olim in Ecclesia Cathedrali fuit Cantorum schola instituta, quorum munus erat officia diuina, Horarias preces in Choro piè, & studiosè cantare, vt diuinæ laudes religiosè celebrarentur, huic scholæ vnus præficiebatur, cuius cura, studio, & opera Clerici ad cantum, & Chorum destinati docebantur, vt in Sacrorum librorum lectionibus, & in diuinis Officiis, & precationibus Ecclesiasticis probè exercitati essent; hic igitur præfectus. Primicerius appellari cœpit.

3 Alij, ex quorum numero est Anton. Fabric. *in praxi, & theor. de re benef. tit. de benef. cum Dignitate, ex n. 54.* putant Primicerij veram etymologiam duci ex veteri more ante chartæ, vel membranarum inuentionem in cera, seu in ceratis tabulis scribendi: quia scilicet isti veluti in albo primi scribebantur, vel quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant.

4 Ego verò Primicerium dictum existimo à primatu, vt sicut officio, ita & nomine à Primate, & Præposito differat; dicitur Primicerius quasi Primus in eo officij genere; & Antesignanus in qualibet arte, Alciat. *in rubr. C. de Primicer. lib. 12.* Conan. *comment. Iuris Ciuilis, lib. 4. cap. 14. num. 6.* Azor. *d. quæst. 1.* Cæl. Rhod. *lib. 12. lection. antiq. cap. 9. ad fin.* explicante 5 Primicerium in illa rubrica dici primum Notarium Principis, vel Magistratum illum, qui Principis litteris cereum signum imponebat, sequitur Gerard. *in anchora titulorum verb. Primicerius*; vnde inferiores Notarios secundos cerios, & tertios cerios dici notat Guido Pancirol. *in thesauro. var. lect. lib. 1. cap. 7.*

6 Primicerij autem officium de Iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, eisque Lectiones ad Matutinum cantandum distribuere, modum cantandi in Choro pro solemnitate, & tempore ordinare, *cap. vnic. de offic. Primicer.* Petr. Greg. *d. lib 15. c. 22. n. 11.* Valer. Regin. *citato loco* cuius institutionis Primiceriatus rationem ibi reddit, vt scilicet ipsius cura, & opera Clerici ad cantum destinati lectione sacrorum librorum, & optimis moribus instituerentur. Et sic ad eius officium spectat alia circa diuina Officia exercere, quæ ad Archidiaconum spectare ostendimus, eo tamen absente, & minori cum iurisdictione, nisi in aliqua Ecclesia Primicerius accipiatur, aut idem sit qui & Archidiaconus de Iure communi;

muni, gloss. *in d. cap. vnic.* Nam & ipse quod necessarium fuerit pro reparatione Basilicarum Sacerdoti denunciat, Epistolas Episcopi pro diebus ieiuniorum Parochianis per Ostiarios dirigit, Clericos delinquentes distinguit, & quos emendare non valet, eorum excessus Episcopo refert, & eo absente datur ei substitutus, & alia his similia, vt docet Isidor. *in cap. perlectis, versic. ad Primicerium 25. distinct.* Colliges hæc ex Gregor. Lop. per text. *ibi in l. 5. tit. 6. part. 1.* Cassan. *in catalogo gloriæ mundi, p. 4. consid. 42. fol. 94.* Grammat. *decis. 64. num. 6. cum seqq.* Sandoual *in tract. de offic. Eccles. p. 2. c. 3.* Roderic. Zamoren. *in spec. hum. vitæ lib. 2. cap. 15.* Valenzuel. *tom. 1. cons. 33. num. 156.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 16.* Læl. Zech. *de republ. Eccles. tit. 24. à num. 16.* Petr. Gregor. *syntagm. iuris, lib. 15. cap. 22.* Cardin. Tusch. *practic. conclus. lit. P, conclus. 650.* Galganet. *de iure publ. eo lib. 3. tit. 21.* Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 3.* qui multa de officio, & potestate

7 Primicerij referuntur. † Ille autem ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo, vt declarauit *S. Rituum Congreg. in Monopolitana 6. Septembris 1603.*

8 Circa locum Primicerio tribuendum notat Castal. *in praxi cærem. lib. 1. sect. 8. cap. 7. numero 5. vers. inter cæteros*, illum, vbicumque fuerit, videlicet in Choro, in comitiis, & in omni consessu, Canonicorum gradum, & beneficiatorum habere locum, quem subdit iuxta locorum consuetudinem diuersimodè statui, ac propterea consuetudini stare oportere, & *Sacra Rituum Congreg. in Capuana 28.*

9 *Aprilis* 1607. censuit † Primicerium, licèt dubitaretur an sit Dignitas, debere in Processionibus capere Pluuiale, sicut Dignitatem, & non Planetam, sicut Canonicum.

10 Præcentor, de quo fit mentio *in cap. cùm olim, de consuetud.* & Cantor, idem sunt quod Primicerius, nam hæc tria nomina idem ferè significant; solùm enim pro diuersitate locorum fit nominis, non tamen muneris, seu officij mutatio, itaut qui alicubi dicitur Primicerius, alibi Cantor, seu Præcentor nominetur; vide Valen. *cons. 33. n. 89. tom. 1.* Mich. Ferrum *de praeced. q. 30. num. 1.* Valer. Reginald. *d. lib. 30. tract. 3. numero 50. versic. octaua*, vbi ait quòd sicut Primicerius scholæ Cantorum, sic Præcentor Choro eorundem canentium in Ecclesia præficitur, vt Choro in duos partus ad canendum alternatim diuina Officia diuiso ipse eantum incipiat, Antiphonasque inchoet, & quid ad ipsius absentis munus explendum constitutus erat, dicebatur succentor; Put. *p. 3. decis. 89.* in vtraque edit. vbi dicit Cantorem habere officium, non tamen simplex, sed cum administratione, eo quod primus intonat, & dat ordinem gerendorum in Choro, vel, vt ait Petr. Greg. *d. cap. 22. numero 2.* quòd voces in Choro moduletur, &c. Azor. *d. lib. 3. cap. 22. q. 1.* vbi *q. 2.* ait † Succen-

11 toris officium, cuius fit mentio *in cap. inter dilectos, de excessib. Prælat.* esse absente Cantore, siue Præcentore incipere tantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare, vnde in quibusdam Ecclesiis vocatur Vicecantor, quia Cantoris vice fungitur. Et dicit Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum dignit. n. 57.* quòd si sub Primicerio, siue Cantore sunt, Præcentor nempe, & Succentor, siue Cencentor, Personatum dumtaxat habere videatur, ex quo nihil iuris in alios, sed certam dumtaxat in Choro, processionibus, & cantu præeminentiam obtineant, *c. clericos § Præcentor 21. dist.* & vocatur Præcentor qui voce præit, qui ante omnes incipit, & Concentor qui simul concinit. Petr. Gregor. *d. c. 22. n. 2.* Ferrus *d. q. 30. in fine.*

12 Cantor enim, qui est Dignitas in Cathedrali, vt *inf. num. 13. in fine* dicitur, cuius, & Primicerij (nam idem sunt) ministerium ad cœlestes laudes, ad cultus diuini augmentum ordinatur, & ipsi incumbit regimen omnium diuinorum officiorum tam intra, quàm extra Chorum, quoad quæ omnia etiam Decano ipsius Ecclesiæ præest, ipse Acolytos, & cæteros Ecclesiæ inferioris gradus ministros ad diuina dirigit Officia canendi, & legendi hymnos, & Psalmodiam præuidet, atque instruit, & quicquid diuinæ laudis in communi Choro decantatur, per eum prærordinatur sollicitè psallendi ordinem, orandi modum ipse committit, silentium indicit, risus cohibet, & colloquia, curat etiam ne quis in psallendo nimium festinet, vel tardet, ne versus alter ante alterius finē incipiatur, ipse cappas, & sceptra partitur, & alia id genus multa facit. Ita ex multis dicit Valenzuel. *cons. 34. num. 159 tom. 1.* Aliquæ tamen præeminentiæ in Choro non ad illum, sed ad Decanum primam Dignitatem spectant, vt in decisione *S. Cong. Rit.* relata suprà *cap. 7. num. 8.* quam D. Ildephonsus Furtado de Mendoza Decanus Metropolitanæ Vlixbonen. habet per litteras in forma Breuis à Clemente VIII. prædecessori suo transmissas, vt mihi in hac Curia Matritensi retulit vir quidam acris ingenij, ac vtriusque iuris peritissimus, qui de se multa & grauia in dies pollicetur. Debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assomendum, & ab Episcopo approbandum, qui non sit de iis, qui alioquin Choro sunt obligati, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in Lucerina 19. Martij 1611.*

Canto

13 Cantoris enim munus est distribuere Lectiones, Antiphonas, & Prophetias, eadem *S. Congreg. in Hydruntina 6. Decembris* 1613. & Churum regere, itaut in eo gubernando nec Archipresbyter, nec alius quispiam debeat se intromittere, ex eadem *Sacra Congreg. in Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris* 1605. Et nouissimè eadem *S. Congreg. Rituum* consulta de Cantoris huiusmodi munere *in Cassanen. 5. Martij* 1633. declarauit illud esse distribuere lectiones, Antiphonas, Prophetias, Churum regere, & gubernare, ordinare tabellas, & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successiuo; subiunxitque Canonicos exire volentes de Choro, non Cantori, sed digniori de Capitulo in Choro existenti veniam petere debere. Et quòd saltem de consuetudine Cantoratus, vel, vt aliis placet, Cantuxia, sit de principalibus Dignitatibus in tota ferè Hispania, videtur insinuare Valenzuel. *tom. 1. cons.* 33 *num.* 90. de quibus omnibus Machado *d. tract. 6. docum* 4 *n.* 4.

14 Præpositi secundùm nominis proprietatem dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt, vt probat tex. *in cap. quamuis* 9 *in*

15 *princip. de verbor. signif.* vnde † Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis,

16 de quibus *in l. viros, C. de diuers. offic. lib.* 12. † & Præpositi laborum, vt *in tit. C. de præposit. labarorum eod. lib.* quem sic legunt Vasq. *ad. 3. par S. Thom. q.* 111. *art.* 4. Orozco *en sus emblemas morales. lib.* 1. *cap.* 9. *fol.* 44. *verso*. Tiraq. *ad Alexand. ad Alexandro lib.* 4. *dierum genial. cap* 2. *pag.* 437. Cardin. Baron. *tom.* 3. *annal. Ecclesiast. anno Christi* 314. *pag.* 68. quicquid l. gat *laborum* Gerarch. *in anchora titul. verb. Præ-*

17 *positus labarorũ* Erat enim† labarum signum illud nobile, quod ante Imperatores ferebatur à tempore Constantini Imper. ex auro & lapidibus pretiosis Crucis signo insignitum, vt etiam ex aliis, & ad varios Præpositorum modos in Republica Romana congerit Guid. Pancirol. *in thesauro var. lect. lib.* 1. *c.* 85. notans ad istorum exemplum nomen hoc in eadem significatione ductum fuisse ad præfectos Clericorum alicuius Ecclesiæ, & qui quandam Prioratus curam super alios gerunt, vt probat *in dicto c quamuis*.

18 Præpositus regulariter dicitur, qui præfectus aliquibus est, sed & is vsu talis, qui primam habet inter aliquos Dignitatem. Quamobrem & præpositura per se singulare nomẽ beneficij Ecclesiastici facit, quod assiduitatem, seu vt loquuntur iura, residentiam exigit, *cap. ex parte el* 2. *de cleric. non resident.* & ætatem, & scientiam legitimam, & Ordines. *cap. dudum el.* 2. *de elect.* In aliquibus tamẽ Ecclesiis ex earum cõsuetudine vbi officiũ nullum gerunt Præpositi, Præposituræ Dignitates non sunt, vt notant Ioan. Andr. *in cap.* 1. *num.* 3 *de consuet. lib* 6. vbi Gem. *sub num.* 8. & Archid. *num.* 3. Petr. Gregor. *syntag. iuris part.* 2. *lib.* 15. *cap.* 19. *num.* 7. Secus verò si toti Canonicorum Collegio præficiuntur, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 559. *n.* 3. *in* 2. *edit.* & quamuis in Iure Canonico nullus reperiatur specialis titulus de officio Præpositi, eius tamen non rarò fit mentio in respõsis Romanorum Pontificum, vt *in cap. Salutor* 1. *q.* 3. *& in c. cùm inter* 25. *& in c. dudum* 22. *de elect.* † & proprè dicuntur qui in multis

19 Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus, siue Collegiatis præcipuã gerunt Dignitate cum animarum cura & iurisdictione; eo quòd toti Canonicorum Collegio præsunt, & sic in Archidiaconorũ locum in illis partibus creduntur successisse, Ita Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib.* 21. *cap.* 18. *à num.* 6. Læl. Zech. *de Republic. Eccles. tit.* 24. *n.* 15. *& tit.* 26. *à princ.* Azor. *institut. moralium, parte secunda, lib.* 3. *cap.* 18. *quæst.* 1. Antõ. Fabric. *in praxi, & theorica benef. tit. de benef. cum Dignitate, à n.* 38. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib.* 30. *tract.* 3. *n.* 48. Redoan. *in tract. de simonia ment. p.* 1. *cap.* 19. *n.* 7. Monet. *de Conseruator. cap.* 5. *n.* 91. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 25. *q.* 4. *num.* 5. Mich. Ferrus *de præcedent. Eccles. quæst.* 41. *à num.* 1. Fulu. Pacian. *de probat. lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 39. *cum seq. iuncto num.* 45. Sebast. Cæsar. *de Ecclesiast. Hierarch. part.* 3. *disp.* 12. §. 5. Castald. *in praxi Ceremon. lib.* 1. *sect.* 8. *cap.* 7. *n.* 6. vbi subdit † quòd

20 in illis partibus, in quibus talis reperitur Dignitas, iuxta locorum consuetudinem, honorarium locum obtinere debet in Choro, & præcipuè cùm diuina celebrantur Officia, Rot. *decis.* 865. *num.* 8. *& decis.* 866. *num.* 1. apud Farinac. *in collect. nouiss. aliàs part.* 4. *diuers.* vbi quòd Sedes Præpositi in illis partibus post Pontificalem sit dignior. Et tunc quando scilicet fuerit prima Dignitas in Cathedrali, seu Collegiata, vel Cõuentuali Ecclesia, habueritque sub se Clerum, & Capellas, præsumitur de Iure Præpositura Dignitas, aliàs secus, vt pluries fuit in Rota resolutum, & signanter *in Aquen. Monasterij* 31. *May* 1598. coram *Cardin. Lancellotto*, & *in Dertusen. Prioratus May.* 1614. coram. *Reuerendiss. D. meo Coccino, & in Vincentin Parochialis* 20. *Februarij* 1617. coram *Vbald. sen.* quas Massob. *in praxi habendi concursum, prælud.* 15. *dub.* 1. *secundum Rom. impress.* sed quòd de Iure sit Dignitas *per d. cap. quamuis*, vbi glos. *de verb. signif.* tenet eadem Rota *decis.* 483. *num.* 7. *p.* 1. *recentissim.* & Anton. Fabric. *in praxi benefic. tit. de benef. cum Dignitate num.* 49. *cum seqq.*

CAP

CAPVT X.

De Magiſtro ſcholæ, ſeu Scholaſtico.

SVMMARIVM.

1 *Magiſter ſcholæ, nonnullis Scholaſticus, eſt ſcholæ præpoſitus, ſiue præfectus.*
2 *Scholaſticum, id eſt, obtinentem Scholaſteriam inſtituendi formam præſcribit* Concil. Trid. ſeſſ. 23. de reformat. cap. 18. verſ. deinde.
3 *Scholaſtria neceſſariò conferenda eſt Doctori, vel Magiſtro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, dummodo ſit in aliqua Vniuerſitate approbata graduatus.*
4 *D. Torquatus Perottus intimus cubicularius, & maior Capellanus* S. D. N. Vrbani VIII *laudatur.*

1 OLIM in Eccleſiis Cathedralibus vnus conſtitui ſolebat, qui Clericos omnes inferiores, cantum, Latinum ſermonem, & alias, artes, ac diſciplinas doceret, vt ſcirent Latinè legere, ſcribere, loqui, & cantare, & vt quæ de Officiis diuinis recitarent, probè intelligerẽt, hic Magiſter ſcholæ dicebatur, qui modò in nonnullis Eccleſiis dicitur Scholaſticus, aliis Scholarchus, hoc eſt, ſcholæ præpoſitus, ſiue præfectus, de quo licèt in Iure titulus ſpecialis non extet, nec ab eo cognitus fuerit eo modo, & forma, qua in vſu modò eſt in omnibus ferè Hiſpaniarum Eccleſiis, in eis tamen iam hodie ex particularibus Eccleſiarum ſtatutis, & iſtorum beneficiorũ erectione de principalioribus eſt Dignitatibus Cathedralium. Vide Duaren. *de benef. lib. 20. c. 15.* Hieron. Roman. *de Republic. Chriſtiana lib. 3. c. 10. in med. verſ. Meſtreſcuela,* Greg. Lop. *l. 7. tit. 6. p. 1.* Petr. Gregor. *ſyntagm. iuris lib. 15. c. 19.* Saudou. *de Offic. Can. p. 5. c. 3.* Azor. *inſtit moral. p. 2. lib. 3. c. 23.* Fulu. Pacian. *de probat. l. 2. c. 27. ex n. 107.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1. c. 3. n. 50. verſ. decima.* Mich. Ferr. *in tract. de præcedent. Eccleſiaſt. q. 5. num. 17. atque 30. per tot.* Sebaſt. Cęſar *de Eccleſ. Hierarch. p. 3. diſp. 12. § 4.* Machado *en ſu perfecto Confeſſor. lib. 4. tract. 6, docum. 3.* qui omnes latè tractant de officio, munere, & dignitate Magiſtri ſcholæ, ſeu Scholaſtici.

2 Deco expeditè fit mentio in Concil. Tridẽt. *ſeſſ. 23. de reform. c. 18. verſ. deinde.* vbi poſtquam multa de ſeminario eligendo piè, & ſanctè ſtatuit, formam præſcribit conſtituendi Scholaſticum, id eſt obtinentem Scholaſteriam, his verbis. *Deinde vt cum minori impẽſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur, ſtatuit Sancta Synodus, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij Scholaſterias obtinentes, & alios quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipſis Scholis inſtituẽdos per ſe ipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos ab eiſdem Scholaſticis eligendos, & ad Ordinariis approbandos etiã per ſubtractionem fructuum cogant, & compellãt. Quòd ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint, alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota: quòd ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbuntur Epiſcopo expedire. De cætero verò Officia, vel Dignitates illæ quæ Scholaſtriæ dicuntur, nonniſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut Licẽtiatis in ſacra Pagina aut in Iure Canonico, & aliàs perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint, cõferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida, nõ obſtãtibus quibuſuis priuilegiis, & cõſuetudinibus etiã immemorabilibus.*

3 Vnde colliges Scholaſtriam neceſſariò conferendam eſſe Doctori, vel Magiſtro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, aliàs prouiſionem eſſe nullam, & tradunt Bennius *de priuileg. Iuriſconſult priuil. 28. numer. 6.* Molfeſ. *in ſumm. Theologia Moral. tract. 6. c. 4. n. 104. & 105.* Machado *d. docum. 3. n. 2.* dummodo ſit in aliqua Vniuerſitate approbata graduatus, quamuis non ſit ex illis, quæ exiſterent in illa regione, in qua eſſet Scholaſteria, prout refert deciſum Nicol. Garc. *de benef. parte 7. cap 7. n. 35.* quem citat Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi p. 3. alleg. 60 n. 62.* Sed aduertas quod poſt Nicol. Garc. *in addit. ad d. num. 35.* notat. Solorzan *de iure Indiarum lib. 3. c. 14. num. 18.* directum illud Concilij non comprehendere Scholaſtrias exiſtentes in loco in quo erectum non eſt ſeminarum, vel vbi in eius inſtitutione alij præceptores ſunt deſignati.

4 Huic profectò patrocinatur ſententiæ Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. meus Torquatus Perottus, quem ſummæ auctoritatis, & honoris hic cauſa nomino, Saxoferatenſis patritius, Vrbani VIII. intimus Cubicularius, & maior Capellanus, ac proximus, vir & morum, & generis nobilitate conſpicuus, cui quidem præterquam quòd veluti ſuorum iure hæreditario diuite eruditionum cornu (vt aiunt) copia circunfluat: nihil adhuc eſt potius; & antiquius quàm ſui ciuis Bartoli ingenio, labore, & meditatione luſtrare, & implere veſtigia. Itaque non mirum eſt, ſi hanc litterarum, quã in ſe videt, in aliis quoque pulchritudinem deametur, atque eos quidem iuuandi, protegendi, & prouehendi amore, & officio proſequatur. Quid plura? vir præterea, quem ſi ſuis de virtutis, naturæ & fortunæ dotibus ignoraſſes, intuendo dumtaxat, ex auguſta facie, ad omnia ſumma natum iudicares.

CAP.

Capvt XI.

De Prioribus.

SVMMARIVM.

1 *Priores dicuntur qui aliquibus Ecclesiis præsunt per aliquas personas earundem.*
2 *Priores in duplici sunt differentia, quidam seculares, alij Regulares.*
3 *Priores rurales dicuntur, qui curam animarum absque Collegio habent, & sic Parochialem simplicẽ.*
4 *Priores Collegiales, qui in Ecclesiis Collegiatis toti præsunt Canonicorum Collegio, Dignitatem habere dicuntur, & non alij.*
5 *Dignitas principalis in Collegiata debet esse constituta in ætate 25. annorum inceptorum.*
6 *Dignitas prima in Collegiata necessariò non requiritur vt sit Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico.*
7 *Prior an aliquãdo possit excusari à residẽtia? ostẽditur.*
8 *Prior Collegiatæ non habet præcedentiam super Canonicos Cathedralis.*
9 *Prior Collegiatæ si in Cathedrali præsens fuerit, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu thurificandus est.*
10 *Prior magnus insignis Ecclesiæ Vimaranẽsis inter omnes Collegiarum Lusitaniæ Priores, primas tenet.*
11 *Ecclesia Collegiata Vimaranensis inter omnes Regni insignior, & antiquior est.*
12 *Ecclesia Vimaranensis, sub Beatæ Virginis tutela, quæ de Oliua nuncupatur, Ioannis Regis Lusitaniæ, huius nominis Primi, sumptu & munificentia primum extructa.*
13 *Ecclesia Vimaranensis sex habet ex Capitulo Dignitates, & Præbendas viginti octo.*
14 *Prior magnus Vimaranensis omnibus præest in Ecclesia & Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Prouinciali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora spectant.*
15 *Prior magnus Ecclesiæ Vimaranensis nunc est Illustriss. & Reuerendiss. D. Bernardus Attaydius.*
16 *Concordia inter Ecclesiam Bracharen. & Vimaranen. refertur.*

1 PRiores dicuntur, qui aliquibus Ecclesiis præsunt supra alias personas earundem, vnde & Prioratus, Ecclesiæ sunt, quæ illis in titulum dantur, Ita Petr. Greg. *syntagm. iuris p. 2. lib. 15. c. 18. n. 1.* In duplici quoad propositum sunt differentia, qui-
2 dam seculares, alij Regulares. † Seculares denique sunt, qui vel in secularibus, vel secularitatis Ecclesiis reperiuntur, Anton. Fabric. *vbi suprà n. 39.* Ex his alij Rurales, alij Collegiales
3 dicuntur. † Rurales sunt, qui curam animarũ absque Collegio habent; & sic Parochialem simplicem, de quibus loquitur text. *in c. licèt Canon de elect. lib. 6.* vt ait Federic. de Senis *cons. 89. Casus talis est*, quẽ refert Card. Tusch.
4 *pract. conclus. tom. 6. lit. P, conclus. 707. num. 15.* † Collegiales verò sũt personæ principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorum Collegio, vt colligitur ex superscriptione text. *in c. vlt. de maior. & obedien.* & istus solos, & non alios, qui in Ecclesiis præsunt, non Collegitates Dignitates esse, ex Schia *de Barbos. de Canonic. & Dignitatib.*
benef. p. 1. q. 2 n. 62. tradit Mooet. *de Cõsermotor. c. 5. n. 25. & 94* & ex Fulu. Pacian. resoluit Seb. Cæsar. *in relect. de Eccles. hierarchia p. 3. disp. 13 §. 1. n. 1.* & diximus suprà *c. 4. num. 19. & 30.*

5 Et iste Prior, cùm sit principalis Dignitas in Ecclesia Collegiata, & regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, debet esse constitutus in ætate 25. annorum inceptorum, vt resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. numero 65.* Filliuc. *in quæst. moralib. tom. 3. tract. 41. cap. 5. num. 3.* quos refero Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi parte 3. Allegat. 60. num. 64* † Non tamen
6 necessario requiritur, vt sit Doctor, vel Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico, quamuis illi ordinaria iurisdictio cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus competat, & Collegiata Ecclesia exempta sit, quia hoc nullibi cauetur, & Concil. quando loquitur de Dignitatibus *sess. 24 c. 12. de reformat.* hortatur vt conferantur Doctoribus, non præcipit. Ita ex sententia *S. Congr.* resoluit Nicol. Garc. *p. 8. c. 7. num. 33.*

7 Sed an aliquando excusetur à residentia, solet ab aliquibus in dubium reuocari, at id nullibi melius potest decidi, quàm ex declaratione *Sacræ Congregationis Concil.* in hæc verba. *Prior insignis Ecclesiæ Collegiatæ obtinuit Prioratum præuio examine, & approbatione, vt fit in beneficiis curam animarum habentibus, in cuius litteris collationis dicitur Prioratui huiusmodi curam Parochianorum dictæ Ecclesiæ, quæ etiam Parochialis existit, imminere cum curæ etiam iurisdictionali, & inter statuta dictæ Ecclesiæ confirmata à Visitatore Apostolico disponitur, quòd in dicta Ecclesia vnus debeat esse Prior, qui præ cæteris nominis prærogatiua, & duplici Præbenda perfruatur in Ordine Sacerdotali existens, ibique faciens assiduè residentiam personalem, nisi secum super residentia dispensatum fuerit per eum qui potestatem habeat dispensandi tanquam personam, cui, seu cuius Dignitati, & officio Parochianorum eius cura imminet principaliter animarum; qui etiam habet distinctas cameras in domo Canonicali: in eadem tamen Ecclesia assiduè retinentur duo Capellani, qui actu exercent curam animarum ad formam dictorum statutorum, & antecessores per longum tempus, & vltra 50. annos nõ resederunt, immò domus Canonicalis ad longum tempus, & à multo tempore locata reperitur laicali familiæ. Quæritur an Prior modernus de iure ad residendum in dicta Ecclesia, & in illius domo Canonicali prædicta dicatur obligatus? S. Congreg. Concil. die 20. Aprilis 1601. respondit hunc Priorem ad residentiam teneri.*

8 Et quamuis Prior Collegiatæ non habeat præcedentiam supra Canonicos Cathedra-
9 lis, † est tamen, si ibi intersit, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici

ductu thuribuli thurificaudus, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in Tuscanen. 19. Augusti 1619.*

10 Inter omnes Collegiatarum Lusitaniæ Prio-
11 res noster magnus† Vimaraneusis Prior primas tenet, sicut & nostra Collegiata Ecclesia inter omnes Regni insignior,& antiquior est; illa enim in decentiori loco constructa cum nobili Priorali Palatio, S.Benedicti Monialiũ quondam cœnubium fuisse constat, conditumque anno à partu Virginis nongentesimo
12 decimono. † Hæc ædificij forma sub Beatæ Virginis tutela, quæ *de Oliua* nuncupatur, Ioannis Regis Lusitaniæ huius nominis Primi sumptu, & munificentia primùm extructa,exterius magnifica,gratissimaque prospectu,intus triplici testudine conformata, Beatum Damasum Pontificem Max. Patronum, & conciuem agnoscit, itemque Torquarum Sancti Iacobi Hispaniarum Præsidis,vt creditur,discipulum;est enim ipsius corpus ad duo milliaria sepultum in templo, quod Monasterium olim S. Augustini fuerat; nunc tamen vnitum mensæ Capitulari huius Collegiata agit Illustrissimus D. Roderic. à Cunha *in histor. Archiepis. Bracharens. part. 2. c. 7. n. 5.*
13 *cum seqq* †Sex adsunt in Capitulo Dignitates Præbendæ vigintiocto.His omnibus magnus Prior præest,cuius redditus ad sex millia ducata ascendunt, vt refert Emman. de Faria, y Sosa *en el epiteme de las histor. Portuguesas part. 4. cap. 8. vers. Iglesias Collegiadas*: iste
14 † Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primiriali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora,, iuxta concordiam inter Archiepiscopum Bracharen. & præfatum Priorem initam,originalem, & authenticam casu inueni Romæ in Bibliotheca Vaticana, cuius copiam ibi fideliter mea manu transcripsi ex libro Honorij Papæ III. anno 1. & 2. *fol.* 197. & hic inserendam duxi prout infra *num.* 16.
15 Insignis huius Ecclesiæ,& illustris cleri ingens nunc eminet Prior Illustrissimus & Reuerendissimus D.meus D. Bernardus Attaydius Illustrissimi, & Excellentissimi Domini D. Antonij Attaydij Castri de Ayro ac Castaneiræ Comitis filius: qui quidem genitor præter heroicam antiqui generis claritudinem,qua spectabilis fuerat, eò adhuc redditur spectabilior, quòd olim ad Cæsaream Maiestatem Regis nostri Catholici Orator missus, officium tanto splendore administrauit, vt tam facundam viri eloquentiam,eloquentem facundiam, singularem in rebus tractandis spirantem prudentiam non potuerit Cæsar ipse non præconiis exornare, non obseruare, non admirari. Deinde ex Oratore Prætor totius Regni Lusitaniæ creatus, vix enarrari potest qua morum integritate, qua legum, iurisque prudentia, quo Religionis studio, qua muneris vigilantia illud gubernare incipiat. Itaque vir hic tantus edocuit Maiorum suorum gloriam maiorem esse potuisse, si quæ ei virtus meritorum prodiga, promerendi ornamenta præbuit, Fortuna occasionibus auara non inuidisset. Filius tanto parente dignus ipsius implens vestigia non tam augustis Gentilium suorum natalibus innixus, quàm propriis virtutibus confirmatus hunc Prioratum Regio munere obtinuit, vbi sapientiam,quam cum liberalibus coniunctam artibus à puero didicit, cum omni modestia, & candore semper excolens, velit nolit,merita maiora explicat: neque fefellit opinio,siquidem senilibus ipse iunior excellens dotibus ad Vimaranense Pontificium euehitur qua in specula constitutus dignior in dies magis, ac magis amplissimarum Dignitatum incrementis efficitur. Concordiæ autem confirmatio, cuius suprà meminimus,vt sequitur.

Archiepiscopo Bracharen.

Sacrosancta Romana Ecclesia, &c. vsque consouere, ea propter Ven. in Christo F. tuis iustis postulationibus grato concurrentes assensu,compositionem inter Ecclesiam tuam, & Vimaren. Prioratum super subiectione, ac aliis iuribus Diæcesano ipso debitis amicabiliter initam mediantibus dilectis fil. F. Zamoren. & F. Asloricen: Archid. iudicibus super iis à sede Apostolica delegatis sicut sine prauitate prouidè facta est, & ab vtraque parte sponte recepta, & hactenus obseruata, auctoritate Apostolica firmamus, & præsenti scripti patrocinio communimus. Ad maiorem autem euidentiam compositionis eiusdem tenorem ipsius, prout in litteris delegatorum ipsorum perspeximus contineri, de verbo ad verbum præsentibus fecimus annotari, qui talis est. In nomine Domini, Amen. Quàm fragilis est mortalium memoria, vt potè incudo, & lubrico constituta: ideo necessarium fuit scripturæ remedium propterea, quæ quotidie oblitterantur, & ab obliuionis tendunt interitum. Hæc itaque pagina in perpetuum valitura notum sit omnibus tam præsentibus, quàm futuris, quòd cùm inter Archiepiscopum Dominum S. & Capitulum Brachar. ex vna parte, & D.Priorem, & Canonicos, ac

Portionario Vimaranen. ex altera super subiectione, & aliis iuribus Diœcesano Episcopo debitis, restitutione etiam quorundam ablatorum, & quibusdam aliis in nostri scilicet F. Zamoren. & F. Astoricen. Archidiaconorum iudicum à Domino Papa Innocentio bonæ memoriæ delegatorum præsentia quæstio verteretur, placuit partibus dictam controuersiam per compositionem amicabiliter terminari, quæ in hunc modum processit, vt Bracharen. Archiepiscopus liberam, & absolutam habeat, & exerceat iurisdictionem in Priore & Ecclesia Vimaranen. quam habet de iure in aliquo suo suffraganeo Episcopo, & eius Ecclesia, hoc addito, quòd ipsi Priori posset dare cedendi licentiam si ad alium locum se transferre vellet, & quod possit eum amouere, vel suspendere in perpetuam si causa exegerit, seruato ordine iudiciario. In Canonicis verò, & Portionariis illam habeat iurisdictionem Archiepiscopus, & in illis casibus eam exerceat, quam habeat de Canonicis, Portionariis alicuius Ecclesiæ suæ suffraganeæ Cathedralis: Prior verò iurisdictionem habet in Canonicis suis, & Portionariis quam habet Episcopus Diœcesanus in suis Canonicis, hoc excepto quòd de grauioribus, quæ depositionem, vel suspensionem perpetuam exigunt, cognoscat Archiepiscopus, & non Prior. In aliis autem Clericis & Laicis Vimaranen. iurisdictio, quam hactenus habuit, eidem Archiepiscopo non denegetur. Vocatus autem Prior Vimaranen. ad Synodum veniat Bracharam semel in anno, collocandus in loco honorabili secundùm prouidentiam Domini Archiepiscopi. Prætercea procurationem Canonicam, quæ ratione visitationis debetur semel in anno, exhibebit dicto Archiepiscopo idem Prior in optione Archiepiscopi permanente vtrum velit hospitari intus in Claustro, vel in domo Prioris cum dictam procurationem receperit. Item quatuor Capellæ, scilicet Ecclesia Sancti Pelagij, & Sancti Michaelis de Castello, & Sanctæ Eulaliæ de Forromandaes, & Sancti Michaelis de Creixomir sint liberæ à præstatione census, & respiciat plenariè Priorem Vimaranen. Pro duabus autem Capellis, scilicet Sancti Vincentij de Masquotelos, & Sancti Petri de Azurei exoluat Prior in Kalendis Maij sex aureos annuatim, & non amplius, hoc addicto quòd Ecclesia Vimaranen. soluat tertiam partem de omnibus eidem relictis in vltima voluntate ab omnibus illis, qui non fuerint de illa Vimaranen. Si autem ciuis Bracharen. apud Vimaranen. Ecclesiam elegerit sepulturam, vel aliquid eidem reliquerit, medietas remaneat apud Ecclesiam Bracharen. & è conuerso idem iuris seruetur, putà si Vimaranen. Burgen. sepulturam elegerit apud Ecclesiam Bracharen. vel aliqui ei legauerit. Promissum fuit etiam ex parte. Prioris Vimaranen. quòd cum Burgen. Vimaranen. voluerit facere testamentum, Clerici Vimaranen. qui præsentes fuerint, hortabuntur eum, vt aliquid relinquat tanquam matri suæ Ecclesiæ Bracharen. In Ecclesiis autem aliis extra Burgum in quibus Vimaranen. Ecclesia ius obtinet patronatus, habeat Archiepiscopus iura sua secundùm quòd hactenus habuit, & prior præsentet in eis Clericos, & Archiepiscopus confirmet, vel eius Vicarius. Super restitutione autem ablatorum facienda Priori, & fautoribus suis, & Ecclesiæ Vimaranen. ab Archiepiscopo hoc placuit inter partes, vt Archiepiscopus interrogetur, quod bona fide dicat verum, & ea, quæ recognouerit ad se peruenisse, vel culpa sua fuisse deperdita, restituat. Super iis verò, de quibus responderit sic, bona fide dicet quod hæc non peruenerunt ad me, nec perierunt culpâ nostra, stetur verbo Archiepiscopi, vt non teneatur de eis. De aliis vero de quibus dubitauerit Archiepiscopus, stetur iuramento Prioris, & Canonici, & Gunsalui Canonici Vimaranen. ita quod iurent in veritate sic esse. Si quæ vero dicentur ad homines Archiepiscopi peruenisse, vel eorum culpa deperiisse, exhibeat iustitiam Archiepiscopus de hominibus illis. Actum fuit etiam vt Canonici, & alij Clerici Vimaranen. tam fautores Archiepiscopi, quàm Prioris ad præbendas, & omnia beneficia sua, quæ habebant tam in Ecclesia Vimaranen. quàm alibi, restituerentur. Prætcrea actum est, vt iniuriæ vtrique illatæ remitterentur, statímque præsentes id humili-

ter impleuerint. Pro iis autē, quæ superiùs scripta sunt adimplendis, & obseruandis, præstitit vtraque pars in nostris manibus super Sacra Euangelia iuramentum. Præterea actum fuit, vt si Burgen. Vimaran. in quæstione, quam dicunt se habere cōtra Archiepiscopum Bracharen. non potuerint per se vel per cōmunes amicos concordare, Prior, & Canonici Vimaran. sine offensa, Archiepiscopi iuuent eos, ita tamen quod in causa ipsa aliquam malitiam non procurent; insuper de voluntate communi vtraque partem ad hanc compositionem firmiter obseruandam penes præfatos iudices potestas coërcendi remansit. Facta fuit ista compositio apud Beneuentum in Ecclesia Sancti Petri sub Æra 1290. mensis Octobris. 10. Kalendis Nouembris, quæ vt perpetuum robur obtineat eam sigillis nostris & Domini Archiepiscopi, Prioris, & Capitulorum suorum fecimus communiri. Nulli ergo, &c. nostræ confirmationis infringere, vel et, &c. vsque, contraire. Si quis autem, &c. vsque, incursurus, &c. Dat. Lateran. 4. Idus Ianuarij, Pontif. nostri Anno secundo.

CAPVT XII.

Canonia, & Præbenda in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis quæ?

SVMMARIVM.

1 Canonia est ius spirituale per quod quis habet non solùm stallam in choro, & locum in Capitulo, sed etiam ius ad Præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas.
2 Præbenda est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia competentes ex diuino Officio, cui præbendatus deseruit.
3 Præbenda propriè dicitur quando bona Ecclesia sunt diuisa.
4 Canonica portio, seu distributio duplex est.
5 Præbenda dicitur à prabeo, quia prabet redditus ad congruam sustentationem, vel à prædio, quasi sit quoddam prædium pro dote assignatum.
6 Præbendarum plures sunt species.
7 Præbenda sumpta largè pro ipso titulo beneficij, est ius percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij.
8 Præbenda interdum sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij.
9 Canonicatus trahit ad se Præbendam, cùm non possit esse sine Præbenda saltem diu.
10 Canonia est mater Præbendæ.
11 Beneficij in impetratione non est opus facere mentionem de Præbenda illi annexa.
12 Præbenda vnita, & accessoria dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, quamuis in bonis temporalibus consistat.
13 Præbendæ appellatione venit spiritualis, vbicunque agitur de collatione, vel de titulo conferendo.
14 Præbenda quandoque accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente, & laico conceditur pro labore temporali.
Præbenda temporalis laico assignari potest. ibid.
15 Præbendæ temporales quamuis sint plures, & habeantur in simul cum aliqua Dignitate, non inducunt incompatibilitatem.
16 Præbendæ temporales possunt vendi sine aliqua labe simoniæ, & permutari propria auctoritate.
17 Præbendam temporalem obtinentes non obligantur Horas Canonicas recitare.
18 Canonia, & Præbenda in quibus differant? ostenditur.
19 Canonia est ius habendi sedem in choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione, seu receptione in fratrem.
20 Præbenda de se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo.
21 Præbenda spiritualis est beneficium ecclesiasticum.
22 Canonicus potest sine Præbenda creari, nisi statuto, aut consuetudine aliud caueatur.
23 Canonia supra numerum ad futuram Præbendam hodie erigi non potest.
24 Præbenda, & beneficium tanquam genus, & species distinguuntur.
25 Canonia, & Præbenda Canonicalis est quocunque alio beneficio præstantior, & honorabilior.
26 Beneficij appellatione in materia odiosa non venit Præbenda.
27 Beneficium quod vacaret in Cathedrali si concedat Papa, non comprehenditur Præbenda Canonicalis.
28 Canonicatum sibi impetrans an, & quando teneatur facere mentionem de Præbenda, ostenditur.
29 Præbenda, quæ est annexa Canonicatui, & Canonico dari consueuit, si concessa sit, censetur & Canonicatus concessus non iure accessoris, sed connexitatis.

1 IN Canonicis duo diuersa iura reperiuntur, Canoniæ scilicet, & Præbendæ; nam inter se differunt, Innoc. *in c. vlt. n. 1. circa finem, de Cleric. non resid.* Abb. *in cap. cùm M. Ferrariensis, n. 31. de constitut.* Rot. *decis.* 366. *num* 4. *p. 2. recentior.* Canonia est ius spirituale, per quod quis habet non solùm stallum in Choro, & locum, siue vocem in Capitulo, quæ sunt propriæ, & particulares prærogatiuæ Canonici, Seraphin. *decis.* 1474. *num.* 2. & Petr. Greg. *Syntag. iuris p. 2. lib.* 15. *cap.* 23. *n.* 12. Valenzuel. *in defensione monitorij Pauli V. p.* 4. *n.* 250. Vnde non solum ea, quæ sunt diuini Officij, necnon & Capitulares actus, si cætera requisita habeat, exercere potest, verùm etiã ius ad Præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas, habet nisi ignorantia cantus, vel quid simile obstet, vt multis explicat Monet. *de opt. Canon. cap.* 7. *q.* 1. *à num.* 6. & in parte Azor. *inst. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *q.* 1. quod ius oritur ex receptione in fratrem, Seraph. *d. decis.* 474. *num.* 3. Rot. *decis.* 684. *num.* 3. *p.* 1. *diuers.* Quare secundùm Hoied. *de incompat. benef. p.* 1. *cap.* 12. *n.* 1. & Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 5. Canonicatus est ius habendi stallum & locum in Choro ad cantandum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione & receptione in fratrem.

2 Præbenda verò est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia, cui præbendatus deseruit, competens ex Officio diuino tanquam vni de Collegio, glos. *verb. receperint in cap. cùm M. de constit.* Card. *in Clem. fin. q.* 10. *de Præbendis*, *Anton.* Fabric. *in praxi benef. tit.* 5. *de Præbend. num.* 3. *lib.* 2. Hoied *de incompat. benef. p.* 1. *c.* 12. *sub n.* 1. *vers. at verò præbendas*, Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 17. Host. *in sum. tit. de Præb. num.* 28. Iacob. de Graff. *in aureis decis. part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 97. *n.* 9. Zech. *de Republ. Eccles. cap.* 24. *de Canon. sub n.* 2. Monet. *d. cap.* 7. *quæst.* 1. *num.* 13. vbi dicit 3 † Præbendam esse ius spirituale oriens ex Canonia quoad ea, quæ spectant ad perceptionem fructuum, & prouentuum Ecclesiastici beneficij, sicut est colligere decimas, primitias, & oblationes competentes ex diuino Officio, cui insistit tanquam vnus de Collegio. Et propriè dicitur Præbenda quando bona Ecclesiæ sunt diuisa, *c. ex parte, de concess. præb.* sed quando sunt indiuisa, magis propriè dicitur portio, Innoc. *in c. dilectus, de præb.* Ia-4 cob. de Graff. *d. n.* 9 † quæ quidem Canonica portio, seu distributio duplex est; vna quæ pro victu conceditur seruientibus Ecclesiæ, & recitantibus diuinum Officium: altera quæ datur assistentibus tantùm in Ecclesia, & ista potiùs dicitur portio Canonicalis, quàm distributio quotidiana. Viu. *commun. opin.* 194. & 195. Isid. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib.* 1. *p.* 1. *cap.* 16. *pag.* 302. *vers. Canonica.*

5 Dicitur Præbenda à præbeo, quia præbet redditus ad congruam sustentationem, Bonifac. Vitalin. *in Clemen. fin. num.* 38. *vers. vnde dicitur, de præbend.* Rot. *decis.* 26. *num.* 1. *vers. præterea præbenda, de præbend. in nouis.* Vnde Præbendati ab eo quòd victus causa præbetur in Ecclesiis, dicuntur, Petr. Gregor. *lib.* 15. *cap.* 23. *in princ.* Vel dicitur à pretio, quòd quis pro labore recipit, Card. *in d. Clem fin num.* 11. *q.* 11. Rot. *decis.* 33. *sub num.* 1. *vers. dicitur à pretio, de rescript. in nouis.* Ioan. Selua *de benefic. parte* 1. *quæst.* 30. *numero* 17. Iacob. de Graff. *d. par.* 1. *lib.* 2. *cap.* 97. *in fine.* Anton. Fabric. *d. tit.* 5. *de præbendis*, *numero* 4 Vel forsan dici posset quòd dicatur à prædio, quasi præbenda sit quoddam prædium ipsius beneficij pro eius dote sibi assignatum, sicut dicimus de beneficio vnito alteri accessoriè quòd sit quoddam prædium illius, Gonzal. *d. gloss.* 5. §. 1. *à n.* 20. Caputaq. *decis.* 329. *p.* 3. Anton. Fabric. *vbi suprà, n.* 6.

6 Præbendarum plures sunt species, de quibus gloss. *d. verb. receperint, in d. c. cùm M* vbi Abb. *numero* 21. Felin. *num.* 3. Dec *num.* 32. Mant. *num.* 26. & Ripa *num.* 70 vbi quinque refert, Hoied. *de incompatibil. benefic. par.* 1. *cap.* 12. *num.* 2. *&* 3. vbi ponit quinque modos præbendarum, Petr. Greg. *d. lib.* 15. *c.* 23. *num* 7. Borrel. *in sum. decis. tom.* 1. *tit.* 29. *num.* 1. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloss.* 5. §. 1. *per tot.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. parte* 4. *collect.* 749. Cardin. Tusch. *tom.* 6. *litt. P, conclus.* 469. Anton. Fabric. *d. tit.* 5. *de præbend. n.* 2. *&* 7. *cum seqq.* Agimus enim de Præbenda indistinctè sumpta; Canonicalis enim vnica est, & ea perpetuò spiritualis, *c. dilecto § præterea, de præbend.* Card. *cons.* 143. *num.* 1. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 19. *n.* 14. *in princ.*

7 In summa ad tres reduci solent Prima est illius, quæ sumitur pro ipso titulo beneficij; & sic largè pro omni beneficio, seu iure percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij, vt in rubricis *de præbend. & de concess. præbend.* Ita Felin. *in cap. postulast, in* 4. *de rescript.* Rot. *decis.* 62. *eod. titul. in antiq.* Selu. *d. part.* 1. *q.* 3. *n.* 9. *&* 17. Rebuff. *super concord. rub. de collat.* §. 1. *verb. Canonicatum, & Præbendam, in fine*, Petr. Greg. *d. lib.* 15. *cap.* 23. *num.* 9. Gonzal. *d. gloss.* 5. §. 1. *n.* 3. Nicol. Garc. *de benef. parte* 1. *c.* 1. *n.* 9. & in hoc sensu accepta venit semper, & vbicunque de ecclesiastico beneficio mentio habetur, arg. *c. tua* 31. *de verbor. signif.* ibi, *Nos igitur auctoritate præsentium declaramus, quòd in hoc casu Præbendæ, ac alia beneficia generali beneficiorũ nomine continentur*; & ideò illa non potest renunciari sine auctoritate Superioris, ac de illa in impetratione beneficij debet fieri mentio tanquam de vero titulo, & beneficio, &

& de qualitate talis præbendæ facienda est mentio in illius impetratione, & non potest permutari nisi cum alia re spirituali, vt de omnibus latè Gonz. d. §. 1 à n. 7. vsque ad n. 13.

8 Secunda species est illius, quæ sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij, & tunc dicitur accessio titulo Canoniæ, & quædam annexio rei spiritualis titulum, & canoniam sequens, c. maioribus, cap. relatum, cap. dilectio, de præbend. Cassad. decis. 17. n. 4. sub eod. titul. Gig. de pension. q. 33. n. 2. Petr. Greg. d. lib. 15. c. 23. n. 12. Camill. Borrel. d. tit. 29. n. 5. Pute. decis. 169. lib. 2. in correctis, vbi dicit quòd non ideo Præbendæ videntur annexæ Canonicatibus quòd esset certus numerus Canonicorum, & Præbendarum; sed ex eo probatur annexio quòd tituli vnà cum Præbendis mutarentur, vel præbendæ essent tituli spirituales, & præbenda sic accessoria, & annexa titulo beneficij, non tanquam de per se, sed vti accessorium venit appellatione beneficij: nam eo ipso quòd quis recipitur in Canonicum, debetur illi præbenda simul cum prædiis, & redditus Canonicatus, d. c. cum M. & ibi

9 gloss. verb. receperint, de constit. Gonza. d. §. 1. n. 16. † Et Canonicatus trahit ad se præbendam, cùm non possit esse sine præbenda saltem diu, cap. si quis obiecerit. 1. q. 3. d. cap. relatum. Ac sicut obligatio est mater actionis l. li-

10 cet 42. §. ea obligatio ff. de procurat. & parit actionem, princip. Instit. de verb. oblig. Ita † Canonia est mater Præbendæ, & eam parit, ac se habet sicut mater ad filium, Host. in sum. titul. de præbend. n. 1. Compostel. in d. c. cùm M. col. 3. Guillelm. de Monte Lauduno, & Card. in Clem. fin. de præben. q. 10. Rot. decis. 11. de concess. præb. in antiq. & decis. 33. de rescript. in nouis, Prob. ad Monach. in rub. de præbend. lib. 6. n. 6. Franc. Marc. Delphin decis. 1271. n. 1. parte 1. Iacob. de Graff. d. par. 1. lib. 2. c. 97. n. 12. Gonz. d. §. 1. n. 16. & 17. Monet. de optione Canonica c. 7. q. 1. num. 4. Aloys. Rice. in collectan. decis. par. 4. collect. 749. in fine. Quod vt meliùs percipiatur, sciendum est quòd alia est annexio perpetua, per quam scilicet ita addictum est prædium præbendale certo Canonicatui, vt ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quæ est vera & propria annexio, veluti indiuiduum constitueos per incorporationem, l. quemadmodum C. de agric. & cens. lib. 11. Alciat. in l. soluendo 114. sub num. 5. vers. accessione, de verb. signif. Alia est annexio reuocabilis, quæ bene se compatitur cum ipso iure optanti, & hæc perpetuò hæret iuri spirituali respectu Canoniæ, quod colligitur ex correspectiuitate numeri, Abb. in c. maioribus num. 4. vers. quandoque, & in c. dilecto n. 6. de præb. ac propterea cadit sub dispositione Canonicatus tanquam quid illi perpetuò annexum, Varal. decis. 359. n. 1. p. 2. Lotter. d. lib. 1. q. 19. à n. 22. Rota in Conchen. coadiutoria 27. Nouemb. 1619. coram Archiepiscopo Selecien. † Vnde fit, vt

11 hoc casu in impetratione beneficij non opus sit facere mentionem de præbenda illi annexa, Staphil. de litteris gratiæ, tit. de qualit. & statu beneficij, §. circa istam n. 2. Felin. in c. nostra, corol. 33. n. 30. de rescript. Gonzal. §. 1. n. 24. de quo latiùs infià, n. 28.

12 Et huiusmodi Præbenda vnita, & accessoria, dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, vt resoluit Gonzal. d. §. 1. n. 23. quamuis in bonis temporalibus cõsistat, quia est annexa Canonicatui, vnde à digniori totum illud ius denominatur. d. c. relatum & d. c. dilectus il 1. de præbend. Iacob. de Graff. d. c. 97. n. 10 in fine. censetur enim spiritualis quãdo est applicata Canonicatui non habenti aliam præbendam, Rot. decis. 520. n. 2. p. 2. recentissim. in posthumis. † Et vbicumque agitur

13 de collatione, vel de titulo conferendo, appellatione Præbendæ intelligitur semper de iure spirituali, vnde quando Papa narrat vacare Præbendam, & illam confert, semper intelligitur de spirituali. Ita Zabarel. con. 126. num. 4. Card. Tusch. tom. 6. litt. P, concl. 465. n. 5. Gonzal. d. §. 1. in fin.

14 Tertia species est illius, quæ accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente; velut pro quodam prædio, & cummoditate temporali, de qua loquitur tex. in cap. penult. de Magist. & laico conceditur pro labore temporali, qualis est illa, quæ conceditur symphoniacis, cymbalistæ, Magistro musicæ, organistę, Procuratoribus, Aduocato, Syndico, & similibus, gloss. d. verb. receperint in d. c. cùm M. vbi Rip. d. n. 170. Roman. cons. 228 n 8. Selu. de benef. p. 1. q 7. num. 4. Duaren. de sacris Eccles. minist. lib. 2. cap. 8. Nauar. in c. quando, de consec. dist. 1 notab. 7. num. 24. Iacob. de Graff. d. c. 97. n. 7. Pech. in reg. beneficium n. pen. de regulis iuris lib. 6. Petr. Greg. de re benef. c. 11. num. 15. cum seqq. Rebuff. in concord. tit. de collation. §. 10. vers. Canonicarũ, & Præbendam in fine, Gonzal. d. §. 1. n. 6. & 26. Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 1. n. 8. Alex. Rauden. de analog. c. 6. n. 29. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 19 n. 13. vbi quòd hoc casu dicetur præbenda, sed non Canonicalis, & n. 14. quòd temporalia ista non præbenda, sed præbendalia dicuntur, Sebast. Cæs. in relect. de Eccles. hierarchia p. 3. disp. 12. § 6 n. 26. Camil. Borrel. tom. 1. tit. 29. num. 4. Cùm ergo huiusmodi Præbenda constituatur ex rebus temporalibus, vel stans per se non sit annexa Canoniæ, & sic rei spirituali, laico assignari potest, Cassad. 17 n. 4. de prebend. Verall. decis. 356. n. 2. lib. 2. & decis. 137. n. 2. lib. 3. Ant. Fab. in suo Cod. lib. 1. tit. 11. definit. 2. n. 4. quos refert, & sequitur Borrel. d. tit. 29. num 41. & Aloys. Ricc p. 6 collect 2451. vers. vnde.

15 Vnde fit, vt istæ Præbendæ temporales, quamuis

quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducant incompatibilitatem, Caputaq. *decis.* 356. *n.* 3. *par.* 2. dicens quòd ideo vna Monialis potest retinere quas, & tres præbendas sine dispensatione, refert, & sequitur Gonzal. *d.* §. 1. *n.* 27. † Et 16 possunt vendi sine aliqua labe simoniæ, Caputaq. *dec.* 237. *n.* 1. *per tot. p.* 2. *& d. decis.* 356. *n.* 6. Rot *decis.* 265 *n.* 2. *p.* 2. *diuers.* Suar. *de relig. tom.* 1. *lib.* 4 *de simon. c.* 24. *n.* 21. Gonzal. *d.* §. *n.* 28. & propria auctoritate vti res temporales permutari possunt, Card. *in d. Clemen. fin sub num* 11. *de prabend.* Gonzal. *d.* §. 1. *n.* 29 † Et il- 17 las obtinentes non tenentur Horas Canonicas recitare, Nau. *de horis Canon. c.* 7. *n.* 16. Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesiæ lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 1. Sebast. Cæs. *d.* §. 6. *num.* 19.

18 Ex quibus colligitur aliud esse Canoniam, & aliud Præbendam, vnamque ab altera non 19 parum differre, quia † Canonica est ius habendi sedem in Choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo prouueniens ex electione, seu receptione in fratrem, vt *in c. in Genesi. &* ibi *glos. verb. vel quasi, de elect. glos. in cap. relatum, & in cap. pro illorum, & in d. cap. dilectus il* 1. *de praben & ad verb. recepe- runt in d. cap. cùm M.* vbi Abb. *num.* 11. Felin à *num.* 13. & Rip. *num.* 170. glos. *in pragm. sanct. tit de elect. cap. fiat* § *quinta, verb. Ecclesia, & in tit. de collation* § *item censuit, verb. Præbendarum,* Hoied. *de incompatibil. benef. p.* 1 *c.* 11. *num.* 1. Petr. Greg. *de re benef. cap.* 10. *num. vlt.* 20 Monet. *de opt. Canon. cap.* 7. *num.* 6 † Præbenda verò ex se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo, & titulus Canoniæ est receptio in fratrem, titulus verò Præbendæ collatio, vt *in cap. cùm in Ecclesia, de praben. in* 6. Cardin. *consil.* 103. Rip. *lib.* 2. *responsorum c.* 33. *n.* 4. *& in d. c. cùm. M. num.* 5.

21 Differunt quoque Canonia, & Præbenda, quia Præbenda spiritualis, est beneficium Ecclesiasticum, *c. dilectus* 19. *de præbend.* ibi, *vt receptus in Canonicum præbenda beneficio defraudetur,* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 7. Canonia verò de per se non est beneficium, vt *in cap. fin.* §. *in illis, de concess. prabend. lib.* 6. *& in c. in nostra* 32. *de rescript.* ibi, *aliquando in aliis recepti licet nondum in eis Ecclesiasticum beneficium sint assequuti:* apertè enim de illis, qui ex vi mandati Apost in Canonicos iam fuerunt recepti, & tamen clarè ait adhuc beneficium Ecclesiasticum assequutos non esse ergo probat Canonicos, qui Præbêdam non habent, beneficium Ecclesiasticum non habere, vt animaduertit ibi Abb. *notab.* 2. Barbat. *num.* 28. & Felin. *in princ.* multis rationibus comprobat Rot. *decis.* 26. *in princip. & per tot. de prabenb. in nouis.* & post eam Anton. Fabric. *de re benef. tit. de titulo, & intitulat. num.* 9. 21. *&* 34. *cum seqq.*

Ex dictis etiam refertur posse quem in Ca- 22 nonicum recipi sine Præbenda; nam olim Canonici erant absque vllu Præbendarum distincto numero, vt testantur Ioan. Andr. Abb. Butr. & alij *in d. cap. cùm M.* quos refert & sequitur Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 11. *q.* 1. *in fine,* sed nullum ius habet cum re non sit, sed tantùm nomine Canonicus, & in herba, vt vulgò dicitur, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verb. beneficia,* §. *ad Dignitatem, vel præbenda.* Azor *d. c.* 11. *q.* 4. *&* 5. Sebast. Cæs. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia disp.* 12. § 6. *n.* 50. nisi consuetudine, aut statutis Ecclesiarum aliud caueatur, quia tunc receptus siue auctoritate, & consensu ipsorum Canonicorum, siue auctoritate Papæ iura Canonici consequi debet, & nomine titulo, honore, & commodo Canonicus est, aliaque iura beneficia habet, vt benè Sebast. Cæsar. sic necessariò intelligendus *d. cap.* 11. §. 6. *n.* 45. in multis enim Ecclesiis consuetudine introductum, vt plures homines in Canonicos admittantur, quibus deinde ordine quodam seruato, quæ vacuæ sunt præbendæ conferuntur, vt testatur Azor. *d. lib.* 3. *c.* 11. *q.* 6. *in principio.*

Olim quandoque in Canonicum extra nu- 23 merum quis recipiebatur cum expectatione futuræ Præbendæ, vt ex multis Iuribus Decretalium, & Sexti videre licet; sed iam hodie id non licet ex decreto Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 19. dum decernit S. Synodus mandata de prouidendo, & expectatiuas, & alias quacumque gratias ad vacatura nemini ampliùs concedi, ex quo decreto censuit *S. Congreg.* non posse eligi Canoniam supra numerum ad futuram Præbendam, vt refert Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 1. *procem. num.* 64. *&* 65. Quamuis in Ecclesiis, vbi sunt instituti Canonici sine Præbēda, illam expectantes, qui dicuntur titulares, id non videtur sublatum ex dicto decreto, vt in sequenti declaratione. *An in Ecclesia Salamentina in qua extant* 24. *Canonici, quorū duo postremi Præbendā expectant, consuetudo immemorialis hactenus obseruata, & à Pio V I. Motu proprio confirmata, & ex certa scientia, qua antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur a Capitulo, præcedente licentia Episcopi, duo, vel tres expectantes locum vltimi Canonici sine Prabenda vacaturum, ad quem iuxta gradum expectantis denuò à Capitulo eligitur vnus, & admittitur præcedente approbatione & confirmatione Ordinarij, censeatur sublata ex Decreto Concilij cap.* 19. *sess.* 24. *de reform. Congregatio respondit hanc consuetudinem non comprehendi illo Decreto Concilij,* refert Nicol. Garc. *de benef. p* 6. *c.* 1. *num.* 5.

Distinguitur tamen Prębenda, & benefici- 24 um tanquam genus, & species, quia beneficij appellatio complectitur omnes alios benefi-

ciorum titulos, ex quibus ratione officij spiritualis Clericis competit ius percipiēdi redditus Ecclesiasticos iuxta beneficij definitionem, de qua Sebast. Medic. *de definit. p. 2. cap.* 16. Hoied. *de incompatibil. benef. in præfat. num.* 1. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel glos.* 5 *in princ à num.* 1. At verò Præbenda spiritualis accipitur pro iure illo, quod competit Canonico ad percipiendas distributiones, & alios redditus Ecclesiasticos ratione sui Canonicatus, & ita intelligitur tex. *in cap. cùm in Ecclesiu, de prabend. lib.* 6. quatenus Præbendam ponit tanquam quid diuersum à beneficio; nam beneficium posuit tanquam genus, Pra bendam tanquam speciem quandam qualificatam, quod magis ostenditur ex tex. *in cap. tua* 32. *de verbor. signif.* vbi dubitatur vtrùm appellatione beneficij contineatur Præbenda, & respondet Pontifex Præbendas, & alia maiora beneficia contineri; sic manifestè sentiens Præbendam esse quandam beneficij speciem ab aliis beneficiorum speciebus distinctam.

25 At cùm Canonia, & Præbenda Canonicalis quocunque alio beneficio præstantior sit, & honorabilior, *cap. statutum, in princip. de prabend. lib.* 6. Azor. *dicta part* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. 26 *quæst.* 16. *in princip.* † ideò in materia odiosa non venit appellatione beneficij, vt resoluunt plures per me citati *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris significat. appell.* 32. 27 *n.* 11. † Nec vbi concedit Pontifex ad petitionem rogantis beneficium, quod vacatet in Cathedrali, comprehēderetur Præbenda Canonicalis, secundùm Archid. *in cap. alienationes* 12. *q.* 2. *& in cap. cùm non de Sacerdotali, de prabend. lib.* 6. Felin. *in cap. in nostra, corol.* 39. *de rescript.* Corras. *de benef. p.* 1. *cap.* 5. *n.* 4. Nicol. Garc. *de benef. p.* 1. *cap.* 6. *num.* 61. Etiamsi fiat in litteris specialis mentio de Cathedrali, *cap. quamuis, de prabend. in* 6. Calderin. *consil.* 31. *eodem tit.* Staphil. *tit. de modo, & forma impetr. § circa tertium, num.* 6. Selu. *de benef. p.* 3. *q.* 12. *qualit.* 21. *num.* 38. Franc. Marc. *decis.* 515. *q.* 1. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 10. *quæst.* 2. *num.* 25. Sebast. Cæs. *d. disp.* 12. § 6. *ex num.* 38. vbi *numero* 41. limitat hoc non procedere in Ecclesia, in qua alia non sunt beneficia, nisi Præbendæ.

28 Quæstio est dubia, an impetrans sibi Canonicatum teneatur in impetratione mentionem facere de Præbenda, ita quòd si hoc tacitum fuerit, impetratio subreptitia censeatur? Quidam tenent absolutè impetrantem non teneri commemorare Præbendam, siue illa distincta sit, siue vnita Canonicatui. Ita Petr. de Anchar. *in reg. accessoriorum col.* 26. *num.* 14. *vers. licet. de regul. iuris in* 6. cuius opinionem refert, & sequitur Dec. *in cap. cùm adeò. col.* 1. *num.* 2. *de rescr.* Selua *d. p.* 3. *q.* 13. *vers. vigesima sexta qualitas*: qui Canonicatus non potest esse sine Præbenda, licèt Præbendatus possit esse sine Canonia; Ioan. Corras. *in paraph. Sacerdos cap.* 2. *num.* 9. Francisc. Duaren. *de sacris Eccles. min. lib.* 2. *cap.* 8. Borrell. *d. tom.* 1. *tit.* 29. *num.* 7. Alij non pauciores existimarunt teneri nominare Præbendam, aliàs impetrationem minimè carere vitiu subreptionis, quia potest esse Canonicatus sine Præbenda, & viceversa Præbenda sine Canonicatu. Ita Rot. *decis.* 2. *vtrùm si Canonicus, de prabend. in antiq. & decis.* 33 *Quidam habens Canonicatum, de rescript. in nouis*, Camill. Borell. *d. tit.* 29 *num.* 17. Rebuff. *in concord. tit. de collat.* § 1. *verb. Canon.* Aloys. Ricc. *p.* 6. *collect.* 2451. firmant *in d. cap. cum adeò* Panor. *in* 3. *notab* Barbat. *col.* 3. *num* 18. Immol. *in* 3. *notab.* Ioan. de Anauia *num.* 1. & Felin *col.* 1. qui videntur loqui casu, quo Canonicatus sit distinctus à Præbenda; nam si simul sint annexi (vt in omnibus ferè Hispaniæ Ecclesiis sunt) puto appellatione Canonicatus, & è conuerso venire Præbendam, vt per Bald. *consil.* 472. *in causa Prioris numer.* 4. *vers. dubitabatur an si quis, lib.* 2. Ægid. Bellam. *consil.* 34. *n* 4. *&* 5. *vers. puto quòd non*, Iacob. de Graff. *d. cap.* 97. *num.* 11. Card. Tusch. *tom* 2. *lit. C, concl.* 29. *num.* 6. vbi *num.* 13. ex Bald. *d. consil.* 472. *numero* 3. *lib.* 2 subdit appellatione Præbendæ non venire Canonicatum quando vtrumque exprimitur in litteris, nisi in Francia, vbi de consuetudine Canonici appellantur *Prabendarij*, & citat Ægid. Bellarmer. *d. cons.* 34. *numero* 7. † Præbenda enim, 29 quæ est annexa Canonicatui, & Canonico dari consueuit, si concessa sit, censetur & Canonicatus concessus non iure accessorij; sed iure connexitatis, Franc. Marc. *Delphin. decis.* 134. *n.* 6. *vol.* 1. Pute *decis.* 201. *lib.* 2. Surd. *decis.* 199. *num.* 19. Borrell. *d. tit.* 29. *numero* 37. vbi *num.* 38. post Pute. *d. decis.* 201. *numero* 2. *&* 4. ait solam distinctionem Præbendarum, & Canonicatuum non probare connexionem, sed esse necesse probare quòd tituli vnà cum præbenda sunt spirituales, Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 6. *collect.* 2451. *vers. tertiò quòd prabenda.*

CAPVT XIII.

Dignitates, & Canonici ad Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias qua ætate, & qualitatibus eligendi?

SVMMARIVM.

1 *Laici Canonici institui prohibentur.*

2 *Canonicatus est beneficium simplex, & non requirit aliquem ordinem nisi tantum priprimam tonsuram.*

3 *Pauperes non sunt de Præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, nisi sint litterati Præbendæ quæ statuto Ecclesiarum debentur nobilibus ad eos Doctores admittuntur, licèt nobiles non sint, ibid.*

4 *Canonicus Cathedralis Ecclesiæ qua litterarũ scientia præditus esse debeat, ostenditur.*

5 *Cantum requisitum scire tenetur in Canonicum promouendus.*

6 *Canonicos cogere potest Episcopus ad ediscendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum.*

7 *Examinandus non est ab Ordinario super literatura, seu idoneitate scientiæ prouisus per sedem Apost. in forma Dignum de Canonicatu, cuius Ordinem requisitum iam habet.*

8 *Approbatus ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendus est ad suum Ordinem annexum suscipiendum.*

9 *Canonicatus Subdiaconalis in 21. Diaconalis 22. & Sacerdotalis in 24. anno obtineri potest.*

10 *Canonicatum obtinens in Ecclesia Cathedrali ante factam Ordinum distributionem in ea saltem ætate oportet esse constitutus, vt infra annum ad Subdiaconatum possit promoueri.*

11 *Canonicatus, portiones integræ in Cathedrali requirunt attingentiam 21. annorum si non habeant annexum Ordinem Presbyteratus, vel Diaconatus.*

12 *Præbendam Presbyteralem vacantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & has illi, qui ætatem habet pro his obtinendis, & Canonicatus natura est attendenda, & non Parochialis ei accessoriè, & in perpetuum vnita.*

Præbenda quando dicatur Sacerdotalis remissiuè. ibid.

13 *Canonici supernumerarij possunt recipi in anno 14. sed aduenientе tempore præbendæ debent esse in ætate integra.*

14 *Ætas promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum illa requiritur, quæ ante Concil. Trid. præscribebatur, & sic quatuor decim annorũ, nec tales tenentur ad aliquem Ordinem sacrum, nisi requiretur per statutum, aut fundationem.*

15 *Prouiso in 13. ætatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat Concil.* sess. 23. cap. 6. de reform.

16 *Portione dimidia in Cathedralibus neque Ordines sacros, neque ætatem ad illos requisitam exigant.*

17 *Canonicas Collegiatæ quæ curam exercet animarum, quam exigat ætatẽ? ostenditur.*

18 *Ad Dignitates, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suæ ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur.*

19 *Ætas incipit à die natiuitatis, non autem à die Baptismi.*

20 *Cura iurisdictionalis Dignitati adhærens requirit in promouendo ad illam vt saltem 25. suæ ætatis annum attingat.*

21 *Ætas 25. annorum incæptorum requiritur principali Dignitate Collegiatæ Ecclesiæ.*

22 *Ad Dignitates, vel Personatus Cathedralium, quibus animarum cura nulla subest, requiritur ætas 22. annorum completorum.*

23 *Dignitates Collegiatarum Ecclesiarum quam ætatem requirant, ostenditur.*

24 *Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi.*

25 *Dispensare potest Episcopus cum illegitimis ad Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum quid autem circa Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum ostenditur. num. 26.*

27 *Neophyti non prohibentur in Canonicos assumi si aliàs reperiantur idonei.*

28 *Ecclesiæ in Hispaniis quæ habeant statuta puritatem sanguinis requirentia referuntur.*

29 *Statuta aliquarum Ecclesiarum in Hispaniis puritatem sanguinis requirentia non videntur improbanda.*

30 *Statuta puritatem sanguinis requirentia in obtinentibus canonicatus, sunt exorbitantia, & pœnalia, ac proinde strictissimè interpretanda.*

31 *Statutorum rigor vt excluditur, satis est de sanguinis impuritate non constare.*

32 *Prouisi in Ecclesiis puritatem sanguinis exigentibus ad effectum, vt admitti possint, non grauantur onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo expienti illos descendere ex origine infecta, incumbit onus probandi.*

33 *Natus inter Christianos non grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur.*

34 *Purus vnusquisque præsumitur dum non probatur contrarium.*

35 *Purum se probare quis debet quando causa appellationis interposita per prouisum esse deserta, vel quando pro parte Capituli est probata aliqua macula.*

36 *Puritas sanguinis probatur per testes deponentes de publica voce, & fama, & communi hominum existimatione.*

37 *Fama*

37 *Fama inconcussa in antiquis plenè probat quando habet originem à fide dignis, & orta est ex insLu, & probabilibus causis.*

38 *Scutentia lata inter duos facit ius quod omnes in causa status, & quando agitur de iure reali, veluti de puritate, aut nobilitate, sanguinis.*

39 *Nobilitas, & puritas sanguinis optimè probatur quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia ad qua nonnisi nobiles, & puri sanguinis admittuntur.*

40 *Impuritas sanguinis potest probari per testes deponentes de existimatione, fama, & auditu.*

41 *Fama ad probandam impuritatem non aliter recipitur, quàm si sit perpetua, & illæsa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa, quaque contrariis probationibus non debilitetur.*

42 *Fama recens, & præcipuè quæ post litem contestatam incœpit, non probat impuritatem.*

43 *Testes ad probandam famam impuritatis debent attestari se audiuisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur.*

44 *Testis super puritate, vel impuritate debet etiam non interrogatus, rationem dicti sui concludentem reddere.*

45 *Impuritatis probatione facta ex parte Capituli, potest nihilominus prouisus contraria probatione probare suam puritatem.*

46 *Puritatis, & impuritatis facta æquali probatione, semper præualet illa, quæ est pro puritate.*

47 *Admissus semel vti purus ad Canonicatum, si illum resignet, potest alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probatione.*

48 *Portugallia in Regno excluduntur à Canonicatibus Cathedralium descendentes ab Hebræis vsque ad septimam generationem.*

49 *Beneficij Ecclesiastici capaces de iure sunt descendentes ab Hebræis.*

50 *Constitutio disponens de Canonicatibus non comprehendit quartenarias, & alia inferiora beneficia Cathedralium.*

51 *Dignitates principales in Collegiatis in Regno Portugallia obtinere non possunt descendentes ab Hebræis.*

52 *Principalis idem significat quod prima.*

53 *Dictio,* ipsæque, *est personalissima.*

54 *Pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates quando dispositio loquitur de pluribus subiectis copulatis, non autem de vno tantùm.*

55 *Breuium interpretatio à communi stylo, & vsa Curiæ sumenda est.*

56 Reg. Cancel. *comprehendit tantùm primas Dignitates in Collegiatis, non autem inferiores.*

57 *Indultum primariarum precum dum reseruat principales in Collegiatis, comprehendit solùm primas.*

58 *Reseruationes an sint odiosa, vel potius fauorabiles.*

59 *Statuta excludentia à beneficiis descendentes ab Hebrais nihil fauoris continent, sed odiosa sunt, & à iure exorbitant.*

60 *Rom à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apost. plurimum desiderat.*

61 *Littera in forma Breuis S.D. Clementis VIII. ad Philippum II. Hispaniarum Regem referantur.*

SOlicitè cupiens Concil. Trident. *sess.* 24 *de reform. cap.*12. prouidere Dignitatibus, Canonicatibus, & beneficiis Ecclesiasticis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, vt qui illa obtinent, possint aliis bono exemplo esse, ac virtutibus prælucere, voluit personas esse tales, quæ possent suo muneri respondere; vt autem tales essent, requisiuit varia quæ ex ordine præposuit, *Primum*, quoad ætatem, & eruditionem, *in vers. Nemo igitur deinceps. Secundum*, quoad sacros Ordines, *in vers. Neminem esse. Tertium*, quoad gradus promotionem, *in vers. Hortatur etiam. Quartum*, quoad præsentiam & residentiam in Officiis diuinis, & beneficiis, *in vers. Præterea. Quintum*, quoad habitum, & vestitum ipsorum beneficiatorum, necnon quoad formam & modum exercendi Officia diuina in Ecclesiis, *in vers. Vestitu insuper.* Hic de aliquibus agemus, nam de aliis suis in locis magis aptè videbimus. Eligendi igitur sunt Canonici Cathedralis Ecclesiæ qui sint Clerici, nam laici institui Canonici prohibentur, *cap.*2. *de instit.* sicut cuiuslibet alterius Ecclesiastici beneficij incapaces esse probat *c. cùm adeò de rescript. c. ex litteris, de transact.* tradunt Abb. *in c. Ioannes num.*7. *de cleric. coniug.* Syluest. *verb. beneficium*, il 3. *num.*8. Ludouic. Gom. *de expectat. num.*89. Gig. *de pensionib. quæst.*86 *numer.*7. & *quæst.* 22. *num.* 16. Rebuff. *in praxi tit. de different. inter rescripta gratiæ, num.*38. Lambert. *de iurepatron. parte* 1. *lib.*2 *q.*7. *art.*2. *numer.*15. Selu. *de benefic. parte* 3. *quæst.*6. Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 6. *cap.*2. *quæst.* 5. Perez de Lara *de Capellan. & anniuers. lib.*2 *cap.*5. *à numer.*2. Nicol. Garc. *de benefic. parte* 1. *cap.*1. *à num.*9. Sanch. *de matrim. lib.*7. *disp.*42. *n.* 14.

uam

a nam † Canonicatus est beneficium simplex, Nau. *cons.97. numero 5.de simon. & cons.11. de aetat.*Stephan. Gratian. *discept. forens. tom 4. cap.591. num.2.* & ideo non requirit certum aliquem Ordinem, sed tantùm Clericalem tonsuram, Marsil. Columna *d. redd. Eccles. p.1. c.14. n.19.* Boër. *decis.171. in princ.*Mandos.*ad reg. 18. Cancel. de atate pro Canonicatu q. 1. num.4.* Gonzal. *ad reg.8.Cancel. glos.5. in princ. num.94. in fine*, Gratian. *d. cap.591.numero 3.*Lotter.*de re benef. lib. 3. quaest.5. num.1.* Quid hodie sequendum attenta noua dispositione Concilij Trid. dicemus infrà *hoc eod. cap.n.9.cum seqq.*

3 Pauperes nō sunt de Præbēdis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, vt monent Staphil. *de litteris gratia, §. noua forma expectatiuarum num.40. & 41.* Ludou. Gom. *de expectat.numero 76.*Rebuff.*in praxi benef.tit.de rescriptis in forma communi, & in forma pauperum, numero 181.* Ridiculum enim vulgò foret rudem,& pannosum Clericum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis videre, iuxta illud, quod dicit glos.*verb. committantur in cap statutum, in princip. de rescript. lib.6.* Staphil. *vbi suprà num.42.*Ludou.Gom. *de expectat.num.102 ad med. vers ridiculum*: nam cùm pauper præsumatur vilis persona, quia paupertas dicitur vilitas,vt probat tex.*in l 2.vers quid enim*, ibi, *& paupertatis detegi vilitatem*, *C.quando & quibus quarta pars, lib.10.* glos. *verb. vilium, in auth.de mandatis Principum, § sit tibi, collat.3.*& Canonicatus,vel Præbenda in Ecclesia Cathedrali sit magnus honor, & præeminentia,*c.quamuis,§.quamquam, de praeb. lib.6.* Rot.*decis.26. num.6. de praben. in nouis, & decis.2 de filiis Presbyt. etiam in nouis*, idcò pauper non est de præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendus,nisi sit litteratus: quia quotidie olim viri inopes litterati ad Prælaturas,& consultorum Principum munera, & ad alias sublimes Dignitates promouebantur, Rebuff.*de priuileg.scholar.priuileg.43.* Vnde Canicos Cathedralium Ecclesiarum debere assiduè vti vestitu decentitā in Ecclesia quàm extra illam,ad maiorem suę Dignitatis splendorem, iubet *Concil. Trid.sess.24 de reform. cap.12. vers.Vestitu insuper*, & refert. Stephan. VVeyms *ad Constit.24.ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit.8.in fine pag.77.*

Aduertas tamen in hac materia quòd ad Præbendas, quæ ex statuto Ecclesiarum à Sede Apost. confirmato debentur nobilibus, admittuntur Doctores,licèt nobiles non sint, Mehedan.*de priuil.dec.2.*Aloys. Ricc. *part.6. collect.2452. vers. sed quaeritur*, Camill. Borrel. *in sum. decis.tom.2. tit.29. num.40* & admittitur nobilis ex priuilegio, vt ex eod. Mohedano resoluit Gutier.*pract.lib.4. quaest. 8.num. 11. vers. & in terminis.* Non dispensat Episcopi cum ignobili, & virtuoso, vt in Canonicum admittatur, si statutum est in Ecclesia,quòd nemo recipiatur, qui non sit nobilis, Selu.*de benefic.p.4.q.7.num 6.& p.5.q.7. n.13.*Perez *l.1. tit.1.lib.4.Ordin.col.4* quos refert, & sequitur, Alzed.*de praecellent.Episcop. dignit.p.2.cap.6.n.66.*

4 Canonicatum aliquem Cathedralis Ecclesiæ, seu in ea Dignitatem non habentem iurisdictionem impetrans, maiori præditus debet esse scientia, quàm is, qui simplex, & residentia carens vellet consequi beneficium:exigitur non superior,sed mediocris sciētia, vt probat Host.*in cap. 2.sub numer.7. vers. idoneus, de inst.* Lotter. *de re benef. lib.2.q.50. n.51.* tamen debet in litteris ita proficere vt suo consilio possit aliquando Ecclesiam & Episcopum iuuare, nec contingat ad Capitulum duci oues ac boues, vt dicebat Roder. Zamorens. Episcop. *in suo speculo p.2. cap.19.* cùm enim teneatur præter peritiam,& scientiam litterarum,ad industriam, & consilium in Capitulo, (nam debet Canonicatus vocari ad Capitulum, & Episcopo consulere, *nouit, cap.quanto,de his, quae fiunt à Prelat.* Valenz. *cons 34. n.48. tom.1.* (tenetur habere peritiam, & scientiam, illam saltem, quæ sit necessaria ad eorum munus exequendum, & ad Ordinem, quem Canonicatus requirit, exercendum Abb.*in cap.cùm in cunctis,in princ.numero 4.de elect.*Menoch. *de arbit. casu 425.n.25.* Monet. *de distribut.quotid part. 2.quaest.19. numer 37.* vnde illum solertiùs examinatores debent interrogare, strictiorique examine cum eo vti; quia beneficium simplex, perpetuam tamen requirens residentiam, comparatur Curato ex Lap. *alleg.116.* incip. *Hispanus.sub num 2.*per Doctrinam Innoc. & Ioan. Calder *in cap.clericos,de cler. non. resid.*Ego ipse *de offic.& potest.Episc.p.3. alleg.60. num.69.*

5 † eo maxime, quia *in c. statutum, de rescript. in 6.* habetur causas ab Apost. Sede committendas inter alios Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, & ibi dicit glos. *in verb. Canonicis*, quod pro Dignitate, & loco præsumitur vt quis sit peritus, & ibi Ioan. Andr. & Franc. asserit quòd Canonicus Ecclesiæ Cathedralis non possit recusari vt suspectus ratione imperitiæ, qua præsumitur peritus, & non admittitur probatio in contrarium,refert Marc. Anton.Genuens.*in practic ab.Eccles.q.612.numero 1.& 3.*Tenetur quoque talis in Canonicum promouendus cantum requisitum scire, Concil.Prouin.Mediol. *sub. tit. de distrib. vers.vt diuinis Offic.* Monet.*d.q.19.n.35* & in tantū requiritur,quòd† potest Episcopus Canonicos cogere ad edisceudū cātū Gregorianū etiam per subtractionē fructuum, vt censuit *S.Cong.Concily in vna Tropien.9 Maij 1620.*

Qui

8 Qui iam Sacerdos est, & prouisus per Sedem Apust. in forma *Dignum*, de Canunicatu, super litteratura, seu idoneitate scientiæ, examinandus non est ab Ordinario; & idem de quocunque Ordine sacro illi Canonicatui requisito. Vnde *S. Cong. Concilij* censuit *in iis, qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbyteri sunt, petántque admitti in Cathedralis Ecclesiæ Canonicatus, qui eum Ordinem sacrum, quem habent, requirunt, sibi in forma Dignum collatos, opus non esse examine, quod ad explorandam litteraturam pertinet; eos verò, qui Sacros Ordines nondum susceperunt, examinandos esse an illa habeant adiumenta doctrinæ, quæ ex præscripto Sacri Concilij Trid. necessaria sunt illi Sacro Ordini, qui Canonicatui, quem consequi volunt, erit annexus*, refert Nicol. Garc. *de benef. par. 6. cap. 2. numero* 234.

8 † Et eadem *S. Cong.* respondit *eum, qui approbatus est ad Dignitatem Ordinem sacrum ànnexum habentem, examini nihilominus subiiciendum esse ad suum Ordinem suscipiendum tam eius Episcopi, qui non contulit Dignitatem, quam eius qui contulit, nisi tamen statim cum collatione Dignitatis examinatus, & ordinatus fuerit iuxta præscriptum Concilij Triden. sess. 23. de reform. cap. 5.*

9 Ad Canonicatum Ecclesiæ Cathedralis licèt olim quidam septennium completum, alij decimumquartum annum necessarium existimauerint, vt per Bellam. *decis.* 753. Camill. Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num.* 13. Franc. Leo. *in thesauro fori Eccles. part. 2. c. 28. de collat. benefic. num.* 20. Stephan. Gratian *discept. forens. tom. 4. cap. 591. num* 4. Aloys. Ricc. *p. 6. collect. 2451. vers. septimò aduerte*, Thom. Valasc. *tom. 1. alleg. 7. num.* 8. quia tamen hodie ex nuua dispositione Concil. Triden. *d. cap. 12. vers. Neminem*, omnes Canonici Cathedralium tenentur habere Ordinem sacrum, ideo nulli in tales recipiendi sunt, qui eo Ordine sacro nun sint initiati, quem requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus de Iure, vel eadem Sancta Synodo (hoc est, annum) statutum initiari valeant; ergo dum Subdiaconatum promoueri quis potest in 22. ad Diaconatum in 23. ad Presbyteratum in 25. ex cod. Concil. *sess. 23. de refor. c.* 12. inde fit quòd Canonicatum Subdiaconalem in vigesimoprimo, Diaconalem in vigesimosecundo, & Sacerdotalem in vigesimoquarto anno obtinere poterit. Ita Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 4. q. 9. n.* 11. Zerol. *in praxi Episc p. 1. verb. beneficium, §. 2 & 3.* Vgolin. *Episc p. 1. c. 19. n.* 1. Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub. 7. c. 6. n.* 26. Sanch. *in opuscul. moralib. lib. 7. c. 2. dub.* 48. *n.* 7. Monet. *de distrib quotid. par. 2. q. 19. ex n.* 12. Isid. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. p. 1. cap. 15. pag. 297. versic. at alij*, Zech. *de Repub. Ecclesiast. cap. 24. de Canonic. n. 3. vers ser cundo.* Seraph. *decis.* 1138. *num.* 1. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 239. Paul. Laymann. *in Theologia morali lib. 4. tract. 2. cap. 14. numer. 1. vers. porrò.* Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. numer.* 65. Garcia *in sum. morali tract. 2. diffic. 9. dub. 4. n.* 4. Stephan. Gratian. *d. cap. 591. numero 5. cùm seqq.* vbi *n.* 9. subdit sufficere annos illos ingressos, non verò requiri completos, & *num.* 18. aduertit quòd habens maiorem ætatem, vel Ordinem, quem requirit Præbenda, non propterea debet excludi, sed magis erit admittendus, cùm habens maiorem, sicut habens maiorem Ordinem non recedit à maiori, nouissimè Steph. VVeyms *ad Constit. 24 desumptas ex Iure antiquo, & innouatas per Concil. Trid. constit. 3. num. 23 pag.* 34. Quod etiam ante factam aliquam Ordinum distributionem (de qua *sequenti cap.* agemus) agnoscunt Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ. lib. 1. tit. 20. lib. 1. de ætate numero 6. & 7.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap 4. numero* 29. vbi testatur *Sacram Congregat. Concilij in vna Algarbien.* censuisse *quòd etiã in Ecclesia, vbi non fuit facta distributio sacrorum Ordinum, requiritur quod prouisus de Canonicatu ad minus attingat 22. annum, & quòd collatio facta habenti 20. tantùm non valuit*, Ego ipse *de officio, & potest. Episc. part. 3. allegat. 60. numero* 70. vbi resoluo † obtinentem Canonicatum in Ecclesia Cathedrali non habentem annexum Ordinem Præsbyteratus, vel Diaconatus ante factam Ordinum distributionem, in ea saltem ætate oportere esse constitutum, vt intra annum ad Subdiaconatum posset promoueri; non requiritur ergo Ordo actu, sed aptitudine, Nau. *cons. 45. de temporib. ordin.* Sanch. *in opuscul. moral. lib. 7. cap. 1. dub. 48. num.* 9. vbi addit quòd si Canonicatus huiusmodi ex speciali statuto exegerit actu Ordinem, non valeret collatio, nisi actu haberet illum. 10

11 Ad Canonicatus igitur, & ad Portiones integras in Cathedrali requiritur attingentia 21. annorum, vt infra tempus à Iure, & ab eodem S. Concil. statutum possit sacrum Ordinem Subdiaconatus suscipere, scilicet intra annum, ex Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 5. n. 5.* & Seraphin. *decis. 500. num.* 1. vbi quòd ad obtinendum Canonicatum in Cathedrali, sufficit quòd prouisus sit in 21. ætatis anno vigore Concilij Trid. *& decis.* 1338.

Præbendam presbyreralem vacantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & illi, qui ætatem habet pro his obtinendis, ex sententia *S. Congregat.* resoluit Nicol. Garc. *de benefic. part. 7 cap. 4 num.* 26. Quando dicatur Præbenda Sacerdotalis, vide Rot *decis. 366. num. 2. cum seq. part. 2. recentior. & decis. 421. ead. part.* 2. Et procedere quamuis Ca-

nonicatui

nicatui huiuſmodi vnira eſſet acceſſoriè, & in perpetuum Parochialis, cùm non illius, ſed Canonicatus natura ſit attendenda, referunt deciſum Anaſtaſ. Germon. *de indultis Cardinalium, verb. quibuſuis, num.* 6. Gonzal. *ad regul* 8. *Cancell gloſ.* 9. *in princip. num.* 4. Seraphin. *decis.* 1138. Nouar. *in ſing. Iuris Canon. concl.* 16. *in fin.* Campan. *d. cap.* 6. *à num.* 20. nouiſſimè Stephan. V Veyms *citato loco.* Garc. *de benef. part.* 7. *cap.* 4. *num.* 30. vbi teſtatur *Sacram Congregationem* cenſuiſſe in hæc verba. *Si neque ante, neque poſt Concil. Tridentinum nullus Ordo ſiue Diaconalis, ſiue Preſbyteralis Canonicatui annexus fuit, & Parochialis Eccleſia legitimè, & perpetuò eſſet Canonicatui vnita tanquam principali acceſſorium, attendenda eſt natura Canonicatus, non autem Parochialis, & ita ſuffiet, vt is, cui collatio facta eſt, ſit in ea ætate* 20. *annorum, quæ in Canonicatus collatione requiritur.* ſic etiam licèt Canonicatus habeat Parochialem Eccleſiam vnitam, cui perpetuus Vicarius præficitur, ætas 25. annorum non requiritur, Fran. Marc. *Delphin. deciſ.* 1004. quem refert Aloyſ. Ricc. *p.* 6. *collect.* 2451. *verſ. quid tamen.*

13 An autem eadem ætas exigatur in Canonicis ſupernumerariis, qui in aliquibus Eccleſiis ex priuilegio Apoſtolico ſolùm participāt de diſtributionibus quotidianis, & nullam obtinent Præbendam, ſed ad primò vacaturam iuxta eorum prouiſionem admittuntur? Quæſtio difficilis, ſed propoſita in S. Cong. *in vna Venafren. ſub die* 13. *Martij* 1603. fuit reſolutum *quòd tempore receptionis dicti Cinon poſſunt admitti in anno* 14. *ſed adueniente tempora præben. debent eſſe in ætate integra, vt ſupra.*

14 Circa ætatem verò promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Eccleſiarum nihil innouauit Conc. Trid. ſed id relictum eſt intra terminos, qui ante dictum Concil. Trid. præſcripti ſunt, vt cenſuit *Sacra eiuſdem Concil. Congregatio*, ſicut atteſtantur Gonzal. *d. gloſ.* 5. *num* 92. Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 21. *pag.* 330. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori Eccleſ. deciſ.* 735. *in* 1. *edit. aliàs reſol* 512. *num* 3. *in fine in* 2. *edit.* & nouiſſimè *par.* 4. *eiuſdem praxis reſol.* 57. *num.* 2. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 20. *l.* 1. *de ætate. n.* 8. Steph. Gratian. *d. tom.* 4. *c.* 591. *n.* 10. *& c.* 482. *n.* 10. nouiſſimè Steph. V Veyms *citato loco*, Squillante *d. c.* 4. *n.* 64. Illuſtriſſ. D. meus Roderic. à Cunha *in commēt. ad c.* 2. *n.* 2. *diſt.* 78. Ego ipſe *d. par.* 3. *alleg.* 60. *n* 71. At cùm ante Conc. Trident. Iure communi ad Canonicatum Eccleſiæ Collegiatę non requireretur Ordo ſacer, ſed ſolùm clericalis Ordo, Abb. *in col.* 2. *in fine, verſ nota ibi n.* 5. Anch *n.* 3. Butr. *n.* 7. *de inſtit.* Mandoſ. *conſ.* 20. *n.* 1. Steph. Gratian. *d. tom.* 4. *cap.* 482. *n.* 1. itaut ſufficeret prima Tonſura, etiā ſi Collegiata eſſet inſignis, ex eodem Gratiano *ibidem n.* 12. Ad eumdemq; Canonicatum eodē Iure cōmmuni attento ætas 14 annorum exigeretur, 2. *ſuper inordinato*, iuncta gloſ. *verb. pueri, de præb.* Igitur dictum Ordinem, & ætatem 24 annorum hodie ſufficere in his Canonicatibus reſoluunt Rebuff. *in pra[illegible] de diſpenſ ætatis n.* 2. Piaſec. *citato loco*, Mone[illegible] *diſtribut. quotid. p.* 2. *q.* 19. *n.* 14 Squillante *d. c.* [illegible] *n.* 64. Galet. *in margarita caſuum Conſcient.* [illegible] *Canonicus* 3. *pag.* 29. me citato in hoc loco nouiſſimè Marchin. *de Sacram. Ordinis p.* 5. *tract.* 1. *cap.* 2. *n.* 19. Franc. Leo *d. p.* 2. *c.* 18. *num.* 20. *in fine*, Gonzal. *d. gloſ* 5 *in princip n.* 6. Steph. Gratian. *d. cap.* 591. *n.* 12. Zerol. *in praxi p* 1. *verb. Canonia* §. 9. Aloyſ. Ricc. *in d. ſua praxi aurea reſol.* 239. *n.* 2. vbi id intelligit ſi huiuſmodi Canonicatus Eccleſiarum Collegiatarum ex ſtatuto, vel conſuetudine nullum requirant ſacrum Ordinem, aliàs enim deberent de illis prouidendi eſſe conſtituti in illis ſacris Ordinibus, quos requirunt ipſi Canonicatus, vel in ea ætate quòd infra tempus à Iure ſtatutum poſſint ad illos promoueri id eſt, infra annum, prout ſuprà diximus circa Canonicatus Cathedralium Eccleſiarum: de quo etiam nouiſſimè Steph. V Veyms *citato loco*, Franc. Leo *d. p.* 2. *c.* 18. *n.* 22. dum ait quòd quando Canonicatus in Eccleſia Collegiata habet annexum Ordinem ſacrum. tunc deſideratur illa ætas, quā idem Ordo requirit, Zerol. *d. verb. Canonia* §. 6. Steph Gratian. *d. c.* 482. *n.* 13. *& d. c.* 591. *n.* 13. dum dicit quòd ſi per ſtatutū, ſeu cōſuetudinem legitimè introductam, aut per fundationē eſſet diſpoſitum quòd talis Canonicatus debeat habere ætatem viginti annorum completam, vel maiorem, tunc eſſet ſeruandū quod in eis diſponitur. Quod in tantum verum eſt, vt ſi collatio fieret minori de tali Canonicatu Eccleſiæ Collegiatæ habente annexum Ordinem ſacrū, erit nulla, quia tunc de eo iudicatur ſicut de Canonicatu, & Dignitate in Cathedrali, Pute. *dec.* 338. *aliàs* 330. *n.* 3. *&* 4 *lib.* 1. Hinc aduertit idem Gratian. *d. c.* 482. *n.* 18. quòd receptio facta de Canonico nouo, qui iurauit ſeruare ſtatuta, debet intelligi ſaluo tenore litterarū, propter quas recipitur; vnde ſi in eis continetur quòd non teneatur ordinari, nō tenebitur etiamſi ſtatua per eum iurata aliud velint; quia tā ipſe prouiſus, quàm illum recipientes intelligūtur ſe limitaſſe ſecundùm litteras, dummodo tamen tempore, quo iurauit, non fuerint lecta, aut ſpecificata ſtatuta, ſeu cōſuetudines; ſtante enim iſta ſpecificatione videtur iurans renunciaſſe gratię, & per iuſiurandum fuit factum validum ſtatutum, quod eius reſpectu erat inualidū, cùm aliud eſſet ſi fuiſſet iuratū in genere abſque eo quòd ſint ſpecificè lecta dicta ſtatuta; hoc enim caſu non cenſetur renuntiaſſe gratiæ.

15 †Vnde *Sacra Congr. Concilij sub die 14. Augusti 1586. censuit prouiso in decimotertio ætatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata, vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debet expectare per biennium, obstare decretum Concil.* sess. 23. c. 6. de reform. Ita Nicol. Garc. *d. p. 7. c. 4. n. 13.*

16 Ex his patet quid dicendum de Portionibus in eisdē Collegiatis Ecclesiis & dimidiis portionibus in Cathedralibus; cùm Trid. Concil. *in d. c. 11.* solū loquatur de Canonicatibus, & Portionibus Cathedraliū; Quinimò cùm eius verba exprimāt Portiones in Cathedralibus, non debent extendi ad dimidias Portiones in eisdem Cathedralibus, in quibus propterea neque Ordines sacros requiri, neque ætatem per Concil. requisitam ad illos Ordines necessariam esse tenuerunt Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. in princip. num. 9.* & Campan. *d. cap. 6. num.* 28. Stephan. Gratian. *d. tom. 4. cap. 482. num. 12. in fine.*

17 Quid si Canonicatus, aut aliud quodpiam beneficium, siue hebdomada sit in Collegiata Ecclesiæ, quæ curam exerceret animarum, quam exigat ætatem? Sub distinctione quæstio sic est resoluenda? aut agimus de Collegiata, in qua penes vnum Canonicum perpetuò residet animarum cura, seu penes duos dimidios Præbendatos (vt in nostra insigni Collegiata Vimaranensi) & tunc nullus alius præter istos cogitur in ætate annorum 25. esse tēpore impetrationis, iuxta tex. *in cap. cùm in cunctis, §. inferiora, de elect.* Campan. *d. cap. 6. num. 30. in princ.* Aut mensatim duo ex hebdomadariis eliguntur à reliquis, vt curæ animarum vacent, & licèt talis cura non pertineat ad singulos Canonicos, Collegiatæ, sed ad Collegium, seu Capitulū, vnicam personam Rectoris repræsentans, Pute. *decis. 282. lib. 1. in correctis*, Gonzal. *d. glos. 6. num.* 71. Rot. *decis. 126. num. 8 p. 1. recentior.* ita quòd ipsorum quilibet dici Curatus nequeat, Mandos. *cons. 20. num. 8. & 9.* Campa. *d. num. 30. post med.* attamen in proposito casu arbitror quòd annis 25. non minor sit habilis ad hanc curam: nam actu illam exercet, tametsi habitu penes totum Collegium illa resideat, vt tenere videtur Campan. *loco proximè citato.*

18 Ad Dignitates, nempe Decanatum, Archidiaconatum, & alias, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltē 25. suæ ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suū munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur. Ita colligitur ex *cap. cùm in cunctis, de elect. & ex c. licèt Canon. eod. tit. lib. 6.* ex Concil. Trid. *d. cap. 12. in princ.* & probant Massob. *in sua praxi habendi concursum, requis. 10. dub. 11. num. 24. secundum Romanam impress.* Nouar. *in singular. Iuris Canon. conclus.* 14. Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. num.* 72. Campan. *d. cap. 6. num.* 22. nouissimè Balth. de Angelis *ad auth. Diaconissam, C. de Episcop. & cleric. num. 4. pag.* 52. Lotter *de re benefic. lib. 1. q. 49. num. 23. & 24.* Ego ipse *in collect. ad d. c. cùm in cunctis*, §. *inferiora n.* 30. & censuit *Sacra Congr. Concil. in Cottonien, 4. Decemb.* 1627. † vbi fuit decisum *ætatem 25. annorum inceptorum requiri ad obtinendam Dignitatem, cui subest animarum cura*, ac etiam fuit resolutum *ætatem incipere à die natiuitatis, non autem à die baptismi.* Quod procedit quamuis cura iurisdictionalis sit, vt per Nau. *cons. 42 de ætate, & qualit. in vtraque edit.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 4.* 19

Vnde ad Dignitatem principalem in Collegiata † requiri ætatem 25. annorum inceptorum, cùm regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, resoluit Nic. Garc. *de benef. p. 7. c. 4. n.* 65. Intellige supradicta si principaliter cura subsit, non verò ibi accessoriè Parochialis vnita sit Dignitati; quia tunc non ætas ad Curatum requisita, sed quæ ad Dignitatem idonea, erit quoque in hoc de quo agimus casu sufficiens, vt referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verb. Parochus, §. 6.* Campan. *d. c. 6. n. 22. vers. ad tamen.* 20 21

Ad cæteras verò Dignitates, vel Personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clericos alioquin idoneos, & 22. annis nō minores esse asciscendos statuit idem Conc. Trid. *d. c. 12. vers. ad cæteras*, & referunt per me citati *d. alleg. 60. n. 65.* quibus addo Massobr. *d. requis. 10 dub. 11. n.* 24. Nouar. *in singul. Canon. conclus.* 15. Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. n. 74.* Qui quidem 22. anni ad Dignitates requisiti debent esse completi, vt resoluunt Nau. *cons. 4. de ætate & qualit. in vtraque edit.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis. 4.* Mandos. *in tractat. de ætate minor. cap. 5. n* 10. Lessi. *de Iustit. lib. 2. cap. 34. n.* 108. vbi dicit illam formulam, *vt non sit minor viginti duobus annis*, insinuare annos 22. debere esse completos, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 591. n. 9.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 70.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis n. 2.* Squillante *dict. cap. 4. numer. 75.* Massobr. *dict. requis. 10. dub. 13.* Nouar. *dict. concl. 14. num. 2.* Ego ipse *dict. alleg. 60. num. 66.* Et ideò *S. Congreg. Concil. sub die 20. Septembris 1631.* censuit *Dignitatem in Ecclesia Cathedrali non habentem animarum curam non posse conferri, nisi qui habuerit 22. annos completos, & Episcopum non posse dispensare.* 22

Contra Emman. Sà *in aphorismis, verb. beneficium, n. 31.* Zerol. *in praxi Episcopal. part. 1. verb. beneficia, §. 1. versic. ad Dignitates.* Henriq.

riq. *in sum. lib.* 14. *cap.* 10. §. *in fine*, Azor. *instit.moral.p.*2. *lib.* 6. *cap.* 5. *quæst.* 2. *in fine*, existimantes dictos 22.annos sufficere incœptos, & non requiri completos.

23 Supradicta absque dubio procedunt in Dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium?quoad alias verò in Collegiatis Ecclesiis existentes requisita ætatis remanere in dispositione Iuris communis resoluunt, decisúmque referunt Gonzal. *ad.reg.*8. *Cancel.glos.*9.*num.*92.Piasec. *in praxi Episc.parte* 2. *cap.* 5. *num.* 21. *pag.* 330. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 735. *n.* 1. *edit.* aliàs *resol.* 512. *num.* 2. *in fine*, *in* 2. *edit.* & *in praxi aurea resolut.* 239. *num.* 2. Nouar. *d. conclus.* 15. *num.* 2. Squillante *d. cap.* 4.*num.*76.Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*1. *quæst.* 11.*art.*2. & *in addit. ad Bullam Composit.num.* 4.vbi refert Christophorum Vellam Archiepiscopum Burgensem contulisse Dignitatem Sholastriæ Collegiatæ Ecclesiæ de Aguillar del Campo, cuidam Scholari, qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum, & cùm litigaretur super hoc fuisse iudicatum collationem esse Canonicam,& iuridicam, refero ego ipse *d.alleg.*60.*num.*67.

Contra Nicol. Garc. *d.p.*7.*cap.*4.*num.* 59. & 62.*cum seqq.*&Armandar.*d.l.*7.*de Episcopo num.*2.existimantes, decisumque referentes prædictos 22. annos, qui desiderantur ad Dignitates in Cathedralibus, requiri etiam ad eas,quæ sunt in Collegiatis.

24 Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi, illi enim sine Papæ, vel Episcopi dispensatione nullum beneficium Ecclesiasti cum habere possunt,iuxta gloss.communiter receptam *in cap. fin. de filiis presbyt.* vt per Nau.*consf.*6.*num.*1. *eod. tit.* Quod in Canonicis non Regularibus est indubitabile, in Regularibus autem Ecclesiæ Cathedralis non videtur ita certum quin aliquam non patiatur difficultatem; nam qui tenent Canonicatum in Cathedrali esse Dignitatem saltem largè, videntur sentire illegitimum Regularem non posse ad illum pr omoueri absque dispensatione,per tex. *in cap.*1.*de filiis Presbyt.*& quæ *ibi* notauimus *à num.* 3. iunctis iis, quæ tradit nouissimè F.Hier.Roder.*in compen.quæst.Reg. resol.*52.*num.*47.

25 Cùm his illegitimis ad Canonicatus Ecclesiæ Collegiatæ etiam insignis, dispensat Episcopus, Bellet.*disquisf.cleric. p.* 1. *tit. de discip. cleric.*§.3.*n.*27.Nicol.Garc.*de benef.par.*7. *c.* 2. *n.*69.Anton.Fabric.*in praxi benef tit.de beneficiis Cathedral.n.*8.Stephan.Gratian. *discept. forens.tom.*4.*c.* 591.*n.* 16. Zerol. *in praxi Episc. p.*1.*verb.Canonia* §. 3. Squillante *d.cap.*4.*n.* 56. Ego ipse *de offic.*& *potest.Episc per.* 2. *alleg.*45. *num.* 20. Prout etiam dispensat ad dimidias Portiones, seu inferiora beneficia Ecclesiæ Cathedralis, Flamin. Paris.*de resign.benef.lib.* 2. *q.* 1. *num.* 117. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.*6.*num.*98.& *seqq.*Gratian.*d.cap.*591.*num.* 17.Nicol.Garc.*d.cap.*2.*num.*69. Bellet. *d.* §. 3. *num.* 26. Ratio est, quia tam Canonicatus in Collegiatis, quàm dimidiæ Portiones, & huiusmodi inferiora beneficia in Cathedralibus non habent sibi annexum Ordinem sacrum, nec illius ætatem requirunt, vt probaui *d.alleg.*45.*num.*21.& 24.

26 Tota autem difficultas est, an Episcopus possit dispensare cum illegitimis ad obtinendos Canonicatus in Cathedralibus?Vna sententia negatiuam tenet partem, quam expressè sequuntur Ioan. Monach. *in cap.* 1. *n.* 7.*de filiis Presbyt.in* 6. Rebuff. *in praxi tit. de dispen. super defectu natal. num.* 10. & *seqq.* Zerol.*in praxi Episcop. parte* 1.*verb. Canonia* §. 3. Anton. Fabric. *vbi suprà*, Zerul. *d. p.* 1. *verb. Canonia* §. 3. Altera sententia affirmat, eámque tuentur glos. *verb. beneficium in d. cap.*1.Gemin.*ibi num.*6.Anchar. *num.* 1. Domin.*num.* 7.& Franch. *num.* 6. Selu. *de benefic.par.* 3. *q.* 61. *in fine*, Nau. *consf.* 3. *num.* 4. *de ætate*, & *qualit. in antiq.* & *conf.* 4. *de filiis Presbyt.in nouis*, Azor. *instit. moral. parte* 2. *lib.* 6. *cap.* 3. *quæst.* 11. Campan. *in diuers. Iuris Canon.rub.*11. *cap.*13. *num.*82. Ego verò nec vni, nec alteri opinioni absolutè adhærendum esse sentio,sed existimo primum habere locum de Iure nouiori Concilij Trid. *sess.*24.*de reform. cap.*12. quo attento omnes Canonicatus Ecclesiæ, Cathedralis requirunt aliquem ex sacris Ordinibus, facta illorum distributione, ad quos cùm non possit Episcopus cum illegitimis dispensare sequitur quòd etiam non poterit ad beneficia,quæ sibi illos habent annexos: at secundam sententiam procedere de iure antiquo, & vbi nulla facta sit Ordinum distributio.Ita merito intelligunt,& distinguunt Maior. *de irregul. lib.*1 *cap.*8.*num* 11.Zerol. *d p.*1.*verb. Canonia* §.3. Henriq. *in sum. lib.*14. *cap.*8. §.10. *ad fin.* Sayr. *de censur. lib* 6. *cap.*11.*numero* 13. Auil. *in simili tractat. p.*7. *disput.*3. *dub.* 6. *notab.*3. Lessi.*de Iustit.lib.*2.*cap.*34 *num.*86.Nicol.Garc. *d.cap.* 2.*num.*85. Squillante *d.cap.*4 *numero* 52. *cum seqq.*

27 Neophyti verò non prohibentur in Canonicos assumi, si aliàs reperiantur idonei, vt probat tex. *in c.cum te,de rescript.* quòd cùm loquatur de Ecclesia Tornacen. satis probat hoc procedere etiam in Ecclesia nobili, cùm Ecclesia illa Belgio sit pluribus nominibus insignis, & qualificata, vt aliàs consideraui *de offic.*& *potest.Episcopi p.*1.*tit.*2.*gloss.*17.*num.* 27. & ad hoc propositum de ea meminit Fr.Hieron. à Cruce *in defensione statutorum* & *nobilitatis Hispania lib.*2.*cap.*8.*pag.*194.*col* 2.idem probat *cap. ad decorem* 5. *de instit.* ibi, *Mandamus quatenus moueatis eundem vt veros lite-*

Barbos.*de Canonic.* & *Dignitatib.* F 2 *tera*

teratos, & alios idoneos vndecumque originem duxerint in prædictis Ecclesijs & maximè in maiori, instituere non postponat, &c. & paulò inferiùs rationem præstat Pontifex, ibi, *non attendens quod in omni gente qui facit iustitiam, acceptus est Deo*, &c. Vnde Abb. ex illo tex. vnum notabile sic colligit. *Vltimò nota quòd Deus non habet homines alicuius nationis chariores, sed in omni natione, qui facit iustitiam, est acceptus.* Ideò ita docent Marquard. *de Iudæis p. 3. cap. 5. num. 7. & seqq.* Reuerendiss. D. Anton Ricciul. *in tract. de Neophytis cap. 4. num. 2.* Tales enim ad Fidem conuersi sunt honorandi propter adeptam sacri Baptismatis dignitatem, & non vituperandi, vt latè probant Montalu. *l. 2. glos. tornadiso, tit. 3. lib. 4. fori*, Suar. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 16. num. 17. pag. 212.* Vaneg. *parte 1. tit. de las differentias de libros, lib. 3. del officio y vso de la razon cap. 9. pag. 122* latè D. Cutelli *in codice legum Sicularum cap. 63. nota 73. ad leges Federici pag. 211. cum seqq.* quia non est dinctio Iudæi, & Græci, nam idem Dominus omnium diues in omnes, qui inuocant illum, Apost. ad Rom. *cap. 10. Omnes nos in vnum corpus baptizati sumus, siue Iudæi, siue Gentiles*, &c. Idem 1. ad Corinth. 12. *& in omnes nationes gratia Spiritus sancti effusa est.* Actor. 10 in fine. Vnde S. Ambros. *epist. ad Roman. ad finem cap. 3.* sic ait. *Tam enim Gentiles, quàm Iudæos non aliter, quam credentes iustificauit; quia enim omnium vnus est Deus, vna ratione omnes iustificauit. Quid enim prodest carnis circumcisio, aut quid obest præputium, quando Dignitatem & meritum non facit nisi fides.*

28 In Ecclesiis tamen Toletanis, Genen. Corduben. Pacen. Oxomen. Legionen. & Oueten. extant statuta à Sede Apost. confirmata, quòd in eis Canonici, & Portionarij vbi fuerint, debeant esse descendentes à Christianis antiquis, nulla Hebræorum, Saracenorum, aut Hæreticorum labe infectis, quæ in causa sunt, vt passim Rota Romana super puritate sanguinis admittendorum ad illarum Ecclesiarum Canonicatus, & Portiones defatigetur infamiæ perpetuentur in familiis, pax & tranquillitas Reip. perturbetur, odia crescant, & grauia dissidia inter vtrumque populum, ita vt qui veteres habentur Christiani, minus se credant nouis, & isti difficiliùs in Catholica puritate solidentur, optimè hæc omnia expressit D. Mar. Cutelli *d. nota 73. num. 14.* ibi, *his enim odia fouentur ac occultæ æmulorum insidiæ nutriuntur, quæ cum honorem maximum ingenui hominis locum officiant, exitiales, ac irreconciliabiles esse experiuntur*, &c.

29 Verùm hoc non statutorum huiusmodi, sed hominum, quorum natura ad malum semper prona est, vitio accidit: nam Summorum Pontificum mens, & intentio in illis cõfirmandis sancta fuit, propter honorem Cathedralium huiusmodi conseruandum, tum quia ij à tali radice, & genere profecti non benè conueniunt cum aliis in motibus, gratóque conuictu: nec huiusmodi statuta videntur improbanda, cùm non generaliter constituant differentiam generis, nec præcipiant simpliciter quòd neophyti, & descendentes ab eis non possint obtinere beneficium, id enim non erat admittendum; sed prohibent ne possint illa obtinere in his particularibus Ecclesiis, quo casu probibitio potest aliqua ratione fulciri, nempe vel quia Ecclesia sit valdè celebris, & hoc si vsurpat in signum suæ nobilitatis; vel quia præcipiens quòd in aliqua Ecclesia non possint beneficiari nisi descendentes ab antiquis Christianis, & quòd repellantur descendentes à neophytis, non est eos excludere, sed prouidendos qualificare, & prouisionem neophytorum restringere, & hac ratione probari huiusmodi statuta concludit Anton. Ricciul. *in tract. de neophytis cap. 6. num. 7.* & me citato in hoc loco latè & doctè D. Ioann. Escobar in suo omnibus numeris absolutissimo *tract. de puritate, & nobilit. probanda p. 1. q. 12. per tot. & præcipuè à num. 54* Circa quorum statutorum intellectum plura sunt notanda, quæ passim discuti solent, vbi hac de re tractare oportet.

30 Et *primò* illa exorbitantia esse, & pœnalia, ac proinde strictissimè interpretanda, quia auferunt prædictis à Iudæis originem trahentibus habilitatem, quæ aliàs eis competeret de Iure communi *in cap. eam te, de rescript.* & notauit Rot. *in Vlixbonen. quartenariæ 13. Ianuarij 1624.* coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano?* & tum multò magis, quia ista pœna illis infligitur propter delicta alterius, *cap. non debet*, & ibi glos. *de regul. iuris in 6.* cum concordantiis *ibidem* per me adductis; & ideò sic docent Abb. *num. 7.* Felin. *num. 12.* Rip. *num. 29. vers. vltimò noto, in d. cap. eam te*, Valenz. *cons. 90. num. 201. cum seqq. & cons. 91. num. 37. & 76.* Gironda *de priuil. explic. num. 144.* Perez de Lara *Capellan. lib. 2. cap. 4. num. 39. 40. & 41.* Cardin. Mantic. *decis. 307. num. 1.* vbi loquens de statuto Toletano, dicit illud esse odiosum, & contra Ius commune, & ideò strictissimè interpretandum, Ricciul. *d. tract. de neophytis cap. 7. num. 1. & 2.* Rot. *in Colimbrien. Canonicatus 13. Iunij 1616.* coram *bonæ mem. Cardin. Sacrato, & 5. Decembris eiusdem anni*, coram *Cardin. Verospio* me citato *in hoc loco* Escobar. *de puritate, & nobilit. probanda p. 1. q. 3. §. 1. à princ.* vbi ad plura infert, Theod. de Rubeis *singular. Rota. p. 6. obseru. 14. circa statuta Eccles. Tolet. §. 2. pag. 602.*

31 *Secundò* est notandum, vt earundem Ecclesiarum

clesiarum statutorum rigor excludatur, fatesso de sanguinis impuritate non constare, sicut pluries resoluit Rot. *decis.* 163. *num.* 31. *par.* 1. *recentior. & decis.* 182. *n.* 4. *ead. par.* 1. & *decis.* 186. *n.* 3. & 2. *par.* 1. *diuersor.* Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. & coram 5. mem. Gregor. XV. *decis.* 498. *n.* 1. & *decis.* 455. *n.* 2. vbi latè Beltramin. *n.* 15. & nouissiuè *in Legionen. puritatis sanguinis* 26. *May* 1531. coram *R.P. D.* Queipo, nunc Episcopo Pampilonen. *statim in princ.* eandem opinionem tenent Valenzuel. *cons.* 90. *num.* 55. & 70. Castil. *controuers. iuris tom* 6. *lib.* 5. *p.* 2. *cap.* 123. *numero* 17. Quicquid dicant Perez de Lara *de anniuers. & capell. lib.* 2. *cap.* 4. *numero* 38. Ceuall. *commun. contra commun. q.* 900. *num.* 110. *cum multis seqq.* nouissimè post aliquas huius tract. impressiones Escobar *de puritate & nobil. proban. p.* 2. *q.* 8. §. 2. *à n.* 59 Nemo enim præsumitur ortus ex infecta radice, seu ex proba & ingenua progenie. Gutierr. *lib.* 3. *practic. q.* 14. *num.* 3. Azeuel *ad rub. tit.* 2. *num.* 163. *lib.* 6. *noua Recop.* Pelaez *de maior. p.* 1. *q.* 51. *num.* 24. Rot. *decis.* 146. *num.* 1. *p.* 5. *recent.* Ratio est, quia huiusmodi statuta disponunt quòd repellantur impuri, vnde quando non cōstat aliquem esse impurum, neque purum, casus est omissus, & remanet in dispositione Iuris communis, *l. commodissimè. ff. de liber. & posth.* & in his terminis notauit Ricciul. *d. cap.* 7. *à num.* 3.

32 *Tertiò* est notandum prouisos in huiusmodi Ecclesiis ad effectum, vt admittuntur, non grauari onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo excipienti illos descendere ex origine infecta incumbere onus probandi. Ratio est, quia huiusmodi statuta non imponunt prouisis necessitatem probandi suam puritatem, & sic illa remanet in dispositione Iuris *d. l. commodissimè*, ac proinde nec à nobis grauari debent ad illam probandam, *l. illum*, §. *optimam. C. de collat.*
33 Surd. *decis.* 271. *num.* 9. † De Iure enim nemo natus inter Christianos grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur, *cap. veniens, in fine, de presbyt. non baptiz.* vbi Card. *num.* 6. Anchar. *num.* 6. Butr. *num.* 5. & Abb. *num.* 1. Ceuall. *commun. q.* 900. *num.* 95. Ricciul. *de iure personar. in tract. de Neophytis cap.* 7. *num.* 9. & 33. *in fin.* nouissimè me citato in hoc loco Escobar *de puritate, & nobilit. probanda, p.* 1. *q.* 8. §. 2. *num.* 18. nam ortus in regionibus Christianorum purus præsumitur, glos. *in cap. Presbyteris* 68. *dist.* nouissimè Rota
34 *p.* 5. *recent. decis.* 202. *numer.* 1. † & vnusquisq; purus præsumitur dum non probatur contrarium, ad *l. ab ea parte, ff. de probat.* Escobar *d. p.* 1. *q.* 892. *num.* 57. Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. Rot. *decis.* 182. *num.* 4. *p.* 1. *recent.* & Barbos. de Canonic. & Dignitatib. *in Bracharen. Archidiaconatus* 12. *Maij* 1623. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano.* Et puritas sanguinis habet præsumptionem iuris pro se, Gregor. XV. *decis.* 498. *num.* 1. nouissimè Theodos. de Rubeis *in singularib. Rotæ tom.* 2. *p.* 2. *circa stylum, & obseruantiam Rota, verb. sanguinis puritas* §. 2. *pag.* 93. Et eadem rationem coadiuuat, quòd prouisus in his Ecclesiis dum petit admitti, non petit vti descendens ex antiquis Christianis, neque se qualificat esse talem, sed petit immissionem vigore suæ prouisionis, quam si Capitulum vult excludere, tenetur probare causam exclusionis, *cap. electi, de except. l.* 1. *in princ.* vbi glos. *ff. si quadrupes pauper. fecisse dicatur*, Escobar *d. p.* 1. *q.* 8. §. 3. *à num.* 6. Coccin. *decis.* 68. *num.* 1. & 2. ex quibus hoc est iam in Rota indubitabile, vt *in decis.* 182. *p.* 1. *recentior. & in decis.* 167. *eadem p.* & coram Card. Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. & 307. & coram Seraphino *decis.* 355. & coram Reuerend. Coccino *dec.* 68. & nouissimè *p.* 5. *recent. decis.* 202. *num.* 2. & constat ex aliis citatis per Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 8. vbi *num.* 13. hoc extendit etiam si prouisio habeat clausulam, *postquam statuto satisfeceris*, & *num.* 15. extendit etiam quando Capitulum reiiciat prouisum tanquam impurum; nam si prouisus appellauit in causa appellationis, onus probandi impuritatem incumbit Capitulo, sicut incumbebat in prima instantia. Quæ quidem opinio ex mente eiusdem Rotæ *in d decis.* 167. *num.* 32. *vers. quartò quia & num.* 37. *p.* 1. *recentior.* sibi locum non vēdicat quoties statutum onus probandi imponeret ipsi prouiso petenti executionem suæ gratiæ, refertur *in d. decis.* 202. *n.* 3. *p.* 5. recent. vbi *à num.* 5. probatur tale non esse statutum Cordubense confirmatum à Sede Apostolic. in illis verbis, ibi, *& de eo sufficientem informationem dare teneatur*, intelliguntur enim hæc verba quatenus ex abundanti ipse prouisus vellet suam puritatem deducere, non ideo sequitur, quòd si non dederit huiusmodi sufficientem informationem inde remaneat exclusus ab admissione in Ecclesia.

35 Dupliciter tamen declaratur hoc tertium notabile, & primò ne procedat quando causa appellationis interpositæ per prouisum esset deserta, tunc enim ipse grauatur onere probandi se purum, Seraphin. *decis.* 355. *ante numero* 2. Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 16. vbi plures Rotæ decisiones refert, & ratio est, quia tunc insurgit præsumptio pro gestis à Capitulo, & prouisus veniet per viā restitutionis in integrum, vel querelæ, quo casu tenetur iustificare causam suam, & ostendere plenè iniustitiam sententiæ. Declaratur deinde ne procedat quando pro parte Capituli est probata aliqua macula, tunc enim si prouisus vult illam

illam diluere, tenetur probare se purum explicitè, & positiuè, Seraphin. *decis.* 50. *vers. quòd sit Capitulum*, Mantic. *decis.* 274. me cirato in hoc loco Escobar *d.p.*1.*q.*8.§.2.*numer.* 6. *&* 10. quamuis *à num.* 11. contrarium adstruere videatur.

36 *Quartò* est notandum certissimum esse in Iure sanguinis puritatē probari per testes deponentes de publica voce, & fama, & communi hominum existimatione, vt sæpè sæpiùs resoluit Rot. & signanter *decis.*167.*num.* 49.*& decis.*494.*n.* 4.*p.*1.*recent. &* nouissime *p.* 5.*recent. decis.*246.*num.*16.Mantic.*decis.*317.*n. secundo* & coram sanctæ memor. Gregor. XV. *decis.*498.*numero quarto* & compluribus relatis Gutier. *lib.* 4.*pract.q.*14.*num.* 33. Theodos.

37 de Rubeis *d.verb.sanguinis puritas* §.1 †Cùm in antiquis fama inconcussa plenè probet quando habet originem à fide dignis, orta est ex iustis, & probabilibus causis, *cap. de parentela* 35.*quæst.*6.*l.si arbiter ff. de probat.* Bart. *in l.de minore*, §.*plurimum, numero* 15. *ff. de quæst.*& ibi Hippol.*numero* 18.Valasc. *cons.* 187.*numero* 8.& post multos Ioannes Garc.*de nobilit.glos.* 18.§. 1. *ex numero* 6. Farinacius *in praxi crimin.q.*47.*ex numero* 101. quæ doctrina maximè procedit in probatione nobilitatis, & puritatis, aut alterius qualitatis, secundum textum *in l.prouidendum,C.de postulando*, Tiraquel.*de nobilit.cap.* 37.*num.*84. cum aliis per Farin.*vbi suprà* Et quando non discordat à præsenti statu, sed ei conuenit, prædicta doctrina non habet contradictorem, ex Abb. *in cap. veniens il* 1. *de testibus* Rip.*in l.rem quæ nobis,in fine.ff.de acquir.possess.*Corn.*cons.*26.*lib.* 4.Socin.*cons.*194.*in fine,lib* 2.vt refert Ioannes Garc. *d.*§.1.*ex numero* 8. & Gutier.*d.quæst.*14. *numero* 34.& Rot.*in d.Legionen puritatis sanguinis*. Omnia in his duobus numeris antecedentibus transcripsisse ex Ricciulo asserit nouissimè Escobar *d. p.* 1. *q.*10. §. 2. *n.* 1. miror auctorem istum tot titulis à me commendatū talia verba protulisse, quasi significaret ex alienis laboribus, & mendicatis, vt aiunt, suffragiis, libros meos edidisse, non aduertens Reuerendissimum D. Ricciul. EpiscopumHieracensem, in Romana Curia, dum ibi Eminentissimi Cardinalis Vrbis Vicarij vices gereret, mecum maximam contraxisse amicitiam, nostrasque opiniones eodem nexu fuisse coniunctas, quas non tacito, sed citato eius nomine, aliqua eius verba referendo in medium proferre non diffiteor: & si quid de vno meo opere in aliud transcripsit, non ea de causa fuit, vt plures conficerem libros, sicut idemmet Auctor ead.*p.*1.*q.*3. §. 1. *numero* 19. asserere est ausus; sed ne dicta in tractatibus *de officio*, *& potestate Episcopi*, *& de iure Ecclesiastico vniuerso*, omnibus numeris absolutissimis, & magno ob id pretio vendendis, quæ ad alios inferioris classis, & pretij *de officio, & potestate Parochi, & de Canonicis & Dignitatibus*, maximè conducere videbantur, simplici remissione tractarem, ac proinde parochos & Canonicos ad alia opera mea non sine magno sui dispendio emenda obligarem, quod maius onus & dispendium reputaui, quàm quod in vna vel altera pagina prædictorū tractatuum, iam dixeram in his, multis tamen additis, iterum repetere, ac denuò explicare velim: non est igitur, nec fuit meæ intentionis lectores amantissimos grauare; si quid tamen in hoc peccaui, non culpæ, sed bono iuuandi animo tribui debet, vt scilicet maiori Parochorum & Canonicorum vtilitati consulerem, minusque eos plurium librorū reuolutione, & emptione grauarem: non est enim ingenui animi errores quærere, ad reprobandum, & de bene, & vtiliter scriptis non recordari.

Quintò est notandum in causa status, & 38 quando agitur de iure reali, veluti puritate, aut nobilitate sanguinis, sententiam latam inter duos facere ius quoad omnes, iuxta regul.tex.*in l.ingenuum, ff. de statu homin.* & *ibi* glos. Bart. Doct.*in l.*1.§*fin. & in l.* 2. *&* 3. *in princip.ff.de liber. agnosc.* Couar. *pract.cap.*13. *numero* 5.Pinel.*in lib.*1.*par.*3.*numero* 50. *C. de bonis mat.*Parlad *lib.* 2. *rerum quotid.capit. fin.* §.1.*numero* 1.Solis *de censib.lib.*3.*cap.*2. *numero* 14.Pereg.*de fideicom art.fin.numero* 84.Molin. *de primog.lib.* 4.*cap.*8 *numero* 3.*in fine*, Oralor. *de nobilit.p* 2.*tertia p.princip.cap.* 8. *numero* 7. latè Gonzal *ad regul.*8.*Cancell.glos.*9.§. *primò ex numero* 84.& ad huiusmodi statuta puritatis considerauit Rot.*decis.*271.*n.*2.*par.* 1. *recent.* & coram sanctæ memor. Gregor. XV. *decis.* 486. *num.* 9. & agens de nobilitate sanguinis Ioan.Garc.*d.tract.glos.*6.*numero* 48. cùm iura sanguinis sint realia, naturalia, & perpetua omnibus quos tangit, *l.qui aliena*, §.*fin.ff. de negot.gestis*, *l.iura sanguinis*, *ff. de regul.iuris*, ideò mutabilia, §.*fin. Instit. de iure natur.* & sententia ad fauorem vnius lata omnibus prodest, vt notat Angl. *in d. auth. vt liceat matri,& auia,§.ad hæc*, Tiraq.*de nobil.*1.*cap.* 37.*numero* 2.*&* 7 Otalora *in simili tract.*2.*part.* 3 *princip.cap* 8.*numero* 5.Surd. *decis.* 289. *numero* 17. Cott. *in memorabil. verb. sententia, pag.* 759. Salgad. *de protect. Regia par.* 4. *cap.* 8. *numero* 312. & in terminis statutorum præfatarum Ecclesiarum, Mohed. *decis.* 8. Achil. *decis. quintò de sentent.& re iudic.* Crescent. *decis.* 18. *de probat.* Gregorius XV. *decis.*498.*num.*9. Reuerendissimus Dominus Coccinus *decis.*68.*numero* 14.Rot.*d.decis.*494. *numero* 5.*part.recent*; † Et esse optimum mo- 39 dum probandi nobilitatem, & puritatem sanguinis quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia, ad

quæ

quæ non nisi Nobiles, & puri sanguinis admittuntur, millies notauit Rota,& signanter apud Cæs.de Grassis *decis.2.num. 1.v. quarto, qui fily sint leg.*Seraph. *decis.*29. *numero* 4. *& decis.*297.*num.*4. ead.Rot.*decis.*176. *n.*7.*p.*1. *recent. & decis.*248. *post* 2. *vol. consil. Farin.* & coram Gregor. XV. *decis.*498.*num.* 10. & coram Reuerendiss. Coccino. *decis.*68. *num.* 12.*cum seqq.* & inter recentissim. *decis.* 71.*n.* 3.*p.*1. & eleganter *in d. Legionen. puritatis sanguinis*,& latè Escobar. *d.p.*2.*q.*17.*per tot.& p.*2.*q.*4.*art.*2.

40 Sextò est notandum impuritatem sanguinis posse probari per testes deponentes de existimatione, fama & auditu, iuxta glos.*in l.*1.*ff. de probat.* Marsil.*in l. de minore §. plurimum, num.* 88.*ff. de quæst.* Auendan.*in suo Dictionar. verb. Iudæo.* Hoied. *de incompatib. benef.par.* 1. *cap.*23.*num.*140. Azeued. *ad rub.tit.*2.*lib.*6. *noua Recop.*Mantic. *decis.* 274. *numero* 9. Gutier.*lib.*3.*pract. q.*14 *numero* 17. Perez de Lara *de capellan. & anniuers. lib.* 2. *cap.*4. *numero* 14. Rot. *in Corduben. dimidiæ portionis* 11. *February* 1618. coram *R. P. D. Duran prope fin. & in d.Legionen. puritatis sanguinis.vers.*

41 *impuritas.* † Et fama non aliter recipitur, quàm si sit perpetua, & illæsa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa,quæque contrariis probationibus non debilitetur, vt ex multis Rotæ decisionibus resoluit Ricciul. *d. cap.*7. *n.*19. nam originata ex causis non probabilibus est suspecta, Mantic. *decis.*274.*num.*9. *& decis.*317.*numero* 3.Rot.*in d.Cordub dimidia portionis*, me citato *in hoc loco* Escobar. *d.p.*1.*q.*10.§ 4. *numer.*9. *&* 11.prout & illa, quæ non à fide dignis, & omni exceptione maioribus originem trahit, secundùm text. *in c.licèt ex quadam, de testibus*, ibi, *sed à fide dignis, & omni exceptione maioribus*, Bart. *in d.l.de minore, §.plurimum, numer.*15. Ruin. *consi.*52. *num.*7. *lib.*5. Ofasc. *decis.* 105.*num.*17. Afflict.*decis.*337. *numero* 2. Mascard. *de probat. conclus.*849. *numero* 14. & hæc testium qualitas debet specificè probari, Molin.*de primogen. lib.*2. *cap.*6. *numero* 30. Cæuall *commun. q.*900. *numero* 110. Farin. *in praxi crim. q.*47. *num.*211. me citato *in hoc loco* Escobar. *d.p.*1.*q.*10.§.4.*numer.*31. Et denique illa,quæ non est temporis antiqui, scilicet centum annorum,prout exigitur, Cutt. sen. *consi.*82. *num.*11. Menoch. *consi* 345. *num.* 41.Mantic *de tacitu*, *& ambig. convent. libro*

42 23.*tit.*5. *numero* 10. † cum fama recens, & præcipuè,quæ post litem contestatam incœpit,nullius sit momenti, *d.c. licèt ex quadam*, ibi,*& ante litem motam*,quia ea fama dicitur potiùs vana vox vulgi, vel falsus rumor populi,*cap.qualiter il* 2. *de accusat.*vbi glos.*verb. & inquirendum*, Mascard. *de probat. conclus.* 748. *num.*8. Valasc. *consi.*177. *numer.*8.*tom.*2. Mantic. *decis.* 174. *num.*9. *in fine*, Sanch. *de matrim.lib.*2. *disp.*46. *num.*6. Rot. *decis.* 494. *num.*15.*& decis.*167.*num.*29. *part.* 1. *recentior.*

43 Et † testes ad probandam famam impuritatis debent attestari se audiuisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur, Bart.*in d.l.de minore*,§.*plurimum*,*n.*20.*ff de qq.* Cassad.*decis.*3.*numero* 1. *de probat.* Mantic.*d. titul.*5.*num.*9. Mascard. *conclus.*749.*numero* 2. *&* 9. Sanch.*d.lib.*2. *disput.* 46. *num.* 16. *vers. quarta est*,& reddere causam scientiæ, & dicti sui,Mascard.*d.conclus.*749.*numero* 11. Hoied.*d.c.*28. *num.* 140.Ruin. *consi.*158. *n.*23. *lib.*3.

44 † Nam cùm qualitas puritatis, vel impuritatis sensu corporeo non percipiatur, sed intellectu duntaxat cognoscatur, testis etiam non interrogatus rationem sui dicti concludentem reddere debet,Bart *in l.solam, num.*5. Bald.*n.*1. Salic.*n.*2. Castr. *n.*6. *C.de testib.*Greg. XV.*decis.*325.*n.*3. & compluribus relatis Farin. *de testib.q.*70.*n.*6.

45 *Septimò* est notandum, facta probatione impuritatis ex parte Capituli posse prouisum contraria probatione probare suam puritatem,Seraph.*decis.*50. *vers. quòd si Capitulum.* Ricciul.*d.c* 7.*num.*20.

46 † Et si contingat fieri duplicem probationem æqualem, nempe puritatis,& impuritatis,semper præualet illa, quæ est pro puritate,quia in concursu semper præualet fama bona,Hoied.*d.c.*3. *num.*143. *&* 146. Perez de Lara *de capellan. & anniuers. lib.*1.*c.*4.*ex n.*35.Valenz.*consi* 96.*numero* 50. *&* 65. *tom.*1.relati per Escob. *d.p.* 1. *q.*8. §.2.*num.* 26. Mantic.*decis.*274.*num.* 6.*&* 12.Rot.*decis.* 167.*num.*27.*& decis.*182.*num.*9.*p.*1 *recent. & in d.Legionen.puritatis sanguinis, in fine*, Ricciul. *d.cap.*7.*numero* 22.vbi *num.* 26. resoluit

47 † admissum semel vti purum ad Canonicatum,si illi resignet,posse alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probatione,quia cùm semel constiterit de generis qualitate, non est opus alia demonstratione, & *n.*30. *& seq.* resoluit Indos, & Æthiopes recenter ad Fidem conuersos non excludi ab Ecclesiis, à quibus vigore statuti repelluntur descendentes à Iudæis, vel Mauris, nisi eadem statuta repellant neophytos, vel descendentes ab infidelibus,sequitur nouissimè post hæc scripta visus,& me citato in hoc loco Escobar.*d. p.*1.*q.*3 §.3.*à n.*54.Et idem Ricc.*d.c.*7.*n.*33. post Perez de Lara subdit expositos non repelli ab Ecclesiis, in quibus vigent statuta quòd admittantur tantùm descendentes ab antiquis Christianis: de quo vide metipsum *de officio & potest.Episcopi,p.*3. *alleg.*51. *n.* 151. & eleganter nouissimè Escobat. *d. p.* 1. *q.*8. §.3. *n.*42.*cum multis seqq.*

48 Pro nostro Portugalliæ Regno extant quoque Pontificiæ aliquæ Constitutiones,quæ in parte huiusmodi ab Hebræis descendentes

excludunt, nam fem. m. Clem. VIII. per eius litteras in forma Breuis *sub die* 18. *Octobris* 1600. statuit, vt ex nunc Canonicatus, Præbendæ, ac Dignitates in Cathedralibus Ecclesiis, principaléſque ipſe Dignitates in Collegiatis, nec non Parochiales Eccleſiæ, & earum perpetuæ Vicariæ, cæteraque eccleſ. beneficia curam animarum habentia in Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum exiſtentia non conferantur aliquibus perſonis de genere, ſeu ſtirpe Hebræorum deſcendentibus vſque ad ſeptimum gradum incluſiuè, quas litteras poſtmodum etiam ſanctæ mem. Paul. V. *ſub die* 17. *Ianuarij* 1612. confirmauit, & innouauit, de nouo, declarans illas habere locum in cuiuſuis Ordinis Regularibus Eccleſiis, & ad illos extendi qui ſub quouis prætextu Vicariæ etiam amouibilis curam animarum exercere intenderint: de quibus Conſtitut. meminit Eſcobar. *d.p.* 2. *q.* 3 §. 2. *n.* 19. & Rota *deciſ.* 307 & 335 *p.* 2. *recent. ſim. in poſthumis.*

49 Eadem Rot. *in d. Vlixbonen. Quartenariæ* 15. *Ianuarij* 1624. coram *Reuerendiſſ. D. meo Coccino Decano*, ita cantat. *Quantum attinet ad primam difficultatem, Capitulum nihil probat, & Capitulo allegauti impunitatem incumbit onus probandi illam, quia de iure nemo natus inter Chriſtianos grauatur onere probandi ſe eſſe natum ex puris Chriſtianis, ſed in dubio præſumitur, ex reg. text. in cap. fin. de præſumpt. & in l. ab ea parte, ff. de probat.* & in punct. Seraph. *deciſ.* 50. & 255. Mantic. *deciſ.* 274. *num.* 1. & *deciſ.* 307. *num.* 2. *Immò ſi Capitulum dictam impuritatem probaret, non releuaret, quia nihilominus eſſet capax beneficij Eccleſiaſtici, cap.* eam te, de reſcript. ibi, *pro eo quòd Iudæus extiterit, ipſum dedignare non de-*

50 *bes.* † *Nec huic vltimo dicto obſtarent Breuia Summorum Pontificum Clementis VIII. & Pauli V. quia loquuntur de Dignitatibus, & Canonicatibus, vnde non comprehendunt illas Quartenarias, quæ ſunt diuerſa à Dignitatibus, & Canonicatibus, ſed remanent in diſpoſitione iuris communis*, l. commodiſſimè, ff. de liber. & poſth. *ſecundum quod impuri ſunt capaces beneficiorum*, d. cap. eam te, in fine Hactenus Rota. Idem quoque ex eadem ratione dicendum eſt de Tertiariis, dimidiis Præbendis, & aliis inferioribus beneficiis, iuxta per me dicta *cap. præced. num. vlt.* Circa intellectum dictæ Conſtitutionis Clementis VIII. adeſt in terminis Rotæ deciſio *in. Colimbrien. Canonicatus* 13. *Iunij* 1616. coram *Card. Sacrato*, quæ reperitur impreſſa *p.* 2. *recentiſſim. deciſ.* 307. *in poſthum.* vbi *num.* 5. dicitur dictam Conſtitut. non habere locum ſtante diſpenſatione Papæ, & *num.* 7. habetur eam non comprehendere filios iudaizantium, ſed ſolùm filios Iudæorum, & idem fuit repetitum in alia *deciſ.* 355. *d. p.* 2. *num.* 5. vbi *num.* 6. ad obiectionem illam quòd ſi dicta Conſtitutio non intelligeretur de filiis iudaizantium, eluſoria redderetur, cùm de tempore, quo illa emanauit, nulli adeſſent ex Iudæis deſcendentes, & reſpondet quòd dato quòd verificetur in Regno Portugalliæ de dicto tempore nullos Hebræos extitiſſe, poterant nihilominus iſti ſuperuenire, & *n.* 7. ſubdit quòd licèt dicta Conſtitutio de iudaizantibus loqueretur, non tamen eſſet intelligenda de iis, qui Eccleſiæ fuiſſent incorporati.

51 Et quatenus dictæ Conſtitutiones eaſdem perſonas excludunt à principalibus Dignitatibus in Collegiatis, ibi, *principaléſque ipſæ Dignitatis in Collegiatis*, illas tantùm comprehendunt, quæ primæ ſunt, non autem inferiores, ex ſequentibus.

52 *Primò* attenta particulæ, *principalis*, ſignificatione, cùm idem importet quod prima, Plin. in Paneg. Traiani, *vt ille nos principalibus rebus exiſtimet dignos*, Iureſconſ. Paul. *in l. pen. ff. quemadmod. teſtam. aper.* verba, *principalium tabularum*, de primo teſtamento intelligit. In eadem ſignificatione ſumitur particula, *Princeps*, teſte Cic. in Verrem, act. 7. *quiſquis in fuga poſtremus ita in periculo princeps.* Liui. *lib.* 1. *decad.* 3. *de Annibale* ita ait *Princeps prælium inibat, vltimus confecto prælio recedebat.*

53 *Secundò* ex diſpoſitione, & verbis prædictarũ Conſtitutionum, dum enim loquuntur de Cathedralibus, ſimpliciter loquuntur de Dignitatibus; dum verò agunt de Collegiatis, nõ ſimpliciter, ſed de dignitatibus principalibus loquuntur, per neceſſe dicendũ eſt ibi de ſolis primis Dignitatibus, non autem de aliis inferioribus agi, quod facilè colligitur ex iſta diſcretiua loquutione, quæ clarè demonſtrat intentionem, *l. quantum*, §. *idem reſpondit*, *ff. de fundo inſtr.* latè Surd. *conſ.* 426. *n.* 18. *lib.* 3. Deinde hoc ipſum deprehenditur ex illa particula, *ipſæque*, quæ eſt perſonaliſſima, ac proinde non ad alias, quàm ad primas Dignitates dumtaxat extendenda, Bald. *conſ.* 304. *libro* 4. Natt. *conſ.* 163. *num.* 8. plures citati per me *de dictionibus vſufreq. dict.* 177. *n.* 5. *ſecundum Lugdun. impreſſ.* & paſſim dicimus de clauſ. *à nobis ipſis*, in breuioribus Cameralibus apponi ſolita, quòd non extendatur ad alios Pontifices, vt videtur probare tex. *in cap. litteris* 39. *de reſcript.* iunctis iis, quæ adduximus *in tract. de clauſul. vſufreq. clauſ.* 90. Nec obſtat quòd Pontifices in dictis conſtitut. vſi fuerunt plurali verbo, *principalibus*, quia cùm non de vna Eccleſia Collegiata, ſed de omnibus Eccleſiis Portugalliæ agerent, ideò dum controuertitur de aliqua ex iſtis, tunc

54 eius reſpectu † pluralitas reſoluitur in ſingularitatem, quãdo enim diſpoſitio loquitur de

pluribus

pluribus subiectis copulatis, non autem de vnò tantùm, pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates, *l. 2. §. fin. ff. de condit. instit.* Signor. post Butrigar. quem allegat. *in conf. 92. numer. 10. vers. item haec non potest adaptari*, citati per me *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris significat. appell.* 169. *num. 1.*

55 *Tertiò*, attento communi stylo, & vsu Curiæ, à quo horum Breuium interpretatio sumenda est, Veral. *decis.* 84. *num. 3. & 4. parte 2.* Rot. *decis.* 196. *numer. 2. parte 1. recent.* Stylus autem Curiæ docet particulam illam, *principales*, de primis dumtaxat intelligi, vt in fortioribus terminis videmus *in reg. 3. Can-*

56 *cell.* † quæ non loquitur simpliciter de Dignitatibus in Cathedralibus, sicut in dictis Beruibus, sed de maioribus post Pontificalem, & de principalibus in Collegiatis, & tamen comprehendere primas tantùm Dignitates in Collegiatis, non autem cæteras Dignitates inferiores, resoluunt *ibi* Mandof. *q. 3. numer. 2. vers. contrarium*, Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 21. num. 7.* Nicol. Garc. *de benef. part. 5. cap. 5. numer. 262.* Ego ipse *de officio & potest. Episcop. part. 1. art. 2. gloss. 17. numer. 30. & part. 2. alleg. 45. num. 16. & part. 3. alleg. 57. num. 7.*

57 Eodem modo intelligitur Indultum primariarum precum à Paulo V. Ferdinando Imper. concessõ, dum *in* §. 2. habet hæc verba, *dummodo Dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis post Pontificales maiores, aut Collegiatis principales*, &c. & ideò Erasm. à Cochier *in schol. super illa verba, aut Collegiatis principales, lit. N. pag. 42.* quærit tantummodo quæ dicatur principalis Dignitas, quæ ibi excluditur, & se remittit ad dicta *in comment. ad reg. 3. Cancell.* Et denique sic intelliguntur, & practicantur dispensationes Apostolicæ pro illegitimis dum excipiunt principales Dignitates in Collegiatis, vt primas tantùm distributiuè capiant, sicut quotidianus vsus obseruat, qui est notorius, & probatione non indiget, Mantic. *decis. 59. numer. 8. & 9.*

58 Non obstat, quòd exempla suprà adducta de reseruatione *reg. 3. Cancellariæ*, de primariis precibus, ac dispensationibus pro illegitimis, videntur esse odiosa, ac proinde nil mirum si restringantur, & strictè interpretentur, quia illa nihilominus aliqua ex parte fauorabilia considerari possunt, at Constitutiones præfatæ à Iure exorbitant, & odiosiores sunt. Nam quoad reseruationes, licèt quodammodo odiosæ censeantur respectu Ordinariorum, nihilominus fauorabiles indicãtur non habito respectu ad incidens præiudicium Ordinariorum, sed ad principalem Papæ intentionem, quæ est prouidere Clericis, pauperibus, & personis benemeritis Romanam Curiam sequentibus, Simon. *de reseruat. quæst. 5. circa finem*, Rot. *decis.* 457. *n. 11. par. 1. diuers. & in Comen. capella 7. Februarij 1620.* coram *bonæ memoriæ Remboldo.* Et quoad primarias preces dicendum eas etiam posse dici fauorabiles, cùm Pontifex illas concedens motus fuerit ob fauorem, & merita Cæsaris, iuxta doctrinam Baldi *in l. 1. colum. 10. vers. sed hic quæro de effectu, C. de summa Trinit.* & Bart. *in l. exceptionem, ff. de condictione in deb.* tum quia Principum priuilegia latè sunt interpretanda, *l. vlt. de constit. Princip.* vt videmus in facultatibus dispensandi, quæ, vti fauorabiles extendi possunt, Sanch. *de matrim. lib. 8. disp. 2. num. 1. cum sequentib.* etiam ad casum mixtum, Pute. *decis. 39. n. 1. ad fin.* & in ipsis dispensationibus potest aliquo modo ratio fauoris considerari, Sanch. *d. lib. 8. disp. 1. à n. 5.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resolut. 195.*

59 Quòd autem istę Constitutiones sint odiosæ, & Iure exorbitent, latè constat ex dictis, & in specie Rota *decis. 307. n. 7. & decis. 355. n. 5. vers. cùm tamen p. 2. recentiss.* & quòd in eis nihil fauoris considerari possit, ex eo apertè ostenditur, quia si illa propter odium parentum, vel propter suspicionem, quæ haberi potest, ne descendentes ex illo genere infecto, maiora crimina imitentur, rationabilia, & in aliquo fauorabilia existimemus, hoc esset si ad summum ad quartum gradum fuissent restricta, argum. *cap. 2. §. credentes, & cap. vt commissi, §. credentes & cap. statutum il 2. de hæres. lib. 6.* Sed cùm illa prohibeant ne beneficia ibi expressa personis ab Hebræis originem trahentibus vsque ad septimum gradum inclusiuè, vllis non exceptis, conferantur, iam odium parentum, vel suspicio à iure considerata, in existentibus vltra quartum gradum minime potest timeri, cùm si quæ macula parentes tetigit vltra quartum gradum, præsumatur extincta, *l. non facilè ff. de gradibus cap. non debet, de consanguinit. & affin.* tum quia in veteri lege etiam Moabitæ vltra illum gradum non repellebantur ab Ecclesia, *c. cito* 1. *q. 1.* vt optimè considerauit Reuerendiss. D. Anton. Ricc. *d. tract. de neophytis c. 6. num. 16.* D. Mari Cuteli *d. nota 73. n. 6. pag. 212.*

60 Demùm, quia in executione litterarũ executorialium Rotæ, pro falso de impuritate notatis, plura nascuntur impedimenta, & datur occasio recurrendi ad iudices laicos, ipsa Sacra Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apostolicas in huiusmodi negotiis plurimùm desiderat, cũ aliquando necdum tot subterfugiis paritionem protrahere tentent, sed etiam Notarium exhibentem litteras Rotales, & procurato-

rem,

tem, vel ipsum Principalem instantem pro exequutione acrioribus verbis impetunt, & à iudicibus secularibus absque metu censurarum capi faciunt; graue enim delictum, & deterrimi exempli est inobedientia, & contumacia, glos. *in cap. duo desunt 96. dist.* Abb. *in cap. 1. n.* 10. & *ibi* Rip. *n. 29. de iudic.* Couar. *in cap. alma mater, part. 1. §. 9. n. 3. de sent. excom. lib. 6.* quippe quæ ex contemptu proficiscitur, & alios ad contemptum prouocat, & ideo censuris coërcenda. Ita hæc omnia piè dicit Rot. *in Cordub. dimidiæ portionis 1. Iulij* 1630. coram *R. P. D. Merlino.*

Post primam huius tractatus impressionem inueni litteras in forma Breuis per sanctæ memoriæ Clementem VIII. ad Catholicum Regem nostrum Philippum II. transmissas, vbi disertissimis verbis deplorat hac de re violatam iurisdictionem Ecclesiasticam Regno Portugalliæ, quæ cùm passim non inueniantur, eas hic apponere non dubitaui, prout sequitur.

61 *CLEMENS, Papa VIII. Charissime in Christo fili, salutem & Apost. benedictionem. Clamor grauium incommodorum, quæ in Regno Portugalliæ, magna cum Dei offensione, & animarum detrimento quotidie magis excrescunt, venit ad Nos, vt eam iam nobis diutius dissimulare non liceat, neque à Maiestate tua Catholico Rege, tanta erga Deum pietate, tanto erga Apostolicam Sedem obseruantia vllo modo sit amplius toleranda. Iurisdictio Ecclesiastica in Regno Portugalliæ palam violatur, sacrosanctæ Apostolicæ Sedis auctoritas, quam Christianissimi Reges, & Principes ab omni antiquitatis memoria, suo & populorum suorum sanguine defendere non dubitarunt, passim, & publicè in Regno Portugalliæ imminuitur, in Regno inquam Christiano & quidem te Rege per Dei gratiam viuo, atque incolumi. Nam vt multa silentio prætereamus, illa certè non silere possumus, nec sine multo dolore referre, quod venerabiles Fratres nostri Archiepiscopi cum rei Ecclesiasticæ controuersia agitur, à laicis hominibus ad seculares Iudices pertrahuntur, quasi noster Apostolicæ Sedis Legatus in eo Regno non esset, aut nullus omnino Apostolicus Minister existeret, ad quem iustitiæ consequendæ gratia confugere liceat. Quid? quod Ecclesiasticæ sententiæ Ecclesiastico iudicio iterum atque tertio confirmatæ à prophano Iudice reuocantur, & ne inspectis quidem causæ actis nullæ, atque irritæ declarantur? Quin etiam (quod dictu horribile est) eo progressa secularium Iudicum audacia, vt censuras Ecclesiasticas ab Ecclesiastico Iudice rectè, atque ordine latas, & excommunicationis sententiam non esse seruandam pronuncient, & declarent. Denique eò res redacta est, vt dum plerique omnes Ecclesiastici Iudicis sententia damnati ad Iudicem Regiæ Conoræ appellant, & illud contumaciæ suæ siue laici, siue Clerici profugium habent. Iam omnia fere Ecclesiastica iudicia, & ipsa etiam Apostolica decreta in Portugallia eludantur. Nulla enim in re magis hoc tempore videtur priuigilare Iudicum, & gubernatorum Regni illius industria, & diligentia, quàm in opprimenda iurisdictione Ecclesiastica, & tunc maximè se egregiam laudem reportare, & de tua Maiestate benemereri arbitrantur, cum simulato iure, quave iniuria, siue astu, siue vi aliquid de iure, & auctoritate Ecclesiastica detrahunt, & imminuunt, ad se pertrahunt, & adiungunt. Pessimo sane consilio, & detestabili; nihil enim alienius non solùm à tua pietate, sed vera vtilitate, & recta Regni illius gubernandi ratione. Quid enim boni expectandum? aut quid non potius metuendum mali? cum sacrorum Canonum disciplina infringitur, cum summorum Pont. Constitutiones, & veneranda Conciliorum decreta violantur, cum termini, quos posuerunt Patres nostri, reuelantur, cum Ecclesiasticæ auctoritati, & dignitati, quæ antiquissima esse debet, derogatur. Denique, quod animus horret cogitare, cum Rex Regum Deus ipse contemnitur in ministris suis, de quibus illud est insigne Christi Domini prenunciatum. Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit. Audi igitur Nos fili charissime, qui te verè in Domino amamus, qui te in visceribus Christi gerimus, qui te in hoc sæculo, & multò magis in futuro omni gloria & felicitate florentem esse cupimus, qui pro tua, & Principis filij tui Nobis dilectissimi salute, & incolumitate assiduè Deum deprecamur, qui nihil magis optamus,*

optamus, quàm vt tot Regna, & Nationes, quæ à Deo bonorum omnium auctore habes pacatas, & tranquillas, vnico filio tuo, & nepotibus tradas, & relinquas. Audi non tam blanda, & beneuolentiæ specie fucata, quàm vera, & salutaria. Fallunt, & falluntur qui in Ecclesiastica iurisdictione minuenda ius tuum retinere, & vtilitati tuæ seruire se iactant. Errauerunt ab vtero, loquuti sunt falsa, & siue scientes, siue imprudentes magnis malis, & quod dicere necesse est, Regno euertendo viam muniunt. Nemo te magis Christianæ Reip. calamitates nouit, nemo prudentius de illis te vno iudicare potest, qui iudicio abundas, & diuturno maximarum rerum vsu excellis. Reuoca quæsumus ad animum tuum superiorum temporum memoriam. An non hæc semina ingentem malorum segetem ediderunt? An non per has rimas, & per hos cuniculos hæreses ingressæ, longè latéque peruagatæ sunt. An non ex illis veluti fauillis maxima sunt incendia incitata? Quibus Regna & Prouinciæ quamplures miserandum in modum conflagrarunt. Nimiam iam nos experientia docuit; Vbi ius Ecclesiasticum læditur, vbi Apostolicæ Sedis auctoritas labefactatur; vbi Dei ministris debitus honos, & reuerentia non habetur; vbi denique quæ Dei sunt, Deo non redduntur, ibi Regum potestatem, Regnorum quietem, populorum obedientiam, Religionis integritatem diu consistere non posse. Agè igitur, fili charissime, pro tua pietate, & æquitate, proque tua perpetua erga hanc Apost. Sedem obseruantiam, cuius te obedientissimum filium esse ad hæc Beatorum Apostolorum sacra corpora, tanquam in totius Orbis terræ theatro per Legatos, & Oratores tuos toties professus es. Cura & effice omnino, vt ministri tui se intra suos limites contineant, neve in Ecclesiastici iuris fines irrumpant, neque verbo tantùm, & lingua, sed opere, & veritate se Catholicos præstent, & obedientes Romanæ Ecclesiæ, ne forte aliquando illud de eis meritò dicatur: Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longè est. Neque enim Deus irrideri potest. Quod si animaduertimus eos obdurare corda sua, & Vos mitioribus medicamentis, & spiritu lenitatis parum (quod absit) proficere, cogemur virgam arripere, & ea potestate vti, quam dedit nobis Deus in ædificationem Ecclesiæ Catholicæ, vt in die tremendi iudicij ante tribunal Christi, & Pastoralis Officij nostri, & animarum nobis creditarum, & tuæ in primis fili Rex, cuius salutem ex intimo corde concupiscimus, rationem reddere possimus. Sed quemadmodum facile de tua Majestate nobis persuademus, multa, te inscio, fieri à ministris tuis, ita confidimus ea tibi nequaquam probari, ac propterea ea statim mandata hoc de genere daturum, quibus tam grauia incommoda penitus remoueantur, neque à Nobis necessario acriora sint remedia adhibenda. Scripsimus de hoc etiam negotio, quod Nobis valde cordi est, dilecto filio nostro Alberto Cardinali nostro & Apostolicæ Sedis in eodem Portugalliæ Regno Legato à latere, & propterea ad Venerabilem Fratrem Camillum Patriarcham Alexandrinum nostrum Apostolicum Nuntium apud Maiestatem tuam, qui tecum coram vberius aget, cui propterea vt fidem cumulatam habeas, à te requirimus. Datum Romæ apud SS. Apostolos sub annulo Piscatoris die 2. Augusti 1594. Syluius Antonian.

CAPVT XIV.

Canonicatuum, & Prebendarum prouisio ad quos spectet.

SVMMARIVM.

1. *Canonicatuum, seu prebendarum Ecclesiæ Cathedralis prouisio ad quem, seu quos pertineat, non est expresso iure cautum.*
2. *Prouisio Prebendarum in Cathedralibus ex communi Doctorum sententia est simultanea Episcopi, & Capituli.*
3. *Prouisio Prebendarum in Cathedralibus, licèt ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, tamen vllo illorum impedito, vel conferre nolente, alter refert validè.*
4. *Prouisio Prebendarum in Cathedralibus non debet fieri per Episcopum, & Capitulum collegialiter.*

5 *Digni*

5 *Dignitates Ecclesiarum Cathedralium sunt simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli.*

6 *Portiones, & dimidiæ Portiones Ecclesiæ Cathedralis sunt simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli.*

7 *Collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & è contra.*

8 *Vox Episcopi, vel alterius Prælati tanta est, quanta solius Capituli, quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum.*

9 *Beneficia simultaneæ collationis si Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt.*

10 *Papa prouisio de beneficiis simultaneæ collationis in casu discordiæ inter Episcopum, & Capitulum, est valida.*

11 *Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de beneficio simultaneæ collatiõnis, an censeatur etiam ipsum conferre, remissiuè.*

12 *Episcopus si in collatione beneficij simultaneæ collationis expresserit se conferre vigore alternatiuæ, Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi, quod contulerit.*

13 *Sede Episcopali vacante collatio stante simultanea, spectat ad Capitulum iure proprio.*

14 Regula 2. aliàs 3. Cancell. non *capit beneficia spectantia ad collationem Capituli.*

15 *Collegiata Ecclesia secularis Canonicatus, seu Prabenda vacantes spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesiæ Collegiatæ, & ad institutionem Episcopi de Iure communi.*

16 *Administratio in Collegiatis Ecclesiis spectat simul ad omnes.*

17 *Forma* cap. quia propter, de elect. *non requiritur in Canonicatuum, & Dignitatum prouisionibus faciendis.*

18 *Ecclesia non viduatur per inferiores.*

19 *Canonici votantes in Capitulo non extra votare debent.*

20 *Consuetudine, seu præscriptione, vel statuto introduci potest, quòd Prabendæ collatio in Cathedralibus ad solum Episcopum, vel è conuerso ad solum Capitulum spectet.*

21 *Collatio Prabendarum, & Canonicatuum quando ad Episcopum tantùm spectat, vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, ad Papam spectant.*

22 *Alternatiua gratia gaudens Episcopus si resideat apud Ecclesiam, aut Diœcesim suam verè, & personaliter, in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris, & Decembris, Canonicatus, & Prabendas vacantes prouidet.*

23 *Alternatiua non gaudet Episcopus absens etiam ex causa à Concilio approbata.*

24 *Alternatiuæ acceptione recepta in Dataria in aliquo mense Apostol. non incipit vsus illius nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.*

25 *Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostol. pr pter absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici quamuis ipse reuertatur de nouo.*

26 *Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.*

27 *Episcopus si initio mensis, vel per momentum abfuerit à sua Diœcesi n hil illi proderit, si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat.*

28 *Episcopus si initio mensis præsens fuerit, & vacauerit beneficium, illúdque vi alternatiua contulerit, móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa prouidebit.*

29 *Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.*

30 *Canonicatus vacaut de mense Septembris, Episcopo gaudente alternatiua, sed tunc temporis absente à sua Diœcesi, an spectet ad Papam, pro Episcopo?*

31 *Ad Papam huiusmodi prouisionem spectare qui melius resoluant.*

32 *Respondetur contrariis*, & num. 33. & 34. 35.

36 *Prouisus ab Episcopo ad sua gratia validitatem nihil tenetur iustificare, quia prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis.*

37 *Prouisus ab Ordinario quando agit ad exclusionem prouisi Apostol. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tenetur probare vacationem in mense Ordinario.*

38 *Ordinarij in prouisione non requiritur expressio beneficiorum, quæ obtinet is, cui fit prouisio.*

39 *Fructus beneficij collati ab Ordinario non exprimuntur in eius prouisione.*

40 *Episcopus non ponit clausulam* Non obstantibus, &c.

41 *Epi*

41 *Episcopi in collatione requiritur praesentia duorum testium.*

42 *Forma collationis, quae fit per Episcopum de Canonicatu, & Praebenda Ecclesiae Cathedralis vacantibus per obitum, ponitur.*

1 AD quem, seu quos pertineat prouisio Canonicatuum, seu Praebendarum Ecclesię Cathedralis, non est expresso iure cautum, vt probat Lotter. *de re benef. lib. 2. quaestion. 21. numer. 9. & 10.* quia Iura omnia, quae hac de re loqui videntur, vel loquuntur secundum consuetudinem, & ius speciale Ecclesiae, de qua agebatur, vel narratiuè, & ex suppositione factum possibile supponendo, non autem dispositiuè, & ita loquuntur textus, si bene expendantur, *in cap. fin. de supp. neglig. Prael. & in cap. ca nonscitur, de his, quae fiunt à Praelat. & in cap. postulastis, de concess. Praebend. & in cap. à collatione, de appellat. in 6.* cum aliis in hac materia allegari solitis, & ideò non mihi visum fuit Iura expendere, quae intentum probare non possunt, sed potiùs Doctores recensere, qui quaestionem hanc optimè disputarũt. Quare Compostel. *in cap. cum Ecclesia Vulterana 31. de elect.* quem sequuntur Selu. *de benef. par. 2. q. 22. casu 4. à num. 12.* Duaren. *de benef. lib. 3. cap. 4.* Bursat. *cons. 126. num. 45 lib. 2.* Quintanad. *de Ecclesiast. lib. 1. cap. 5. numero 4.* existimauit prouisionem huiusmodi spectare ad Episcopum cum consensu Capituli.

2 At communis Doctorum sententia tenet ad Episcopum, & Capitulum simul spectare, & dici solere prouisionem praebendarum in Cathedralibus esse simultaneam Episcopi, & Capituli; quia Episcopus vti caput, & Canonici, vti membra constituunt in Ecclesia vnum corpus, *cap. nouit, de iis quae fiunt à Prael.* Quare hanc partem tenent glos. *verb. postulauit, in cap. cum Ecclesia Vulterana*, glos. *verb. communiter in d. cap. fin. de suppl. negl. Prael.* Federic. de Senis *cons. 232. casus talis, in princ.* Ioann. Andr. *numero 24. in d. cap. cum Ecclesia* vbi Panorm. *col. 3. num. 8.* Anan *num. 4. vers. nota quòd in Ecclesia*, Rebuff. *de nominat. q. 8. numero 3. & cons. 60.* Mandos. *in reg. 8. Cancell. q. 14. ex num. 2. & cons. 28. numero 7. & cons. 29. numero 1.* Franc. Marc. *Delphin. decis. 109 num. 4. vol. 2.* Camill. Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit. 29. numero 22.* Lotter. *d. lib. 2. q. 21. num. 8.* Pereg. *cons. 28. num. 1. tom. 2.* Rendina *in prompt. recept. sent. tom. 1. tit. 4. num. 9.* Nicol. Garc. *de benef. part. 5. cap. 4. ex numero 13.* Card. Tusch *tom. 1. lit. A. concl. 35. ex numero 1. & lit. E. conclus. 261.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 45. numero 5. cum seqq.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. par. 4. collect. 1388.* & secundùm hanc sententiam fuit saepè saepiùs in Rota tentum, & signanter apud Cassador. *decis. 22. de Praebend.* & apud Pute. *decis. 172. lib. 3. in vtraque edit.* & apud Mantic. *decis. 56. num. 2.* & apud Seraphin. *decis. 980. numero 2. & 9. decis. 1296. numero 7. & decis. 1402. numero 4. & decis. 1091. numero 3.* & apud Caualer. *decis. 97. num. 2. & parte 1. recent. decis. 232. numero 2. cum seqq.* & apud Greg. XV. *decis. 95. num. 1. & in Vrgelen. optionis 10. Ianuarij 1622.* coram *bonae mem. Remboldo, & decis. 124. numero 1. & decis. 683. num. 1. p. 1. & decis. 245. num. 2. p. 2.* in posthum. Farin. alias *p. 3. & 4. recent. & in Ferrarien. Canonicatus 11. Decembris 1624.* coram *bonae memor. Vbaldo* sen. Ferentil. *ad decis. Barrutti 805. n. 10.*

3 † Quorum vno impedito alter solus confert, Oldrad. *cons. 260. Principium.* Feder. de Senis *cons. 1. numero 7. vers. praeterea*, Card. Tusch. *tom. 3. lit. E. concl. 262.* Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 7. q. 23. num. 39.*

4 Nam licèt collatio, si ab altero eorum tantùm fiat, nulla sit, tamen ex quo ius conferendi competit cuilibet in solidum, si vnus conferre nolit, censetur consentire collationi per alterum factae, ex adductis per Gonzal. *d. glos. 45. à n. 69.* & Pute. *decis. 116. lib. 3.* notabiliter dicit quòd huiusmodi collatio non debet fieri per eos collegialiter, quia Episcopus, & Capitulum in hac prouisione considerantur vt duo corpora, quae ad inuicem non confunduntur, & idem Pute. *decis. 62. de Praebend.* quem sequitur Lotter. *d. q. 21. num. 24.* tenet simultaneae locum esse si conferat Episcopus solus, vel Capitulum solum; statim enim ius acquiritur prouiso, cum sufficiat alterum non contradicere: nam quamuis sit actus simultaneus, est tamen in solidum apud vtrumque, & sic diuiduus respectu exercitij; quocirca nihil est quin possit fieri separatim, Achil *decis. 4. n. 9. & 10. de praebend.* Gonzal. *d. glos. 45. in princ. num. 52.* Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 4. num. 42.* & hanc sententiam probauit Rota *in Terraconen. sacristiae 19. Martij 1602.* coram *Iusto*, & apud Coccin. *decis. 212. num. 4.* Et propterea dum explicatur per vnum, nec alius contradicit, remanet in statu validitatis, Achil. *d. decis. 4. num. 11.* etsi Papa interim conferat cum claus. *dummodo tempore datae, &c.* quia per illam censetur praeseruatum ius ex tali prouisione acquisitum quantumcunque ea prouisio possit videri imperfecta, Pute *d. decis. 62.* Lotter. *d. q. 21. numero 26. & 27.* vbi *num. 28.* post Seraphin. *decis. 980. num. 11.* subdit quòd si diuidatur exercitium istius iuris inter Episcopum, & Capitulum (vt fieri consueuit) aut per turnum, aut per genera beneficiorum, vt scilicet Episcopus conferat vnum, & Capitulum conferat aliud genus, habebuntur istae omnes prouisiones tanquam simultaneae

simultaneæ, & coniunctim factæ, quia licèt exercitium sit diuiduum, non est tamen diuiduum ius illud potestatis, & *num.* 33. aduertit quòd dum Episcopus confert solus, non statim interpretabimur eum voluisse facere collationem priuatiuè ad Capitulum, sed potiùs eidem Capitulo præseruare ius suum, veluti actui traditionis possessionis implicitum.

4 In perquirenda verò ratione prædictæ principalis resolutionis laborant Doctores; quidam enim id constituunt in magna communione, quam habet Episcopus cum suo Capitulo, itaut dicantur constituere vnum corpus, *d cap. nouit*, referunt Bellam. *decis.* 69. *numero* 2. *de Præbend.* & Lotter. *d. q.* 21. *num.* 13. & 14. Alij, & meliùs, id euenire contendunt quòd Præbendæ in Ecclesia Cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & Capituli, vnde siue de hoc expressè liqueat, siue præsumatur, videtur æquale ius vtrique competere, ne aut Episcopus, aut Capitulum Canonicos minus gratos sortiatur, & hanc rationem posuit Abb. *in cap. cùm Ecclesia Vulterana, sub numero* 8. *vers. ego dicerem, de elect.* quem probauit Præpos. *in cap.* 1. *col.* 7. *vers. Panormit. dist.* 22. & cum hac ratione transiuit Rota *apud Bellam. d. decis.* 22. *sub numero* 1. *vers. alto tempore, de Præbend.*

5 Amplia supradictam resolutionem procedere etiam in Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis, glos. *in verb. disponit, in d. cap.* 1. *dist.* 22. Et bene resoluunt Cassal. *decis.* 22. *sub numero* 2. *de Præbend.* Rebuff. *cons.* 60. *col.* 2. *vers. & licèt varia*, Rota *in Barbastren. Archipresbyt.* 15. *Iunij* 1615. coram *R. P. D. Pirouano*, Nicol. Garc. *d. parte* 5. *cap.* 4. *num.* 20. vbi *in addit, num.* 21. plures Rotæ decisiones refert, Caualer. *decis.* 238. *à princ.* vbi *numero* 2. aduertit quòd potest induci diuersa, vel contraria consuetudo, & Nicol. Garc. *d. loco n.* 27. refert quòd in multis Ecclesiis Hispaniæ, quamuis in Præbendis Capitula habeant collationem cum Episcopo, in prouisione tamen Dignitatum nihil habent, sed ad solum Episcopum spectat, vt in Ecclesia Burgen. Segobien. Carthaginen & Abulen. nouissimè Theodos. Rube. *in singular. Rotæ tom.* 2. *pag.* 2. *circa stylum.* §. 7. *pag.* 25. Lotter. *d. quæst.* 21. *num.* 19.

6 Amplia etiam in Portionibus, & dimidiis Portionibus Ecclesiæ Cathedralis habere locum simultaneam Episcopi, & Capituli collationem vt pluries Rota iudicauit in decisionibus citatis per Gonzal. *d. glos.* 45. *numero* 42. & per Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *numero* 21. & per Aloys. Ricc. *d. collect.* 1388. *vers. nihilominus*, & signanter *decis.* 683. *n.* 4. *p.* 1. *recentissim. & in d. Barbastren. &* in alia *Parmen. beneficij* 10. *Martij* 1619. coram *Card. Pamphilio iun.* Quicquid dicat Lotter. *d. quæst.* 21. *numero* 20. & 21.

Quamuis in aliis beneficiis suæ diœcesis Episcopus vsque adeò super iure conferendi de Iure communi fundatam habeat intentionem, *cap. omnes Basilicæ*, *cap. nullus* 16. *q.* 7. tam respectu beneficiorum existentium de tempore talis actus, quàm erigendorum, Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 21. *à numero* 77. nihilominus hoc nomine sibi locum vendicat in Canonicatibus, & Præbendis Cathedralis Ecclesiæ, cùm in iis Episcopus non habeat hanc solidæ collationis vniuersalem causam, Lotter. *d. q.* 21. *num.* 81. vbi *n.* 82. addit quòd propterea quando Episcopus, & Capitulum se adiuuicem circa huiusmodi collationem protrudunt, prætendendo liberam collationem, non autem simultaneam, & vertitur quæstio super maioi intentione, nihil aliud cõsideratur, quàm ipsa possessio de facto respectu cuiuslibet Canonicatus, & Præbendæ, quæ tunc demum iustificatur, si collatio effectuata appareat, & *num* 75. monet nihil potiùs esse ad alterutrius intentionem fundandam, quàm docere Præbendam, de qua contenditur, ant etiam omnes dotatas fuisse de propriis redditibus, aut pro earum erectione, suppressa & applicata fuisse beneficia, quæ priùs essent ad propriam electionem.

Vtrùm etiam id ipsum procedat in Canonicatibus Doctorabilibus, quibus annexum est onus lectionis, vel aliud? Vide latè Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæst.* 21. *numero* 117. *cum multis seqq.*

Limita in Ecclesiis Regularibus, in quibus simultanea locum non habet, cùm in eis diuerso iure vtamur, nam si exemptæ non sint, Episcopus fundat intentionem suam super libera potestate conferendi *cap.* 1. 18. *quæst.* 2. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 23. *numero* 21. Seraph. *decis.* 1353. *numero* 3. *vers. etiam in Regularibus*; at vbi proceditur per præsentationem: vel electionem, ipse idem fundatam habet intentionem suam pro iure instituendi, & confirmandi, Abb. *in cap. cùm venissent, sub num.* 9. *vers. & idem dicit, de instit.* adeò quòd Conuentus habeat quidem electionem Prælati, Episcopus verò confirmationem, vt per tex. innuit glos. *verb. instituere in d. cap.* 1. 18. *q.* 2. Abb. *in cap. cùm venerabilis, sub numer.* 45. *vers. dic tamen, de except.* Si verò sint exemptæ, & de Conuentionalibus agatur, indubitatum est prouisionem spectare ad Prælatum, & Conuentum simul; si verò non sint Conuentualia, ad solum Prælatum, vt post Ioan. de Selua *in tract. de benef. p.* 2. *q.* 12. *ex num.* 45 & 51. declarat Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 23. *num.* 20. & 21.

In his collationibus simultaneis Episcopi 7 &

& Capituli, tantam potestatem haber Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & è contra, *l. Titio, & heredibus, ff. de vsufruct. l. mulierum liberis ff. de hered. instit.* Selu. *de benef. par. 2. q. 17. numero* 9. Rot. *decis.* 783. *lib.* 3. *parte* 3 *diuers.* Gonzal. *d. glos.* 45. *à num.* 51 Nicol. Garc. *d. c.* 4 *numero* 28. Lottor. *d. lib.* 2 *q.* 21. *numero* 39. Verùm hac in re Rota *in vna Cæsar augustana electionis* 20. *Martij* 1623. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano* censuit opinionem Host. *in cap. postulastis, de concess. Prab.* tenentis tantam esse

8 † vocem Episcopi, vel alterius Prælati, quantam solius Capituli, habere locum quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de Iure Communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum, quia tunc vox Prælati computatur pro vna voce, secundùm Collect. *in d. c. postulastis n.* 5. Abb. *num.* 14 Imol. *numero* 16. *vers. quod tamen an sit verum*, Anchar. *numero* 9. *vers. contrarium determinat ipse*, Cardin. *num.* 5. Ioan. Andr. *numero* 10. & latissimè *in c. pen. de appel. in* 6. Feder de Senis *cons.* 1. *ex numero* 7. Abb. *cons.* 37. *num.* 2. *in fine*, & *numero* 3 *p.* 2. & fuit resolutum *in Placentina voti* 26. *Aprilis* 1599. & 6. *Nouembris* 1600. & 16. *Decembris* 1604. coram *bona mem. Penia*.

9 Si autem Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia ad inuicem se impediunt, vt post multos à se relatos resoluunt Gonzal. *d. gloss.* 45. *numero* 58. Nicol. Garc. *d. c.* 4. *num.* 29. vbi *numero* 33. *cum seqq.* ex multis Sacræ Rotæ decisionibus

10 ostendit, quòd † cùm neutra collatio valeat, si Papa prouideat tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius, ius, & eius prouisio erit bona. Hinc Gonzal. *vbi suprà n.* 62. refert se vidisse sæpe prouideri à Sede Apostolica de tali beneficio iure prouentionis, & prouisiones Apostolicas effectum habuisse, & citat Rot. *in Hispalen. portionis* 19. *Ianuary* 1594. coram *bona memor. Card. Pamphilio sen.* vbi etiam fuit dictum, quòd stante dicta discordia inter Episcopum, & Capitulum, Papa non tenetur conferre tale beneficium vni, vel alteri nulliter per Episcopum, & Capitulum prouisis, nec gratificari dignori.

11 Sed vtrùm Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de canonicatu, Dignitate, vel Portione huiusmodi, censeatur etiam ipsam conferre? Dubium est multùm controuersum, & Rota fuit diuisa, vt coram Putc. *decis.* 119. *in fin. lib.* 3. *in correctis*, Achil. *decis.* 4. *numero* 2. *de Prab.* Card. Caualer. *decis.* 238. *num.* 5. vide apud eos. Sed pro affirmatiua sententia faciunt quę Lott. *d. lib.* 2. *q.* 21. *à n.* 85.

12 Verùm si Episcopus in collatione expressit se conferre vigore Alternatiuæ (quæ qualitas ... Barbos. *de Canonic. & Dignitatib.* ... potest conuenire collationi Capituli) ... Capitulum tradendo possessionem nõ ... intelligi quòd contulerit, cùm eam ... vti filius obedientię in vim præcedentis collationis factæ ... r Episcopum, præsertim cùm in illo actu ... sque vlla contradictione expresserit velle ... ere litteris Episcopi. Ill... in hac materia ... magna consideratione dignum ... rum concessum Cardinali Episcopo haben... simul... neam cum suo Capitulo, non capere beneficia subiecta eidem simultaneæ, sed tantùm remouere obstacula reseruationum, & conseruare ipsum Cardinalem in sua potestate ordinaria, non autem etiam eandem potestatem ampliare, vt possit solus in præiudicium simultaneæ conferre, Cassad. *decis.* 3 *ex n.* 2. *de prinil.* Putc. *decis.* 200. *sub numero* 1. *vers. & quia indulta*, & *decis.* 93. *num.* 3. *lib.* 3. *in correct.* Greg. XV. *decis.* 291. *num.* 3. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 24. *n.* 25. & 68. Rota *decis.* 557. *p.* 3. *diuers. lib.* 3. & *in Ferrarien. Canonicatus* 26. *Aprilis* 1624. coram *R. P. D. meo Pirouano*, & *in Cremonen. Canonicatus etiam* 26. *Aprilis* 1624. coram *R. D. meo Coccino Decano*, reiecta opinione Nicolai Garc. *de benefic. p.* 5. *c.* 1. *numero* 628. non aduertentes Cassador. *decis.* 8. *de prabend.* super qua se fundat, procedere secundùm terminos rex. *in cap. cum illis* §. *vlt. de prabend.* cuius dispositio respicit Cardinales indultarios non habentes ordinariam collationem, prout intelligunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel gl.* 24. *n.* 66. Moneta *de opt. canon. cap.* 3. *q.* 3. *num.* 89. & 90. Vnde quando collatio præbendarum est simultanea, indultum concessum Episcopo suffragatur Capitulo, cx quo est annexum Episcopo, vt per text. *in l. commune fundum* 10. *ff. quemadm. serui amit.* tenuit Rota *in Cremonen. Canonicatus*, & *in Gerunden. administrationis* 2. *Decembris* 1630. coram *R. D. meo Coccino*, cuius meminit Ferentil. *ad decis. Buratti* 805 *num.* 11. Ex his quidem S. D. N. Vrbanus VII. per suam Constit. incip. *Sanctissimus* 10. *Septembris* 1626. declarauit in indultis huiusmodi minimè conseruari Capitulis Cathedralium ius nominandi, eligendi ve, aut simultaneam, neque eiusdem talia indulta in aliquo suffragari, quæ reperitur impressa *in fine mei tract. de officio & potest. Episcopi*, inter Constitutiones, & decreta *ibi* relata *pag.* 17.

13 Sede autem Episcopali vacante collatio, stante simultanea, spectat ad Capitulum iure proprio, *cap.* 1. *ne sede vacante*, *libro* 6. Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut à numero* 74. Quarant. *in sum. Bullary verb. Capitulum Sede vacant. vers. qua conclusio pag. mihi* 138. & sequenter non intrat † *reg.* 2. *aliàs* 3.

14 *reseruatoria*, quia non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli, vt fuit di-

ctum in *Salamantina Portionis* 25. *Iunij* 1599. coram *recolendæ mem. Card. Millino*, vbi etiam fuit resolutum procedere etiam quòd vigore concordiæ prouisio spectaret iure proprio ad liberam collationem illius, qui est in turno, quia per hanc concordiam non diuiditur proprietas iuris conferendi, sed remanente communione in proprietate diuiditur tantùm exercitium, propter quam diuisionem exercitij ius conferendi spectat ad illum, qui est in turno, & ideò etiam est locus alternatiuæ ad fauorem Episcopi; quia prouisio in suo turno propter diuisionem exercitij spectat ad eius liberam collationem, & non cum aliis, sed Sede Episcopali vacante hoc fundamentum cessat, quia concordia in hoc casu non habet locum, & cessante concordia cessat diuisio exercitij, & remanet collatio communis, & existente collatione communi, collatio Sede Episcopali vacante est libera Capituli, vt suprà diximus.

15 Collegiatæ quoque Ecclesiæ secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes, spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesiæ Collegiatæ, & ad institutionem, seu confirmationem Episcopi de Iure cummuni Ita Federic. de Senis *cons.* 34 *Quæritur, per tot. & cons.* 73. *numero* 2. *vers. nam alqui.* Mohedan. *decis.* 297. *numero* 2. Pute. *decis.* 130. *libro* 1. *in correct.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 6. *collect.* 2451. *vers octauò nota.* Bisignet. *decis.* 8. *de præbend.* Ægid. Bellam. *decis.* 69. & 717. Ioan. de selua *in tract. de benef. p.* 2. *quæst.* 22. *vers. quintus casus*, Marc. Anton. Cuch. *instit. canon. minor. lib.* 2. *tit.* 6. *vers. in quarum collatione*, Borrel. *in sum decis. tom.* 1. *tit.* 29. *numero* 19. Garc. *p.* 5. *cap.* 4. *numero* 6. Ferentil. *vbi suprà numero* 13. Card. Tusch. *tom.* 1. *lit. C, conclus.* 36. *à princ. & conclus.* 459. *ex numero.* 2. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 21. *numero* 135. Gonzal. *d. glos.* 55. *ex numero* 50. & sic non pertinent de Iure ad liberam solius Episcopi collationem, Cassad. *decis.* 22. *de præben numero* 3. Rota *decis.* 289. *num.* 2. *p.* 1. *in posthumis*. Farin. aliàs *p.* 3 *recent.* nisi contraria sic consuetudo, quæ attendi debet, ex eod. Federic. de Senis *d. cons.* 34. *num.* 2. Cassad. & Rota *locis cit.* Cuch. *d. loco*, & Card. Tusc. *d. conclus.* 36. *numero* 2. & 3. qui etiam teneut in prima erectione Ecclesiæ Collegiatæ ordinationem spectare ad Episcopum, ex quo à principio non extat Capitulum. † Sic

16 etiam apud omnes simul debet esse administratio, *cap nouit, cap. quanto, cap. ea noscitur*, vbi Abb. *num.* 4. *de his, quæ fiunt à Prælat. sine consensu Capit.* Lap. *alleg.* 31. Ioan. Selua *de benef. parte* 2. *quæst.* 22. *numero* 45. Fr. Emman. *qq. Regul. tom.* 2. *q* 61. *art.* 7. & 8. & *q.* 78 *art.* 12. & 13. Rot. *in Gerunden. administrationis* 16. *Februarij* 1619. coram *R. P. D. Verospio iun.*

17 Non requiritur tamen in huiusmodi Canonicatuum, & Dignitatum prouisionibus faciendis obseruare formam *cap. quia propter, de elect.* cùm illa non se extendat ad inferiores Dignitates, Abb. *in c. Ecclesia vestra. numero* 7. *de elect.* Imol. *ibidem num.* 3. Franc. Marc. *decis.* 922. *num.* 3. *lib.* 1. Rota. *in Leodien. Decanatus* 15. *Decembris* 1627. coram *R. P. D. meo*

18 *Priuano*, quia † Ecclesia non videatur per inferiores, glos. Abb. Ioan. Andr. Butr. & Imol. *in d. cap. quia propter*, Franc. Marc. *d. decis.* 922. *n.* 1. *lib.* 1. Rot. *in d. Leodien. Decanatus*.

19 Debent tamen ipsi Canonici votantes votare in Capitulo, non extra itaut voces eorum, qui vocauerint extra Capitulum, non sint computandæ ad augendum numerum, immò vti contempti potuerunt petere electionem sine eorum interuentu factam cassari, Butr. *in cap. auditis, num.* 8. *vers. sed certè, & in cap. Ecclesia, num.* 9. & *ibi*, Anch. Abb. & cæteri, *de elect.* Idem erit si consignata voti cedula in manibus Præsidentis non aliter expectato scrutinio continuò è Capitulo exierint, cùm voto dari debuerint in ipso actu scrutinij, non antè, expressè tex. *in cap. penult.* §. *fin. in fine. de elect. l. b.* 6. Butr. *in cap. Genesi, num* 22. & 28. *in fine*, & *ibi* Abb. *num.* 11. *eodem tit ul. in Decretalib.* & optimè aduertit idem Abb. *num.* 7. & *in d. cap. quia propter, n.* 12. non esse speciale in casu illius text proximè relati, sed generale in omnibus explicandis per Capitulum, & vniuersitatem, vt collegialiter, & simul in vnum consensus, vel dissensus præstetur, & Butr. *in cap auditis, numer.* 8. *eod. tit.* notat quòd etiam ante formam *d. cap. quia propter*, exigebatur consensus, vt in vnum, & certo tempore, & ad idem allegari solet Bald. *in l.* & *suum*, §. *dic tamen, numero.* 1. *ff. de pactis*, & *ibi* Angel. *num.* 1. immò etiam Butr. *in d. cap. in Genesi, num.* 18. postquam dixit formam *d. cap.* non habere locum in electionibus inferiorum Dignitatum, subdit, si ille tamen actus spectet ad Capitulum, fiat per Capitulum à Congregatis, vt Capitulum, & simul in vnum. Nec contrarium sentit Card. *cons.* 103. *num* 10. dum ait sufficere quòd Canonici singulariter consentiant, dummodo in Capitulo, quia per illud aduerbium, *singulariter*, nō excludit simultaneum Capituli consensum; sed excludit communem illam electionem post scrutinij publicationem ab vno nomine Capituli per verba singularis numeri faciendam in terminis *d. cap. quia propter, & d. cap. in Genesi*, vt per glos. *in eod. cap. in Genesi. verb. communiter, & verb. repeti*, & Abb. *ibi notab.* 4. *in tertio requisito, ex cap. sicut, de elect. lib.* 6. Ita Rot. *in Hispalen. Canonicatus* 18 *Februarij* 1619. coram *bonæ mem. Buratto*, inter eius impressas, *decis.* 380.

Verùm

20 Verùm licèt, vt suprà diximus,ex cõmuni Doctorum resolutione,Præbendæ in Cathedralibus sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli,& in Collegiatis ad Capitulum spectet electio,seu præsentatio,& ad Episcopum confirmatio, institutio, consuetudine tamen, seu præscriptione, vel statuto potest contrarium introduci, videlicet, quòd vel ad solum Episcopum sine Capituli consilio,consensu,vel interuentu, seu alio ministerio spectet,vt *in cap ex frequentibus, de instit. c. cum Ecclesia*, vbi Abb. *n.* 1. *&* 10. *de elect.* Selua *de benefic.p.*2.*q.* 22.*n* 32.Cassad. *decis.* 22. *n.* 1. *&* 2. *de Prabend.* Rota *decis.* 124.*num.* 1. *p.* 1. in posthũ.Farin. alias *p.* 3. *recent. & decis.* 232. *n* 3. *p.* 1. *recent. & decis.* 245.*n.* 2. *&* 3. *p.* 2 *in posthumis* Farin.aliàs *p.* 4. *recent.* vbi quòd præscriptio 40. annorum necessaria ad mutandum statum. Vel è conuerso ad solum Capitulum, vt *in cap. ex parte, de concess. prabend.* Ita Cassad. *d.decis.* 22 *n.* 2. *de Praben.* Reboff. *cons.* 60. *col.* 2. *vers. quod tamen fallit*, Gonzal. *d.glos.* 45. *in princ.num.* 71. Rot *decis.* 166 *n.* 1 *p.* 1 *diuers. & decis.* 34. *p.* 3. *lib.* 3 *etiam diuers.* Caualer. *decis.* 79 *num* 3. *& decis.* 238. *numero* 2. Vnde si soli Canonici irrequisito Episcopo consueuerunt eligere,Episcopus autem confirmare, seu instituere, valet consuetudo, tex. expressus *in d.cap. cùm Ecclesia Vulterana*; & è contra si solus Episcopus irrequisito Capitulo consueuit conferre, seu eligere, valet consuetudo ad exclusionem Capituli,*cap. ex nos. ctitur, de his, quæ fiunt à Præl.* bene Pereg. *cons.* 28.*numero lib.*2. At quia consuetudo in istis Præbendis Collegiatis repugnat Iuri communi, vtroque casu debet esse legitimè probata, & præscripta, *cap. cùm Ecclesia Sutrina, de causa pos. cap. cùm dilectus, & cap. fin. de consuet.* Peregr. *d.cons.* 28 *num.* 3. Et præscripta consuetudo dicitur Iure Canonico attento, quæ obseruata fuerit non minore spatio 40. annorum, *glos. fin. in princ. in d. cap. fin.* vbi Abb. *numero* 7. Iat. *in l.de quibus*, *num.* 45. *ff.de legib.* vbi quòd non requiritur quòd sit obtenta in contradictorio iudicio, sed solus vsus quadragenarius sufficit, Pereg. *d.cons.* 28. *n.* 4. vbi *num.* 5. quòd ad inducendam consuetudinem non requiritur aliquis titulus coloratus, cùm sufficiat solus vsus.

21 Quando verò præbendarum, & Canonicatuum huiusmodi collatio ad Episcopũ tantùm spectat, (idem erit si ad Capitulum suũ) vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris ad Papam spectant, in reliquis verò mensibus ad Episcopum, vt habetur *in reg.* 8. *aliàs* 9. *Cancellariæ.* Nam licèt Alternatiua non intret quando beneficia sunt de simultanea collatione cum Capitulo, ex Rota *decis.* 245.*num.* 1. *& decis* 683. *num.* 1. *p.* 1. *recentiss.* Seraphin. *decis.* 1296. *num.* 8. Attamen, quando sunt de libera collatione Episcopi, Alternatiua intrat, Rota coram Greg. XV. *decis* 314. *num.* 4. repetita *decis.* 232. *num.* 4. *p.* 1. *recentior*

22 †Cuius gratia si gaudere velit Episcopus, gratificationis ergo illi petenti, & acceptanti iuxta formam, quam ponunt Fusc. *de visit. lib.* 2. *cap.* 28. *n.* 33. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. gloss.* 69. *in fine*, & Ego ipse *in formulario Epis. form.* 88. 90. *&* 91.) concedit sua Sanctitas, quamdiu apud Ecclesiam, aut diœcesim suam verè, ac personaliter resederit dumtaxat, vt in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris & Decẽbris Canonicatus, & præbendas vacantes ad liberam ipsius dumtaxat non autem aliorum cum eo dispositionem, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel assensu seu interuentu Capitulorum, vel aliorum, aut aliàs pertinens, liberè prouidere valeat, dummodo aliàs dispositioni Apost. reseruati, seu effecti non fuerint, sicut pariter legitur *in ead. reg.* 9. *Cancellariæ.*

23 † Vnde colligitur Episcopum non residentẽ in sua diœcesi Alternatiua non gaudere, quãuis absens sit ex causa à Concilio approbata: nam licèt olim attẽto tenore regulæ Greg. XIII. contrarium voluisset Flamin. Paris. *de resign. lib.* 1. *q* 10. *n.* 58. quia in illa tunc non erat apposita dictio illa, *verè*: attamen cùm hodie adsit in moderna regula, dicendum videtur veram residentiam præcise requiri, & non sufficere fictam, & ideo ita sanctissimum respondisse referunt Nicol. Garc. *in add. ad sum tract. de benef p.* 5 *c.* 1. *num.* 463. Ioan. Anton. Massobr. *in praxi habendi concursum*, *p. alud.* 23. *dub.* 3. *secundum Romanam impress.* & faciunt quæ tradunt Galet. *in margarita casuum Conscientiæ. verb. Episcopus.* Stephan. Gratian. *disecept. forens. cap.* 156. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 43 *n.* 84.

De Alternatiua autem constat ex acceptione illius facta per Episcopum extracta formaliter ex libro Datariæ Seraph. *decis.* 1108. *n.* 4. Rota *decis.* 105. *n.* 2 *p.* 2. *in posthumis Farin. alias p.* 4 *recent.* Et dicitur Alternatiua, quia alternatim proceditur, vt incipiendo à mense Ianuarij, qui est D. Papæ, Februarius est Episcoporum Martius Papæ, & sic de singulis, nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. Eccles. c.* 48. *n.* 18. Episcopi, qui dictã gratiam Alternatiuæ acceptauerũt, ad tria inuiolabiliter obseruanda sunt obnoxij. *Primò*. quod in beneficiis in aliis sex mensibus Papa reseruatis, vel quomodolibet ad Sedem Apost. spectantibus: nõ se intromittant, quia Papa *in reg.* 9. *Cancel.* statuit vt Episcopi, si in collatione, aut alia dispositione beneficiorum in aliis sex mẽsibus reseruatorum, vel affectorũ se intromiserint, dicta gratia Alternatiuę eo ipso sint priuati. *II.* quòd nõ præstẽt impedimentum quominus prouisiones, & gratiæ Sãctitatis suæ debitũ nõ consequantur effectũ, similiter vsu, & facul-

tate dictæ Alternatiuæ sunt priuati, *Tertiò*, & vltimò quòd residere debeant in eorum Ecclesiis verè & personaliter, vt supra dicebamus. Ita nouissimè Marcel. Vulpe *in sua praxi cap.48. numero 22.23.& 24.& num.26. in fine*, subdit quòd si Episcopus contrauenerit in aliquo prædictorum casuum, priuatur Alternatiua ratione contrauentionis, sed non propterea priuatur suis quatuor mensibus, & *n.30.* tenet quòd si Episcopus acceptauerit gratiam Alternatiuæ in aliquo suo mense ex quatuor, putà in mense Martij, ille mensis statim acceptata Alternatiua efficitur D. Papæ. Ex quibus autem probetur acceptatio Alternatiuæ? Vide Rotã apud Postium *in fine sui tract. de manutent. decis.*279 *n.*4. Seraph. *decis.46.n.1. cum seqq.* vbi *n* 3. resoluit quòd Alternatiua ab Episcopo recusata amplius non reuiuiscit, sed dicitur consumpta. Et quòd Alternatiua non comprehendat beneficia simultaneę collationis, tenent Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel glos.*45. Nicol. Garc. *de benef. p. 5. c. 1. num.* 474 Beltramin. *ad Gregor. XV. decis.95.n.6.* vbi *n.7.* differit quid dicendum quando Episcopus & Capitulum diuidunt per turnum ius, & exercitum conferendi beneficia simultaueæ collationis? Sed circa vsum Alternatiuæ huiusmodi, an & quando amittatur, & quot menses ea amissa remaneant Episcopo, solet sępè sæpiùs dubitari, pro cuius dubij decisione quatuor regulæ sunt à nobis proponẽdæ, & explicãdæ.

24 *Prima* igitur est. *Alternatiua acceptatione recepta in Dataria in aliquo mense Apost. non incipit vsus illius, nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.* Ratio est, quia acceptatio, vel non acceptatio Alternatiuæ est in sola facultate Ordinarij qui si acceptauerit in principio alicuius sui mensis, sibi imputet, cùm potuisset acceptare post finem talis mensis; si verò acceptauit in aliquo mense Papæ, non est rationi consonum, vt hoc Papæ præiudicet, cùm ipse etiam posuerit in facultatę Ordinarij quando velit acceptare Alternatiuam, refert me citato Azeued *d. par.1.cap.6.num.75.* Et Alternatiuæ vt locus esse incipiat non requiritur scientia Episcopi de illius impetratione, quia eius consensus satis iustificatur ex litteris ab eodem Episcopo ad Curiam transmissis pro impetranda hac gratia alternatiuæ, & ideo non est opus alia scientia ipsius Episcopi, sed perfecta gratia, statim sequuto consensu Papæ, cœpit esse Apostolicus qui primus successit mensis post acceptatam Alternatiuam, Gonzal. *ad reg.8. Cancell glos.63. numero* 20. Nicol. Garc. *de benef p.5. cap.1. § 12. num.764.& 768.* Rota *decis.144 p.2. recentior.* & apud Postium *in fine sui tract. de manutent. decis 279. num. 4.*

25 *Secunda* regula *Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici propter absentiam Ordinarij semper remanent Apostolici, quamuis ipse reuertatur de nouo.* Ratio est, quia Ordinarius lucratur illos duos menses Papæ, Aprilem scilicet, & Octobrem, absque aliqua mẽsiũ ipsius permutatione, & nullo alio nisi residentiæ onere adiecto. Vnde cùm eos gratis accipiunt, æquissimum erit, vt quantocunque paruo tempore à sua diœcesi absfuerit, illos amittat, ita vt semel facti Apostolici, semper remaneant Apostolici vsque ad vltimum diem illius mensis, quo absfuerit. Et licèt ratio exigere videretur, quòd redeunte Episcopo, & sic cessante causa suspensionis vsus Alternatiuæ, cessaret effectus suspensionis ad regulam, *Cessante causa cessat effectus*, cùm tamen fuerit ad initio acquisitum ius Papæ in illo mense integraliter, & non per dies mensis, intrat limitatio, quòd cessante causa non cessat illius effectus, vbi ius iam fuit quæsitum alteri ex causæ existentia; quamuis enim illa postea deficiat, ius tamen illud quæsitum retinetur, Ioann. And. *in regul. decet, numero 5. ad fin. vers. & eidem in similibus, de regulis iuris in 6.* Tiraquel. *in tract. Cessant. causa, limitat. 11. numero 1.& 2.* Non obstat, quòd hoc modo Episcopus egeret noua acceptatione Alternatiuæ, quia cùm ipse per absentiam non amittat proprietatem Alternatiuæ, sed solùm suspendatur illius vsus, & Papa habet ius quæsitum in illo mense, resultat quòd finito mense absque alia noua acceptatione intret vsus Alternatiuæ, vt in simili habet indultum percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vsque ad quinquennium, si aliqui de speciali priuilegio fructus dicti primi anni debeantur, licèt non possit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri est ius quæsitum, non propterea amittit indultum, sed eo vti poterit in fructibus anni sequentis, *glos. fin. in cap. si propter in 2. intellecta, vers. alij dicant*, & *ibidem* Butr. *num. 4. & 1. vers. ista ratio, de rescript. in 6.* Nec etiam obstat si dicatur, quòd si Episcopus non gauderet vsu Alternatiuæ statim post ius reditum, contractus diceretur claudicare, atque ita vel standum esse Alternatiuæ in totum, vel ab ea recedendum. *l. Iulianus, § si quis colludente*, ibi; *aut stetur emptioni, aut discedatur, ff. de action. empti*; quia datur diuersitatis ratio inter reseruationem octo mensiũ, quæ est pura, & inter eius limitationem ad fauorem Ordinariorum cum qualitate residendi, qua stante diuersitate, & quod propter absentiam Episcopi fuit acquisitũ ius Papæ in illo mense integrali statim à principio, vt dictum fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Episcopus ab eo potest recedere, vltra quòd non est inconueniens, vt contractus possit claudicare vbi adest ratio diuersitatis, glos. & Castren *in d. §. si quis colludente.* Cagnol. *in l. singularia*

*gularia,n.*160. *cum seqq. ff. si certum pet.* Surd. *decis.*187.*n.* 11.*vers. propterea.* Ex quibus hanc secundam regulam firmauit Rota *in Papien. beneficij* 10. *Aprilis* 1617. coram *bonæ mem. de Martino Andrea*, quæ reperitur inter eius impressas *decis.* 110. *aliàs vlt.*

26 *Tertia* regula. *Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici, tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.* Ratio est, quia sicut Papa concessit Episcopis gratiam hanc distributiuè in singulos alternatos menses propter residentiam, ita censetur exigere eandem residentiam in singulos eosdem menses integros, adeò quòd non sequuta residentia initio meusis, illico totus mensis sit affectus, neque superueniens residentia in ipso mense tollat eam affectionem, quæ semel à principio totum mensem tanquam vnum indiuiduum peruasit, quemadmodum qui diurnas operas dare damnatus est, si non à manè, sed à sexta diei hora det, nihil dedisse videtur, *l.2. ff. de annuis legat.* Mens enim Papæ concedentis, & Episcopi acceptantis sufficit, vt ex illa distributione temporis in menses certos dicatur constitutum indiuiduum, id quod aliàs natura diuiduum est. *l. cùm eiusdem ff. de adil. edicto.*

27 † Vnde si initio mēsis Episcopus, vel per momentum abfuerit à sua diœcesi, nihil illi proderit si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat; reseruat enim *reg.*8. aliàs 9. *Cancellariæ*, non beneficia vacantia in mensibus ibi enumeratis, sed ipsos menses, & sic partem anni integralem, proindeque cùm initio mensis propter absentiam Episcopi sit ius quæsitum Papæ ratione mensis, semper ille mensis remanet reseruatus, vt *in d. Papien. beneficij*, curam *bonæ mem. Martino Andrea*, & priùs *in Fauentina Canonicatus* 16. *Decembris* 1585. curam *Card. Blanchetto*, & exactè fuit etiam deductum *decis.*144. *à numero* 1. *par.* 2. *recent.* Germun. *de indultis Cardin.* §. *volumus autem*, *ex n.*21. Lotter. *de re benef. lib.*2.*q.*40 *num.*87. vbi *n.*88. subdit quòd quamuis Garc. *d. cap.*1. *ex num.*695. & Gonzal *d. glos.*43. *ex n* 140. reluctentur contra Rotæ auctoritatem, ea potissimum ratione, quòd simpliciter debeat attendi tempus vacationis in statuenda, vel excludēda reseruatione, iuxta doctrinā Archid. *in c. statutum sub n.*2. *vers. Gulielmus enim, de præbend. in* 6. Rota *diuers. p.*3. *lib* 3, *decis.*774. *n.* 3. & 10. attamen hæc ratio nihil valet, cùm vinculum reseruationis iniectum sit à principio mensis, & illud totum, tanquam verum quod integrale, peruadat, vt iam dictum est quapropter quandocunque vacat beneficium semper dicetur reseruatum Papę, & sic, etiam inspecto tempore vacationis, optimè dicetur intrare reseruatio. E conuerso si initio mensis præsens fuerit Episcopus, & vacauerit beneficium, illúdque vi Alternatiuæ contulerit, móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa possidebit tanquam de reseruato: nam ab aduentu colligitur Episcopum non habuisse animum residendi per totum mensem, §. *pauonum*, *vers. reuertendi autem animum*, *Instit. de rerum diuers.* perinde ergo ac si nec tunc præsens fuisset; quia non dicitur is esse in loco, quem corpore occupat, qui mente, & animo abest, *l. postliminij captiuus, ff. de capt. & postlim. reuers.* cum latè adductis per Rot. apud Greg. *decis.* 10. *num.*3. & 4. & *per tot.* residentia enim non constituitur ex sola præsentia, seu cummoratione continua, Archid. *in cap licèt canon. num.*5. *de elect. in* 6. & in his terminis sic censuit Rot. *Eluen. beneficij S. Saluatoris* 30. *Octobris* 1602. coram *bonæ memor. Card. Lancellotto decisio.* 613. *numer.*1. *par.*4. *diuers.* & 15. *Nouembris eiusdem anni*, coram *bonæ mem. Penia*, impressa per Marches. *de commiss. tom.*1. *p.*250. *in* 2. *impress.* Vnde si Episcopus vere resideat tempore vacationis, nec detur præexistens aliqua causa remigrandi ad alium locum, in quo teneretur residere, veruntamen post factam prouisionem recessit à sua residentia, itaut nullo modo possit dici quòd per totum mensem verè ac personaliter resederit, prouisio iam facta valet, quia cùm illa fuerit facta de tempore habili, ex quo verè & personaliter residebat, non debet retractari, licèt casus postea eueniat à quo non potuit inchoari, *cap. factum legitime* 73. *de reg. iuris in* 6. & in his terminis induxit & probauit Rota *in Papien. beneficij*, & resoluit Lotter. *d. lib.*2.*q.*40. *à n.*85. Verùm si præsumatur in Episcopo animus perpetuò apud suam Ecclesiam non morandi, propter necessitatem sibi iniectam aliò remigrandi, ex munere aliquo antea suscepto, quod itidem personalem exigit residentiam, quamuis non solùm tempore vacationis, sed etiam initio mensis, & per totum continuatiuè præsens esset, minimè gauderet beneficio Alternatiuæ, quia cùm non detur animus perpetuò morandi apud suam Ecclesiam non potest videri residens, neque enim is dicitur esse in loco, quem corpore occupat, dum mente & animo abest, *d. l. postliminij*; abesse autem mente intelligitur, dum præexistit causa remigrandi in locum, in quo consueuit continuam habere residentiam, §. *in his autem animalibus, Instit. de rerum diuis.* & ita concludit Rota apud Greg. *decis.*70. *num.*3. & 4. & priùs idem dixerat *in eadem causa Eluen. beneficij S. Saluatoris* 23. *Octobris* 1602. coram *Cardin. Lancellotto*, impressa *p.* 4. *diuers. decis.* 613. *num.* 1. & *in eadem die* 15. *Nouembris eiusdem anni, coram Penia*, impressa per Marches. *de commiss. tom.* 1. *pag.* 350. *numero* 4. refert

G 4 Lotter.

Lotter.*d.lib.2.q.40 num.*81.& 82.

Vtrùm autem quando Episcopus fuit præsens tam in principio mensis,quàm tempore vacationis, sed ante prouisionem recessit ad modicum tempus, possit vti Alternatiua? Hic casus difficilis est, vnde *in vna Regien. Canonicatus* coram *R. P. Dameo Prinano*, articulo hoc sæpiùs proposito, Dominorum suffragia semper fuerunt ita æqualiter secta, vt non potuerit capi resolutio,adeò quòd in vltima positione, quæ fuit habita *sub die Veneris 26 May* 1618.iustum fuerit causam omnino concordari, in qua erat Aduocatus pro prouiso Apost Lotterius, vt ipse testatur *d. q.40.n.92.*vbi *numeris seqq.* probat neque hoc casu posse Episcopum vti Alternatiua in eo mense.

29 *Quarta* regula. *Menses Iunij,& Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.*Ita Nicol Garc.*de benef par. 5.cap.1.n.506.in fine*,vbi subdit ita videri communi sententia praxi receptum, me citato Alzed. *de praecellentia Episc. Dignit.p.1. cap.6. n.71.vers.mense autem.* Quicquid contrarium teneat Gonzal *glos.*43.*à n.*121. & nihil firmari audeat Rot.*in dict. Papien. beneficij,vers.nec etiam, in fine* Ratio est,quia cùm Papa retineat sibi medietatem suorum octo mensium, Ianuariũ scilicet,Maium,Iulium, & Nouembrem,in quibus nullo casu voluit competere Ordinario ius aliquod etiam perpetuò residenti,æquissimum etiam erit, quòd Ordinarius sibi etiam retineat medietatem suorum quatuor mensium, Iunium scilicet, & Decembrem,in quibus nullum vnquam ius posset competere Papæ, Ordinario nunquam in sua diœcesi residente : nam in Alternatiuæ acceptatione dicitur Ordinarius quasi contrahere cum Papa sub specie cuiusdam permutationis mensiũ, ex adductis per Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*43. *num.*106. *& glos.*58. *n.*14. Vnde ratio postulat, quod æqualitas inter Papam, & Episcopos seruetur, sicut inter omnes contrahentes de Iure seruari iubet tex. *in l.si id quod,§.fin. ff.de rescind. vendit.*Quòd autem seruata sit æquitas in supradictis regulis,apparet ex eo quòd Papa iuxta primam partem regulæ 8. *Cancel.* habet octo menses, nempe Ianuarium, Februarium, Aprilem, Maium, Iulium, Augustum, Octobrem, & Nouembrem; Ordinarius verò quatuor,Martium,Iunium, Septembrem, & Decembrem. Vnde in Alternatiua lucratur Ordinarius menses Aprilis,& Octobris,mutuátq; Martium pro Februario & Septembrem pro Augusto? menses autem Iunij, & Decembris nec lucratur,nec mutuat, sed illos retinet,vt priùs,quos ideò menses fixos appellamus.

30 Vidi sæpè sæpiùs dubitari extra Curiam,an Canonicatus vacans de mense Septembris Episcopo ga u dente Alternatiua;sed tunc temporis absente à sua diœcesi, spectet ad prouisionem ipsius Episcopi, vel potiùs ad Papam? Pro Episcopo, esto quòd acceptauerit Alternatiuam, & resederit personaliter apud Ecclesiam, vel diœcesim,facit quia licèt secundùm Alternatiuam mensis Septembris sit reseruatus, tamen ex quo Episcopus tunc temporis non residet, cessauit Alternatiua, quæ non solùm acceptationem,sed etiam residentiam requirit; & ideò intrauit *reg.*8. *mensium,* secundùm quam mensis Septembris est Ordinarij:& sic hanc partem Episcopi in his terminis tenuit Rot. *in Sulmonen. Canonicatus* 4. *Martij* 1583. coram *Cantuccio*, impressa per Garc. *de benef.p.*5.*c.*1. *numero* 688.vbi refert Anast.Gernon.idem sequutum.

31 Sed contrarium, immò ad Papam huiusmodi prouisionem spectare, verius est, & ex eo suadetur, quia dictus mensis Septembris, sicut & Martij, qui aliàs erat Ordinarij vigore acceptationis Alternatiuæ efficitur Apostolicus, per quã acceptationem non dicitur Episcopus consequi merum priuilegium,nec illa acceptatio est simplex remotio obstaculi,sed per concessionem Papæ, & acceptationem Episcopi fit quædam permutatio mensium,vt per Mohed. *decis.*3.*de rescript. num.*1. quia Papa ex octo mensibus reseruatis, Ianuario scilicet, Februario, Aprile, Maio,Iulio Augusto, Octobre, & Nouembre, concedit Episcopo quatuor, Februarium, Aprilem, Augustum, & Octobrem; & viceuersa Episcopus ex suis quatuor, Martio scilicet, Iunio,Septembre,& Decembre, dimittit Papæ duos, Martium scilicet, & Septembrem, & sic lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuátque Martium pro Februario,& Septembrem pro Augustu: vnde inter Papam, & Episcopũ initur quoad hoc quædã conuentio,seu quasi contractus,propterea non possit Episcopus post acceptationem absque scientia, & cõsensu Papæ ab huiusmodi permutatione, & conuentione recedere, & dicere se nolle vti Alternatiua,velle ad menses Ordinarios redire. Pute. *decis.*88. *lib.*3. Achil.*decis.*2 *n.*3.*super reg modif. indulti*, additio ad Simonat. *de reseruat. benef. quæst.*71. *numero* 5.& regulare est contractus ab initio esse voluntatis, ex postfacto necessitatis, *l. sicut. C. de action. & obligat.* cum adductis per me *in tract. Axiomatum iuris vsufreq. Axiom.*57. *num.*4. aliàs sequeretur inconueniens quòd ius conferendi Sedis Apostul. esset in incerto, & quòd esset in facultate Episcopi facere de mensibus reseruatis ordinarios, & liceret ei residendo frui mense Februarij; & propter absentiam mense Martij, & deinde post reditum mense Aprilis, & sic de aliis mensibus Augusti, Septembris,

&

& Octobris, quod absurdum ponderauit Rot. *in causa Fauentina Canonicat.16.Decemb.*1585. coram Card. *Blanchetto*, vbi etiam fuit consideratum quòd Alternatiua concessa Episcopis ad illos inuitandos ad residentiam, contrarium effectum operaretur. Ex quibus hanc partem meritò sustinent Mandos.*cons.*18.*n.*8. *&* 9.Gonzal.*ad regul.*8.*Cancell.glos.*43.*à n.*106. latè & eleganter Rot. *in Sulmonen.Alternatiuæ* 14.*May* 1610 coram *Card. Lancellotto iun.* recedens ab alia decisione, *Sulmonen.Canonicatus*, cuius suprà memini. & in hac opinione resedisse Rotam contra sententiam, quam antiquitus habuit huic contrariam, dictum fuit *in Paduana prioratus* 5.*Decemb.*1614.coram *R.P. D.meo Pirouano, & in d.Papien. beneficy, & in Oueten.Canonicatus* 7.*Iuniy* 1630. coram *R.P.D. Verospio*, impressa per Post. *in fine sui tract. de manut.decis.*279.*num.*5.

32 Non obstat quòd licèt Alternatiua contineat pactum permutationis mensium inter Papam, & Ordinarium, tamen hoc pactum sit qualificatum, illa qualitate *quandiu apud Ecclesias resederint*, itaut cessante qualitate residentiæ, videatur cessare pactum; nam quamuis respectu Ordinarij ad effectũ vt ipse possit vti beneficio Alternatiuæ, pactum sit qualificatum hac qualitate residentiæ, tamen respectu Papæ, dum in secunda parte concessionis Alternatiuæ reseruat sibi alios menses, talis reseruatio est pura, & non qualificata, cùm in ea non sint addita illa verba, *quamdiu, &c.* quia potiùs Papa reseruat sibi alios menses vt præfertur, scilicet modo, quo suprà in regula, si purè reseruauit, & consequenter pactum respectu Papæ sibi alios sex menses reseruãtis, non est qualificatum, sed purum. Ratio diuersitatis est, quia cùm Regula incipiat à reseruatione pura octo mẽsium dum postea limitat reseruationem, requirit qualitatem residentiæ ad inducendum Ordinarios ad residendum: nam contemplatione residentiæ Papa concedit Alternatiuam, dum verò alios sex menses reseruat, tunc non repetit eandem qualitatem, quia facultas Papæ non debet pendere à beneplacito Ordinariorum residẽtium, vel non residentium; nec propterea potest dici pactum claudicare stante concessione Papæ cum hac qualitate, & acceptione Episcopi cum eadem qualitate, & sic accedente consensu vtriusque, *dict.l.sicut, C. de actionibus & obligationibus* Rot. *in d. Sulmonen. Alternatiuæ*.

33 Nec obstat quòd per abusum Episcopus perdit Alternatiuam, & reuertitur ad quatuor menses Ordinarios: quia prædicta procedunt in suis terminis ob consensum Papæ, nam aut volumus Episcopum conferentem in mensibus Papæ propter huiusmodi abusum iure ipso priuari beneficio Alternatiuæ, itaut non sit necessaria alia Papæ acceptatio, vel declaratio; & tunc in hoc casu, adest consensus Papæ ab initio in concessione ipsius Alternatiuæ recedendi ab Alternatiua, & permutatione in ipsius acceptatione ab Episcopo facta, sequuta ipsius Episcopi contrauentione, itaut Episcopus non possit amplius vti huiusmodi beneficio absque nouo consensu, & noua concessione ex parte Papæ, & noua acceptatione ex parte Episcopi, quæ non applicatur in casu quando Episcopus ob non residentiam non potest frui beneficio Alternatiuæ: nam in hoc casu nullus adest Papæ consensus, nec dissoluitur permutatio præbita facta in acceptatione Alternatiuæ sed tantòm suspenditur illius vsus durante absentia, & consequenter non potest Episcopus firma remanente concessione, & acceptatione Alternatiuæ ob non residentiam ipsius redire ad menses in dicta acceptatione datos Papæ. Aut volumus etiam in hoc casu amissionis Alternatiuæ propter abusum requiri acceptationem, & consensum expressum, vel tacitum Papæ, & tunc eo magis procedunt suprà adducta quòd Episcopus non potest ab Alternatiua recedere, & ad suos menses redire sine consensu Papæ.

34 Nec etiam obstat quòd hoc modo Episcopus ex sex mensibus sibi concessis duos tantùm habeat, quia duos amittit ex quo non residet, cùm absens non possit gaudere beneficio Alternatiuæ, propter verba regulæ, *quandiu vere, & personaliter resederit*, alios etiam duos menses sibi debitos vigore concessionis, & permutationis, vt dictum est, initæ propter acceptationem Alternatiuæ, amittit, cum enim Episcopus mediante acceptatione Alternatiuæ duos menses lucretur ex Apostolicis, hoc potest æquiualere periculo amittendi duos ex Ordinariis; nihilominus sibi imputet, vel quia Alternatiua acceptauit, & acceptando ita conuenit, vel quòd postquam illam acceptauit, residentiam deseruit.

35 Nec denique obstat quòd Alternatiua non habeat locum Episcopo absente propter prædicta verba, *quamdiu resederint*, &c. per quæ *in d. Sulmonen. Canonicatus* fuit dictum quòd Episcopus amittit Alternatiuam statim atque recedit à diœcesi, & intrat reseruatio octo mensium; quia hoc procedit quoad ipsius præiudicium, qui cùm non adimpleat ex parte sua, non potest gaudere commodo permutationis; sed non inde sequitur quòd Alternatiua sit resoluta, & possit fieri præiudicium Papæ absque eius consensu ad effectum vt Episcopus possit prouidere in mensibus ad eundem Papam vigore Alternatiuæ spectantibus, vt fuit resolutum *in Maioricen. Canonicatus* 15. *Nouembris*.1593. coram *bonæ memoriæ Cardinal.Milino.*

Finitur

Finitur autem Alternatiua morte Pontificis concedentis, aut Episcopi acceptantis, & renunciatione, seu morte ciuili tam Papæ, quàm Episcopi, Nau. *conf.* 31.*n.*2.*de Prabend. & Dignit.* Gonzal.*ad reg.*8. *Cancel.*§.5 *proœm. à num.*1. Alzed. *d p.*1 *c* 6.*num.*72. Vel si Episcopus transferatur ad aliam Ecclesiam, seu remoueatur alio quouis modo, quia talis translatio, seu remotio dicitur mors ciuilis: & si vult in nouo Episcopatu Alternatiuam habere, de nouo petere, & acceptare tenetur. Gonzal.*glos.*54.*à n.*14. Alzed. *d.p.* 1.*c.*6.*n* 73. Extra hos casus non cessat Alternatiua, nisi amittatur, ad quod requiritur Papæ declaratio, Gonzal.*glos* 56. Voluntariè tamen non potest Episcopus ab ea recedere, & dicere, *Nolo ea vti, & volo habere menses ordinarios*, quia iam non est in eius potestate, Gonzal.*glos* 43.*n.*135.*& glos.* 59 *n.*17.*& glos.*50.*per tot.* quem refert Alzed. *d p.*1.*c.*6.*n.*77. vbi *n.*78 resoluit Alternatiuam nun comprehendi in generali reuocatoria, nisi de ea expressa mentio habeatur.

36 Cum iam ex supradictis clarè appareat ad quos, & in quibus mensibus Canonicatuum, & Præbendarum prouisio spectet, remanet modo vt saltem pauca quædam circa collationem, & qualiter sit facienda dicamus, omissa igitur illa, quæ fit à Papa, vt potè quia Romanæ Curiæ stylus circa eius formam omnibus patet: collatione tamen ab Episcopo facienda est adnotandum prouisum ab eo ad suæ gratiæ validitatem nihil teneri iustificare, quia Ordinarius tanquam informatus de statu Ecclesiæ, & personarum prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis, Felin.*in cap. ad aures*, *num.* 15. *de rescript.* Cardinal.*in Clem. vlt. num.* 13. *de offic. Ordin.* Sclu. *de benefic. parte* 3. *quæst.* 25. Menoch. *de arbitar. casu* 201. *num.* 154. *& seq.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell.* §. 6. *proœm. num.* 10. *& glos.* 5. *num.* 173. *&* 184. Seraph. *decis.* 1026. *num.* 3. *& decis.* 1467. *num.* 1. Rot. *decis.* 190. *num.* 1. *p.* 2. *recent. & in Placentina Canonicatus* 14. *Ianuarij* 1600. coram *Card. Lancelloto & in Pampilonen. de Augero* 12. *Iunij* 1609. coram *Ortembergo*, *& in nullius benefícy S. Sixti* 26. *Iuny* 1615. coram *Card. Sacrato*, *& in Leodien. Canonicatus S. Dionysij* 27. *Martij* 1623. cotam *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*, *& in eadem* 25. *Maij* 1616. coram *R. P. D. meo Pirouano.* Quod procedit etiamsi Ordinarius prouideat vigore indulti, quia nihilominus non desinit prouidere Motu proprio, Put. *decis.* 395. *num.* 2. *lib.* 3. *in correctis*, & sequuta est Rot. *in dicta Leodien. Canonicatus* coram *Reuerendiss. D. meo Decano*, *& R. P. D. meo Pirouano*; limitatur tamen hæc resolutio quando Ordinarius prouidet ad preces

37 prouisi, Buratt. *decis* 484. *num.* 6. † Et quando prouisus ab Ordinario agit ad exclusionem prouisi Apost. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tunc enim tenetur probare vocationem in mense ordinario, in quo fundat intentionem suam, Ferret *conf.* 2. *num.* 13. *lib.* 1. Putc. *decis.* 206. *lib.* 3. *in correctis*, Marescot. *var. resol.lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 176. *& seqq.*

38 Ex qua principali resolutione iam primò colligitur non requiri, in huiusmodi prouisione per Episcopum facienda expressionem beneficiorum, quæ obtinet is, cui fit prouisio. Ioan. de Selua *de benef. p.* 3. *q.* 12. *num.* 53. Menoch. *de arbitr. casu* 201. *num.* 150. cùm aliàs in impetratione à Sede Apost. obtenta fieri debeat mentio de quolibet beneficio obtento, quamuis modico, glos. *verb. taceat*, per tex. *ibi in c. si motu proprio* 33. *de præbend. in* 6.

39 vbi *in nostris collect. num.* 9. Flamin *de resignat. lib.* 10. *q.* 2. *n.* 73. *&* 74. Nicol. Garc. *de benef. par.* 1. *cap.* 2. *à num.* 122. Seraphin. *decis.* 445. † Secundò colligitur

40 nec esse opus exprimere fructus beneficij collati, sicut in prouisione Apostolica, Felin. *in d cap. ad aures num.* 15 *de rescrip.* Cassad *super regul. Cancel.decis.*31.*num.* 5. Sarnen. *de valore exprimendo q.* 3 in qua solent impetrari cum expressione 24. ducatorum, Rota *decis.* 79. *num.* 2. *& decis.* 202. *num* 8. *p.* 2. *in posthum. Far.* aliàs *p.*4. *recent.* Gutiet *canon lib.* 1.*c.*1.*n.*122. plures Rotæ decisiones refert Lotter. *de re benefic.lib.*2.*q.* 15.*num.*38. nam distributiones quotidianæ non computantur in valore beneficij ad effectum exprimendi, Oldrad. *conf.* 118.*n.*12. *& seq.* Felin. *in c.ad.aures*, *n.*14.*de rescript.* Rot *decis.*8.*de præb. in nouis*, *& in d. decis.*79.*num.*2. ex ea etiam ratione, quia Ordinarius præsumitur habere certam notitiam beneficiorum, & impetrantium suæ Diœcesis, ex quo præsumitur eam diligenter visitare, Felin *in d. cap.ad auras* 15.† Tertiò est

41 notandum, Episcopum non ponere clausulam *non obstantibus, &c.* Rebuff. *in concord.in forma mand. Apost.verb. non obstantibus*, quia nullus inferior à Principe hac clausula vti potest, vt resoluunt per me citati *in tract. de claus. vsufreq.clausul.*82.*n.*2.*secundum Lugdunen.impress.*

42 † Denique est notandum in collatione Episcopi ad multa requiri præsentiam duorum testium, iuxta glos.*in verb. litteras in cap. post cessionem, de probat.* Rot. *Verdunen. Canonicatus* 12. *May* 1589. coram *Cypr10* Peregrin.*decis.*15. *lib.*1.*in manu scriptis.*

Forma

Forma collationis factæ per Episcopum familiari præsenti de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum.

DOm. Rodericus à Cunha Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus ac Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarúmque Primas; &c. Dilecto nobis in Christo N. in Iure Canonico Licentiato familiari nostro clerico N. Diæcesis, salutem in Domino sempiternam. Grata familiaritatis obsequia, quæ nobis hactenus impendisti, & adhuc solicitis studiis impendere non desistis, necnon litterarum scientia, vitæ, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus personam tuam tam familiari experientia, quàm etiam fide dignorum testimoniis iuuari percipimus, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Cùm itaque Canonicatus, & Præbenda Cathedralis nostræ Ecclesiæ Bracharensis, quorum collatio, prouisio, & omnimoda dispositio ad nos hac vice spectare dignoscuntur, & quos quondam N. qui extra Romanam Curiam de mense Aprilis, nobis personaliter, & verè residentibus, Alternatiuæ beneficio gaudentibus, diem clauserit extremum, vacauerint, & vacent ad præsens, tibi, qui à dilectis nostris examinatoribus in Diæcesano Synodo deputatis, examinatus, & idoneus, repertus fuisti, qui etiam continuus commensalis noster, & in sacro Subdiaconatus Ordine constitutus existis, promissorum obsequiorum, & meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, Canonicatum, & Præbendam prædictos sic, vt præmittitur, vacantes cum plenitudine iuris Canonicalis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate nostra Ordinaria tenore præsentium conferimus, & prouidemus, de eisdem. Téque coram nobis personaliter constitutum in corporalem possessionem Canonicatus, & Præbendæ, iuriúmque & pertinentium prædictorum per annuli nostri traditionem, & bireti tui capiti tuo impositionem inducimus, & inuestimus de eisdem emissa prius Orthodoxæ fidei professione iuxta formam traditam in Bulla fel. record. Pij IV. necnon recepto à te in manibus nostris corporali ad Sancta Dei Euangelia iuramento, quòd Sanctissimo Romano Pont. ac nobis, & Successoribus nostris Archiepiscopis Bracharensibus gratiam, & communionem Sanctæ Sedis Apost. habentibus, obediens erit, & fidelis, ac Sanctæ Matri Ecclesiæ, nostrisque, & Successorum nostrorum parebis mandatis, eidémque Canonicatui, & Præbendæ, ac ipsi Ecclesiæ secundùm ipsius statuta, & consuetudines; ordinationesque deseruies, & deseruiri facies in Diuinis, iuraque, & libertates eiusdem Ecclesiæ, ac Canonicatus, & Præbenda prædictorum manutenebis, & defendes pro posse, nihilque quod ad dictos Canonicatum, & Præbendam pertinet, alienabis, seu distrahes, sed alienata, & distracta ad ius, & proprietatem eorumdem Canonicatus, & Præbendæ reduces, & reduci procurabis pro posse. Quocirca vniuersis, & singulis personis ecclesiasticis; & præsertim Decano, Canonicis, & Capitulo dictæ nostræ Ecclesiæ Bracharen. aliisque Notariis, ac Tabellionibus publicis quibuscunque per ciuitatem, & Diæcesim nostras prædictas, ac aliàs vbilibet constitutis, tenore præsentium committimus, ac damus in mandatis, quatenus ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus, ad prædictam Ecclesiam accedant, seu accedat, téque, vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem; realem, & actualem possessionem Canonicatus, & præbendæ, iuriúmque & pertinentium prædictorum ponant, & inducant, ac defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac te, vel procuratorem tuum tuo nomine in præfata Ecclesia Cathedrali in Canonicum recipi faciant, seu faciat, & in fratrem; stallo tibi in choro, & loco in Capitulo ipsius Ecclesiæ cum plenitudine iuris Canonicalis assignatis, tibique de ipsorum Canonicatus, & Præbendæ fructibus redditibus, & prouentibus, iuribus, & obuentionibus vniuersis integrè respondeant, & faciant ab aliis quantùm in eis fuerit, plenariè, & integrè responderi. Contradictores eadem

eadem auctoritate, & per censuram ecclesiasticam compescendo. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum præsentes litteras fieri, & per Notarium nostræ Cameræ Archiepiscopalis infrascriptum subscribi, & publicari mandauimus, sigillíque nostri iussimus, & fecimus appensione muniri. Datum Bracharæ Augustæ in nostro Archiepiscopali Palatio sub anno à Natiuitate Domini... Indictione.... die vero.... Mensis.... Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac D.N.....præsentibus N.N. testibus ad præmissa specialiter vocatis, habitis, atque rogatis.

Quia verò aliquando contingere potest quòd Archiepiscopus, siue Episcopus S.R.E. Cardinalis sit, ac proinde vigore indulti à Sede Apost. sibi concessi in quolibet mense de Dignitatibus, & Canonicatibus suæ Ecclesiæ vacantibus idoneam personam prouidere valeat, necnon pro collatione obtinenda ac litteris Apost. expediendis Romam mittere teneatur sic prouisus cum nominatione Archiepiscopi Cardinalis, ideo talis nominationis formulam hic apponere operæ pretium duxi, prout sequitur.

Beatissime Pater. Cùm quidam Archidiaconatus, Canonicatus, & præbenda, &c. meæ Cathedralis Ecclesiæ Bracharensis per obitum N. illorum dum viueret vltimi possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauerint, & vacent ad præsens. Ego tanquam S. R. E. Cardinalis, ac dicti Archiepiscopatus Bracharensis Archiepiscopus, & vigore indulti Apostolici à Sede Apostol. mihi concessi, dilectum mihi in Christo N. quem omnia litterarum & virtutum ornamenta ad prædictos Archidiaconatum, Canonicatum, & Præbendam, sic vt præfertur, vacantes, habilē & idoneū faciunt, debito tēpore nominaui, & deputaui, prout harum serie coram S.V. deputo, ac nomino, ob idque Sanctitatem V. humiliter exoro vt eorundem Archidiaconatus, Canonicatus, & præbendæ dictæ Ecclesiæ Bracharensis titulum, collationem, ac litteras Apostolicas, desuper necessarias, & opportunas dicto N. præbere, facere, & concedere dignetur. In quorum fidem præsentes literas manu mea scriptas, sigilloque meo munitas, ac per Secretarium meum infrascriptum refrendatas eidem N. duxi concedendas, & concessi. Datum Bracharæ Augustæ die.....

Humillimus B. V. seruus

N.Card. Archiep. Bracharensis.

Verùm quia etiam contingere potest quòd collatio talis Dignitatis, siue Canonicatus non vacat per obitum, sed per liberam resignationem in manibus D. Archiepiscopi sponte factam, ideo collationis illius sic vacantis formulam quatenus à supradicta distat, hic apponere curaui, prout sequitur.

Cum itaque Archidiaconatus, ac Canonicatus, & Præbenda Cathedralis Ecclesiæ nostræ Bracharensis, quos nuper venerabilis vir N. obtinebat, per liberam resignationem dicti N. de eis, quos tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per nos autoritate nostra ordinaria admissam liberè vacare noscantur, ad præsens nos Dom. Rodericus à Cunha, Dei & Apost. Sedis gratia Archiepiscopus Bracharensis dilecto nobis in Christo N. &c. & sequitur prout suprà.

CAPVT XV.

Canonicatus siue Dignitatis possessio qualiter capienda?

SVMMARIVM.

1. *Possessio de Canonicatu, siue Dignitate quæ fit de Capitulo, capitulariter capi debet, & aliter capta non est manutenibilis.*
2. *Possessio capitulariter capta in Capitulo dicitur, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, vel illis ad alia negotia ibi congregatis.*
3. *Possessio quid sit capitulariter capta, sufficienter probatur per testes deponentes fuisse captam coram repræsentantibus maiorem, & saniorem partem Capituli.*
4. *Instrumentum narrans tantummodo possessionem Canonicatus fuisse captam coram Notario, & testibus, nulla facta mentione de præsentia Capituli, non probat pro sustinenda manutentione.*
5. *Possessione Canonicatus in apprehensione debet Capitulum congregari, & ab eodem*

eodem sic congregatio possessio tradi.

6 *Possessio debet capi in sede propria Canonicali, seu Dignitatis.*

7 *Possessio non capitulariter capta de Canonicatu non suffragatur quamuis fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol.*

8 *Possessio de Canonicatu sine consensu Capituli, seu capitulariter, non valet etiam si data esset facultas capiendi eius possessionem propria auctoritate.*

9 *Possessio de Canonicatu capta à Canonicis de Capitulo, sed non capitulariter, non valet.*

10 *Consuetudo Ecclesiæ capiendi possessionem Canonicatus etiam non capitulariter, valet.*

11 *Capitulum si denegauit tradere possessionem, tunc ea aliter capta habetur acsi capitulariter capta esset.*

12 *Impedimento aliquo existente propter quod possessio capitulariter adipisci non possit, sufficit si aliter acquiratur.*

13 *Capitulum si habet iustam causam non tradendi possessionem, tunc non suffragatur possessio non capitulariter capta.*

14 *Impedimentum ab alio, quàm à Capitulo præstitum non excusat à capiendi possessione capitulariter, sed illud tantùm, quod ab ipso Capitulo præstatur.*

15 *Canonicis si successiuè post adeptam possessionem non capitulariter, aut aliàs legitimè captam ex patientia Canonicorum ad actus Canonicales Canonicis tantùm competentes admissus fuerit, tunc censetur legitimus possessor.*

16 *Canonicatus possessio quòd sit legitimè capta iustificatur ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli.*

17 *Canonicatus iniustè possidens superueniente sibi nouo titulo valido potest continuare possessionem ipsam de facto, mutato solùm primo iure, & titulo possessionis, quæ mutatio ipso iure statim facta intelligitur data notitia secundi tituli.*

18 *Canonicus falsus si diu stetit in possessione, & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio, & installatio.*

19 *Renuntiatio strictè est interpretanda, vt minus lædat renunciantem.*

20 *Renuncians, siue cedens liberè, licèt dicatur perdere dominium, & possessionem saltem de iure, attamen si postea incumbat de facto, & realiter inhæreat possessioni, adhuc ad statum est manutenendus, & reintegrandus si spolietur.*

21 *Possessionis nouæ acquisitio de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis.*

Canonicatus possessio dicitur capta si Canonicus per Ecclesiam deambulauerit, & in stallo ac in Choro sederit, ibid.

Beneficij possessionem sufficit apprehendere per amplexum Altaris, & alios actus, qui fiunt in Ecclesia, & etiam per tactum annali Ecclesiæ clausæ si fiat in præsentia habentis potestatem tradendi possessionem, & non appareat esse aliquem intus animo possidendi, ibid.

Possessio beneficij sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiasticæ tradi non potest, ibid.

Possessio quando acquiratur per solum aspectum, & probetur per publicum instrumentum, ibid.

22 *Possessione Ecclesiæ, seu Canonicatus capta, censetur capta possessio omnium bonorum, & iurium dictæ Ecclesiæ, seu Canonicatus.*

23 *Intellige de bonis in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri, & sic de illis, quæ de præsenti erant vacantia.*

24 *Episcopus cum consensu Capituli statuere non potest, vt aliquid minimum soluatur in ingressu Canonicorum.*

25 *Episcopis non licet quicquam sibi capere pro collatione Canonicatus, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali.*

26 *Canonici cogi non debent, ad quid soluendùm in ingressu, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum, & bonorum Capituli.*

27 *Dulciaria multa prohibentur exigi à Capitulo pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici.*

28 *Consuetudo donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canonicatum est sublata per Concil.* sess. 24. c. 14. de reform.

29 *Consuetudo siue statutum admittitur per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canonicatus, quod non in ipsorum exigentium vtilitatem, sed Ecclesiæ, in aliósque pios vsus conuertatur.*

30 *Constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trident. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canonicatus, quæ integrè cedat in fabricam, valet.*

31 *Consuetudo valet, vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij.*

32 *Consuetudo, vt per triennium fructus Canonicatuum à nouis prouisis exigi non possint, est abusus.*

33 *Consuetudo, quæ imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem Canonicorum, non valet in vtilitatem Ecclesiæ.*

34 *Consuetudo Ecclesia Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum, donec beneficiatus sit Sacerdos, est obseruanda.*

35 *Formam instrumenti capienda possessionis.*

1 POST prouisionem ritè factam superest vt Canonicus in Ecclesia recipiatur, in qua huiusmodi receptio spectat ad Superiorem Canonicos, Oldrad. *cons.97. numero* 1. Lap. *alleg.31. numero* 1. Rota *in Pamplonen. Canonicatuum de Ronces valles* 4. *Aprilis* 1631. coram *R. P. D. DunoZetto*, *&* 24. *Nouemb. eiusdem anni*, coram *R. P. D. Pirouano*; & sic possessio capitulariter capienda est de quocumque Canonicatu, siue Dignitate, quæ sit de Capitulo. Ita Innoc. *in cap. litteris*, & *ibi* Ioan. Andr. *col.5. vers. credimus etiam*, Butr. & alij communiter, *de restitut. spoliat.* Federic. de Senis *cons.61.num.5.* Ferret. *cons. 4. numero* 8. *lib.1.* Cassad. *decis.* 8. *de caussa possess.* nouissimè Theodos. de Rub. *in singul. Rota tom.2. par.2. verb. possessio* §. 1. *pag.78.* Lotter. *de re benefic.tom.1.lib.2.q.21.n.34.tom. 2.lib 3 q.6.num.33.cum seqq.* Gonzal. *ad regul. 8.Cancell.§.3. proœm n.81.* Seraph. *decis.1044.* Stephan Gratian. *discept.forens.cap 992. num. 23.* Beltramin. *ad Gregor. XV. decis.364. litt. B*, Coccin. *decis. 235. num.11.* Caualer. *decis. 359. num.3.* Burat. *decis.522. num.* 10. vbi Ferentill. *in annot.* Rot. *decis.* 1156. *parte 3. diuers. & decis.701. n 5. part.2.recent. & decis. 341. numer.1. p.1.* in posthum. Farinac. aliàs *p.3. recent. & decis.686. numero 2 ead.p.3.rec. & in nullius Castri Durantis Præpositura* 3. *Iulij* 1623. coram *bona mem. Remboldo*, *& in Cæsaraugustana ouerum, eadem die, & anno*, coram *R.P.D. meo Pirouano* apud Postium *decis.175. numero 4. & in Alexandrina Archipresbyteratus* 28. *Iunij* 1627. coram *R.P.D. Merlino*, apud eundem Ludou. Post. *decis. 57. & in Spallaten. Canonicatus* coram *Patriarcha ManZanedo*, impressa per Ludouic. Postium post *suum tract.mandati de manutenendo decis.95. num.1.* & *in Mediolanen. Optionis* coram eadem, *ibid. decis.112. numer. 5. & in Asturicen. Scholastria* coram *Vbaldo ibid. decis.177. numero* 4. quarum decisionum meminit Ludouic. Post. *in tract. mandati de manutenendo obseru 30. numero* 2. & ideò possessio aliter capta non est considerabilis, Innoc. *in cap. in litteris, numero* 8 & Imol. *numer.7. de restitut. spoliat.* Cassad. *d. decis. 8. de caus. possess.* Rot. *decis. 280. n.2.p.1. recentissim.* ac proinde nec manutenibilis, Stephan. Gratian. *d.cap.992.num.24.* Rot. *in Meten. Canonicatus* 5. *Iulij* 1619. coram *R. P. D. meo Priouano*, & in aliis relatis per Beltramin. *vbi suprà* latè Ferentill. *ad decis. Buratti* 318. vbi plures ampliationes, & limitationes affert, & per Ludou. Post. *d. obseruat.30.n.2.* Seraphin. *decis.1044.num.1.* vbi ait quòd possessio Canonicatus capta non capitulariter non est manutenibilis de iure, nisi adesset consuetudo trahendi possessionem, etiam non capitulariter, prout probari ibi dicitur ex tribus instrumentis possessionum captarum in eadem Ecclesia.

Dixi, *siue Dignitate, quæ sit de Capitulo*, quia de Iure communi Dignitates non sunt de Capitulo, nisi in erectionis Bulla dicatur quòd habeant stallum in Choro, & vocem in Capitulo, vt tenet Seraph. *decis.98. n.1. & 2.* & tunc quando huiusmodi Dignitates non sunt de Capitulo, possessio Capitularis non est necessaria, Rot. apud Ludou. Postium *post tract. mandati de manutenendo decis.175. n.5.* Vnde forsan, quia Decanatus Placentinus est de Capitulo, Rota seruat illam opinionem quòd possessio huius Decanatus non est manutenibilis quando non fuit capta capitulariter, vt nouissimè attestatur Theodos. Rub. *in singularib. Rota tom.2.pag. 2. circa stylum, verb. Decanus pag.40.*

2 Dicitur autem capitulariter capta possessio in Capitulo, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, Rot. *in Carthaginen. Canonicatus 6. Aprilis & 25. Maij* 1609. coram *bona mem. Card. Laucellot iun.* Vel illis ad alia negotia ibi congregatis, iuxta glos. *verb. factum in c. si Capitulo. de concess. præb. lib.6.* Rot. *in Theatina iurisdictionis Sancti Ioannis in Venere*, coram *Reuerendiss. D. meo Decano*, *& Legionen Canonicatus* 16. *Decembris* 1622. coram *bonæ mem. Patriarcha ManZanedo*, *& in Sorana beneficij* 11. *Ianuarij* 1630. coram *R. P. D. Merlino*. Vel si tradita sit possessio ab aliqua Dignitate, seu Canonico nomine Capituli, & de eius facultate, Innoc. *in d.cap. in litteris, n.2. de restit. spoliat.* Rota *decis.594. numero 5. p.1. recentissimar.* Vnde sustineretur præsertim possessio si fuisset tradita, putà ab Archidiacono nomine Capituli, præsentibus, & scientibus Capitularibus, vel ab alio per Capitulum deputato, Rota *decis. 314. numero 2. p.1. recentiorum*, & apud Post. post *suum tract. mandati de manutenendo, decis. 177. n.6. cum seqq.*

3 Probatur sufficienter possessio capitulariter capta per testes deponentes fuisse captam coram repræsentantibus maiorem, & saniorem partem Capituli, Burat. *decis.522. numero* 5. nam capitulariter factus diceretur actus etiã quòd aliqui non interuenissent, Ludouic. Postius *tract. mandati de manutenendo obseruat. 30. num.7.* Rota apud eundem *decis.3. num 2.* Vnde eadem Rota in *Syracusana Canonicatus 1. Februar.* 1623. coram *R.P. D. meo Pirouano*, fuit dictum quòd 4 † cùm instrumentum narret tantummodo possessionem fuisse captam

coram

coram Notario,& testibus in stallo Canonicali,nulla facta mentione de præsentia Capituli tunc congregati,merito possessionis actus remansit inualidus, & irrelevans pro sustinenda manutentione;quia † in apprehensione possessionis Canonicatus debet Capitulum congregari,& ab eodem sic congregato possessio tradi,*c.si capitulo*,iuncta glos. *de conceß prab.in* 6.Rot.*decis*.70 t.*n*.5.*part. recentior.* Ferret.*cons*.220.*num*. 13.

At verò si capta fuerit possessio hora Missarum solemnium cum assignatione stalli in Choro,& loci in Capitulo, videtur sufficere, Burt.& Imol.*in cap. tu litteris,de restit. spoliat.* Roman.*cons*.482.*n*.2. præcipuè si modernus hic Canonicus postmodum fecit professionem Fidei coram Capitulo,& Canonicis capitulariter congregatis,& sic constat de consensu,& approbatione Capituli, quæ optimè dictam possessionem iustificat.Ita Rota *decis*.496.*n*.2.*p*.2 *in posthumis* Farin. aliàs *p*.4.*recent*.Burat.*decis*.249.*n*.3.

6 Et debet possessio capi in sede propria Canonicali.seu Dignitatis, vt resoluunt Innoc. *tu cap.in litteris n*.7.*vers.item si sint deputata, de restit.spol*.Bald.*in l*.2.*n*.54.*vers.respondeo ad primum C.de serui & aqua*,Bellam.*n*.17.*vers. sed qualiter in d.c.tu litteris*,Ferret. *cons*. 14.*n*. 1.*lib*.1.Abb.*in cap.* 2.*in fine,de consuet*.Ludou. Post.*d.tract. mandati de manutenendo*, *obseruat*.30.*n*.1.& fuit resolutum *in Vercellen. vnitatis Capituli* 22.*Iunij* 1598. coram *bona mem. Penia,& in Tarraconen.Canonicatus* 26. *Iunij* 1609.coram *bona mem. Ortembergo*,& nouissimè in *Brachar. Archidiaconatus* 2. *Decembris* 1630.coram *Reuerendissim.D.meo Canonico*, & coram Caualer.*decis*.198.*n*.2. Rota *decis*. 594. *n*.4.*p*.1.*in posth*.Farinac.7.aliàs *p*.3.*recent*.

7 Quæ quidem supradicta resolutio, quatenus habet minimè suffragari possessionem non capitulariter captam de Canonicatu,seu Dignitate,quæ sit de Capitulo,ampliatur aliquibus modis, & *primò*, vt procedat etiamsi possessio fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol Abb.*in c*. 1.*n*.16.*de consuet.& in c.transmissam n*.3.*de elect*.Cassad.*d. decis*.8.*de causa poßeß*. firmauit Rot. *in d.Meten. Canonicatus*,& in vna *Senen*. & alia *Tarnisana Canonicatus*.quarum meminit Beltram. *in annot.ad Greg.XV. decis*.364. *n*.7. *post princ. vers. & conclusio procedit*, Ludou. Post. *in d. tract. mandati de manutenendo, obseru*.30.*n*.4. nisi vocatis omnibus de Capitulo ad sonum campanæ, vel aliàs,& ipsis non comparentibus, capta fuerit possessio ad mandatum superioris, & executoris Apost. Buratt. *decis*. 318.*n*. 17.*vers.primò amplia*.

8 Ampliatur *secundò*, etiam si data esset facultas capiendi possessionem Canonicatus propria auctoritate, vt in decreto regressus, quia nihilominus sine consensu Capituli,sine capitulariter non valet, Pute. *decis*.20. *aliàs* 22.*lib*.2.Mandos.*in tract. Signatur a gratia,tit. de regreßu. col*.3. *vers.illa verba*. Lotter. *de re benef tom*.2.*lib*.3.*q*.5.*n*.34.

Ampliatur *tertiò*,etiam si capta fuisset à Canonicis de Capitulo, sed non capitulariter, Cassad.*d. dec*.8.*n*.1. Rot.*dec*.3.*l*.3.*part*.3.*diuers*. 9

Tribus aliis modis limitatur eadem resolutio, & *primò* stante consuetudine in Ecclesia capiendi possessionē Canonicatus etiam non capitulariter,Cassad.*dec*.4.*n*.2. *de causa poßeß*. Burat.*decis*.748 *n*. 12.vbi *num.seq*. declaratur quomodo probetur talis consuetudo. Seraphin.*decis*.1044.*n*.1.Beltramin.*ad* Greg.XV. *decis*.364.*n*.7.Lot.*d.lib*.3.*q*.5.*n*.35. 10

Limitatur *secundò* quando Capitulum nulla vrgenti ratione denegauit tradere possessionem, quia tunc aliter capta habetur acsi capitulariter capta fuisset, *d.c.si Capitulo, de conceß.prab.lib*.6.& ibi Anchar.*n*.2. *vers.quaro*,post glos.ibi *verb.exequatur*. Greg.XV *decis*.364 *n*.2.Rot.*in d.Casaraugustana onerum* 3. *q*.5. *n*.36. Rot. *in d. Casaraugustana onerum* 3. *Iunij* 1623. coram *R.P.D.meo Pirouano, & in* dicta *Alexandrina Achipresbyteratus* 28. *Iulij* 1627.coram *R.P.D. Merlino* apud Post.*decis*. 57.*n*.20.Beltramin.*ad* Greg.XV.*dec*.364.*n*.7. *vers.Verùm praallegata conclusio*, Capitulum tenetur restituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere possessionem Canonico,& etiam pro tempore recessus,ex Seraph *decis*. 1015.*n*.1. Et semper, † existente aliquo impedimēto,propter quod possessio capitulariter adipisci nō possit,sufficit si aliter acquiratur,vt aliis decisionibus relatis fuit dictum *in nullius Praepositura Castri Durantis Iulij* 1623. coram *bona mem. Remboldo*. Et quòd in Ecclesiasticis possessio habeatur pro tradita vbi fuit prestitum impedimentum ex recursu ad iudices laicos,Ludou. Post.*d.tract. obseru*.21. *n*.17.Rota apud eundem *decis*.175.*n*.15. 11 12

Intellige hanc secundam limitationem procedere quatenus Capitulum sine iusta causa præster impedimentum, vel recuset tradere possessionem,quia si habet iustā causam,non suffragatur possessio non capitulariter capta, vt fuit dictum *in d.Casaraugustana onerum*, & in his terminis loquitur decisio *in Alexandrina Archiprebyteratus*,de qua suprà,& fuit resolutum *in Cauallicen. Canonicatus* 4. *Martij* 1616.corā *bona mem. Card.Sacrato*,teste Beltramino *vbi suprà* qui subdit dicta decisione firmari quòd vlteriùs requiritur Capitulum fuisse legitimè congregatum,& absque iusta causa recusasse tradere possessionem † Nec impedimentū ab alio, quàm à Capitulo præstitum excusat à capienda possessione capitulariter,sed illud tantùm,quod ab ipso Capitulo præstatur, vt supponitur *in d.c.si Capitulo*, 13 14

& ibi Anch.*n.*2. & fuit resolutum *in d. Meten. Canonicatus* curam *R. P. D. meo Pirouano.*

15 Limitatur *tertiò*, si Canonicus successiuè post adeptam possessionem ex patientia Canonicorum ad actus Canonicales Canonicis tantùm competentes admissus fuerit. Innoc. *in c. in litteris, & in c. ex parte, de restit. spol. col. vlt.* Cassad. *d. decis.* 8 *n.* 3. Rot. *decis.* 91. *num.* 6. *part.* 1. *recent.* & fuit dictum *in Spalaten. Canonicatus* 8. *Iuny* 1605. coram *Vbaldo*, impressa per Ludou. Post. *post suum tract. mandati de manutenendo decis.* 95. *n* 3. Beltramin. *ad Greg. XV. decis.* 364. *vers. tertiò* Lotter. *d. lib.* 3. *q.* 5. *n.* 36. *& seqq* eadem Rota *in Carthaginen. Canonicatus* 5. *Aprilis, &* 25. *May* 1609. coram *bonæ mem. Card. Lancell. iun.* vbi dicitur procedere non obstante eadem aliqua præcedere contradictione Capituli, Rot. inter impressas R. D. mei Coccini Decani *decis.* 235. *n.* 11. *&* 12. *& in d. Alexand. Archipresb.* Burat. *decis.* 522. *n.* 12. vbi habetur

16 † Canonicatus possessionem quòd sit legitimè capta iustificari ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli, quæ tamen patientia nun sufficit ad validandam possessionem in præiudicium tertij, qui ante actus prædictos Canonicales apprehendit possessionem Capitulariter, Rot. *decis.* 1156. *vers. nec patientia, p.* 3. *lib.* 3. *diuer.* & fuit dictum *in Callien Canonicatus* 29. *Ianuary* 1619. coram *Card. Pamphil. iun.* optimè Ferentil. *in annot. ad decis.* 318. *Buratti.*

17 Sed potest dubitari, an apprehendens capitulariter possessionem alicuius Canonicatus sibi nulliter per Ordinariũ collati, & deinde sciens illius collationẽ spectare ad Sanctissimum, ab eo impetrauerit prouisionem cum decreto, quòd renuntiet pręsẽtationi, & institutioni, ac possessioni exinde sequutæ, ac dictum Canonicatum vti reseruatũ, & non aliter in futurum possidere se velle declaret, sine noua possessionis apprehensione postquã decreto satisfecit sit manutenendus? In quo dubio est resoluendũ talem Canonicum superueniente sibi nouo titulo mediante prouisione Apostolica potuisse continuare possessionẽ ipsam de facto mutato sulùm primo iure, & titulo possessionis, *l. non solum, §. quòd vulgo, ff. de vsu ap. l.* 3. *§. illud, l. qui bona, §.* 1. *cum ibi notatis, ff. de acquir. possess.* Rot. *apud Achil. decis.* 4. *de causa possess. & prop.* Pute. *decis.* 165. *n.* 3. *lib* 1. *& decis* 441. *eod. lib. & in rec. decis.* 200. *n.* 8. *par.* 1. Hierun. Gabr. *cons.* 51. *n.* 1. *&* 28. *lib.* 1. quæ mutatio ipsu iure statim facta intelligitur data notitia secundi tituli, etiam absque alia declaratione, iuxta *consil.* Decij 400. quod sequitur Rot. & per Achil. *d. dec.* 4. Pute. *d. decis.* 441 *lib.* 1. Crescent. *dec.* 168. *aliàs* 6. *de restitut. spoliat.* Rot. *decis. etiam* 214. *n.* 2 *p.* 1. *diuers. & decis.* 601. *n.* 3. *par.* 3. *diuers.* Card. Mantic. *dec.* 71. *n.* 1. neque opus erat, vt exiret de possessionẽ, & postea iterum ingrederetur, ad *l. cùm nemo*, & *ibi* glos. *in verbo extrinsecus, C. de acquiren. possess.* Pute. *d. decis.* 441. *lib.* 1. & Archil. *d. dec.* 4. quòd hæc opinio est magis æqua, & consona Iuribus, & semper seruatur à Rota, vt *in decis.* 345. *n.* 4. *& decis.* 613. *n.* 5. *par.* 1. *& dec.* 143. *n.* 4. *par.* 2. *diuers.* & *in Tuden. Parochialis* 4. *Nouembris* 1591. coram *bonæ memoriæ Cardin. Pamphilio sen.* in quibus fuit reprobatum *consil.* 131. *lib.* Socini sen. contrarium sentientis. Et in puncto dicit Bald. *in l.* 2. *num.* 63. *vers. sed pone, C. de seruit & aqua.* quòd

18 † si falsus Canonicus diu stetit in possessione, & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio, & installatio, quia ipso iure fit quædam conuersio ex nouo titulo superueniente, Baldum sequitur Crauet. *cons.* 171. *n.* 1. *vers. secundò pro hac*, vbi *n.* 19. declarat Baldi sententiam non procedere quando ante prouisionem Papæ ius tertio fuerit quæsitum, & Crauettam sequitur Rimald. iun. *cons.* 100. *n.* 25.

19 Non obstat renunciatio facta de prima possessione, qui catenus renunciauit Canonicus quatenus credidit esse consultum suæ possessioni, & continuationi, sicque hæc renunciatio ex defectu consensus non operaretur, & consequenter primam possessionem, à se non abdicasset; ad dimittendam enim possessionem requiritur animus, *d. l.* 3. *§. in amittenda*, vbi Alexand. *ff. de acquiren. possess.* Cassador. *dec.* 4. *n.* 3. *de restitut. spoliat.* Paris. *cons.* 114. *n.* 7. *lib.* 4. Rot. *apud Achil. decis.* 11. *de pension.* & renunciatio strictè est interpretanda, vt minus lædat renunciantem quàm fieri possit, *l. si domus, ff. de seruitutibus vrban. præd.* Bec. *cons.* 111. *sub n.* 31. Surd. *cons.* 446. *n.* 22. & propterea renunciatio restrictiuè ad possessionem inde sequutam nun est trahenda ad omnem possessionem, *ad Clemen. quòd circa, de elect.* Bald. *in l.* 2. *n.* 2. *C. de legibus.* Roland. *cons.* 86. *num.* 33. *lib.* 2. Et hæc duo, scilicet quòd quis renuntiet præsentationi, & possessioni inde sequutæ, & quod velit possidere ex prouisiune Apostolica, non inuicem repugnat, quia vult insistere in possessione de facto, & reiicere primum titulum possessionis.

20 *Secunda* quoq; possessio, scilicet postquam renunciauit, est manutenibilis, quia etiam liberè cedens, & renuntians, licèt dicatur perdere dominium, & possessionem saltem de iure, attamen si postea incumbat de facto, & realiter inhæreat possessioni, adhuc ad statũ est manutenẽdus, imò, & reinregrãdus si spolietur, Innoc. *in c. super hoc, de renunciat.* Cald. *cons.* 4. *eod. tit.* & sequitur Rot. *decis. n.* 2. *nouis eod. tit.* Cass. *d. decis.* 4. *restit. spol. n.* 2. *&* 4. *vers. credit tamen*, vbi firmat dictum Innocentij procedere etiam in beneficialibus si incũbens

possessio

possessioni de facto habet titulum præsumptum, vnde multò magis quando habet verum, & Canonicum ex prouisione Apostolica, & sequitur Gom. *super reg. de annali. q. 57. in princ.* Paris. *de resig. benefic. lib. t. q. 5. num. 26.*

21 Neque obstat, quòd renunciatio facta per Canonicũ fuerit in executionẽ decreti litterarum Apostolicarum, in quibus committitur executori, vt illum introducat in possessionem? quia acquisitio nouæ possessionis de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis. Et menti Papæ satisfactum videbatur si intelligatur dictum decretum ad cumulãdum possessionem possessioni, ad tradita per Cassad. *d. decis. 4. numero 12. & seqq. de restit. spol.* Menoch *de adipiscen. remed. 4. quæst. 43. numero 337. & seqq.* Gabr. *commun. conclus. 7. numero 6. de acquir. possess.* Ita eleganter habentur hæc omnia *in d. Alexandrina Archipresbyteratus*, coram *R. P. D. Merlino*, quæ reperitur impressa per Postium *decis. 57.*

Canonicatus possessio dicitur benè capta si Canonicus, vel eius procurator suo nomine per Ecclesiam deambulauerit, & in stallo & Choro sederit, de quibus actibus possessoriis in instrumento publico testibus præsentibus fidem facere tenetur Notarius. Ita Rota *in Cæsaraugustana onerum 3. Iul. 1612.* corã *R. P. D. meo Pirouan.* impressa per Ludouicũ Postium *post suum tract. mandati de manutenendo decis. 175. numero 2.* acquiritur enim possessio iuris Canonicalis cum stallo in Choro, & locus in Capitulo datur, cap. *cùm inter*, *de renunc.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de mißione in possessionem*, *num. 36.* Hinc idem Rebuff. *in concord. tit. de collation* § 1. *in verb. Canonicatum & Prabendam, vers. & est quoddam*, *pag. mihi* 543. ait possessionem Canonicatus ex sequentibus probari. *Primò* in lectione Euangelij in sua hebdomada. *Secundò* quãdo Episcopi electioni, & aliorum negotiorum tractatibus interfuit. *Tertiò* quandu domum obtinuit, quæ nonnisi Canonico consueuerat assignari. *Quartò* quando ad osculum pacis cum aliis Canonicis est receptus. *Quintò* quando lectiones legit in Ecclesia. *Sextò* quando responsoria, & alia cantauit.

Nam in beneficialibus sufficit apprehendere possessionem beneficij per amplexum Altaris, & alios actus, qui fiunt in Ecclesia, & etiam per tactum annuli Ecclesiæ clausæ, vt censeatur acquisita possessio non solùm Ecclesiæ, sed omnium rerum, & iurium illius, vt per Cancer. *var. resol p. 3. cap 14. sub numero 53.* Ludou. Post. *in tract. mandati de manutenendo, obseru. 21. numero 15.* Et quòd possessio beneficij, & Ecclesiæ acquiratur etiam per apprehensionem, & tactum annuli portæ Ecclesiæ clausæ si fiat in præsentia habentis potestatem inducendi in possessionem, tenent Rot. *decis. 1. aliàs 220. numero 1. & decis. 5. alias 153. de causa poss. & propr. in antiq.* Bisign. *decis. 8. numer. 1. de restit. spoliat.* Ludou. Postius *d. obseru. 21. numero 16.* Et quòd per annuli portæ clausæ tactum acquiratur possessio nisi apparet aliquem esse intus animo possidendi, resoluunt Achil. de Grassis *decis. 2. & 3. de causa poss.* Federic. de Senis *cons. 3. numero 16. lib. 1.* Rota apud Ludou. Postium *d. decis. 175. numero 3.* vbi dicit quòd si Canonicus in Capitulo actus sedendi non fecerit propter clausuram ianuæ Capituli, sufficit portæ annulum tangere, si intus nullus sit animo possidendi.

Possessio Præbendæ quomodo probetur? Vide Mascard. *de probat. conclus. 1213. n. 4. cum seqq.* Et quòd tradi non possit sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiasticæ, Rota *decis. 634. sub n. 3. p. 2. recentior.* cuius meminit Ludou. Post. *d. tract. obseruat. 21. num. 74.*

Probatur possessio per ingressum ipsius rei, sicuti per ingressum in locum animo possidendi, ipsa possessio acquiritur, Ruin. *cons. 28. numer. 10. lib. 4.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de missione in possess. num. 26. cum seqq.* Mascard. *de probat. conclus. 1183. num. 14.* Steph. Gratian *discept. forens. cap. 615. num. 36.* Ludouic. Postius *in d. tract. obseruat. 21. numero 1.* Et etiam possessio acquiritur per solum aspectum sine introitu & apprehensione in beneficialibus eo tantum casu, quo constaret de impedimento, & de non tuto accessu, & quòd adsit decretum executionis, vt possessio tradatur, & quòd interueniat nuncius publicus habens potestatem tradendi possessionem, Card. Caualer. *decis. 169.* Ludou. Postius *in d. tract. obseru. 21. num. 17. vers. sed quod in beneficialibus*; vnde per publicum instrumentum ingressus adeptionis immissionis, & inductionis in possessionem probari possessionem tenent *l. prædia*, vbi Bart. *num. 1. ff. de acquir. poss. l. non idcirco C. de fide instrum.* Honded. *cons. 86. num. 28. & 29. lib. 2.* Surd. *cons. 160. num. 1.* Cenc. *de censib. p. 2. cap. 2. q. 5. art. 9. in addit. num. 3.* Gratian. *discept. forens. cap. 732 numero 11.* Caualer. *decis. 150. n. 1.* vbi de instrumento adeptionis possessionis à tergo litterarum Apost. *& decis. 565. numero 3. & decis. 478. num. 1.* Greg. X V. *decis. 138. numero 1.* Coccin. *decis. 14. numero 2. & decis. 113. num. 1. & decis. 233. num. 1. & 6.* Rot. *decis. 106. num. 1. & decis. 275. numero 2. & decis. 397. num. 1. & decis. 634. num. 4. p. 1. recentior. & decis. 35. num. 1. & decis. 56. num. 1. & decis. 211. num. 1. & decis. 601. num. 1. p. 2. etiam recentior.*

Vtrùm autem mandatũ de manutenendo sit concedendum successori in Dignitate,

Canonicatu, vel beneficio ex possessione antecessoris? Vide Ludou. Post. *d. tract. mandati de manutenendo obseruat.* 55. *numero* 89. *cum seqq.* latè & eleganter Rota *in Colimbrien. prestimoniorum* 18. *Iunij* 1632. coram *R. P. D.* Dunozetto, impressa per eundem Ludou. Postium post *dictum tract. decis.* 330. vbi agit de quadam causa Illustrissimi Domini Roderici à Mello Marchionis de Fereira filij, sed suarum executorialium executio indebitè impeditur à ministris Regiis ex prætextu, quo nostrarum quoque impediunt executionem.

22 Capta possessione Ecclesiæ, seu Canonicatus, censetur capta possessio omnium bonorum, fructuum, annexorum & iurium dictæ Ecclesiæ, seu Canonicatus, Pont. *de spol. lib.* 2. *cap.* 15 *sub numero* 157. *& lib.* 3. *cap.* 9. *numero* 149. Peregrin *de fideicom. art.* 48. *numero* 79. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 34. *numero* 109. Cancer. *var. par.* 3. *capite* 14. *numero* 53. *in fine*, Mari. Anton. *var. resol. lib.* 1. *resolut.* 112. *casu* 72. *in fine*. Monet. *de decim. cap.* 8. *q.* 3. *numero* 31. Christoph. de Paz *de tenuta cap.* 50. *numero* 25. Iul. Viuian. *in praxi iurisp.* 2. *libro* 3. *capite* 2. *numero* 8. Gratian. *discept. forens. capite* 425. *numero* 18. *&* 19. Rot. *decis.* 171. *numero* 2. *& decis* 199. *numero* 6 *& decis.* 639. *numer.* 3. *& decis.* 658. *numero* 2. *par.* 2. *recent.* Caualer. *decis.* 240 *numero* 2. *& decis.* 565. *numer.* 2. Buratt. *decis.* 80 *numero* 5. *& in Leodien. Parochialis* 4 *Iuly* 1625. coram *R. P. D. Merlino*, Mantic. *decis.* 105. *numero* 4. Seraph. *decis.* 1497. *numero* 1. Greg. XV. *decis.* 54. *num.* 1. *& decis.* 364. *numero* 1. *&* 557. *numero* 4. Coccin. *decis.* 14. *numero* 6. *& decis.* 30. *numero* 2. *& decis.* 212. *num.* 8 Rota apud Postium post *dictum tract. decis.* 100. *n.* 1. *& decis.* 327. *numero* 17. *& decis* 330. *numero* 25. & apud Marches. *de commiss. p.* 1. *pag.* 369.

Sicuti etiam capta possessione Dignitatis, & Ecclesiæ principalis censetur capta possessio aliarum Ecclesiarum, Capellarum, & beneficiorum subiectorum, & annexorum, seu vnitorum, Melch Lotter. *de re benef. libro* 1. *q.* 18. *numero* 99. Greg. XV. *decis.* 557. *per tot.* vbi Beltram. *numero* 6. Caualer. *decis.* 330. *numero* 6. vbi *sub num.* 5. limitat in duabus Ecclesiis, sea Dignitatibus simul vnitis æquè principaliter. Ratio est, quia possessio bonorum, & iurium beneficij vacantis est penes Ecclesiam tanquam personam factam & repræsentatã, Salust. Tiber. *in pract. Auditoris Cam. lib.* 2. *cap.* 1. *in fine*. Redoan. *de spol. Ecclesiast. q.* 7. *numero* 35. *cum seqq. & q.* 15. *num.* 10. *cum seqq.* Cyriac. *controu. forens. lib.* 2. *controu.* 300. *numero* 37. *cum seqq.* Seraphin. *decis.* 1497. *numero* 3. Rota *decis.* 19. *numero* 8. *p.* 2. *diuers. & decis.* 639. *sub numero* 3. *p.* 2. *recentior.*

23 Intellige *primò* de bonis, in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri, secus in iis, in quorum possessione non erat, vel non constat fuisse, Beltram. ad Greg. XV. *decis.* 464. *n.* 6 Rota apud Postium *decis.* 100. *num.* 3. *& decis.* 330. *sub num.* 30. *in fine, & in Romana beneficij de Cacabatis* 13. *Nouembris* 1623. coram *R. P. D. Nauarro*, Episcopo Tyrasonen.

Intellige *secundò* de bonis tunc temporis vacantibus, & per alium non possessis, secus autem respectu illorum, quæ à tertio possidentur, Iulian. Viuian. *d. par.* 2. *lib.* 3. *capite* 2. *num* 8. Seraphin. *decis.* 1497. *numero* 2. Beltram. ad Greg. XV *decis.* 54. *numero* 3. Caualer. *decis.* 209. *numero* 3 *& decis.* 589. *num.* 6. Rota *decis.* 171. *numero* 3. *p.* 2. *recent.* & apud Postium *decis.* 315. *numero* 2. Vel quæ post vacationem fuerunt medio tempore ab illo occupata, Beltramin. *ad Greg. XV. decis.* 364. *numero* 6. Seraph. *decis.* 1497. *numero* 2. Caualer. *decis.* 209. *numero* 2. Rota *decis.* 865. *numero* 4. *p.* 4. *diuers. & decis.* 322. *sub numero* 3. *p* 1. *recentior.*

24 Decreto *Sacri Concil. Trid sess.* 24. *de reform. cap.* 14. prohibetur, vt in admissione ad possessionem Canonicatuum, aut Præbendadarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, cõpensationésve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponatur, ac postmodum Pius V. *sua Constit.* incip. *Durum nimis*, *sub Dat. pridie Kalendis Iuly* 1570. reuocauit priuilegia, & consuetudines Ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, seu admissione ad possessionem beneficiorũ. Vnde *Sacra Congreg. Concilij* censuit *Episcopum cum consensu Capituli statuere non posse, vt alis quid nimium soluatur in ingressu Canonicorum*, hoc enim est prohibitum per *d. Bullam Pij V.* item declara- 25 uit † *non licere Episcopis quicquam sibi capere pro collatione Canonicatus, non obstante quacunque consuetudine etiam immemorabili*, & 26 ideo † non possunt cogi noui Canonici ad quid soluendum, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum & bonorum Capituli, ac extet statutum, quando cadit in vtilitatem singulorum, vt censuit eadem S. *Congreg. Concilij.*

27 Dulciaria multa sunt de genere prohibitorum à Concilio Trident. *d. cap.* 14. ab aliquo Capitulo exigendorum pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici, vt refert decisum Zerol. *in praxi Episcop. part.* 2. *verb. possessio beneficij* §. 5. *in fine*. Dulciaria quædam, vulgò nuncupata *confetture*, non possunt exigi pro admissione ad possessionem Canonicatus, seu Dignitatis ex dispositione Concil. *cap.* 14. *sess.* 24. *de reform.* etiam concurrente consuetudine antiquissima, *Sacra Congreg. Concilij in Tridentina* 19 *Februarij* 1633.

Consue

8 Consuetudo quoque donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canonicatum, est sublata per Concil. *d.cap.14.* vt testatur resolutum Armeodar. *in addit. ad recop.legum Nauarræ lib.1.tit. 18. l.7.de Episcopis, num.10. resp.8.* prout, & illa, secundùm quam prouisi soluunt cæteris prandium, ex *eadem S.Congr.Concilij.*

29 Valere tamen potest consuetudo, & similiter statutum laudabile admittendum est, per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canonicatus, & quotidianas distributiones, quod non in ipsorum exigentium vtilitatem, sed in Ecclesiam, aliósque pios vsus conuertatur, modò non pro ingressu ipso, & admissione, sed ad alium finem accipiatur. Ita Abb.& Felin. *in cap. cùm M. Ferrariensis, de constit.* idem Abb. *in cap. Iacobus, num. 3. de simon* Rip. *resp.1.num. 11. de arbit.* Iacob. de Graff. *in aureis decisio. par. 1. lib. 2. cap. 96. num* 49.Flamin.Paris. *de confident.q.38. numero* 28.Monet. *de distribut.quotid.par.1.q 18.numero* 55. Aloys.Rice. *in praxi rerum fori Eccles.decis.*567.*num.2. in 1. edit.*aliàs *resol.*489. *n.2.& 6 in 2 edit.*Non censentur autem laudabiles consuetudines, quæ sunt pro instauratione vel reparatione bonorum mensæ Capitularis, cederent enim in vtilitatem singulorum, Nicol. Garc. *de benef.par 8. cap.1.numero* 90.

30 Valet etiam constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trident. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canonicatuum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autem ex pecunia Notariis, Cursoribus, Campanariis, aliisvè Ecclesiæ Ministris, quibus aliàs constituta sunt salaria, attribuendum, eadem *S. Congreg.in vna Segobien.*11. *Iulij* 1590.in hæc verba. *An constitutio quædam ab Episcopo, & Capitulo post Concil.Trid.de soluendo certam pecuniæ quantitatem ratione noua possessionis Episcopatus, & Canonicatuum, ac Dignitatum distribuendam in fabricam, & salaria Notarij, aduocatorum, campanarij, & aliorum ministrorum Ecclesiæ, quibus iam aliàs constituta sunt certa salaria, sit valida, necnè? S.D. N. ex sententia Congregationis respondit, huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen ex ea pecunia Notariis, Cursoribus, & Campanario, aliisque Ecclesiæ ministris tribuendum, sed integram summam in vsus fabricæ conuertendam, atque ita libenter soluendam tam à Capitularibus, quàm ab Episcopo, cùm separari possit officium, Ecclesiæque Dignitatem, quæ ob huiusmodi largitatem in ædificium, ornatumvè Ecclesiæ facta sumitur exordium ad mysticam quoque Ecclesiæ ædificationem feliciter in Domino processurum.*refert Nicol.Garc.*de benef.p.3. cap.2. n.* 198.*declar.9.*

31 Valet quoque consuetudo, etiam stante dispositione *sess.24.c.24.* vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij Rot. *decis.*660.*p.4.diuers.*

32 Cùm in Ecclesia Sancti Foliani Leodien. Diœcesis vigeret abusus, vt noui Canonici florenos 153. aliis Canonicis soluere cogerentur, nec fructus vllos suorum Canonicatuum per triennium perciperent, sed inter alios Canonicos diuiderentur. *S.Congregatio* censuit *nec dictam summam florenorum, neque fructus Canonicatus à nouis prouisis exigi posse refragante Concilio* sess.14 cap.24.de reform. *Quinimò si in vnum fabricæ, vel Sacristiæ, siue in alium pium vsum vltra semestre tempus sui Canonicatus fructus reperientur concessi, horum dumtaxat dimidiam partem ipsi fabricæ, aut pio loco tribuendam esse, alteram verò ipsi prouiso, iuxta sanctæ mem.Pij V.constitutionem.Ita die 8.Octobris* 1592.refert Nicol.Garc. *d.tract. de benef.p* 8.*c.1.n* 84.

33 Hinc eadem *Sacra Congr.* censuit *consuetudinem, quæ imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem Canonicorum, non valere, secus in vtilitatem Ecclesiæ, vel augmentum cultus Diuini, item quod conuertitur in vtilitatem fabricæ intelligendum Ecclesiæ, quia consuetudo, quæ id, quod à recepto in Canonicum soluebatur, conuerteretur in reparationem, & instaurationem molendinorum mensæ Capitularis, est per Conc.* d. sess.24. c.14. de reform. *reprobata.* Refert Nic.Garc.*d.p.8.c.1.num.90.*

34 Dubitatum fuit an consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum donec Beneficiatus sit Sacerdos, obseruanda esset? *Sacra Conc.Congr.die 6.Maij* 1617.censuit *valere huiusmodi consuetudinem, quia intentio Concilij d.c.14.fuit ne ratione collationis aliquid reciperetur.*

Forma possessionis capiendæ per Dignitatem, seu Canonicum propositum à Papa, vel ab Archiepiscopo.

IN nomine Domini. Amen. Per hoc præsens publicum possessionis instrumentum notum sit quod anno.... die.... mense.... coram venerabilibus, & circumspectis viris dominis N. Decano, atque N. N. & N. Canonicis Ecclesiæ Cathedralis Primatis Bracharensis in loco Capitulari dictæ Ecclesiæ propter, & ad infrascripta capitulariter congregatis, atque Capitulum ipsius Ecclesiæ Bracharensis facientibus, & representantibus,

tibus, in mea Notarij publici, testiumque infrascriptorum præsentia personaliter constitutus honorabilis vir D. N. principalis pro se ipso (si fuerit cum mandato procuræ prouisi, dicat. *discreti viri Domini N. principalis procurator, prout de sua procurationis mandato mihi notario publico infrascripto extitit legitimè facta fides) publicè dixit, & exposuit quod nuper talis Dignitas, seu Canonicatus & Præbenda in dicta Ecclesia Bracharensi, per mortem quondam N. vltimi eorundem Canonicatus, & Præbendæ, siue Dignitatis N. dum vixit possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauit, & de eadem, aut de eisdem per Illustrissimum & Reuerendissimum D. D. Rodericum à Cunha Archiepiscopum ac Dominum Bracharæ, &c.* (si vero sit à sede Apost. facta prouisio) *per S. D. N. Vrbanum Diuina prouidentia Papam VIII. prouideri obtinuit, prout in litteris prouisionis ibidem in medium exhibuit, ipsisque DD. Decano, Canonicis, & Capitulo intimauit, plenius continetur. Quapropter dictus N. se (vel nomine quo supra procuratorio) in & ad prædictorum Canonicatus, & Præbendæ, vel Dignitatis præfatæ Ecclesiæ N. admitti, ac in & ad corporalem, realem, & actualem possessionem eorundem, vel eiusdem cum omnibus iuribus, & pertinentiis per eosdem dominos Decanum, Canonicos, & Capitulum recipi & admitti, sibique de illarum fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & distributionibus vniuersis integrè responderi instanter postulauit. Quibus quidem litteris in dicto Capitulo lectis, & intellectis, dicti Domini Decanus, Canonici, & Capitulum eundem dom. N. personaliter, vel dicto procuratorio nomine, in & ad prædictorum Canonicatus, & Præbendæ, vel Dignitates N. in præfata Ecclesia corporalem, realem, & actualem possessionem cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis vigore dictarum litterarum concorditer, & nemine contradicente receperunt, induxerunt, ac ad Canonicatum, & Præbendam præfatos, aut Dignitatem N. admiserunt, & in signum veræ & realis adeptæ possessionis huiusmodi dictus dom. Decanus ipsi dom. N. (vel nomine quo supra procuratorio dicti dom. N.) stallum in parte dextera, vel sinistro choro dictæ Ecclesiæ, necnon locum in Capitulo realiter assignauit.* (hîc fiat iuramentum præstari solitum iuxta Capituli consuetudinem) *Super quibus omnibus & singulis dictis dom. N. per me notarium publicum infrascriptum fieri petiit instrumentum. Actum in tali loco sub anno, die & mense quibus supra: præsentibus ibidem pro testibus N. N. & N. in dicta ciuitate residentibus ad præmissa vocatis, habitis, & rogatis, & dicti dom. Decanus, ac duo, vel tres ex dictis dominis Capitularibus pro toto dicto Capitulo, suis hic se subscripserunt nominibus, &c. Vel fiat subscriptio iuxta solitum fieri in dicta Ecclesia.*

Aduerte quòd nouissimè Theodosius de Rubeis *in singularib. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum & obseruantiam Rotæ verbo mandatum* §. 1. *pag.* 69. ex multis eiusdem Rotæ decisionibus tenet in ea fuisse sæpe definitum mandatum speciale requiri ad capiendam beneficij possessionem per procuratorem.

CAPVT XVI.

Canonici, seu Dignitates, an & quando, & sub qua pœna teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel Prabendis?

SVMMARIVM.

1. *Canonici, qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Prabendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, tenentur eundem Ordinem requisitum intra annum suscipere.*
2. *Præbenda regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illorum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri.*
3. *Canonicatus quando dicatur Sacerdotalis?*
4. *Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere.*
   Episcopus non potest cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes. ibid.
   Episcopus debet cum consilio Capituli designare

designare quibus Canonicatibus quisque sucer ordo unnexus esse debeat.

5 *Promoti ud Dignitutes, Personutus, Officiu & Prubendas debent in eu utate constituti esse, vt infra annum possint ud Ordinem requisitum promoueri.*

6 *Canonicus Ordinem requisitum suscipiens ante legitimum utatem non sutisfacit sua obligationi.*

7 *Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debet à die hubita possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus unteu possessionem perceperit.*

8 *Beneficiarÿ, qui ad sacros Ordines suis Dignitatibus, personutibus. Officiis. vel prabendis annexos se intra statutum tempus promoueri non faciunt, quas pœnas incurruut? ostenditur, &* num 9.

10 *Prouisus de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est complete atatis, vt possit intru uunumOrdinem requisitum suscipere, non habet vocem inCapitulo, sed non perdit partem aliquum distributionum.*

11 *Beneficarius si non promoueutur infru annum ud Ordinem requisitum propter iustum impedimentum, udhuc percipit post annum integras quotidianas distributiones.*

12 *Dispensatus per Papam, vt non teneatur se promoueri facere, debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset.*

13 *Priuatio dimidiu partis distributionum, quam incurrunt Cauonici, & uly intra uunum requisitos Ordines non suscipientes, intelligenda est de iis duntaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, non uutem de extruordinariis.*

14 *Pœua priuationis dimidiæ purtis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, intrut quamuis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ud sustentationem Clerici.*

15 *Pœna priuationis dimidiu partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, locum habet quumuis intersint Diuinis, & officium recitent.*

16 *Consuetudo non vulet, quòd Canonici residentes dimidia distributionum non priuentur vbi intru annum non promoueantur.*

17 *Beneficia obtinentes in Collegiatis Ecclesiis quibus nullus sucer Ordo est annexus, percipiunt distributiones, licèt nunquum Ordinem sacrum suscipiunt.*

18 *Votis priuatio in Cupitulo intelligitur de voce uctiua, quæ simpliciter vox dicitur.*

19 *Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione simul habens, quibus est unnexus Ordo diuersus, an amittat vocem in Capitulo si non habeat vtrumque Ordinem? ostenditur.*

20 *Canonicus ud requisitos Ordines infru annum non promotus potest aliis pœnis etium priuutionis puuiri pracedente solemnitute Concil.* sess. 22. de reform. cap. 4.

21 *Ordinarius un possit absque Adiunctis procedere ad priuutionem Cuuonicorum eo quod requisitos Ordines infru onnum non susceperunt, ostenditur.*

22 *Canonicatum, aut Dignitatem habentem sacrum Ordinem suscipientes sine intentione illum ussumendi an peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem? ostenditur.*

I, qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, prout suprà diximus *cap. 2. n. 28. cum seqq.* tenentur eum Ordinem requisitum intra annum suscipere, vt expressè probat tex. *in Clem. 2. de utate, & qualit.* innouatus per Concil. Trid *sess. 22. de reform cap. 4.* quorum Iurium verba infrà subiectam, *n. 8. & 6.* Monet. *de distribut. quotidian. parte 2. q. 19. num. 3.* Cardos. *in praxi iudic. verbo Canonicus numero 4.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Cunonia §. 2.* nouissimè Steph. VVeyms *in constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas constit. 4. per tot. pag. 8. cum seqq.* Garcia in *sum. morali truct. 2. diffic. 9. dub. 4 puncto 1. n. 5.* 1

Dixi, *quibus aliqui Ordines sunt annexi*, quia Præbendæ regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illarum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri, post Abb. Rot. *decis. 42. num. 1. part. 1. recent.* † possunt enim Canonicatus, & alia beneficia fieri Sacerdotalia non solùm primæua eorum institutione, sed etiam postea ex aliquo statuto, vel consuetudine, glos. *verb. atatem ad fin. in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. & verb annexi in d. Clem. 2.* Roch. de Curte *in tract. de iurepatr. verb. honorificum numero 21. vers. postea.* Lessius *de Iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 19. num. 106. vers. his adde,* Nicol. Garc. *de benefic. p. 7. cap. 1. num. 40. vers. & alia, & num. 44. & 58.* nouissimè Ciarlin. *controu. forens. libro 1. cap. 38. num. 6. & 7.* vbi *num. 9.* aduertit quòd Canonicatus dicitur Sacerdotalis, etiamsi expressè non dicatur oportere esse, vel fieri Sacerdotem, dummodo habeat 2 3

onüs

onus Missarum, seu celebrandi certis diebus, Quod pariter intelligendum esse puto non solùm quando dicitur quòd Canonicus debeat celebrare, sed etiam quando non arctatur absolutè ad celebrandum, sed electiuè, veluti si dicatur quòd teneatur per se, vel per alium sui similem celebrare, non enim id præstat liberam Canonico electionem, vt fieri solet, sed debet intelligi analogicè, vt ita demum Canonicus possit per alium satisfacere oneri Missarum, siue solemnium, siue non solemnium, si iusto aliquo impedimento fuerit detentus, vel infirmitatis, vel absentiæ, ne ipse valeat physicè per se adimplere, sic enim iustum est, vt per substitutũ seruiat, vt infra probatur, *cap.* 31. *post n.* 4. nam dato quòd liceret Canonico per alium celebrare vigore alicuius statuti, vel consuetudinis, tamen hoc non facit cessare quin Canonicatus sit Sacerdotalis, quod exinde conuincitur, quia etiam Curatus, quem annexum habere Ordinem Sacerdotij nemo ambigit, Lessius *d. capite* 34. *dub.* 19. *numero* 106. *vers. his adde*, tamen per se & per alterum munus celebrandi adimplere potest, vt inquit Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 24 *q.* 2. *in princ.* dummodo id passim non faciat, & ad longum tempus, Posseuin. *de officio Curati, cap.* 2. *numero* 5.

4 Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere, Seraphin. *decis.* 924. *numero* 1. & *sacra Congreg.* censuit *Episcopum non posse cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficere quòd dimidia pars Canonicorum sint Presbyteri, inter quos is sit, qui prima Dignitate fulget, cæteri verò Diaconi, aut subdiaconi sint*, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verb. Capitulum* §. 10. *& verb. Canonia* §. 2. nisi aliud seruetur, vt ibi §. 4. qui pariter *Sacram Congregat.* censuisse refert *Episcopum debere cum consilio Capituli designare quibus Canonicatibus quisque sacer Ordo annexus esse debeat, non quibus Canonicis* & *p.* 2. *verb. Capitulum* §. 1. eandem *Sacram Congreg.* protulisse asserit *Episcopum solummodo teneri adhibere Capituli consilium, & non consensum.* vide infrà *cap.* 42. *post numero* 20.

5 Promoti igitur ad huiusmodi Dignitates, Personatus, officia, & Præbendas debent in ea ætate constitutos esse, vt infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri, vt expresśè habetur *in d. sess.* 22. *capite* 4. *vers. nec alij*, *& sess.* 24. *de reformat. capite* 12. *vers. neminem etiam deinceps*, & adnotarunt Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. Canonici, vers. ad* 2. Seraph. *decis.* 318. *numero* 5. Monet. *d. q.* 19. *numero* 9. vbi *num.* 10. subdit prouisionem factam illi, qui hanc ætatem non habet, nullam esse, & irritam, vt apertè cauetur *d. capite* 4. *in fine*, & diximus suprà *cap.* 13. *numero* 10. *cum seqq.* † Nec sufficit, quòd quis Ordinem requisitum suscipiat ante legitimam ætatem, ne videatur ex delicto suo assequi, quod sine illo non fuisset assequutus. Ita Fr. Emm. *qq. Regul. tom.* 3. *quæst.* 23. *art.* 12. nouissimè Frat. Hier. Roder. *in compend. quæst. Regul. resolut.* 15. *numero* 24. 6

7 Vtrùm autem annus huiusmodi computari incipiat à tempore collationis factæ, an à die pacificæ possessionis? Vidi ab aliquibus in dubium reuocari; sed illud ad *Sacram Congregat. Concilij* delatum, ipsa tandem respondit prout sequitur. *Die* 13. *Septembris* 1631. *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Trident. interpretum respondit annum de se promoueri faciendo ad Sacros Ordines, computari debere à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. R. Cardin. Vbaldinus, Franciscus Paulutius Sacræ Congregationis Concil. Secretar.* quam declarationem vidi Romæ authenticam, & originalem.

8 Contra huiusmodi beneficiarios, qui ad Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officiis, vel Præbendis annexos se inta statutum tempus promoueri non faciunt, stat expressa dispositio tex. *in d. Clem. vt ij* 2. *de ætat. & qualit.* cuius hæc sunt formalia verba. *Ii verò qui Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas quibus certi Ordines sunt annexi, pacificè non obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi (iusto impedimento cessante) ad huiusmodi Ordines se promoueri fecerint intra annum, ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earundem. Ipsis quoque distributionum, quæ dantur his, qui certis Horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus, vel statutis, pœnis aliis, quæ contra tales promoueri ad Ordines recusantes, statuuntur in Iure, nihilominus in suo robore permansuris.*

9 Innouatur à Concil. Trid. *d. sess.* 22. *de reform. cap.* 4. his verbis. *Ij verò, qui Dignitates, Personatus, officia, Præbendas, Portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posteram obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet vt alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocunque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant iuxta Constit. Concilij Viennen. quæ incipiat, vt ij, qui, quam præsenti decreto innouat, cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere, & cætera omnia Officia, quæ debent in cultu Diuino præstare sub eisdem, & aliis etiam grauioribus pœnis arbitrio eorum imponendis.*

Ex

10 Ex quibus Cõcilij Trid. decretis *primò* colligitur optimè censuisse *Sacram Concily Congregationem* prouisum de Canonicatu habente annexum Ordinem Sacrum, qui est completæ ætatis, ut possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, nõ habere vocem in Capitulo, sed non perdere partem aliquam distributionum, quæ dantur his, qui cæteris locis intersunt pro 1. anno; infra quem ad Ordines potest se facere promoueri; elapso verò anno si non fuerit ad Ordinẽ Sacrum annexum promotus, subtrahatur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licèt aliàs sit in Sacris, ex quo nõ habet Ordinem requisitum iuxta dispositionem dictæ *Clem. ut ÿ*, iuncta glos. *verb. ex tunc*, ita refert Nicol. Garc. *de benef. p. 7. cap. 4. num. 26.* Vnde bene Monet *de distrib quotid. p. 2. cap. 19. n. 6.* resoluit quòd si huiusmodi clericus infra annum ad dictos Ordines requisitos non promoueatur, non ideo beneficiũ ipso iure amittit, prout de Parochiali Ecclesia statutum fuit *in cap. licèt canon. de elect. lib. 6.* sed subtrahenda erit dimidia pars distributionum quotidianarum, ut *in d. Clem. ut ÿ*. At si quis furtè receptus fuerit antequam requisitos Ordines sit adeptus, ac postea monitus eos non receperit, denunciari poterit Dignitate, beneficio, vel portione priuatus, secũdùm ea, quæ aliàs fuerunt *in Concilio Constantiensi* statuta *sess. 43. de dispensat.* & sic declarasse *Sacram Congreg. Cõcily* refert Stephan VVeyms *citato loco n. 4.*

11 *Secundò* colligitur, quòd si iste obtinens huiusmodi beneficium non promoueatur infra annum propter iustum impedimentum, quòd ex culpa, & voluntate sua nõ prouenerit, putà quia toto illo anno ægrotauit, quia absens erat Episcopus, neque commendatitias litteras habere potuit, vel eum Episcopus ordinare noluit, aut his similia, prout exemplificat glos. *verb. iusto impedimento, in cap. commissa, de elect. lib. 6* ad quæ etiam exempla se remittit glos. *verb. impedimenta in d. Clem. ut ÿ*, adhuc percipiet post annum integras quotidianas distributiones; ratio manifesta est, quia per eum non stat quin promoueatur propter iustum impedimentum, quod approbauit *d. Clem. 2.* ad effectum, ut euitentur pœnæ de quibus ibi, inter quas est amissio dimidiæ partis distributionum post annum. Ita Monet. *d. p. 2. q. 19. num. 22.* vbi *num. 23.* post Borgas. *de irregular. & dispensat. tit. de*

12 *interpret. dispensat. num. 25.* subdit quòd † dispensatus per Papam, ut non teneatur se promoueri facere, ita debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset, & hoc ipsum rescripsit *Sacra Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita* Archiepiscopo Calaguritano, his verbis. *Congregationi datus est supplex libellus Ioannis Ferret. velle Amplitudinem tuam ei Canonicatum cum Prabenda, quã istic obtinet, adimere ob eam causam, quòd intra annum non sit promotus ad sacros Ordines ex decreto Concily, qui cùm tantummodo 18. annos, ut ab eo relatum est, natus sit, neque per decretum Concily sess. 23. cap. 12. ante 22. annum Sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, ut nisi Sacros Ordines susceptat, Canonicatu priuetur, de quo Pontificat litteras expediuit. Itaque si res ita est, mandias tibi Sua Sanctitas, ut conseruata isti Ioanni possessione eum priùs non cogas ad Sacros Ordines promoueri, quàm ad 22. annos peruenerit*. refert Nicol. Garc. *de benef. par. 3. cap. 4. num. 17.* Quapropter nouissimè *Sacra Congregat. Concil. in vna Reatina 13. Septembr. 1631. & in Mediolanen. 6. Martij 1632.* censuit *Canonicum qui propter defectum ætatis non potuit ordinari ad Sacros Ordines, & prouisus fuit à Papa cum expressione ætatis, debere lucrari distributiones quotidianas si Choro intersit.*

13 *Tertiò* colligitur priuationem dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligendam de iis duntaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis, qui Horis, seu Officiis ordinariis intersunt, de quibus loquitur *dict. Clement. 2.* non autem de extraordinariis distributionibus, quæ dantur, pro funeribus seu anniuersariis defunctorum, & aliis huiusmodi, quæ largè, & generaliter distributiones dicuntur, ut contra Petr. Gregorium bene resoluit Monet. *de distribut. quotidianis part. 1. quæst. 3. n. 12.* Quod intellige nisi distributiones funeralium, seu anniuersariorum sint vnitæ cum Horis, nam tunc sicut ille amitteret dimidiam partem distributionum Primæ, ita & anniuersariis, seu Missæ Primæ, quæ simul cum Prima lucrifit. Ita Nicol. Garc. *dicta part. 3. cap. 4. in addit. sub numero 15.*

14 *Quartò* colligitur pœnam præfatam priuationis dimidiæ partis distributionum intrare, quamuis relicta dimidia, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici. Ita glos. *verb. pars dimidia in d. Clem. 2.* quam ibi sequuntur Paul. de Eleazar. Ioann. de Lignano Card. *num. 20.* & Imol. *num. 33.* Monet. *d. p. 2. q. 19. num. 20.* ob eam præcipuè rationem, quam tradit *d. glos.* quòd sibi prouidere potest, & hanc pœnam euitare per promotionem.

15 *Quintò* colligitur præfatam pœnam etiam locum habere, quamuis iste non promotus intersit Diuinis, & Officium recitet, ut apertè sentiunt Doctores magis communiter *in d. Clem. 2. §. illi verò*, & in specie Nau. *conf. 8. n. 3. & 5. de Prabend.* Monet. *d. p. 2. q. 19. n. 30.*

Et

16 Et † non valet consuetudo, quòd Canonici residentes huiusmodi dimidia distributionum non priuentur, vbi intra annum non promoueantur, vt singulariter tradit Roch. de Curte *in repet. cap. fin. de consuet. sect. 6. num. 39. in vlt. impress.* quem refert Monet. *d. p. 2. q. 19. n. 5.*

17 *Sextò* colligitur obtinentes beneficia in Collegiatis Ecclesiis, quibus neque Iure communi, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto annexus est aliquis Ordo, præsertim sacer, obtinere posse, & percipere distributiones, licèt nunquam huiusmodi Ordinem Sacrum suscipiant, sed simplices Clerici remaneant. Ita Monet. *d. p. 2. quæst. 19. n. 27.*

18 *Septimò* colligitur priuationem vocis in Capitulo intelligendam videri de voce actiua, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem de voce passiua. Ita Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15.* Quamuis Lessi. *de Iustit. lib. 3. cap. 34. num. 105.* dicat, quòd qui negligunt Ordinem debitum intra annū suscipere, amittunt vocem in Capitulo non solùm passiuam, sed etiam actiuam.

Octauò colligitur vt si dispensetur cum minore vt possit habere Parochialem, siue Canonicatum, censetur etiam dispensatum vt non promoueatur, velut requisitum Ordinem non suscipiat intra annum; quia vna dispensatione sine alia sustineri non potest, Abb. *in cap. cùm in cunctis §. cùm vero, num. 9. de elect.* Sayr. *de censuris lib. 7. cap. fin. num. 14. & 21.* Sanch. *de matrimon. libro 8. disp. 1. num. 19.* Rota *decis. 327. num. 2. p. 2. recentiss. in post humis.*

Nonò colligitur optimè censuisse Senatum Pedemontanum apud Anton. Fabr. *in suo Cod. tit. de summa Trinit. diffinit. 72.* quòd licèt regula de triennali possessore iuuet eum, qui nō est promotus ad Sacros Ordines intra annum, si tamen non promotus iussus sit ab Episcopo suo promoueri, nec paruerit, succumbere debet non tantùm in petitorio, sed etiam in possessorio, tametsi temporum licentia, vel Superiorum indulgentia per 30. aut 40. annos pacificè beneficium possederit.

19 Sed est difficultas, an habens Dignitatem, & Canonicatum, seu Portionem simul, quibus est annexus Ordo diuersus, v. g. Dignitati Presbiteratus, Canonicatui, seu Portioni Diaconatus, si non suscipiat intra annum Ordinem vtriusque tituli, quia non est ad Sacerdotium promotus, amittat omnino vocem in Capitulo competentem ratione vtriusque, tam ratione Dignitatis, quàm Canonicatus, seu Portionis, etiam si habeat Ordinem vnius, nempe Diaconatum? Et quidem quando vox solùm competit ratione Canonicatus, seu Portionis, certum videtur illam non amittere si habeat Ordinem illius, quamuis Ordinem Dignitatis, quam simul obtinet, intra annum non suscipiat, nam cùm vox non competat ratione Dignitatis, non debet eam amittere ob non susceptionem Ordinis ipsius Dignitatis. Difficultas versatur quando vox competit etiam ratione Dignitatis ex consuetudine, vel aliàs; & dicendum videtur non amittere omnino vocem, sed solùm quoad Dignitatem, cuius Ordinem habet, nam in separabilibus vtile per inutile non vitiatur, *cap. vtile, de regul. Iuris, in sexto,* iunctis resolutis per me *de Axiomatibus Iuris vsufrequentior. Axiom. 231. n. 2.* & pœnæ sunt restringendæ, non autem ampliandæ, vt est vulgatum. Nihilominus tamen in prædicta difficultate verius videtur amittere vocem omnino ex *d. Clem. 2. § y verò*, ibi, *nullo modo vocem in Capitulo habeant*, &c. nam illud vniuersale negatiuum, *nullo modo*, excludit omnino vocem; diuersum autem est in distributionibus, in quibus dicendum solùm amittere dimidiam partem earum, quæ dantur præcisè ratione Dignitatis, seu Præbendæ, cuius Ordinem non suscepit; quia respectu distributionum, & priuationis earū non sunt verba ita ampla, & vniuersalia *in d. §. y verò*, quæ comprehendant distributiones Præbendæ, cuius Ordinem habet. Ita Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 4. in addit. sub n. 23.*

20 Præterea talis ad requisitos Ordines infra annum non promotus poterit aliis pœnis etiam priuationis puniri, vt colligitur ex *d. Clem. 2. in fine*, dum vult etiam alias pœnas in Iure statutas in suo robore permanere. Ita declarauit *Sacra Congreg. Concilij* Episcopo Patauino his verbis *Canonici, qui Ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab Ordinario priuari debent*; prout refert Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 4. num. 16.* Vnde datur intelligi priuationem ipso iure non incurri, quia *d. cap. licèt canon. de elect. lib. 6.* solùm procedit in Parochialibus, ex glos. ibi *verb. Parochialis.* Ita in his terminis Nicol. Garc. *d. cap. 4. à num. 10.* Monet. *d. q. 19. numer. 6.* Squillante *de obligat. cleric. par. 1. n. 202.* Non licèt tamen Episcopo ad huiusmodi priuationem procedere absque solemnitate à Concil. *d. cap. 4.* requisita, vt à *Sacra Congregat.* decisum refert Garc. *in addit. ad d. tract. de benef. par. 3. cap. 4. num. 22.*

21 Vtrùm autem in Ecclesiis, vbi sunt Adiuncti, de quibus in Concilio Trident. *sess. 25. de refor. cap. 6.* possit Ordinarius absque illis procedere ad priuationem Canonicorum ex prædicta causa, quòd Ordines suis Præbendis annexos non percipiunt? Posse procedere sustinent Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 567. in 1. edit.* aliàs *resol. 486. n. 2. & 3. in 2. edit.* Ludou. à Sarauia *de iurisd.*

Adiunƨ

Adiunctorum q.18. Ego ipse *de offic. Episcopi, part.3.alleg.73.num.*12. Nicol. Garc. *d.cap.*4. *num.*21. qui tamen *in addit. sub num.*22. post Ioann. Vel.*in tract.de modo procedendi in causis crimin.c.*1.*num.*15. attestatur *Sacram Congreg.* censuisse non licere Episcopo ad priuationem procedere ob non susceptos Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio dicto loco requisita. Quid autem dicendum in coadiutoribus,vide quæ diximus inf.*cap.*29.

21 Sed quæstio est dubia, an accipientes Canonicatum,aut Dignitatem habentem annexum Sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi, peccent,& teneantur ad restitutionem? Quidam censent eos peccare mortaliter, & ad fructuum restitutionem teneri, quia ratio dispositionis text. *in cap. commissa; §. cæterum de elect. lib.*6. ibi. *cùm eos receperit fraudulenter*, militat etiam in hoc casu, & dum ratio est in lege pœnali expressa ad alios casus in quibus illa militat, fit extensio. Ita Gabr.*in* 4.*dist.*16 *q.*8.*art* 3.Iacob.de Graff. *in aureis decis. part.*1.*lib.*2.*c.*97.*num.*55.Quintanad. *Ecclesiast. lib.*4. *num.*66. & dicit hanc sententiam sibi placere Nicol. Garc. *d.c.*4.*ex num.*37. Alij verò existimant eos solùm peccare mort. non tamen teneri ad fructuum restitutionem,cùm dispositio *d.cap. commissa.§. cæterùm*,sit odiosa,ac proinde sine identitate, vel maioritate rationis non extendenda extra casum suum, *l.interpretatione,ff.de pœnis, cap.pœna,de Pœnit.dist.*1.*c.odia, de regul.iuris lib.*6. Ita Sot. *de Iustit. lib.* 10. *q.*5. *art.*6. *col.*2. *vers.de alijs*, Nau. *in man.cap.*25 *n.* 118. *& de horis Canon.cap.*21.*à num.*44 *vsque ad numer.* 57.Sanch. *de Matrim.lib.*7.*disp.*45 *num.*1 3. *&* 14. Gutier. *Canon.lib.*2.*cap.*5.*num.*24. Monet. *d.q.*19.*num.*29. Ego verò has contrarias opiniones fœdere distinctionis componendas esse puto,vt scilicet *Prima* intelligēda veniat de illis, qui recipiunt Canonicatus cum intentione non suscipiendi Ordines illis annexos, vt interim ex illis fructus percipiant, & deinde eos relinquendi, vt *in d.cap. commissa, §.cæterum*, *Secunda* verò in recipientibus dictos Canonicatus cum intentione Ordines illis annexos non suscipiendi dum fuerit eis permissum, nec eos assumere compellantur; isti enim, etsi ratione intentionis non obseruandi ius, nec eorum adimplendi obligationem peccent mortaliter non tamen ad interim perceptorum fructuum restitutionem tenebuntur,quamuis de facto nō fuerint promoti,ex quo non fuere coacti cùm illos fraudulenter minimè receperint, vt *in d.§. cæterum*. Colliguntur hæc ex Nic. Garc. *d.c.*4. *n.* 41.& Squillante *de obligat. Cleric.p.*1.*n.*111. me citato in hoc loco nouissimè Marchin. *de sacram.Ordinis p.*8.*tract.*1.*cap.*1.*n.*20.

Barbos.de Canon. & Dignitatib.

Capvt XVII.

Canonicus in Ecclesia Cathedrali, an & intra quod tempus teneatur Fidei professionem emittere, & sub quibus pœnis?

SVMMARIVM.

1 *Prouisi de dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesijs Cathedralibus quomodo teneantur professionem Fidei emittere, ostenditur.*

2 *Formam professionis Fidei emittendæ qui adducant,referuntur.*

3 *Professionem Fidei faciens coram Vicario etiam Episcopo non impedito satisfacit conciliari dispositioni.*

4 *Professio Fidei, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo satis est.*

5 *Professio Fidei potest fieri per Procuratorem.*

6 *Professio Fidei emittere tenentur Dignitates, & Canonici Cathedralium, siue sint seculares,siue Regulares,& siue sint subiecti,siue exempti,& n.*7.

8 *Professionem Fidei semel emittens tenetur eam iterum emittere in adeptione similis Dignitatis, vel Canonicatus.*

9 *Prouisus Sede Episcopali vacante tenetur emittere professionem Fidei.*

10 *Prouisus per obitum,siue per resignationem, tenetur emittere professionem Fidei.*

11 *Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Cathedralibus tenentur vltrò se offerre ad professionem fidei emittendam.*

12 *Coadiutores Dignitatum, seu Canonicorum in Cathedralibus non tenentur durante coadiutoria Fidei professionem emittere.*

13 *Portionarij, & alij prouisi de Capellaniis in Ecclesia Cathedrali non tenentur professionem Fidei emittere.*

14 *Dignitates,& Canonici Ecclesiarum Collegiatarum non tenentur professionem Fidei emittere.*

15 *Professio Fidei emittenda est intra duos menses ad minus à die adepta possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia.*

16 *Professionem Fidei etiam post duos menses facere tenetur prouisus de Dignitate, vel Canonicatu in Cathedrali, quia ille terminus non est præfixus ad terminandam obligationem.*

17 *Prouiso, qui non accepit possessionem, non*

currit terminus duorum mensium ad emittendam Fidei professionem præscriptus, quamuis per eum stet quominus illam accipiat.

18 *Prouisus tenetur probare se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirit ex officio.*

19 *Professio Fidei emissa creditur si pars dicat illam fecisse, dummodo collatio beneficij sit decennalis.*

20 *Professionem Fidei omittens peccat mortaliter, nisi per ignorantiam, seu inaduertentiam non fecerit, vt num.* 21.

22 *Fructuum amissionem incurrit, qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis numerandum Fidei professionem non emiserit.*

23 *Professio Fidei facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantùm ad quærendum futuros.*

24 *Professionem Fidei non emittens intra duos menses minimè tenetur in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria, contra citatos num.* 25.

26 *Distributiones quotidianæ ob non emissionem professionis Fidei non amittuntur.*

27 *Fructus amissi ob non factam Fidei professionem sunt impendendi, vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ.*

28 *Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam Fidei professionem.*

29 *Professionem Fidei omittens quoad fructus amissos retinendos non potest regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest, quoad fructus percipiendos quamdiu professionem non emiserit.*

30 *Professionis Fidei omissio non excludit prouisos, nec tollit omnino possessionem, sed impedit illius effectum quoad fructuum perceptionem.*

31 *Possessio adepta per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem est manutenibilis post tempus præfixum ad faciendam professionem.*

32 *Possessores Dignitatum*, vel *Canonicatuum in Cathedralibus, qui non fecerunt Fidei professionem intra duos menses, iuuantur reg. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum.*

33 *Canonici Cathedralium qui non fecerunt primam residentiam, nec fidei professionem emiserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licèt pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint.*

34 *Bulla Pij IV. super forma iuramenti professionis Fidei.*

1 PROVISI de Dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus tenentur à die adeptæ possessionis saltẽ intra duos menses, è manibus ipsius Episcopi, vel eius generalis Vicarij Orthodoxæ suæ Fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansutos spondere, ac iurare debent, idque etiam in Capitulo facere præcipiuntur. Ita statuit Concil. Trid. *sess.24.de refor.c.12.vers.prouisi*; de quo agunt Doctores quos plena manu retuli *de officio, & potest. Episcopi p.3.alleg* 61. quibus addo Ricc. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ exist.lib.1.c.*33. Viuian. *in praxi iurispatr.l.15. c.3.ex n.23.in vlt. impress.* nouissime Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccl.c.*48. *à num.*52, Squillante *de oblig. Cleric.p.1.ex n.*86. me citato in hoc loco Trullench. *in expos. Decalogi lib.1.c.1.dub.*6. Machado *en su perfetto Confess. lib.4.p.4.tract.2.decum.*2. nouissimè Stephan. VVeyms *ad constit.*24. *ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid.innouatas const.3. n.22. pag.*33.

2 † Formam verò dictæ professionis faciendæ ordinauit Pius IV. *in eius Const.* incip. *Iniunctum, sub dat. Idibus Nouemb.*1564. quam referunt Quarant. *in summ. Bullarij, verbo Fidei professio*, Piasec. *in praxi Episc.p.2.c.5. n.26. pag.*540. Lauor. *var. lucubr. tom.1.tit.4.c.16.n.*41. & est in calce huius cap.

3 Satisfieri autem potest supradictæ Conciliari dispositioni faciendo huiusmodi professionem coram Vicario, etiam Episcopo non impedito, vt benè resoluunt Nicol. Garc. *de benef.p.3.c.3.n.*33. Filliuc. *in q.mo.tom.3.tract.41. c.6.n.*8. Squillante *d.p.1.n.*93. Trullench. *d.dub. 8.num.*1. Ego ipse *d.alleg.60.n.*16. aduertentes verba illa Conc. Trid. *d.c.*12. videlicet. *in manibus Episcopi, vel eo impedito*, &c. solùm poni ad monitionem, & denontandum conuenientiùs esse eam facere coram ipso Episcopo cessante impedimento.

4 † Nec est necessarium vt professio huiusmodi priùs corã Episcopo, vel eius Vicario, postmodum coram Capitulo separatim fiat, sed si Episcopus adsit in Capitulo, satis est, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo, vt censuit *Sacra Congr. Concilij in Seguntina* 18. *Aprilis* 1590. relata per Garc. *de benef.p.3.c.3. n.*51. & per Squillante *de oblig. cler.p.1.n.*93. Marcel. Vulpe *in d.praxi c.48.n.*56. Machad. *d. tract.2. docum.2. n.*4. vbi *n.*5. quod sede vacante debet fieri coram sedis vacantis Vicario.

5 Et non solùm per se, sed etiã per procuratorem habentem speciale mandatũ supradicti tenentur, & possunt huiusmodi professionem facere, vt rectè resoluunt Nau. *conf.4. sub n.2.de summ.Trin.in antiquis, aliàs conf.11. de iureiur.in nouis.* Petr. de Ledesm. *in sum.p. 2.tr.1.c.4.post 10.concl.diff.*6. Azor. *inst.mor p.2. lib.*7.

*lib.7.cap.2.quæst.6.*Zerol. *in praxi Episcop.p.2. verb.Fidei professio*, Sanch.*in præcepta Decalogi tom.1.lib.2.c.5 n.7.*Camp. *in diuer.iur.Canon.rub.8.c.3.n.19* Ricciul.*d.lib.1.cap.13.à n.21.* Viuian.*d.lib.15.c.3.n.27.* Nouar.*in singularib. Canon.concl.114.n.8 in fine*,Castr.Palao de Fide *tr.4.disp.1.punct.19.n.10.* me citato in hoc loco Trull.*d.dub.8.n.6.* vbi tamen contrarium sequi videtur.Ioan.de Valboa *in cap.ego enim n.3 de iur.pag.266.*Felician.à Vega *in c.Pastoralis n.7.de iudic.*latè & eleganter Massobr.*in tr.de Synodo Diœcesana c.4.dub.40. per tot.secundùm Romanam impress.*vbi pluribus,& validissimis fundamentis hanc sentẽtiam enixè pro me defendit, contrariis omnibus satisfaciens, Tamb.*de iure Abbatum tom.1.disp.8.q.3.n.11.*Iul. Lauor.*var.lucub.tom.1.tit.4. c.22.n.2.*Ferentill. *in annot. ad dec.522. Buratti n.16.* Ego ipse *d.alleg.61.n.20.* nouissimè Homob. de Bonis *in consultationib.& respons.quæst.mor. in par.1.resp.16.in fine.*Rot.*in Varm.Can.13.Iuny* 1608 coram *bonæ mem. Card. Sacrato*, vbi etiam fuit dictum speciale mandatum ad hoc censeri datum non solùm quando datur expressum ad faciendam Fidei professionem, sed etiam ex mandato ad capiendam possessionem Dignitatis, vel Canonicatus. Ratio est,quia neque Concil. Trid. neque Constit. Pij IV. de qua in fine huius cap. vtuntur verbis significantibus personalitatem,& propterea succedit reg. *quicumque potest aliquid facere per semetipsum potest illud facere per procuratorem,l.1.ff.de procur.cap. qui per alium,& cap.potest quis,de reg.iuris lib.6.*tùm quia id expressè colligi videtur ex *c.optatum in fine*,100. *dist.* in illis verbis,*nec aliquem,qui hanc iureiurando firmaret,miseris*,vbi Prepos.hoc expressè notat.

6 Contra *addit.ad d.cons.Nau.* 11.Gonzal.*ad reg.8.Cancell.§.7.proœm.n.169. vers. similiter*, Squillante *d.par.1.n.91.*Vgolin. *de offic. Episc. c.50.§.16.n.1.*Nicol Garc.*de benef.p.3.c.3.n.75.* Steph.Gratian.*discept.for.c.166.n.22.* nouissimè Solorzan.*de iure Indiar.tom.2.lib.3.cap.6. n.12.& seqq.*Stephan.VVeyms *citato loco.* Et Sigismund.à Bononia Capuc.*de elect. dub.50. n.3.*nimis acriter hanc partem sustinentem, existimantes absque bono fundamento hanc Fidei professionem debere fieri per semetipsum,adeò vt non sufficiat fieri per procuratorem, quorum fundamentis sigillatim respondet latissimè Massobr. *dicto dub.* 40. vide illum,quæso,quia non te pœnitebit.

Amplia *primò* Dignitates, & Canonicos Cathedralium Fidei professionem emittere, teneri,siue sint seculares, siue Regulares, vt per Nicol,Garc.*d.p.3.c.3.n.16.*Ricciul.*d.lib.1. cap.13.n.13.*metipsum *d.alleg.61.n.6.*Homob. de Bonis *in consultationibus & responsis quæst. mor.p.1.resp.16.vers.respondit etiam*,vbi refert pro hac parte Fr.Emman.Molf.& Laymann.

Circa tamen Prælatos Regulares aduertere oportet Constitutionem Pij IV. de qua *in fine huius c.*illos obligantem ad professionem Fidei,in vsu non fuisse receptam in aliquibus Religionibus,vt per Hieron.à Sorbo *in annot. ad compend.priuil.tr.professio Fidei n.3.* Villalob.*in sum.tom.2.tr.1.diff.6.n.3.*Sanch. *in præcepta Decalogi tom.1.lib.2.cap.5.n.3.* Sigism. à Bononia *de elect.p.1.c.7.dub.50.*Ascani.Tambur.*de iure Abbatum tom.1.disp.8.q.3.n.3.*Diana *resol.mor.tr.2.de dub.Regul.resol.78.*Trull. *d.dub.8.num.3.*

7 *Secundò* amplia,siue sint subiecti,siue exempti,Nau.*cons.1.de sum.Trin.in antiq. aliàs cons. 9.de iureiur.in nouis*,Sayr.*in floribus dec.sub illo tit.de sum.Trin.dec.1.in fin.* Petr. de Ledesma *in sum.par.2.tr.1.c.4.diff.9.*Nic.Garc. *d.c.3.n.21.*Aloys.Ricc. *in coll. dec. collect.579. ampl.1.* Vgolin.*d.§.16.n.2.*Sanc.*d.c.5.n.2.* Ricc.*d.lib.1. c.13.n.14.*Ego ipse *d.alleg. 61.n.5.*

8 *Tertiò* amplia in eo, qui semel emisit Fidei professionem in ademptione alterius similis Dignitatis, vel Canonicatus, vt per Azor.*d. par.2.lib.7.c.2.q.8.*Vgolin.*d.§.16.in princ.*Nic. Garc.*d.c.3.n.17.*Squillante *d.p.1.n.90.* Camp. *in diuers.iuris Canon.rub.8.c.3.n.20.*Ricc.*d.lib. 1.c.13.n.19.*Sigism.à Bononia *d.dub.50.n.4.*Lauor.*d.tit.4.c.22.n.5.*Tambur. *d.q.3.n.8.* Trull. *d.dub.8.n.5.prope fin.* Ego ipse *d.alleg.61.n.8.* Contra Sanch.*d.lib.2.c.5.n.6.*

Quia ille,qui fuit Canonicus, & postea Canonicatum dimisit, præstito iuramento adstrictus non remanet,immo si Canonicus denuo ibi efficiatur,iterum iurare tenetur,*c.venerabilem,de elect.c.ex insinuatione,de simonia*, Feder.de Senis.*cons.264.n.6.*Marches.*de commissionib.p.3.§.2.de comm.relaxationis iuramenti ad effectum agendi n.79.pag.*219.

9 *Quartò* amplia etiam in prouiso Sede Episcopi vacante,Nic.Garc.*d.c.3.n.24.*Squillante *d.par.1.n.94.* Ricc.*d.lib.1.c.13.n.15.* Ego ipse *d. alleg.61.n.17.& 18.* qui etiam resoluunt non sufficere facere huiusmodi professionem coram Capitulo,sed coram eius Vicario.

10 *Quintò* amplia siue sit prouisus per obitum, siue per resignationem,Flam.Paris.*de resign. benef.lib.3.q.9.in princ.*Ricc. *d. lib.1. c.13. n.17.*

11 *Sextò* amplia vt prouisi teneantur vltrò se offerre,adeò vt non requiratur de necessitate monitio ad faciendam professionem, Nicol. Garc.*d.c.3.n.19.& 29.*Ricc.*d.c.13.n.18.*

12 Limita *primò* in Coadiutoribus Dignitatum,seu Canonicorum, durante coadiutoria Nicol.Garc. *de benef.par. c.5. n 76.* Sarauia *in tract.de iurisd. Adiunctor.q.29.n.37.* Trull.*d. dub.8.n.1.in fine.*Ego ipse *d.alleg.61.num.13.*

13 Limita *secundò* in Portionariis,& aliis prouisis de Capellaniis in Ecclesia Cathedrali, Nicol. Garc.*d.p.3.c.3. n.13.* Sanch. *d. c.5. sub*

num. 1. Ricc. *d.c.*23.*n.*57. Machado *d. tract.* 2. *docum* 2.*num.*3.

14 Limita *tertiò* in Dignitatibus, & Canonicatibus Ecclesiarum Collegiatarum, quia de prouisis tantùm in Ecclesiis Cathedralibus loquitur *Conc Trid.d.c.*12.*vers.prouisi.* Ita Nicol.Garc.*d.c.*3. *n.*13. Ricc. *d.c.*13.*n.*56. Squillante *d.p.*1.*n.*89.Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*15. Machado *d.tract.*2.*docum.*2.*n.*2.Contra Zerol.*in praxi Episc.p.*1.*verb.benef.*§.5.*dicto* 4.& Vgolin *d.*§.16.*n.*3.existimantes Dignitates Ecclesiasticas Collegiatarum teneri Fidei professionem emittere.

15 Hæc Fidei professio emittenda est intra duos menses ad minus à die captæ possessionis Dignitatis,vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia, vt statuit *Conc. Trid. cit.loc.* cuius

16 meminit Tamb.*d.q.*3.*n.*9.Si †verò intra præfatum tempus non fiat, non ob id facere debens solutus remanet ab obligatione illam in posterum emittendi, sed nihilominus semper ad eam faciendam tenebitur; quia terminus duorum mensium à Concilio assignatus non est præfixus ad remittendam; ac terminandam obligationem, sed ad differendam pœnam.Ita Fr.Emman.*in sum.tom.*1.*cap* 119. *n.*7.Petr.de Ledesm.*d.c.*4.*post.*10.*conclus. diff.*3. Azor.*d.p.*2 *lib.*7.*c.*2.*q.*5.Nicol.Garc.*d.p.*3.*c.*3. *n.*29.Aloys Ricc.*in dec.Curiæ Archiep. Neapol. dec.*220.*n.*4.*p.*1. Ricc. *d.lib.*1.*c.*13.*n.*37. Squillante *d.p.*1.*n.*96.Lauor.*var. lucub. tom.*1.*tit.*4. *c.*22.*n.*6.Trullench.*d.dub.*8.*n.*4. Tamb. *d.q.*3. *n.*9. Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*22.

17 Qui quidem terminus duorum mensium datus ad faciendam professionem non currit prouisio,qui nō accepit possessionem,quamuis per eum stet quominus illam accipiat,vt tenet Nicol.Garc.*d.c.*3.*n.*32. quem refero Ego ipse *d.alleg.*60. *num.*25. addo Ricc. *d.cap.*13. *n.*50.vbi *n.*62.dicit quòd ad effectum , vt incipiant currere prædicti duo menses non sufficit fuisse adeptam possessionē , sed requiritur possessio pacifica & *n.* 63. subdit quomodo possessio dicatur pacifica me citato Trul-

18 lench.*d.dub* 8.*sub n.*5.† Tenetur autem probare prouisus se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirit ex officio,vt tenent Nicol.Garc. *d.par.*3.*n.*48. *cum*

19 *seqq.*Ricciul.*d.c.*13.*n.*40.† Quam Fidei professionem emissam credi si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficij sit decentialis,resoluunt Campan. *d.c.*3. *ā n.* 24. Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. decis.* 681. *in* 1. *edit. aliàs resol.*580. *in* 2. *edit.* Ego ipse *d. alleg.*61. *num.*21.

20 Omittens Fidei professionem peccat mortaliter,quia *Conc.Trid. citato loco* vtitur grauibus verbis,& infert grauem pœnam.Ita Petr. de Led.*d.tr.*1.*c* 4 *concl.*10. Fr.Emman.*d.c* 119. *n.*7.Nic. Garc.*d.c.*3. *n.*65.*in fine* Squillante *d.* *p.*1.*n.*95.Sanch.*d.lib.*2.*c.*5. *ante n.*2. Ricc. licèt dubiè,*d.lib.*1.*c.*16.*n.*1. nouissimè Homob. de Bonis *in consultation. & responsis quæst. mor. p.*1.*resp.*16.Filliuc.*tract.*22.*c* 3.*n.*94.Castr.Palao *d.disp.*1.*punct.*9.*num.*2.Trullench.*d.dub.*8. *n.*1.*post med.*

21 Verùm si per ignorantiam , incogniram, seu inaduertentiam non fecerit illam,peccare mortaliter non videtur,,cum bona fide legem humanam transgrediens mortale peccatum non committat Ita Nau.*cons.*2.*de sum.Trinit. in ant q. aliàs cons.*12. *de treitur. in nouis*,Sayr. *in floribus decis.sub illo tit.de sum.Trinit.dec.* 3. Flamin.Paris.*de resignat.benef.lib.* 10. *q.*9.*n.*8. *cum seqq.* Azor.*dict.p.*2.*lib.*7.*c.*2.*q.*2. Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij,verb.beneficiorum possessio litt.B, vers. inter alia*,Molin.*de Iustit. tract.*4. *disp.*71.*n* 8. Squillante *dict. p.* 1. *n.*100. Villalob. *in summ. tom.*2. *tract.*1. *disp.*6. *n.*8. Trullench. *d.dub.*8. *n.* 12.Sanch.*d.c.*5.*n.*13.Anton.Ricc latè distinguens *d.lib.*1.*c.*13 *n.*43. Ego ipse *dict. alleg.*61. *n.*29.& me citato in illo loco Homob. de Bonis *de examine Eccl.tr.*15. *c.*8.*q.*25. *resol.*1. *&* 2. *& d.part.*1.*resp.*16. nouissimè Marcel. Vulpe *in d.praxi cap.*48 *n.*55.

22 Vltra peccatum incurrit quoque fructuum amissionem qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis Canonicatus numerandum, Fidei professionem non emiserit,vt idem *Conc. Trid. d.c.*12. statuit, quòd quidem intelligitur de fructibus decursis post lapsum duorum mensium,nō verò de decursis in ipsis duobus mensibus , vt cum Nicol. Garc.*d.p.*3.*c.*3. *n.*39. resoluo *d.alleg.*61.*n.*23.

23 † Et professio exinde facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantùm ad quærendum futuros, secundùm Nauarr. *d. cons.* 4. *aliàs cons.*11. *num.*3.Flamin.Paris.*d lib.*10. *quæst.*9. *num.*12. *& seqq.*Nicol. Garc.*d.c.*3 *n.*30. Ricciul.*d.c.*13. *num.*39.Squillante *d. part.*1.*n.*97. quos refero Ego ipse *dict.alleg.*61.*num.*23. Rot. *in Oueten. mercedis* 12. *Decembris* 1605. coram *Reuerendiss.D.meo Coccino Decano,impressa post tract. Moneta de distrib. quotid.* Quod intelligitur nisi sibi gratiosè per S.Congreg.remittantur; nam *Angelo Constantino Cathedralis Ecclesiæ Tuscanensis Primicerio fructus omnes sui Primiceriatus , quos ob non emissam Fidei professionem non fecit, Sacr.Congreg.Conc.auctoritate sibi tributa benignè remisit , & condonauit modò tamen Fidei professionē iuxta formam à fel. rec. Pio I V. præscriptam tunc emiserit , & aliquid eleemosyna arbitrio sui Confessarij pauperibus Christi erogauerit . die* 5.*Martij* 1614.

24 Non tenetur tamen in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria. Ita Nau. *cons.*3.*n.*1. *de sum.Trin. in antiq.* aliàs *cons.*12. *n.*1.

n.1.de iureiur.in nouis, Fr. Emman *q.Reg tom.2. q 72 art.3.* Sanch. *d.c.5.n.*10. Ego ipse *d.alleg. 61.n.*28. asserentes decretum *Concilij in d.c.*12. esse pœnale, ac proinde, etiamsi pœnam ipso iure irroget, non obligare in foro conscientiæ.

25 Contra Azor. *d c.2.q.1.in fine*, Nicol. Garc. *d.c.3.n.*35. Petr. de Ledes. *d tract.1 c.4.concl.*10. *diffic.*1. Vgolin. *d.* §.16. *n* 4. Squillante *d.p.*1. *n.*98. Ricc. *d.c.*13. *n.*43. existimantes intra dictos duos menses Fidei professionem non emittentes, ita fructus suos non facere, vt in conscientia teneantur illos restituere, etiam aliqua scientia non interueniente.

26 Hæc superiùs resoluta rectè procedunt in fructibus, non autem in distributionibus quotidianis, quæ ob omissionem professionis Fidei minimè amittuntur, cùm dentur ratione ministerij, & seruitij personalis, & propriè loquendo fructuum nomine non veniant, neque corpus beneficij augeant, vt *in c.*28 *n.*6. *cum seqq.* dictum est. Quare sic docent decisúmque referunt Azor. *d.c.*2.*q.*3. Gonzal. *ad reg.*8. *Canc.*§.2.*proœm.n.*17.*in* 1.*edit. aliàs* §.6. *proœm.n.*170. Aloys. Ricc. *in collect.dec.p.*5 *collect.*1451.*vers. infertur sextò, & in dec. Curia Archiep. Neap. dec.*112.*p* 4. Galet. *in margarita casuum Consc. v. profiteri n.*2. Monet *de distr. quotid.p.*2.*q.* 19 *n.*39. Vgol. *d.*§.16. *n.*5. *vers. secundo* Prosp. de Augustino *citato loco.* Steph. Gratian. *discept for. c.* 166.*n.*21. Nic. Garc. *d.c.* 3.*n.*60. Camp. *d.c.*3.*n.*18. Ricc. *d. lib.*1.*c.*13.*n.*51. nouissimè Steph. VVeyms *cit.loc.* Squill *d.p.*1. *n.*99. Trullench. *d.dub.*8.*n* 9. Nouar. *in sing. Can.concl.*115.*n.*3. vbi *n.*5. quòd nec amittunt anniuersaria defunctorum, Rot. *in Varm Canonicatus* 28.*Aprilis*, & 13. *Iunij* 1611. coram *bonæ mem. Card. Sacrato*, & aduertit Ricc. *d. c.*13.*n.*55. quòd quando beneficium, seu Canonicatus aut Dignitas, non haberet aliquos fructus, sed emolumenta omnia consisterent in distributionibus quotidianis, tunc, vt pœna adiecta per *Conc. d.c.*12. possit in aliquo verificari, debet intelligi de distributionibus.

27 Cui autem sint assignandi, & applicandi fructus amissi ob non factam Fidei professionem, cùm id *Concil.* non determinet, dubitari solet; sed eos esse impendendos, vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ sicut fructus eorum, qui non resident, per *c.* 1.*vers. si quis autem.sess.*23.*de refor.* asserunt Azor. *d.c.* 2.*q.*3. Vgoli. *d.*§. 16. *n.*4.*in fine*, Sanch. *d c.* 5. *n.*10.*ad fin.* Nouar. *d.concl.*115.*n.*9. & loquentes de Parocho firmarunt Fusch. *de visitat. lib.*2.*c.*13.*n.*4. Læli. Zecchi. *de benef. & pension. c.*13.*n.*4.*vers. quod si Parochiales*, Flamin. Paris. *d. lib.*10.*q.*9.*n.*123. *& seqq.* Nicol. Garc. *d. p.*5.*c.*3.*n.*36. vbi *n.*30. subdit quòd in Dignitatibus habentibus fructus distinctos, & separatos à mensa Capitulari videtur amissos ob non factam Fidei professioné esse restituendos, & applicandos fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, aliàs alteri pio loco arbitrio Ordinarij, per *c.*3.*sess.*31.*de refor.* refero Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*31. vel Cameræ Apostolicæ, iuxta dispositiones, hac de re editas.

28 Ordinarius non potest condonare huiusmodi fructus amissos ob non factam Fidei professionem, quia ille minimè potest remittere pœnam inflictam à Concilio nisi in casibus ibi expressè permissis. Ita Nau. *conf.*3.*n.*1. *de cleric.non resid.* Nic. Garc. *d.c.*3.*n.*53. Ego ipse *d.alleg* 61.*n.*32. me citato in hoc loco Trullench. *d. dub.*8.*n.*15. Neque ante Fidei factam professionem prouisus potest haberi pro præsente à Capitulo, secundùm Nic. Garc. *d* 3. *n.*50. Rot. *in d. Oueten. mercedis*, Ricc. *d lib.*1. *cap.*16.*num.*8. vbi *numer.* 9. declarat, nisi fortè hoc factum fuisset ex indulto Apostolico non solùm explicitè concedendo, vt posit percipere fructus ante factam Fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulo post prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

29 Quoad istos fructus, vt suprà amissos retinendos non potest Fidei professionem omittens regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest quoad dictos fructus percipiendos quamdiu professionem non emiserit, sicut resoluunt Flamin. Paris. *de resignat. benef.lib* 8 *q.*9.*n.*122. Nicol. Garc. *d.c.*3.*n.*34. Fr. Emman. *in Sum.tom.*1.*c.*119.*n.*7. Prosp. de Augustino *vbi supra, litt B, in fin.* Aloys. Ricc. *in dec Curia* Archiepisc. Neapol. *dec.*220.*n.*11. *p.*1. Anton. Ricc. *d.lib.* 1. *c.*16. *n.*13. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi cap.*48.*n.*54. Ego ipse *d.alleg.*61.*num.*26.

30 Circa titulum, & proprietatem sciendum est professionis Fidei omissioné non excludere prouisos, nec tollere omnino possessionem, sed impedire illius effectum quoad fructuum perceptionem. Ita Nau. *cons.*5. *in antiq. aliàs* 3.*in nouis, de verbor. signif. & cons* 7. & 8. *de iur.* Flamin. Paris. *de resign. benef. lib.*8.*p.*9. *n.*112. Sayr. *in floribus dec. sub illo tit. de verbor. signific. dec.*6. Sanch. *d.lib.*2.*c.*5.*n.*10. Azor. *d.c.* 2.*q.*3. Vgolin. *d.*§ 16.*n.*4. Campan. *d. rub* 8. *c.*3. *n.*17. Ricc. *d.lib.*1.*c.*16.*n.*10. Ferentill. *in annotat. ad dec.*122. *Buratti n.*17. nouissimè Marcel. Vulpe *d.c.*48.*n.*54.*vers. quod verò*, Trullench. *d.dub.*8.*n.*7. Ego ipse *d.allegat.*61. *n.*26. Rot. *in Varmien. Canonicatus* 28.*Aprilis*, & 13. *Iunij* 1608 & 4. *Februarij* 1611. coram *bonæ mem. Card. Sacrato.* vbi fuit resolutum † pos- 31 sessionem adeptam per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem, esse manutenibilem etiam post tempus præfixum ad faciendam professionem; & *in Tiburtina Parochialis* 27. *Iunij* 1629. coram *R.P.D. meo Pirouano*, vbi quòd ita censuit *Sacra Congregatio eiusdem Concilij interpres* in illa causa. Et ideò

ideò † tales possessores iuuari regul. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum, tenent Flamin. Parif. *d. lib.* 10. *quæst. vlt. n.* 4 *& seq.* & Sanch. *d. cap.* 5 *n.* 9. ac Ricc. *d. cap.* 16 *num.* 12.

Canonici Cathedralium qui nondum fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emiserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licet pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint. Ita ex sententia *Sacræ Congregat.* Garc. *d. parte* 3. *cap.* 3. *numero* 52. Sed si eam per procuratorem fecerunt, quamuis nunquam accessei int ad Ecclesiam, nec fecerint primam residentiam lucrantur integros fructus suarum Præbendarum si eos Episcopus in suo seruitio habuerit, vt colligitur ex nouissima Eminentissimorum Cardin. declaratione, de qua *infra c.* 25 *sub n.* 5.

Bulla Pij Papæ IV. felic. record. super forma iuramenti professionis Fidei.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Iniunctum nobis Apostol. seruitutis Officium requirit, vt ea, quæ Dominus omnipotens ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem Sanctis Patribus in nomine suo Congregatis diuinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Trident. dispositionem omnes, quos deinceps Cathedralibus, & superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicatibus, & aliis quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis curam animarum habentibus prouideri continget, publicam Orthodoxæ Fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & iurare teneantur. Nos volentes etiam per quoscunque, quibus de Monasteriis, Conuentibus domibus, & aliis quibuscunque locis Regularium quorumcunque Ordinum etiam Militiarum, à quocunque nomine, vel titulo prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, vt vnius eiusdem Fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma, cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minimè desiderari, formam ipsam præsentibus annotatam publicari, & vbique gentium per eos ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædictos spectat, recipi & obseruari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contrauenientes latis iuxta hanc, & non aliam formam professionem prædictam solemniter fieri auctoritate Apostolica tenore præsentium districtè præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore.

Formula professionis Fidei.

Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cæli & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium, & in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de Cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundùm Scripturas, & ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui loquutus est per Prophetas, & vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma, in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacram Scripturam iuxta eum sensum quẽ tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum

Scripturarum

Scripturarum admitto, nec eam vnquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro institutα, atque ad salutem humani generis, licèt non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum Omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, & realiter, ac substantialiter Corpus & sanguinem vnà cum anima, & Diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat: fateor etiam sub altera tantùm specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuuari; similiter & sanctos vnà cum Christo regnantes venerandos atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas firmissimè assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam, indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici B. Petri Apostolum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cætera item omnia à sacris, canonicis, & œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc verò Catholicam Fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, vsque ad extremum vitæ spiritum constantissimè (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro, sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Volumus autem quòd præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apost. de more legantur, & vt omnibus facitiùs pateant in eis quinterno describantur, atque etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idibus Nouembris, Pontificatus nostri anno quinto.

FEDERIC. Card. CESSIVS.

CÆSAR GLORIERIVS.

CAPVT XVIII.

Canonici Ecclesiarum Cathedralium, vel collegiatarum, an & quomodo se præcedant in Ecclesia, Choro, & processionibus, ac aliis actibus ratione Ordinis, vel secundùm tempus prouisionis, seu admissionis?

SVMMARIVM.

1 *Præcedentia secundùm vnam sententiam debetur Canonicis, & Magistratibus qui priores in possessione apprehendenda fuerunt.*

2 *Senator, seu Magistratus ex pluribus ad idem Officium eodemmet tempore creatis, ille præferri debet, qui maioribus qualitatibus, seu prærogatiuis decoratus reperitur.*

3 *Prærogatiuam tenet inter alios creatos eodemmet tempore ad Magistratum qui ex alto assumptus fuit.*

4 *Doctoratus gradum prius accipiens præferri debet illi, qui postea eum assumpserit; & quid si eodem tempore sint Doctores creati, vel vnus in vtroque iure sit factus? ostenditur.*

5 *Præcedentia datur illi, qui primus fuerit nominatus in litteris creationis.*

6 *Prærogatiua causa est si quis ediderit aliquem librum.*

7 *Paternis meritis si quis fulgeat, prærogatiuam habet.*

8 *Canonici præcedunt inter se secundùm tempus datæ prouisionis, & gratiæ sibi factæ.*

9 *Canonicis ratione maioris Ordinis præcedentiam alij concedunt.*

10 *Cardinales licèt sint pares officio, Presbyteri Cardinales præferuntur Diaconis Cardinalibus.*
Cap. præcipimus, fin. 93. dist. & in cap. statuimus, de maior. & obed. *declarantur.*

11 *Canonicus Doctor an præcedat in sedendo alios Canonicos?*

12 *Canonicus, qui præuenit in apprehendenda possessione & antiquiore receptione, debet aliis præcedere in stallo, voce, optione, & cæteris prærogatiuis.*
Præcedentiæ honor datur antiquiori Canonico propter eius maiora onera & seruitia, quæ in Ecclesia subit. ibid.
Et procedit si in Ecclesia sit consuetudo, & Præbendæ non sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, & subdiaconales, vel omnes Canonici sint actu presbyteri. ibid.

13 *Impedimentum præstans ne quis possessionem adipiscatur, in eius tantùm præiudicium pro capta habetur quoad præcedentiam non sic præiudicium tertij.*

14 *Breue de capienda possessione nomine Cameræ de Canonicatu sibi à Papa collato obtinens, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Cameræ post aliquos annos ad Cathedralem accedat vt suo Canonicatui inseruiret, debet sedere, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Cameræ hoc medio tempore possessionem ingressi sunt.*

15 *Canonicus aliquis si post adeptum possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur, non recuperat primum locum.*

16 *Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet.*

17 *Canonicus, qui Canonicatum permutauit, si ad eundem Canonicatum redierit, quia permutatio effectum non habuit, debet habere locum, stallum antiquum.*

18 *Rediens ad suum Canonicatum vigore regressus, recuperat locum, & stallum antiquum.*

19 *Regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem.*

20 *Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id, per quod ad beneficium perueniri solet.*

21 *Decanus, qui ex consuetudine simul est Canonicus, & vna hebdomada seruit, vt Decanus, & altera vt Canonicus, in hebdomada, qua seruit vt Canonicus, debet sedere in loco Canonicali circumscripta consuetudine.*

22 *Clausula*, dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum, *quomodo intelligenda, ostenditur.*

23 *Canonicus iunior debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, & secundùm eam supplere vices hebdomadarij absentis.*

24 *Canonicus, vel Presbyter paratus officium faciens debet præcedere omnibus, etiam Decano.*

25 *Canonici sacris vestibus induti debent præcedere Vicario generali.*

26 *Canonicus Episcopo assistens superueniente digniore Canonico debet cedere locum assistenti digniori.*

27 *Vicario generali dantur candelæ, & palmæ ante Canonicos, ac dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episco-*
po

po in Sede Episcopali existenti.

28 *Canonici parati praecedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium.*

29 *Canonici parati thurificandi sunt ante Vicarium.*

30 *Canonicus hebdomadarius Officium faciens debet habere locum supra omnes Dignitates & Canonicos.*

31 *Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus enim retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet praecedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus.*

32 *Vicarius generalis Canonicus cùm sedet uti Canonicus, debet sedere in loco suae receptionis, & in habitu Canonicali, aliàs si uti Vicarius, praecedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas.*

33 *Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quauis functione, & loco habet praecedentiam supra alias Dignitates, & Canonicos antiquiores*

34 *Protonotarius Canonicus cùm sedet uti Canonicus, debet sedere in loco suae receptionis, quamuis habita Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, & Diuinis assistat.*

35 *Canonicus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia succedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canonicatus.*

36 *Canonicus Protonotarius potest in actibus non competentibus sibi tanquam Canonico uti habitu Protonotarij.*

37 *Canonicus Protonotarius potest in Ecclesia, choro, & processionibus portare subtaneam, violaceam, dummodo in caeteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem.*

38 *Rochetto sub cotta non potest uti Canonicus Protonotarius dum in choro assistit Horis Canonicis.*

39 *Canonicus, qui sit Miles Regularis, non potest supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.*

40 *Canonicus Locumtenens Episcopi debet in choro sedere in loco suae receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, & non lucratur distributiones quotidianas nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali.*

41 *Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiaconi si fortè absint.*

42 *Canonici digniores debent sedere in sedibus, quae sunt viciniores sedi Episcopali.*

43 *Canonici celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo tapete cooperto in latere Epistolae.*

44 *Canonici Cathedralium Ecclesiarum caeteris Canonicis Collegiatarum digniores sunt.*

45 *Canonici Cathedralium praecedunt aliis Beneficiatis, & Praelatis Ecclesiarum inferiorum.*

46 *Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, & ideò omnibus debent praecedere.*

47 *Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat Dignitate.*

48 *Canonici Cathedralis praecedunt Canonicis Collegiatae, non obstante consuetudine in contrarium etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis.*

49 *Prior Collegiatae tanquam in propria Ecclesia dicitur habere pro se iuris assistentiam in praecedendo caeteris omnibus, secundùm aliquos.*

50 *Capitulum Ecclesiae maioris si inuitetur ad aliquas functiones, praecedere debet aliis Canonicis & Praelatis inferioribus etiam in propriis Ecclesiis.*

51 *Cathedralis praecedit Collegiatae in associandis funeribus defunctorum propriae ipsius collegiatae Parochiae, & in Synodo.*

52 *Clerici inferiores debent reuerentiam Capitulo sicut Episcopo, & ideò sicut praecedit Episcopus, ita & Capitulum debet praecedere.*

53 *Capitulum Cathedralis repraesentat personam Episcopi.*

54 *Canonici Ecclesiae Cathedralis dicuntur Fratres Episcopi.*

55 *Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum.*

Canonicatus Collegiatae in Romana ciuitate est dignior Canonicatu Cathedralis alterius ciuitatis. ibid.

56 *Abbas Canonicis Cathedralis debet anteferri, quando Canonici incedunt, ut singuli, non ita si collegialiter.*

57 *Parochus in propria Ecclesia tantam habet potestatem, quantam Episcopus in sua Diœcesi.*

58 *Parochus in propria Ecclesia omnibus quantumuis in Dignitate constitutis, praecedere debet.*

59 *Canonici Cathedralis in funeralibus, & aliis processionibus praecedunt proprio Parocho cotta, & stola induto, non verò quando Canonici sine cruce, & consensu Capituli, uti singuli incedunt, ut numero 63.*

60 *Capitulo, & Clero Ecclesiae Cathedralis locus dignior in funeralibus semper relinquitur.*

61 *Parochus defuncti, vel Parochus Ecclesiae,*

ubi

ad quam corpus defuncti defertur, digniorem locum obtinere debet, & praecedere quibuscumque aliis Presbyteris, non autem Ecclesiae Cathedralis.

62 *Officium facere in Ecclesia, vbi corpus defuncti sepelitur, pertinet ad Parochum ipsius Ecclesiae.*

64 *Canonici Ecclesiae Cathedralis, licèt non sint Doctores, in Congregationibus vbique praeferendi sunt Presbyteris non Canonicis, licèt sint Doctores.*

65 *Canonici Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis Clericis praecedunt post Cathedralem, quia Collegiata est dignior quacumque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali.*

66 *Canonici Collegiatae thurificari debent duplici ductu thuribili.*

67 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum praecedunt Parochis in funeralibus, licèt aliter sentiant aliqui, vt num.68.*

69 *Canonici Cathedralis, vel Collegiatae Ecclesiae semper praecedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis.*

70 *Decisio sacra Congreg. Rituum.*

71 *Clerus secularis etiam in propriis Ecclesiis Regularium illis praecedere debet.*

72 *Canonici Collegiatae non debent in processionibus incedere parati sicut Canonici Ecclesiae Cathedralis.*

73 *Referendarius vtriusque Signaturae extra Ecclesiam praecedit Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium.*

74 *Canonici Cathedralis sunt praeferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus.*

75 *Canonici Cathedralis sunt ante Magistratum thurificandi, tam in Cathedrali Ecclesia, quàm in aliis in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo.*

1 IN hac quaestione quae satis à Doctoribus inuoluitur, non distinguentibus casum à casu, visum fuit nobis aduertere, antequam ad illius materiam propiùs accedamus, quòd hîc nõ loquimur de Dignitatibus, quarum praecedentia est certa, sicut & locus certus est in Ecclesia, Choro, Capitulo, & processionibus, ad quod meliùs dignoscendum, vide quae diximus suprà *cap.4 num.7. cum seqq.*

De Canonicis solummodo est sermo noster, quos considerare oportet, vel electos, creatos, & nominatos in litteris fundationis Ecclesiae Cathedralis, vel post ipsam erectam de Canonicatibus, qui pro tempore vacauerint, prouisos; si primo modo eos accipiamus, repetere oportet valde difficilem quaestionẽ esse quis ex tribus, quatuor, vel aliis pluribus magistratibus, vel officialibus similibus vnius tribunalis eodem tempore, creatis praecedere debeat; Multi multa tradiderunt, & in varias diuisi sunt sententias.

Vna fuit eorum, qui existimarunt praecedentiam deberi illi qui prior in possessione fuit. Ita Surg. de Neapol. *illust. cap.27. num. 39. in fine*, & iudicatum fuisse in Lusitania asserit Cabed. *decis.3. par.1. per tot. vbi n.11.* refert decretum Senatus, licèt *num.12.* asserat id limitari quando Senatores plures simul iunctim de vno Senatu ad alterum translati sint, vel pluries Senatores sint electi simul ad expeditores causarum grauaminum ex eodemmet Senatu; quia tũc decreto Regis Sebastiani, illi praeferri debent, qui in Senatu, seu Officio aliquo antiquiores erant, licèt in apprehendenda noui possessione fuissent posteriores, Faciunt pro hac parte adducta per Stephan. Gratian. *Marchia decis.16. in addit. num.6. & 7.* Gonzal. *ad reg.8. Cancel. §.3. proœm.num.23. cum seqq.* Valenz. *cons.34. num. 36. tom.1.*

2 Alia sententia, cui tanquam probabiliori accedimus, tenet quòd inter plures Senatores, Magistratus, seu Officiales ad idem officium eodemmet tempore creatos, ille praeferri debet, qui maioribus qualitaribus, seu praerogatiuis decoratus reperiatur. Ita Vincent. de Franchis *decis.365.* Garc. Mastril. *Sicil. decis.130. n.19. vol.2. & de Magistratib. lib. 5. cap.4. à n.14.* Et data paritate temporis ille dicitur dignior, qui plures habet, & maiores qualitates praecedendi, Bursat. *cons.443. n.16. lib.4.* Decian. *cons.84. n.14. lib.5.* Ponte *cons.14. num 43.* Ioan. Andr. de Georg. *alleg.35. numero 19. & 20.*

3 Plures qualitates, & praerogatiuas referunt Doctores ad hanc praecedentiam concedendam, *Prima* est in eo, qui de alio magistratu ad praesentem, de cuius praecedentia agitur, assumptus fuerit *l.1* vbi Platea *l. in not. C. de consul. lib.12.* Rebuff. *in tract. nominat. q.21. n.1.* Vincent. de Franchis *Neapol. decis.144. num.2. cum seqq.* vbi refert quòd cùm fuissent de anno 1566. creati Praesides Regiae Camerae summariae Alphonsus de Salazar, Annibal Moles & Franciscus Antonius de Dauid, & contenderent de praecedentia inter se; fuit iudicatum debere praeferre dictos Alphonsum & Annibalem qui per priùs fuerant Regis Officiales & in Dignitate constituti, quia ipse Dauid dum esset Aduocatus coram ipsis & in eorum domibus multoties, & etiam tempore creationis ipsorum, & in tribunali vbi residebant, comparuerat ab eis ius postulando, seu petendo, eos vt iudices Regios colendo. Idem Vincent. de Franchis *decis. 365.* vbi quòd creatis duobus ducibus vno eodemque tempore, quorum vnus erat iam

Comes,

Comes, alter verò nullum titulum habebat, fuit prælatus in sedendo, & aliis, ille qui titulum Comitatus habebat, Garc. Mastril. *d. lib.5.cap.4.num.26.*

4 *Secunda* prærogatiua, quando neuter erat in officio, consideratur ad hunc effectum in eo, qui priùs doctoratus gradum accepit. Ita Petr.Lenaud.*d.priuileg. Doct. p.3.q.4.* Valenzuel. *cons.34. numero 33. & numero 66. cum seqq.* Garc. Mastrill. *Sicil. decis.130. num.21. & 22.* Aloys. Ricc. *in addit. ad d. decis. 365.* Vincent. de Franchis, citato loco, Marta *in votis nouissim.decis.voto 101.num.6.* Hermosil. *ad Greg.Lop.ad glos.2.prol.par.5.n.29.* vbi alios refert Doctores. Et si sunt duo Doctores eodem tempore facti, ætate prærogatus, & aliis conditionibus suffultus præcedere debet, Cassan. *in catal. gloriæ mundi p.7. consid.46.* Cyr.Mastrill. *cons.136. numer.6. inter consilia Fabij de Anna lib.2.* Garc. Mastrill. *d. tract. de Magistratib. lib.5.cap.4.num.15.* vbi *numer.19.* subdit illum qui vtriusque Iuris Doctor est, præferri illi, qui vnius tantùm gradum assumpsit, licèt priùs Doctoratus gradum assumpserit, & *n.37.* post Cassan. & Cyran. Mastrill. tenet quòd inter Doctores ad Magistratum electos, præfertur ille, qui Aduocati officium exercebat.

5 *Tertia* prærogatiua colligitur ex prima denominatione, nam præferri debet ille, qui primus fuerit nominatus in litteris creationis *l.cùm pater. §.ante ff.de legat.2.cap.si quis iusto §. verum, in fine,* vbi *gloss.verb. nominatus de elect. lib. 6.* Fabi de Anna *cons. 406. numer.12.* Aloys. Ricc. *in addit.ad Vincent. de Franchis decis.144. vers. & primò,* Garc. Mastrill.*d.tract. de magist. lib 5. capite 4. numero 24. & 25. & à numero 57.* à Ponte *cons.14. numero 58.*

6 *Quarta* prærogatiuæ causa est si quis ediderit aliquem librum siue legalis, siue cuiusque scientiæ; quo casu eum præferendum esse latè declarat Cass.*in catalogo gloriæ mundi part.10.consider.28.* quem sequitur Carauita *in ritu 101.* dicens vnum notabile quòd hæc prærogatiua præcepit prærogatiuam nobilitatis, itavt inter Doctores, qui libros composuit, præferatur data paritate temporis, & ætatis Doctori nobilissimo: refert Aloys. Ricc. *vbi suprà, vers. secunda.*

7 *Quinta* prærogatiuæ causa est si quis fulgeat meritis paternis. Ita Aloys. Ricc, *vbi suprà, vers. tertia.* Et hinc est quòd Officialis filius Doctoris, præfertur alteri Officiali non filio Doctoris, gloss. *verb. sumptibus, in l.iubemus, C. de aduocat. diuers. iud.* Rebuff. *in tract. nominat. q.21. n.18.* Fab. de Anna *cons.135. n.1.* Cyr. Mastrill. *inter eius consilia cons.136. n.58. & seqq. lib.2.*

Ex quibus deduces quid dicendum in hac materia quando in litteris erectionis alicuius Ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ fuerint creati plures canonici ab eo, qui eos creandi ius habet, iuxta quæ diximus suprà *cap.2.* Nunc verò à nobis exponendum est quomodo præcedant inter se post erectionem factam, an scilicet secundùm tempus datæ prouisionis, vel ratione Ordinis suscepti, vel vtrùm iuxta tempus admissionis, & possessionis captæ?

8 Quidam tenent secundùm tempus datæ prouisionis & gratiæ factæ, Canonicos inter se præcedere debere omnibus aliis posterioribus in prouisione, licèt in possessione prioribus. Hanc partem in terminis nostris multis defendere conatur Valenzuela *d. cons.34. n.37. cum seqq. tom.1.* & cessante consuetudine in contrarium post longam disputationem sequitur Gonzal. *in suis variis quæst.4. per tot.* qui pro se plura adducunt fundamenta, & præcipuè *l sancimus 4. D. de consulib.* ibi, *& in adoranda nostra purpura, vel in consequendis cunctis Consulum honoribus, & priuilegiis ex anteriori temporis prouectionis Ordinem sibimet nouerint vendicandum,* &c. *cap. si à sede, de præbend.lib.6.* tum ex eo, quia in gratiosis attenditur tempus datæ, *cap. eam te, de rescript.* Rebuff. *resp.24. vers. contrarium.* tum etiam, quia rescriptum priùs in data præualet secundo posteriori, text. *in cap. Capitulum sanctæ Crucis, de rescript. & in cap. si duobus, & ibi* glos. *eod. titul. lib.6.* Ioan. Gratian. *reg.404. num.1.*

Alij verò præcedentiam concedunt Canonicis, vel ratione Ordinis maioris, vel eminentioris, gradus, seu qualitatis.

9 Quoad præcedentiam ratione maioris Ordinis tenet Stephan. Gratian. *Marchiæ decis. 16. num.7.* Canonico prouiso de Canonicatu Presbyterali in Ecclesia, vbi Præbendæ sunt distinctæ, deberi locum inter alios Presbyteros supra omnes Diaconos, & Subdiaconos, licèt priùs in Ecclesia receptos. Idem multis probat Valenzuela *d.cons.34. numer. 87. cum multis seqq.* Et *Sacra Rituum Congreg.* sæpissimè, & signanter *in vna Saonen. 11. Aprilis, & 11. Octobris 1601. & in Neapolitana 23. Martij 1602. & in Propien. 17. Iulij 1606.* censuit Canonicos, qui in Ordine Presbyterali constituti Canonicatum Presbyteralem obtinuerint, in Choro, Capitulo, sessionibus, & processionibus præcedere debere Canonicis in Diaconatu, vel Subdiaconatu, constitutis, Canonicatus Diaconales, aut Subdiaconales obtinentibus etiam postquam fuerint in Ecclesia admissi, & recepti, non obstante consuetudine Ecclesiæ, quæ tanquam abusiua, & improbata non debet admitti, refert Stephan. Gratian. *d. num.7.*

10 Hinc licèt Cardinales sint pares officio, Presbyteri

Presbyteri Cardinales præferuntur Diaconis Cardinalibus, & sic de reliquis, licèt isti in creatione priores sint aliis, ea solùm ratione quòd sint maiores Ordine, Cassan. *in catal. gloriæ mundi part.4. consid.* 15. Valenzuel. *d. cons.34.num.91.*

Facit text. *in cap. præcipimus, fin.* 93. *dist.* ibi *Præcipimus ne Diaconus (quamuis in Dignitate, hoc est, in officio Ecclesiastico qualibet sit,) ante Presbyterum sedeat*, ergo idem dicendum est in habentibus alios Sacros Ordines contra habentes minores, *cap. placuit* 16. *dist.* vbi iubetur quòd in Concilio secundùm Ordinem vnus alteri locum cedat, *cap. Episcopos* 17. *dist.* ibi *& suorum sibi prærogatiuam Ordinum vendicare*, &c.

Iuuat deinde text. *in cap. statuimus, de maior. & obed.* ibi. *& qui maior est ordine, etiamsi postea sit receptus, potiorem esse volumus*, &c. vbi Abb. *not.* 3. *&* 4. notat illum text. contra consuetudinem quarundam Ecclesiarum, vbi Canonici primò recepti præferuntur Canonicis postea receptis, licèt isti posteriores sint maiores in Ordine, & Dignitate, cum aliis adductis per Valenzuel. *d. cons.* 34. *numer.* 88. *cum seqq.*

11 Quòd verò post Ordinem maiorem sit attendendus gradus, seu qualitas in hac materia, ex eo colligitur, quia Canonicus Doctor præcedit in sedendo alios Canonicos non Doctores, vt tenent Franc. de Aret. *cons.* 23. incip. *In præsenti consultatione, numer.* 10. *vers. ad tertium*, latè Mastrill. *Sicil. decis.* 130. per tot. & præcipuè *à num.* 13. Valenzuel. *d. cons.* 34. *à numer.* 66. Et Episcopus Doctor vti duarum Dignitatum præfertur Episcopo non Doctorato antiquiori Menoch. *cons.* 902. *numero* 67. Et facit *Concil. Trident. sess.* 24. *de reform. cap.* 12. *vers. hortatur*, dum monet vt in Prouinciis, vbi id commodè fieri potest, saltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferatur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Et hoc intelligere oportet vbi nulli sint Canonici Presbyteri; Ordo enim Presbyteratus est dignior gradu Doctoratus in quacumque scientia, vel disciplina; ac proinde Canonicus Presbyter prius Ordinatus debet præcedere aliis Canonicis, vel Presbyteris postea Ordinatis, etiamsi Doctores sint: ita *Sacra Cong. Rit. in Panormitana* 23. *Ianuarij* 1610. Et hinc eadem *S. Cong. in vna Montis Regalis* 19. *Martij* 1611. censuit *inter Canonicos Presbyteros nullam dari præcedentiam, nec præeminentiam ratione Doctoratus, sed tantùm ratione Ordinis, & antiquitatis.* Et in propriis terminis quod vbi Canonicus præcedit merito in scientia alteri Canonico, qui priùs Canonicatus possessionem fuit adeptus, debeat illi præcedere in sedendo, procedendo, vocem ferendo, & similibus; tradit Dominic. de S. Gemin. *in cap. Isidorus* 16. *dist.* Felinus *in rubr. de maior. & obed. n.* 3. Abb. *in cap.* 2. *num.* 2. *de his, qui fiunt à maiori parte cap.* Cassan. *d. part.* 4. *consid.* 48. Ioann. Montan. *de auctorit. magni Consilij numer.* 80. Valenzuel. *d. cons.* 34. *num.* 45. *cum seqq.*

Denique magis communis Doctorum schola tenet quòd Canonicus, qui præuenit in apprehendenda possessione, & antiquiori receptione, debeat aliis præcedere in stallo, voce, optione, & cæteris prærogatiuis, ac præeminentiis, quamuis alij sint priores in prouisione, & posteriores in possessione. Hanc partem tuentur Mohed. *decis.* 11. *de renunciat. ante numer.* 1. *vers. nam cùm locus*, Caputaq. *decis.* 357. *numero* 2. *part.* 2. Seraphin. *decis.* 437. *numer.* 3. Rut. *decis.* 2. *num.* 1 *de consuet. in nouis, & decis.* 867. *num.* 1. *in* 1. *collect. nouissim. Farin. alias part.* 4. *diuers.* Cephal. *cons.* 644. *num.* 5. Gonzal. *ad reg.* 8 *Cancel.* §. 3. *proœm. num.* 23. *cum seqq.* Stephanus Gratian. *d. Marchiæ decis.* 16. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 555. *in* 2. *edit.* Cabed. *Lusit decis.* 5. *num* 4. *part.* 1. nouissimè Mich. Ferrus *de praceden. Eccles. quæst.* 10. *num.* 9. *cum seqq.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiepisc. Neapol. cap.* 52. eadem Rota *decis.* 44. *n.* 1. *part.* 1. *recentiss.* per text. *in l.* 1. *ff. de albo scribendo. l.* 1. *C. de silentiar. l. vnicuique C. de prox. sacror. scrin. l. comperimus* 13. *cod. titul. lib.* 12. *l.* 4. *C. de priuileg. eor. qui in sacro palat. milit. eod. lib.*

Ratio est, quia honor iste præcedentiæ datur antiquiori Canonico propter eius maiora onera, & seruitia, quæ in Ecclesia subiit. arg. *l.* 2. *in fine*, vbi, *vt is gradu cæteros antecedat, quem stipendia meliora, vel labor prolixior fecit anteire*, *C. de officio Magistri offic. cap. miramur, circa fin.* 61. *dist.* ibi, *nec potest de eius prouectione dubitari, cui pro laboribus multis, pro moribus castis, pro actionibus strenuis celsioris loci præmium debetur*, &c. Et comprobatur, quia istæ præeminentiæ, & præcedentiæ sunt fructus, & emolumenta possessionis, glos. *verb. Capitulo, in cap. cùm olim, post med. vers. de collatio. beneficiorum, de maiorit. & obed.* Sed fructus semper spectant ad possessorem. *cap. querelam* 24. *de elect. cap. consultationibus, de iurepatr. cap. cùm olim, de causa possess. l. bonæ fidei* 48. *ff. de acquirendo rerum domin.* cum similibus. Ergo, &c.

Et hæc communis sententia procedit si in Ecclesia sit consuetudo, vt Canonici, qui priùs fuere possessionem adepti, præferantur posterioribus, etsi maiores Ordine sint, vt censuit *Sacra Congregatio Rit. in Egitanien.* 23. *Maij* 1603. dum ait *seruandam esse illius*

illius Ecclesiæ consuetudinem circa vocem & locum in Capitulo inter Dignitates, & Canonicos præbendatos, & non præbendatos; consuetudo enim quoad tribuendum loca sedendi attendi debet, ex adductis per Henric. Bottæ. *de Synodo Episcopi par. 3. in princ. numero* 33. Auendan. *de exequendis mandat. part.* 1. *capite* 19. *numero* 15. *vers. itaque & in processionibus*, Nauar. *cons.* 1. *numero* 3. *de maior. & obed.* Fab. de Anna *cons.* 40. *num.* 1. *cum seqq.*

Verùm licèt hucusque resoluta pro hac communi sententia absque dubio procedere videantur in Ecclesiis, vbi Ordinum distributio adhuc facta non reperitur; nihilominus tamen si Præbendæ sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, & Subdiaconales, non procedunt sine difficultate propter ea, quæ suprà adduximus *hoc eod. cap. vers. quoad præcedentiam ratione maioris Ordinis, num.* 9. Ego crederem quòd si omnes Canonici sunt actu Presbyteri, & seruiunt in celebrandis Missis, tunc non obstante dicta distinctione, consuetudo Ecclesiæ est seruanda; vt Canonici obtineant locum secundùm tempus admissionis, aliàs secus; vt colligitur ex decisione eiusdem *Sacræ Cong. Rit. in Saonen.* 10. *Ianuary* 1604.

Amplia communem sententiam locum habere etsi prioritas possessionis esset vnius diei vel vnius horæ, aut vnius puncti, seu momenti, vt per Gonzal. *d* §. 3. *proæm. num.* 44. *cum seqq.* vbi *num.* 48. ait quòd punctus est quarta pars vnius horæ, & momentum est decima pars vnius puncti, & sic hora habet quatuor puncta, & quadraginta momenta; additque ex Alciato horam constare ex sexaginta minutis, & Latinos simpliciter accipere momentum pro breui tempore, sicut & punctum.

13 Amplia deinde vt procedat etiamsi per Canonicum non steterit, vt possessionem priùs non cœperit, propter aliquod impedimentum litis, vel alterius causæ, quia adhuc in pessione prior, licèt in prouisione posterior, ei præferri debet, vt ex duabus Rotæ decisionibus resoluit Gonzal. *d.* §. 3 *proæm. numero* 24. Non obstat reg. siue Iuris axioma *quòd pro facto haberi debet id, quod fieri debebat si per eum stetit, quominus factum fuerit*, de qua Surd. *cons.* 374. *numero* 7. & quod anterioritas incipit currere à die, quo quis admitti debuisset; nec stetit per eum quin admitteretur, Greg. X V. *decis.* 341. *num.* 1. & de Canonico, cui à Capitulo fuit denegata possessio, quòd habeatur pro admisso ad effectum gaudendi prærogatiuis & emolumentis aliorum Canonicorum, dixit Rota *in Pacen. Canonicatus* 27. *Iuny* 1612. coram *Patriarcha Manzanedo*, & *in Toletana Canonicatus* 5. *Nouembris* 1610. coram *Cardin. Lancelloto, iun.*

Respondetur enim has doctrinas procedere solùm in præiudicium illius, qui præstat impedimentum, vt antea prouisus possessionem capere non posset, quia tunc ille anterior in prouisione, & posterior in receptione præcedere debet posteriori in prouisione, & priori in processione culpam habenti, & impedimentum præstanti, ne ex sua culpa commodum consequatur. Ita Gonzal. *d.* §. 3. *proæm. numero* 38. & *gloss.* 27. *numero* 46. Cabed. *p. Lusit. decis.* 5. *numero* 4. *in princ. p.* 1. vbi tenet quòd quando interuenit dolus, aut negligentia primi causata per secundum, per quam præsentare prætermisit litteras suas, tunc illi non est secundus præferendus, quantumuis possessionem priùs apprehenderit. Beltramio. *in addit. ad Gregorium X V. dict. decis.* 341. *in fine*, Hermosil. *ad Gregorium Lopez gloss.* 2. *prol. part.* 5. *n.* 20. & 21. Habetur enim pro possessore qui per aduersarium fuit impeditus ne caperet possessionem, Ferret. *cons.* 3 *n.* 16. & 17. *vol.* 1.

Nostra autem ampliatio procedit quando impedimentum fuit causatum à tertio, in cuius tantùm præiudicium debet obstare; & non alterius, qui impedimento causam non dedit, vt declarat Beltramin. *citato loco.* Vnde si Capitulum iniustè denegauerit tradere possessionem circa præeminentias, impedimentum huiusmodi ab eo præstitum quoad omnes de Capitulo præiudicare non potest, secundùm Mohedan. *decis.* 6. *de præbend.* in puncto Rot. *in Calaguritana Canonicatus* 3. *Aprilis* 1610. coram *Reuerendissimo Domino Decano*: quia Capitulum repræsentatur, & componitur ex vniuersis de illo; vnde impedimentum præstitum à Capitulo censetur datum à quolibet de illo, & sic respectu omnium non debet præiudicare illi, cui iniustè fuit denegata possessio: at verò si impedimentum proueniat ab vno aduersario, qui nouit litem, & si per eam fuit impeditum prouiso capere possessionem, tunc in præiudicium illius habetur pro capta, Afflict. *decis.* 302. *num.* 1. *vers. quo casu*; Gonzal. *d.* §. 3. *proæm. n.* 41. non enim dicitur morosus, qui impeditur facto aduersarij, Bart. *in L. amplius, n.* 8. *in fine ff. rem ratam haberi*, Caputaq. *decisione* 108. *num.* 6. *part.* 2. quos refert Gonzal. *vbi suprà num.* 41.

14 Obtinens Breue de capienda possessione nomine Cameræ de Canonicatu sibi à Papa collato, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Cameræ post aliquos annos ad Cathedralem accedat, vt suo Canonicatui inseruiret, debet sedere, & incedere an-

te alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Cameræ hoc medio tempore ingressi sunt, ac priùs residentiam facere cœperunt; tum quia Breue concessum tali Canonico de capienda possessione nomine Cameræ disponit, quòd verificato constito dicti Breuis idem M. vel eius procurator immittatur in possessionem nomine Cameræ, & quòd postquam idem M. litteras gratiæ principalis, sub plumbo expeditas præsentauerit, eidem M. sit eadem capta possessio consignanda, vel transferenda, prout etiam declarat *Constit.24. Greg. XIII.* incip. *Ad Romani.* Vnde cùm Papa ita voluerit, censetur omne obstaculum Iuris remouisse; tum quia quoad effectum possessio capta nomine Cameræ potest dici capta ab ipso prouiso Apostolico, in cuius commodum capta fuit; nam tunc procurator Cameræ nihil aliud agit, aut intendit nisi prouisum litteris expeditis in possessionem immittere, itaut in hoc casu Commissarius Cameræ possessionẽ capiens nomine prouisi seruiat illi de nudo ministerio, & capiat possessionem ad eius fauorem, & commodum; tum denique, quia Rota sæpè in terminis resoluit quòd ea sit virtus Breuis de capienda possessione nomine Cameræ, vt facta cessione constituat eum iustum possessorem, vnde illi concedendum est mandatum de manutenendo, ac si ipse prouisus à principio possessionem cœpisset. Quare his, & aliis fundamentis ita resoluunt Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 34. n. 101. cum multis seqq.* & Monet. *de optione Canon. c. 5. q. 1. ex n. 12. vers. Petrus.*

15 Si autem aliquis Canonicus post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur ex gratia, per viam nouæ prouisionis non recuperat primum locum, nec præiudicabit interim admissis, sed habebit illum, qui ei competit secundùm tempus restitutionis, & sic nouissimum obtinebit locum, vt probat expresè text. *in c. ex insinuatione 26. de simon.* vbi Felin. *col. 2.* Bart. *in l. 2. ff. de decurion.* Rebuff. *in tract. nomin. q. 21.* Nau. *cons. 61. aliàs 97. n. 4. de simon.* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo q. 17. n. 2.* Monet. *d. c. 5. quæst. 1. n. 12. post princip.* Rota *decis. 44. n. 2. part. 1. recentiss.* alias p. 3. recent. faciunt quæ Gutier. *de gabell. q. 13. n. 4.* Azeued. *l. 2. num. 5. tit. 14. lib. 4. noua Recop.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 1. cap. 56. num. 18.* vbi quòd admittitur tanquam nouus homo, Hermosil. *ad Gregor. Lop. glos. 2. prol. parte 5. numero 16. & 17.*

16 Eodem modo Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet, nec potest retinere locum primi dimissi, vt resoluunt Monet. *d. cap. 5. quæst. 1. numero 12.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 5. cap. 845. numero 10. per d. cap. ex insinuatione 26.* vbi gloss. *in verb. prima, de simon. & verb. accepit, in cap. Nabuchodonosor 23. quæstion. 4.* Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verb. Canonia* §. 8. & censuit *Sacra Rituum Congreg. in vna Callien. 21. Martij 1609.*

17 Non ita dicendum in Canonico, qui permutauit Canonicatum, & permutatio effectum habere non potuit, quia si redierit ad suum Canonicatum, debet habere locum, & stallum antiquum, nec tanquam nouus Canonicus censendus est, nec tenetur iterum soluere iocalia pro amissione, vt censuit *eadem S Cong. in vna Mutinen. 29. Nouemb. 1603.* † 18 Sic & ille, qui ad suum Canonicatum vigore regressus redierit, vt benè resoluit Flamin. Paris. *de resignat. lib. 1. quæst. 14. num. 28.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 137.* † 19 quia regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem, Rot. *decisione 427. n. 7. parte 1. diuers.* † 20 & regressu obtento ad beneficium, dicitur concessum id per quod ad beneficium iam obtentum perueniri solet eadem Rot. *decis. 328. num. 3. lib. 3. diuers.*

21 Decanus Ecclesiæ Fulginanten. Secunda Dignitas post Pontificalem à Sixto IV. erecta inter constitutiones suæ erectionis, & reformationis habet quòd ipse Decanus, qui simul est Canonicus, vna hebdomada seruiat vt Decanus, & alia vt Canonicus, & quòd vnam portionem Canonicalem percipiat, vt Decanus, & aliam vt Canonicus, & quòd si occurrat ei de stando in choro vt Decanus, & vt Canonicus quòd admittatur præsẽtia pro vtroque. Quæritur primò an Decanus prædictus in hebdomada, qua seruit, vt Canonicus sedere, & præcedere debeat in loco Canonici, non autem Decani, non obstante consuetudine in contrarium? Secundò an diebus Dominicis, & festiuis maioribus, ac toto tempore Quadragesimali, quibus tenetur inseruire tanquam Dignitas, & tanquam Canonicus, debeat punctari pro Canonico, cuius locus remanet vacuus, & pro illo priuari distributionibus quotidianis? Tertiò quid dicendum si in litteris dispensationis super retentione Dignitatis, & Canonicatus simul adsit clausula, *dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum.*

22 *S. Congreg. Concil. 26. Nouembris 1616.* ad primum censuit *circumscripta consuetudine debere sedere in loco Canonicali.* Ad secundum *non debere punctari, sed gaudere duplicibus distributionibus, sicut etiam amitte*

ret

tei duplices si non inseruiret, quando inseruire debet pro vtroque. Ad tertium, *clausulam intrare in erectione, quæ cùm habuerit effectum, apparet iustificata, quòd Ecclesia non fraudetur obsequiis, aliàs deberet tolli ipsa Dignitas.*

23 Et hæc circa Canonicorum in sua admissione antiquitatem vtilia sunt, & ad multa deseruiunt: iuniori enim plura incumbunt onera, à quibus alij eximuntur; ille namque debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ iuxta formam libri Cæremonialis, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, vt censuit *S. Rit. Congreg. in vna Asculana* 16. *Ianuar.* 1607. & debet iuxta consuetudinem Ecclesiæ supplere vices hebdomadarij absentis, *eadem S. Congreg. in Eboren.* 15. *Aprilis* 1606.

24 Propter actum quoque, & Officium quem in Ecclesia gerit Canonicus, præcedere debet omnibus aliis, licèt Ordine, & antiquitate præstantioribus; quamobrem dicta *Sac. Rit. Cong. in vna Antuerpien.* 24. *Octobris* 1609. & in alia *Arboren.* 26. *Iunij* 1610. declarauit *quòd Canonicus, vel Presbyter paratus, Officium faciens, debet præcedere omnibus, etiam Decano*, & in alia *Ripana* 27. *Februarij* 1610.

25 censuit † *Canonicos sacris vestibus indutos assistentes Episcopo celebranti debere præcedere Vicario generali*: & in quadam *Ferrar.* 20.

26 *Iun.* 1609. fuit resolutum † *Canonicum Episcopo assistentem superueniente digniore Canonico debere cedere locum assistentiæ digniori.*

27 Vnde † Vicario dari candelas, & palmas ante Canonicos, ac dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Episcopali existenti, censuit *Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præposita in vna*

28 *Bisignanen.* 16. *Maij* 1600. nam † huiusmodi parati præcedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium vt resoluit *Sacra Rituum Congregatio in vna Lauretana* 6. *Septembris* 1603. & *in Casalen.* 5. *Iulij* 1614. & *in Alexandrina* 15. *Martij* 1608. & in alia *Castellaten.* 25. *Septembris*

29 1621. vbi fuit resolutum † *præcedentiam competere Dignitatibus, & Canonicis paratis supra Vicarium generalem, neque allegatam consuetudinem, imò veriùs abusum illi suffragari*, & tunc sunt thurificandi ante Vicarium, *eadem Sacra Congregat. in Egitanien.* 3. *Augusti* 1602. *& in Tyburtina* 6. *Martij* 1610.

30 Hinc etiam Canonicus hebdomadarius officium faciens debet habere locum supra omnes dignitates, & Canonicos, vt *in vna Brundusina* 17. *Iunij* 1616.

31 Hinc denique Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus, *eadem Sacra Congregatione Rit. in vna Ruthen.* 24. *Septembris* 1605. vide latè infrà *capite* 36. *numero* 2. *cum seqq.*

32 Vicarius Generalis Canonicus cùm sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu Canonicali; aliàs si vti Vicarius sedeat, præcedit omnibus Canonicis, & dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas, Aloys. Ricc. *in praxi parte* 4. *resol.* 389. Seraphin. *decis.* 437. *num.* 5. Theodos. de Rubeis *singular. Rotæ tom.* 2. *parte* 4. *num.* 52. *pag.* 490. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 16. *à numero* 63. & alij citati infrà, *cap.* 36. *numero* 7. nouissimè Michael. Ferrus *de præcedent. Eccles. capite* 52. *numero* 16. eadem *Sacra Rituum Congregat. in Calagurritana* 2. *Augusti* 1603. *& in Casalen.* 5. *Iuly* 1614. *& in Ampurien.* 7. *Decembris* 1630. *& in Acernen.* 21. *Iunij* 1632. etiam quæ dantur interessentibus processionibus *in Compostellan.* 21. *Februarij* 1504. *Brundusina* 16. *Iulij* 1607. *Candiæ* 7. *Augusti* 1601. *Egitanien.* 20. *Decembris* 1601. *Galitpolen.* 21. *Decembris* 1613. *Sutrin.* 1. *Octobris* 1616. *Oritan.* 4. *Aprilis* 1620.

33 Si autem sit Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quauis functione, & loco habet præcedentiam super alias Dignitates, & Canonicos antiquiores, nouissimè eadem *Sacra Rituum Congregatio in vna Neritonen.* 22. *Decembris* 1629. Etiam quacunque consuetudine contraria non obstante, eadem *Sacra Congregatio Rituum in Syracusana* 8. *Iunij*, 1630. Vide infrà *capite* 36. *numero* 7. vbi, *numero* 8. de præcedentia Vicarij Capitularis in Choro, & in Capitulo.

34 Eodem modo Protonotarius Canonicus cùm sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis; si verò cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, Processionibus, ac Diuinis assistat, quando Canonicus non esset, haberet vtique locum in Ecclesia, non tamen supra Canonicos, nec inter eos, eadem *Sacra Rituum Congregat. in vna Castellæ, & Legionis* 30. *Aprilis* 1604. *& in Spoletana terra Gascia* 23. *Martij* 1619. Et Clemens. VIII. *in sua constit. incip. Decet Romanum Pontificem, sub die* 28. *Maij* 1604. declarauit Apostolicæ Sedis Notarios titulares, & non de Collegio, nec numero participantium, tàm in sessionibus in Ecclesia, quàm in processionibus debere cedere locum digniorem Officialibus Episcopi, ac Dignitates obtinentibus, & Canonicis Ecclesiarum Cathedralium,

thedralium, prout *in libro Caremoniali Episcoporum* declaratur.

Fuit olim satis controuersum inter Protonotarios de numero participantes, & Capitulum Lateranensis,& Patriarchalis Ecclesiæ de Vrbe circa præcedentiam sedendi in Choro, de qua quæstione latè egit Theodos. de Rubeis *singul. Rota tom. 2. p. 4. tit. de precedentiis Protonotar. à pag.* 487. *& in fine eiusdem tit. pag.* 493. refert decretum *Sacra Cong. Rit.* his videlicet verbis. *Sacra Congreg. Rituum dictos Protonotarios in eorum quasi possessione præcedendi Canonicos tàm in prædictis Ecclesiis Patriarchalibus, quàm in aliis quibuscunque etiam Cathedralibus extra Vrbem manutenendos fore, & esse censuit, & declarauit, atque ita in futurum seruandum esse decreuit, mandando Vicariis & Canonicis dictarum Ecclesiarum Patriarchalium, & aliarum quaruncunque, vt in posterum in quibuscunque actibus huiusmodi decreto parere teneantur, die 4. May* 1613.

35 Sed illud est animaduertendum, quòd si Canonicus cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus,& distributiones sui Canonicatus, vel Dignitatis, vt censuit *eadem Sacra Congregat. in vna Melitén.* 7. *Augusti* 1621. & prius. *in Asculana* 27. *Februarij* 1610. confirmata *sub die* 28. *Ianuarij* 1612. vbi quo-

36 que fuit dictum, quòd in † aliis actibus non competentibus sibi tanquam Canonico potest vti habitu Protonotarij,& hoc idem fuit resolutum *in nullius terra Piscia* 19. *Nouem-*

37 *bris* 1611.† Potest tamen portare subtaneam violaceam dummodo in cæteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem, vt *in Panormitana, sub die* 14. *Ianuarij* 1612.

38 *&* 11. *Decembris.* 1627. † Rochetto verò sub cotta non potest vti dum in Choro assistit Horis Canonicis, vt *in Trican.* 15. *Martij* 1614. Vnde etiam censuit *eadem Sacra Con-*

39 *gregat. in Toletana* 2. *Octobris* 1601. † Canonicum, qui fit miles Regularis, non posse supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.

40 Canonicus locumtenens Episcopi debet in Choro sedere in loco suæ receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis,& thuris honor ante Dignitates, *eadem S. Rituum Congr. in vna Hydruntina* 10. *Nouembris* 1612. & non lucratur distributiones quotidianas, nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali, *in eadem causa* 7. *Iunij* 1612.

41 Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani,& Archidiconi, si fortè absint, *eadem S. Cong. Rit. in vna Capuana* 18. *Martij* 1618.

42 Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniores Sedi Episcopali, vt *in Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *dub.* 14. &

43 † celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo, tapete, vel panno cooperto, in latere Epistolæ iuxta Cæremoniale, *vt in Turritana* 19. *Maij* 1614. Episcopus titularis Canonicus quo loco in Ecclesia, Choro, & Capitulo sedere debeat, vide *inf c.* 36. *num.* 2. *cum seqq.*

44 Nunc verò est agendum de præcedentia Canonicorum quoad alios non sodales intra, & extra propriam Ecclesiam, & tenendum Canonicos Cathedralium cæteris Clericis,& Canonicis Collegiatarum digniores esse, Domin. *in c. quamuis, de præbend. lib.* 6. Grilenzon. *cons.* 58. *num.* 3. Salgad. *de protect. Regia p.* 2. *cap.* 9. *num.* 43. *&* 44. nouissimè Mich. Ferrus *de praced. Eccles. q.* 10. *num.* 3. *& q.* 24. † ac de

45 Iure præcedere aliis Beneficiatis, & Prælatis Ecclesiarum inferiorum, Felin *in cap. cùm non liceat, num.* 2. *vers. dicti Abbatis, de prascript.* Rot. *in Cæsaraugustana praeminentiarum* 26. *Aprilis* 1627. coram *Reuerendiss.mo D. meo Coccino Decano,* eo quòd † Canonici Cathe-

46 dralis dicuntur clerici primi gradus, Innoc. *in cap fraternitatem, vers & maior, de sepultur.* Boër. *de auctorit. magni Consil. in addit. ad Ioan. Montaig. in dict. tract. part.* 1. *num.* 24. Menoch. *cons.* 52. *num.* 84. vbi *num.* 82. quòd sunt membra nobiliora clericis, & *num.* 83. quòd præeminent aliis Clericis, Gam. *Lusit. decis.* 1. *n.* 54. Gambar. *de officio, & potest Legati à latere lib.* 7. *n.* 130. *&* 163. *cum seqq.* vbi quòd Canonici Cathedralium tenent primum locum post Episcopum inter Clericos diœcesis, Valenz. *cons.* 34. *num.* 50. *&* 51. vbi *num.* 49. subdit quòd est magnus honor esse Canonicum in Cathedrali Ecclesia. Rot. *in Cæsaraugustana Synodi* 22. *Iunij* 1626. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano,* impressa *pag.* 5. *recent. decis.* 3. & ideo omnibus debent præcedere, *cap. statuimus. de maior. & obed. l. honores,* vbi glos.& Bart. *C. de Decurion. l. vnicuique, C. de prox. sacr. serut. lib.* 12. tùm quia Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit,& superat dignitate, *cap. venerabili, in fine,* vbi glos. *de verb. signif. cap. cùm Canonicis, de cens.* Boër. *in tract. de Ordine grad. vtr. for in pen. part. num.* 24. *&* 25. Marcel. Maur. *tom.* 1. *alleg.* 50. *numero* 7. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quæst.* 2. Rot. *in Cæsaraugustana Synodi* 13. *Februarij* 1626. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino,* quia †

47 omnes clerici diœcesis debent Cathedrali obedientiam præstare, Abb. *in cap. cùm liceat, in* 3. *notab. num.* 2. *de prascript.* Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 2. *cap.* 11. *numer.* 66. *cum seqq.* Steph. Gratian. *discept. forens. cap.* 111. *num.* 11.

Et

Et sic Canonicos Cathedralis præcedere Canonicis Collegiatæ, non obstante cõsuetudine in contrarium, censuit *Sacra Rituum Congregat. in vna Tuscanen.* 19. *Augusti* 1619. etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis, eadem *S. Congregat. in vna Fundan. 2. Octobris* 1597. Quia 49 † licet Prior Collegiatæ tanquam in propria Ecclesia dicatur habere pro se Iuris assistentiam in præcedendo cæteris omnibus, ad tex. *in l. nihil*, vbi Luc. de Penia, & Ioan. de Platea, *C. de palat. sacr. larg. lib.* 11. & ibi etiam *glos. fin.* Decian. *cons.* 67. *num.* 12. *& seq. vol.* 2. & fuit dictum *in causa Calaguritana praeminentiarum de Victoria*, 16. *Nouembris* 1591. coram *bona mem. Penia*: tamen contrarium ex Panor. tenuit Felin. *in d. cap. cum liceat, num.* 2. 50 vbi firmat, quòd † dum Capitulum Ecclesiæ maioris inuitatur ad aliquas functiones, præcedere debeat aliis Canonicis, & Prælatis inferioribus, etiam in propriis Ecclesiis, & hanc eandem opinionem defendunt Henr. Bottæ. *de Synodo part.* 3. *num.* 27. Boër. *in tract. magni consil. num.* 79. Gonzal. Mendez de Vasconcellos *diuers. iuris argum. lib.* 1 *cap.* 1. *n.* 3. *vers. quibus consequens*, vbi dicit rectè censisse Felinum, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 111. *n.* 11. vbi asseclas huius opinionis adducit, Rot. *in Caesaraugustana praeminentiarum* 29. *Nouembris* 1627. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*.

51 Vnde in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius Collegiatę Parochiæ præcedere Cathedralem censuit *S. Rituum Congregat. in Praenestina Cauarum* 18. *Augusti* 1618. ac in Synodo, Henric. Bottæ. *de Synodo par.* 3. *num.* 27. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. par.* 1. *cap.* 9. *num.* 4. Rot. *in d. Caesaraugustana Synodi*, coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*. Mouentur duplici ratione, qua- 52 rum *Prima* est, quia † clerici inferiores debent reuerentiam Capitulo, sicut Episcopo, & ideò sicut præcedit Episcopus, ita & Capitulum debet præcedere, cum dicatur esse pars corporis Episcopi, *l.* 1. *C. de petit. bonor. subl. lib.* 10. vbi Bald. quem refert Rip. *resp.* 1. *n.* 4. *de* 53 *consi. Secunda*, † quia cùm Capitulum repræsentet personam Episcopi, sicut præcederet Episcopus, ita & debet præcedere Capitu- 54 lum. Nam † Canonici Ecclesiæ Cathedralis dicuntur fratres Episcopi, Abb. *in c. nouit, de iis, qua fiunt à Pral.* & cùm Episcopus sit caput Capituli, membra non debent à capite separari, *c.* 1. *dist.* 12. Felin. *in c. pastoralis, n.* 10. *de offic. deleg.* Gregor. XV. *decis.* 284. *n.* 2. *&* 3. *& ibi adden.* Hinc consuluit Menoch. *cons.* 51. 55 *per tot. & cons.* 257. quòd † Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum, ea ratione, quia inter Episcopum, & Canonicos nulla potest dari intermedia perso-

na, hoc prohibente iure naturali, ne membra separentur à capite, per text. clarum *in d. cap. nouit, de his qua fiunt à Pral.* Monach. *in cap. Romana, n.* 9. *de sent. excom. lib.* 6.

Illud tamen in hac materia est singulari nota dignum quòd Canonicatus Collegiatæ in Romana ciuitate est dignior Canonicatu Cathedralis alterius ciuitatis, vt censuit *Sacra Congreg. Conc.* teste Zerol. *in praxi Episc. p.* 2. *verb. Canonici* §. 4. vbi etiam refert ita in facto fuisse responsum ab eadem *Sacra Congregat.* de mente summi Pont. Episcopo Bossanēsi. Prout etiam notabile reputo qnod ex Rebuffo, & Riccio tradit Mich. Ferrus *d. tract. quast.* 10. *num.* 3. *post med.* in Germania scilicet Canonicos Collegiatarum dici habere Dignitatem, & illis committi causas Apostolicas.

Abbas cùm verè sit Dignitas, Canonicus 56 verò impropriè, & lato modo ex *dictis cap.* 19 *num.* 1. ideò meritò Abbas Canonicis Cathedralium debet anteferri, ex doctrina glos. *verb. Abbas, in cap. & Subdiacono* 93. *dist.* Ferentill. me citato in hoc loco, *ad decis. Burattì* 993. *num.* 14. *pag.* 168. *tom.* 3 Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 17. *à num.* 20. vbi *num.* 22. intelligit procedere quamuis sit Abbas foraneus: quod verum est quando Canonici incedunt vt singuli, non ita si collegialiter, quia cùm tunc repræsentent Cathedralem Ecclesiam, quæ semper plus aliis honorari debet, sunt Abbatibus præferēdi, vt benè resoluunt Domin. *in cap. quamuis, il primo*, §. *quamquam, notab.* 3. *de præbend. in* 6. Felin. *à n.* 9. Dec. *à num.* 4. *in cap.* 2. *de iudic.* idem Felin. *in cap. postulasti, à num.* 4. *vers. fallit tertiò, de rescript.* Cassan. *in catalogo gloria mundi part.* 4. *consid.* 32. Boër. *de authorit. magni consilij num.* 67. *cum seqq.* Rip. *lib.* 2. *resp.* 23. *num.* 3. Pancir. *cons.* 6. *num.* 36. Menoch. *cons.* 902. *sub num.* 61. Selu. *de benefic. part.* 1 *quast.* 2. *à n.* 81. Iacob. de Graff. *in aureis decis. part.* 1. *lib.* 3 *c.* 5. *num.* 138. Ful. Pacian. *de probation. lib.* 2. *c.* 27. *num.* 97. *&* 106. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quast.* 16. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. part.* 1. *cap.* 2. *num.* 51. Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia cap.* 12. §. 1. *numero* 26. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disput.* 24. *quast.* 1. *num.* 3. *& disp.* 25. *q.* 2. *per tot. & pracipuè à num.* 8. nouissimè Aloys. Ricc. *in praxi par.* 4. *resol.* 391. Ferentill. *vbi suprà numer.* 15. Lotter. *d. q.* 17. *n.* 23. nouissimè Mich. Ferrus *de praecedent. & pralation. Eccles. q.* 1. *num.* 5. *cum seqq.*

Cùm Parochus in propria Ecclesia tantam 57 habeat potestatem, quantam Episcopus in sua diœcesi, Abb. *in cap.* 1. *num.* 28. *de dolo, & contum.* & loco Imperatoris, & Regis habeatur, idem Abb. *in cap. venerabilis n.* 19. *de elect.* ideò ibi † omnibus quantumuis in Digni- 58

tate constitutis præcedere debere tenent Cassan. *in catalogo gloriæ mundi par. 4. conf. 21.* Rot. *in Calagurritana præeminentiarum 16. Nouembris* 1592. coram *Penia, & in Pampilonen. decimarum 21. Martij* 1604. coram *Litta*, Seraphin. *decis.* 964 Gonzal. *ad regul* 8. *Cancell. glos.* 6. *ex num.* 10. *cum multis seqq.* Zypæ. *in analytica postremi iuris Ecclesiast. enarrat. lib* 1. *tit. de maiorit. & obed. num.* 8. latè Mich. Ferrus *tract. de praecedent. Ecclesiast. q.* 32. *num.* 3. *cum seqq.* Salgado *de protect. Regia p.* 2. *cap.* 9. *num.* 79. *cum seqq.* Quod † extra

59 propriam Parochialem Ecclesiam non procedit, nam in funeralibus, & aliis processionibus proprio Parocho, cotta, & stola induto præcedunt Canonici Cathedralis vt eadem *S. Congr.* censuit *in vna Ripana* 30. *Iulij* 1616. & optimè *in alia Viterbien.* 25. *Iunij* 1611. his verbis:

60 *In Sacra Congreg. expositum fuit oriri differentias inter Canonicos & Clerum Cathedralis Viterbien. ex vna, & eiusdem ciuitatis Parochos ex alia partibus, dum simul ad funus alicuius defuncti associandum accedunt; pratendentibus Parochis stola, & cotta indutis praecedentiam in casu proposito super vniuersam Ecclesia Cathedralis Clerum, & Capitulum Archidiacono, & Archipresbytero dumtaxat exceptis, & è contra non conuenire existimantibus Dignitatibus, & Canonicis Ecclesia Cathedralis, vt simplex Parochus supra Clerum, & Canonicos Ecclesia Cathedralis, qui simul cum Archidiacono, & Archipresbytero vnum corpus constituunt, locum obtineat. Quibus auditis eadem Sacra Rituum Congregatio à decretis factis in similibus non esse recedendum censuit, nempe, vt locus dignior in funeralibus semper relinquatur Capitulo, & Clero Ecclesia Cathedralis.*

61 † *Parochum verò Defuncti, vel Parocham Ecclesia, ad quam corpus Defuncti deferatur, digniorem locum ol tinere debere, & praecedere quibuscunque aliis Presbyteris, non tamen*

62 *tem Ecclesia Cathedralis.* † *In Ecclesia verò vbi corpus Defuncti sepelitur, ad Parochum ipsius Ecclesia pertinere officium facere, & expressè declaratum fuit in vna Pisauren sub die* 20. *Decembris* 1603. *& sic etiam in Ciuitate Viterbi seruandum esse censuit, nisi aliàs immemorabilis consuetudo ad fauorem Parochorum legitimè probetur, & ita declarauit die* 25. *Iunij* 1611. Domin. Episcop. Ostiens. Cardinal Pinellus, Ioan Petr. Mucan. Secret. Et *in vna Sutrina* decretum aliàs factum pro Capitulo Ecclesiæ

63 Cathedralis Sutrinæ Ciuitatis quòd † Canonici, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis in processionibus & funeralibus semper vbique præcedere debeat quibuscunque Curatis in eorum propriis Ecclesiis, *eadem Sacra Congreg. Rituum sub die* 20. *Nouembris* 1603. declarauit *non habe e locum quando Canonici sine Cruce, & consensu Capitali, vti singuli incedunt.*

64 Canonici Ecclesiæ Cathedralis licèt non sint Doctores, in Congregationibus, & vbique præficiendi sunt Presbyteris non Canonicis, licèt sint Doctores, sic *eadem S. Congr. Rit in vna Bituntina* 9. *Ianuarij* 1608. in hæc verba. *Cùm in Congregationibus, qua fiunt coram Episcopo Bituntino, vel eius Vicario generali pro examine Ordinandorum admittuntur nonnulli Presbyteri Doctoratus gradus insigniti vnà cum aliquibus Canonicis Ecclesia Cathedralis non graduatis, quaesitum fuit in S. Rit. Congregatione quis locum digniorem obtinere debeat in sedendo, an presbyter graduatus non Canonicus, vel potiùs Canonicus non graduatus? Et S. Rit. Congreg. respondit Canonicos Cathedralis Ecclesia etiam non graduatos praeferendos esse omnibus Presbyteris non Canonicis, etiam graduatis.*

65 Canonici verò Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis clericis præcedunt post Cathedralem; quia licèt Collegiata inferior sit Cathedrali, est tamen dignior quacunque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali, secundùm Hieron. de Laurent. *Aucnionen. decis.* 12. *n.* 1. Aloys. Ricc. *in collect. decis. pag.* 6. *collect.* 2350. *vers. Collegiata Ecclesia dignior.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 16. *num.* 126. Camill Borrel. *in sum. omnium decis. tom.* 1. *tit.* 2. *de sacros. Eccles. num.* 45. Seraph. *decis.* 22. *& decis.* 1123 *& decis.* 1445. *num.* 1. Burrat. *decis* 455. *num.* 1. *& decis.* 487. & ideò † Cano-

66 nici Collegiatæ thurificari debent duplici ductu thuribuli, Clerici verò Parochialium vnico tantùm ductu, vt censuit *S. Rituum Congreg. in vna Casaraugustana de Daroca* 19. *Ianuar.* 1613.

67 Vnde hos Collegiatarum Ecclesiarum Canonicos in funeralibus præcedere Parochis non semel tenuit *S. Rituum Congreg.* & præcipuè *in Sutrina* 20. *Augusti* 1602. *&* 2. *Augusti* 1603. *& in Meliten,* 18 *Nouembris* 1606. *& in Ostien. terra Cori* 9. *May* 1617. *& in Praenestina Canaram* 14. *Augusti* 1618. vbi in causa præcedentiæ inter Archipresbyteros, & Canonicos Ecclesiæ Collegiatæ S. Mariæ, & Parochum S. Stephani declaratum fuit *praecedentiam semper, & vbique competere Archipresbytero, & Canonicis supra Parochum praedictum etiam in associandis funeribus Defunctorum propria ipsius Parochia, ius tamen faciendi officium circa corpus Defuncti ad Parochum in sua Parochiali Ecclesia spectare,* & resoluit nouissimè Mich. Ferrus *de praecedent. Ecclesiast. quaest.* 24. *numero* 2. Et quòd præcedere debeant omnibus Rectoribus, Curatis, Plebanis, ac Presbyteris Ecclesiarum Parochialium in publicis processionibus, functionibus etiam synodalibus, censuit eadem

S. Con

Sacra Congreg. in Verulen. 11. *Decembris* 1613. *in Senogallien.* 23. *Martij* 1619. *&* 4. *April.* 1620. Etiamsi ante erectionem in Collegiatam mixtim incederent cum Dictis Rectoribus, vt *in Syracusana* 20. *Decembris* 1601. vel inferiores Ecclesiæ essent antiquiores, & fuissent in quasi possessione præcedendi ante erectionem, secundùm Seraph. *decis.* 1445. & *eadem Sacra Congreg. in vna Illerden. praeminentiarum* 26. *Iun.* 1602. vbi subditur *hoc procedere etiamsi in erectione adsit claus. sine præiudicio alicuius.*

68 Quamuis contrarium, immò Parochos in funeralibus præcedere Canonicis Collegiatæ existimauerit Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 2 *cap.* 298. *num.* 83. *& tom.* 3. *cap.* 492. Et pro hac parte non facit decisio eiusdem *S. Rit. Congreg. in vna Sancti Angeli terræ Saxiferati* 24. *Octobr.* 1609. quatenus videtur ibi decidi *illum Presbyterum, seu Curatum, qui defert stolam, & ad eius Ecclesiam funus defertur, aliis omnibus præcedere debere, & sic etiam Canonicis Ecclesiæ Collegiatæ*; quia potest responderi non loqui de præcedentia quando funus defertur ad Ecclesiam eius, qui stolam defert, sed quando ab eo fit officium in sua Ecclesia, in qua præcedentiam habere debet. Nec etiam contra primam sententiam obstat alia decisio eiusdem *S. Congreg. in alia Eugubina* 15. *Iulij* 1614. quia loquitur inter Curatum Cathedralis, & Curatum S. Petri Monachorum Oliuetanorum, non autem inter Capitula Collegiatarum. Nec denique obstat *Rituale Romanum tit. de Exequiis pag.* 150. quatenus statuit, vt Parochus in omnibus funeribus præcedat incedendo ante feretrum: quia loquitur inter Presbyteros eiusdem ordinis, & aliam prærogatiuam non habentes, cuiusmodi non sunt Canonici Collegiatarum Ecclesiarum.

69 Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ semper præcedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis, eadem *Sacra Congr. Rit. in Tullen.* 12. *Martij* 1616. *& in Firmana Terra Victoriæ* 31. *Martij* 1618. & statuit Clemens VIII. *in sua Constit.* incip. *Decet Romanum Pontificem sub die* 20. *Februarij* 1601. ex *decreto S. R. E. Cardinalium super sacris Ritibus, & caeremoniis deputatorum*, quo habetur *Regulares tam Monachos, quàm Fratres quorumcunque Ordinum etiam Mendicantium, in funerum associatione, processionibus, & aliis huiusmodi publicis actibus non debere Canonicos, Rectores, & Clericos seculares præcedere neque cum eis mixtim incedere etiamsi aliquando ex secularium indulgentia, aut humanitate, seu alia forsan de causa, secus factum fuerit, & quamcunque contrariam consuetudinem tanquam abusum corrigendam esse, idque indubitati iuris existere, atque ita vbique locorum in Regnis Hispaniarum perpetuò obseruari debere mandauit.*

70 Sed cùm adhuc Regulares non obtemperarent, pro parte Ecclesiarum, Presbyterorum, seu Clericorum secularium Regni Castellæ, & Legionis in Hispania Sacræ Congregationi Rituum expositum fuit, *quòd licèt in libro Caeremoniali Episcoporum statutum sit, vt in generalibus processionibus Fratres, seu Monachi, vel Ordines Regularium antecedant, & Presbyteri, seu Clerici seculares, quem Ordinem sancti Petri vocant, subsequantur, & vltimum locum obtineant, nec mixtim cum Regularibus incedant, prout per abusum antea faciebant, idque per Breue Apostolicum à Clemente VIII. etiam declaratum, & confirmatum fuit, tamen Regulares ipsi renuerint id obseruare, nec vt solebant prius ad processiones accedant; vel si accedant quasi per contemptum aliquos paucos Fratres, nouitios, seu conuersos, & ex vilioribus ad easdem processiones mittunt. Eadem Sacra Congregatio Rituum facto de prædictis omnibus verbo cum eodem S. D. N. Papa, & de eius expresso ordine & mandato declarauit prædictos omnes Religiosos teneri ad obseruantiam dicti libri Caeremonialis, & Litterarum Apost. in forma Breuis expeditarum super obseruatione: præmissorum omnium & singulorum; & ordinauit vt moneantur omnes Generales, Prouinciales, & quicunque alij dictorum Regularium superiores, vt prædicta omnino etiam sub pœnis arbitrio eiusdem Sacræ Congr. infligendis obseruari faciant, & numerum debitum decentem & consuetudinem fratrum ad processiones mittant. Non obstante quacunque asserta, seu prætensa consuetudine in contrarium, quam abusum esse, & non consuetudinem eadem Sacra Congregatio declarauit, & quibuscunque aliis non obstantibus. Et ita pronuntiauit, decreuit, & declarauit in plena Congregatione, & de ordine expresso S. D. N. Clementis Papæ VIII. & insuper ordinauit vt præsens decretum intimetur omnibus Generalibus, Prouincialibus, & aliis quibuscunque superioribus dictorum Ordinum, Romæ die* 30. *Augusti* 1602. *Alexander Card. Floren. I. P. Mucantius pro secretario Congregat. locus † sigilli.*

71 Et ad remouendam omnem dubitandi ansam idem Clemens VIII. per aliam suam constit. incip. *Quæ ad remouendum sub die* 5. *Nouembris* 1603. ex voto *eorundem Cardinalium Sacrorum Rituum* declarauit *Clerum secularem in omnibus locis etiam in propriis Ecclesiis, & Conuentibus Fratrum, Monachorum, & Religiosorum quorumcunque in vniuerso Regno Castellæ & Legionis præferendum esse ac præcedere debere*, quas quidem Clementis VIII. constitutiones obseruari mandat Gregorius XV. in alia sua incip.

cip. *Aliàs à felicis, sub die 3. Augusti 1622.* commissa earum executione quibusuis locorum Ordinariis in Regnis Hispaniarum existentibus quoties pro parte alicuius ex Clero seculari fuerint requisiti, &c. De Iure etiam communi Clerici seculares præcedunt Regularibus *cap. alia est, cap. legi epistolam 16. q. 1.* Felin. *in rub. de maior. & obed. n. 5.* Homobon. de Bonis *de statibus humana vitæ p. 1. cap. 22. in princip.* Salgado *de protect. Regia p. 2. cap. 9. numero 37. eum sequent.* nouissimè Michael Ferrus *in tract. de præcedent. Ecclesiast. quæst. 14. num 1.* vbi reddunt rationem, quia dignior est cœtus clericorum, quàm Monachorum.

72 Canonici Collegiatæ non debent in processionibus incedere parati, sicut Canonici Ecclesiæ Cathedralis, eadem *S. Congregat. Rituum in vna Placentina 19. Maij 1607. in dub. 10.*

73 Vtrùm autem vtriusque Signaturæ Referendarius præcedere debeat Canonico Cathedralis, fuit resolutum à *S. Rit. Congreg. in vna Veronen. Iun. 1616.* his verbis. *Conquestus est R. P. D. Veritas Veronen. vtriusque Signaturæ referendarius de nouo quodam Canonico dictæ Ciuitatis denegante sibi præcedentiam, supplicans responderi quid seruandum. Et Sacra Rituum Congreg. respondit Prælatum extra Ecclesiam præcedere Canonicis. Et iterum orta controuersia circa præcedentiam cum Archipresbytero dictæ Ciuitatis, eadem S. Rituum Congregat. censuit R. P. D. Veritatem non solùm Canonicis, sed etiam Archipresbytero, aliisque Dignitatibus, vt suprà, præcedere debere, die 4. Iulij 1626.* Cætera de præcedentia Referendariorum vide nouissimè apud Mich. Ferrum. *in tractat. de præcedent. Ecclesiast. q. 44.*

74 Canonici Cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus, & Concionator debet ipsos priùs salutare quàm Magistratum, *S. Congregat. Rituum in Tirasonen. 3. Octobris 1615.* † Et ideò sunt

75 ante Magistratum thurificandi tam in Cathedrali Ecclesia, quàm in aliis, in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo, *eadem Sacra Congregat. in Narnien. 16. Iulij 1605.*

CAPVT XIX.

Canonici Ecclesiarum Cathedralium an dicantur habere dignitatem, & an possint à Sede Apostolica dari delegati, seu in Conseruatores eligi?

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus Cathedralis secundùm latum significationem dici potest Dignitas, propriè tamen talis non est.*
2 *Iurisdictio nulla annexa est Canonicatui ex Ecclesiastica eius institutione.*
3 *Canonicatus non debet ex natura sua prærogatiuam, vt vnus Canonicus alios antecedat.*
4 *Canonici de iure in Conseruatores deputari non possunt, secus attenta Constitutione Gregor. XV.*
5 *Canonici possunt esse delegati Pontificis.*
6 *Canonicatum obtinere sufficit, vt quis possit esse delegatus Pontificis, tempore commissionis, licet præsentationis tempore non obtineat, ar. vt num. 7.*
8 *Canonicus, cui causa committitur per Sedem Apost. si post acceptationem litterarum designat talis esse, potest nihilominus Iudex esse in illa causa.*
Iurisdictio non potest per subdelegationem in alterum transferri, quàm qui sit qualificatus similiter de eadem, vel simili Dignitate. ibid.
9 *Papa si cum minori dispenset, vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur eum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse Iudex delegatus.*
10 *Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ, quamuis peritissimus Doctor, delegatus Papæ, seu Iudex synodalis constitui non potest.*
11 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis non datur à Sede Apostol. delegatus nisi ex certa scientia Papæ, & numeris seqq.*
12 *Monacho simplici potest causa ex certa scientia à Sede Apostol. committi, seu delegari.*
13 *Impedimenta duo si concurrunt, vno sublato alterum remanet.*
14 *Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus iure communi prohibitum non est, quòd iudices esse possint.*
15 *Monachus ex legitima dispensatione factus Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, secularis non potest esse delegatus Papæ.*
Canonicus Monachus in Ecclesia Cathedrali

thedrali secculari ex dispensatione Apostolica ex hoc non videtur dispensatus ad delegationem causarum. ibid.

16 *Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, alterum se esse Religiosam, alterum se esse Episcopum.*

18 *Dispensatas simpliciter, vt minori ætate possit habere Prebendam habentem Sacrum Ordinem annexū, non est dispensatas vt possit habere vocem in Capitulo.*

19 *Canonicus vt possit esse Iudex delegatus an debeat esse designatus in Conciliis Prouincialibus, vel diœcesanis?*

20 *Rescriptum delegatorium præsentari successori in eadem Dignitate non potest absque noua designatione.*

21 *Decretum Concilij de committendis causis solis iudicibus synodalibus non est in vsu quoad Papam.*

1 QVAMVIS secundùm latam significationē Canonicatus Cathedralis possit dici Dignitas, per ea, quæ arg. text. *in c. quamuis, de præbend. l. 6.* resoluunt Ludouic. Gom. *in c. statutum, à n. 24. de rescript. in 6.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 1. num. 39.* Steph. *decis. 443. num. 6.* Adrian. Negusant. *in sylua respons. quæst. 481. num. 14.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 2. quæst. 1. num. 102.* Grilenzon. *cons. 50. num. 113.* Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. decis. 105. num. 2. in 1. edit. aliàs resolut. 90. num. 2. in 2. edit.* post. Achil. *decis. 1. num. 6. de rescript.* latè & nouissimè Theodos. de Rubeis *singular. Rota tom. 2. p. 4. de præcedentiis Protonotariorum, num. 36. cum seqq. pag. 489. in fine, & pag. 490.* Lotter. *de re benefic. lib. 3. q. 5. num. 10.* Valenzuel. *in iustificat. iustitia, & defensione monitorij Pauli V. p. 4. num. 255.* Propriè tamen, & stricto modo lo-
2 quendo talis non est, vt potè quia † illi annexa ex Ecclesiastica Canonicatus institutione
3 nulla iurisdictio est, † nec ex natura sua habet prærogatiuam illam, vt vnus Canonicus alios antecedat, Felin. *in cap. pastoralis, n. 12. de offic. deleg.* Fedet. de Senis *cons. 80. in fine,* Fulu. Pacian. *de probation. lib. 2. capite 27. ex num. 101.* Card. Tusch. *pract. conclus. tom. 1. litt. C, concl. 31.* Azor. *institut. moral. parte 2. lib. 3. cap. 11. q. 16.* Achil. *decis. 1. n. 2. de rescript.* Rot. *decis. 483. in fin. p. 1. recentissim.* Zetol. *in praxi Episcop. p. 2. verb. Canonici* §. 3. Sebast. Cæsar. *de Ecclesiast. hierarch. disp. 12. §. 6. n. 25.* vbi *n. 27.* hoc ampliat procedere etiamsi Canonicus iurisdictonem exerceat, & excommunicationem ferre possit, veluti quando antiquior de Capitulo, vti Archidiaconus facit officium.

4 Vnde Canonicos in Conseruatores deputari non posse resoluunt gloss. 1. per text. ibi, *in c. vlt. de offic. deleg. in 6.* gloss. *verb. Canonicis, vers. item scias, in cap. statutum, de rescript. lib. 6.* Mandos. *de Signatura gratia, tit. conseruatoria, vers. sed quoad Canonicos,* Petr. Greg. *syntagm. iuris, lib. 47. cap. 22. num. 28* Fr. Emman. *quæst. Regul. tom. 1. q. 65. art. 2.* Ludouic. Miranda *in manuali Prælat. tom. 2. q. 47. art. 2. conclus. 1.* Erasm. à Cochier *de iurisdict. Ordin. in exemptos, part. 1. q. 39. num. 5.* Ego ipse *de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 106. n. 10.* Quamuis attenta noua Constitut. Gregorij XV. incip. *Sanctissimus,* quam ibidem refero, *num. 55* hoc illis permittatur, ibi. *vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant.* Sed aduerte, quòd si Regulares voluerint eos in Conseruatores accipere, debent eligere Canonicos singularum diœcesum, in quibus monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent, vt censuit *S. Cong. Conc. in Rossanen. 15. Aprilis 1528. & in Lancianen. 29. Ianuarij 1633.*

5 Delegati tamen Pontificis possunt esse Canonici, vt expresè probat *text. dict. capite statutum, in princip. de rescript. 6.* Ludouic. Gom. *à num. 24.* innouatus per *Conc. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 10.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 2. q. 1. numero 102.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol. 90 num. 3. & 10. in 2. edit.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 2. num. 39.* Massobr. *de Synodo Diœcesana cap. 4. dub. 13. numer. 23. cum seqq. secundùm Romanam impress.* Anton. Fabric. *in praxi benefic. tit. de benefic. Cathedr. & colleg. numer. 10.* Marc. Anton. Genuens. *practicab. Eccles. q. 612.* nouissimè Stephan. VVeyms *ad constitut. 4. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid specatim innouatas, constit. 1. num. 7. in princip. pag. 11.* vbi. *Quod ad Cathedralium Ecclesiarum Canonicos attinet, peculiare est quòd summus Pont. Bonifacius VIII. & consequenter quoque Synodus Tridentina iisdem attribuerit istam Dignitatem, vt tertio loco relati sint inter personas habiles, & idoneas, quibus rectè delegari ac committi possint causæ Ecclesiasticæ iudicandæ, dummodo aliàs sint per ætatem viginti annorum habiles,* cap. cùm vigesimum, de offic. deleg. *quod per se quoque habet peculiarem rationem, quia vt plurimum sint personæ honorabiliores, eruditæ, & qualificatæ, quibus tutò talia negotia committi possint, adeò vt ex sententia Antonij de Butrio* in d. cap. statutum *sufficiat esse nudos Canonicos, qui nondum assequuti sint præbendas, quod etiam plenius astruit ibi Ludou. Gom.* numer. 28. cum seqq. *Æquiparantur igitur Canonici Cathedralium Ecclesiarum Dignitatibus quoad delegationes, & largè sumpto vocabulo veniunt appellatione Dignitatum. Nam*

&

& alias dicuntur Episcoporum conditores, consiliarij Senatus, membra, Felin. in cap. pastoralis num. 12. de offic. deleg. *tametsi propriè, & restrictiuè loquendo, dici debeant in aliis Dignitatem non habere*, *Præsec.* in sua praxi Episcop. p. 2. cap. 4 num. 8. &c.

6 Et sufficit Canonicatum obtineri tempore commissionis, glos. *verb. Canonicis, in d. cap. statutum*, Paul. de Castro *cons.* 425. *Ad primum, col.* 4. Gig. *de pension. q.* 22. *num.* 19. Flamin. Paris. *d. resign. benef. lib.* 4. *q.* 1. *n.* 17. Cardin. Tusch. *lit. D, Concl.* 145. *n.* 15.

7 Licèt præsentationis tempore non obtineatur. glos. *d. verb. Canonicis*, dum ait sufficere Canonicatum, aliamvè Dignitatem obtineri tempore impetrationis illius rescripti Pontificis, quamuis tempore præsentationis eius cessauerit iam Dignitas illa, secus si tempore impetrationis non aderat Canonicatus, seu Dignitas, non enim sufficeret eam adesse postea tempore præsentationis, cuius glossæ doctrina tripliciter probatur, & *primò*, quia qualitas iuncta verbo, vel participio est intelligenda secundùm verbi vel participij tempus, *l. Titius, ff. de testamen. mil.* ergo satis est, & requiritur adesse Dignitatem legato tempore commissionis sibi factæ. *Secundò*, quia capacitas in ipso commissionis initio spectanda est, *c. si eo tempore, de rescript. in* 6. *Tertiò*, quia per commissionem personalem factam illi, qui tempore impetrationis rescripti Dignitate præditus erat, commissio quoad actum delegandi fuit consummata; non ergo vitianda est, licèt ad eum casum res veniat, nempe cessationem Dignitatis, seu Canonicatus; à quo incipere nequiuit commissio. Et ideò eam glossæ doctrinam amplectuntur Monach. *eod. cap. statutum, in princ. num.* 7. Ioan. Andr. *n.* 17. *&* 18. Archid. *num.* 3. *vers. quid si causa*, Anch. *num.* 5. *q.* 4. Domin. *n.* 8. Franc. etiam, *n.* 8. Tiraq. *in tract. Cessante causa, limit.* 4. *n.* 4. Massobr. *d. dub.* 13. *num.* 48. optimè Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disp.* 27. *n.* 28. vbi eam intelligit quando commissio fuit personalis, nam quando est realis, nec requiritur, nec sufficit tempore impetrationis rescripti adesse Dignitatem, sed amplius requiritur, vt toto delegationis tempore perseueret in ea Dignitate; nam quocunque temporis puncto cessat Dignitas, transit commissio ad successorem in Dignitate.

8 Quare ex dictis inferunt Doctores Canonicum, cui causa committitur per Sedem Apostolicam, si post acceptationem litterarum designat talis esse, posse nihilominus iudicem esse in illa causa, eamque terminare quando non est nominata, vel electa industria personæ, nisi assumpserit qualitatem repugnantem, ita auctoritate glos. *d. verb. Canonicis* docent. Felin. *in cap. quoniam Abbas num.* 5. *de officio deleg.* Tiraq. *d. limit.* 4. *num.* 4. Azeued. *ad Curiam Pisanam lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 66. *& lib.* 7. *num.* 60. *tit.* 18. *lib.* 4. *nouæ Recop.* Garc. Gironda *de privileg. num.* 510. *cum seqq.* Flamin Paris. *d. lib.* 1. *q.* 11. *numero* 9. *&* 14. *in fine*, Ceuall. *commun. contra communes quæst.* 667. *num.* 10. *in fine*, Galet. *in margarita casuum Conscient. verb. delegatus* 3. *& verb. renunciare. vlt.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 616. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 614. *in* 2. *edit.* Sanch. *d. disp.* 27. *num.* 25. Squillante *d. cap.* 4. *num* 193. *&* 194. Marches. *de commiss. p.* 1. *cap.* 6. *num* 66. *pag.* 253. vbi intelligit dummodo non recipiat qualitatem repugnantem quòd fiat laicus, cùm dari possit casus, quando non erat Sacris initiatus. Steph. Gratian. *discept. forens. cap.* 92. Massobr. *d. dub.* 13. *n.* 494. Matiens. *lib.* 14. *glos.* 1. *num.* 53. *vers. hanc nostram, tit.* 4. *lib.* 5. *Recop.* Nicol Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 351. nouissimè Steph. VVeyms *d. constit.* 1. *num.* 18. vbi refert fuisse decisum per *Sacram Congregat. Concilij die* 31. *Martij* 1587. quòd si is, qui tempore designationis, seu commissionis Dignitatem habebat, eam tamen postea resignauit, nihilominus potest de eadem causa adhuc cognoscere, quia sufficit quòd ab initio semel fuerit aptus, & capax; eoque casu verè ac propriè accipi possunt verba *Concilij Trid. in d. cap.* 10. ibi, *& alioqui ad id aptas*; cùm satis apta reperiatur persona tali casu, quæ semel apta fuit, etiamsi postea desierit apta esse, & non habeat qualitates iuxta Constitutionem Bonifacianam requisitas, & *num.* 20. tenet quòd si contingat huiusmodi Dignitatē, seu Canonicum causam sibi per Sedem Apost. commissam alteri subdelegare, prout rectè facere potest, ex text. *in cap super quæstionum, de offic. deleg.* oportebit subdelegandum quoque in Ecclesiastica Dignitate esse constitutum; non enim potest iurisdictio Apost. per subdelegationem trāsferri in alium, quàm qui sit qualificatus, similiter de eadem, vel simili Dignitate, cùm debeat subrogatus sapere conditionem, & qualitatem eius cui subrogatur; & subdelegatus nō minus sustineat vices Sedis Apost. quàm delegatus, ideoque debeat meritò aliqua Dignitate splēdere pro decore Sedis Apost. Alexand. *cons.* 77. *incip. In causa num.* 5. *vol.* 2. Ludou. Gom. *in d. cap. statutum num.* 63. Negari interim non potest quin ad vnum aliquem particularem articulum subdelegari rectè possit is, qui Dignitatem non habet, dummodo de cætero sit idoneus, & legalis; putà ad testium examinationem, ad instrumentorum collationem, vel ad alium similem actum: & cùm per talem subdelegationem tota iurisdictio Apost. non transferatur, immo possit talis articulus expediri absque vllæ causæ cognitione; non immeritò toleran

tolerantur in exercitio illius etiam simplices clerici, ac personæ priuatæ, quæ nullam habent Dignitatem, vt tenet Stephan. V Veyms citato loco, num. 20.

Coadiutor alicuius Dignitatis, vel Canonici Cathedralis Ecclesiæ non potest esse delegatus Papæ, vel designari iudex synodalis, de quo diximus *cap. 29. num. 31.*

Vtrùm autem commissio facta Canonico sub nomine Dignitatis transeat ad successorem? Quidam existimant transire, quia licèt Canonicatus propriè successorē non habeat, cùm morte extinguatur, attamen ex mente Pontificis bene transiret ad alium, cui Canonicatus ille collatus fuerit. Ita Gutier. *de matrim. cap. 125. num. 4.* Sanch. *in simili tract. lib. 8. disp. 27. num. 12.* Bonacin. *de legib. disp. 1. q. 3. puncto 8. §. 1. n. 14.* Garc. *de benefic. p. 6. c. 2. n. 38.* Verùm ab horum opinione meritò recedit Squillante *de priuileg. cleric. c. 4. n. 189.* si ea intelligatur de commissione facta Canonico simplici non habenti aliquam Dignitatem, & particularem locum in Capitulo, aut titulum specialem per se subsistentem, & non dependentem ab alio.

9 Si Papa cum minore dispenset vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse iudex delegatus, sicut bene resoluunt Stephan. Gratian. *discept. forens. capite 270. numero 7.* Massubr. *d. cap. 4. dub. 11.* D. Barbos. *in l. cùm prætor. §. vlt. num. 60. ff. de iudic.* per ea quæ infrà adducemus *num. 17. & 18.*

10 Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus, quamuis peritissimus Doctor, delegatus Papæ, seu iudex synodalis constitui non potest; quia id tantùm in Canonicis Ecclesiæ Cathedralis expressum reperitur, vt suprà ostendimus: & ideò ita docet Marc. Anton. Genuens. *in pract. Eccles. quæst. 612. num. 4.* & refert sic sibi fuisse responsum à *S. Cong. Concily*, Massobr. *d. cap. 4. dub. 10.* Lotter. *de re benef. lib. 3. q. 5. n. 14.* Quamuis contrarium velit Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 637. in 1. edit. aliàs resolut. 575. in 2. editione.*

11 Quæstio est dubia an Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis à Sede Apostolica dari possit delegatus? Non loquimur quando Papa ex certa scientia id facit, quia tunc etiā simplici Monacho potest causa à Sede Apostolica committi, seu delegari, vt colligitur ex text. *in cap. cùm olim* 14. ibi, *Abbatibus, & F. Monacho, de priuileg.* iunctis resolutis per Vanti *de nullitatib. tit. ex defectu iurisdictionis deleg. num. 79.* Sed dubium versatur quando id Papa facit non habita notitia quòd talis Canonicus esset Regularis? In quo communis tenet commissionem huiusmodi non valere, vt multis probant Archid. *num. 1. in fine*, Ioann. Andr. *statim in princip.* Anch *numero 2. quæst. 2.* Franc. *in princip. num. 5.* Domin. *num. 3.* & Ludou. Gom. *num. 32. in d. cap. statutum*, Felin. *in cap. causam quæ, num. 4. de iudic.* Duen. *regul. 72.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 270. num 6.* Massobr. *d. capite 4. dub. 13. num. 3.* Ex pluribus rationibus, eaque præcipua, quia ante *d. cap. statutum* prohibitum erat Monachis ne iudices esse possint, iuxta text. *in cap. de præsentium*, & *ibi* glos. *verb. defensor.* 16. *q. 1.* iuncto generali tex. *in cap. 1. & in cap. clericos, vers. iubemus, ne clerici, vel Monach.* quia mortui sunt mundo, & velle non habent, nec nolle, & sine Prælati sui licentia actum aliquem legitimum, aut ciuilem exercere non possunt, nec consentire electioni, *cap. si Religiosus 27. de elect. lib. 6.* nec suscipere executoris officium, *cap. 2. de testam. eod. lib.* aut procuratoris, *Clem. Religiosus, de procurator.* cum multis aliis, quæ prosequuntur Iacob. de Graff. *in aureis decis. par. 1. lib. 3. c. 5. à n. 111.* & Axor. *instit. moral. par. 1. lib. 12. c. 11.* † Facit 12 etiam, quia quando concurrunt duæ rationes, quarum vna nocet, altera prodest i ea, quæ nocet, debet præualere, iuxta tex *in l. si quis in graui, § vlt. cum l. seqq. ff. ad Sylanian. l. 1. ff. de suspect. tutor.* & impedimenta † si 14 duo concurrunt, vno sublato alterum remanere, optimè probat tex. *in § affinitatis*, ibi, *alia ratione, &c. Instit. de nupt.* commendat Valasc. *consf. 60 n. 6.* & multi citati à Garc. Falcon. *regul. 78. n. 2.* Licèt igitur in Religioso Canonico Cathedralis concurrat ratio Canonicatus, quæ potens est, vt ei fieri possit delegatio, cum tamen in eo repetiatur altera Monachatus, quæ impedit, hæc attenditur, & præualet.

15 Contrariam tamen sententiam tenet Abb. *in dict. cap. cùm olim, num. 13.* & latiùs *in d. cap. causam quæ, num. 9.* & in eius sententiam videtur magis inclinare Dec. *ibi à num 4.* sequitur Vant. *d. tit. ex defectu iurisdictionis delegata, numero 82.* Fr. Emman. *quæst. Regular. tom 2. quæst. 124. art. 1.* & hanc esse veriorem profitetur Ludou. Gom. *in cap. statutum, num. 32.* & sequitur Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 13. num. 83.* Mouentur auctoritate *Clem. 2. de rescript.* dum decidit sufficere, vt valeat commissio facta Religioso à Sede Apost. quòd in eo reperiatur qualitas, quæ sufficit in clerico seculari, veluti quòd Prior sit Conuentualis, atque ita Dignitatem habeat, iuxta text. *in. d. cap. statutum*; sed Religiosus Canonicus Cathedralis habet Dignitatem, quæ sufficit iuxta eundem tex ergo etiam illi fieri potest commissio. Et facit, quia Canonicus Cathedralis propter maximam præeminentiam latè Dignitatem habere cēsetur,

fetur, vt *sup. in princ. huius cap.* ostendimus.

15 Verùm à Communi non esse recedendum existimo, & ad oppositionem Abb. respondetur cum Felin. & aliis pro communi adductis negãdo in proposito argumentum de Abbate, aut Priore Conventuali ad Canonicum; nam Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus Iure communi prohibitum non erat, quòd iudices esse possint, vt docuit *gloss. 1. in d. cap. de præsentium 16. q. 1.* ex ratione, quam reddit, quòd alteri subiecti non sint, & consequenter ad Canonicum Regularem, vel aliàs Monachum, qui iure antiquo prohibitus erat, & superiori subiectus est, sine cuius licentia velle non habet, nec nolle, trahenda non est, vt benè resoluit communis.

Amplia Communẽ procedere etiam quando talis Monachus esset Canonicus Ecclesiæ Cathedralis secularis ex dispensatione; nam talis dispensatio non videtur posse extendi, vt videatur habilitatus ad delegationem causarum, quæ non dicitur esse ex consequutiuis necessariis dispensationis. Ita Steph. Gratian. *d. tom. 3. c. 270. n. 7.* vbi *n. 8.* secus dicit in Prælato Monacho Episcopo.

16 Ex quibus colligo Monachum ex legitima dispensatione factum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis secularis non posse esse delegatum Papæ, vt meritò tenent Felin. *in d. cap. causam quæ, num. 5.* Rimin. iun. *cons. 403. num. 9. vol. 4.* Quamuis contrarium existimauerint Gambar. *de offic. & potest. Legati à latere, lib.* 17 *8. cap. vlt. à num. 31.* Sanch. *d. cap. 13. num. 83.* † quia eorum opinio confunditur, ex dictis suprà *num. 13.* tùm etiam, quia Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, vt dispensatio legitima sit, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum, quòd duplici hoc impedimento ad testandum affectus sit, vt cum eodem Sanch. resolui *de officio Episcopi* 18 *par. 3. alleg. 114. n. 24.* † Tum denique, quia dispensatus simpliciter vt in minori ætate xxj. annorum possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non est dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo, vt post Felin. *in cap. postulasti, num. 11. de rescript.* censuit Rot. *in Senen. Archipresbyteratus 23. Iunij 1606.* coram *bonæ mem. Cardinali Lancelloto iun.* de quo infrà *cap. 37. n. 9.* latiùs.

19 Sed remanet vt videamus an Canonicus Cathedralis Ecclesiæ posit esse iudex delegatus causarum ad forum Ecclesiasticũ pertinentium modo suprà explicato, si non fuerit designatus in singulis Conciliis Prouincialibus, & Diœcesanis? In quo dubio negatiuè respondendum est, quia Concil. Trid. *sess. 25. de reform. cap. 10.* mandauit in singulis Conciliis Prouincialibus, & Diœcesanis designari certas aliquot personas, quæ requisitas habeant qualitates, & in Dignitate Ecclesiastica sint constitutæ, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. *in d. cap. statutum*, & alioquin ad id sint aptæ; quibus de cætero præter Ordinarios locorum causæ spirituales Ecclesiasticæ, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur. Debent autem istæ personæ nominari, seu designari in particulari, & nominatim, itaut non sufficiat illos designari in genere; putà obtinentes Canonicatus Doctorales, vel Magistrales, aut alio simili modo. Debetque ea designatio fieri in singulis Conciliis Prouincialibus, aut Diœcesanis, idque per Episcopum, ad quem principaliter dictarum personarum nominationem pertinere censuit pridem *S. Congreg. interpretum sacrosancti Concilij Trident.* quamuis tamen id sumendum non sit priuatiuè quoad alios, qui Synodo interesse non debent, quia, teste Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. n. 353.* etiam alij nominare possunt, quam soli Episcopi. Sic earum quidem personarum nominatio, seu designatio modo prædicto facta debet vlteriùs ex præcepto eiusdem *Concilij Trident.* per singulos Episcopos ad Romanum Pont. transmitti, vt *in d. cap. 10. vers. quam statim Episcopus.*

20 Porrò si post mortem vel resignationem obtinentis Dignitatem, vel Canonicatum, ac nominati per Synodum, præsentatum fuerit rescriptũ delegatorium successori in eadem Dignitate, absque noua designatione, processus erit nullus ex defectu iurisdictionis, quia forma à Tridentina Synodo præscripta non fuerit obseruata. Et ita in practica obseruatum, & obtentum fuisse in Regia Cancellaria Pinciana in quadam causa Salamantina retulit idem Garc. *d. par. 9. cap. 2. n. 360.* Michael à Costa *in Lectura cap. quoniam Abbas, de offi. deleg.* quibus locis vterque etiam tradidit per *Concilium Trid.* ea in parte locum non habere Alexandri Papæ tertij rescriptum, quo voluit successorem in Dignitate succedere in delegatam iurisdictionem, quæ facta est sub nomine Dignitatis, & non personæ nominatim expressæ *in d. cap. quoniam Abbas.* Nam defuncto deputato per Synodum non succedit successor in Dignitate, sed is quem Episcopus cum consilio Capituli nominauerit, vsque ad futuram Synodum, vt bene aduertit nouissimè Steph. VVeyms *ad d. constit. 1. num. 13.*

21 Verùm quidem est decretum hoc de committendis causis solis iudicibus synodalibus respectu Papæ in vsu non esse, cùm adhuc frequenter ipse committere soleat causas aliis personis

personis in Dignitate ecclesiastica constitutis, quàm deputatis in Synodo: sed id verosimiliter ex eo procedit, siue quia sit supra Concilium, siue quòd Diœcesani Episcopi ex sua parte etiam non curent ad summum Pont. transmitti nominationes, & designationes iudicum à Synodo factas quod tamen iuxta decretum Concilij facere tenentur, & sic Papa ex quadam quasi necessitate iustitiæ administrandæ decretum non obseruat, vt attestantur Garc. *d.cap.2.n.352.* & Stephan. VVeyms *vbi suprà, n.14.*

CAPVT XX.

Canonici qualiter residere debeant, & non residentes quibus pœnis puniantur?

SVMMARIVM.

1 *Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, vel Collegiatis obtinentes non possunt vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse.*
2 *Menses tres, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies non solùm continuos, sed etiam interpollati.*
3 *Canonici, in tribus mensibus quolibet anno abesse volentes licentiam ab Episcopo petere non tenentur.*
4 *Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia quolibet tempore abesse poterit.*
5 *Episcopus edicere potest ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint.*
6 *Episcopus prouidere debet ne tres menses, in quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, incidat in Natale, aut Pascha Domini, sicut similes maximas solemnitates.*
7 *Coadiutor, & coadiutus possunt abesse tribus mensibus in quolibet anno.*
8 *Canonici si in nouem mensibus anni notabiliter absint, peccant mortaliter.*
9 *Canonici non excusantur à residentia quamuis velint quotidianas distributiones amittere.*
10 *Canonicis nihil prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant.*
11 *Dispensare potest Episcopus, vt suæ Ecclesiæ Canonici abesse possint per quatuor mẽses.*
12 *Canonici si Dominicis, & festiuis diebus de præcepto intersint tantùm, abesse intelliguntur vltra tres menses, quamuis sic residere prætextu consuetudinis, aut statuti intendant.*
13 *Canonici non satisfaciunt suo muneri exhibendo suam præsentiam in choro nisi psallant.*
14 *Dies ipsi residentiæ, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati numerandi sunt ad complementum nouem mensium, quibus residere tenentur Canonici in quolibet anno.*
15 *Canonici, Dignitates, aut Portionarij in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis non residentes an, & quibus fructibus priuentur, ostenditur.*
16 *Pœnarum gradus à* Conc. Trid. sess.24. de reform. c.12. *præscripti necessariò seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem, aliàs nulla erit.*
17 *Episcopi possunt procedere ad priuationem ob non residentiam tametsi illa temporum interualla non fuerit obseruata.*
18 *Canonicatu vt quis priuetur ob non residentiam debet personaliter citari, & quid si personaliter citari non possit, ostenditur.*
19 *Citatio vna sufficit si personaliter fuerit executa in Canonico contra quem agitur ad priuationem ob non residentiam.*
Appellatio à sententia priuatoria beneficij ob non residentiam, non datur ad effectum suspensiuum si lata sit seruato iuris ordine. ibid.
20 *Pœnas contra obtinentes Canonicatus, & non residentes potest Episcopus ante sententiam minuere, sed non in totum tollere.*
21 *Pœna contra obtinentes Canonicatus, & non residentes non habent locum in Canonico carente Præbenda.*

STATVIT Sacrum Concil. Trid. *sess.* 1 24. *de refor. c.12. vers. præterea*, vt obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut cõsuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, saluis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt; per quod ita tradunt Nau. *cons.2. aliàs 1. de cleric. non resid.* Sayr. *in floribus dec. sub illo tit. dec.2.* Azor. *inst. mor. p.2. lib.7. c.3.* Nic. Garc. *de benefic. p.3. cap.2. n.180. cum seqq.* Vgolin. *de offic. Episc. cap.19. in princ à n.2.* Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.2. tit.23. de residentia, rub. an Canonici, vel alij habentes Dignitatem, teneantur residere in suis Ecclesiis, n.8. cum seqq.* Squillante *de oblig. clericor. p.1. à n.114.* Bonac. *de horis Can. disp.2. q.5.* Sanctarel. *var. resol. q.4. n.19. cum seqq.* me citato in hoc loco Lott. *de re benef. lib.3 q.27. n.24.*

& etiam me citato Machado *en su perfetto Confessor lib.4.n.4 tr.3.docum.3. à princ.*

2 Hi tres menses, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies, triginta pro quolibet mense, & possunt accipi non solùm continui, sed etiam interpellati, vt resoluunt Menoc. *de arbitr. casu.50. à n.12.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 11. num. 8.* Nic Garc. *d.c.2.n.306.* Sanct *var. resol q.4.n.20.* me citato Machado *d. docum.3.n.4.*

3 Non tenentur Canonici in his tribus mensibus abesse volentes licentiam ab Episcopo petere, sed ne debito seruitio ipsa Ecclesia destituatur, 4 † Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore posit abesse, vt referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verb. priuatio, §.2. dub.4.* Galet. *in marg. casuum consc. verb. Canonicus,* Nic. Grac. *d.c.2.n.315.* Fr. Leo *in thesauro fori Eccl. p.3. cap.2.n.21. & 22.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccl. resol. 92. n.4. & 5.* Armend. *d. loco n.36. & n.113.* Sanctarell. *d.q.4. n.8.* Ego ipse *d.p.3. alleg.53. n.118.* me citato Alzed. *de præstantia Episc. dignitatis p.2.c.9.n.40.* Sanch. *in consil. moral. tom 1. lib.2.c. 2. dub.103.* Machado *d. docum. 3.n.2.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iud. fori Eccl. c.13.n.12.* & declarauit *S. Rit. Congr. in vna Egitanen. 23. Nouembris* 1602. & 5 sic posse † Episcopum edicere ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint, censuit *S. Congr. Conc. in vna Terrac. 11. Februarij* 1628. *& in Monopolitana 16. Decemb. eiusdem anni.*

6 Et ideò prouidere debet Episcopus ne dicti tres menses incurrant in Natale, aut Pascha Domini siue similes maximas solemnitates, vt per Zerol. *verb. priuatio §.4. dicto 2. dub.3.* Nic. Garc. *d cap.3.n.316.* Armend. *d. loco, n.38.* quos refero. Ego ipse *d. alleg. 53.n.119.*

7 Nec impeditum quin coadiutor, & coadiutus possint abesse his tribus mensibus, si aliud canonicum non obstiterit, Nauar. *cons.1.n.6 de cleric. ægrot.* Monet. *de opt. Can. q.8.n.172.* Sanctarell. *d.q.4.n 27.* Ego ipse *d. alleg.53.n.125.*

Statutum Ecclesiæ Astensis disponens vt Canonicus, qui ex aliqua causa est absuturus vltra trimestre, teneatur illam probare, & licentiam petere à Capitulo, aliàs non lucretur fructus nec distributiones, non habet locum in absuturo causa defensionis suæ Præbendę, cùm talis habeatur pro præsente, & residente, Rot. *dec. 467. num.5. p.1. recentior.* nouissimè Theod. de Rubeis *singular. Rotæ p.6. obseru.13. §.1. pag. 600.*

8 Vnde his tribus mensibus exceptis in reliquis nouem tenetur quolibet anno residere, Nic. Garc. *d.c.2.n.198. in 2. declarat.* Armend. *d. loco n.24.* itaut si in illis notabiliter absint, peccent mortaliter, secundùm Emman. Sà *in aphorism. verb. residentia, n.1.* Nic. Garc. *d.c.2. n.321.* Squillante *de oblig. cleric. p.1.n.120.* Sanctarel. *d.q.4.n.24.* Filliuc. *q. mor. tom.2. tr.23.c.7. n.207.* Suar. *de Relig. tom.2. lib.4.c.10.n.17. & c. 13.n.5.* Diana *moral. resol. p.2. tr.12. resol.31.* me citato in hoc loco Machado *d tr.3. docum.4.n. 1.* vbi in fine à Garc. citato loco, concludit non videri id ita tam amarè accipiendũ, cum sic faciunt multi absque scrupulo Conscientiæ, non existimantes in eo peccare, nec communiter id notatur. 9 † nec excusantur, quamuis velint quotidianas distributiones amittere, ex eodem Nic. Garc. *d.c.2.n.322. declar. 29.* & Armend. *d. loco, n.41.* 10 † Nec quicquam eis prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant, Nic. Garc, *d.c.2. n.323. in 1. declar.* Armend. *d. loco n.42. & seq.* Sanctar. *d.q.4.n.24.* Quia interessentia debet esse non omnibus diebus, & horis, præterquam in dictis tribus mensibus, nisi Ecclesiæ constitutiones longius seruitij tempus requirant, Nicol. Garc *d.c.2.n.325. in 1. declarat.* Armend. *d. loco, n.47.* 11 † Potest tamen Episcopus dispensare, vt suæ Ecclesiæ Canonici abesse possint per quatuor menses, vt me citato resoluit Alzed. *de præstantia Episc. dignitatis, p. 2. cap 9. num. 39.*

12 Cùm quidam Canonicus Præbendatus Ecclesiæ Collegiatæ sæcularis diuinis Officiis in dicta Ecclesia per Canonicos, & alios in Choro singulis diebus decantari, vel recitari solitis, nõ intersit nisi Dominicis, & festis diebus de præcepto anni cursum contingentibus, alius verò Canonicus pariter Præbendatus, non nisi in aliquibus principalibus festiuitatibus, & solemnitatibus officiis prædictis vt suprà, interesse consueuerit, fuit quęsitum apud Sacram Congregationem Concilij, an tales Canonici dicantur abesse à seruitio Ecclesiæ vltra tres menses, & an propterea incurrerint pœnas amissionis fructuum tum Præbendæ, tum residentiæ ad formam Sacrę Congregationis, non obstante consuetudine in contrarium? Eadem Sacra Congregatio *sub die 20. Aprilis* 1602. censuit *proculdubio intelligi abesse vltra tres menses, quod non licèt alicui Canonico prætextu consuetudinis, aut statuti ex decreto eiusdem Conc. sess.24. de reform. c.12. vers. præterea obtinentibus.*

13 Item proposito dubio, an Canonici, & alij, qui intersunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri, exhibendo suam præsentiam in Choro, etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa voce dicere, quæ ab aliis cantantur, vel alias pias preces tunc recitare, an verò teneantur præcisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & psallere, & aliter non satisfaciant muneri, & obligationi? Eadem *Sacra Congreg. sub dicto die 20. Aprilis* 1602.

censuit

censuit *teneri omnino psallere, alioquin obligationi suæ non satisfacere.*

14 Ad colligendum seruitium dictorum nouem mensium non sunt colligendæ punctaturæ; quasi ij, qui nouem partes punctararum ex duodecim habeant, seruitio nouem mensium debito satisfecerint; sed ipsi dies residentiæ, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati, numerandi sunt ad complementum dictorum nouem mensium. Ità decisum referunt Nicol. Garc. *d.c.2.n.*327. & Armend. *d loco n.*51. & rescripsit Episcopo Aquilano *S. Cong. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die* 25. *Sept.* 1584. Nam *Conc. Trid. d. cap.*12. concedit Canonicis absentiam trium mensium in quolibet anno, quod intelligendum est, si constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirant, vt tradunt Nic. Garc. *d. c.2.n.*312. Armend. *d. loco n.* 35.

15 Contra verò huiusmodi obtinentes Canonicatus, dignitates, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis, &, vt suprà, non residentes statuit *Conc. Trid. d.c.12. vers. alioquin*, vt illi primo anno priuentur dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentiæ fecerũt suos: quod si iterũ eadem fuerint vsi negligentia, priuentur omnibus fructibus, quos eodẽ anno lucrati fuerint; crescente verò contumacia contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedatur; referunt Vgolin. *de officio Episcopi c.*19. *in princ. à n.* 3. *&* §.2.*n.*7. Armend. *d. loco n.*98. Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.* 146. Quibus quidem pœnis subiacent illi, qui maiori seruitio Ecclesiæ quàm nouem mensium sunt adstricti, si non residеant; vt asserunt decisum Nic. Garc. *d.c.2.n.*144 Armend. *d. loco*, *n.*107. me citato in hoc loco Machad. *en superfetio Confessor. lib.*4.*p.* 4 *tr.* 3. *docum.* 2 *à princ.* Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.*146. *in fine*, vbi *n.* 148. post Piasec. *in praxi Episc. p.* 2. *c.* 3. *num.* 9.

16 *vers. necessariò*, refero decisum † præfatos pœnarum gradus *in d.c.*12. præscriptos necessariò seruandos esse antequam deueniatur ad priuationem, aliàs illam nullam esse. Rota tamen coram Mantic. *dec.*67.*n.*6. censuit *Conc.*

17 *d.c.*12. † non afficere Episcopos qui possunt procedere ad priuationem ob non residentiam, tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.

18 Et hac de re Archiepiscopo Tarentino duo declarauit *Sacra Congr. Concily* primum *quòd Concil. clarè disposuit expectandum esse lapsum trium annorum antequam ad priuationem in totum procedatur*, vt in d.c. 12. vers. præterea, *sed in primo anno amitti non residendo dimidiam, in secundo omnes fructus, in tertio priuari: secundùm quod etiamsi omnes redditus in quotidianis consistant pro primo, vel secundo anno priuatio iudici non debet; quia cùm sint quotidiana, & non percipiat eas non residendo, satis est priuatus, & pro primo, & pro secundo: admonet deinde Episcopum præfatum ne has distributiones, quas amittit iste non residendo, sinat accrescere seruientibus.*

Debet tamen quis personaliter citari, vt legitimè Iuris ordine seruato suo Canonicatu priuetur ob non residentiam, *c. ex parte, l. primo, de cler. non resid.* glos. *verb. in Canonibus, in c. quoniam frequenter*, §. *si verò, vt lite non cont.* quam sequuntur Caputaq. *dec.* 375. *n.* 3. *& dec.* 378. *p.* 2. Seraph. *dec.* 1346. *n* 5. siue absens sit de licentia Episcopi siue absque ea, *c. clericos*, & *ibi* glos. *verb. redierint, in c. peruenit, il secundo, de appellat.* Seraph. *dec.* 1548. *n.* 5. & de vtroque Rot. *in Oriolen. Decanatus* 14. *Martij* 1622. coram *Reuerendissimo Patre Dom. Nauarro*, cum aliis ibidẽ relatis per D. Ferentil. *in eius annot.* Et si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longè absit, itaut cõmodè non valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia triuæ citationis edictum publicari (non sufficit enim vna citatio pro tribus) & post vltimũ edictum per sex menses expectari, vt colligitur ex *c. ex tuæ, de cleric. non resid.* nam aliter factam priuationem esse nullam docent Læl. Zech. *de Repub. eccles. tit. de benef. n.* 6. *vers. quod attinet verò ad praxim*, Zerol. *in prax. Episc. p.* 1. *verb. priuatio* §. 3. *&* 4. Piasec. *in simili praxi p.* 2. *c.* 3. *n.* 10. *vers. necessariò autem*, Seraph. *dec.* 1346. *n.* 2. *&* 5. *& dec.* 27. Rot. *in d. Oriolen. Decanatus* coram *R. P. D. Nauarro*, & *ibi* Ferentil. Mantic. *dec.* 12. Nicol. Garc. *d. p.* 3. *c.* 2. *n.* 154. vbi *num.* 155. subdit † in

19 personaliter citato non requiri trinam monitionem, sed sufficere vnam etiam extraiudicialem, nec debere expectari per sex menses, sed tempus esse arbitrarium, de quo etiam Mantic. *d. dec.* 67. *n.* 5. dum resoluit citationem vnicam sufficere si personaliter fuerit executa. A sententia priuatoria beneficij ob non residentiam non datur appellatio ad effectum suspensiuum si Iuris ordine seruato lata sit, Seraph. *dec.* 1346. *n.* 1. *&* 6.

20 Pœnas autem supradictas contra obtinentes Canunicatus, & non residentes, potest Episcopus ante sententiam minuere, sed non in totum tollere, vt resoluunt Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *c.* 2. *n.* 150. Armend. *d. loco n.* 111. Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.* 151. Salas *de legib. disp.* 15. *sect.* 8. Machado *d. tr.* 3. *docum.* 2. *n.* 5. †

21 At illæ minimè locum habent in Canonico carente Præbenda, secundùm Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. dec.* 11. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 624. *in* 2. *edit.* quem refero Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 147.

22 Et an Canonicus absens qui ob absentiam in pœnã priuationis fructuum incidit, teneatur in Conscientia ante Iudicis sententiam condemnatoriam illos restituere? Non teneri

resoluunt Nicol. Garc. *d.c.2.n.151.* Nau. Vgolin. & Palao, quos citat Mach. *d.docum.2.n.6.*

23 Vtrùm autem appellatione interposita per Canonicum à mandato de residendo sibi facto per Ordinarium loci, possit per Episcopum ibi poni Vicarius, qui nutriatur de fructibus beneficij, sine vitio attentatorum? Vide Lancellot. *de attent. p.2.c.12.limit.18.*

CAPVT XXI.

Canonicus quis distributionum quotidianarum capax?

SVMMARIVM.

1 *Distributiones sic dicantur, quia iuxta cuiusque merita laborem, & qualitatem distribuuntur.*

2 *Distributiones quaedam sunt quae non distinguuntur à praebendis, sed ipsamet praebendarum vice funguntur quaedam verò praebendis separatae, atque distinctae sunt.*
Trifaria distinctio distributionum. ibid.

3 *Quotidianae dicuntur distributiones, siue quia quotidie distribuuntur, siue potiùs quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinisque officiis intersunt.*

4 *Distributiones propriè sunt stipendia quaedam personalia, quae ex redditibus Ecclesiae (praeter Praebendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur.*

5 *Beneficia manualia nuncupantur distributiones quotidianae, & quare, ostenditur.*

6 *Distributiones non veniunt appellatione redditu um beneficiorum, nec etiam appellatione redditu um, & prouentuum, dum de corpore beneficij non sunt.*
Canonicus condemnatus per sententiam ad restituendos fructus perceptos, & percipiendos, non tenetur restituere quotidianas distributiones. ibid.

7 *Distributiones debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficij quando agitur de sola consideratione, & aestimatione illius.*

8 *Distributiones aliquando veniunt sub nomine fructuum, non ex propria nominis significatione, sed secundùm subiectam materiam.*

9 *Distributiones instituta fuerunt, ut praeter spiritualia praemia etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia clerici reciperent.*

10 *Distributiones dantur propter interessentiam tanquam propter causam, & rationem formalem, nec committitur simonia eàm in primis dentur, ut clerici Deo inseruiant, & munera sua obeant.*

11 *Canonicis, & clericis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum competit ius percipiendi quotidianas distributiones.*

12 *Canonico dispensato in aetate competit ius percipiendi quotidianas distributiones.*

13 *Canonicis supernumerariis, & creatis cum expectatione Praebendae competit ius percipiendi distributiones quotidianas.*

14 *Canonici ultra numerum habent statim omnia iura Canonia, nisi consuetudo sit in contrarium, vel quòd Canonicus non possit administrare iura Canonia nisi priùs fuerit installatus.*

15 *Distributiones quotidianas, & plenum ius Canonia non habet ille, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, nec illi derogat, aut non mandat recipi cum plenitudine iuris Canonicalis.*

16 *Distributionum quotidianarum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex.*

17 *Coadiutus, cui datus fuit coadiutor à Papa cum futura successione, capax est quotidianarum distributionum, ac si nullum talem haberet coadiutorem.*

18 *Distributiones duplicata debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet.*

19 *Canonicatus duos in diuersis Ecclesiis citra dispensationem obtinens nequit duplices habere distributiones.*

20 *Distributiones quotidianae singulis Horis Canonicis, & Missae Conuentuali debent assignari.*

21 *Distributionum quotidianarum portio aliqua debet assignari non modò diuinis ipsis Officiis, verùm etiam supplicationibus, conuentibus Capitularibus, & aliis similibus.*

22 *Consuetudo valet, ut distributiones quotidianae tribuantur non modò iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis duntaxat.*

23 *Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertia pars fructuum quorumcumque redituum tam Dignitatum, & Canonicatuum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiae beneficiorum separari debet, & in distributiones quotidianas conuerti.*

24 *Distributiones.*

24 *Distributiones quotidianæ,quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debent non duobus tantùm Horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit.*

25 *Detractio tertiæ partis in distributiones conuertenda non potest fieri nisi ex Canonicatibus,& aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus,seu Collegiatis existentibus, item ex omnibus Dignitatibus, nisi sint ex illis, quæ nullas habent distributiones quotidianas.*

26 *Detractio tertiæ partis facienda est de fructibus non secundùm taxam antiquam, sed secundùm valorem currentem, deductis priùs pensionibus, & aliis oneribus legitimè impositis.*

Particula Proportionabiliter, *in Conc.Trid. sess.21.de ref.c.3.quomodo accipienda.ibid.*

27 *Episcopus non potest Dignitatibus, Personatibus,& Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte prabendæ in distributiones conuersa.*

28 *Distributiones vbi non sunt regulariter tenues, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis.*

29 *Distributiones vbi essent sufficientes,& tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest.*

30 *Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apostolica non excusat ab amißione cæterarum distributionum quotidianarum.*

31 *Canonicorum, aut clericorum Præbenda, vel portio vbi nulla est, sed totum in distributionibus beneficium consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur.*

32 *Distributiones quotidianas potest beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio impendere ac de eis disponere etiam per vltimam voluntatem.*

1 ANTEQVAM ad propositæ quæstionis resolutionẽ deueniamus, sunt à nobis exponenda quædã ad nomen ipsum distributionũ quotidianarum pertinentia, & quæ comprehendantur earum appellatione. Et ideò aduertimus distributiones sic dici, quia iuxta cuiusque merita,ac laborẽ, & qualitatem distribuuntur, nã distribuere est suum cuique

tribuere,*l.1.ff.familiæ hercisc.* † Illarum quædam sunt, quæ non distinguuntur à Præbendis, sed ipsæmet Præbendarum vice funguntur, vt sunt distributiones illarum Ecclesiarum, quarũ fructus omnes in cõmuni reponuntur,&singulis diebus distribuuntur, cuilibet Canonico præsenti pro victu, de quibus *in c.olim,de verb.signif.*&apud Decia.*cons.43.n.13.vol.*1.Menoc.*cons.436.n.25.*Anton.Fabr. *in praxi benef.lib.2.tit.5.de prabendis, earumque fructibus, & distrib.quot.n.* 18.& 19.Quædam verò sunt distributiones à Præbendis separatæ, atque distinctæ, quales sunt distributiones illarum Ecclesiarum,in quibus Canonici certas habent Præbendas, & propterea quotidianas distributiones,quæ dantur interessentibus diuinis Officiis, de quibus *in c.fin. de rescr.lib.6. & in c.vnic.de cler.non resid.eod. lib.c.vlt.de concess.prab eod.lib.*Paris.*cons.31.n. 7.cons.34.n.4.cum seqq.vol.4.lib.3.var c.13.n.* 1. Dec. *cons.69.n.1. & 2.vol.1. & cons.41.n.4. vol.5.* Monal.*cons.27.n.4.vol.1.* Galet.*in margarita casuum consc.verb. distributiones* 1.Barthol.à S.Faust.*de Horis Canon.lib.3.q.1.*

Nouissimè Steph. VVeyms *ad const.24.ex iure antiquo desumptas,&per Conc.Trid.speciatim innouatas,const.11.à n.6.*asserit triplici distinctione, seu trifariam considerari distributiones.*Vna* quando Præbendę non sunt distinctæ, hoc est, quando bona omnia adhuc sunt communia,sic vt ex illis adscribatur singulis Canonicis, & beneficiatis aliqua certa portio in cibo, potu, & aliis alimentis: ita quòd non singulis diebus distribuantur sed fiat aliqua separatio ex bonis communibus pro singulis annis, vel singulis semestribus, quod genus distributionũ magis est adinstar Præbendæ,&inter grossos(vt loquuntur)fructus solet computari ideoque faciliùs conceditur etiam illis,qui ex aliqua peculiari,& priuilegiata causa absunt,&personaliter non resident.*Altera* quando Præbendæ quidẽ sunt distinctæ,sed bona adhuc communia,&indistincta, ex quibus distributiones dantur, vel singulis hebdomadibus,vel singulis mẽsibus, iis dumtaxat qui resident,vel pro residẽtibus habentur,in pane,&in vino,in pecunia,vel in alia specie;& istæ itidem inter grossos fructus Præbendæ habẽtur, accedunt etiam absentibus priuilegiatis *Tertia* quãdo singulis diebus, vel etiã singulis horis distribuuntur portiones in pecunia, victu, potu, vel alia specie, his tantùm,qui personaliter præsentes sunt in officiis diuinis, quæ quidem verè ac propriè distributiones quotidianæ sunt, cùm illas solùm præsentes lucrantur.

3 Quotidianæ autem dicuntur,siue quia quotidie distribuuntur, siue potiùs, quia distribuuntur iis,qui quotidie Horis Canonicis,diuinisque officiis intersunt, quasi quotidia-

 num,

num & diurnũ ſtipendium, ſeu denarij diurni, vt docent Couar. *d. c.* 13. *in princ.* Monet. *de diſtr. quot. p.* 1. *q.* 1. *à n.* 9. Ced. *Can. lib.* 1. *q.* 1. *n.* 1. Steph. V Veyms *d. loco n.* 5. Azor. *inſt. mor. p.* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *in princ.* Barth. à S. Fauſto *d. lib.* 3. *q.* 1. me citato in hoc loco Trulleuch. *in expoſit. Dec. l.* 1. *c.* 8. *dub.* 1. *à n.* 1. Solorzan. *de iure Indiarum tom.* 2. *lib.* 3. *c.* 14. *n.* 20. Garc. *in ſum. moral. tr.* 2. *diff.* 9. *dub.* 1. *pag.* 283. Vide infrà *c.* 25. *ſub n.* 10. qui varias afferunt diſtributionum huiuſmodi definitiones: & † magis propriè ſunt ſtipendia quædam perſonalia, quæ ex redditibus Ecclesiæ (præter Præbendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, ſeu Clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Eccleſiarum diuinis Officiis intereſſentibus pro diuino Officio tribuuntur; quæ quidem diſtributiones etiam manualia beneficia nuncupantur *in d. c. olim*, *& in d c. vnic. de cleric. non reſid. lib.* 6. Petr. Greg. *ſyntag. iuris lib.* 15. *c.* 23. *n.* 22. *cum ſeqq.* † Siue quia ad manum dantur iis, qui diuinis Horis interſunt, vt voluerunt, Prob. *ad Monach. in d. c. vnic. n.* 3. & Franc. Duar. *de benef. lib.* 7. *c.* 4. *paulo poſt princ.* ſiue quia pendent, & tribuuntur à manu eas diſtribuentis illis dumtaxat, qui Eccleſiis inſeruiunt, & pro ratione ſeruitij, vt exiſtimauit Steph. Durant. *d. ritib. Eccl. lib.* 3. *c.* 15. *n.* 3. quem citat Monet. *d. p.* 1. *q.* 2. *n.* 15. non eſt tamen propria appellatio illa, quia quotidianæ diſtributiones beneficia propriè, hoc eſt, pro Eccleſiaſtico titulo ſumpta, dici non poſſunt, vt reſoluunt citati per me *de appellation verbor. vtriuſque iuris ſignif. appell.* 173. *n.* 4.

6 Quod adeò verum eſt, vt appellatione redditum beneficij, non veniant diſtributiones, vt conſtat ex *c. licet, de preb.* ibi, *prouentus ſuos Eccleſiaſticos faceretis integrè miniſtrari, nolumus tamen vt quotidianas diſtributiones percipiant*, *c.* 2. *de priuil. lib.* 6. & probauimus *d. tr. appell.* 251. *n.* 5. & *ibi* citatis addo Barthol. à S. Fauſto *d. lib.* 3. *q.* 4. Sanctarel. *var. reſol. q.* 6. *n.* 14. Prout nec etiam comprehenduntur appellatione fructuum, ſicut colligi videtur ex *Conc. Trident. ſeſſ.* 24. *de refor. c.* 12. *verſ. præterea*, vbi cùm cõſtituiſſet Sancta Synodus eos, qui obtinent Canonicatus, Dignitates, Præbendas, aut Portionales in Eccleſiis Collegiatis, ſi vltra tres menſes abfuerint, primo anno priuari dimidia parte fructuũ, quos ratione Præbendæ, ac reſidentiæ fecerunt ſuos, & ſi iterum eadẽ vſi fuerunt negligentia priuari omnibus fructibus, ſubdit poſtea, *diſtributiones verò, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant*; dictio enim illa aduerſatiua, *verò*, poſita inter fructus, & diſtributiones, apertè oſtendit, ea inter ſe potiùs aduerſari, quàm quòd alterum alterius appellatione contineri poſſit; & ideò ſic docent Cou. *lib.* 2. *var. c.* 13. *n.* 1. Fr. Emman. *q. Reg. tom.* 2. *q.* 74. *art.* 4. Anton. Fabr. *d. tit.* 5. *de prebend. n.* 19. *cum ſeqq.* me citato in hoc loco Trullench. *d. c.* 8. *dub.* 1. *n.* 2. Ced. *Can. lib.* 1. *q.* 1. *num.* 4. *verſ. & ratio eſt*, vbi reſtringit, niſi quando omnes fructus conſiſtunt in diſtributionibus, Aloyſ. Ricc. *in Collect. deciſ. part.* 6. *collect.* 2437. *verſ. quarto*, Azor. *inſtitut. moral. parte* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *q.* 7. Vaſq. *opuſcul. de benefic. c.* 10. §. 3. Macign. *de diſtribut. c.* 71. *n.* 4. Barthol. à S. Fauſto *d. lib.* 3. *q.* 3. & eſt communis ſententia, de qua Sanctarell. *d. quæſt.* 6. *à num* 6. Nec denique appellatione redditum, & prouentuum; dum de corpore beneficij non ſunt, ſed percipiuntur ratione ſeruitij perſonalis, *c. licet vobis, cum gloſ. de prebend.* & cum hac parte tranſit verior opinio, de qua per Cæſ. de Graſſis *deciſ.* 9. *de prebend.* Achill. *deciſ.* 8. *num.* 2. *de penſion.* Grilenzon. *conſ.* 81. *num.* 2. & alios congeſtos à Monet. *d. part.* 1. *quæſt.* 6. & itidem fuit firmatum *in Reatina penſionis* 10. *Iunij* 1588. coram *bonæ mem. Cardin. Pamphilio*, *& in Calaguritana penſionis* 26. *Decembris* 1589. coram *bon. mem. Penia.* Et hinc eſt quòd condemnatus per ſententiam ad reſtituendos fructus perceptos, & percipiendos, vt accidit in violento poſſeſſore, non tenebitur reſtituere diſtributiones quotidianas, Verall. *deciſ.* 29. *part.* 2. Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 39. *n.* 26. Fr. Emman. *q. Regul. tom.* 3. *q.* 74. *art.* 4. *verſ. vnde condemnatus*, Moner. *d. p.* 1. *q.* 6. *n.* 11. vbi *num.* 16. limitat, niſi quando omnes beneficij fructus conſiſterent in diſtributionibus, Ced. *d. q.* 1 *n.* 6. Et ſic vice verſa ſi quis priuetur diſtributionibus non dicitur beneficij fructibus priuatus, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel.* §. 7. *numero* 10. Carol. Macign. *de Horis Canon. cap.* 71. Garcia *d. dub.* 1. *num.* 5.

7 Non obſtat, quòd quamuis hoc regulare ſit, tamen quando agitur de ſola conſideratione, & æſtimatione beneficij, quæ in litteris ſolet exprimi ad hoc vt Papa omnibus computatis ſciat valorem ipſius, ſecundùm vſum communem loquendi, quia computatio non fit ad effectum grauandi, ſed alium, nempe ſuſtinendi gratiam penſionis intra valorem Præbendæ beneficij debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficij, Gemin. *in cap. fin. num.* 2. Franch. *num.* 1. *de reſcript. in* 6. Caſſad. *deciſ. vnic. de cleric. non reſident.* Boër. *deciſ.* 340. *ante num.* 4. Quia Gemin. & Franch. non diſtinguunt caſum à caſu, ſed ſimpliciter tenent diſtributiones comprehendi quorum opinio aduerſatur veriori ſupra relatæ; at Boër. refert quidem opinionem Gemin. *ante num.* 4. ſed immediatè contrariam adducit, & ſequitur. Nec attenditur in narratis litterarum Apoſtol. communis vſus loquendi, ſecundùm vulgarem ſermonem; ſed modus loquendi litteraliter, ex quo

quo gratia in litteris est latinè concepta, Bald. *in l. lege, circa fin. ff. de legit. hared.* Cassador. *in d decis. vnic. num. 4. de cleric. non resid.*

8 Nec obstat quòd si strictè excludatur dicta interpretatio, largè tamen veniant distributiones sub nomine fructuum, Pute. *decis. 239. num. 3. & 4. lib. 1.* in correctis, vbi apertè dicit quotidianas distributiones largè posse dici fructus, & idem firmarunt alij relati per eundem Monet. *d. p. 1. q. 6 num. 13. & q. 7. num. 8.* Quia respondetur quòd etsi in aliquibus casibus veniant distributiones sub nomine fructuum, tamen cōprehensio earum non semper, & indistinctè sequitur, sed secundum subiectā materiam regulari debet; atque ita dum agitur de fructibus alicuius Canonicatus non habentis Præbendam, aliòs ve fructus præter distributiones quotidianas, tunc per expressionem fructuum etiam distributiones erunt comprehensæ, ne dispositio otiosa remaneat, Gem. *in c. præsenti, num. 19. de offic. Ordin. lib. 6.* Philip. *ad Monach. in d. c. vnic. n. 60. & 64. de cleric. non resid.* Tiber. Dec. *cons. 43. num. 34. vol 1.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 39. num. 27.* Idem videtur in casu Mohed. *decis. 6. de praben.* vbi agitur de condemnatione fructuum in causis beneficialibus super beneficiis Capitularibus propter stylum Rotæ, ex quo non fit condemnatio nisi cum fructibus perceptis: & qui percipi potuerunt, Pontan. & alij citati per eundem Monet. *d. q. 6. num. 16.* & secundùm eandem subiectam materiam Rot. *in Oriolen. Canonicatus 10. Iunij 1610.* coram *bona mem. Remboldo* dicit narratiuam nō esse iustificatam quod Archidiaconatus nollos prouētus haberet ad effectum illum retinendi insimul cum Canonicatu dum habebat distributiones quotidianas, quia si Papa sciuisset tales habere, non dedisset retentionem Canonicatus, eodem modo dicendum intellexit Cassad. *decis. 6. de Prabend.* ad sustinendam prouisionem Apost. respectu beneficij, etiam quòd nihil dixerit impetrans de quotidianis distributionibus pendēte lite perceptis, quia subiecta materia, id est, æquitas, suadebat, vt in expressione fructuum comprehenderentur pro sustinenda gratia prouisionis beneficij quam æquitatem Domini de Rota ibi non considerarunt pro sustinenda pensione sine causa reseruata, & si quæratur de ratione differentiæ inter vnū, & alium casum, illa patens est, quia prouisio beneficij vtilis est Ecclesiæ propter seruitium, pēsio verò sine causa odiosa est de sui natura, & onerosa Ecclesiæ. Nec obstat *decis. 550. n. 5. p. 1. recent.* quia eo casu reseruatio legebatur super omnibus fructib. iuribus, obuentionibus, & emolumentis, & sic per verba vniuersalia, quæ non cadunt in præsenti lectura, quæ si extarent, aliter certè esset dicendum propter decisionem *Reatina pensionis* supra allegatam. Hodie tamen videtur nullo casu intelligi reseruatam pensionē etiam super distributionibus, siue omnia emolumenta in distributionibus consistant, siue in earum parte aliqua, nisi hoc sit expressum idque iure quodam singulari, videlicet propter componendam vnius ducati pro quolibet ducato eius quantitatis, quæ reseruatur super huiusmodi distributionibus, Mand. *de signatura gratia titul. de pension. in 8. col. vers. pensiones non dantur*, & fuit latè decisum *in Hispalen. & in alta Salamantina pensionis*, quarum meminit Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 7. proœm. num. 190. in vlt. impres.* vbi respondet decisionibus Achil 8. *de pension. &* Cæs. de Grassis *decis. itidem 8. de probat.* refert Lotter. *d. lib. 1. q. 39. num. 30. & 31.*

9 Institutæ fuerunt distributiones huiusmodi vt præter spiritualia præmia quæ à Deo pro diuinis Officiis clerici consequuntur, etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia reciperent, *cap. clericus victum, 20. distinct.* ac propterea etiam frequentiùs ac diligentiùs pro Officiis diuinis recitandis ad Ecclesiam conuenirent, *d. cap. vnic. §. statuimus, de cleric. non resident. lib. 6.* Vgolin. *de officio Episcop. cap. 19. § 2. num. 2.* Duaren. *lib. 7. de sacram. Eccles. ministr. cap. 4.* Marc. Anton. Columna *de Eccles. reddit. origin. p. 3. cap. 24. num. 1. & cap. 26.* Valenzuela *tom. 1. cons. 34. num. 129. & seqq.* Fusc. *de visit. lib. 1. cap. 15 num. 16. & seqq.* Lotter. *de re benef. lib. 1. q 19. à num. 38.* † & sic dantur propter 10 interessentiam tanquam propter causam, & rationem formalem, Monet. *d part. 1. quast. 4. num. 15.* nec simonia committitur, cùm in primis dentur vt Deo inseruiant, & munera sua obeant, Vgolin. *de simon. tab. 1. cap. 9 §. 6. num 4.* ac propterea est constitutum *in cap. licèt, de præbend.* vt interessentibus tantùm diuinis Officiis tribuantur, aliis verò minimè, quacumque contraria consuetudine non obstante, & qui eas cùm præsentes non fuerint, recipere audent, earum dominium non acquirant, nec faciant eas suas, sed ad earum restitutionem teneantur *d. cap. vnic.* Excipiuntur autem multi casus, de quibus infrà *cap. 24.* peculiariter tractabimus.

Cùm ergo à Canone concedantur istæ distributiones Clericis ad illud ministerium, quod exhibent Altari, & diuino cultui, vt suprà ostendimus, fit consequens eas etiam quoad dominium percipientibus huiusmodi acquiri, vt probat Rodoan. *de spol. Ecclesiast. q. 1. à num. 27.* vbi *num. 28.* subdit posse Clericos ad libitum suæ voluntatis distribuere huiusmodi distributiones, ac eis disponere, & ad hæredes transmittere, quia non augent corpus præbendæ, sed debentur propter ope-

ra personæ & *num.*30. resoluit clericos posse testari de quotidianis distributionibus sicut laborator de diuinn denario potest disponere, *& q.*3.§ *quid dicendum*,*n.*35.

11 Ius percipiendi quotidianas distributiones competit Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum Canonicis, diuinis Officiis interessentibus, vt probatur *in dicto c. vnic. de cler. non resid. lib.*6.*& in Clem.*2.*de atate*,*& qual.& in Extrauag. cùm nonnulla l.*1.§. *praterea* , *de prab. inter commun.*& cōstat ex *c. licèt*, *de preb.* & ex *Conc. Trid sess.*21.*de reform.c.*3.*& sess.*24. *etiam de refor. c.*12. *vers. praterea*, Hoied. *de incomp. benef.p.*1.*c.*12. *n* 67. *&* 68. Rota *decis.* 720.*in fine p.*1. *in posthum. Farin.* alias *p.*3.*recent.*me citato in hoc loco Garcia *in sum moralis tract.*2.*diffic.*9.*dub.*3.*n.*4.ac etiam Clericis earundem Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, vt clarè colligitur ex *dicto cap. vnic.* ibi, *consuetudinem*, *quam Canonici*, *& alij Beneficiati*, *seu Clerici Cathedralium*, *& aliarum Collegiatarum Ecclesiarum distributiones quotidianas*, *&c.* iuncta lectura *dicta Clemen* 2.& *Conc Trid. dict. c.*12.*vers. praterea*, latè tradunt Monet. *de distrib. quotid. par.*2. *q.*1. *ex n.*1.Sanctarel.*var. resol. q.*12 *à princip.* Bartol. à S. Fausto *de horis Canon. lib.*3. *q.*7. Alexand. Trentacinq. *vol.*1.*consil.*41.*per tot.* vbi etiam quòd huiusmodi distributiones debent esse pares.

12 Competit quoque ius percipiendi quotidianas distributiones Canonico dispensato in ætare, nam eo ipso quòd fuit sic dispensatus, & prouisus de Canonicatu, Præbenda fructibus, & stallo, debet admitti ad distributiones quotidianas, prout alij Canonici, ea ratione, quia *cap.*4.*sess.*22.*de refor.& Clemene. vt ij*, *de atate*, *& qual.* locum non habent in impedito defectu ætatis, nec in legitimè dispensato, sed solùm in negligente, & nolente, ex glos. *verb. legitimo*, *in dict. Clement. vt ij*, & resoluit *Sacra Congregat. Concil.* inhærendò resolutionibus antiquis, *in vna Reatina* 10. *Iulij*, 1627. & in alia *Montis Politiani* 13. *Ianuarij* 1629. & nouissimè *Carolus de Ansaldis Clericus S. Miniati in atatis sua anno* 16. *prouisus & dispensatus à S. D. N. Papa Vrbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem ciuitatis petiit declarari se vocem in Capitulo habere*, *ad distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest lucrari. Die* 15. *Septembris* 1629. *Sacra Congreg. Cardinalium Concilij Trident. interpretum secundùm ea . qua proponuntur*, *censuit pradictum Oratorem vocem in Capitulo habere*, *& distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest*, *lucrari.* Quas quidem *S. Congregat. decisiones* puto procedere quoad vocem ex forma dispensationis, vt ostendi infrà *in c.*37. *num.*13.

13 Et non modò illis, qui sunt de numero Canonicorum, pertinet ius percipiendi quotidianas distributiones, sed etiam supernumerariis, & creatis cum expectatione Præbendæ, Ludou. Gom. *in tract. de grat. expect. n.*28.Steph *de forma expectat. form.*1. *num* 8. *&* 12. Hoied. *de incompatib. benef. p.*1. *cap.*12. *num.*7. per tex.*in cap. cùm M. Ferrariensis*, *de constit.* † Hi enim Canonici recepti vltra

14 numerum habent statim omnia iura Canoniæ, veluti stallum in Choro, & vocem in Capitulo, atque ideò possunt eligere, & esse delegati Papæ & habere prærogatiuas omnes, quibus cæteri Canonici gaudent, sicut tradunt Doctores *in d. c. cùm M.* Ludou. Gom. *de grat. expectat. numer.*35. *&* 38. Staphil. *d. form* 1. *à numer.*2. Hoied. *d. cap* 12.*num.*6.nisi sit consuetudo, quòd Canonici huiusmodi vltra numerum recepti non habeant iure Canoniæ, Felin. *in d. cap. cùm M. numero* 23. *in fine*, *&* Staphil. *d. form. numer.* 11. *&* 12. aut nisi esset consuetudo quòd Canonicus non possit administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerit installatus, Doct. *in d cap. cùm M.* vbi Rip. *num.*187. vel nisi etiam receptus quis sit in Canonicum non simpliciter, sed cum hoc quòd sit supernumerarius; nam tunc constat quòd Canonici noluerunt frangere numerum, & ius integrum de nouo creare, iuxta text.*in cap. dilecto*, *de prabend.* sed solùm illi dare quoddam ius extraordinarium, & præparatorium ad futurum ius integrum obtinendum. Ita Abb. *in cap. cùm M. num.*31. *in fine*, Felin.*num.*23.*vers. hanc conclusionem*, & Rip.*num.*188.

15 Sed verius est non habere plenum ius Canoniæ, neque quotidianas distributiones lucrari illum, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, neque derogat certo numero, aut non mandat recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, vt per Abb. *in dict. cap. cùm M. numero* 32. Rip.*num.*189. Lotter. *de re benef. lib.*1. *q.*19. *numer.*42. *cum seqq.* vbi sic distinguit, aut receptio soluit numerum, & hoc casu debentur, aut non soluit, & non debentur, Anton. Fabr. *loco citando num.*31. Hoied. *de incompat. benefic. p.*1 *cap.* 12. *num.* 6. Mandos. *reg.*9. *Cancell. q.*10. *num.* 5. latè Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*867.*num.* 8. Menoch. *consil.* 1179. *à num.* 7. Monet. *d. par.*2. *q.*1. *à n.*4. vbi *num.* 20. subdit Canonicos Ecclesiarum non numeratarum, de quibus meminit text. *in cap. dilecto*, *de prabend.* capaces esse distributionum quotidianarum. Vnde quando Papa receptionem mandauit, si eam fieri cauerit, *cum plenitudine iuris Canonicalis*, vel fortasse *in cap. dilectus*, *& in cap. proposuit*, *de concess. prab.* longè plus consequetur receptus & sic etiam partem in distri

distributionibus quotidianis, & fructibus superexcrescentibus, quàm in iam simplicis mandati de recipiendo consequeretur. Ita Anton. de Butr. *in d. c. cùm M.* Anton. Fabr. *in praxi benef. lib. 2. tit. de titulo, & institut. num.* 30. Bertachin. *de Episcopo, p. 3. num.* 22. Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 9. q. 3. & 4. 5. 19.* Nam verba illa, *cum plenitudine iuris Canonicalis*, includunt distributiones quotidianas, quas percipient Canonici supernumerarij, qui mandantur recipi cum dicta clausula. Felin. *in d. cap. cùm M. num. 23. in fine vers. sed vbi Papa*, Steph. Gratian. *d. cap.* 867. *num.* 6. vbi *num.* 11. id limitat quando admissio fuit facta sine præiudicio antiquorum Canonicorum, quod *numeris seqq.* multis comprobat fundamentis, Lotter. *d. lib. 1. q. 19. num. 48. cum seqq.*

Si verò supernumerarij ipsi expectantes Canonici ex panentia numerariorum, stallum in choru, & vocem in Capitulo, ac reliqua, quæ Canonicorum sunt, aliquoties habuerint, hæc non amplius eis poterunt denegari, etiam si recepti nō fuerint cum plenitudine iuris Canonicalis, & si forte denegantur, de spolio agentes audiendi erunt, & reintegrandi, Franc. Marc. *Delphin. decis. 16 p. 1.*

16 Quotidianarum quoque distributionum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habenre ad id potestatem datus sit coadiutor simplex, ac si illum non haberet, vt resoluit Monet. *d. p. 2. q. 1. num.* 22. vbi *num.* 24. subdit Episcopum iure ordinario posse dare talem simplicem coadiutorem Archidiacono ratione sui Officij, vt habetur *in cap. fin. de cleric. agrotante.* Idem dicendum vbi coadiutor datus esset à Summo Pont. eum futura successione; nam etiam

17 tunc † coadiutus capax est quotidianarum distributionum ac si nullum talem haberet coadiutorem, vt per Nau. *cons. 1. aliàs. 2. num. 2. 3. & 6. de cleric. ægrot.* Gonz. *ad regul. 8. Cancell. glos. 5. §. num. 15. & 119. cum seqq.* vbi etiā idem statuunt cùm coadiutor huiusmodi abesset à Choro ob aliquam ex causis, propter quas titularis, & proprietarius absens à Choro nihilominus perciperet distributiones, vt purà infirmitatis, carcerationis, & aliorum huiusmodi legitimorum impedimētorū, nam tunc adhuc perciperet illas coadiutus; coadiutor enim distributiones pro coadiuto, non autē pro se regulariter acquirit, ac lucratur, vt docent Nau. *dict. cons. 1. n. 5. cū seqq.* Gonzal. *dict. n. 15. & 122.* & ita habent ferè omnes litteræ coadiutoriarum huiusmodi, vt coadiutor aut nullos reddirus, vel distributiones beneficij percipere possit, vel non nisi de voluntate coadiuti, idem Gonzal. *dict. num.* 121. subdit quòd coadiutor in-seruire, & interesse tenetur Diuinis, aliàs enim coadiutus distributiones non perciperer, & ideò cùm hoc procederet ex culpa coadiutoris, teneretur hic ad ei resarciendum omne damnum, & interesse.

18 Distributiones duplicatæ debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet, vt resoluunt Doctores per tex. ibi *in cap. cùm olim, de sent. & re iudic.* Duen. *reg.* 206. *limit.* 4. Couar. *lib. 3. var. cap. 13 n. 6.* Nau. *de Orat. miscel.* 60. *num.* 15. Hoied. *d. par. 1. cap. 12. à num.* 15. Rebuff. *in. praxi titul. de disp. rat. ætatis, vers. in Cathedralibus, ad fin.* Azor. *inst. mor. p. 2. lib. 7. c. 7. q. 13.* Adrian. Negus. *in sylua resp. q. 294. n. 3.* Nald. *in summa verb. Canonicis n. 1.* Vasq. *in opusc. de benef. c. 4. dub. 1. 3.* Gratian. *disc. for. tom. 5. c. 894. num. 24.* Castill. *dec. Sicil. 44. n. 9.* Garc. Mast. *de Magist. l. 1. c. 21. num.* 75. Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. quæst. 22.* Filliuc. *in quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 6. num.* 53. me citaro in hoc loco Trullench. *d. lib. 1. c. 8. dub.* 5. Garcia *d. tract. 2. diffic. 9. dub. 3. num. 6.* Rota *in Pisana distributionum* 3. *Iulij* 1628. coram *Card. Virili*, Monet. *dict. par. 2. q. 4. per tot.* vbi *à num.* 19. subdit quòd † obtinens duos Canonicatus in diuersis Ecclesiis citra dispensationē, nequit duplices habere distributiones, & quidem si eodem tempore diuina Officia recitentur, & quòd si ex dispensatione Apostolica Canonicus quis sit in pluribus Ecclesiis, tunc pro tempore, quo in eisdem diuinis interest, lucrari poterit vbique distributiones, cùm id faciat ad quod illæ tribuuntur, & alioqui iustè retineat vtrumque Canonicatum. Quę quidem principalis resolutio ex eo probatur, quia Officialis habens duo Officia publica de mandato Superioris potest habere duo salaria, glos. *in l. matriculam C. de agent. in rebus lib. 12.* cùm duas personas repræsentet ad tex. *in §. illud, in auth. vt iudic. sine quoquo suffrag.* & regens duo Officia statuto, vel lege, duo recipere potest salaria, Guillelm. *in cap. Raynutius, verb. duas habens filias num. 65. de test.* Menoch. *de arbitr. casu* 223 *num.* 7. Mastrill. *d. lib. 1. cap. 21. num.* 73. vbi *num.* 77. *ex* Bald. *in l. binos C de offic. diuers. indic.* subdit quòd si vnus Officialis positus sit loco duorum, vtrumque debet habere salarium annexum, & *num.* 78. cum eodem Bald. in l. *qui duobus, ff. de condition. & demonst.* exemplificat in lectore, qui legit lectionem ordinariam, & extraordinariam. An Canonicus debeat habere duas voces in Capitulo. Vide infrà *cap. 37. num. 18.*

19

20 Singulis Horis Canonicis, & Missæ Conuentuali debent distributiones quotidianæ assignari, glos. *verb. ordinationem, in d. cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. & verb. Canonicas*

nicas in Clemen. 1. *de celebr. Missar.* Sanctarel. *var. resol. q.* 12. *à n.* 4. Monet. *d. p.* 2. *quaest.* 3. *ex n.* 1. vbi *n.* 46. rationabiliorem, & honestiorem ait esse ordinationem, quae omnibus horis, ac singulis suam propriam distributionum portionem assignat, & *in num.* 14. subdit

21 quòd † potest etiam, & fortasse debet non modò diuinis ipsis Officiis, verùm & supplicationibus, Conuentibus Capitularibus, & aliis similibus, quae communiter à Clericis Ecclesiarum Collegiatarum obeuntur, portio aliqua distributionum quotidianarum assignari, & *n.* 15. resoluit, quòd ad Episcopum, & vnamquamque Ecclesiam spectat statuere quaenam portio distributionum, vtrique horae Canonicae, diuino Officio, Ecclesiasticaeve functioni assignanda sit, & *n.* 20. quòd distributiones quotidianae assignatae intelliguntur horis, ac diuinis Officiis, non quouis modo, sed integris & completis.

22 Valet tamen consuetudo vt distributiones quotidianae distribuantur non modò iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat, vt colligi videtur ex *Clemen.* 2. *de aetate, & qual.* vbi glos. *verb. certis horis.* Card. *quaest.* 17. Anch. *num.* 8. Imol. *num.* 33. *circa med. ibidem*, Duen. *reg.* 206. *limit.* 2. Roch. de Curte *in repet. cap. fin. numer.* 485. *alias sect.* 5. *num.* 43. *consuet.* Hoied. *d. par.* 1. *cap.* 17. *num.* 11. Monet. *d. quaest.* 3. *num.* 43. vbi *num.* 47. ait ad inducendam huiusmodi consuetudinem, quòd nimirum qui aliquibus horis interest, omnes distributiones etiam caeteris horis aliàs assignatas acquirat, requiri aliquam rationem, & praeterea spatium 40. annorum iuxta text. *in d. c. fin.* cùm ibi traditis per gloss. & Doctor. *de consuet.* idem tamen Monet. *vbi sup. n.* 50. fatetur non valere consuetudinem quòd distributiones vnius diei vnica hora acquirantur.

23 *Concilium* autem *Trid. sess.* 21. *de refor. cap.* 3. ne qua ex parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum in omnibus rebus praestetur obsequium, statuit in Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum quorumcumque redditruum tam Dignitatum, & Canonicatuum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiae beneficiorum separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quae inter omnes Diuinis interessêtes proportionabiliter iuxta diuisionem Episcopi diuidantur, Steph. VVeyms *d. loco num.* 8. *cum seqq.* Marcel. Vulpe *in praxi iudic. for. Eccl. c.* 12. *n.* 2. Machado *en su perfetto Confessor. lib.* 4. *p.* 4. *tr.* 3. *doc.* 1. *num.* 4. Vnde

24 *S. Congreg. Concilij* censuit † *distributiones quotidianas, quae acceptae fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiae, assignari debere non duobus tantùm horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit*, vt referunt Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *capite* 2. *numero* 489. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 19. §. 2. *num.* 4. Petr. Enriq. *theorem.* 21. Monet. *de distribut. quotid. p.* 1. *q.* 3. *num.* 1.

25 Haec tertia pars non potest deduci nisi ex Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, quia extra Ecclesiã Cathedralem, vel Collegiatam decretum Concilij *d. sess.* 21. *c.* 3. *de reform.* locum non habet, vt censuit *S. Congreg. Concily*, quam refert Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 473. *cum seqq.* Vnde detrahi non potest aliqua pars fructuum beneficiorum, quae sunt extra Ecclesiam Cathedralem applicanda distributionibus, nisi ipsa beneficia essent incorporata Praebendis Canonicalibus; Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *capite* 3. *num.* 7. *vers. de distributionibus*, Zerol. *p.* 1. *verb. distributiones quotidianae*, §. 2. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 288. *num.* 3. *vers. de distributionibus.* Detrahenda quoque est huiusmodi tertia pars ex omnibus Dignitatibus, vt clarè disponit idem *Concil. sess.* 22. *capite* 3. *de reform.* quamuis de iurepatronatus sint, nisi repugnet fundatio, cui *in d. cap.* 3. *sess.* 21. *&* 22. non est derogatum, Garc. *d. cap.* 2. *num.* 492. *& seqq.* Non comprehenduntur tamen Dignitates, quae etsi locum habeant in Choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas; nec sufficientes Praebendas, vel fructus tenues, quae retineri possunt cum Canonicatibus, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, per *cap. licèt, de consuet. in* 6. resoluit Nicol. Garc. *d. cap.* 7. *num.* 483. & ita facienda est deductio ex illis Dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiae, in cuius Choro hae Dignitates sedem habent; secus verò si nullos fructus perciperent ex illis Ecclesiae, sed haberent proprios, & distinctos à mensa Capitulari, idem Garc. *d. cap.* 7. *num.* 465. Et aduertat Episcopus quòd quando visus est remedio *d. cap.* 3. *sess.* 21. in detrahenda tertia parte ex Dignitatibus, non potest vti remedio alterius, *c.* 3. *sess.* 22. in detrahenda ex illis alia tertia parte; ita ex sententia *Sacrae Congregatio.* refert idem Nicol. Garc. *d. cap.* 7. *num.* 472.

26 Haec deductio facienda est de fructibus non secundùm taxam antiquam, prout est in libris Capitulorum, sed secundùm valorem currentem, Garc. *d. parte* 3. *cap.* 2. *num.* 467. *& cap.* 4. *num.* 22. Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. resolut.* 488. *n.* 3. & ita secundùm verum valorem, & non secundùm taxam

Praeben

Præbendatum, idem Garc. *d.p.3.cap.2.num.* 467. Et antequam ista detractio fiat, deducendæ sunt priùs pensiones, & alia onera legitimè imposita quandiu illa durauerint: sed de nouo impositę non comprehendunt istam tertiam partem, idem Garc. *dict. cap.7.num.* 468. vbi etiam quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit. Et nouissimè quòd huiusmodi assignatio vt supra facienda intelligatur deductis oneribus, censuit S. Congreg. Concilij *sub die 7. Aprilis* 1629.

Quid autem est quod *Concil. Trident. loco citato* voluit debere istam tertiam partē fructuum, & quorumcunque prouentuum ab Episcopis diuidi, *proportionabiliter*, in ipsa prima fructuum deductione. Circunfertur. ea de re declaratio quædam quæ ab Eminentissimis Concilij Trid. interpretibus dicitur emanasse, *plus dandum esse ex quotidianis istis distributionibus ei, cui plus est oblatum ex Dignitate, vel Præbenda pinguiore, adeò vt nihil sit dandum illi, cui nihil fuit ablatum*. Et aliàs iterum his verbis. *Qui plus conferunt etiam pro rata eius, quod confertur, lucrentur.* Quòd per se satis bonam habet rationem ex ipsa naturali æquitate, & iure societatis promanantem vt scilicet ij, qui plus conferunt ex prouentibus suorum beneficiorum ad massam contributionum, plus quoque participent in distributione collatorum. Itaque si in eadem Ecclesia fuerit Dignitas, quæ in annuis prouentibus habeat mille aureos, fuerit item Canonicatus qui habeat quingentos? fuerit denique alius Canonicatus, qui solummodo habeat ducentos, prout contingere potest vbi Præbendæ sunt distinctæ, ac separatos habent prouentus? & vnicuique istorum detrahatur pars tertia, quæ conuertatur in distributiones quotidianas, æquum & iustum est, vt prima fructuum talium distributio fiat, *proportionabiliter*, hoc est, vt is, cui plus detractum est ex grosso sui beneficij, aliquid amplius accipiat ex distributionibus quotidianis, secundùm modum & proportionem eius, quod amplius ipsi detractum fuit. Quod ipsum est, quo Concilium Trid. voluit tertiam partem fructuum per Episcopum diuidi, *proportionabiliter*, inter obtinentes Dignitates, & cæteros, qui Diuinis intersunt. Ita Stephan. VVeyms *in constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. specialiter innouatas constitut. 11. numer. 12. pag. 96. & 97.*

Sed cur eadem ratione & proportione istę distributiones, quæ deinde pereunt absentibus propter illicitam absentiam, vel quia debitum seruitium personaliter non implent, iterum non accrescunt præsentibus, quia idem *Concil. Triden. sess. 22. de reform. cap.* 3. iussit applicari fabricæ Ecclesiæ, quatenus indiget, vel alteri pio loco ad arbitrium Ordinarij Episcopi? vide *infrà cap. 22. num.* 17.

27 Episcopus non potest Dignitatibus, personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij somam præter solitam pro lucranda tertia parte Præbendæ in distributiones conuersa, ita ex *S. Cong.* sententia Nicol. Garc. *d. parte.3. cap.2. num.* 490. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.1. tit. 18. l.7. de Episcopis, num.* 81.

28 In illis Ecclesiis, in quibus distributiones non sunt regulariter tenues, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris Horis assignatis; idem Garc. *d. cap.2. num.* 484. Monet. *de distribut. quotid. par.2. quæst.3. num.1.* Nam † vbi essent 29 distributiones sufficientes & tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest, Piasec. *vbi sup.* Aloys. Rice. *de resolut.* 388. *numero* 2. Zerol. *parte 2. verb. distributiones quotidianæ.*

30 Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apost. non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum, vt refert decisum Gonzal. *ad reg.8. Cancell. §.7. proœm. n.* 179.

31 Sed vbi nulla est Canonicorum, aut Clericorum Præbenda, vel Portio, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur, vt probatur *in d. cap. cùm olim, de verbor. signif.* glos. *in cap. licet 32. de præbend.* vbi Abb. & alij communiter, *glos. pen. in d. cap. vnic. de cleric. non resid. in* 6. Rebuff. *de priu. schol. priuil.* 31. *num.* 12. Horat. Lut. *eod. tract. priuil.* 98. *vers.* 1. *limita.* Aym. *cons.* 135. *num.* 24. Paris. *cons.* 32. *à num.* 7. *lib.* 4. Benn. *de priuil. Iurecousult. p.* 1. *priuil.* 15. *num.* 8. & ideò si esset aliquis Canonicus sine Præbenda, debentur ei distributiones pro interessentia, sicut & aliis, *cap. dilectus, de Præbendis.*

32 De his quotidianis distributionibus potest Beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio disponere etiam per vltimam voluntatem, & iuxta suæ voluntatis nutum impendere, non solùm quia earum est dominus, vt colligitur ex *cap. vnic.* vbi innuitur mancipatos diuinis Officiis dominium distributionū acquirere si Choro intersint, verùm etiam, quia distributiones traduntur ob ministeriū personale tanquam merces operis, & tanquam stipendium laboris, & consequenter sunt bona

bona quasi patrimonialia, quarum Beneficiarius absolutus est dominus: & ideò sic docent Dominic. *in cap. præsenti 9. de offic. Ordin. lib. 6. n. 16. cum seqq.* vbi Franch. *num.* 10. *& in d. cap. vnico, §. quia verò, à num.* 3. Syluest. *in sum. verb. Clericus*, 4. *quæst.* 4. *num.* 3. Couar. *in cap. cùm in officiis, num.* 4. *de testam.* Paris. *cons.* 33. *num.* 10. *tom.* 4. Crass. *commun.* §. *testamentum, quæst.* 34. *in* 1. *numer.* 38. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell.* §. 7. *procem. num.* 164. Cardin. Tusch. *pract. conclus. lit. D, conclus* 512. Vgolin. *de potest. Episcopi p.* 1. *cap.* 19. §. 2. *num.* 6. *vers. verùm quibus.* Monet. *de distribut. quotid. p.* 3. *q.* 1. *numer.* 18. *& quæst.* 4. *num.* 12. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verb. munera, differ.* 1. *num.* 14. Gallet. *in margarita casuum conscientiæ, verb. fructus*, Filliuc. *in quæst. moralibus tom.* 3. *tract.* 43. *cap.* 3. *quæs.* 10. quicquid dicat Nauarr. *de reddit. Eccles. quæst.* 1. *mon.* 30. *num.* 2.

CAPVT XXII.

Canonicus quando distributiones amittat, & quibus illæ sic amissæ accrescant, & an sibi remitti, & donari valeant?

SVMMARIVM.

1 *Canonici, qui non intersunt diuinis Officiis, ipso facto ante vllam Iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt.*

2 *Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat.*

3 *Excommunicatus ab excommunicatione appellans, appellatione pendente distributionibus priuatur.*

4 *Obligatus in forma Cameræ potest sine personali citatione excommunicari.*

5 *Auditori Cameræ vigore obligationis Cameralis tribuitur facultas procedendi per audientiam contradictarum.*

6 *Executori non licet super validitate sententiæ, cuius executioni additus est, pronunciare.*

7 *Censurati ab Auditore Cameræ, seu eius locum tenentibus absolui non possunt nisi ab eis, & aliis suis, etiam de partium consensu, præterquam in mortis articulo.*
Carceratus facto, & culpa sua, non lucratur fructus qui consistunt in distributionibus quotidianis. ibid.

8 *Suspensus iustè ab officio priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus.*
Clericus suspensus debet tantum habere de fructibus sui beneficij quod sufficiat sibi pro alimentis. ibid.
Suspenso ob contumaciam minimè alimenta debentur. ibid.

9 *Suspensus iustè à beneficio amittit distributiones quotidianas.*

10 *Interdictus iustè ab ingressu Ecclesiæ amittit ipso iure quotidianas distributiones.*

11 *Cessationis à Diuinis siue iustæ, siue iniustæ tempore Canonici non percipiunt quotidianas distributiones.*

12 *Depositus, seu verbalis degradatus ab Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones, illi tamen danda sunt alimenta de ipsis redditibus ecclesiasticis, si aliunde non habeat vnde viuat.*

13 *Canonicus in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu non percipit quotidianas distributiones.*
Canonicus depositus, si non habet vnde viuat, alendus est de fructibus sibi oblati beneficij, etiamsi ob culpam propriam, vel admissum scelus fuerit depositus. ibid.

14 *Distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ accrescunt aliis clericis, qui intersunt diuinis Officiis.*

15 *Concil. Trident.* cap. 3. sess. 21. & 22. de reform. *declaratur & concordatur, & numeris seqq.*

18 *Distributiones absentium debentur solùm actu interessentibus, non verò aliis, qui iuris fictione censentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel ob alium Ecclesiæ suæ vtilitatem, aut iustam, & rationabilem corporis necessitatem.*

19 *Canonicus potest distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit.*

20 *Distributiones amissas ob non residentiam non potest Episcopus, seu Capitulum remittere, aut donare; sed vide n. 23.*

21 *Canonicorum consensus non potest facere, vt qui non interfuit Diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui.*

22 *Capitulum totum per consuetudinem non potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas etiamsi per momentum temporis durauerit absentia.*

23 *Distributiones præteritæ remitti de iure Concilij Trid. prohibentur, etiamsi absit omnis fraus, & conuentio.*

CAnonici, qui non intersunt diuinis Officiis ipso facto ante vllam iudicicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt, vt patet ex *capite vnic.* §. *qui verò, de cleric. non resid. libro* 6. & colligitur ex 1

Concil.

Conc. Trid. sess. 24. de reform c. 12. vers. distributiones, docent Monet. *de distribut. quotid. p. 3. q. 7. à n. 71.* Sanctarel. *var. resol. q. 13. n. 1.* me citato in hoc loco Trullench. *in exposit. Decal. l. 1. c. 8. dub. 3. n. 1.* Non interessentes autem dicuntur, qui vel absunt à choro exceptis iis, qui tanquam præsentes ibidem reputantur, de quibus *c. 23. & 24.* egimus, vel in choro assistentes ibidem non canunt, iuxta terminos per me declaratos infrà *cap. 34.*

Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat, vt probatur ex *c. pastoralis §. verùm, de appel.* vbi Romanus Pont. ait excommunicato prouentus ecclesiasticos meritò subtrahi, cui Ecclesiæ communio denegatur, nomine enim prouentuum ecclesiasticorum contineri quotidianas distributiones decidit Bonifacius VIII. *in Extrauag. vnic. vers. & quia non occurrit, de decim. inter commun.* Ita Cou. *l. 3. var. c. 13. n. 8. vers. 12.* Vgolin. *de censur. tab. 2. c. 12. in princ. n. 2* Flaminu. Paris. *de resign. benef. l. 4. q. 3. n. 52.* Rebuff. *in c. postulasti, n. 84. de clerico excom. minist.* Gutier. *canon. q. l. 1. c. 1. ex n 90.* Bonacin. *de censur. disp. 1. q. 2. p. n. 4 §. 1. n. 7.* Nic. Garc. *de benef. par. 7. c. 13 n. 125* Monet. *de distribut. quotid par. 2. q. 15. num. 18.* Pute. *decis. 180. lib. 1.* Seraphin. *decis. 1164. n. 2.* vbi quòd Capitulum habet iustam causam denegandi distributiones quotidianas excommunicato, Mar. Alter. *de censur. tom. 1. l. 2. disp. 6. c. 8. vers. ad dubitationem*, Ricc. *de iure personarum l. 4. c. 14. n. 7.* Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. q. 37.* Rot. *in Elboren. fructuum 17. Nouemb. 1629.* coram *R. P. D. Queipo, & in eadem 14. May 1631.* coram *R. P. D. Ghislerio, & decis. 280. n. 1. tom. 2. consil. Farinac.*

3 Quod verum est etiamsi prætendat se excommunicatum per iniuriam & iniustitiam, & propterea ab excommunicatione sit interposita appellatio, nam nihilominus appellatione pendente distributiónibus priuatur, vt *in d. c. pastoralis* adnotarunt Panor. *num. 6.* & Franch. *n. 4. & 16.* Suar. *de censur. disp. 13. sect. 2. ante n. 10.* Monet. *d. q. 15. n. 20.* Ricc. *d. cap. 14. n. 13.* De eo autem, qui iniustè fuit excommunicatus, vide *c. 24. n. 45.*

Vtrùm excõmunicatus egenus & pauper sit alendus ex redditibus beneficij, olim vidi dubitari, in quo dubio vera est omnium sententia illum de his bonis nihil habere posse, quia cùm possit pœnitere, & non curet, dicitur claues Ecclesiæ contemnere, *glos. fin. in fine in c. pastoralis §. verùm, de appell.* Cou. *var. l. 3. c. 13. n. 8. vers. duodecimo.* Surd. *de aliment. tit. 1. q. 81. n. 8.* vbi *n. 9.* cum dicta glos. limitat quando aliàs talis excommunicatus esset fame periturus si non subleuaretur ex bonis beneficij, & deinde cum aliis Doctoribus per eum citatis limitat quando non dependet ab eius potestate, consequi liberationem ab excommunicatione, vt quia esset aliqua iusta causa impeditus petere absolutionem; & ponit rationem diuersitatis inter excommunicatum, & suspensum, aut depositum, quia est in excommunicati potestate recurrendo ad Ecclesiam exire à vinculo, non sic in deposito, aut suspenso, de quo infrà *n. 8. & 12.*

4 Pulcher est casus, & quotidianus, relatus *in d. Elboren.* ad cohibendam eorum malitiã qui cùm sub obligatione Camerali Romæ cõtraxerint, vel ad soluendam pensionem se obligauerint, postquam ad patrios lares conuolãt, prætendunt non posse alibi citari, ac proinde censuras ab Auditore Cameræ vigore huiusmodi obligationum sine personali citatione emanatas, declarari nullas ab earum executoribus extorquent, & de quotidianis distributionibus sibi interim responderi obtinent, & quod peius est, per vim sibi cõsignari faciunt; de quo vide etiam eadem Rot. *in Romana, seu Bracharen. pecuniaria, 1. Decemb. 1594.* coram *Orano*, impressa per Zachiam *de oblig Camer. dec. 115. n. 7* vbi cùm Antonius Lopez Cantor Ecclesiæ Bracharen. esset obligatus in forma Cameræ ad soluendum certam pecuniarum summam, & ob non solutionem factam præcedente citatione per contradictas fuisset declaratus excommunicatus, ac de validitate excommunicationis ageretur, 5 † Rota tenuit pro eius validitate eo quòd vigore obligationis Cameralis tribuatur Auditori Cameræ facultas procedendi per audientiam contradictarum absque eo quòd dictus Cantor principalis semel personaliter, vel domi ad iudicium vocaretur. Nec est verum, quòd executor absolutionem de facto concedendo possit talem excõmunicatum ad participandas distributiones quotidianas, rehabilitare quia nulliter, & absque iurisdictione procedit, cum certum sit, 6 † executori non licere super validitate sententiæ, cuius executioni additus est, pronunciare, *l. si vt proponis, l. executorem, C. de execut. rei iudic. l. si prætor 75. de iudic.* Bart. *in l. à diuo Pio, in princ. n. 4.* Alex. *n. 9.* & Ias. *n. 12. de re iud.* Menoch. *de arb. l. 1. q. 38.* Cou. *pract. c. 16. n. 5.* Surd. *cons. 405. n. 15.* & clarè colligitur ex facultatibus Auditori Cameræ concessis à felicis memor. Paulo V. *in const. 28. aliàs 20.* incip. *Eximia, §. 21. sub dat. Romæ apud S. Marcum Kal. Octob. 1606.* quæ est *in Bullario nouo, tom. 3. pag. 212.* vbi hæc verba leguntur. 7 † *Et quòd à te, vel Locumtenentibus, & aliis prædictis pro tempore excommunicati, seu aliàs censurati, ab aliis quam à te, vel Locumtenentibus, & aliis tuis huiusmodi etiam de partium consensu præterquam in mortis articulo constitutum absolui non possunt ad euitandas collusiones, &c.* Videant ergo iniustè renitentes soluere & censuras non timentes quo iure foueantur, & cõscien-

tiæ ſuæ conſulãt, paitibuſq; ſatiſfaciant. Carceratus facto, & culpa ſua, non lucratur fructus, qui conſiſtunt in diſtiibutionibus quotidianis, Rut. *dec.* 280. *n.* 1. apud Farin. *t.* 2. *Conſil.* & de carceraro iniuſtè, vide infrà *c.* 24. *n.* 42.

8 Suſpenſus iuſtè ab officio, priuatus eſt ipſo iute quotidianis diſtiibutionibus, cùm illæ non dentur iis, qui diuinis Officiis non interſunt, prout ſuſpenſus ab Officio intereſſe nequit. Ita Nau. *d. conſ.* 11. *n.* 6. Vgolin. *d. tract. de cenſur. tab.* 4. *c.* 6. §. 3. *in fin. verſ. poſtremò excipiuntur*, Sanch. *de Matr. lib.* 3. *diſp.* 51. *ſub num.* 10. Monet. *d. q.* 15. *n.* 37. Bonac. *de cenſur. diſp.* 3. *q.* 6. *punct.* 2. *n.* 16. Idem quoque dicendũ

9 eſt † de ſuſpenſo à beneficio nam is quoque amittit diſtributiones quotidianas; ita Vgolin. *d. tab.* 4. *c.* 8. §. 7. *n.* 4. poſt alios, quos refert, quod etiam eſt de mente omnium, qui de ſuſpenſione ſcripſerunt; fatentur enim hunc eſſe proprium effectum ſuſpenſionis à beneficio, vt omnibus prouentibus, & emolumentis ipſius beneficij priuet, vt inter cæteros videre eſt apud Sayr. *de cenſur. lib.* 4. *c* 6. *n.* 9. & 10. licèt is *n.* 11. velit adhuc ſuſpenſum à beneficio, ſi interſit Diuinis, lucrari diſtributiones, in qua opiniune eſt ſingularis, neque eius ratio vrget; limitat tamen poſt Vgol. Cou & Sayr. hanc reſolutionem Monet. *d. loco n.* 40. vt ſuſpenſo etiam à beneficio, vbi aliunde non habeat vnde ſe ſuſtentet, ſubueniendum ſit de fructibus ipſius beneficij, vbi ſuſpenſio pro pœna lata eſt, non autem ſi pro contumacia: nam cùm tunc parendo ab ea ſe eximere, ac liberare poſſit, non eſt ei ſubueniendum de dictis redditibus, ac fructibus niſi ſumma neceſſitas adſit: cùm habenda ſit ratio ne in opprobrium Cleri mendicare quis cogatur, *c. Diaconi* 93 *d.* licèt aliàs malè metiri debeant publica egeſtate laborare, *l. bona fides ff. depoſiti*; ideò Clericus ſuſpenſus debet tantum habere de fructibus ſui beneficij, quod ſufficiat ſibi pro alimentis, gloſ. *verb. admiſerant. in cap. cùm Vintonienſi, de elect.* quæ tamen intelligit quando non habet aliunde, quia tunc datur aliquid ad modicam ſuſtentationem, ne ex toto egeat; ſecus ſi habeat de proprio, vel ex alio poſſet viuere, quia tunc nihil percipere poteſt durante ſuſpenſione; ita Cou. *lib.* 3. *var. c* 13. *n* 8. *verſ duodecimo, in princ.* Surd. *de aliment tit.* 1. *q.* 82. *à n.* 5. Nau. *conſ.* 45. *n.* 2 *de tempor. ordin. in antiq.* & *conſ.* 7. *iuncto conſ.* 27. *de ſent. excom.* Henriq. *in ſum l.* 13. *c.* 13. §. 4. *iuncto commento lit. N*, Campan *in diuerſ Iuris Canon. rub.* 11 *c.* 16. *n* 20 Sayr. *de cenſur. lib.* 4. *c.* 6. *n.* 12. Vgolin. *eod. tract tab.* 4. *c* 8. §. 7. *n.* 2. Monet. *de diſtrib. quotid. p.* 2. *q* 15. *n.* 40. Ric. *de iure perſonarum extra gremium Eccleſ. exiſt. lib.* 4. *c.* 14 *à n.* 24 vbi *n.* 26. ſubdit ſuſpenſo ob contumaciã minimè deberi alimenta, Seraph. *deciſ.* 1098. *n.* 3. De illo autem qui iniuſtè fuit ſuſpenſus, vide *infra cap.* 24. *à num.* 46.

10 Interdictus iniuſtè ab ingreſſu Eccleſiæ amittit ipſo iure quotidianas diſtributiones, neque èas recuperat; nam diſtributiones quotidianæ non dantur niſi iis, qui in Eccleſiis interſunt diuinis Officiis tanquam Eccleſiæ miniſtri, vt conſtat ex *c. vnic. de cler. non reſid. l.* 6. & aliis in principio huius *c.* citatis: at verò is, cui eſt interdictus Eccleſiæ ingreſſus, vel abſolutè, nullo modo Eccleſiam ingredi poteſt, Fuſc. *de Viſitat l.* 2. *c.* 32. *n.* 7. Vgolin. *d. tab.* 5. *c.* 16. §. 1. ad audienda in ea diuina Officia, vt colligitur ex *cap. is cui, de ſent. excom. lib.* 6. Henriq. *in ſumma lib.* 13. *cap.* 32 §. 2. *circ. med.* Vgolin. *dict. cap.* 16. §. 3. *n.* 1. Igitur, &c. Ex quibus ſic reſoluit Monet. *dict q.* 16. *à n.* 46. vbi *n.* 50. ampliat procedere ſiue interdictum latum ſit à iure, ſiue ab homine, & *n* 52. ampliat etiam vt procedat licèt iſte Canonicus fuiſſet in alia ciuitate interdictus ab ingreſſu Eccleſiæ, & *n.* 55. limitat in feſtiuitatibus, quæ habentur *in c. alma mater*, §. *in feſtiuitatibus, de ſent. excom. in* 6.

11 Tempore ceſſationis à Diuinis ſiue iuſtæ, ſiue iniuſtæ, Canonici non percipiunt quotidianas diſtributiones. Ita probatur *in c. ſi Canonici*, §. *ſcituri, de offic. Ordin. in* 6. & docent Cou. *in c. alma mater. p.* 2. § 4. *num* 7. Henriq. *d. lib.* 13 *cap.* 52. § 3. & *c.* 53. § 2. *circa med.* Sayr. *de cenſur. lib.* 5. *c.* 19. *num.* 17. Alphonſ. Vega *in ſum par.* 1. *c.* 103. *caſu* 6. Gomez *in explicat. Bullæ Cruciatæ ad* 5. *clauſ. in vltim. verbu*, Anton. de Campos *de ceſſat. à Diuinis n.* 98. *verſ. ſi autem* Monet. *dict. q.* 16. *n.* 36. Auila *de cenſur. p.* 2. *diſput.* 2. *dub.* 3. *concl.* 3. Cened *pract. & Can. quæſt. l.* 1. *q.* 1. *n.* 55. Bonacin. *de Horis Canon. diſp.* 2. *q.* 5. *puncto* 2. Bart. à S Fauſto *eod. tract. lib.* 3. *q.* 39. Tenetur tamen is, cuius culpa ceſſatio indicta fuerit, Canonicis, & Clericis ad id, quod eorum interſit; eo quòd omnino ceſſantes à celebratione diuinorum Officiorum quotidianas diſtributiones amiſerant, aut ſanè non acquiſierint, *c.* 2. *de offic. Ordin. lib.* 6. Cou. *in c. alma mater. par.* 2. §. 4. *n.* 7. *verſ. tertiò eandem*, Fr. Emman. *quæſt. Reg. tom.* 2. *q.* 115. *art.* 4. Vide infra *in c.* 24. *n.* 50.

12 Depoſitus, ſeu verbaliter degradatus ab Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas diſtributiones; illi tamen danda ſunt alimenta ex ipſis redditibus eccleſiaſticis ſi aliunde non habeat vnde viuat, nec cum dedecore ſtatus eccleſiaſtici cogatur mendicare: Ita Cou. *d. lib.* 3. *var. c.* 13. *n.* 8. *verſ.* 12. *hinc etiam deducitur*, Vgolin. *de cenſur. tab.* 2. *cap.* 12. *in princ. num.* 1. *circa med.* Barthol à S. Fauſto *d. lib.* 3 *q* 43. Monet. *d q.* 17. *à numer.* 23. vbi *num.* 25. & *ſeq.* limitat in iniuſtè depoſito, vel in reſtituto ab illo, qui verbaliter depoſuit, & *à num.* 27. idem reſoluit & limitat in degradato, ſeu actualiter depoſito, & *à numer.* 33. reſoluit

13 resoluit † Canonicum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu non percipere quotidianas distributiones, & *à n.*36. regulariter loquendo, tenet quòd Clericus, seu Canonicus non amittit fructus, & distributiones beneficiorum nisi quatenus tribuntur iis, qui aliquem Ordinem exercent, & non aliter.

Canonicus, qui fuit depositus, si non habet aliunde alimenta, est alẽdus de fructibus beneficij sibi ablati, etiamsi ob culpã propriam, vel admissum scelus fuerit depositus; tex *in c. studeat, in fine*, vbi *glos.* 50. *dist.* Cou. *lib.* 3. *var. c.* 13. *n.* 8. *v. duodecimo*, Corduba de Lara *in l. si quis à liberis §. si vel parens n.* 62. *ff. de liber. agnoscend.* Surd. *de aliment. tit.* 1. *q.* 82. *à princ.* vbi *n.* 4. id procedere ait non solùm in deposito ipso, sed etiam in suis de familia, & de seruitio, sine quibus esse non potest, & *n.* 12. resoluit alimenta ab Ecclesia non ministrari ei, qui est non solum verbo, sed & actu depositus.

14 Quibus autem accrescant distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sũ pte amissę in casibus suprà enarratis, est huius loci inuestigare; sed omissis aliis vera mihi videtur eorum opinio, qui tenent eas aliis clericis, qui intersunt diuinis Officiis, accrescere; ita glos. *verb. pars dimidia, in Clem.* 2 *de etate, & qual. & verb. suspensis, in Clem.* 2. *de vita, & honest. cleric* Gig. *cons.* 144. *n.* 30. Cassad. *decis. vnic. de cleric. non resid.* Cou. *l.* 3. *var. c.* 13. *n.* 7. Nau. *in man. c.* 25. *n.* 123. *& de Orat. c.* 7. *n.* 34. *& miscellan.* 59. *n.* 9. Azor. *instit moral par.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *q.* 8. *&* 9. Monet. *d. par.* 3. *q.* 6 *n.* 16. Sanctarel. *d. q.* 13. *n.* 2. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *c.* 87. Sanch. *in Consil. moral. tom.* 1. *lib.* 1. *c.* 2. *dub.* 38. Machado *en su perfetto Confessor. l.* 4. *p.* 4. *tract.* 3. *docum.* 7. *n.* 1. idque optimè probatur ex *d. c. vnico*, & ex *Concil. Trid. c.* 12. *vers. distributiones*, ibi, *qui statis horis interfuerint*, &c. *& sess.* 21. *de refor. c.* 3. ibi, *& in distributiones quotidianas, quæ inter Dignitates obtinentes, & ceteros Diuinis interessentes proportionabiliter, &c.* Intelligit Stephan. VVeyms *d. constit.* 11. *num.* 14. non de distributionibus illis nouis ex tertia parte fructuum conflatis, sed de antiquis distributionibus, quæ ante *Concil. Trid.* in plerisque Ecclesiis fuerunt constituræ, vt ex communi massa bonorum & reddituum Ecclesiæ desumerentur, has enim accrescere præsentibus postulat communis ratio, quia ex communibus fructibus destinatæ sunt solis præsentibus, tanquam in mercedem & honorarium maioris diligentiæ: vbi detractio autem per *Concil. Trid.* introducta, tendit in pœnam negligentię, ex qua nemo facile debet lucrum capessere.

15 Verùm obstat decretum eiusdem *Concil. sess.* 22. *de reform cap.* 3. dum decidere videtur portionem distributionum iis contingentem, qui non intersunt, applicari debere fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, vel alteri pio loco arbitrio Ordinarij: Vti ea de re extat pecoliaris declaratio *Eminentissimorum Cardinalium Sacri Concilij interpretum*, in hæc verba. *Distributiones quotidianæ, quæ ex tertia parte fructuum iuxta decretum Concilij procedunt, debent assignari Horis singulis, & pro qualibet hora fieri portio, & qui non interfuerint, distributiones amittant, nec absentibus ademptæ, inter præsentes possunt diuidi, seù fabricæ Ecclesiæ, aut alteri loco pio, pro arbitrio Ordinarij debent applicari*: refert Steph. VVeyms *d. constit.* 11. *n.* 13. vbi subdit rationem considerari posse ex eo quòd tertia illa pars fructuum deducatur, & in distributiones quotidianas conuertatur, non in aliquod solatium præsentium, sed in odium, & pœnam absentium, & personaliter non adimplentium debitum officium: ideóque non subsit ratio cur ex pœna, vel odio aliorum præsentes debeant aliqoid lucrari ne videantur ex culpa, vel delictu locupletari. Sed ad hæc non aduertentes nonnulli Doctores existimarunt quòd illud decretum *in d. capite* 3. *sess.* 22. potest intelligi stante consuetudine, vel statuto, vt non accrescant interessentibus, sed in Ecclesiæ vtilitatem conuertantur, Franc. Marc. *Delphin decis.* 882. *n.* 6 *&* 7. *par.* 2. Franc. Monald. *cons.* 27 *num.* 4. Vel vbi omnes abfuerint à diuinis Officiis, quia tunc distributiones quotidianas Ecclesiæ applicandas esse resoluunt Cassad. *decis. vnic. numer.* 3. *de cleric. non resid.* Gig. *d. cons.* 144. *num.* 30. Couar. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *num.* 7. Azor. *d. capite* 7. *quæst.* 8.

16 Meliùs tamen Nau. *miscel.* 59. *de Orat. n.* 9. vtramque *Conc. Trid.* decisionem ad concordiam reducit, vt scilicet *d. c.* 3 *sess.* 21. *& d. c.* 12. *sess.* 24. intelligantur de distributionibus ordinariis, & propriis, quæ constituuntur de fructibus communibus lucrifaciendæ ab obeuntibus communiter Officia diuina; aliod verò *c.* 3. *sess.* 22. intelligatur tantùm de distributionibus extraordinariis, & impropriis, quæ de redditibus particularibus Dignitatum, Personatuum, & Officiorũ constituontur lucrifaciendæ ab eis solis, qui huiusmodi beneficia habent implendo officia, & seruitia Diuina eis ab Episcopo præscribenda, ac designanda, & ideò subdit Nau. has extraordinarias meritò aliis non accrescere quibus ordinariæ accrescunt; quoniam hæ de communibus fructibus constituuntur pro officiis communiter ab omnibus obeundis, illæ verò de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, Personatuum, & Officiorum pru officiis, ac seruitiis à solis ea obtinẽtibus, faciendis, & obeundis Hanc Nauarri ad vtrumqoe decretũ conciliationem post Philiarch. sequuntur Paul.

Fusc. *de visit. lib. 1. c. 15. n. 25.* Gallet. *in margarita casuum conscientiæ, verb Officium diutnum p.* 190. Azor. *d. c. 7. q.* 8. Campan. *ad diuersor. Iuris Canon. rub. 7. c. 6. n. 15. vers. consulut*, Monet. *d. part. 3. q. 6. n. 29.*

17 Ego verò aliter præfata Concilij decreta esse concilianda existimo, vt scilicet *d. c. 3. sess.* 22. loquatur in Dignitaribus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuũ in distributiones quotidianas conuertendo separare potest, & dato quòd distributiones quotidianæ non sint tenues, & in odium obtinentiũ Dignitates, & negligentium residere, & quando illa tertia pars ita subtracta per non seruientes amittitur, locis piis est applicanda. At verò *d. c. 3. sess.* 21. vt loquatur solùm quando distributiones ita sunt tenues, vt negligantur, & hoc casu tertia fructuum pars ita separata, & in distributiones ab Ordinario conuersa si per nõ seruientes amittatur, proportionabiliter seruientibus accrescit, vt refert decisũ Nic. Garc. *de benef. part. 3 c. 2 n. 465.* & delarasse *S. Cong.* testatur Rot. *in Astoricen. residentia 6 Iun* 1616. coram *R. D. meo Coc. Dec.* impressa post *tract. de distribut. quotid. Alex. Monet.*

18 Vtrùm autem distributiones absentium debeantur non solùm actu interessentibus, verùm etiam aliis qui iuris fictione cẽsentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel in Ecclesiæ suæ vtilitatem, vel ob iustam, & rationabilem corporis necessitatem? Solùm deberi actu interessentibus constat ex *c. vnic. vers. statuimus, de cler. non resid. lib. 6.* vbi Bonifacius VIII. indistinctè mandat, ac statuit, vt quotidianæ distributiones iis Canonicis, & Clericis Collegiatarum Ecclesiarum tribuantur, qui diuinis Officiis adfuerint, atque adeò cùm eas quoque distributiones complectantur, quas ij, qui non intersunt, acquirerent, si interessent, necessarium est eas acquiri, & accrescere iis qui intersunt. Hoc idem colligitur ex *Conc. Trid. sess. 21. de reform. c. 3.* vbi decernitur quotidianas distributiones diuidendas esse inter obtinentes Dignitates, & cæteros Diuinis interessentes, & clariùs ex *sess. 24 de refor. c. 12.* vbi statuitur vt distributiones ij, qui statis horis interfuerint, recipiant reliqui verò quauis collusione, aut remissione exclusa his careant. Facit etiam, quia cùm maiorem laborem subeant reliqui Canonici quando aliquis eorum abest, meritò maioris mercedis loco illis debentur huiusmodi distributiones iure accrescendi, ex quibus, & aliis hanc partem defendit Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. q.* 88. me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor. l. 4. p. 4. trat. 3. docum. 7 n. 3.*

Remanet videre an idem dicendum de distributionibus, quas Canonicus ob delictũ per sententiam Iudicis amisit? Bonac. *de Horis Can. disp. 2. q. 7. punct. 1. n. 3.* existimat eas inter interessentes non esse distribuendas, sed debere per Iudicem applicari Ecclesiæ, vel loco pio, Monet. vero *de distrib. p. 3 q. 6. n 50 & seqq.* quem sequi videtur Machadu *d. docum 7. n. 2.* dicit contrarium probabile.

19 Potest Canonicus distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, quis eas amisit, glos. *verb. suas in d. c. vnico*, & *ibi* Gemin. *in §. qui verò, n. 10. de cler. non resid. lib.* 6. Nau. *miscel. 59. de Orat. n. 4 & 5.* Azor. *d. c. 7. q. 9.* Monet. *d. p. 3. q. 5. n.* 6. Sanctar. *d. q. 13. n. 5* nouissimè Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. l. 3. q.* 91. Castr. Palao *tom. 2. disp. 3. punct. 9. §. 13. n.* 1. me citato in hoc loco Trullench. *d. l. 1. c. 8. d 16. n.* 4. Nald. *verbo distrib. n.* 3. Bonac. *de Horis Canon. disp. 2. q. 5. p. 7. §. 2. n.* 1. Sanch. *in Consil. mor. l. 2. c. 2. dub.* 109. Machado *d l. 4. p. 4. trat. 3. docum. 8. num.* 2. me citato in hoc loco Garc. *in sum. mor. tract. 2. dif. 4. dub.* 7. Sed an id hodie ita distinctè liceat, vide infrà *n.* 23.

20 At verò Episcopus, seu Capitulum non potest remittere, aut donare amissas distributiones ob non residentiam, vt ex decreto Conc. Trid. *d c. 12.* colligunt Nau. *de horis Can. c. 22. miscel. 14. n. 48. & cons. 5. n. 1. de cleric. non resid.* Menoch. *de arb. casu 4·9. n.* 6. Vgolin. *de potest. Episcopi p. 1. c. 19. §. 2. n. 6. vers. tertio*, Piasec. *in praxi Episc. p. 2. c 3 n. 8 in fine p.* 124. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ l. 2. tit. 23. de residentia, rub. An Canonici, vel alij habentes Dignitatem teneantur residere in suis Eccles. n.* 90. & 91. Gall. *in margarita casuum conscient. verb. distributiones* 4. Machado *d. l. 4. p. 4. docũ.* 8. *n.* 1. Rot. *in Hispal. distributionum 2. Maij* 1603. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino*, est prima in impressis *post tract. de distribut. quotid. Alex. Moneta*, Ego ipse *de officio, & potestate Episc. par. 3. alleg. 53. n.* 140. & me citato Sanctarel. *d. q. 13. n. 7.*

21 † Consensus enim Canonicorum non potest facere, vt qui non interfuit Diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest cõstitui, sicut resoluunt Nau. *de horis Canon. c. 5. n. 20. & c. 21. n. 63.* Menoch. *d. casu. 429. n. 6. in addit.* Mendez de Cabedo *diuers. iuris, arg. lib. 1. c. 9.* Bonacin. *de Sacram disp. 4 q. vlt. punct. 7. §. 5. num. 8.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. dec.* 493. *in 1. edit aliàs resol. 384. n. 7. in 2. edit.*

22 † Immò nec totum Capitulum per consuetudinem potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas, etiamsi per momentum temporis durauerit absentia, vt censuit Rot. *in d. Hispalen. distributionum*, & obseruant Aloys. Ricc. *dict. resol. 384. n. 8.* Steph. Gratian. *discept. forens. c. 166. n. 31.* Rota *decis. 61. n. 3. p. 1. recentior.*

23 Et quamuis nonnulli existimauerint non esse prohibitũ remittere distributiones præteritas si absit omnis fraus, & conuentio, sed

solùm

ſolùm eſſe prohibitũ conuenire de remittendis diſtributionibus in futurũ, vt probabiliter putat Monet. *parte 3. q. 5. n. 8.* cuius opinio attento Iure cõmuni vera eſt, ſi credimus gloſ. *verb. ſuas, in d. c. vnico*, quæ id probat, & videtur amplecti Rota. *deciſ. 61. n. 4. p. 1. recentior.* nihilominus tamen poſt. *Conc. Trid.* id ampliùs non licet, vt ſentit Nauarr. *de Orat. miſcel. 59. n. 3.* dum ait ſententiam illius gloſſæ eſſe per *Conc. Trid.* ſublatam, Stephan. Durãt *de ritibus Eccleſ. l. 3. c. 25. n. 5.* dum dicit prædictam gloſ. eſſe nunc delendã, Azor. *diſt. l. 7. c. 7. q. 9.* Sanch. *in conſ. moral. l. 2. c. 2. dub. 108. in fin.* Machado *d. doc. 8. n. 3.* plures refert, & ſequitur Sanctar. *d. q. 13. n. 6.* vbi addit hanc opinionem hoc tẽpore eſſe communem, & fauere cultui diuino; quia alioquin daretur occaſio Clericis abſentandi ſe à Choro, ſperantes ſibi faciendã eſſe remiſſionem à ſuis Canonicis amicis, & ita quoque ipſe Canonicus cogeretur ſaltem ex gratitudine remittere diſtributiones aliis Canonicis in diminutionem cultus diuini. An autem, & quando ſuper diſtributionibus tranſigi poſſit? Vide Monet. *d. p. 3. q. 5. n. 14.*

CAPVT XXIII.

Canonici abſentes an, & quando ſtatuto, vel conſuetudine quoad lucrandas diſtributiones, pro præſentibus haberi poſſint, vel non?

SVMMARIVM.

1 *Dignitatem, Canonicatum, Præbendam, aut portionem in Cathedrali, aut Collegiata Eccleſia obtinens vigore cuiuſlibet ſtatuti, aut cõſuetudinis vltra tres menſes ab eiſdẽ Eccleſiis quolibet anno abeſſe non poteſt.*

2 *Conſuetudo immemorialis non excuſat à reſidentia in Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus.*

3 *Fundationibus, ſeu ſtatutis à Sede Apoſtolica confirmatis ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione non cenſetur derogatum per* Conc. Trid. ſeſſ. 24 de reform. c. 12.

4 *Conſuetudo immemorialis poteſt excuſare à reſidentia in Eccleſiis Collegiatis ruralibus prorſus deſtitutis, aut in quibus nunquam antea ſupra hominum memoriam ſolitum eſſet reſidere.*

Conſuetudò immemorialis quæ, eiuſque vis remiſſiuè. ibid.

5 *Conſuetudo valet, vt is qui habet Canonicatus in diuerſis Eccleſiis, percipiat diſtributiones in vtraque, cum tamen in vna tantùm reſideat.*

6 *Diſtributiones primi anni quòd dentur hæredibus mortui beneficiarij poteſt conſuetudine introduci.*

7 *Satuta de ſeruitio per annum, vel aliquod tempus, & de nihil percipiendo interim de maſſa groſſa niſi peracto integro dicto ſeruitio, non cõprehenduntur decreto* Cõc. ſeſſ. 24 de reform. c. 14. *nec Bulla Pij V.*

8 *Conſuetudo valet quòd vna hora, vel duabus intereſſentes lucrentur maſſam groſſam, ſiue præbendam amiſſis diſtributionibus quotidianis.*

9 *Conſuetudo valet quòd intereſſentes vna hora in vno menſe ex nouem fructus lucrentur amiſſis diſtributionibus.*

10 *Canonici qui vna hebdomada interſunt diuinis Officiis, vt poſſint lucrari diſtributiones ſequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non interſint, poteſt conſuetudine introduci.*

11 *Conſuetudo valida, vt quis in abſentia quotidianas lucretur diſtributiones ſi ſciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantùm conniuente.*

12 *Diſtributiones vt conferantur iis, qui iuſſu ſuarum Eccleſiarum occupantur in computatione redditũum, vel ſumptuum ipſarum Eccleſiarum poteſt conſuetudine introduci.*

13 *Conſuetudo valet, vt clericis ſenibus poſt 70. annum dentur diſtributiones, quamuis diuinis Officiis non interſint.*

14 *Seruitium quadraginta annorum Eccleſiæ præſtitum, ſtante conſuetudine, liberat Beneficiatum à reſidentia, ita vt lucretur diſtributiones quotidianas in abſentia, quamuis non interſit diuinis.*

15 *Diſtributiones quotidianæ vt diuidantur inter eos, qui interſunt Officio diuino certis horis, licèt non interſint omnibus, poteſt conſuetudine introduci.*

16 *Clerici recedentes à choro dum diuinum Officium canitur, poſſunt ſtante conſuetudine lucrari diſtributiones ſi id fieri contingat ob celebrandum Miſſam, vel Sacramentalem Confeſſionem.*

17 *Canonicus miſſus à Capitulo pro aliquo ſeruitio ipſius Eccleſiæ, ſeu capituli, vel abſens ob aliquam neceſſitatem, vel cauſam ipſi Eccleſiæ vtilem, poteſt ſtante conſuetudine percipere omnes fructus, & diſtributiones quotidianas.*

18 *Conſuetudo poteſt efficere vt quotidianæ diſtributiones debeantur abſentibus, qui non interſint Diuinis, in caſu quo de iure dubium eſt an abſentibus diſtributiones quotidianæ debeantur.*

NVLLI licet obtinenti in Cathedrali, aut Collegiata Eccleſia Dignitatẽ, Canonicatum, Præbendam, aut Portionem vigore cuiuſlibet ſtatuti, aut cõſuetudinis, vltra mẽ- 1

ses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, vt statuit *Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. non liceat*, auferendo ibi consuetudinem immemorialem, & statuta iurata non residendi Canonicos, vel Dignitates, nisi auctoritate Apost. confirmata essent, sic referunt Nicol. Garc. *de benef. p. 3. c. 2. n. 197. in 1. & 3. declarat.* Armendar. *in addit. ad recop. Nauarra l. 2. tit. 23. de residen. rub. An Canonici, vel aly habentes Dignitatem teneantur residere in suis Ecclesiis n. 21. & 23.*

2 Immemorialis igitur consuetudo non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, sicut attestantur resolutum Nic. Garc. *d. p. 3. c. 2. n. 197.* Armend *d. loco n. 20.* Ego ipse *de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 53. n. 115.* & me citato *in illo loco* Sanctar. *var. resol. q. 4. num. 33.* Decisio autem *S. Congr. Conc. in vna Lamacen. sub die 6. Septem. 1576.* ita se haber, *Congr. parua*, id est, *Illustriss. Cardinalium tantùm, censuit immemorialem esse sublatam per Conc. & statuta iurata nihil valere, & statuta auctoritate Apost. confirmata non esse sublata per Concil. sess. 24. c. 12. de refor.* refert Nicol. Garc. *d. n. 197. declar. 3.* & hinc *n. 199.* colligit obtinentes Canonicatus in Ecclesia Toletana, & in aliis Ecclesiis Hispaniæ non posse hodie excusari à residentia, licèt ante Concilium essent in consuetudine immemoriali non residendi, & *à n. 210.* resoluit obtinentes Dignitates teneri ad residentiam, etiamsi ante Concil. cum eis esset litigatum super residentia, & habuisset sententiam, & rem iudicatam, in fauorem; quia probauerunt immemorialem non residendi, nam cùm sententia illa, & res iudicata fundetur, & innitatur consuetudine immemoriali, non dat plus roboris, illi, quàm de se habet, sed solùm imponit finem liti, & sententia non dat ius, sed declarat competere ex illa consuetudine, *l. sicuti, § sed si quaratur, ff. si seruitus vindicetur.* Sic similiter *S. Congr. Conc. die 1. Iulij 1597. censuit decreto d. c. 12. vers. distributiones sublatam esse consuetudinem etiam immemorialem percipiendi distributiones in absentia.*

3 Non censetur tamen per Conc. *d. c. 12.* derogarum fundationibus, seu statutis à Sede Apost. confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione, non autem in forma communi, vt ex multis latè probat Nicol. Garc. *d. cap. 2. n. 214. cum seqq.*

4 In Collegiatis autem non insignibus potest excusare immemorialis consuetudo, si Ecclesiæ sint rurales prorsus destitutæ; aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam fuit um esset residere; aut in quibus adeò tenues redditus essent vt Canonicos aliunde non habentes vnde viuerent, alere non possent; & sufficit ad excludendam immemorabilem, quod aliqui Canonici resederint. Ita Nic. Garc. Armend. & Ego ipse *locis proximè citatis*, Sanctar. *d. q. n. 39.* vbi *q. 15.* latè agit quæ dicatur cōsuetudo immemorialis, & quā vim habeat: Piasec. *in praxi Episc. p. 2. c. 3. num. 10. in fine.*

5 His igitur casibus inualida erit cōsuetudo, *primò* si introductum sit, vt is, qui habet duos Canonicatus in diuersis Ecclesiis, percipiat distributiones in vtraque, cùm tamen in vna tantùm resideat, vt per Roch. *in c. fin. de consuet. sect. 5. n. 45.* Monet. *de distribut. quotid. par. 2. q. 12. n. 40.* Sanctarel. *var. resol. q. 10. n. 20.* me citato in hoc loco Trullench. *d. dub. 15. num. 10.*

6 *Secundò* quòd mortuo Beneficiario distributiones primi anni dentur eius hæredibus, sicut docent Ioan. Andr. *in c. vnic. de cleric. nō resid. l. 6. vbi* Anch. *n. 2.* Franch. *in princip. n. 2.* Azor. *instit. mor. part. 2. l. 7. c. 7 quæst. 5.* Cened. *pract. & Canon. quæst. l. 1. q. 1. n. 41.* Sanctarel. *d. q. 10. n. 21.* me citato in hoc loco Trullench. *d. l. 1. c. 8. dub. 15. n. 7.* Bonacin. *de Horis Canon. disp. 2. q. 5. punct. 6. n. 11.* vbi *n. 12.* ait consuetudine induci posse, vt fructus primi anni dentur hæredibus Canonici mortui; non enim decreto *Cōcil. sess. 24. de reform. c. 14.*

7 †nec Bulla Pij V. super hac eadem re edito comprehenduntur statuta de seruitio per annum vel aliquod tēpus, & nihil percipiēdo interim de massa grossa, nisi peracto integro dicto seruitio; vel quòd post obitum hæredibus debeatur, cùm sit potius differre, quàm auferre, vt ex sententia *Sacra Congr.* tradit Nicol. Garc. *de benefic par. 11. cap. 5. num. 138.*

8 *Tertiò*, quòd vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam siue Præbendam, amissis distributionibus quotidianis, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 329. in 1. declar.* Armendar. *d. loco num. 52.*

Quartò, quòd interessētes vna hora in vno mense ex nouem, fructus lucrentur, amissis distributionibus, adeò vt non interessentes omnibus horis in prædicto mense amittant illam ratam fructuum, quem amitterent in illis octo mēsibus singulis horis interessendo, Nicol. Garc *d. c. 2. n. 329.* Armend. *d. loco, n. 53.* vbi subdunt † tales non incidere in pœnam

9 decreti Concilij, quasi abfuissent vltra tres menses.

10 *Quintò*, vt Canonici, qui vna hebdomada intersint diuinis Officiis, possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint, ita Azor. *instit. moral. par. 2. l. 7. c. 7 q. 5.* Sanctarel. *d. q. 10. n. 23.* Marcel. Vulpe *in praxi fori Eccles. cap. 13. n. 7.* Sanch. *in Consil. moral. tom. 1. l. 2. c. 2. dub. 110. n. 7.* Machado *en su perfetto Confessor l. 4. p. 4. tract. 3. doc. 6.* me citato in hoc loco Garc *in sum. morali tract. 2. diffic. 9. dub. 4. n. 15.*

Sextò, vt certis assistentes Horis, vel temporibus

poribus, nihilominus totius diei lucrentur distributiones. Couar. *var. lib.3. cap.13. num.2.* Charond. *lib.9. resp. cap.74.* Anton. Fabric. *in praxi benefic. lib.2. tit.5. de præbendis num.36.* Poterit namque consuetudo longioris vacationis à seruitio Ecclesiæ reduci ad tempus præscriptum à *Concil. Trid.* vt censuit *S. Rituum Congregat. in vna Egitanien.23. Nouembris 1602.*

11 Valida tamen erit consuetudo in istis qui sequuntur casibus. *Primò*, vt quis in absentia quotidianas lucretur distributiones, si sciente,& patiente,ac tolerante Papa inducta fuerit,non verò illò tantùm conniuente,vt resoluunt Couar. *vari. lib.3. cap.13. num.5. in fine,* Duen. *regul.206. vers. limitta quintò.* Hoied. *de incompatib. benefic. par.1. cap.17. num.13.* Cened. *dict. quæst.1. num.24.* Aloys. Rice. *in collect. decis. collect.159.* Monet. *de distrib. quotid. par.2. q.12. numer.45. & 46.* Sanctarel *dict. quæst.10. num.16.*

12 *Secundò*, vt distributiones conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione redituum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum, vt docent Monet. *dict. par.2. q.11. n.46.* Cened. *d. q.1. n.68.* Sanctarel. *d. q.10. num.18.*

13 *Tertiò*, vt clericis senibus post septuagesimum annum dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non intersint; Monet. *d. par. 2. q.12. num.57.* Cened. *d. q.1. num.17.* Bonacin. *d. q.5. punct.6. num.16.* Sanctarel. *var. resol. q.8. num.14.*

14 *Quartò*, vt seruitium quadraginta annorum Ecclesię præstitum liberet Beneficiatum à residentia, itavt lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis ipse non interfit diuinis. Ita Cened. *par.3. collect.15. in fine, & dict. quæst.1. num.21. vers. sexto.* vbi tamen intelligit, dummodo Ecclesia ministrorum non patiatur defectum, & attestatur simile statutum, siue consuetudinem adesse in Ecclesia Metropolitana, & S. Mariæ de Pilari Cæsaraugustæ,& in Compostellana, Nicol. Garc. *dict. capite 2. num.344.* Monet. *dict. par.2. quæst.7. numer.21. & quæst.12. n.61. & quæstion.13. numer.41.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.298. numer.19.* Piasec. *in praxi Episcop. par.2. cap.3. numer.9. vers. de senio,* Bonacin *dict. quæst.5. punct.6. numer.15.* nouissimè Stephan. VVeyms *in 24. constit. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. specialiter innouatas, constit.11. num.20. in fine,* me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.1. cap.8. dub.15. num.8.* Ego ipse *dict. alleg.53. n.117.* me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. q.10. num.26.*

15 *Quintò*, vt distributiones quotidianæ diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis Horis, licèt non intersint omnibus, Duen. *regul.206. vers. limita secundò*, Hoied. *de incompatib. benefic. p.1. capite 17. numer.11.* Monet. *dict. par.2. quæstion.12. num.42. vers. limitatur.*

16 *Sextò*, vt clerici recedentes à Choro, dum diuinum Officium canitur, lucrentur distributiones, si id fieri contingat ob celebrandam Missam, vel sacramentalem Confessionem, vt per Monet *d. p.2. quæstion.11. à num. 48. vers. infertur. & à numer. 52. cum seqq.* Machin. *de sacram. Ordinis tract.3. p.2. capite 35. numero 9. in fine*, Latius *infra capite 25. num. vlt.*

17 *Septimò*, vt Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, vel absens ob aliquam necessitatem, vel causam ipsi Ecclesiæ vtilem, percipiat omnes fructus,& distributiones quotidianas, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.2. num. 362.* Armendar. *d. loco, num.73.* & resoluunt Nauar. *cons.8. numer. 4. de cleric. non resid.* Couar. *lib.3. var. cap.13. num.8. vers.8.* Hoied. *de incomp. benefic. p.1. cap.17. num.19. & p.2. cap.10. n.16.* Gutier. *Canon. lib.1. q.1. num.144.* Cened. *d. q.1. num.22.* vide inf. *cap.24. num.26. & 27.*

18 *Vltimò* poterit consuetudo efficere quòd quotidianę distributiones debeantur absentibus, qui nō intersint diuinis Officiis in eo casu, quo de iure dubium est an absentibus distributiones quotidianæ debeantur: etenim si contigerit aliquis casus, in quo iure Pontificio scripto non sit expeditum absentibus non deberi quotidianas distributiones, immo ex eodem iure sit ambiguum an debeantur, poterit consuetudo legitimè præscripta hanc ambiguitatem interpretari,& declarare, cùm nihil nouum, nec Iuri contrarium apertè fit per eam inductum. Ita Couar. *var. lib.3. c.13. num.3. vers. prima.*

CAPVT XXIV.

Canonici à Choro absentes quibus casibus lucrentur distributiones quotidianas?

SVMMARIVM.

1 *Auditores Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & distributiones beneficiorum suorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officiis.*

2 *Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia.*

3 *Collector generalis Cameræ Apost.*
Subcollectores,
Aduocati,
Procuratores,
Fiscales,
Notarij in causis spoliorum,
— *eorum officio durante lucrantur distributiones.*

4 *Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel reditus suæ Prabendæ non amittit distributiones quotidianas.*

5 *Archidiaconus durante visitatione non potest percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine.*

6 *Pœnitentiarius si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessiones etiam peccatorum venialium, & non reseruatorum, percipit distributiones quotidianas, dummodo intra Ecclesiam, non extra eam, etiam infirmorum Confessiones audiat.*

7 *Theologus, seu obtinens Prabendam Theologalem, diebus quibus legit, habendus est tanquam præsens in choro pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas.*

8 *Concilio generali Canonici interessentes, lucrantur distributiones quotidianas, quando tanquam Theologi, vel Canonistæ intersunt.*

9 *Distributiones quotidianas percipit Canonicus, qui à Capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, aut Ciuitatem.*

10 *Concilio Prouinciali, seu Synodali interessentes percipiunt distributiones quotidianas.*

11 *Animarum curæ incumbentes imminenti suæ Dignitati, vel Canonicatui, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, distributiones quotidianas lucrantur.*

12 *Distributiones quotidianas non percipiunt Canonici habentes curam animarum in aliis Ecclesiis, dum in eis resident, ac Sacramenta administrant.*

13 *Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis priuilegio potest percipere distributiones quotidianas.*

14 *Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopū ad eadem limina, distributiones quotidianas lucratur.*

15 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium non percipit distributiones, si consuetudo eum absentem non excusaret.*

16 *Vicarius Episcopi non lucratur distributiones quotidianas, si choro non intersit quando est Canonicus, etiamsi à tempore immemoriali obseruatum sit ut debeantur.*

17 *Vicarius Episcopi non abest ab Ecclesia, ubi est Canonicus, ex iusta causa, cùm soli Episcopo, & non Ecclesiæ deseruiat.*

18 *Obses datus ab Ecclesia, aut etiam represaliarum causa captus & detentus quotidianis distributionibus priuādus non est.*

19 *Distributiones quotidianas non amittit absens pro euidenti vtilitate Ecclesiæ, dummodo non sit ei constitutum salarium.*

20 *Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas.*

21 *Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur, si ea tempore diuini Officij expediat.*

22 *Canonicus, qui ad peragenda Ecclesiæ negotia citius discessit, quàm par est, aut regressum diutius distulit, quàm opus est, non potest distributiones percipere pro eo tempore quo citius discessit, aut diutius regressum distulit, si scienter hoc fecit.*

23 *Canonicus, qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidentem Ecclesiæ suæ vtilitatem, potest distributiones lucrari, quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus insumat.*

24 *Missa vniuersalis omnium redditaum Canonicorum tam ratione distributionum, quàm Prabendarum constituenda est, & contribuendum pro expensis, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, ab vnoquoque pro rata, quam quisque percipit ex tali massa.*

25 *Fructus, & distributiones debentur absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium sui beneficij.*

Absens ob aliquam iustam causam maximè ordinatam ad recitationem & cantum chori, & leuandi corpus gratia, percipit distributiones quotidianas.

26 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere censetur, nec hoc casu ad lucrandas distributiones, opus est licentia Episcopi.*

Absentes pro negotiis & vtilitate Ecclesiæ lucrantur distributiones, si consuetudine fuerit obtentum vt tales illos lucrentur.

27 *Infirmus qui personaliter diuinis Officis adesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, si cùm erat sanus consueuerat interesse diuinis Officiis, vt num. 36. etiamsi propria culpa in infirmitatem inciderit.*

28 *Debilis in cruribus, seu tibiis, si ad Ecclesiam*

se con

ſe conferre non poſſit quotidianns percipit diſtributiones.

29 *Canonicus nonagenarins, & ferè luminibus orbatns, choro non inſerniens pro præſente haberi mandatur.*

30 *Cnnonicus, qni lumen oculorum amiſit, & proteren Miſſas, & dininn Officia celebrnre non poteſt, diſtributiones quotidianas, & cætera emolumentn lucratur.*

31 *Pronifus de Canonicatu ſi capta poſſeſſione lumine orbetur, & non poßit promoueri ad Ordinem requiſitum, reputatur præſens quoad fructus ſed non tenetnr aſsiſtere in choro.*

32 *Medicinam ſumens Canonicus, aut ſi ſanguine mmuatur, percipit diſtributiones in abſentin.*

33 *Canouicus ſanitatis cauſa balnea, vel alium locum petens, percipit diſtributiones in abſentia.*

34 *Lepra, aut alio morbo contagioſo coactus Canonicus ab vrbe diſcedere, in abſentin diſtributiones quotidianas lucratur.*

37 *Senio ita confectus vt reſidere & intereſſe Diuinis non poßit, modò aliàs intereſſe conſueuerit, percipere debet quotidianas diſtributiones.*

38 *Diſtributiones quotidianas percipere poteſt abſens à choro, & etiam à Ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c.*

39 *Diſtributiones quotidianas percipere poteſt timens redire ad patrinm, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externnm.*

40 *Peſtis ob cauſam à ſua Eccleſia abſens poteſt percipere diſtributiones quotidianas, ſi probaretur ex antiqua conſuetudine diſtributiones dari ſolitas nbſentibus ex iuſta cauſa.*

41 *Canonico, qui ex cauſa peſtis abfuerit, nõ debẽtur quotidiana diſtributiones, niſi peſtis graſſetur, & probetur legitima cõſuetudo quòd diſtributiones huiuſmodi dari conſueuerint abſentibus ex iuſta cnuſn.*
Canonico querelato, & accuſato, nec non querelanti & accuſanti an debeantur diſtributiones quotidinnæ ſui Canonicatus, dum ob id reſidere non potuit. ibid.

42 *Carceratus iniuſtè lucratur diſtributiones quotidinnas ſi veniat abſoluendus.*

43 *Canonicus lucratur diſtributiones cùm per vim ab nliquo detinetur, & propterea non poteſt in ſua Eccleſia diuinis intereſſe Officiis.*

44 *Exulatus iniuſtè non debet amittere quotidianas diſtributiones.*

45 *Excommunicntus iniuſtè non amittit diſtributiones, qnotidianas, ſi ſolitus erat ante impedimentum excommnnicationis diuinis Officiis intereſſe.*

46 *Suſpenſus iniuſtè ab Officio, vel beneficio, non amittit diſtributiones.*

47 *Diſtributionibus non priuatur Cnnonicns qnando Eccleſia interdicitur, ſi non dedit cauſam interdicto, & ſolitus erat diuinis Officis intereſſe.*

48 *Eccleſia polluta exiſtente non debet Canonicus diſtributionibus priuari, ſi pollutionis huiuſmodi cauſam non dedit.*

49 *Priuato iniuſtè debentur fructus, & diſtributiones quotidianæ.*

50 *Ceſſatione à Diuinis durante Canonici diſtributiones quotidiauns non recipiunt ab Eccleſia.*

51 *Diſtributiones quotidianæ intelliguntur ſub nomine oblationum manualinm*, in cap. 2. de offic. Ord. lib. 6.

52 *Procuratores generales à ſtatn Eccleſiaſtico Regnorum Caſtellæ & Legionis deputati in abſentia diſtributiones quotidianas lucrantur.*

53 *Cleri, ſeu Status Eccleſiæ Regnorum Caſtellæ, & Legionis ad Congregationem vnum Capitularem de gremio mittere tenetnr qualibet Eccleſia Cathedralis.*

54 *Dignitates, & Canonici, qui à Capitulis ad Congregationem deſtinantur, debent eſſe proprietarij, & non coadiutores; nc in ſacris Ordinibus conſtituti.*

55 *Licentiam debet Canonicus dum abeſſe vult petere ab Epiſcopo, ſeu Capitulo ſi Sedes vacet.*

CAnonicus abſens, & in Eccleſia non reſidens, vt fructus, & diſtributiones lucretur, duo copulatiuè ſunt neceſſaria, videlicet iuſta cauſa abſentiæ, & licẽtia Ordinarij, iuxta gloſ. *verb. Prælatorum, in c. relatum, de cleric. non reſiden.* vbi Abb. *n.* 4. Seraph. *dec.* 1131. *& d.* 1132. *n.* 2. *&* 6. *p.* 2. Rot *deciſ.* 689. *n.* 1 *p.* 1. *recentiſſ &* alios *p.* 3. *recent.* vbi *n.* 5. dicit quòd quidquid eſſet dicendum, an requireretur licentia Capituli ex quo lis erat inter Decanum, & Capitulum, & ſic videtur illam fuiſſe denegaturum, tamen non propterea Decanus, de quo ibi, veniebat excuſandus, quin deberet obtinere licentiam ab Ordinario; quia licentia non debet haberi à Capitulo priuatiuè ad Ordinarium, & *n.* 6. ſubdit licentiam non eſſe petendam quando diſceſſus eſt neceſſarius, veluti quando Præbendaris impediretur reſidere facto Capituli, & priuarentur integris fructibus, & diſtributionibus, non ſic quando lis verteretur ſuper iure particulari beneficij, vel minima parte fructuum. Iuſtam autem cauſam abſentiæ habent infraſcripti, videlicet,

Adiutores Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & diſtributiones ſuorum beneficiorum in abſentia, ac ſi actualiter intereſſent diuinis Officiis

Officiis, ex Constit. Clementis VII. incip. *Conuenit sub dat. Non. August.* 1625. ita docent Læl. Zechi. *de Rep. Eccl. c.* 11. *n.* 2. Cened. *pract. & canon. q. l.* 1. *q.* 1. *n.* 63. Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p.* 3. *alleg.* 53. *n.* 155. & me citato *in illo loco* Sanctar. *var. resol. q.* 11. *n.* 1.

2 Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia in Fidei fauorem à Paul. III. & Pio V. sibi concesso, vt per Roj. *de priuileg. Inquisit. numer.* 420. *& in tract. de hæred. sing.* 96. Spin. *in speculo testam. glos.* 3. *princ. numer.* 78. Nicol. Garc. *de benef. parte* 3. *cap.* 2. *num.* 356. Cened. *in quæst. Canon. q.* 1. *num.* 28. Ceuall. *commun. q.* 585. *num.* 12. Diana *resol. moral. p.* 4. *tract.* 8. *resol.* 71. *in fine.* nouissimè Escobar. *de nobilitate & purit. probanda p.* 1. *q.* 4. § 6. *n.* 71. nouissimè etiam Marc. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 13. *n.* 23. Garcia *in summ. morali tract.* 2. *diffic.* 9. *dub. vltim. numer.* 2. Ego ipse *decis. alleg.* 53. *numer.* 156. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. quæst.* 11. *num.* 3. Semotis tamen priuilegiis minimè ius illis fuisse percipiendi distributiones quotidianas eo tempore, quo beneficiis non deseruiunt, referunt à *S. Congregat. Concil.* decisum Nicol Garc. *d. cap.* 2. *num.* 256. Armendar. *loco infrà citando, num.* 72. Verba autem declarationis sunt quæ sequuntur. *Congregatio Concilij iam dudum consulta respondit Inquisitoribus hæreticæ prauitatis minimè ius esse percipiendi distributiones quotidianas Canonicatuum, Dignatum, aut aliorum beneficiorum eo tempore, quo beneficiis prædictis non inseruiunt. Quam decisionem Inquisitores Hispaniarum veriti ne læderentur eorum priuilegia à diuersis Romanis Pontif. ad tempus concessa, & à fel. record. Gregorio XIV. prorogata, vt eis prædicto muneri vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Congregationem adierunt, illorùmque tenore exhibito declarari petierunt, eam decisionem ex Iure communi depromptam, ad eorum priuilegia nequaquam pertinere. Itaque Congreg. priuilegiorum exemplo diligenter inspecto iuri consentanea Inquisitores postulare censuit, atque adeò declarauit decisionem, à se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis, non habere locum vbi cum specialibus priuilegiis, aut indultis Apostol. Inquisitoribus, seu aliis sancti Officij ministris fuerit concessum, vt quotidianas distributiones quamtumuis absentes lucrentur; tunc enim priuilegia, & indulta huiusmodi, quæ ad tempus, pro quo fuerunt concessa, durent eo firmius esse custodienda quò præstantius, & vtilius est Christianæ Reip. Inquisitorum officium ad conseruationem, & propagationem Orthodoxæ Fidei constitutum*; ita die 6. Iunij 1594. Cardinali Toleto Sacra Congreg. significauit.

Non solùm Inquisitoribus contra hæreticam prauitatem, sed etiam Consultoribus, & procuratoribus in Romana Curia, & aliàs vbilibet residentibus, Secretariis, fiscalibus, Relatoribus, ac commissariis ad causas sancti Officij deputatis, & deputandis actu tamen inseruientibus, in Castellæ, Legionis, Aragonum, necnon Hispaniarum, & vtriusque Siciliæ Regnis existentibus concessum fuit per diuersos summos Pont. de quinquennio in quinquennium prorogātes ab Innocentio VIII. vsque ad Paulum V. *in sua constit.* incip. *Alias per nos accepto, sub die* 5. *Martij* 1610. ampliando ad vnum quinquennium, & ad aliud de nouo à fine illius incipiendum, vt durante hoc tempore omnes fructus, reddi-tus, & prouentus, quotidianas distributiones, & etiam quæ manualia nuncupantur, & anniuersaria ac alia emolumenta, & obuentiones quoruncunque beneficiorū Ecclesiasticorum ad præsens obtentorum, vel imposterum obtinendorum, etiamsi Canonicatus, & Præbendę, nō tamen Theologales, quibus actu deseruiri solent, Dignitates, Personatus, administrationes, vel Officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis, etiamsi post Pontificales maiores, vel in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi principales fuerint, dummodo beneficia ipsa, Parochiales Ecclesiæ, vel eorum perpetuæ Vicariæ, aut beneficia curam animarum habentia non existant, prædicti omnes Officiales, & ministri percipere, exigere, & leuare valeant, perinde acsi in eisdem Ecclesiis singulis diuinis tam diurnis quàm nocturnis horis, anniuersariis & processionibus, ac aliis Officiis interessent, etiamsi in illis primam residentiam personalem non fecerint, &c.

3 Collector generalis Cameræ Apostol. Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarij in causis spoliorum, & aliorum iurium dictæ Cameræ, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia, vt ex Constit. Sixti V. sub datum 8. *Maij* 1590. referunt Monet. *d. p.* 2. *quæst.* 11. *num.* 111. Sanctarel. *d. q.* 11. *num.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 175. Cened. *d. quæst.* 1. *numer.* 64. Marcel. Vulpe *d. c.* 13. *n.* 28.

4 Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ Præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cùm visitando prædicta iura, & loca, seruiat Ecclesiæ in re vtili; vt per Nicol. Garc. *dict. par.* 3. *cap.* 2. *numer.* 333. *cum seqq.* Azor. *institut. moral. part.* 2. *lib.* 7. *cap.* 7. *quæst.* 10. Monet. *d. quæst.* 11. *num.* 63. Cened. *d. quæst.* 1. *numer.* 36. Ego ipse *d. allegat.* 53. *numer.* 163. nouissimè Marcel. Vulpe *d. cap.* 13. *numer.* 29. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. quæst.* 11. *numer.* 9. Si verò non visitaret propriam Ecclesiam suæ diœcesis,

cessis, etiamsi illam visitatet ex officio & iure sibi competenti, tunc non poterit percipere distributiones, vt referunt decisum Monet. *d. q.11. num.63*. Cened. *d. q.1. n.36. & 74*. Nicol. Garc. *d. cap. 2. n.332*. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib.1. tit.6. de Visitat. n.81. & 108*. Sanctarel. *d. q.11. num.10*. Ego ipse
5 *d. allegat. 53. num. 126*. † Et hoc casu durante visitatione non potest Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sunt à fructibus Præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis causa à Concilio permissionis, vt resolutum attestantur Nic. Garc. *d. cap. 2. n. 332. in 2. dub*. & Armend. *d. l.6. de Visitat. num. 82*. aduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, nisi exiet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quia ea seruanda erit.

6 Pœnitentiarius si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessiones, percipit quotidianas distributiones, vt referunt decisum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 498. in 1. edit. aliàs resol. 389. num. 5. in 2. edit. & resol. 477. numer. 6*. Salazar. de Mandoça *in libello de institut. Canonic. Pœnitent. §.6*. Vgolin. *de officio Episcopi capite 19. num.6. vers. tertiò excipitur, & cap.33. num.5*. Monet. *de distribut. quotid. par.2. quæst.11. num. 64. cum seqq*. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.7. cap.6. numer.27*. Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib.3. q.74*. Nicol. Garc. *de benef. p.5. cap.4. numer.124. & seq*. Bonacin. *de horis Canon. q.5. punct.3. §.5*. nouissimè Stephan. VVeyms *in constit.24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit.11. n.23. pag.102*. Raguc. *de voce Canon, in Capitulo quæst. vlt. num.7*. me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.1. cap.8. dub.12. §.5*. Ego ipse *d. p.3. alleg. 53. n.160 & alleg. 55. n.30*. me citato *in hoc loco* Sanctarel. *var. resol. q.7. n.13*. Etiamsi audiat Confessiones peccatorum venialium, & non reseruatorum, ex Nic. Garc. *n.123*. Monet. *n.65*. & Sanctarel. *proximè cita tis locis*, dummodo tamen intra Ecclesiam, non verò extra etiam infirmorum Confessiones audiat, Nicol Garc. *in addit. ad d. par.5. c.4. n.125. in fine*, Ego ipse *dict. allegat. 55. n.32*. At Canonici quibus non incumbit vti Canonicis onus audiendi Confessiones, si pro his audiendis absit à Choro, non lucratur distributiones, ita Sacr. Congreg. Concil. *sub die 22. Iunij 1624*.

7 Theologus, seu obtinens Præbendam Theologalem, diebus quibus legit, habendus est tanquam præsens in Choro, non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & missa solemni, sed etiam pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas, ita declarante Gregorio XIII. decisum referunt Nicol. Garc. *d. c.2. num.118*. Aloys. Ricc. *in dict. praxi rerum fori Eccl. resol. 386. n.6. & resol. 389. n.6*. Nald. *verb. distributiones num.9*. Gonzal. *ad regul.8. Cancell. §.7. ad proœm. n.180*. Armend. *d. tit. de residentia Canonicorum n.68*. Monet. *d. p.2. q.10. num.27. & q.11. n.75*. Bonacin. *d. q.5. puncto 3. §6*. Ego ipse *d. par.3. alleg.56. n.8*. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. q.11. n.15*. Cened. *d. q.1. n.66*. Sanch. *in Consil. mor. p.1. l.2. dub.95. n.5*. me citato in hoc loco Trull. *d. l.1. c.8. d.12. §.6*.

8 Concilio generali interessentes lucrantur distributiones quotidianas, vt resoluit Cosm. *in pragm. Sanction. tit. de collat. §.1. gloss. nihil, in fine*, Iacobat. *de Concil. l.5. art.6. ad fin*. Rebuff. *in praxi part. 3. tit. de dispensat. de non resid. n. 34*. Salzed. ad Bernard. *in practic. cap.52. litt. C, vers. quartus casus*, Cened. *d. q.1. n.67*. Ego ipse *dict. allegat. 53. n. 158*. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. q. 11. num.7*. me citato in hoc loco Trullench. *d. l.1. c.8. dub.12. n.7*. Garc. *in sum. moral. tract.2. diffic.9. dub.8. n.31*. Sed contrà tenet Monet. *d. p. 2. q.11. n.90*. quia isti non absunt causa vtilitatis Ecclesiæ vniuersalis; in eo tamen omnes conueniunt Canonicum non esse priuandum distributionibus quando tamquam Theologus, vel Canonista Concilio generali interest missus à suo Capitulo, vt ibi intersit nomine Capituli, quia tunc abesset in vtilitatē suæ Ecclesiæ, & eius rem vtiliter gerere censeretur, Cened. *n.67. vers. aduerte*, Monet. *n.19*. Sanctarel. *n.7. in fine*. Ego ipse *n. 158. proximè citatis locis*. † Sicut etiam
9 posset percipere distributiones si à Capitulo gratulationis causa mitteretur ad Pontificem, vel Principem, vel Ciuitatem, quia tunc abesset causa suæ Ecclesiæ, ita Monet. *d. q.11. n.92*. & Sanctarel. *d. q.11. n.8*.

10 Concilio Prouinciali, vel Synodali interessentes distributiones quotidianas percipiunt, vt resoluunt Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 52. litt. C, vers. idemque pari ratione*. Vgolin. *de potest. Episcopi p. 1. c. 19. §. 2. n. 6. vers. primò excipitur*. Cened. *d. q. 1. numer. 67. vers. idem pari ratione*, & *num. 73*. extendit ad iudices, in Concil. Prouinciali designatos Sanctarel. *d. q. 11. numer. 22. & q. 10. numer. 17. in princip*. Barthol à S. Fausto *d. lib. 3. quæst. 52*. Easdem quoque lucratur ille, qui causa suæ Ecclesiæ propriæ, cui adscriptus est à Capitulo missus in aliquo publico munere, putà Magistratus, si Ecclesia haberet iurisdictionem, vel saltem causa legationis ad Papam, vel Principem, abesset, Monet. *d. p. 2. q. 11. ex num. 91*. Cened. *q. 1. num. 67*.

11 Animarum curæ incumbentes imminenti suæ Dignitati, vel Canonicatui, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi,

cendi, quæ ſpectant ad ipſam curam, diſtributiones quotidianas lucrantur, & tanquã præſentes in Choro habentur, vt referunt deciſum Franc. Leo *in theſauro fori Eccleſ. p. 3. c. 2. n. 24.* Aloyſ. Ricc. *d. reſol. 389. n. 4.* Raguc. *de voce Canon. in Capitulo q. vlt. n. 6.* Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 335.* Armend. *d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de reſidentia Canon. n. 58.* Cened. *d. q. 1. num. 75.* Zerol *in praxi Epiſc. p. 1. verb. diſtributiones num. 3. verſ. ſecundò debentur*, Læl. Zech. *de Repub. Eccleſ. cap. 24. numer. 6.* Barthol. à S. Fauſto *d. l. 3. q. 76* Stephan. VVeyms *d. conſt. 11. numer. 21. in princ.* Bonacin. *d. q. 5. puncto 3. § 7.* Ego ipſe *d. alleg. 53. num. 127.* & me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. quæſt. 11. num. 11.*

12 † Marchin. *de ſucramen. Ordinis tract. 3. p. 2. cap. 35. ſub num. 9. verſ. idem dicendum*, nouiſſimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccleſ. c. 13. n.* 18 me citato in hoc loco & in aliis Trullench. *d. lib. 1. c. 8. dub. 12 §. 7.* Vnde *Sacra Congr. Cardinalium, negotiis Epiſcoporum, & Regularium Præpoſitorum in vna Landen. 24. Nouembris 1617. cenſuit Canonicum à Choro abſentem occaſione ſeruitij, curæ eius Canonicatui annexæ, quotidianas diſtributiones lucrari, tanquam ſi eſſet præſens, ideóque Epiſcopum curam animarum eidem Canonico auferre, & Manſionario ſibi, eiúſque ſucceſſoribus beneuiſo conferre non debere.* At ſi haberent curam animarum in aliis Eccleſiis dum in eis reſiderẽt, ac Sacramenta adminiſtrant, non poſſunt percipere diſtributiones, quas perciperent ſi in Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata, in qua habent Canonicatus, vel Dignitates, reſiderent, vt reſoluunt Monet. *d. par. 2. q. 11. num. 69.* Sanctarel. *d. q. 11. num. 13.* Barthol. à S. Fauſto *d. lib. 3. q. 76.*

13 Canonicus ab Eccleſia, cui eſt adſtrictus, abſens ex Pontificis priuilegio, poteſt percipere diſtributiones quotidianas, vt reſoluunt Gemin. *n. 4.* & Franc. *n. 3. in c. vnic. de cleric. non reſid. lib. 6.* Cened. *d. q. 1. n. 26.* Sanctar. *var. reſol. q. 10. n. 1.* Barthol. à S. Fauſto *d. lib. 3. q. 83.* Garc. *d. tract. 2 diffic. 9. dub. vlt. num. 4.* Priuilegium enim non reſidendi in aliquo Canonicatu à ſummo Pontifice conceſſum, idem operatur acſi Canonicus verè reſederit, ſecundùm tex. *in cap. cùm dilectus 14. cap. ad audientiam, de cleric. non reſid.* Pelaez *de maior. p. 1. q. 51. n 67.* nouiſſimè Eſcobar. *de purit. & nobilit. proban. p. 1. q. 4. §. 5. n. 7.* Epiſcopus verò non poteſt aliquem excuſare à reſidentia in Choro niſi iuxta diſpoſitionem *d. cap. vnici*, vt referunt deciſum Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 407.* Armendar. *d. loco num 84.*

14 Canonicus miſſus à ſuo Epiſcopo ad viſitanda limina Apoſtolorum eius nomine; vel comitans ipſum Epiſcopum ad eadem limina ex conſt. Sixti V. diſtributiones quotidianas lucratur, vt per Aloyſ. Ricc. *in d. praxi deciſ. 498. in 1. edit. aliàs reſol. 389. n. 3. in 2. edit.* Nic. Garc. *d. c. 2. n. 349.* Monet. *d. p. 2. q. 8. n. 28.* Armendar. *vbi ſup. n. 62.* Franc. Leo *d. c. 2. n. 23.* Barthol. à S. Fauſtu *d. l. 3. q. 51.* Gauant. *in enchirid. Epiſc. verbo Canonicorum diſtributiones numero 16.* me citato Garcia *in ſum. morali tract. 2. diffic. 9. dub. 8. n. 9.* nouiſſimè [illegible] Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccleſ. c. 13. n. 27.* [illegible] ipſe *d. alleg. 53. n. 159.* me citato *in illo loco* Sanctarel *d. q. 11. n. 14.* vbi in fine cum Garc. ſubdit idem eſſe dicendum in aliis Præbendatis, licèt non ſint de Capitulo.

15 Canonicus Eccleſiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium generalem, Officialem, & Viſitatorem, non amittit diſtributiones ſi abſit à Choro, quamuis ob huiuſmodi officia ei ſalarium aſſignetur, vt reſoluunt Cened. *d. q. 1. n. 72.* Sanctarel. *d. q. 11. n. 18.* Barthol. à S. Fauſto *de horis Canon. lib. 3. q 68.* Verùm huiuſmodi quotidianas diſtributiones illum non percipere, præcipuè vbi conſuetudo eum abſentem non excuſaret, meliùs reſoluunt Monet. *dict. par. 2. q. 11. num 83.* Quarant. *verb. Capitulum Sede vac. n. 8. in fine*, nouiſſimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccleſ. cap. 13. num. 16.* Ego ipſe *d. par. 3. alleg. 54. num 166.*

16 Canonico, qui munere Vicarij Epiſcopi fungitur, non deberi quotidianas diſtributiones, ſi Horis Canonicis non interſit, etiam ſi à tempore immemoriali obſeruatum ſit vt debeantur, reſoluit Garcia *d. dub. vlt. n. 8.* refert deciſum Nicol. Garc. *In addit. ad ſuum tr. de benef. p. 3. c. 2. n. 348.* & Barthol. à S. Fauſto *d. l. 3 q. 69.* & cenſuit *S. Congr. Conc. in vna Bitteclen. 18. Decembris 1627.* Ratio eſt, quia

17 † non abeſt ex iuſta cauſa, cùm Vicarius deſeruiat ſoli Epiſcopo, & non Eccleſiæ, vt inquit Rot. *deciſ. 222. n. 5. p. 2. diuerſ.*

18 Obſes datus ab Eccleſia, aut etiam repræſaliarum cauſa captus, & detentus, diſtributionibus quotidianis priuandus non eſt, vt reſoluunt Cened. *d. lib. 1. q. 1. n. 21. verſ. Octauus caſus.* Monet. *d. p. 2. q. 5. n. 56. cum ſeqq.* quem refero Ego ipſe *d. alleg. 53. num. 165.* me citato Trullench *d. c. 8 dub. 12. n. 14.* & de vi detento, aut prohibito ad Eccleſiã accedere, Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. tom. 4. c. 591. n. 36.* vbi *n. 38.* de expulſo, præſertim ſine ſua culpa, & citat Calderin. *conſ. 17. de præbend.* idem tenet Vgolin. *de poteſt. Epiſcopi p. 1. cap. 19. § 2. n. 6. verſ. excipitur tamen.*

19 Abſens pro euidenti vtilitate Eccleſiæ diſtributiones quotidianas non amittit, præcipuè ſtante conſuetudine, quòd Canonicus miſſus à Capitulo pro aliquo ſeruitio ipſius Eccleſiæ, ſeu Capituli percipiat omnes fructus, & quotidianas diſtributiones, vt per *cap. vnic. de cleric. non reſid lib. 6.* tenent Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 1. num. 148.* & Antou. Fabric. *d. lib.*

*d.lib.2.tit.5.de præben.num.*40. vbi ait iustam absentiæ causam ad lucrandas distributiones esse vtilitatem Ecclesiæ, qualis est prosecutio litium, & procuratio communium negotiorum, Chopin. *lib.2. monast. tit.3. num.15.* Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori Eccl. resol.* 389. *in.2. edit.* Stephan. VVeyms *d. constit.* 11. *num.*21. Vgolin. *p.1. cap.*19. §.2. *vers.*4. Seraphin. *decis.* 1239. *par.2.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num.* 362. Armend. *d loco numer.*73. *&* 95. Barthol. à S. Fausto *d. lib.3. q.*48. vbi intelligit si aliàs choro interesse solebat, & abest in euidentem suæ Ecclesiæ vtilitatem, hoc est, manifestam; Maynard. *Tholos. decis.* 16. *&* 45. *par.1.* Aloys. Ricc. *p.6. collect.*2444. *vers. nota* 25. *& collect.* 2451. *vers. & quando Canonici*, Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.*171. & censuit *Sacra Congr. Concilij* 31. *Ianuarij* 1603. vbi intelligit, *dummodo non sit ei constitutum salarium.*

20 Et quòd Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas, censuit *Sacra Rituum Congreg. in Saonen.* 21. *Augusti* 1604. & resoluunt Nau. *cons.*8. *de cleric. non resid.* nouissimè Marcel. Vulpe. *in praxi iudic. fori Eccles. cap.*13. *num.*17. Et † Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur si ea tempore diuini Officij expediat; modò ex Capituli mandato non teneretur negotia illa extra tempus diuinorum Officiorum peragere, quia hic videtur abesse ob vtilitatem Ecclesiæ; tùm quia iure suo vti videtur dum illius negotiorum expeditionẽ ad tempus vsque diuinorum Officiorum differt. Ita Bonacin. *de Horis Canon. disp.2.q.5. puncto* 3. Barthol. à S. Fausto *d. lib.3. quæst.56 & q.57.*

21 (margin)

22 resoluit † Canonicum, qui ad peragenda Ecclesiæ negotia citius discessit, quàm par est, aut regressum diutius distulit, quàm opus est, non posse distributiones percipere pro eo tempore, quo citiùs discessit, aut diutiùs regressum distulit, si scienter hoc fecit, secus si bona fide, putans negotium tunc temporis

23 tractandum esse, & *q.*58. tenet † Canonicum, qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidentẽ Ecclesiæ suæ vtilitatem, posse distributiones lucrari, quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus insumat, in quo cæteri Canonici diuinis Officiis assistunt, modò illæ recreationes non fuerint in causa, vt citiùs suscepta negotia non expediret; quia tunc non se haberent accidentaliter ad principalem causam absentiæ, sed ipsæ essent absentiæ causa, Seraphin. *decis.* 1015. *num.2.* vbi dicit quòd accessus & regressus pro aliquo negotio est ita priuilegiatus, sicut & ipsum negotium.

24 An expensæ, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, & tuenda iura Ecclesiæ, extrahendæ sint à communi massa, seu potiùs ex Præbendis cuiusque particularis Canonici, & pro qua rata, an æqualiter, seu potiùs pro virili, cùm aliquæ Præbendæ sint pingues, aliæ verò tenues? *Sacra Congreg. Concilij die* 15. *Aprilis* 1628. iuxta decretum *Sacr. Congr. Episcop.* censuit *esse constituendam massam vniuersalem omnium reddit.uum Canonicorum tam ratione distributionum, quàm Præbendarum, & contribuendum ab vnoquoque pro rata, quam quisque percipit ex tali massa*, &c. Et quod Canonicus nouiter electus etiam post expensas factas in lite, teneatur ad contribuendũ in eis, resoluunt Calderin. *cons.*21. *vers. & ad onus, sub tit de præb.* latè Alex. *Trentacinq. cons.*27. *per tot. vol.2.*

Expensarum condemnatio facta in lite contra Canonicos, & alias Dignitates nunquid exequi possit contra eorum successores? Vide Rot. *decis.* 705. *part.* 1. *recentissimar. & decis.*614. *num.*4. *ead. p.*1. alias *p.3. recentior.* Quid autem si Capitulum agitat contra Portionarios, an expensæ sint detrahẽdæ ex bursa cum eisdẽ Portionariis & alias participantibus communi? Negatiua pars est sequenda, quia nemo debet aduersario suo contra seipsum facere sumptus litis, Bald. *in l. Imperatores num.* 1. vbi Dyn. *ff. de tutel. & ration. distrah.* Alberic. *num.*2. notat per illum text. quòd si rusticus litigat cum communitate, & imponitur collecta pro expensis litis, ipse non tenetur contribuere; & in puncto de Canonicis litigãtibus cum Portionariis quòd expensæ litis non debeant extrahi ex massa communi, fuit resolutum *in causa Seguntina expensarum* 12. *Iunij* 1606. coram *Litta*, *& in Cæsaraugustana distributionum* 9. *Decembris* 1630. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, impressa nouissimè *part .5. recent. decis.* 413. vbi *à num.* 8. contrariis respondet: refert nouissimè Theodos. de Rube. *singular. Rotæ tom.2. part.2. circa stylum*, *verb. beneficium* §.6. quòd Rota semper sequuta fuit illam distinctionem in materia quando beneficiatus litigat cum Ecclesia an teneatur ad contributionem expensarum; quòd aut lis respicit vtilitatem & interesse Ecclesiæ, & tunc fieri debet expensis cõmunibus Ecclesiæ, & per consequens ex bursa communi; aut nullum versatur interesse Ecclesiæ, sed potiùs priuatum personarum, & tunc expensæ non sunt faciendæ de communi: Rota *decis.* 138. *num.*1. *part.*1. *recentior.* Beltramin. *in annot. ad Gregor. XV. decis.*263. *num.*7. *lit. A*, Hinc quando beneficiati litigant singuli constituentes Collegium; illi, qui nolunt liti-

gare, non cogatur contribuere. Seraph. *decis.* 1012. *n.* 2. vbi *n.* 4. subdit bene verum esse quòd si litigantes obtinerent victoriam, quæ prodesset non litigantibus, & ipsi vellent beneficio victoriæ vti tenerentur hoc casu ad expensas factas pro eorum rata.

25 Absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione sui beneficij, debentur fructus, & distributiones, vt fuit tentum in Rota coram Seraph. *decis.* 1098. *n.* 5. quia ibi Capitulum denegabat Canonico prætextu excõmunicationis omnes fructus, & distributiones, ideo Rota censuit eum, quamuis accessisset ad Curiam pro recuperatione dictorum fructuum & distributionum, habendum pro præsenti, refert ead. Rota *dec.* 689 *n* 3. *p.* 1. *recentiss.* alias *p.* 3. *recent.* & *in Asten. fructuum* 15. *Martij* 1613. coram *bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, & in Calaguritana fructuũ distributionum* 26. *Martij* 1614. coram *bonæ mem. Vbaldo sen.* Maynard. *Tholos. decis.* 16. *lib.* 1. Bottel. *in summ. decis. tom.* 1. *tit.* 29. *n.* 43. Gutier. *canon. lib.* 1. *c.* 1. *num.* 145. Cened. *d. q.* 1. *n.* 22. Ego ipse *d. alleg.* 53. *numer.* 172. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *quæst.* 52. *num.* 1. & *Sacra Congregat. Concilij* teste Nicol Garc. *in addit. ad tract. de benef. part.* 3. *cap.* 2. *numer.* 49. censuit quòd *absentia iustam causam censetur habere, qui super iuribus Ecclesiæ suæ litigat*, & consuluit Nau. *cons.* 14. *de cleric. non resident. in nouis*, quòd

26 † Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere censetur; ad hanc tamen residentiam videtur secundùm eum necessaria sui Prælati, vel Papæ licentia, seu scientia, ad hoc vt fructus iustè interim lucrari possit, ex *Concil. Trident. sess.* 23. *de reform. cap.* 1. vbi decernitur non licere abesse absque licentia Episcopi, & causa priùs cognita, & probata. Propterea que licèt causa studij lex permittat abesse, *cap. relatum, de cleric. non resident.* tamen causa hæc debet per Episcopum cognosci, & ab eo licentia impetrari, vt docent gloss. *verb. Prælatorum in cap. relatum, de cleric. non resident.* Maiol. *de irregul. lib.* 3. *cap.* 5. *sub num.* 11. *ad fin. vers. ista tamen causa* Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 75. 87. & 88. Mandos. *de signatura gratiæ* §. *indultum, de præcip. fructibus in absentia, vers. contrarium concluserunt*, Lotter. *d. lib.* 3. *q.* 27. *num.* 194. Sed mihi dicendum videtur ad lucrandas in hoc casu distributiones non opus esse licentia Episcopi; ratio est, quia *in cap. vnic. de cleric non resident.* absolutè conceduntur distributiones absentibus in euidentem Ecclesiæ vtilitatem, & *Concil. Trident. d. cap.* 1. non loquitur de Canonicis, sed de Episcopis, & animarum Curatoribus, Carol. Macign. *de Horis Canon. cap.* 68. *num.* 14. & Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *q.* 59. Aloys. Riccius *in collect.* 2437. *part.* 6. Et quamuis videatur hoc priuilegium concedi Canonico absenti pro negotiis suis, per text. *in cap. præsentium* 7. *quæst.* 1. vbi text. considerat pro iustitia licentiæ causam hanc ibi, *pro quibusdam se suis ordinandis negotiis relaxatum*; tamen hoc intelligitur de negotio implicante vtilitatem Ecclesiæ, vel beneficij, de cuius agitur residentia, vel ex persona propria ipsius beneficiati, vel ex natura rei, veluti si sibi moueatur lis super iuribus sui beneficij, vt est text. *in cap. ex parte il* 2. *de cleric. non resident.* ita vt si lis non tangat statum personæ ipsius, vel beneficij, sed sit super alia re, vel etiam super alio beneficio, tunc causa non reputatur iusta pro absentia ab Ecclesia, vel beneficio residentiam exigente, prout distinxit Rota *in Asten. fructuum* 15. *Martij* 1613. coram *bonæ mem. Patriarcha Manzanedo*, & *Calaguritana* 22. *Iunij* 1615. coram *Vbaldo sen.* in qua non fuit habita pro iusta causa absentiæ lis super præeminentiis, vel super anniuersariis; reputantur enim causæ leues, quæ possunt absque residentiæ præiudicio tractari per procuratorem, Seraph. *decis.* 1131 *n.* 4.

Hinc Gutier. *d. cap.* 1. *à numer.* 145. extendit priuilegium hoc, de quo suprà *num.* 25. *in princ.* ad absentes ab Ecclesia per excommunicationem pro causa & iuris defensione, & in vtilitatẽ ipsius Ecclesiæ; contingit enim sæpissimè quòd Episcopi, siue alij Prælati, vel iudices delegati Apost. excommunicant Capitulũ, vel Canonicos singulos pro causis, vel præeminentiis suarum Ecclesiarum; vel pro debito aliquo Capituli, si hoc fiat iniustè, non est dubium nisi quòd lucrantur fructus, & distributiones, per supradicta *num.* 45. Si verò iustè, adhuc idem probat Gutier. *citato loco* quousque cõuincantur iuridicè, quia pro vtilitate, & defensione iuris suæ Ecclesiæ id patitur, existimans iustam causam fouere, & *n.* 148. idem dicit si aliquis Canonicus, vel alius beneficiatus ob seruitium sui Episcopi, nempè existens suus Prouisor, & Vicarius generalis Episcopatus, ob eam causam, vel ob defensionem iurisdictionis Episcopalis excommunicatur à Metropolitano, vel alio iudice Apost. siue iustè, siue iniustè, & *num.* 150. subdit idem esse dicendum à fortiori in Prouisoribus, & Vicariis generalibus à Capitulo Sede vacante deputatis excommunicatis ratione officij, cùm ob causam suæ Ecclesiæ, cuius est, iurisdictio, sint excommunicati, quæ omnia breuiter tangit Cened. *d. q.* 1. *n.* 56. Sed Gutier. *n.* 151. extendit ad Canonicum, vel alium beneficiatum, qui acceptauit iurisdictionẽ aliquam Apost. sibi delegatam, vel commissam, & ob eam causam excõmunicatur iustè, vel iniustè; nam cùm huiusmodi causæ non committatur nisi personis istis ecclesiasticis, præcipuè

cipuè indicibus in Synodo Prouinciali deputatis, & per hoc seruire videantur Ecclesiæ vniuersali, hoc est, Romanæ, à qua iurisdictio præfata emanat, meritò fructus & distributiones ex consuetudine lucrantur.

27 Infirmus, qui personaliter diuinis Officiis adesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, probat c. 1. de cler. non resid. lib. 6. resoluunt Cou. lib. 3. var. c. 13. n. 8. v. septimo, Nau. cons. 4. n. 3. de cler. non resid. & de horis Can. c. 11. n. 10. Selu. de ben. p. 4. q. 6. n. 9. Fusc. de visit. lib. 1. c. 15. n. 25. v. & infirmo, & c. 20. n. 26. Thom. Act. in tr. de infirm. p. 1. cap. 50. n. 25. Hoied. de incompat. ben. p. 1. c. 17. n. 15. Ludou. Gom. in reg. de infirm. resig. q. 9. v. 47. Gutier. Can. lib. 1. c. 1 n. 140. Spin. in speculo testam. glos. 9. princ. n. 30. Fr. Leo in thesauro fori eccl. p. 3. c. 2. n. 2. Ant. Fabr. in praxi benef. lib. 2. tit. 5. de præb. n. 39. Cened. Can. lib. 1. q. 1. n. 7. Steph. VVeyms d. const. 11. n. 18. & 19. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 27. à n. 133. nouissimè Marc. Vulpe in praxi indic. fori eccl. c. 13. n. 19. Piasec. in praxi Episc. p. 2. c. 3. n. 9. vers. infirmus, Car. de Grass. de effect. cler. effect. 1. n. 1172. Vgol. de offic. Episc. c. 19. §. 2. n. 6. v. excipitur, Azor. inst. moral. p. 2. lib. 7. c. 7. q. 10. Nic. Garc. d. p. 3. c. 2. n. 363. Mon. d. p. 2. q. 5. n 48. & q. 6. à n. 1. Bart. à S. Faust. de Horis Canonicis, lib. 3. q. 26. Armend. d. rub. de resid. Canon. n. 75 Raguc. d. q. vlt. n. 8. Ego ipse d. alleg. 53. n. 166. me citato in illo loco Sanctar. var. res. q. 8. à princ. Bonac. de Horis Can. disp. 2. q. 5. punct. 1. me citato in hoc loco Machado en su perfetto Confessor. lib. 4. p. 4. tract. 4. docum. 1. n. 1.

Amplia procedere in coadiuto infirmo, qui lucratur distributiones, & habetur tanquam præsens tempore suæ infirmitatis, etiamsi coadiutor eo tempore non inseruiat, vt docent Nau cons. 2. de cler. ægrot. Gonz. ad reg. 8. Canc. glos. 5. §. 9. n. 116. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 63. Trullenc. in exposit. Decal. lib. 1. c. 8. dub. 6. n. 5. vbi limitat.

Quæ autem infirmitas dicatur talis ad hunc effectum, videtur iudicis arbitrio relinqui, secundùm Hoied. de incomp. benef. p. 1. cap. 17. n. 16. Menoch. de arb. casu 60. itavt inspiciatur an infirmitas sit talis, quæ causet damnũ, vel aggrauet morbum, si infirmus exeat à domo, vt intersit Diuinis, Zerol. in praxi Episc. p. 1. §. distributiones, n. 3. v. hoc fallit. Monet. d. p. 2. q. 6. 28 n. 9. Cened. d. q. 1. n. 7. v. mihi tamen. Veluti † si ad Ecclesiam se conferre non possit, quia est debilis in cruribus, seu tibiis, Menoch. de arb. casu 60. n. 14. & seq. Monet. d. q. 6. n. 16. & Cen. 29 d. q. 1. n 13. Bart. à S. Faust. d. l. 3. q. 31. † Vel cæcus, Monet. num. 16. & Cened. 13. dictis locis, Aloys. Ricc. in praxi aurea res. 397. Canonicus Iulianus de Sanctis, cùm ob id quòd vt nonagenarius, & ferè luminibus orbatus choro nõ inseruiret, per cæteros Canonicos quotidianis distributionibus priuatus extitisset, Sacr. Cong. Episcoporum, & Regularium negotiis propositæ pro opportuno iuris remedio sibi prouideri supplicauit, vnde eadem Sacr. Congr. prædictum Iulianum pro præsente haberi mandauit, in vna Alatren. de mense Aprilis 1619. & nouissimè S. Cong. Conc. sub die 20. Iuly 1629. censuit † Canonicum, qui 30 lumen oculorum amisit, & propterea Missas, & diuina Officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucrari, perinde acsi Diuinis interesset, & antea in eadem, sub die 11. Augusti 1618. fuerat resolutum † prouisum de Canonicatu si capta possessione 31 lumine orbetur & non possit promoueri ad Ordinem requisitum, reputari præsentem quoad fructus, sed non teneri assistere in choro. Vel podagra laborat, Monet. n. 18. & Cened. n. 13. dictis locis. Vel quia † medicinam sumit, aut sangui- 32 ne minuitur, Iacob. de Graff. in aureis dec. p. 2. lib. 3. c. 15. n. 10. Monet. d. p. 2. q. 6. n. 8. Cened. d. q. 1. n. 7. Trullench. d. lib. 1. c. 8. d. 9 n. 2. Bart. à S. Faust d. lib. 3. q. 30. Ego ipse d. alleg. 53. n. 169. me citato Sanctar. d. q. 8. n. 4. Vel quia † sanita- 33 tis causa ad balnea, vel alium locum iret, Monet. d. q. 6. n. 10. Cened. d. q. 1. n. 11. Sanctar. d. q. 8. n. 4. Ego ipse d. alleg. 53. n. 169. Vel quia † 34 lepra, aut alio morbo contagioso cogitur ab vrbe discedere, Monet. d. q. 6. n. 11. Cened. d. q. 1. n. 12. Aloys. Ricc. in praxi aurea res. 444. Cast. Palao tom. 2. disp. 3. punct. 9. §. 2. à n. 1. Trullench. citato loco Ego ipse d. alleg. 53. n. 170. me citato Sanctar. d. q. 8. n. 5.

35 His omnibus infirmitatibus detenti possunt distributiones quotidianas percipere, quãuis propria culpa in eas inciderint, Azor. d. c. 7. q. 11. Perr. Nau. de rest. lib. 6. cap. 2. dub. 4. n. 239. Garc. de ben. p. 3. c. 2. num. 363. Macign. de Horis Can. c. 71. n. 58. Nald. in sum. verb. distrib. n. 11. Bart. à S. Faust. d. lib. 3. q. 28. Monet. d. q. 6. n. 12. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. distribution. §. 3. ver. 6. nouissimè Marc. Vulpe in praxi ind. for. Eccl. c. 13 n. 20. Gutier. d. c. 1. n. 138. Cened. d. q. 1. n. 8. Sanctar. in cons. mor. lib. 2. c. 2. dub. 91. Machado d. lib. 4. p. 4. tr. 4. docum. 1. n. 4. Lotter. d. lib. 3. q. 27. n. 136. Ego ipse d. alleg. 53. n. 168. & me citato Sanctar. d. q. 8. n. 6.

36 Intellige † si cùm erat sanus consueuerat interesse diuinis Officiis, itavt infirmitas fuisset immediata causa non interessendi, aliàs secus. Ita Guttier d. lib. 1. Can. c. 1. n. 138. vers. attamen, vbi intelligit quando ægritudo fuit causa absentiæ, quia infirmus solitus erat tẽpore rectæ valetudinis officiis diuinis interesse, aliàs secus, & n. 139. vbi eum Cou. etiam intelligit, vbi infirmus est præsens in loco vbi est Ecclesia, secus si ab illo absit, Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 33 n. 6. Sanch. in consil. mor. lib. 2. c. 2. dub 90. n. 2. Machado en su perfetto Confessor lib. 4. p. 4. tr. 4. docum. 1. n. 2. & 8. Barth. à S. Fausto d. lib. 3. q. 27. Monet. d. q. 6. n. 21. Azor d. c. 7. q. 11. Vasq. in opusc. de benef. c. 4. dub. 3. Ma-

cign. *de horis Can. c.71. n.56.* Cened. *d. q. 1. n.9. & 10.* Ego ipse *d. alleg.53. n.167.* me citato *in illo loco* Sanctar. *d. q. 8. n.8.* Ioan. Valer. *de differ. inter vtrumque forum. verb. Horæ Canon. diff.2.*

37 Senio ita confectus, vt residere, & interesse Diuinis nõ possit, modò aliàs interesse cõsueuerit percipere debet quotidianas distributiones, sicut resoluũt, decisũmque referũt Azor. *d. lib.7. c.7. q.12.* Fr. Leo *d. c.2. n.17.* Monet. *d. p. 2. q.7.* Armend. *d. loco n.73.* Steph. VVeyms *d. consil.11. n.20.* Cened. *d. q.1. n.15.* Bart. à S. Faust. *d. lib.3. q.34.* Marc. Vulpe *d. c.13. n.22.* Aloys. Ricc. *d. resolut.389. n.7.* me citato in hoc loco Machad. *d. lib.4. p.4. tr.4. docum.1. n.5.* Ego ipse *d. alleg.53. n.164.* me citato Sanctar. *d. q.8. n.12.* vbi *n.13.* post Menoc. *d. casu 60.* Flamin. *d. lib.5. q.3. n.56.* Monet. *d. p.2. q.7. ex n.7.* asserit iudicis arbitrio standum esse cùm quis propter senectutẽ excusatur quominus possint in Choro interesse diuinis Officiis, & tamẽ possit lucrari distributiones, de quo etiam Cen. *d. q.1. n.16.*

38 Absens à Choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, & à Principe, &c. potest percipere quotidianas distributiones, vt docent Cou. *lib.3. var. c.13. n.8. v. decimo eandem ratio*, Ant. Fabr. *d. lib.2. tit. de præb. n.39.* vbi ait iustam absentiæ causam ad lucrandas distributiones esse necessitatem recedendi, vt tempore hostilitatis, Azor. *d. c.7. q.11.* Nicol. Garc. *d. c.2. n.351.* Monet *d. p.2. q.5. n.71.* Cen. *d. q.1. n.20. vers. idémque iuris*, Sanctar. *var. res. q.9. n.2.* me citato Trullench. *d. lib.1. c.8. dub.9. n.5.* Sanch. *in consil. moral. p.1. lib.1. c.2. dub.91.* Palao *tom.2. tr.7. disp.3. punc.9. in princ.* Mach. *d. lib.4. p.4. tr.4. docum.2.* Vnde *S. Cong. Concilij die 17. Septembr.* 1616. ad instantiam Ioannis Blasij Canonici Carpen qui ex facto Principis temporalis loci residere non poterat, censuit *dandas esse ad Ordinarium litteras, vt Capitulum cogat ad integras distributiones Oratori assignandas vsque ad mensem Aprilis futuri; cæterùm ipsi Oratori significari voluit, vt interim curet, Canonicatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & sua, & Ecclesiæ indemnitati consultum sit. At die 22. Aprilis 1617. prorogata fuit licentia ad alios sex menses, cum eo quòd interim curet, &c.* Et *die 23. Septembr.1617. prorogata fuit ad alios sex menses sine spe vlterius prorogationis.*

39 Timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum, potest percipere distributiones, vt tenet Sfort. Odd. *in tract. de integ. rest. art.9. n.92.* Menoc. *de arb. casu 153. n.12.* Sanctarel. *d. q.9. n.4.* Nam mens summi Pontificis *in d. c. vnic. de cler. resid. lib.6.* est excludere ab istis distributionibus negligentes, vel cõtemnentes residere, non autem impotentes; & impotentia dicitur quãdo absentia non est voluntaria, sed ab aliquo facto causatur; ita vt non stet per beneficiatum quamuis resideat, Calder. *cons.17. de præb.* vbi considerat non solùm vim de facto illatã, sed etiam probabiliter præuisam, excusare à residentia, quia non debet quis expectare periculum personæ, seu bonorũ refert Steph. Grat. *d. tom.4. c.591. n.44. cum seqq.* vbi *n.48.* quòd id relinquitur arbitrio iudicis, & *n.50.* quòd non est necessaria protestatio aliqua.

40 Pestis ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa, secundùm Rip. *de peste, p.1. n.145.* Cened *d. q.1. n.18.* Cou. *lib.3. var. c.13. n.8. v. nono.* latissimè Ciarlin. *controu. for. c.26. per totum.* Menoch. *d. casu 153. n.10.* Sfort. Odd. *d. ar.9. n.94.* Monet. *de distrib. p.2. q.5. n.76. & 77.* Rutil. Benzon. *in speculo Episc. & Cur. lib.1. disp.1. q.1. concl.3.* dum ait quòd Canonici, quibus non imminet cura animarum, à loco beneficij pestifero possunt sine peccato fugere, Bart. à S. Faust. *lib.3. q.35.* Bonac. *de horis Can. disp.2. q.5. punc.2. n.7.* Scip. de Rub. *in aphoris. Episc. verb. pestis n.4.* Ant. Fabr. *d. lib.2. tit. de præb. n.39.* me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.2. c.8. dub.9. n.4* me etiam citato in hoc loco Machad. *d. lib.4. p.4. tract.4. docum.1. n.3.* Nomine enim Latino pestis appellatur à pascẽdo, quia veluti effrænatus draco, aut fera veneno infecta, ciuitates, populosque depascit, & inopinanter, ac ex improuiso, hominem ex hac vita eripit. Ita Homobon. de Bonis *in examine eccl. p.3. tr.15. q.25. resolut.2. circa initi. & in resp. mor. vol.2. super Sacramenta resp.* 101. vbi proinde respondet Canonicum, qui in quadam Cathedrali sæuiente in Vrbe pestis lue, ad rus se contulit, petita, sed nõ obtenta licentia ab Episcopo, fuisse lucratũ distributiones quotidianas, refert nouissimè Ioan. Ang. Boss. *indiscep. mor. disc. p.1. n.27.*

In causa Mediolan. *9. Nouembr. 1630. Sacr. Cong. Conc.* cẽsuit *Canonicis, qui ex causa pestis absuerint non deberi quotidianas distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo, quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa; quando autem dicatur pestis grassari, vt sit iusta causa absentiæ, relinquendam esse iudicio Episcopi*: refert post primam huius tract. impressionem Ciarlin. *d. cap.26. num.22.* & de ea meminerunt Trullench. & Machado *dictis locis.*

41 Canonico querelato, & accusato, necnon querelanti & accusanti an distributiones quotidianæ sui Canonicatus, dum ob id residere non potuit, debeantur? non semel vidi dubitari. Quoad querelatum inueni casum decisum apud Marchesan. *de commiss. p.1. s.1. de commiss. appellat. in causis pensionum, n.195. pag. 509. in vlt. impr.* his verbis. *Canonicus Clericus accusatus fuit coram eius Ordinario, ac faciente processu Curiam petierat, in qua ipse*

ipse de querelantibus se eorum Auditore Cameræ querelauit, istaque de causa per multos menses Ecclesiæ non inseruiuit, tandem facta pace, ac obtenta absolutoria, nemine citato, habito recursu ad S. Cong. Illustrissimorum Card. sacri Concilij interpretũ, institutus declarari an clerico absoluto per Auditoris Cameræ locum tenentem, postquam in iudicatum sententia transitum fecit, quotidianæ distributiones sui Canonicatus medio tempore decursæ deberentur, dum sic impeditus extitit, & respondere per Sacrum. Cong. sibi obtinuit Oratori per sententiam Locumtenentis Auditoris Cameræ absoluto in causa criminali aduersus eum intentata, tribuendas fore distributiones quotidianas sui Canonicatus pro eo tempore, quo hac de causa impeditus, Horis Canonicis non potuit inseruire, modò sententia lata transierit in iudicatum.

Quoad querelantem verò, qui suæ Ecclesiæ non inseruiuit, dicendũ est causa finita distributiones quotidianas non deberi, quia *S. Congr.* præsupponit Canonicum querelatum, & inquisitum, non autem querelantẽ, vel accusantem, cùm inter vtrumque detur magna differentia; querelans enim agit, querelatus vero patitur & se defendit, quæ defensio est de iure naturæ vnicuique permissa Deci. *in l. vt vim vi, n.31.* & Ias. *n.23 ff de iust. & iure*, & statuta maximè in odiosis, vt erat casus iste, auferens distributiones acquisitas per ius accrescendi inseruiẽtibus, sunt strictè interpretanda, *l. quidquid adstringendæ*, vbi Bart *ff de verb. oblig.* meritò cùm sit declaratio specialis de accusato, non debet extendi ad alios casus in ipsa non comprehensos, eo maximè cum detur diuersa ratio: quare ita resoluit Marchesan. *vbi suprà n.199. cum seqq.*

42 Carceratus iniustè lucratur distributiones quotidianas si veniat absoluendus, vt per gloss. & DD. *in c. super causa 2.q.4.* Ant. Fab. *d. lib. 2. tit. de præbendis n.39. in fine*, vbi dicit iustam absentiæ causam ad lucrandas distributiones esse impedimentum residendi, siue assistendi sine culpa absentis contingens, putà in iniustè carceratis, vel excommunicatis, Rot *dec. 168. p.4. diuers.* Steph. Gratian. *d. tom. 4. c.501. n.49.* me citato in hoc loco Trull *d.c.8. dub.10. n 2.* vbi intelligit si iniustè carceratus sit in eodẽ oppido. Cou. *lib.3. var. c.13. n.8. ver. vndecimo*, vbi ait Canonicum iniustè incarceratum in eodem oppido vbi Ecclesia est, percipere distributiones, Nau. *cons.10. & cons.11 n.3. & seq. de cler. non resid.* vbi de carcerato nun propter homicidium, & torturam passo, & postea absoluto, Cened. *d q.1. n.53.* vbi cum Nau. & Moneta, tenet expectandam esse sententiam, vt ex ipsa appareat an iniustè fuerit in vinculis detentus, Sayr. *in floribus decis. sub eodem tit. decis.9* Macign. *de Horis Canonic. cap.71. n.66.* Barthol. à S. Fausto *in simili tract. lib.3. quæstion.32.* Nald. *verb. distributiones, num.10.* vbi quòd etiam illi debentur mortuaria, seu funerales portiones, Læl. Zecb. *de Republ. Ecc. c.24. n.6.* Azor. *instit. moral. par.2. lib.7. c.7. quæst.11.* Zerol. *in praxi Episc. par.1. ver. distributiones §.8.* Ceuall. *commun. q.583. num.15.* Grilenzon. *cons.165 per tot.* Armendar. *dict. tit. de residentia Canonic. n.77.* Gonzal. *ad regul.8. Cancell. glos.5. §.9. n.15.* Nicol. Garc. *d.c.2. n.562.* Marcel. Vulpe *d. cap.13. n.24.* Monet. *d. par.2. q.5. n.80.* Bonacin. *de horis Can. disp.2. q.5. puncto 2. §.1.* Lotter. *d. lib.3. q.27. n.142.* Ego ipse *d. alleg. 53. n.178.* me citato *in illo loco* Sanctar. *d. q.9. num.5. S. Congr. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 5. Decemb. 1600.* Et *Sacra Congr. Concilij die 9. Maij 1626.* respondit *contraria consuetudine non obstante deberi oratori de quo ibi, distributiones quotidianas totius temporis, quo propter denegationem distributionum in tempore indebitæ carcerationis abfuit à residentia, vt recurreret ad Sacram Congr. pro declaratione super dicta denegatione*: carceratus enim nulliter dicitur priuatus per vim sua libertate, Gregor. XV. *dec.363. n.4.* Vnde † poterit Canonicus lucrari distributiones cùm per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in illa Ecclesia Diuinis interesse Officiis, vt resoluunt Nau. *d cons.11. n.4.* Iacob. de Graff. *par.2. c.15. n.10.* Azor. *d.c.7. q.10.* Monet. *d. par.2. q.5 n.54.* Cened. *d q.1 n.20 vers. quinto*, Sanctarel. *d. q.9. n.8.* me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.1. c.8. dub.9. n.6.* 43

44 Exul à ciuitate factus iniustè non debet amittere quotidianas distributiones, vt docent Felin. *in c. cùm omnes, n.22. in fine, de const.* Couar. *d.c.13 n.8. ver. decimo*, Ceuall. *d. q.585. n.16.* Bernard. Sandoual. *de offic. Eccl. p.6. c.17. circa med.* Trullench *d.c 8. dub.9. n.2. in fine, & n.4. etiam in fine.* Cened *d q.1 n.43.* vbi intelligit quamuis ob propriam culpam esset exul factus, dummodo culpa non sit ordinata ad istud, scilicet ad finem non residendi, Sanctarel. *d. q.9. num 6.* Stephan Gratian. *discept. forens. tom.4. cap.191. n.36.* vbi intelligit quando tale impedimentum accidit absque culpa beneficiati.

Impeditus à Capitulo, aut etiam expulsus quominus cum aliis choro interesset, quotidianas distributiones non amittit, Mohedan. *decis.6. de prabend* Coccin. *decis.21. sub n.1.* vbi *n.4.* subdit hoc casu nõ esse necessariam protestationem; nisi ante expulsionem aliquid omisisset, quod potuisset facere pro consequendis distributionibus huiusmodi, veluti si omisisset facere hebdomadam probatoriam, Rota *in Casulen. distributionum 16. Nouembris 1605.* coram *Ortemberg.* cuius meminit Lotter. *d. lib.3. q.27. n.145.*

45 Excommunicatus iniustè non amittit di-

stributiones quotidianas, si eo tempore, quo, excommunicatio iniustè in eo lata fuit, præsens erat in loco beneficij sui, solitúsque erat diuinis Officiis interesse ante impedimentum excommunicationis, vt resoluunt Couar. *d. cap.* 13. *num.* 8. *vers. cæterùm*, Felin. *in cap. Apostolica numer.* 12. *de except.* quem refert Gratian. *d. tom.* 4. *cap.* 591. *numer.* 38. Gutier. *Canon. lib* 1. *cap.* 1. *numer.* 157. vbi intelligit si tempore ipso excommunicationis præsens fuerat in loco beneficij, solitusque erat residere. Sayr. *de censur. lib.* 2. *capite* 5. *numer.* 27. Auila *eod. tractat part.* 2. *capite* 6. *disputat.* 1. *dub.* 1. *conclus.* 1. Bonacin. *in simil. tractat. disput.* 2. *quæstion.* 2. *puncto* 4. §. 2. *num.* 5. *&* *de Horis Canon. disputat* 2. *quæst.* 5. *puncto* 2. §. 2. Lotter. *d. lib.* 3. *quæst.* 21. *numer.* 139. Marcel. Vulpe *d. cap.* 13. *numer.* 24. Barthol. à S. Fausto etiam de Horis Canonicis *lib.* 3. *quæst.* 36. Henriquez *in sum. lib.* 13. *c.* 13. §. 4. *in fine*, Petr. Nau. *lib.* 2. *de restitut. cap.* 2. *numer.* 238. Sued. *de aliment titul.* 1. *quæst.* 8 2. *num.* 15. *vers. aliàs secus*, Monet. *d. part.* 2. *quæstion.* 15. *numer.* 32. Cened. *d. quæst.* 1. *num.* 49. Sanctarel. *d quæst.* 9. *num.* 9. Ego ipse *d. allegat.* 53 *numer.* 174. *&* *in collectan. ad cap. pastoralis* 53. *n.* 14. *de appellat.* Ferentill. *in annot. ad decis.* 694. *n.* 10. *tom.* 3. *decisionum Buratti.* me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.* 1. *cap.* 6. *dub.* 11. *num.* 2. Castr. Palao *in opere moral. tom.* 2. *tract* 7. *disput.* 3. *puncto* 9. §. 2. *numer.* 4 Machado *d lib.* 4. *part.* 4. *tract* 4. *docum.* 3. *num.* 2. Quod intellige, nisi consuetudo adsit vt iniustè excommunicatus, vel aliàs legitimè impeditus etiam absens à prædicto oppido vel loco ipsas lucretur; quam quidem seruandam esse tradunt Gutier. *d. c. t. num.* 141. & Cened. *d. q.* 1. *num.* 49. *in fine*, A quo autem detecta iniustitia excommunicationis distributiones forsan amissas ipse repetat? dixi *in collect. ad cap. pastoralis n.* 15. Optimum interim consilium tradit Cened. *d. q.* 1. *n.* 50. *in princ.* quòd dum pendet quæstio super iustitia, vel iniustitia censuræ, petatur fructus & redditus conseruari, vt constito de iniustitia restituantur ipsi absoluto, cùm hoc difficilius fieri possit fructibus iam consumptis.

46 Suspensus iniustè ab officio, vel beneficio, non amittit distributiones, vt docet Monet. *d q.* 15. *num.* 46. Gratian. *d cap.* 59 1 *n.* 38. Lotter. *d. lib.* 3. *q.* 27. *num.* 139. Cened. *d q.* 1. *numer.* 52. Bonacin. *d. punct.* 2 § 4. Squillante *de obligat. cleric. part.* 4. *num.* 15. Castr. Palao *tom.* 2. *disp.* 3. *puncto* 1. §. 2. *n.* 9. me citato in hoc loco Trullench. *d. lib* 1. *cap.* 8. *dub.* 11. *numer.* 4. Machado *d. lib.* 4. *part.* 4. *tr.* 4. *docum.* 4. Ego ipse *d. allegat.* 53. *n.* 176. me citato *in illo loco* Sanctarel.

47 *d q.* 9. *num.* 13. † Nec est priuandus Canonicus distributionibus quando Ecclesia interdicitur, cùm tamen non dederit causam interdicto, & solitus esset diuinis Officiis interesse: sicut resoluunt Pasf. *cons.* 32. *num.* 14. *vol.* 4. Cened. *d. q.* 1. *n.* 59. Monet. *d. p.* 2. *q.* 16. *n.* 29. Cast. Palao *d. p.* 1. §. 2. *n.* 10. Trulleu. *d. c.* 8. *dub.* 11 *n.* 6. vbi intelligit vbi locus, seu Ecclesia non est generaliter sed particulariter interdicta. Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 4. *docum.* 4. *n.* 6. *cum seqq.* † Sicut nec est priuandus quando

48 Ecclesia fuit polluta, cùm tamen huiusmodi pollutioni causam non dederit, secundùm Cened. *d. q.* 11. *n.* 60. Bonac. *d. punct.* 2. §. 6. Sanctar. *d. q.* 9. *n.* 14. me citato in hoc loco Trullench. *d. c.* 8 *dub.* 11. *n.* 8.

Quod autem suprà diximus de iniustè excommunicato, vel suspenso quòd habere debeat fructus, & distributiones quotidianas, ita demum intelligendum est si tempore ipso excommunicationis, vel suspensionis præsens fuerit in loco, vbi beneficium habebat eratque solitus ante excommunicationem diuinis Officiis in sua Ecclesia interesse, dummodo tamen per illum non stetisset quominus absolutus esset nec mora ei posset imputari in petenda absolutione. Ita post Cou. Petez *l.* 1. *tit.* 5. *lib.* 8. *Ordin fol.* 179. *col.* 1. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *n.* 137. Nihilominus si consuetudo adsit, vt iniustè excommunicatus, vel aliàs legitimè impeditus etiam absens à prædicto loco ipsas lucretur distributiones, ea seruanda est, ex eod. Gutier. *d. c.* 1. *n.* 14. De iofirmo qui extra locum residentiæ ægrotauit, quod absens distributiones non lucretur, nisi ex iusta causa absens fuerit, me citato resoluit Machado *lib.* 4. *p.* 4. *tr.* 4. *docum.* 1. *n.* 8.

Degradatus, vel verbaliter depositus iniustè ab ordine, officio vel beneficio, si fuerit ex eo in pristinum statum restitutus, & absolutus, recuperat beneficiū, & distributiones, vt Monet. *d. p.* 2. *q.* 17. *n.* 25. 27. *&* 30. Cened. *d. q* 1. *n.* 50. *vers. Item quamuis.* Vide *sup. c.* 22. *n.* 12.

Expulsus à Capitulo, qui inseruire aliàs ei solebat, quotidianas distributiones rectè percipit, Rota *decis.* 168. *à num.* 2. *in nouissim.* aliàs *p.* 4. *diuers.* vbi fuit etiam dictum non esse necessariam protestationē pro distributionibus perceptis à Capitulo, ad Pute. *dec.* 383. *lib.* 1.

Priuato iniustè debentur fructus, & distri- 49 butiones quotidianæ, cæteraque emolumenta, quæ præsentibus tātùm, & interessentibus lucrifieri consueuerunt, pro toto, eo tempore, quo ob dictam priuationē munera suo beneficio incumbentia obire, atq; Horis Canonicis interesse non potuit, me citato in hoc loco Trullench. *d. l.* 1. *c.* 8. *dub.* 11. *n.* 10. *in fine* & censuit *Sacr. Congr. negotiis Episcoporum, &* *Regularium præposita* 26. *Maij* 1615. & *Sacr. Congr. Concil. sub die* 21. *Iunij eiusdem anni in causa Aquilana* partibus auditis censuit *Capitulum teneri, cogendúmque esse restituere fructus, distributiones, cæteraque emolumenta iniustè priuato.*

uato. Intellige vbi constiterit de iniustitia per sententiam, quæ transitū fecit in rem iudicatam; nam si per vnam sententiā diffinitiuam quis fuerit priuatus, & intra legitima tempora appellauerit, donec cognoscatur de iustitia appellationis, & contra se tres sententias conformes reportet, percipiet clericus iste priuatus quotidianas distributiones pro tempore quo Diuinis interfit, & Ecclesiæ inseruiet, & quando sententia priuationis bis fuerit confirmata carebit distributionibus & fructibus à die commissi criminis, vel formatæ contra eum accusationis, Monet. *d. part. 2. q. 17. ex num.* 33. Cened. *d. q.* 1 *num.* 65.

50 Cessatione à diuinis durante Canonici debent percipere distributiones quotidianas, vt probare videtur text. *in cap. si Canonici, de offic. Ordin. lib.* 6. iunctis iis, quæ suprà de interdictis, & suspensis diximus, in quam sententiam satis inclinauit *S. Cong. Concil. in vna Aquilana cessationis de anno* 1623. Contraria tamen opinio, quæ dictat Canonicos cessatione siue iusta, siue iniusta durante non recipere distributiones ab Ecclesia, receptior est, illæ enim cedunt ipsi Ecclesiæ, tenebitur tamen ipsi Clericis satisfacere is, cuius occasione cessatum est, *d. cap. si Canonici* §. *si autem.* Ita resoluunt Menoch. *cons.* 244. *n.* 61. Couar. *in cap. alma mater, parte* 2. § 4. *num.* 7. Henriquez *in summ. lib.* 13. *cap.* 52. § 3. *& cap.* 53 § 2. *circa med.* Franc Emman. *quæst. Regular tom.* 2. *quæst.* 116. *artic* 4. Sayr. *de censur. lib.* 5. *cap.* 19 *num.* 17. Monet. *d. part.* 2. *quæst.* 16. *num.* 36. Anton. de Campos *de cessat. à Diuinis à num.* 98. *vers. si autem, & in titul. declaration. de lo que se ha de guardar in tempo de cessacion, declar* 34. Alphonf. à Vega *in summ. part.* 1. *cap.* 103. *casu* 6. Anton. Gom. *in explic. Bulla Cruciata ad* 5. *clausun vltimis verbis*, Menoch. *de arbitr. casu* 180. Auil. *de censp.* 6. *disp.* 2. *dub. conclus.* 3. Bonacin. *d. punct.* 2. §. 5. me citato in hoc loco Trullenc. *d. c.* 8. *dub.* 11 *n.* 7. Machado *d. lib.* 4.

51 *p.* 4. *tr.* 4 *doc.* 5. † Sub nomine enim oblationum manualium, de quibus *in d. c. si Canonici* intelliguntur distributiones quotidianæ, vt per Lap & ad eū Mandos. *in add. lit. B, alleg.* 42.

52 Procuratores generales à statu ecclesiastico, seu maiori parte Regnorum Castellæ, & Legionis de gremio Ecclesiarum Cathedralium, seu etiam quarumcunque Regnorum præfatorum Collegiatarum deputati, seu deputandi, aut generali Congregatione absoluta per Ecclesiā Toletanam & Commissarios eligendi, vt apud Sedē Apost. & in Curia Regis Catholici dictarum Ecclesiarum negotia peragant, durante deputatione huiusmodi, ad residendum in Ecclesiis, in quibus ipsi Canonicatus, & præbendas, ac Dignitates, & officia, aliave beneficia obtinuerunt (dummodo tamen Dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis Ecclesiis actu post Pontificales maiores non sint, aut Canonicatus, & præbendæ huiusmodi Doctorales, Magistrales, aut Pœnitentiarij, seu de lectura minimè nuncupentur, quos pro tempore obtinentes in similes procuratores deputari non possunt) à quocumque nullo modo cogi, aut compelli possunt: gaudentque in absentia huiusmodi omnibus fructibus emolumentis, redditibus, & prouentibus, etiam manualibus, ac distributionibus quotidianis, quæ dumtaxat à solis præsentibus, ac diurnis, & nocturnis Horis Canonicis, & aliis diuinis Officiis personaliter interessentibus, ac dictæ Ecclesiæ actu & realiter inseruientibus dari & concedi solent, etiamsi in illis primam, & eam, quam vocant rigorosam residentiam non fecerint pariformiter, & perinde ac si inibi præsentes, & in illis per se ipsos etiam quotidie Horis tam diurnis quàm nocturnis, aliisque personaliter inseruirent, & diuinis Officiis supradictis interessent. Clemens VIII. *in sua constitut.* incip. *Exponi nobis sub die* 28. *Februarij* 1597.

53 Clerus enim, seu status ecclesiasticus Regnorum Castellæ, & Legionis cùm aliquando in vniuersum ad grauia, & magni momenti negotia tractanda se congregat, vnumquodque Capitulum Canonicum, vel in dignitate ecclesiastica constitutū in suum procuratorem eligere de gremio suo, & ad Congregationem huiusmodi mittere debet. Et vt hoc obseruetur committitur Nuntio Sedis Apost. pro tempore existenti, & in partibus Hispaniarū commoranti, vt præmissa debitæ executioni mandari faciat, & iuret contradictores quoslibet & ad dictam Congregationem nonaccedentes, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, seu etiam pecuniarias, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione remota compescendo. Idem Clemens VIII. *in sua Constit.* incip. *Ex iniuncto, sub die* 9. *Martij* 1596.

54 Quæ quidem Dignitates, & Canonici, qui à Capitulis ad dictam Congregationem destinabuntur, in sacris Ordinibus constituti, ac proprietarij, non autem coadiutores Dignitatum, & Canonicorum esse debent, qui si cessante legitima causa in tempore præstituto, Congregationi non aderunt, aut sine eiusdem Congregationis licentia discedant, à Nuntio S. Sedis Apost. in Regnis Castellæ, & Legionis commorante in stipendiis eis à suis Capitulis destinatis pro rata temporis, quo contrafecerint, appellatione remota mulctari debent. Stipendia verò huiusmodi pro communi status ecclesiastici vtilitate applicari respectiuè debent. Ita Gregorius XV. *in sua constitut.* incip. *Aliàs à felicis, sub die* 13. *Augusti* 1621.

55 Diximus in principio huius cap. duo copulatiuè esse necessaria, vt Canonicus absens, & in Ecclesia non residēs fructus & distributiones lucretur, videlicet iustam causam absentiæ, & licentiam Ordinarij hucusque egimus de his, qui iustam causam absentiæ quoad hunc effectum habent, remanet vt videamus qualiter requiratur huiusmodi licentia. In primis videtur generaliter dispositum eam requiri per *Concilium Tridens. sess. 23. de reformat. cap. 1. vers. discedendi*, & aduertunt Mandos. *de signatura gratia §. indultum, de percipien fructib. in absentia. ver. contrarium concluserunt* Maiol. *de irregul. lib. 3. cap. 5. sub num. 11. ad fin. vers. ista tamen causa*, Garc. *de benefic. part. 3 cap. 2. num. 75. 87. & 88.* Lotter. *de re benefic. lib. 3 quæst. 27. num. 194.* Et debet peti ab Episcopo tam ex dispositione Iuris communis, quàm ex dispositione *Concilij Trident. in d. cap. 1. vers. eadem*, etiamsi ex forma statuti Ecclesiæ aliàs foret petenda à Capitulo, vt fuit responsum in *Calagurritana fructuum & distributionum 26. Maij 1614. coram Vbaldo*, quæ reperitur impressa *decis. 608. num. 4. part. 2. recentior.* nisi vacet Sedes Episcopalis; tunc enim satis est eam à Capitulo petiisse, Lotter *d. quæst. 27. num. 208. cum seqq* vbi *num. 211.* resoluit si quis absentatus sit propter litem cum eo motam, à quo aliàs obtineri debeat licentia, putà Episcopo, vel à Capitulo Sede vacante, non excusari ab hac necessitate saltem ad effectum euitandi pœnam priuationis, non etiam ad effectum consequendi fructus, quia non est satis petiisse nisi fuerit obtenta, & si negetur, nisi fuerit prosequutus recursum ad superiorem, qui inferiorem compulerit.

56 Necessitas autem petendi huiusmodi licentiam excluderetur si ita repentè vrgeatur quis abesse, vt deficiat sibi tempus ad eam petendam Abb. *in d. cap. relatum, num. 6.* Lotter. *in d. quæst. 27. num 214.* vbi *num. 215.* post Natt. *consil. 41. num. 3.* hinc deduci, si Episcopus esset absens à diœcesi, & ingrueret necessitas abscedendi, non teneri Canonicū pro licentia mittere ad Episcopum extra prouinciam, neque eam petere à Capitulo, & *num. 216.* resoluit semel efformata iusta absentia ex concursu causæ, & licentia Prælati, tandiu durare eius effectum, quandiu causa durat, etiamsi Prælatus, qui eam concessit, interim defungatur, nec esse in manu Prælati eam reuocare nisi noua causa superueniat, vel detegatur falsitas causæ, ob quam fuit concessa. Sed an possint Capitula Ecclesiarum statuere vt in aliquibus casibus earum Canonici absentes lucrentur distributiones quotidianas? Vide Machado *en su perfetto Confessor lib. 4. part. 4. tract. 3. docum. 6. num. 3.* vbi affirmatiuè resoluit.

CAPVT XXV.

Canonici à Choro absentes, qui lucrentur fructus, non tamen distributiones quotidianas?

SVMMARIVM.

1 *Papæ in seruitio absentes de iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones suarum Præbendarum.*

2 *Cantores Capellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veri familiares Papæ lucrantur fructus, non tamen distributiones suorum Canonicatuum.*

3 *Cubiculario ad bussulam Sanctissimi absenti à residentia Canonicatus, non debentur distributiones.*

4 *Cardinalis Legati in seruitio absentes lucrantur fructus non tamen distributiones suarum Præbendarum.*

5 *Canonicos duos Ecclesiæ suæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant: etiā, si illi nunquam accesserint ad Ecclesiam, nec primam residentiam iuxta statuti formam fecerint.*

6 *Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem Sacrorum Canonum percipiunt distributiones, nisi in illis consisterent omnes fructus.*

7 *Canonici associantes suum Prælatum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non fiunt participes quotidianarum distributionum.*

8 *Episcopus potest vti opera duorum Canonicorum, siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.*

9 *Canonicus Synodalis examinator qui causa examinis abest à choro, non lucratur distributiones quotidianas.*

10 *Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones.*

11 *Absentia causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apostol. non excusat ab amissione tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum.*

Canonicus absens dum vacat studiis vt lucretur fructus debet studere cum sui Episcopi, & superioris licentia. ibid.

12 *Canonici celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrantur distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet.*

Absentes

1 ABSENTES in feruitio Papæ de Iure communi lucranrur fructus, fed non distributiones, *c.cùm dilectus, de cler.non resid.* Zabar.*conf.*44.Monet.*de dist.quot.p.2 q.9.n.*10. Ioan.Selua.*de benef.p.*4.*q.*6. *n.*36. Cened. *can. lib.*1.*q.*1.*n.*3.Vgol. *de officio & potest.Episc.p.*1. *c.*19.*in princ.n.*6.*vers. multo magis*, Macig. *de horis Can.c.*17.*n.* 124.Bonac.*eod.tr. disp.*2.*q.*5. *punct.* 3.§.1.Nicol.Garc.*de benef.par.*3.*c.*2.*numer.*383.Sanctar.*var.resol.q.*7.*n.*34. Barthol.à S.Fausto *de horis Canon. lib.* 3. *disp.*66. & 67. *me citato Trullenc. in exposit. decalogi lib.*1.*c* 8. *dub.*12.§.1.Rot *in Barbastren. Canonicatus* 26. *Iunij* 1626.coram.*R.P.D. Duran.* impressa nouissimè *p* 5.*diuers. decis.*22. vbi etiam fuit di-

2 ctum † Cantores Cappellæ Pontificiæ actu inferuientes vti veros familiares Papæ lucrari fructus, non tamen distriburiones quotidianas fuorum Canonicatuum, & fubdit non obstare quòd *in d.c.cùm dilectus*, requiritur vt familiaris Papæ ad effectum lucrandi fructus, debeat inseruire vniuersæ Ecclesiæ, ibi, *se obsequiales exhibent vniuersis*; quia existentes in feruitio Papæ dicuntur vniuersali Ecclesiæ inseruire, Pauor. *vbi n.*2.*vers. notu secundò.* Et ideò *S.Congr. Concilij die* 13. *Nouembris* 1627.

3 ceosuit † *Rogerio Sanctio Canonico Reatino Cubiculario ad bussolam Sanctissimi, & propterea absents à residentia, non deberi distributiones quotidianas.*

4 Absentes in feruitio Cardinalis Legati lucrantur fructus, non tamen distributiones quotidianas Præbendarum fuarum, vt per Gambar.*de officio, & potest. Legati de Latere lib.*1.*de auctorit. Legati, n.*56. Zerol. *in praxi Episc.p.*1.*verb. Residentia*, §.4.Nicol. Garc.*d.c.* 2.*n.*382. Monet.*d.p.*2.*q.*9. Sanctarel *d.q.*7.*n.*33. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canonicis lib.*3. *q* 64.& 65.

5 Canonicos duos fuæ Ecclesiæ potest Episcopus in fui feruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non ramen distributiones quoridianas percipiaor; præsentes enim quoad hunc effectũ dicuntur qui cum Episcopo pro fuo, & ipsius Ecclesiæ feruitio commorantur, *c.de cetero, &c. ad audientiam, de cleric. non resid.* & vtrobique glof. & DD. notant quòd qui est in feruitio Episcopi, feruire Ecclesiæ intelligitur, Episcopus enim est in Ecclesia, & Ecclesia in Episcopo *c.scire debes* 7.*q.*1. Quare ita resoluunt Nau. *conf.*11. *in antiq.aliàs* 2.*in nouis, de clericis non resid.* vbi idem, quod de Episcopo disponitur in dictis Iuribus, extendit ad Cardinalem habentem in fuo feruitio duos Canonicos fui tituli, Sayr. *in floribus decis.sub eod.tit. decis.*11. & Alzedo *de præstantia Episcopalis dignit.par.*1.*c.*5. *num.* 127. Gutier.*can. lib.*1.*c.*1.*n.*149. Marc.Anton. Genuens. *in praxi fori Archiep.Neap.c.*95.*n.*2. *in Romana impr. de anno* 1619. Vgolin. *dict. c.*19.*in princ.n.*6. *ver.tert.* Loter. *de re benefic. lib.*3.*q.*27.*n.* 182.*cum seqq.*Marc.Vulpe *in praxi iudic.cap.* 13 *à n.*4.referunt *in Sacr. Congreg.* decisum, Gonzal.*ad reg.*8.*Cancell.* §.7.*proœm. n.*183. Stephan. Gratian. *discept. forens.c.*166. *n.*20. Monet .*d.parte* 2.*q.*8.*n.*12. Bonacin .*d. puncto* 3 §.2. Sanctar .*var. resol.lib.*1.*q.*7.*n.*24. Vgol *de offic.Episc.c.*19.§.2.*n.*6.*ver.*2. Armen. *loco citando, n.*97. Nisi ex quadragenaria consuetudine Canonicis in feruitio Episcopi dētur distributiones, fecundùm Sbroz. *de officio Vicar. lib.*1.*q.*43 *n.*3. Nicol. Garc. *d.c.*2 *n.*348. Monet. *d. q.*8. *n.*15. & Sanctarel. *d. q.*7. *n.*31.

Quod quidem procedit etiamsi Canonicus huiumodi nunquam accesserit ad Ecclesiam, nec in ea fecerit primam refidentiam requifitam per statutum faltem quatuor mēsium ad hoc vt fructus percipere valeat, vt pater ex declaratione infrafcripta, proposito fic dubio. *Eminentissimus & Reuerendissimus D. Cardinalis Spinola Archiepiscopus Compostellanus Canonicatum, & Præbendam in dicta sua Ecclesia vacantes contulit Don Lupo de Huarte familiari suo ac magistro cubiculi, quem declarauit velle proseruitio suo retinere, iuxta Decretales in cap.de catero, & in c.ad audientiam, de cleric.non resident. Nihilominus Capitulum, & Canonici Compostellani prætendunt nō teneri illi respondere de fructibus dictæ Præbendæ sub prætextu cuiusdam statuti eiusdem Ecclesiæ requirentis primam residentiā per quatuor menses ad hoc vt fructus percipere valeat. Quare supplicatur per Eminentias vestras Reu. responderi, an capta possessione, & facta Fidei professione per procurarorem, Capitulum teneatur Oratori de fructibus dictæ suæ Præbēdæ iuxta formum præfatorum iurium in d.cap. de catero, & in d.cap.ad audientiam, respondere, non obstāte dicto statuto, & quòd numquam accesserit ad dictum Ecclesiam. Die* 2. *Iulij* 1633. *Sacra Congregatio Cardinalium Cōcilij Trident. interpretum re maturè discussa censuit huiusmodi statutum non obstare quominus Oratori in seruitio Eminentissimi Archiepiscopi commorāti de integris fructibus suæ Præbendæ responderi debeat.* Idem postea dictum fuit vt fequitur. *Sanctissimus D.N.Vrbanus diuina prouidentia Papa VIII. contulit Thesaurariam dignitatem in Ecclesia Pacen. Alphonso de Ouiedo Spinosa, quem postea Reuerendissimus Episcopus ipsius Ecclesiæ vtens facultate sibi permissa per tex. in cap.de catero, & in cap.ad audientiam, de cleric. non resid. declarauit præfatum Thesaurarium existere velle in obsequio, & seruitio ipsius. Capitulum prætendit non teneri illi de fructibus præbendæ respondere sub prætextu quod non fecerit primam residentiam, necnon cuiusdam statuti dictæ Ecclesiæ requirentis dictam primam residentiam ad hoc vt prouisi fructus percipere valeant. Vnde idem Episcopus supplicat*

eat declarari an dictus prouisus, qui cepit possessionem Thesaurariæ, & emisit Fidei professionem, impediri possit per Capitulum quin fructus suæ præbendæ percipere valeat, pro tempore quo permanserit in seruitio & obsequio proprij Episcopi. Die 19. Iunij 1638. S. Congreg. Eminentissimorum Cardinalium Concil. Trid. interpretum censuit statutum requirens primam residentiam ad hoc vt prouisi fructus percipere valeant, non obstare quominus Oratori in seruitio sui Episcopi commoranti de integris fructibus suæ præbendæ responderi valeat. F. Card. Verospius. Francisc. Paulutius S. C. Conc. Secret.

Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem sacrorum Canonum, vel illum in visitatione concomitātes, aut Visitatorum munere fungentes, nō percipiunt distributiones quotidianas; nisi tamen in illis consisterent omnes fructus, quorum tali casu duas partes solùm reciperent, reliqua tertia accrescente interessentibus; vt referunt decisum Gallet. *in margarita casuum conscient. verb. Canonicus. p. 29 in fine, & verb. distribut. pen.* Armend. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. l. 5. §. 2 n. 10. & lib. 2 tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Can. n. 97.* nouissimè Steph. VVeyms *in const. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concilium Trid. speciatim innouatas, const. 11. n. 20. in fine, & n. 21. pag. 101.* Trull. *d. lib. 1. c. 8. dub. 12. §. 2.* Theodos. Rube. *singul. Rota tom. 2. p. 5. fol. 500.* nouissimè Marc. Vulpe *in praxi iudic. rerum fori Eccl. c. 13. n. 4. & 5.* Ego ipse *d. alleg. 53. n. 142.* Et ideò *S. Congr. Conc. in vna Caiet. 24. Iulij 1632.* censuit † *Canonicos comitantes, & associantes Episcopum non lucrari distr.* nonnunquam tamen ex gratia *S. Cong. Conc.* distr. integras percipiunt, si in eis omnes Canonicatus redditus consistant, vt rescripsit *in causa Bononien. die 18. Sept. 1627. pro Canonico S. Petronij inseruiente pro Magistro Caremoniarum in Cathedrali.* Nec etiam participes fiunt distributionum quotidianarum Canonici associantes suum Prælatum quandocunq; volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, vt per Pias. *in praxi Episc. parte 2. c. 3. n. 8. pag. 124.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccl. resol. 385. n. 3.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 7. proœm. n. 18.* Monet. *d parte 2. q. 8. num. 14. prope fin.* Armendar. *d. tit. de resident. Canon. num. 61.* quos refero Ego ipse *d. alleg. 53. n. 141.* Canonicos & Dignitates associantes per ciuitatem eorum Episcopum Cardinalem non collegialiter, nec cum habitu Canonicali, debere illum anteire, nō autem sequi censuit *S. Congr. Rit. in Pitau. 4. Iulij 1626.*

De Canonico Doctorali, vel Magistrali Ecclesiæ Cathedralis videtur indagandum an Episcopus in sui seruitiū illum habere possit, cum prærogatiua lucrādi fructus Præbendarum in absentia? Affirmatiua sententia verior semper mihi visa est, quia licèt illa qualitas Doctoratus, & Magisterij in ipso Canonicatu esset inuenta vt deseruiretur Ecclesiæ, nihilominus tamen Canonicus, Doctoralis, & Magistralis deseruiens Episcopo Ecclesiæ deseruire censetur: ita Pute. *dec. 293. lib. 3. in correctis*, Aloys. Ricc. *in collect. dec. p. 6. collect. 2444. vers. secundò nota.*

8 An autem idem dicendum sit vbi Episcopus velit in sui seruitium habere duos Canonicos ex Collegiata? Vidi non semel in dubiū reuocari. Affirmatiua pars verior est, eámque meritò amplectuntur Moneta *de distr. quotid. p. 2. q. 8. n. 6.* qui ad hoc expendit text. *in d. c. de cætero*, & Lotter. *d. lib. 3. q. 27. n. 190.* & fuit decisum à *Sacr. Congr. Concil.* proposito dubio in hæc verba. *In causa Colonien. petente Archiepisc. Electore, an liceret pro seruitio suæ Diœcesis assumere duos Canonicos ex qualibet Collegiata, sicut licet assumere ex Cathedrali? Sacra Congr. die 9. Sept. 1628.* censuit *Episcopum posse vti opera duorum Canonicorum siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.*

Cum ergo Iure citata suprà *n. 5. in princ.* expressè loquantur de Canonicis, ad alios, qui tales non fuerint, huiusmodi priuilegium extendi nō debet; tum quia materia est damnosa Ecclesiis, & præiudicās culti diuino, Abb. *in c. cum dilectus, n. 7. de cler. non resid.* tùm quia maior est communio Episcopi cum Canonicis, quàm cum aliis, vt ponderat idem Abb. *in d. c. ad audientiam, sub. n. 8. v. aut pro seruitio solius Episcopi.* Vnde sic resoluit Marc. Vulpe *d. q. 13. n. 6.* & Lotter. *de re benef. lib. 3. q. 27. à n. 185.* vbi *n. 186. in fin.* attestatur sic determinasse Rotam etiam eo casu, vbi alij haberent vocem in Capitulo, *in vna Calaguritana fructuum 1. Iunij 1583.* coram *Bubalo*, latè Marc. Ant. Genuen. *in praxi Arch. Neap. c. 95 per tot.* & præcipuè *n. 3.* vbi pariter intelligit etiam si dicti clerici inferiores ex consuetudine haberent vocem in actibus capitularibus, & interuenirent in Capitulo Canonicorum.

9 Canonicus, si causa examinis, vel tanquam examinator à Synodo Diœcesana electus absit à Choro non lucratur distributiones quotidianas, vt censuit *S. Rit. Congr. in vna Lamacen. 17. Maij 1607.* & resoluunt Nic. Garc. *d. c. 2. n. 355.* Monet. *d. p. 2. q. 11. n. 61.* Sanctar. *d. q. 7. n. 37.* Homobon. de Bouis *de exam. Eccl. tr. 1. c. 6. q. 29 p. 1.* Ego ipse *d. alleg. 53. n. 161.* mecitato in hoc loco Trull. *d. lib. 1. c. 8. dub. 12. §. 8.*

Contra Læl. Zech. *de Rep. Eccl. tit. de benef. n. 13. ad fin.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccl. c. 13. n. 30.* Cened. *d. q. 1. num. 74.* quorum opinionem videtur sequi *S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 22. Martij 1600.* dū censuit

censuit *Examinatores si in examinandis Confessoribus, vel Ordinandis detenti à choro absint, pro illo tempore distributiones quotidianas non amittunt.*

10 Canonicus absens studiorum causa, percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones quotidianas, *cap. licèt vobis* 32. *de preb.* glos. *ver. exceptis, in c. cùm nō deceat* 30. *de elect. in* 6. Quòd si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consisterent, percipit etiam distributiones dempta tertia parte, quæ inseruientibus accrescat, nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut Defunctorum anniuersariis applicatas, vt resoluunt Gerard. Maynard. *Tholos. dec.* 8. Camil. Borell. *cons.* 16. *cent.* 1. *& in sum dec. tom.* 1. *tit.* 29. *n.* 44. Card. *in praxi iud v.* 60. *distributiones, n.* 3. Cen. *can. lib.* 3. *q.* 1. *n.* 2. Piasec. *in praxi p.* 2. *c.* 3. *sub n.* 10 & refert decisum Armendar. *d. tit. de residentia Canon. n.* 8. Bart. à S. Fausto *d lib.* 3 *q.* 78. *&* 79. Bonacin. *d. q.* 5. *punct.* 3. §. 9. Ego ipse *d. alleg.* 56 *n.* 18. *&* 19. me citato *in hoc loco* Sanctar. *d. q.* 7. *num.* 29. *&* 30. & Trullench. *d c.* 8. *dub.* 12. §. 9. Garcia *in sum. morali tract.* 2. *diffic. in sum. morali tract.* 2 *diffic. q. dub.* 8. *à n.* 21.

11 Absentia enim causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apostolica non excusat ab amissione tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum, vt attestantur resolutū Nic. Garc. *d c.* 2. *n.* 12. Armend. *d. loco, n.* 1123. Et sic *Sac. Cong. super Concilio*, casu, quo omnia emolumenta consistunt in distributionibus quotidianis, ne istud ius studentibus sit inutile, iussit faciendas esse tres partes, & duas deberi dimissa tertia, vt præsentibus accrescat vt *in vna Reatina fructuum* 13. *Ianij* 1609. *& in alia simili* 1. *Iulij* 1614. etiamsi absens non sit ordinatus, vt possit verè residendo Diuinis interesse, vt fuit responsum *in eadem* 2. *Maij* 1615. illarum meminit Lotter. *de re benef. lib.* 3 *q.* 27. *n.* 154. Idem dicendum in omni casu, quo redditus & fructus Præbendarum consistunt in distributionibus quotidianis, & absentes lucrantur fructus non tamen distributiones ex dispositione iuris, vel consuetudiuis, vt scilicet lucrentur duas earum partes tertia amissa, secundum Piasec. *in praxi Episcop. part.* 1. *cap.* 3. *n* 10 Nicol. Garc. *de benef. p.* 2. *c.* 2. *in add. n.* 355. Bonac. *de Horis Canon. disp.* 2. *q.* 5. *punct.* 3. §. 6. *n.* 4. citati per Solorzan. *de iure indiar. tom.* 1. *lib.* 3. *c.* 14 *n.* 28. licet ipse existimet totas quotidianas distributiones lucrari, quem sequi videtur Machad. *en su perfetto Confess. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 3 *docum.* 1. *n.* 5. Inter has autem distributiones, quas Canones victualia vocant, minimè repurabitur, quicquid præter Præbendam percipi consueuit, sed dumtaxat id, quod dictum, id est, habito respectu ad singulas Horas inter præsentes distribuitur: atque ideo si vltra Præbendas distinctas Capitulū habeat aliqua bona, quæ in fine anni, aut certis eius partibus diuidantur, in fine anni, debet absens causa studij illorum partem habere; ita Abb. *in d. c. licèt, sub n.* 8. Hinc cum in Ecclesia Lucerina adessent distributiones dietim distribui consuetæ habito respectu ad singulas Horas interessentiæ, simulque extarent decimæ, quæ in certis anni partibus inter eosdem Canonicos, non habito respectu ad singulos dies, & horas repartiebantur, resoluendum videbatur decretum *Conc. sess.* 22. *de reform. c.* 3. huiusmodi decimas non complecti, quia verius reputantur prouentus beneficij, quàm distributiones, Pute. *dec.* 489. *n.* 6. *&* 7. *lib.* 2. & in iudicando quæ dicantur distributiones, nil aliud attenditur, quàm an fiat illa actualis distributio habito respectu ad singulos dies, & horas, Pute. *dec.* 175. *ex n.* 5. *lib.* 2. Rota *dec.* 330. *ex n.* 1 *p.* 1. *diuers.* ipsaque *Sacra Congr* precibus desuper obtentis, *die* 31. *Iunij* 1610. censuit *secundam ea, quæ proponebantur, huiusmodi decimas esse fructus, non autem distributiones, ac proinde studiorum causa absentibus deberi, ad instar cæterorum fructuum*, refert Lotter. *d. q.* 27. *n.* 173.

12 Sed remanet adhuc discutiendū an appellatione distributionum quotidianarum comprehendātur aniuersaria, funeralia, & Missarum eleemosynæ, ac alia similia emolumenta? De quo *infra c.* 27. *n.* 52. me citato in illo loco Garcia in *sum. morali tract.* 2. *diffic.* 9. *dub.* 3. *n.* 26. bene Machado *d. docum.* 1. *n.* 6. ibi *lo quinto se deue aduertir que segun se colige* del Derecho *in c. consuetudinem, de cler. non resid. y es opinion de algunos Doctores apud Solorzan. vbi supra n.* 23. *&* 29. *Zerol. in praxi Episcop. p.* 1. *verbo distributiones n.* 3. *todos los aniuersarios, entierros, Missas, y otros prouechos particulares y casuales, que gozan los Prebendados en sus Iglesias, no son ni se deuen tener per distribuciones quotidianas con la calid ad y naturaleza destas que introduze el Cōcilio, sino por otras mas especiales, y que para ganarlas los Prebēdados se requiere en ellos mas especial assistentia, que para las distribuciones ordinarias. De donde resulta que como veremos adelante se offrecran muchos casos en que el Prebendado absente lo esté por tan iustificada causa que gane las distribuciones quotidianas pero no estas obuenciones y prouechos porticulares. Si bien Autores graues, que refiere y sigue el Cardenal Tosco tom.* 2. *litt. d. concl.* 511. *y Sanch. in consil. moral. tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 105. *defienden absolutamente que el Prebendado a quien auzente se le deuen las distribuciones quotidianas deue tambien ganar estas obuenciones y prouechos, y Sanchez en el lugar citado prueua eficazmente que esto ha lugar aunque el fundador huuiesse ordinado*

nado que solos los Prebēdados presentes ganassen los prouechos del anniuersario, Capellanias, &c.

An plures Canonici de eodem Collegio, eodem tempore possint abesse causa studij? id arbitratur Episcopus, nam cauere debet ne diuinus cultus diminuatur, Vgolin. *de officio Episcopi p. 1. c. 19. in princ.*

Licèt causa studij lex permittat abesse, *d. c. relatum, de elerie. non resid.* tamen causa hæc debet per Episcopum cognosci, & ab eo licentia impetrari, vt docent glos. *verb. Prælatorum in d. c. relatum*, Boër. *decis.* 16. *n.* 3. Borr. *cons.* 16. *cent.* 1. *& in sum. dec. tom.* 1. *tit.* 29. *n.* 45. Castro Palao *d. punct.* 9. §. 9. *n.* 7. Trull *d. cap.* 8. *dub.* 12. §. 9. *n.* 3. Candid. *disquis.* 18. *art.* 30. *dub.* 3. Garc. *d. diffic.* 9 *dub.* 8. *n.* 24 Lotter. *d. lib.* 3 *q.* 27. *n.* 194. vbi *n.* 201. post Garc. *d. c.* 2. *n.* 559. *ad fin.* circa indultum generale de quo *in c. vlt. de magist.* aduertit in hoc cōstitui discrimen inter docentes, & discentes; vt discentes quidem supradictæ necessitati obtinendi licentiam ab Ordinario obnoxij sint, secus verò docentes etiam gratis, si tamen sint ab ipsa Vniuersitate studij generalis, & *n.* 202. post Decian. *cons.* 43. *lib.* 1. idem intelligit in doctrina, seu lectura sacrorum Canonum.

12 Canonici Missam celebrantes in Ecclesia ex deuotione, vel obligatione, tempore, quo cantatur vna hora in Choro nō dicitur interfuisse illi horę, nec illius distributiones accipere possunt, nisi à Superiore iussi fuerint vt celebrēt, à qua iussione cauere debet. Ita Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccl. dec.* 494. *in* 1. *edit. aliàs res* 385. *n.* 2. *in* 2. *edit. & in dec. Cur. Arch. Neap. dec.* 113. *p.* 4. vbi multipliciter intelligit Gallez. *in marg. casuum consc. verb. distributiones, pag.* 81. Theod. de Rub. *inter discept. for.* Steph. Grat. *c.* 298. *n.* 21. Gonz. *ad reg. Cancell.* §. 7. *proœm. n.* 180. Piasec *in praxi Episc. p.* 2. *c.* 3. *n.* 8. *pag.* 124. Bon. *de Sacram. disp.* 4. *q. vlt. punc.* 7. §. 5. *n.* 7. *& de Horis Can. disp.* 2. *q.* 5. *pun.* 3. §. 4. Squillante *de oblig. Cler. p.* 1. *n.* 122. Bart à S. Faust. *d. lib.* 3. *q.* 73. Armend. *d. loco, n.* 81. *&* 83. Fr. Leo *in thesauro fori eccl p.* 2. *c.* 13. *n.* 6. Marchin. *de sacram. ordin. tr.* 3. *p.* 2 *c.* 35. *n.* 9. nouissimè Marc. Vulpe *in praxi indic. fori Eccl. c.* 13. *n.* 13. me citato hoc loco *d. lib.* 1. *c.* 8. *dub.* 12. §. 4. Garc. *d. diff.* 9. *dub.* 8 *n.* 30. meetiam citato Sanctar. *var. res. lib.* 1. *q.* 7. *n.* 10. vbi ex Ccned. *d. q.* 1. *n.* 76. & Monet. *d. p.* 2. *q* 11. *n.* 52. resoluit posse consuetudine introduci, quòd clerici recedentes à Choro ad celebrandam Missam, excipiendas Confessiones, vel ad sociandā Sanctissimam Eucharistiam, dum preces horariæ recitantur, lucrentur distributiones. Et *Sacra Cong. Conc. in vna Callien.* 29. *Iulij* 1628. *in resp. ad* 4. censuit *Canonicos celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrari distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet.* Et *in Ortolen.* 27. *Martij* 1632. *ad* 12. respondit *Canonicos, seu alios Prabendatos tempore, quo diuina Officia celebrantur in Choro, vel anniuersarium, seu cantatur hora, Missas planas celebrantes, non lucrari distributiones quotidianas, nec emolumenta, nisi illa hora ad celebrandas Missas ab eo, ad quem pertinet, compulsi, aut iussi fuerint.*

CAPVT XXVI.

De Canonico Pœnitentiario.

SVMMARIVM.

1 *Pœnitentiarius quis, & quomodo instituendus, ostenditur.*

2 *Prabenda officio Pœnitentiarij vnienda debet esse integra, utque Canonicalis.*

3 *Pœnitentiarius institutus ante vocationem Prabenda eius officio vnita neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vendicare potest.*

4 *Pœnitentiarij institutio, & electio persona ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet.*

5 *Capitulum Sede vacante non potest prouidere Pœnitentiariam tunc temporis vacantem, sed Papa, quamuis collatio Prabendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli.*

6 *Pœnitentiarius deputari debet qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in Sacra Theologia, vel iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur.*

7 *Gradum Doctoratus, seu Licentiatura vbi beneficia requirunt, sufficit eum habere etiam sine scientia sufficienti, quod an verum sit, ostenditur, n.* 9.

8 *Gradus Doctoratus ad Pœnitentiariam non sufficit contra Academia statuta, vel consuetudines receptus, seu non facta professione Fidei.*

10 *Pœnitentiarius debet esse constitutus in atate quadraginta annorum completorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur.*

11 *Pœnitentiarius dicitur pro loci qualitate non reperiri aptior quando non reperitur in ciuitate, aut etiam in Diœcesi persona apta cum qualitatibus requisitis.*

12 *Pœnitentiarius eo ipso quòd est institutus, habet à iure, & Concilio facultatem audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis absque noua Ordinarij licentia.*

13 *Pracepto* c. omnis vtriusque, de Pœnit. *quilibet potest satisfacere confitendo Pœnitentiario.*

14 *Pœnitentiarius debet semper paratus existere ad audiendas Confessiones horis opportunis, loco, & Sede Episcopi.*

15 *Pœniten*

15 *Pœnitentiarius virgam, seu bachettam in manu sicut in Vrbe non debet retinere.*

Pœnitentiarius Canonicus non potest esse Iudex Ordinarius, vel delegatus appellationũ in Regnis Castellæ, & Legionis, ibid.

16 *Pœnitentiarius absoluere non potest à casibus, quos Episcopus sibi expresse reseruauit.*

17 *Pœnitentiarius casu reseruatos sibi ab Episcopo commissos nõ potest alteri delegare.*

18 *Pœnitentiarius non potest delegare suam auctoritatem.*

19 *Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam quàm alij Canonici.*

20 *Pœnitentiarius pro præsente in choro habendus dum audit Confessiones.*

21 *Pœnitentiarius dum actualiter Confessiones audit, lucratur etiam ipsas eleemosynas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus, vel pro supplicationibus.*

22 *Pœnitentiarius Confessiones etiam infirmorum extra Ecclesiam audiens non censetur præsens in choro.*

23 *Canonicatus Pœnitentialis non potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare.*

24 *Pœnitentiarij Canonicatus, & Præbendæ in Regis Castellæ, & Legionis existentes, quomodo conferendi iuxta constitutionem Gregorij XV.*

1 SACRVM *Concilium Trident. sess. 24. de reform. c.* 8. statuit vt in omnibus etiã Cathedralibus Ecclesiis, vbi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione Præbendæ proximè vacaturæ ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confessiones in Ecclesia audiet, inter præsentes in choro censeatur me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor lib 4. p. 4. tr 5. docum. 4. n. 1.* Quod quidem Concilij decretum, dum mandat Episcopis institutionem officij Pœnitentiæ cum vnione præbendæ primò vacaturæ, considerat effectuationem, & ea non obstante poterit Episcopus iterum deueniri ad nouam erectionem, vt in terminis tenet Rota coram Seraph. *dec.* 1034 *n.* 1.

2 Præbenda autem officio Pœnitentiarij vnienda debet esse integra atque Canonicalis, vt censuit S. Congr. Concil. 31. *Maij.* 1596. *& in vna Colimbrien. 31. Martij.* 1602. vbi etiam fuit resolutum *Pœnitentiarum ad præscriptum Concilij institutum ante vacationem Præbendæ eius officio vnita neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vendicare posse.*

3 Pœnitentiarij officij institutio, & electio personæ ad solũ Episcopum absque consensu Capituli pertinet, per. Nau. *conf. vnic. ne Sede vacante in fine*, Nicol. Garc. *de benefic. par.* 5. *c.* 4 *n.* 138. Flamin Paris. *de confident. q.* 45. *n.* 17. Vgolio. *de offic Episc. c.* 33. *n.* 2. Zerol. *in praxi Episc par. 1. verb. Pœnitentiarius*, §. 3. Mantic. *decis.* 56. Aloys. Ricc. *in praxi rer. fori Eccl. dec.* 555. *in 1. edit. aliàs resol* 477. *n.* 1. *in 2. edit.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n.* 52. quos refero Ego ipse *de offic. & potest. Episc. p.* 3. *alleg* 55. *n.* 2. vbi *n.* 13 cum Gonzal. *ad reg.* 8 *Cancell glos.* 9. §. 2. à n. 84. & Ceuall. *comm q* 897. *n.* 488. aduerto electionem personæ Pœnitentiarij ad

4 solum Episcopum tunc pertinere, quãdo Præbenda non vacat in mense Apostol vel adest alia reseruatio, seu affectio, tunc enim ad Papam pertinere ratione reseruationis resoluũt proximè citati. Seraphin. *decis.* 1218. vbi quòd vigore alternatiuæ electio Pœnitentiarij & collatio spectat ad Papam, & ideò facultas concessa Episcopis circa collationem, & nominationem Pœnitentiariæ, iuxta *Cõcil. Trid. d. c.* 8. intelligitur de Pœnitentiaria, quæ non vacauit in mensibus Pontificis, Azeued. *conf.* 7. *n.* 30. Gironda *de priuileg. exp lieat, n.* 1219. Vnde Capitulum non potest se intromittere in electione Pœnitentiarij, licet ad ipsum collatio spectet, quamuis Episcopus sit absens, sed ipse Episcopus absens potest, vbi fuerit, eligere Pœnitentiarium, sicut refert decisum Nicol Garc. *in addit ad d. c.* 4. *n.* 143. vbi etiam resolutum dicit electionem personæ pertinere ad solum Episcopum, vel eo absente ad Vicarium suum, cui Episcopus in specie delegauerit hãc facultatem, expensis tamen ipsius Episcopi. Occurrente verò vacatione Pœnitentiariæ Sede Episcopali vacante, † Capitu-

5 lum non potest prouidere, & Pœnitentiarium eligere, esto collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, vt per Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 145. Aloys. Ricc. *d. resol* 477. *n.* 4. Sed eius electio, & collatio pertinet ad Papam etiam seclusa reseruatione, & non est reseruanda futuro Episcopo, vt asserit decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d. c.* 4. *n.* 150 quem refero Ego ipse *d. alleg.* 55. *n.* 18 Circa prouisionem Canonicatuum Pœnitentiarij in Regnis Castellæ & Legionis existentium iuxta formam constitut Greg XV. vide infrà, *num.* 24.

6 Pœnitentiarius deputari debet qui Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in Sac. Theologia, vel Iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, vt ex *Con. Trid. d. cap.* 8 colligunt, & resoluunt Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. resol.* 497. Squillante *de priuileg. cleric. c.* 4. *n.* 69. & 108. Machado *d. trat.* 5. *dec.* 4. *n.* 4. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *c.* 4. *n.* 32 & *c.* 7. *n.* 49. vbi *n.* 50. aduertit † ad benefi-

7 cia,

cia, seu Dignitates requirentia gradum, sufficere eum habere etiam sine scientia competenti, itaut adeptio, & impetratio talis beneficij, seu Dignitatis in foro Ecclesiæ iudiciali rata, & firma sit, quod etiam tenet Azor. *inst. moral. p. 2. lib. 6. c. 6. q.* 1. † Sed non sufficere gradum non facta professione Fidei iuxta Constitutionem Pij IV. aut contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptum tenet Nicol. Garc. *d. cap. 7. num.* 51. quem refero Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 6. 8

9 Verùm supradicta mihi dubia videntur; nam vacãte officio Pœnitentiariæ Cathedralis Ecclesiæ Capuanæ, Eminentiss. Cardin. Bellarminus Archiepiscopus petiit à S. Cong. Concilij an esset conferendum N. qui licèt Doctor fuisset, tamen attestabatur esse valdè ignarum; *S. Congr. die* 20. *Martij* 1623. censuit *huiusmodi N haberi ac si nõ esset Doctor, & ideò de alio prouidendum*; ita sibi retulisse Illustrissimum D. Prosperum Fagnanum eiuidem Cong. Secretarium mihi asseruit bonæ memor. amicus noster Iulius Lauorius. Resignari tamen non potest Præbenda Pœnitentiariæ ad fauorem eius, qui non est Doctor, nec Licentiatus, sed ex attestationibus Ordinarij Capituli, & Academiæ Elboren. asseritur admodum doctus, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad affectum, vt Papa prouideat. *S. Congregat. Concil. in Elboren. Pænitentiariæ* 12. *Martij* 1633.

Cum ergo ad Magistralem, Rectorialem, & Pœnitentiariæ Canonicatum requiratur quod sit respectiuè Magister, Doctor, seu Licentiatus in Sacra Theologia vel iure Canonico vt suprà dicebam, per vnam ex approbatis Vniuersitatibus Castellæ, seu Collega Hispanus Collegij Bononiensis, aut in eius Vniuersitate graduatus, dubitare quis poterit an Doctor siue graduatus in aliqua ex Vniuersitatibus Lusitaniæ, Aragoniæ, & Italiæ. sit admittendus? Negatiuam partem tuentur Castr. Palao *in opere morali tom. 2. tra. 13. disp. 3. punct. 3. n. 2.* Machado *en su perfetto confessor lib. 4. p. 4. trat. 5. docum. 8. n. 4.* quia in Bullis Pij IV. & Leonis X. de quibus infrà mentio habenda est c. seq. id pro forma requiritur. Sed quid dicendum si is, qui quando se opposuit & præsentauit in concursu non erat Doctor, sed antequam prouisio de vacante Canonicatu facta fuisset, Doctoratus gradum requisitum consequutus fuit? Castro Palao *citato loco n. 3. in princ.* videtur dicere quod sufficit. Sed contrarium resoluit Machado *d. docum. 8. n. 5* citans Gutier. *cons. 1. n. 11. & seq.* Ceuall. *comm q. 693. n. 16.* & alios, quia per oppositionem erat ius quæsitum aliis, cui habilitas subsequens præiudicare non potuit. Verum autem Episcopo absente Vicarius eius generalis possit lectionibus oppositionis assistere, & in Capitulo tempore nominationis, & graduationis oppositorum suffragium ferre? latè disputat Solorzan. *de iure Indiarum lib. 3. c. 15. n. 44. cum seqq.* vbi dicit hanc quæst. de anno. 1632. in oppositione Canonici Doctoralis Ecclesiæ Limanæ in Indiis occidentalibus.

10 Debet deinde esse constitutus in ætate quadraginta annorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur, vt ex *Conc. Trid. d. c.* 8. tradunt Gutier. *Canon. lib. 1. c. 26. n. 40.* Valer. Regin. *in praxi fori pænit. lib. 3. tract. 3. n. 164. in fine*, Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 7. c. 6. n. 27.* Nicol. Garc. *d. par. 7. c. 4. n. 32. & 33.* Nouar. *in singul. Canon. concl.* 17. Machado *d. trat. 5. doc. 4. n. 4.* Ego ipse *d. alleg. 55. num.* 7. Squillante *de priuileg. cleric. c. 4. n. 69.* Et huiusmodi quadraginta annos debere esse completos resoluunt Nic. Garc. *d. c. 4 n. 35.* Nouar. *d. concl. 17 n. 2.* Ego ipse *d. alleg. 55 n.* 9. me citato in hoc loco Machado *d. doc. 4. num.* 5. Contra Azor. *d. lib 6 c. 5. q. 6. in fine*, existimantem sufficere inchoatos.

11 Dicitur autem quis aptior pro loci qualitate non reperiri, quando non reperitur in ciuitate, aut etiam diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus, itaut non sit quærenda extra Diœcesim, vt arg. *c. nullus 61. dist. & c. Sacrorum 63. dist.* resoluunt Salazar de Mendoça *in libello de institut. Canonicatus Pænitentiariæ in Ecclesia Toletana* §. 3. Squillante *d. c. 4. n. 70.* Nauar. *d. conc. 17. n. 4* Nicol. Garc. *d. c. 4. n. 33.* vbi *n. 34.* tenet quòd si in Diœcesi non reperiatur talis persona apta, & Episcopus velit eum eligere extra Diœcesim, non poterit eligere nisi habentem dictas qualitates si talis ibi reperiri potest commodè.

12 Eo ipso, quòd Pœnitentiarius institutus fuerit, habet à iure, & Concilio facultatem audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis, & iurisdictionem ad absoluendum à peccatis, & est veluti Parochus totius Diœcesis, nec requiritur noua licentia Ordinarij, vt resoluũt Nau. *cons. 20. de Pænit. in nou.* Vgol. *de potest. Episc. c. 33. n. 2. & 3.* Læl. Zech. *de Rep. Eccles. c. 24. de Capit. & Canon. sub n.* 16. Aloys. Ric. *d. resol. 477. n. 5.* Salazar. de Mend. *in d. libello* §. 5. Ego ipse *d. alleg. 55. n. 19.* & † quilibet potest ei confiteri sua peccata, & satisfacit præcepto *c. omnis vtriusque sexus, de Pænit. & remiss.* vt per Aloys. Ricc. *loco proximè citato*, Nic. Gar. *d. par. 5. c. 4. n.* 113. quos refero Ego ipse *d. alleg. 55. n.* 20. & me citato in hoc loco Machado *d. lib. 4. p. 4. trat. 5. docum. 4. n. 1.* 13

14 Debet Pœnitentiarius semper paratus existere ad audiendas Confessiones, miniméque potest pœnitentes recusare, & si recusauerit, ab Episcopo puniri, & priuari poterit, secundùm Aloys. Ricc. *d. resol. 477. n. 6.* Nicol. Gar. *d. p. 5 c. 4. n. 118.* Salaz. de Mendoça *in d. libello*, §. 5. Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub 7. cap. 6. num.* 27.

*n.*27. quos cito Ego ipse *d.alleg.*55.*n.*26. Et tenetur horis opportunis, loco, Sede, Episcopi, ad quem hoc pertinet, arbitratu, peccata cõfiteri volentibus sui copiam facere, † in manu tamen virgam, seu bachettam, sicut in Vrbe, non debet retinere, præcipuè in locis, vbi hoc non est in vsu, vt decisum attestantur Salaz. de Mendoça *d.* §.7. Nicol. Garc. *d p.*5. *c.*4.*n.* 117. Vgolin. *d c* 33.*n.*6. Ego ipse *d.alleg.*55.*n.*28. *&* 29. & ideo non potest esse iudex ordinarius, vel delegatus appellationum in tota prouincia Toletana, vt statuit Paulus V. *in sua const* incip. *Cœlestis vniuersæ, sub die* 17. *Augusti* 1615. quam Greg. XV. *in sua constit.* incip. *Aliàs à fel. cu, sub die* 6. *Maij* 16 2. extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, & Legionis.

16 A casibus, quos Episcopus sibi expressè reseruarit, non potest Pœnitentiarius absoluere quemquam, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit auctoritatem, vt resoluunt Nau *cons.*20. *sub tit. de Pænit. & remiss. in nouis, deest in antiq.* Sayr. *in floribus decis. sub eo tit. dec* 44. Henriq. *cons.*62.*n.*7. *& seq.* Vgolin. *d.c.* 33 *n.*3. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*179. *in fine*, & decisum refert idem Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. decis.* 571. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 492.*n* 2. *in* 2. *edit.* Nicol Garc. *d. par.*5.*c.*4.*n.* 115 Gauant. *in man. ver. Pænitentiarius n.*22. me citato in hoc loco Machado *d.lib.*4. *p.*4. *tract.*5 *docum.*4.*n.*2. Rota *in Neapolitana Pœnitentiariæ* 5. *Iunij* 1637. coram *R.P.D. Merlino.* Ego ipse *d.alleg.*55.*num.*23.

Cõtra Capeauil. *de casib. reser.c.*3 *q.*1. *differ.*2. Mendoça *in d.libello* § 5. Piasec. *in praxi Episc. par.*2.*c.*1. *n.*16. existimantes ipsum Pœnitentiarium, si suæ Præbendę fuerit annexum Pœnitentiariæ officium, posse absoluere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo reseruatis. [Passim enim vsu & cõsuetudine receptum est, vt quasi ex munere & officio in foro interiori, seu conscientiæ Pœnitentiarius iuxta formam Concilij institutus huiusmodi facultatem habeat, possitque pro eodem foro conscientiæ absoluere à casibus Episcopo reseruatis. Homobon. *de casib. reseru p.*1. *vbi de Pænitent. facultate*, Bossi. *in discept. moral. discept.*1.*n.*51]

17 Non poterit tamen casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare, nisi habuerit expressam ad hoc Episcopi potestatem: ita Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verb. iurisdictio, differ.*2.*n.*3. Ioan. Chapeau. & Piasec. *citatis locis*, Nicol. Garc. *in addit. ad d.c.*4.*n.*112. quem refero Ego ipse *d.* 18 *alleg.*55.*num.*24. vbi, *num.*22. addo quòd † nec potest delegare suam auctoritatem, de quo etiam Aloys. Ricc. *in d.praxi aurea resol.*179. & censuit S.Congreg. *negotiis Episcop. & Regularium præposita in Regien.*2. *Octobris* 1585. [ex ea ratione, quia delegatus, maximè ad nudum ministerium, subdelegare non potest, nisi hoc ille expressè demandetur, *cap. vlt* § *cæterum, de officio deleg.* iurisdictio autem absoluendi à reseruatis Episcopo, non est in Pœnitentiario tanquam in fonte, sed vt instrumento: confirmat Ioan. Valer. *citato loco*, quia Canonici Pœnitentiarij ad id officium præuio rigido examine, & per oppositionem instituuntur, & sic eorum industria eligitur, & consequenter vices suas, nec in casu particulari, demandare possunt. Nouissime Bossi. *in discept. moral. discept.*1.*n.*57. ait quòd licèt Pœnitentiario iuxta formam Concilij Trid. instituto facultas absoluendi à reseruatis Episcopo non competat ex vi Officij vniti Præbendæ, sed solùm per Episcopi delegationem siue expressam verbis declaratam, siue tacitam ex vsu recepto, & Episcoporum consuetudine, qui vbique ad hoc assumunt Pænitentiarium, vt illis à casibus reseruatis, censuris, & aliis ad forum conscientiæ spectantibus pro tota Diœcesi deseruiant, possit in casu particulari occurrente alteri committere facultatem absoluendi à reseruatis Episcopo: ex eo, quia hic Pœnitentiarius est delegatus ad vniuersitatem causarum fori conscientiæ, & pœnitentiæ quoad totam Diœcesim, & tanquam talis potest causam particularem delegare, licèt non possit vniuersalem iurisdictionem in alium transferre.

19 Ad maiorem residentiam, quàm alij Canonici, non tenetur Pœnitentiarius, dummodo non absit tempore, quo frequentiùs pœnitẽtes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorũ, Quadragesimæ, Aduentus, Quatuor temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis Beatissimæ Virginis. Natiuitatis Domini, & omnium Sanctorum, ita referunt decisum Salazar. de Mendoza *in d.libello*, §.7. Vgolin. *d c.*33.*n.*6. Nic. Garc. *d.par.*5.*c.*4. *n.*122. Ego ipse *d. alleg.*55. *n.*33. me citato in hoc loco Machado *d.tract.* 5. *dec.* 5.*n.*4.

20 Pro præsente in choro habendus est dum audit Confessiones in Ecclesia, siue in Confessionario, siue extra, non tamen censendus est præsens pro tempore, quo residet in Confessionario, nec audit Confessiones aliis in choro Diuina cantantibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatum Officium dicat, etiam vt opportuniùs Confessiones audiat; ita referunt decisum Salazar de Mendoça *in d.libello*, §.6. Monet. *de distrib. quotid. p.*2. *q.*11. *n.*64. *cum seq.* Vgolin. *d.c.*33.*n.*5. Aloys. Ricc. *d.resol.* 477.*n* 6 Campan. *d.n.*27. Nicol. Garc. *dict. par.* 5.*c.*4 *n.*124. *& seqq.* idem Aloys Ricc. *in decis. Curiæ Archiep Neapol. decis.*115. *par.*4. Ego ipse *d.alleg.*55.*n.*30. me citato in hoc loco Trull. *in*

expofit. Decal. lib. 1. *c.* 8. *dub.* 12. §. 5. me etiam citaro in hoc loco Machado *dict. lib.* 4. *part.* 4. *tract.* 5. *docum.* 5.

21 Amplia, vt non solùm Pœnitentiarius ad lucrandas distributiones quotidianas censeatur præsens in choro dum actualiter Confessiones audit, sed etiam ad lucrandas eleemosynas ipsas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus defunctorum, vel pro supplicationibus, & processionibus, quæ per Vrbem aguntur; vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 125. Contra Moner. *de distribut. quotid. part.* 2. *q.* 11. *num.* 65. Machado *dict. docum.* 5. *n.* 2.

22 Intellige supracta procedere si Pœnitentiarius Confessiones in Ecclesia recipiat; nam si extra illam Confessiones etiam infirmorum audiat, non censetur præsens in choro; vt resoluit Nic. Garc. *in add. ad d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 125. *ad fin.* quem refero Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 32. licet contradicere videatur Machad. *dict. docum.* 5. *num.* 3.

23 Canonicatus Pœnitentialis nō potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare, quia in ea electa videtur industria personæ, tum quia vbi beneficiū requirit certas qualitates, aut examen, si cui indulgetur, vt possit consequi aliam Dignitatē, aut beneficium, illud nō venit, quod examen, aut qualitates illas requirit, vt est optimus tex. *in c. fin. de translat. Episc.* tum quia cùm sit huiusmodi officio Pœnitentiarij vnita Præbenda, non potest mutari, sed immutabilis remanere debet; tum denique, quia cùm vnio, aut diuisio beneficiorum vnitorū requirat auctoritatem, & solemnitatem, & iustam causam id faciendi, hanc potestatem hominibus priuatis, & Pœnitentiariis ipsis tot vniones, vel diuisiones, ad libitum faciendi Concilium dedisse non est verosimile. Ita Nau. *conf.* 22. *de Praben. in antiq. aliàs conf.* 15. *sub tit. de reb. Eccles. non alien. in nouis*, Sayr. *in floribus dec. sub tit. de prabend. dec.* 22. Gallet. *in margar. casuum conscien. verb. Canonicus, pag.* 29. *collect.* 1. Gonz. *ad reg.* 8. *Cancell. gloss.* 34. *n.* 78. *&* 79. Monet. *de opt. Can. c.* 3. *q.* 5. *n.* 129. Nic. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *à n.* 132. vbi *n.* 134. refert decisum Pœnitentiarium nec retento, nec dimisso officio, posse optare aliam Præbendam, cuius officio fuit perpetuò vnitus vnus Canonicatus, & certa præbenda, & fuit decisum *die* 12. *February* 1601. *Pœnitentiary Prabendam, etiam postquam est effectum sortita, nō subiacere optioni*, & in vna *Vercell.* 7. *Iunij* 1601. etiam fuit tentum *quòd non solùm non potest optari Prabenda Pœnitentiarij, sed nec titulus, ac ordo illius*; prout testatur Nicol. Garc. *in add. ad d. c.* 4. *n.* 132. Potest tamen resignari, sicut alia Præbenda, etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, vt resoluunt Salazar. de Mendoça *in d. libello*, §. 3. Ceuall. *comm. contra commun. q.* 897. *à n.* 485. vbi *num.* 489. subdit posse etiam super eam imponi pensionem.

24 Circa Pœnitentiarij Canonicatus & Præbendas in Regnis Castellæ & Legionis existentes nouissimè Gregorius XV. *in sua const.* incip. *Supremæ dispositionis*, *sub dat. Nonis Nouemb.* 1622. statuit & ordinauit, *quòd ex nūc deinceps perpetuis futuris tēporibus omnes, & singuli Canonicatus, & prebēda Pœnitētiarij quarumcunque Metropolitanarum, seu Cathedralium Ecclesiarum in Regnis Hispaniarum nunc & pro tempore existentium, tam hucusque instituti, quàm deinceps quandocumque pro complemento decretorum Apost. instituendi quotiescumque illos quibusuis modis, & ex quorumcunque personis etiam Romani Pontific. pro tempore existentis seu quorumuis Cardinalium etiam tunc viuentium familiaribus continuis commensalibus seu Romana Curia Officialibus, aut aliàs quomodolibet reseruationem inducentibus, etiam per cessum, etiam permutationis causa in manibus eorundem Ordinariorum, vel decessum (non tamen in Curia, aut apud Sedem prædictam) seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem, aut priuationem (extra tamen eandem Curiam) seu Religionis ingressum, aut matrimonij contractum ex nunc & pro tempore obtinentium, seu ius in illis, vel ad illos habentium, aut aliàs quibusuis modis (non tamen per obitum apud Sedem prædictam) ac etiam in aliquibus ex mensibus, in quibus beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Sedi Apostol. etiam per Constitutiones Apostol. & regulas Cancellariæ fuerit reseruata, & etiamsi possidentes, vel ad illos ius habentes familiares, & Curiæ, ac Sedis prædictæ Officiales, etiam sub diuersis constitutionibus Pauli II. seu ex quauis alia causa dispositioni Apost. specialiter, vel aliàs generaliter reseruati, aut ex generali reseruatione Apostol. affecti, seu ad Sedem eandem deuoluti existant, per Ordinarios locorum, & Capitula dictarum Ecclesiarum tantùm præuio concursu per edictorum affixionem hoc modo videlicet, in singulis vacationibus Canonicatuum, & Prabendarum Pœnitentiariorum huiusmodi edicta proponi, & terminus sexaginta dierum assignari debeat, dictoque termino elapso per Ordinarios & Capitula in præsentia oppositorum ex aliquo libro sorte aperto vnum punctum materiarum moralium tradi, & super eo intra vigintiquatuor horas singuli oppositores per integram horam, seruato tamen inter eos ordine susceptorum graduum in singulis facultatibus publicè legere, & duo alij per aliam horam argumentari: & si tales oppositores in Theologia Magistri, vel Bachalaurei, aut illius professores existant, dato eis puncto super Euangelio per horam similiter publicè prædicare, seu concionari debeant, & aliàs in omnibus, & per*

omnia

omnia prout in concursu Præbendarum Magistralium & Doctoralium fieri consueuit. Quibus peractis ad Canonicatus, & Præbendas Pœnitentiarias vacantes huiusmodi illi dumtaxat ex concurrentibus, qui peracto examine cæteris omnibus iudicio ipsorum Ordinarij, & Capitulum magis habiles, & idonei reperti fuerint, assumi, seu eligi, talesque assumpti, vel electi, si Canonicatus, & Præbendæ vacantes huiusmodi in mense Apostol. vacauerint, aut aliàs ratione personæ, vel loci generaliter, seu specialiter reseruati, seu affecti fuerint, intra sex menses à die eorum electionis per Ordinarios, & Capitula huiusmodi facienda litteras Apostol. desuper expedire, ac iura Cameræ Apostol. & aliis propterea debita soluere teneantur. Singuli verò tempore electionis huiusmodi in quadragesimo anno & vltra constituti, atque in Sacra Theologia, vel iure Canonico iuxta decretorum Concilij Tridentini dispositionem graduati esse, & omnibus diebus ferialibus quolibet, vel in sua Ecclesia, vel in alio loco, ei ad hoc per Ordinarium loci, & Capitulum ipsius Ecclesiæ assignando spatio vnius horæ publicè conscientiæ casus legere, & difficultates soluere, necnon Confessiones sacramentales omnium vtriusque sexus Christi fidelium ad eum accedentium præuia Ordinarij huiusmodi licentia in eadem Ecclesia etiam publicè audire, aliaque omnia & singula, quæ similes Canonici Pœnitentiarij ex præfata Concilij forma, & aliàs facere, exequi, & exercere solent, & debent, similiter facere, exequi, & exercere teneatur. Si tamen inter ipsos concurrentes aliquem adesse contigerit, qui eruditionis, & doctrinæ, aliorumque meritorum præstantia cæteros omnes concurrentes arbitrio eorundem Ordinarij, & Capituli longè antecellat, & ætatem quadraginta annorum non attingat, ille non obstante defectu ætatis huiusmodi, dummodo tamen triginta annis maior sit, ad Canonicatum & Præbendam Pœnitentiarios huiusmodi per Ordinarium & Capitulum prædictos, si ita illis ex iustis & rationabilibus causis expedire videbitur, eligi debere, & licitè valeat, super quo Ordinarij & Capituli eorundem conscientiam onerat. Et quotiescunque ipsi Canonici Pœnitentiarij in huiusmodi oneribus, & functionibus obeundis impediti fuerint iuxta eiusdem Concilij decreta in choro præsentes esse censeantur: sed si eos in eiusdem oneribus, & functionibus adimplendis negligentes, aut remissos esse contigerit, arbitrio suorum Ordinariorum, & Capitulorum mulctari possint, &c. Hactenus Gregorius XV.

CAPUT XXVII.

De Canonico Theologo, seu Lectorali, Doctorali, & Magistrali.

SVMMARIVM.

1. *Præbenda Theologalis, vbi & quando constitui, & deputari debeat, ostenditur.*
2. *Theologalis Præbendæ deputatio locum non habet in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ.*
3. *Theologalis Præbendæ deputatio locum habet in Ecclesiis Collegiatis, quarum præbendæ sunt de iurepatronatu laicorum.*
4. *Deputatio actualis requiritur, vt Præbenda primò vacatura Theologalis sit.*
5. *Præbendam primam vacantem assignare pro Pœnitentiario non est in optione Episcopi, sed pro Theologo, nisi aliàs magis expediens in aliquo particulari loco visum fuerit.*
6. *Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra, vnde Portio non sufficit.*
7. *Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, potest deputari in Theologalem.*
8. *Præbenda vna si vacaret, quæ esset insufficiens, poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione sacræ Scripturæ.*
9. *Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illam Præbendam, quam dimiserit Canonicus, qui nouissime optat.*
10. *Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura non competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per resignationem.*
11. *Præbenda vacans in mense reseruato non competit Canonico Theologo in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda primò vacatura.*
12. *Electio personæ ad Præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario pertinet ad solum Episcopum, collatio verò ad illos, ad quos antea spectabat, quamuis in ea Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum, vt num. 15.*
13. *Theologalis Præbenda si vacauerit in mense Apost. vel aliàs esset reseruata, electio personæ, & collatio spectabit ad Papam.*
14. *Theologalis Præbendæ collatio erectæ post Conc. spectat ad eum, ad quem ante Conc.*

spectabat,

spectabat, etiam in casu, quo ante Concil. electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum.

16 *Canonicatus Theologalis in Regno Franciæ est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit.*

17 *Canonicatus, & Præbenda Theologales in Regnis Coronæ Castellæ & Legionis, quomodo, & per quem prouideri soleant, ostenditur.*

18 *Theologalis Præbenda an, & quando conferri possit Decretorum Doctori? remissiuè.*

19 *Præbenda erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest.*

20 *Canonicus Theologus non est admittendus ad ius optandi.*

21 *Theologalem Præbendam obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare.*

22 *Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro.*

23 *Canonicus Theologus potest ex vi consuetudinis obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos.*

24 *Canonicus Theologus debet sedere in loco sui Canonicatus.*

25 *Theologalis Præbenda non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis.*

26 *Episcopi arbitrio relinquitur quo tempore, & hora, & super qua materia sacra Scriptura legere debeat Theologus Canonicus.*

27 *Canonicus Theologus à lectione sacræ Scripturæ vacare potest tribus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris.*

28 *Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis tenentur accedere ad lectionem sacræ Scripturæ.*

29 *Episcopus potest compellere Canonicos sub pœna pecuniaria, vt accedant ad Congregationem casuum Conscientiæ.*

30 *Theologus Canonicus si nolit legere, quomodo prouidendum, ostenditur, & n. 31.*

31 *Theologus Canonicus, si ex capite infirmitatis sanabilis impediatur quominus per seipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, & eo casu, quo quis esset substituendus, electio substituti spectaret ad Episcopum.*

33 *Theologus Canonicus ex gratia distributiones luc atur pro tota die in qua legerit.*

34 *Theologus Canonicus in die, qua legerit non censetur præsens Matutino, quod dicitur pro die sequenti in vespere præcedenti secundùm consuetudinem Ecclesiæ.*

35 *Theologus Canonicus in die, qua legerit, lucratur emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita, etiamsi choro non inseruiant.*

36 *Cæsaraugustanus Archiepiscopus post secularizationem, in qua erectus fuit vnus Canonicatus Lectoralis cum assignatione Præbendæ an teneatur ad solutionem salarij, quod ante soluebat? ostenditur numeris sequentibus.*

39 *Officio dupliti fungens potest duplicatum emolumentum recipere.*

41 Cap. quia nonnulli, de magist. *declaratur.*

42 Cap. Episcopus de Præbend. *declaratur.*

43 L. filia Legatorum, Cod. de legatis, *declaratur.*

45 *Canonici nec quidem fructus lucrantur pro tempore, quo intersunt Lectioni S. Scripturæ Theologi illam legentis in Cathedrali.*

46 *Canonici in Scholis generalibus, vel publica Vniuersitate docentes sacram Scripturam, seu Ius Canonicum, & illi studentes, plenè gaudent priuilegiis omnibus de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia, & num. 47.*

48 *Studium generale dicitur, quod est erectum & institutum per Papam, Regem, seu Principem.*

49 *Studium, quod non sit Vniuersitas, non sufficit ad hoc, vt Canonici in eo studentes lucrentur fructus in absentia, quamuis in eo optimè legatur.*

50 *Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate non lucrantur fructus in absentia nisi id faciant de licentia eiusdem Vniuersitatis, quamuis Cathedralem, aut salarium non habeant.*

51 *Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum lucrantur fructus in absentia, quamuis Præbenda, quas obtinent, sita sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur.*

52 *Canonici docentes, vel studentes sacræ Scripturæ, aut Iuri Canonico, distributiones quotidianas percipere non possunt, nisi in huiusmodi distributionibus omnes Capitulireddittus cõsistant, quia tũc illas percipere poterunt dempta tertia parte, vt n. 53.*

54 *Licentia Episcopi non requiritur ad hoc, vt Canonici docentes sacram Scripturam, aut Ius Canonicum lucrentur fructus Præbendarum suarum in absentia.*

55 *Canonici ad docendum Sacram Scripturam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate nullam temporis determinationem habent, sed fructus Præbendarum suarum percipere possunt quandiu docuerint.*

56 *Episcopi licentia requiritur ad hoc vt Canonici studentes sacræ Scripturæ, vel Iuri Canonico in publica Vniuersitate lucrentur fructus suarum Præbendarum.*

57 *Episcopus*

57 *Episcopus tenetur licentiam concedere Canonicis minoribus triginta annis si in publico, celebrique in gymnasio Theologia, vel Iuri Canonico operam dare voluerint.*

58 *Licentia concessa per Episcopum Canonicis ad studendum in al quo publico ymnasio illis non suffragatur vltra quinquennium.*

59 *Theologalis Prabenda dum vacat il'a dari debet in commendam vnico Canonico idoneo eiusdem Capituli donec titularis prouideatur.*

60 *Clericus secularis idoneus quando non reperitur pro Theologali Prabenda, quid faciendum; ostenditur.*

61 *Canonicus, qui Prabendam Doctoralem, aut Magistralem obtinet, non potest esse iudex Ordinarius, vel delegatus appellationum in Regnis Castella, & Legionis.*

62 *Canonicatus, & Prabenda Doctorales, seu Magistrales Ecclesiarum Regnorum Castella & Legionis quomodo prouidendi?*

63 *Praceptoralis Prabenda in Gallia qua?*

1 SACRVM *Concilium Trident. sess. 5. de reformat. cap.* 8. statuit vt in Ecclesiis Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas, insignis, vel populosa, ac etiam in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla Præbenda, aut præstimonium, seu stipendium pro lectoribus sacræ *Theologia* deputatum reperitur; Præbenda, quomodocunque, præterquam ex causa resignationis primò vacatura, cui aliud onus incompatibile ininnctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuò constituta, & deputata intelligitur, de quo Concilij decreto plura tradunt Zerol. *in praxi fori Episc. p.* 1. *verb. Prabenda Theologalis*, Homobon. de Bonis *de humana vita statibus par.* 1. *cap.* 11. *in princip. & in cap.* 12. Nicol. Garc. *de benefic. par.* 5. *cap.* 4. *num.* 153. *cum sequent.* Monet. *de distribut. quotid. parte* 2. *q.* 10. *& de commutat. vltim. volunt. capite* 10. *num.* 191. *cum multis sequentib.* Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi p.* 3. *allegat.* 56. latè me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 5. *docum.* 6 vbi de Canonico Theologali seu scripturario, cuius munus est, vt ipse ait, sacram scripturam legere, & interpretari, *docum* 8. *&* 9. de Canonico Magistrali, cuius officium est in sua Ecclesia prædicare, *& docum.* 10. de Canonico Doctorali, cui incumbit defensio litium, & causarum, quæ Ecclesia mouet, vel contra eam mouentur.

2 Et in primis circa Præbendæ Theologalis deputationem (sic dicta quia Theologis affecta & debita, & illis est conferenda, ex Rebuff. *in concord. titul. de collation.* §. 1. *verb. Theologalem, pag. mihi* 543.) est aduertendum illam locum non habere in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ, vt est Cathedralis Pampilonen. sed cogendi sunt Monachi, vt prouideant de Lectore idoneo Theologiæ, qui publicè legat non solùm ipsis Monachis, sed omnibus volentibus, vt censuit *Sacr. Congreg. Concil. in Pampilonen.* 9. *Septembris* 1573.

3 Locum tamen habere in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iurepatronatus laicorum, ex decisione *S. Congreg.* tradunt Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 162. & Monet. *de commut. vlt. volunt. c.* 11. *n.* 262.

4 Requiritur actualis deputatio, vt Præbenda primò vacatura Theologalis sit, & in Theologalem erecta censeatur; in tantum, vt si in prouisione Præbendæ non fuerit facta actualis deputatio, non poterit prouisus compelli obire munus lecturæ; sicut refert decisum Nicol. Garc. *d. part.* 5. *c.* 4. *n.* 155. quem refero *d. alleg* 56. *n.* 3.

5 Non erit in optione Episcopi primam Præbendam vacantem assignare pro pœnitentiario, licèt ratione curæ animarum videatur magis necessarius, sed pro Theologo, propter verba *Concil. Trid. in d. c.* 1. Verùm si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, vt priùs de Pœnitentiario prouideatur, habenda est confirmatio à Sede Apostolica ad omnem difficultatem tollendam; ita censuit *S. Congr. Conc. in vna Ciuitatis Castellana* 17. *Nouembr.* 1619.

6 Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra; vnde Portio non sufficit, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 128. Et ideo pensione onerari non potest, Fr Duar. *de sacris Eccl. minist. lib.* 2. *c.* 8. Camill. Bottel. *in decis. tom.* 1. *tit.* 29. *n.* 46.

7 Et potest deputari Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, sicut reliquę, vt testatur resolutum Nicol. Garc. *d. c.* 4. *num.* 128. Vbi verò nullæ sunt Præbendæ, eo quòd Canonicatus tantùm distributiones quotidianas habeant, idem statuendum est, quod de Præbendis, cùm illarum loco succedant, ex decreto *S. Cong. Conc.*

8 Si vacaret vna Præbenda, quæ esset sufficiens poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione sacræ Scripturæ, dummodo Canonici habeant sufficiens stipendium; ita *S. Cong Conc. sub die* 16 *Feb.* 1619.

9 Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur sed alia Præbenda, quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat, huic muneri vnita,

& affecta remanent; ita resolutum testatur Nicol.Garc.*in add.ad d.p.5.c.4.n.*130.

10 Nec Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbēda vacatura competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per resignationem,vt censuit *S.Congr.Concil. in Monopolitana 29 Augusti* 1626.

11 Nec etiam ei competit Præbenda vacans in mense Apostolico, quia sub illo decreto Concilij Tridentini non comprehenduntur Præbendę vacētes in mensibus reseruatis,vt refert decisum Nicol Garc.*d.p 5.c.4.n* 128.

12 II. Circa electionem,& collationem Theologi Canonici est annotandum electionem personæ ad huiusmodi Præbendam Theologalem vacantem in mense ordinario pertinere ad solum Episcopum,collationem verò ad quos antea spectabat, sicut referunt decisum Nicol.Garc *d c 4. n.*162. Gonzal. *ad Cancel. glos.9.§.2.n* 83 Ego ipse *d.a leg.56.n* 4.

13 Si verò huiusmodi Præbenda vacauerit in mense Apostolico,vel aliàs esset reseruata,seu affecta,tunc electio personæ, & collatio spectabit ad Papam,secundùm Gonzal. *d.loco*,& Garc. *d.cap 1 n.*164. quamuis Zerol. *in praxi Episc 1 verb beneficium*,§ 3. *& verb Prabenda Theologalis*, §.4. existimauerit electionem ad Ordinarium semper spectare.

14 Præbēdæ Theologalis collatio erectæ post Concilium spectat ad eum, ad quem ante Concil. spectabat, etiam in casu, quo ante Concilium electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum,*S.Congr. Concil. in vna Toletana sub die 24.Septembris* 1592.

15 Electio personæ, cui conferendus est Canonicatus habens annexum onus lectionis S. Theologiæ ex præscripto Concil.pertinet ad Episcopum, collatio,verò eidem personæ facienda ab eis ad quos ante Conc. pertinebat; quamuis regulariter in eà Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & confirmatio siue institutio ad Episcopum; ita census *S.Cong.Conc.in Aretina* 31. *Iunij* 1627.

16 In Regno Franciæ Canonicatus Theologalis est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit,vt sancitur *in rub.de collation* §.1. vbi Rebuff.*verb Theologalem,& verb teneantur*,refert Gonzal. *dict.gloss.9.§.2. num* 17.

17 In Regnis Coronæ Castellæ, & Legionis Canonicatus, & Præbendæ Theologales lectionis sacræ Scripturæ in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & nonnullis Collegiatis prouidentur ab Episcopis per cōcursum in quisbuscunque mensibus vacēt indifferenter acsi essent Præbendæ Magistrales & Doctorales, & non conferuntur à Sede Apost. sicut cætera beneficia, prout referunt Gonzal. *d.§. 2. n.* 80.Nicol.Garc.*d.c.4.num.*165.vbi *n.*167. subdit de hoc forsan esse aliquod indultum Apostolicum, quia aliter non seruaretur in praxi, de quo latè *infrà hoc cap.n.*62.

18 An autem & quando Præbenda Theologalis conferri possit Decretorum Doctori disputat latè Aloys. Ricc. *in decision. Curia Archiepiscop.Neapol part.4 decis.*101.

19 III. Circa optionem est pariter annotandum Præbendam sic erectam, & deputatam pro Theologo, & sequenti Canonico optari posse,prout referunt decisum Gonzal.*ad reg. 8.Cancel.glos 34.n.*80.Monet.*de optione Canon. c.3.q 6 n* 129. Nicol.Garc *in addit.ad d part.5. c.4.n.*132 Ego ipse *d alleg.56.n* 10.

20 Et sicut non potest ab aliquo Canonico optari,cùm detur per electionem præuio examine,ita Theologus non est admittendus ad ius optandi, vt resolutum attestatur Nicol. Garc. *in addit. ad d part 5.cap.4 n* 134. 21 † quia obtinens Præbendam Theologalem non potest illam dimittere, & aliam optare adinstar aliorum Canonicorum, *S. Congr. Concil. sub die 7.Iunij* 1601.

22 Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem,potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro, vt censuit *S.Cong. Rit. in vna Veronen.3.Septembris* 1597.

23 Stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, vt per quemlibet Canonicum habentem Præbendam Canonicatui annexam obtineatur vna ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus,seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest Canonicus Theologus dictam Dignitatem obtinere, sicut fuit resolutum in *S.Cong.Concil.sub die* 18. *Nouembris* 1628.

24 IV. Circa præcedentiam est etiam aduertendum Theologū postquam vacauerit Præbenda,quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit,debere sedere in loco sui Canonicatus,vt attestatur resolutum Nicol. Garc. *in addit. ad d.part.5. cap.4. n.*111. 25 † Nam Præbenda Theologalis non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis,ex *S.Cong. Concil. in vna Mediolanen.*

26 V. Circa tempus, horam, & materiam sacræ Scripturæ,super qua legendum sit, est sciendum hoc totum relinqui arbitrio Episcopi, & satisfacere Theologum si Scholasticam Theologiam legerit, vt per Nic.Garc.*d. c.4. num.*156. me citato Alzedo *de præstantia Episcop.Dignitatis,p.2.cap.9 num.*42. me citato in hoc loco Machad.*d.dub.4.p 4.tr.5.doc.6. num.*2. 27 † Potest tamen vacare ab huiusmodi lectione tribus mensibus Iulij, Augusti,& Septembris, sicut attestatur resolutum Nicol.

col.Garc. *d. cap.4.n.*157. Galet. *in margarita casuum conscientia,verb.legere* 2.Scip. de Rubeis *in aphor.Episc.verb.Episcopus,num.*3. Ego ipse *d.allegat.*56.*num.*7.

28 Ad hanc lectionem sacræ scripturæ tenentur accedere Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis, vt censuit *S. Congreg. Conc.sub die* 11. *Augusti* 1618. Et ad hoc eos cogere poterit Episcopus, sicut in casu minus vrgenti † eos compellere valet sub pœna pecuniaria,vt accedant ad lectionem casuum conscientiæ, ex eadem *S.Congreg. sub die* 11. *Iulij* 1610. 29

30 VI. Circa cogendum Theologum nolentem legere, est aduertendum posse Episcopum cogere illum comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum,assignatione portionis de eisdem fructibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contumacia ad alias pœnas etiam priuationis deuenire posse, factáque priuatione ad corroborandum Concilij decretum Episcopum declarare debere talem Præbendam,&Canonicatum affectum fuisse, & esse pro sacræ Scripturæ Lectore, ac tūc deligere personam idoneam, quæ id munus per se ipsum exequi valeat,& illi per Ordinarium collatorem huiusmodi Præbenda conferatur, ex *S. Congreg. Concil. in vna Maioricen.*me citato in hoc loco Machado *d.docum.*6.*n.*2.

31 Et si Ordinarius inferior fuerit negligens, putà Prior,Abbas,Præpositus, & cæteri similes alicuius Ecclesiæ Collegiatæ, poterit Episcopus in cuius Diœcesi sunt,supplere,id est, cogere, ex eadem *Sacra Congregat.*

32 Quando verò ex capite infirmitatis sanabilis impeditur quominus per se ipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum,eo verò casu,quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectaret,vt refert decisum Nicol.Garc.*d.p.*5. *c.*4.*n.* 159. me citato in hoc loco Machado *d. tract.*5. *n.*3. Et ideò cùm quidam Canonicus Theologus instaret sibi licere legere per substitutum stante impedimento infirmitatis,fuit illi concessa licentia ad sex menses per *S.Congr.Concil.sub die* 13. *Nouemb.*1617. Non potest enim per substitutum legere nisi subsistente necessitate,Rota *decis.*147.*n.*1.*p.*1.*recentißimar.aliàs p.*3.*recent.*

33 VII. Circa distributiones lucrandas à Theologo in absentia pro tempore, qua legerit,est considerandum, quòd quamuis ex dispositione Iuris communis illæ in hoc euētu non debeantur Lectori, ad not. per gloss. *vlt. in cap. nonnulli, de magistr.* tamen vt diligentius huic muneri præstantissimo Theologalem obtinens vacare queat, sanctæ memoriæ Gregorius XIII. ex gratia illas deberi ei voluit,non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die. Ita referunt decisum Piasec.*in praxi Episcop. parte* 2. *cap.* 3. *num.* 9. *vers. similiter*, Gonzal. *ad regul.*8. *Cancell* §. 7. *proœm.num.*180.Nicol.Garc.*in tract.de benefic. parte* 3. *cap.*2. *n.*118. Armend. *in addit. ad recop.legum Nauarra lib.*2.*tit.*23.*l.*2.§.2. *de residentia, n.*68.Monet. *de distribut.quotidian. parte* 2. *quæst.*10.*n.*27.Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori Eccles. decis.* 495. *&* 498. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 286.*num.*6. *& resolut.* 389.*num.*6. *in* 2. *edition.* Ego ipse *d. allegat.* 56. *numer.*8. me citato in hoc loco Machado *d tract.*5. *documm.*7.*n.* 1. Solorzan. *de iure Indiarum. tom.*2. *lib.*3.*c.*14.*n.*33.& censuit *Sac.Congr. Concil. in causa Oriolen.*5. *Augusti* 1616. *& in alia Fanen.*1. *Augusti* 1624.

34 Et quamuis tota die, qua legit, habeatur pro præsente à choro etiā quoad distributiones iuxta supradicta,non cēsetur tamen præsens Matutino,quòd dicitur pro die sequenti in vesperi præcedente secundùm consuetudinem aliquarum Ecclesiarum,vt ex sententia *S.Congreg.* resoluunt Nicol. Garc. *d.cap.*2. *n.*118.Armend. *d.loco n.*70.Galet.*in margarita casuum conscient.verb.Canonicus, pag.*29. Ego ipse *d.alleg.*5.*n.*9.

35 Et non solùm tribuendæ illi sunt distributiones quotidianæ omnium horarum illius diei,qua legerit,sed etiam emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita,etiamsi choro non inseruiant,ex identitate rationis,vt fuit resolutum à *S.Cong. Concil. in Oriolen.*12. *Augusti* 1628. me citato in hoc loco Machado *d.docum.*7.*n.*2.

36 Sed an aliquo casu Lector iste præter Præbendam salarium habere possit,non erit inutile inuestigare, ad quod pulcher se offert casus discutiendus,videlicet. *In Ecclesia Metropolitana tunc Regulari Ciuitatis Cæsaraugustana officium Lectoris sacræ Sripturæ fuit ab immemorabili tempore demandatum vni ex Canonicis Regularibus dictæ Ecclesiæ, si in ea sufficiens aderat, cuius electio pertinebat ad solum Archiepiscopum, qui decem cafitia tritici, & decem metretas vini vnà cum scutis duodecim dicto Lectori pro salario assignabat.Cùm autem de anno* 1605.*eadem Ecclesia per sanctæ mem.Clement. VIII. sæculariζata erectus fuerit vnus Canonicatus Lectoralis cum assignatione Præbendæ, dubitatum fuit an hodie Archiepiscopus post dictam sæculariζationem teneatur ad solutionem eiusdem salarij, quod ante illam soluebatur.*

37 Pro negatiua videbatur facere,quòd cùm in sæcularizatione dictæ Ecclesiæ Lectoratus fuerit erectus in Canonicatum vnà cum assignatione Præbendę Canonicalis secundum mentem *Concil.Trid.d.seß.*5.*de reform. cap.*1. videtur sufficiēter Lectori prouisum de prouentibus

uentibus dictæ Præbendæ, qui soli debent deseruire pro illius mercede, seu salario, *c. quia nonnulli § sanè, de magistr.* & *ibi* Doctores Abb *n. 3. v. secundo casu, in princ.* Anan. *n. 4. ver. secundo casu* Host. *n. 10.* Ioan. Andr. *n. 11.* Butr. *n. 5.* Henric. Boich. *n. 1. & 4.* itavt ratione salarij Lector nihil aliud possit prætendere cùm in erectione dicti Canonicatus onus legendi sit ei impositum, quod fieri potuit, glos. *verb. Præbenda ad fin. in d. c. quia nonnulli*, Boic. *ibid. n. 15.* Nec obstat, quòd ante secularizationem dictum salarium ab immemorabili tempore soluetetur ab Archiepiscopo, itavt possit allegari contracta huiusmodi obligatio ex meliori titulo de mundo; immò possit dici huiusmodi onus fuisse impositum etiam in fundatione Archiepiscopatus tanquam titulum magis proficuum & vtilem, ad *c. super quibusdam, §. præterea*, vbi glos. *in verb. non extat. de verb. signif.* Decius *consf. 586. n. 2.* cùm ista sit virtus immemorabilis, latè Felin. *in c. causam, n. 2. cum seqq. de præscript.* Gabr. *de præscript. concl. 1. n. 1.* Rot. *dec. 254. in fine. p. 3. & dec. 642. n. 4. part. 4. diuers.* Quia respondetur quòd cùm hodie Præbenda Canonicalis fuerit subrogata in locum dicti salarij, & ex ea sufficienter sit prouisum Lectori, cessat ratio debiti quoad dictũ salarium, *c. cùm cessante, de appellat.* & in istis terminis, Ioan. Audr. *in d. c. quia nonnulli, n. 11.* Host. *n. 10.* vbi ait quòd si Canonici Ecclesiæ aliquid de eorum Præbendis assignarunt Lectori, per prouisionem sibi factam de beneficio, statim resoluitur huiusmodi assignatio, Butr. *n. 6. in fine, vers. nam & sectio Præbendæ*, Anan. *n. 4. v. in glos. fin.* Et in simili quòd ordinato sine titulo teneatur Episcopus præstare sustentationem quousque illum de beneficio prouiderit, & non vlteriùs, cùm cesset ratio dictæ sustentationis, text. est *in c. Episcopus de præbend.* Et quòd pater dotando filiam faciat cessare legatum pro dote, ex quo cessat causa legati, est pariter text. *in l. filia legatorum, C. de legat.* Quæ tantò magis videbantur admittẽda cùm possit considerari, quòd Archiepiscopus ratione absolutæ nominationis, quam ante secularizationem habebat, videbatur quodammodo obligatus ad prouidendum dicto Lectori tanquam ministro proprio, quæ tamen ratio hodie cessat cùm Lectoris nominatio siue electio fuerit translata ad Archiepiscopum, & Capitulum simultaneè, præuio examine in concursu, seu oppositione.

38 His tamen non obstantibus in contrariam partem inclinarunt Domini de Rota *in causa Cæsaraugustana Lectoriæ 21. Februar. 1628.* coram *Reuerend. D. meo Coccino Decano* quæ reperitor impressa nouissimè *p. 5. recent. dec. 150.* & iterũ proposita *9. Februarij 1629.* vt *in dec. 249. d. p. 5.* Considerabant enim quòd Bulla secularizationis vltra quàm quòd præseruat omnia iura, priuilegia, &c. ante secularizationem competentia, expressè vult quòd omnia & singula, quæ in dicta Ecclesia pro Canonicis, & personis Regularibus erant, de cætero pro Canonicis, & personis secularibus etiã post secularizationem esse censeantur. Vnde cum supposita obligatione Archiepiscopi, quæ resultat ex dicta immemorabili, vt dictum est, hoc salarium esset emolumentum assignatum pro Lectore, & tanquam tale relatum inter onera Mitræ Archiepiscopalis, sequitur quòd secundùm verba expressa secularizationis censeatur etiam esse pro Canonico seculari Lectore cùm in hoc Papa voluerit præseruare statum antiquum, ex qua præseruatiua remanent integra iura primæua, & sic anterior obligatio soluendi illud stipendium, Bald. *in l. pen. C. depositi*, Oldr. *cons. 237. in fin.* Becc. qui alios cumulat, *cons. 74. n. 34.* Surd. *dec. 163 n. 17.* Et quamuis Papa statum antiquum expressè non præseruasset, illius tamen mutatio non perimeret ius Lectoris quæsitum in anteriori statu Regularitatis, cùm id in secularizatione dictum non fuerit, Innoc. *in c. dilectus, n. 4. vers. Monialium*, & *ibi* Abb. *n. 9. de capell. Monach.* Prob. *ad Monach. in c. cùm de benef. n. 52. & seq. de Præb. in 6* Anch. *cons. 404. n 9. vers primò quia mutatio*, Bellon. *cons. 8. n. 4.* & fuit aliàs resolutum *in Aquilana iurisdictionis 30. Martij 1601.* coram *Reuerend. Patriarcha Antiocheno, & in Tarracon. Sacrist. 19. Martij 1601.* coram *bonæ memor. Iusto*, & *in Theatina Iurisdictionis 23. Iunij 1614.* coram *Reuerend. D. meo Coccino Decano.*

39 Eo maximè, quia assignatio Præbendæ pro Lectore non fuit assignata simpliciter pro Lectore tanquã Canonico, ac proinde cùm Lector tanquã Canonicus in statu Regularitatis haberet eandẽ Præbendam, si non ita formaliter assignatam, saltem æquipollenter per alimenta, quæ recipiebat à mensa Regulari, in hoc ita assignatio formalis Præbendæ Canonicalis in statu secularitatis tanquam subrogata in locum anterioris æquipollentis in Regularitate non potest considerari tanquam noua causa rationc salarij, quod pro Lectore debebatur. Vnde cùm tanquam Canonicus, & Lector duplici fungatur officio, non est inconueniens, quòd recipiat duplicatum emolumentum, *§. illud*, vbi glos. *in v. periculum, in auth. vt iud. sine quoquo suffragio*, Roman. *cons. 25. & ibi add.* Surd. *dec. 66. n. 1. lib. 1.* Pinel. *in l. 1. p. 3. n. 78. C. de bonis mat.* Rot *dec. 354. p. 1. recent.* Menoc. *cons. 228. n. 29. & de arbitr. casu 223. n. 7.* & fuit dictum *in Romana mercedis 5. Martij 1625.* coram *R. P. D. Merlino.*

40 Qua sententia retenta non obstant quæ pro prima adduximus, nã ad illud, quòd cùm dicto Canonicatui fuerit iniunctũ onus legendi, non habetur anterius salarium, respondetur

detur stare simul, quòd Lector teneatur præcisè ad legendum, & tamen illi debeatur salarium; vnde ista iniunctio oneris in hoc quidem immutauit statum Regularitatis; quia in isto casu Regularitatis Lectoratus demandabatur vni ex Canonicis quatenus sufficiens aderat, & sic obligatio legendi nō erat necessaria ex parte Canonici, qui poterat recusare tale onus, quamuis obligatio assignandi salarium esset necessaria ex parte Archiepiscopi, vt dictum est; hodie verò post secularizationum, onus legēdi fuit dictum necessarium ex parte obtinentis Canonicatum Lectoralem, sed non ideò obligatio salarij est parte Archiepiscopi expirauit, aut facta ex voluntatia.

41 Non obstant adducta per tex. & DD. *in d. c. qui nonnulli de magist.* quia illa loquuntur de Magistro, cui de recenti per modū prouisionis fuit cōstitutum salarium; tum quia loquuntur ad effectū quòd nihil possit exigere à Scholaribus; tùm denique quia loquuntur quando assignatio erat voluntaria. In hoc autem casu non agitur de salario nouiter assignato per modū prouisionis, sed de salario ab immemoriali cōstituto, & soluendo personæ certæ, vel certo generi personarum; nec agitur ad effectum exigēdi à Scholaribus, sed ab eo, qui ex meliori titulo mundi virtute immemorabilis soluere tenetur; nec deniq; agitur de assignatione voluntaria, sed necessaria, vt dictum est.

42 Ad tex. *in d. c. Episcopus*, respondetur, quòd sustētatio, quam Ordinarius sine titulo debet habere ab Episcopo donec prouideatur de beneficio, & non vlterius, ideo per prouisionem cessat; quia obligatio Episcopi promouentis non erat perpetua, sed temporalis, quamdiu scilicet promotus careret congrua sustentatione, ad quam sustentationem ideò obligatur Episcopus ne promotus cogatur in dedecus Ordinum mendicare, ideò mirum non est si statim ac deficit periculum dictæ mendicitatis per prouisionem beneficij, resoluitur quoque tēporanea Episcopi obligatio.

43 Ad dictam verò *l. filia legatorum*, in qua dicitur, quòd filia non habet actionem ad legata sibi facta à patre in testamēto pro dote si ea sibi in dotem fuerūt postea per patrem data, respondetur quòd legatum dotis non erat necessarium quoad solutionem cùm posset quādocūque reuocari, sed supposito etiam quòd esset debitum necessariū, hoc procedit in eo casu; *primò*, quia eadem persona, quæ tenebatur, facit cessare anteriorem obligationem, quod non est in casu isto; nam Archiepiscopus, qui ante secularizationem tenebatur ad salarium, non assignauit Præbendam pro Canonico Lectorali. *Secundò*, id in eo casu procedit, quia idem, quòd priùs debebat solui, fuit transfusum in secundam obligationem; nempe eadem legata, quæ priùs vigore testamenti debebantur, fuerunt data in dotem, quod non est casu isto, quia primum salarium non fuit transfusum in Præbendam assignatam dicto Canonicatui Lectorali. Et sic ex his patet in hoc casu ex superuenientia nouæ causæ non tolli anteriorem causam salarij; quia hoc haberet locum si vel primum salarium fuisset transfusum in Præbendam nouiter assignatam; quia tunc benè diceretur subrogata in locum salarij, vel si eadem persona, nempe Archiepiscopus, qui tenebatur priùs ad salarium, assignasset de suo proprio istam Præbendam, quorum neutrum cùm sit in casu isto, dicendum non est quòd secunda diuersa, ratione obligationis personarum, & rei faciat cessare prædicta.

44 Ad vltimum, quòd scilicet ius conferendi Archiepiscopi post secularizationem fuerit diminutum quoad dictum Lectoratum, respondetur, quia vltra quod adhuc retinet priuilegium prælationis suæ vocis in paritate, & collationem, quæ sunt aliquius considerationis, vt dixit *Rota in Oscen. indulti* 10. *Decembris* 1599. *& 5. Decembris* 1601. coram *bonæ memo. Card. Mellino*. quàm refert Nic. Garc. *d. p. 5. c. 4. n.* 163. in omnem casum prædicta procederent si assignatio salarij fuisset correspectiua ad dictum ius conferendi, quod esse nullatenus patet. Vnde cùm nihil commune habeat onus soluendi stipendium Lectori cum eius nominatione, imò in hoc casu bene se compatiantur ex mutatione status accidentalis quoad collationem, non fuit sublata obligatio soluendi dictum salarium, Rot. *dec. vnic. n. 3. circa fin. v. in contrarium facit, & n. 4. de sepult. in antiq.* Rebuff. *super reg. de vnione glos* 11. *n.* 13. Ex quibus omnibus hanc partem firmauit dicta decisio Cæsaraugustana Lectoriæ eleganter, & subtiliter extensa per Illustrissimum & Reuerend. D. meum Coccinum Decanum, admirabilis eruditionis virum.

45 VIII. Circa eandem materiam de lucrandis fructibus, & distributionibus in absentia à Canonico Theologo ratione Lectoriæ, est dubitatione dignū an Canonici, qui tenentur accedere ad hāc Lectionem sacræ Scripturæ, vt suprà ostendimus, pro tempore, quo dictæ Lectioni interfūt, lucrentur fructus, & distributiones quotidianas? In qua breuiter respondendum duxi, eos nec quidem fructus lucrari; quia scholares in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent eisdem priuilegiis sicut studentes in studiis publicis, & Academiis, vt referunt decisum Nicol. Garc. *p. 3. c. 2. n. 117.* Armendar. *add. ad recop. legum Nauarra lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canonicorum, n.* 124.

46 Nam licet Canonici docētes sacram Scripturam, vel illi studentes, plenè gaudeant, & fruantur priuilegiis omnibus, de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia concessis

concessis à Iure communi *in c.vlt. de magist.* vt multis probant Rebuff. *de priuil.schol.priuil.*29.*&* 32.Horat.Luti.*eod.tr.priu.*99.*&* 100. Petr.Lesnaud.*de priuil.Doctorum p.*2.§.22. Iacob.Benni *de priuil.Iurisconsf.p.*1.*priuil.*15. Nic. Garc.*p.*3.*c.*2.*n.*54.Vgol.*de officio Episcopi c.* 19. *in princ.n.*6.*&* *c.*43.§.2.Azor.*instit.mor.p.*2.*lib.* 7.*c.*4.*q.*3.*&* *c.*5.*q.*1.*&* §.Carol.de Grass.*de effect.cler.in præl. à n.*106. Gonz. *ad reg.*8.*Cancel.*§.7.*proœm.n.*180.Monet.*de distr.quot.p.* 2. *q.*10.*à princ.*Sanctar. *var.resol.q.*3. *à. n.* 9. Ego ipse *de officio,& potestate Episcopi,p.*3. *allegat.* 56.*n.*18.me citato in hoc loco Trullench.*d.lib.* 1.*cap.*8.*dub.*12.§.9.*n.* 2. me etiam citato in hoc loco Machad.*en su perfetto Confessor lib.*4.*p.*4. *tr.*4.*doc.*9. & Garc.*in sum.mor.tr.*2.*diff.*9.*dub.* 8.*à n.*21.Vide *sup.c.*25. *n.* 10. *cum seqq.* Quod etiam de docentibus, & studentibus Iuri Canonico est affirmandum,cùm hodie ad Ecclesiam benè regendam non minus prosit Ius Canonicum, quàm Theologia, vt resoluunt Iacob.Benni.*d.p.*1.*priuil.*15.*n.*4. Nic. Garc.*d.c.*2.*n.*65.Carol.de Grass.*in d.prælud. n.* 95.*cum seqq.*Sanctar.*d.q.*3.*n.*18.Monet.*d.c.* 10.*num.*4. Ego ipse *d.allegat.*56.*num.*28.vbi cum eodem Monet. *ibid. n.* 21. quæro quid tenendum in docentibus,vel studentibus Iuri Ciuili? de quo etiam Sanctar. *dict. quæstione tertia*, *num.* 10.

47 Tamen dictis priuilegiis solùm gaudent si in scholis generalibus, seu publica Vniuersitate doceant,aut studeant,vt patet ex *cap.tuæ fraternitatis,de clericis non resid.&* *c.*2.*de priu. in* 6.iunctis suis glossis, & tradunt Læl. Zech. *de Republ.ecclesf.tit.de clericis n.*7.*v.*28.Horat. Lut.*ad fin.tr.de priu.Schol.n.*23.Flores de Mena *var.lib.*3.*q.*24.*nu.*19.Palao *tom.*2.*tr.*7.*disp.* 3.*punc.*9.§.9.*n.*1.Mach.*d.lib.*4.*p.*4.*tr.*4.*doc.*9.*n.* 3.vbi late de Eugeniana, Garc. *d.dub.*8.*n.*22.

48 Ego ipse *d.alleg.*56.*n.* 21.Dicitur autem † studium generale,quod est erectum,& institutũ per Papam, Regem, seu Principem, vt per Cass.*in cat.gloriæ mundi p.*10.*consid.*32. Perez *l.*1.*tit.* 10.*lib.*1. *Ordin.* Hortig. *in patrocinio pro Cæsar augustano gymnasio,p.*1.*à n.* 13.*&* *p.*3.*n.*2.

49 quos refero *d.alleg.*56.*n.*22.Vnde † non sufficit studium,quòd nõ sit Vniuersitas,quamuis in eo optimè legatur, & publicè cuicunque audire volenti,ex adductis per me *d.alleg.* 56. *n.*22.Quicquid aliter sentiant Monet.*d.q.*10. *n.*17.& Sanctar.*d.q.*3.*n.*12. & ideò multò minùs sufficiet studium quod habetur in Ecclesia Cathedrali sub Canonico Theologo legente,iuxta Doctores suprà citatos.

50 Canonici, vt priuilegiis de percipiendis in absentia Præbendarum suarũ fructibus gaudeant docendo Theologiam,vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate,id debent efficere de licentia eiusdem Vniuersitatis, siue Collegij Doctorum,etiamsi non habeãt Cathedralem, aut salarium, vt refert decisum Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*61.† quamuis Præbendæ, quas obtinent,sitæ sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur, vt pariter resolutum attestatur Nicol.Garc.*in add.ad d.p.*3.*c.*2.*n.*85. [51]

52 Distributiones verò quotidianas non percipere Canonicos,vt suprà docentes, vel studentes probat text.*in c.licet,de præb.*quod quidem (cùm *Trident.Synod. in d. c.* 1. circa illud nihil innouauerit) à *Sacr.Congreg.* decisũ fuisse tradunt Gutier.*can.lib.*2.*c.*15.*n.*12. Zerol.*in praxi Episc.p.*1.*verb.distributiones quotidianæ*, §.3. Gonzal.*ad regul.*8.*Cancel.*§. 7.*proœm. n.* 78. Quarant. *in sum. Bullarij verb. residentia, vers.quòd autem*,Nic.Garc.*d.c.*2.*n.*112.Monet. *d.c.*10.*n.*23.Steph.Grat.*discept.forensf.c.*166.*n.* 17.Vgolin.*de officio Episcopi c.* 19.§.2.*n.*6. Armen.*d.*§.2.*de resid.n.*67.Aloysf.Ricc.*in d.praxi fori ecclesiast.dec.*495.*in* 1.*edit.aliàs resol.* 386. *n.*3.*in* 2.*edit.*Ego ipse.*d.allegat.*56.*num.* 19.

53 Verùm si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant,tunc percipere poterunt distributiones dempta tertia parte in eius generis distributiones Tridentini decreti auctoritate conuersa, quæ inseruientibus accrescit, sed nullo casu debent percipere distributiones Missis, ac defunctorum anniuersariis applicatas.Ita referunt decisum Piasec.*in praxi Episc.p.*2.*c.*3.*sub n.*9.Nic.Garc. *in add.ad.d.p.*3.*c.*2.*n.*253.Armen. *vbi sup.n.*8. Ego ipse *d.alleg.*56.*n.*18. *&* 19. Vide *sup.c.*25. *sub n.*11.Item quando Præbenda est tenuis & fere omnes fructus consistunt in distributionibus, etiam tunc eos lucrari distributiones dempta dicta tertia parte,resoluit Aloysf.Ricc. *in prax.aurea res.*70.*n.*3.& plures citati *sup. c.* 25.*sub n.* 11. Cuius tertiæ partis amissionem non euitant Canonici habentes quascunque facultates percipiendi fructus beneficiorum suorum in absentia studiorum causa, secundùm Gonzal.*d.*§.7.*præm.n.*179.Aloysf.Ricc.*d. resol.*386.*n.*3.*in fine*,Monet.*d.c.*10.*num.*24. Armend.*d.loco,n.*123.quos refero Ego ipse *d.allegat.*56.*num.*19.*prope finem.*

54 Quamuis in Canonicis docentibus,vt *sup.* S.Scripturam,vel Theologiam,aut ius Canonicum ad lucrandos fructus præbendarum suarum in absentia, licentiam Episcopi non requiri referat sibi à *S.Congr.*fuisse responsum Nic.Garc.*d.p.*3.*c.*2.*n.*559. *ad* 4. † nec illos ad docendum habere vllam temporis determinationem, sed fructus prædictos percipere posse quandiu docuerint, meritò concludat Monet.*d.q.*10.*n.*16. quem refero Ego ipse *d. alleg.*56.*n.*32.† In studentibus verò huiusmodi licentiam desiderari probat text. *in d. c.tuæ fraternitatis,de cler.non resid.&* *in c.cùm ex eo, de elect. lib.*6.& statuit Pius IV.*in sua const.*incip.*Sanctissimus,sub die* 24.*Nouembr.*1564.resoluunt Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*83.Monet.*d.q.*10. *n.*9. [55] [56]

n. 9. † At Ordinarius tenetur illis licentiam concedere si minores sint triginta annis, & velint in publico, celebrique gymnasio Theologiæ, vel sacris Canonibus operam dare, sicut referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 81. & 86.* Armendar. *d. loco, n. 121.* Sanctarel. *d. q. 3.*

58 *n. 23.* Ego ipse *d. allegat. 56. n. 29.* † Quæ tamen licentia non suffragabitur eis vltra quinquennium à die, quo studere cœperunt, secundùm Lessi. *de Iust. libro 2. c. 34. dub. 19. num. 163. in princ.* Monet. *d. q. 10. n. 14.* Sanctarel. *d. q. 3. n. 27.* & ita fuisse decisum tradunt Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 101.* Armendar. *d. loco, n. 99. & 102.* Ego ipse *d. alleg. 56. n. 31.*

59 IX. Circa substituendum Lectorem aliàs idoneum dum Præbenda Theologalis vacat, est aduertendum illam tunc dari debere in commendam voi Canonico idoneo eiusdem Capituli, donec titularis prouideatur, vt per Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. § 8. n. 36.* quem refero *d. alleg. 56. n. 14.* aliàs poterit Episcopus fructus applicare alicui personę extra Capitulum, quę suppleat munus legendi ex *S. Congr. Conc. in Camerinen. 8. Februarij. 1594.*

60 Sed quando Clericus secularis idoneus non reperitur pro dicta Præbenda, statuerunt Pius V. & Gregorius XIII. collationem huius Canonicatus suspēdendā esse dunec inueniatur idoneus Theologus secularis si fieri possit, interim verò nullum esse ab Episcopo fructuum ipsius Canonicatus custodem, aut curatorem deputandū; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradēdos, qui curet vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè sacram Scripturam in Cathedrali docet, eique in primis necessaria subministret ex dictis fructibus, quòd si quid reliquum erit, in Monasterij vsum conuertatur: ita resolutum attestatur Zerol. *d. verb. Prebenda Theologalis, §. 5.* quem refero Ego ipse *d. alleg. 56. n. 15.*

61 X. Canonicus huiusmodi, qui præbendam Doctoralem, aut Magistralem obtinet, vel cui munus legendi sacram Scripturam incumbit, non potest esse iudex Ordinarius vel delegatus appellationum, in tota Prouincia Toletana, vt statuit Paulus V. *in sua constit.* incip. *Ecclesiæ vniuersæ sub die 17. Augusti 1615.* quam Gregorius X V. *in sua constit.* incip. *Aliàs à felicis. sub die. 9. Maij. 1621.* extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, Legionis.

62 XI. & vltimo sciendum quòd Sixtus IV. per suam Constit. incip. *Sixtus, sub dat. Kalend. Decembris anno Dominicæ Incarnationis, 1474.* & Leo X. *per suum Motum proprium incip. Cùm dudum, sub dat 11. Kal. Aprilis 1520.* in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis erectum esse voluerunt, & institutum vnum Canonicatum, & Præbendam pro Doctore, vel Licentiato in vtroque, vel altero Iure, qui dicitur Doctoralis, & alterum pro Magistro seu Doctore, vel licentiato in Theologia, qui dicitur Magistralis ab Episcopo eius voto pro vno computato, & Capitulo per vota secreta præuio edicto propterea apponendo, ac publico examine, & iuramento de eligendo magis idoneum Ordinaria auctoritate prouidenda, & latè in Motu proprio Leonis ponitur forma in huiusmedi prouisionibus, & electioibus seruanda, & statuitur huiusmodi Canonicatus sub reseruationibus non comprehendi per quascunque regulas Cancellarię, & alias litteras Apostolicas etiam Motu proprio & aliàs quomodolibet innuuatis, & quòd si dicti Canonicatus Magistrales, & Doctorales apud Sedem vacare contigerit, Ordinarij, & Capitula iuxta dictam formam prouidcāt; sic tamen quòd ipsi electi infra quatuor menses, nouam prouisionem desuper ab eadem Sede impetrare, & desuper litteras expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ soluere teneantur. Additur etiam Canonicatus, & Præbendas huiusmodi etiam per Summos Pont. ac de consensu quoque Magistrorum, Licentiatorum, seu Doctorum, vt suprà qualificatorum, & quauis causa etiam Motu proprio, & consistorialiter aliqua, vel aliquibus pensionibus grauari, nec illorum fructus, vel aliquos eorum alicui, vel aliquibus etiam Cardinalibus concedi posse nisi per ttinas Ordinariorum, & Capitulorum litteras cum interuallo trium mensium inter datas, accedat assensus, & si secus actum fuerit, huiusmodi concessiones nemini suffragari, & Ordinarij & Capitula præfata litteris derogatoriis parere minimè teneri, sed eis firmiter resistere subditur, &c. De his, qui multa scire cupit, consulat Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gl. 9. §. 2.* Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 4. n. 167. cum multis seqq.* Solorzan. *de Iure Indiarū tom. 2. lib. 3. c. 15. n. 41.* Machado *en su perfetto Confessor. lib. 4. p. 4. tract. 1. doc. 3. n. 3.* vbi *n. 4.* quærit an Canonicus, qui nō fuit præsens lectionibus oppositorū possit votū dare in electione eorū, & pro negatiua quod scilicet votū est nullū allegat Gōzal. & quandā Rotæ decisionē; pro affirmatiua verò Nic. Garciā.

63 In Gallia ex ordinatione Regia est quædā Præbēda præceptoralis nūcupata, à Prælatis instituta etiāsi antecessores Episcopi scholis aliquid deputauerint, Gerard. Mynard. *Thol. dec. 9. & 12.* Cuius electio facienda est ex voto, & consensu Episcopi, Capituli, & Consulū loci, idē Maynard. *dec. 13.* & præstāda tā ab Ecclesia Cathedrali, quā à Collegiata, idē Maynard. *dec. 11.* de fructibus à toto Capitulo, idē Maynard. *dec. 10.* & ex quotidianis distributionibus, *d. 14.* prout eū refert, Aloys. Ric. *p. 6. col. 2451. v. decim.* & Borel. *in sū. d. tō. 1. tit. 29. n. 48. cū seq.*

Capvt XXVIII.

De Canonicorum Adiunctis.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum initio cuiuslibet anni duos ex Capitulo ad quid eligere teneatur, ostenditur.*
2 *Capitula non exēpta minimè cōprehenduntur sub decreto Concil.* sess. 25. de reform. c.6.
3 *Ecclesia Collegiata erecta in Cathedralem non comprehenditur sub decreto Conc.* sess. 25. de reform. c.6.
4 *Capitulum, vbi in principio anni duos de Capitulo non elegerit, poterit Episcopus per se solùm procedere, dummodo illud priùs moneat.*
5 *Iurisdictio non deuoluitur ad Adiunctos, sed ad Superiorem, si Episcopus nolit, vel non valeat contra Capitulares delinquentes procedere.*
6 *Decretum Conc.* sess. 25. de reform. c.6. *procedit in Episcopo non consecrato, & in Capitulo Sede vacante.*
7 *Adiuncti in procedendo iurisdictionē habent.*
8 *Adiuncti iuramentum subire debent de bene, & fideliter se habendo.*
9 *Adiuncti recusari possunt à parte, & solo iuramento.*
10 *Adiuncti si sine fraude tempore diuinorum Officiorum absint, priuandi non sunt quotidianis distributionibus.*
11 *Conc.* sess. 25. de refor. c.6. *sustulit immemorialem consuetudinem.*
12 *Vicarius Episcopi, & Capituli Sede vacante potest procedere contra Capitulares adhibitis duobus de Capitulo iuxta formam Concil.* sess. 15. de reform. c.6.
13 *Notarius proprius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui Capitulo suspectus non sit.*
14 *Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, assumere potest Episcopus in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ vel alium, quem magis voluerit, deputare.*
15 *Sententia erit nulla si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronūciarent.*
16 *Visitatio Capitulorum, & personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumulatiuè, non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, & alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi seorsum tamen ab Episcopis.*
17 *Collectores Cameræ Apostolicæ, si sunt Canonici, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt.*
18 *Visitare potest Episcopus sine adiunctis corpus Ecclesiæ Cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, vestes, ornamenta, cæteraque ad cultum diuinum destinata, & Capellas, ac Capellanias.*
19 *Visitando potest Episcopus sine Adiunctis peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire & emendare, non tamen pœna ordinaria.*
20 *Episcopus sine Adiunctis procedere potest ad priuationem Canonicorum ex causa, quòd Ordines suis Prabendis annexos non susceperint.*
21 *Episcopus potest initio ad summariam informationem, & detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur.*
22 *Episcopus potest procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum.*
23 *Capitulum totum quando deliquit contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus, modò delictum non sit in ipsius personam, vel in contemptum illius.*
24 *Episcopus potest sine Adiunctis rationem exigere ab Officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad illorū punitionē procedere.*
25 *Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram Vicario foraneo procedente cum adiunctis à Capitulo deputatis, non potest ad se auocare Episcopus, sed bene cum Adiunctis.*
26 *Episcopus non tenetur cum Adiunctis procedere contra Coadiutores cum futura successione, nisi ex forma coadiutoriæ colligatur ipsis concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici.*
27 *Episcopus potest procedere sine Adiunctis cōtra Portionarios habētes vocē in Capitulo.*

Statvit Concil. Trid. *sess.* 25. *de reform. c.6.* vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius cùm extra visitationem processerit contra Capitula Cathedralium, illorúmque personas tàm in formando processum, quàm in cæteris omnibus actibus vsque ad finem causæ inclusiuè, coram Notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut consueto Tribunali procedere teneatur. 1

Quod eodem *cap.6.* nouè statutum est de adhibendis his duobus Adiunctis, ab antiquis Canonibus profluit, nam *in Concilio Carthaginensi IV. c.*23. dispositum fuerat vt Episcopus nullis causam audiat absque præsentia Clericorum suorū, alioquin irrita sit senten-

tia,

tia,nisi præsentia clericorum cõfirmetur,sunt verba Concilij relata *in c.Episcopus pen.15. q.7.* quod optimè aduertit Mantic. *decis.* 202. *n.9.* indeque receptum, vt in grauibus, in quibus procedere ad sententiã suspensionis, foret necessariumCapituli iudicium,*c.1.de excessib. Pral.* id est, consensus,vt explicat Felin. *in c. irrefragabili, sub n.3. vers. sed dic quòd immò, de offic. Ordin.* quamuis in leuibus sufficiat cõsiliũ,Fr.Emm. *qq. Reg.tõ. 2.q.22.art.7.* refert& sequitur Lotter. *de re benef.lib.1.q.25. à n.* 60.

2 Quod quidẽ Conciliare decretum loquitur solùm de Capitulis exẽptis; non exempta enim minimè subillo comprehendi, etiamsi multa habeant priuilegia, referunt decisum Aloys. Ric. *in collect. decis. p.4. collect.751. in princ.* & nouissimè *p.4. sua praxis rerum fori eccles. resol.586.* Zerol. *in praxi Epis.p.1. verb. Capitulum* §.8.Seraph. *decis.*493.*n.1.* Armend. *in addit.ad recop. legũ Nauarræ lib.1. tit.18 l.7. de Episcopis.n.93.* Massobr. *in praxi habendi cõcursum,pral.21. in princ.n.14. secundum Roman. impress.* Hieron. Venero *in examine Episc.lib. 4. c.27.n.5.* Ludou. à Sarauia *in speciali tract. de iurisdict. Adiunctorum coadiunantium Episcopum contra Prabendarios suos criminaliter procedentem q.12. n.17.* Lott. *d.lib.1. q.25. n.61.*

3 Vnde decretum illud non pertinere ad Ecclesiã Cathedralem tanquam Cathedralem, sed tanquã exemptam, ac proinde Ecclesiam Collegiatam erectam inCathedralem sub illo non comprehendi referunt quoque decisum Armendar. *dict.l 7. de Episcopis n.*88. Ego ipse *de officio, & potestat. part.3. allegat* 73. *n.5. in fine*, Ludouic. à Sarauia *dict. tract. q.11. n.18.*

Quos quidem adiunctos omnino assumendos esse ex personis,quç verè sint deCapitulo decidit *Conc.Trid. d.c.6.* ibi. *eligat ex Capitulo duos*, &c. Quare regulariter alij non possunt eligi,quàmCanonici,qui soli cumPrçlato suo faciunt Capitulũ, non item Capellani,neque Assisij, siue Portionarij, vt in terminis tenet Lotter. *d.lib.1.q.25.n.64. & 65.* rationem præstat,quia isti clerici Canonicis inferiores,sunt introducti non ad faciendũ consortium cum ipsis,sed ad seruiendum,iurant enim obediẽtiam, & reuerentiam, nedum Episcopo, sed etiam Ecclesiç,sub qua appellatione continetur Capitulum,& *n.66.* id limitat cùm de consuetudine, statutóve Ecclesiæ possint iidem effici de Capitulo; vbicumque enim beneficiati,vel alij huiusmodi sunt tales de iure speciali,in illis optimè verificatur supradictũ decretum Concilij, vt ex mente Sacræ Congr. fuit resolutum *in Rota decis.296 p.1. diuers & decis.708. p.2. recentior.* & latè probat Lott. *d. q.25.num.76. cum seqq.* Sacræ Congregationi Eminentissimorũ CardinaliumConcilijTrid. interpretum de mense Septembris 1618. expositum hoc modo fuit. *Illustrissimi & Reuerẽdissimi Domini, à Sacra hac Congregatione declaratum est tertium, qui in casu discordia eligitur inter Episcopum,& Capitulum iuxta formam c.6.de refor sess.25.debere esse Canonicum, vel in dignitate ecclesiastica constitutũ, & licet etiam censuerit quod debeat esse Canonicum,vel habere Dignitatem in Ecclesia, in qua eligitur, & teneri iurare se iustitiam administraturum, ne forte de hoc contingat dubitari Decanus & Capitulum Conchensi Ecclesia petit Illustriß.& Reuerendiss. D. D.VV. ita in ea iubeant obseruari. Sacra Congr. Card. Conc. Trid. interpretum censuit, tertium, qui eligitur in causa discordia inter Episc & Capitulum ex prascripto c.6 sess.25.eiusdem Concilij debere Canonicatum, vel Dignitatem in eadem Ecclesia obtinere.* Horarius Card. Lancellotus. Super hac declaratione multum disceptatum fuit inter Illustrissimum D. Henricum Pimentel dignissimum dictæ Ecclesiæ Prælatum prætendentem tertiũ illum esse eligendũ non Capitularem,Capitulum verò contendens electionem fieri debere de persona Canonicatũ,vel dignitatem in eadem Ecclesia obtinente iuxta formam huius declarationis,& pro vtraque parte scripserunt duo huius Curiæ Madritensis Primarij aduocati hoc anno 1647.& ego scribere nolui, sed expectandam esse peritam à Sacra Congreg. nouissimam responsionem, quæ tantæ contentioni finem imponat.

4 Vbi autem Capitulum in principio anni illos duos non elegerit,Episcopus per se solùm procedere potest, dummodo illud priùs moneat, prout resolutum fuisse testantur Piasec. *in praxi Episc.p.2.c.2.n.9.* Ludou.à Sarauia *d. tract.q.13.per tot.*† me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor y Cura de Almas lib 4.p.4.tract.11.doc.4.n.2.*

5 nõ sic Episcopo nolente, vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere, deuoluitur iurisdictio ad Adiunctos,vt latè resoluit Ludou.à Sarauia *d.tract.q.5. per tot.* vbi *n.11.* citat meipsum *d. alleg.73.n.9.& n* 5.decisum refert nõ ad Episcopum, seu ad Superiorem deuolui iurisdictionem si coniudices, seu adiuncti renuant procedere contra Capitularem, quod etiam attestatur Armendar. *d.l.7. Episcopis n.89.*

6 Et † decretum Concil. *d. c.6.* procedit in Episcopo etiam non consecrato, vt bene resoluit Sarauia *d.tract. q.17. n.35. vers. sed contrà*, vbi *eod. n. 35. vers. e [illegible] omnibus*, refert decisum succedere Capitulum Sede vacante in huiusmodi iurisdictione procedendi contra Capitularem delinquentem.

7 Duo illi adiuncti in procedendo iurisdictionem habent secundùm Machado *d.lib.4. p.4.tract.s. doc. 4.n.3.* Ludou.à Sarauia *d.tract. q.5.ex n.5.* vbi *n.15.* post Camill. Borrel *in sum. decis.tit.60.in fin.* subdit† adiunctos iuramentũ subire debere,sicut & alios iudices,de bene,& fideliter

Barbos.de Canonic. & Dignitatib. P 2

fideliter se habendo, & *num.* 17. post Stephan. Gratian, *discept. forens. c.* 100 *n.* 49. tradit quòd quoties iudex dator Adiunctis alicui Tribunali si nominatur à Principe, talis nominatus appellatur iudex delegatus, si à lege, Ordinarius iudex vocatur. 9 † Vnde posse huiusmodi Adiunctos recusari à parte, & solo iuramento resoluunt Stephan. Gratian. *d. c.* 100. *n.* 49. & Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 9. *per tot.* Machado me citato, *vbi sup.* 10 † & quando hac de causa sine fraude tempore diuinorum Officiorum eos abesse contigerit, priuandi non sunt quotidianis distributionibus tanquam absentes propter Ecclesiæ vtilitatem ex officio sibi attributo, secundùm Monet. *de distribut. quotid. part.* 2. *q.* 8. *n.* 19. quem refero Ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 6. Aloys. Ric. *in d. praxi part.* 4. *resol.* 591. me citato in hoc loco Machado *d. doc.* 4. *n.* 4.

11 *In causa Calciaten. ad instantiam Rotæ dubitatum fuit an Concil. c.* 6. *sess.* 25. *sustulerit immemorabilem consuetudinem circa locum tractandi causas cum adiunctis, & retinendi carcerem quando, vt in illa causa, sunt duæ Cathedrales vnitæ, & Episcopus prætendit habere Canonicum alterius ciuitatis in ea, in qua residet, carceratū, & ibidem tractare causam cum Adiunctis ciuitatis, de qua est carceratus Canonicus? S. Congr. Conc. die 7. Septembris 1630. censuit sublatam esse immemorabilem per Concilium in casu, & ad effectum de quo agitur.*

Nam dispositio Conc. *d. loco* procedit, etiā vbi cōtraria cōsuetudo immemorabilis viget, vt ipsummet expressit *in d. c.* 6. ibi *necnon consuetudinibus etiam immemoralibus*, &c. & per illud tenent Steph. Gratian. *discept. forens. tō.* 3. *c.* 492. *n.* 6. Ludou. à Sauaria *d. tract. q.* 24. *per tot.* Sustulit quoque concordias de super in contrarium initas inter Episcopos & Capitula, ibi, *cōcordiis, quæ tantùm suos obligent auctores*, &c. quę verba afficiunt etiam futuras concordias, Cæs. de Grassis *dec.* 2. *n.* 2. *&* 3. *de iureiur.* quod sanè est accipiendum, vt non intelligatur de concordiis circa modum procedendi factis, & specificè confirmatis per Sedem Apost. Achil. *decis.* 3. *n.* 2. *de pactis*, Seraphin. *decis.* 475. *n.* 3. Mantic. *d.* 202. *n.* 10. Marchesan. *de cōmiss. p.* 1. §. 1. *de appellat. ab interlocut. decis.* 4. Gonz. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 25. *n.* 14. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 25. *n.* 6. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 25. *n.* 86. Rot. *d.* 715 *p.* 4. *diuers.* Et addit idem Lott. *d. loco, n.* 88. quòd dicitur specificè, & ex certa scientia cōfirmata si totus tenor sit relatus in ipsa confirmatione, vel saltem tota substantia narrata.

12 Non solùm Episcopus, sed etiam eius Vicarius procedere potest contra Capitulares, adhibitis duobus de Capitulo iuxta formā Concilij *d. c.* 6. vt per Menoch. *cons.* 51. *n.* 180. Sbroz *de officio Vicarij lib.* 2. *q.* 145. Rot. *decis.* 743. *n.* 5. *part.* 1. *diuers. & dec.* 3[illegible] *part.* 2. *diuers.* latè Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 3[illegible]. *per tot.* Idem potest Vicarius Sede vacante, sed absque adiunctis procedere non valebit, si Episcopus, dum viuebat non habebat auctoritatem procedendi sine illis, vt referunt decisum Sbroz *in addit. ad d. quæstionem* 145. & Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 17. *n.* 35. *vers. in omnibus, in fine.*

13 Proprius Notarius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui illi Capitulo suspectus non sit, vt ait resolutum Armendar. *in addit ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 6. *de visitat. n.* 38. vbi *n.* 61. subdit processum in causis visitationis coram ipso esse fabricandum. 14 † Assumere poterit Episcopus suum Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, vel alium, quem magis voluerit, deputare, nec tenetur ad sumendum Cappellanum de choro, ex Armendar. *d. lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis. n.* 91. *in fine. & n.* 92. quem refero Ego ipse *d. alleg.* 73. *num.* 8.

15 *Vnum autem*, inquit Conc. Trid. *d. c.* 6. *tantùm sit vtriusque Adiuncti votum, possitque alter Episcopo accedere: quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu inter locutoria, vel definitiua sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium eum Episcopo tertium eligant, & si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partem, cùm tertius conueniet, articulus in quo erat discordia, terminetur, alias processus, & inde sequuta nulla sint, nullósque producāt iuris effectus.* Hactenus sunt verba Concilij; ex quibus colligitur, quòd si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronunciarent, sententia esset nulla, vt ex aliis resoluit Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 31. *n.* 21. & ideo referūt Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 100. *n.* 64. & idem Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 31. *n.* 3. sententia Episcopi, & Adiunctorum in causis criminalibus contra Capitulares esse concipiendā sub hac forma *Ego N. Episcopus de consilio, & assensu N. & N. adiunctorum ita pronuncio.*

16 Visitatio Capitulorum, & personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumulatiuè, nō optatiuè ad Abbates, & Decanos, ac alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi, seorsum tamen ab Episcopis; vt referūt decisum Stephan. Gratiā *discept. forens. c.* 154. *n.* 40. Gonzal *ad reg.* 8. *Cancell.* §. 2. *proœm. n.* 21. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 4. 17 † Collectores Cameræ Apostol. ad nudum ministerium exigendi certis casibus in partibus deputati, si sunt Canonici, vel aliàs Beneficiati, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt, vt referunt resolutum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 51. *n.* 82. & Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 6. *de Visitat. num.* 30. *vers. item Collectores.*

18 Sine Adiunctis potest Episcopus visitare corpus Ecclesiæ Cathedralis, & Sacramentum,

tum,Reliquas, vestes,ornamenta, cæteráque ad cultum Diuinum destinata,sed & Capellas, Capellanias, dotationes, anniuersarium, institutiones, memorias Defunctorum, pia opera, vel res,aut bona fabricæ, seu Ecclesiæ, vt per Armendar. *d. tit.6. de visitat. num.* 123. quem refero Ego ipse *d. alleg.*73. *n.*15.

19 Potest quoque sine Adiunctis Capitularibus Episcopus visitando peccata, & excessus Capitularium, quos correctione,& punitione dignos repererit, corrigere,punire, & emendare, non tamen pœna ordinaria,sed ea, quæ ad morum magis emendationem, quàm punitionem respiciat. Ita Armendar. *d. tit.* 6. *de visitat. num.* 39. vbi *in resp.* 2. *& num.* 77. *&* 79. cum Nic. Garc. *de benef. p.*3. *c.*2.*num.*198. *declarat.*10. subdit huiusmodi facultatem visitandi etiam ad res, & bona Capituli, eiúsque administratores extendi.

20 Potest etiam Episcopus sine Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorũ ex causa, quòd Ordines suis Præbendis annexos non susceperint. Ita resolutum attestantur Nicol.Garc. *d.part.*3.*cap.*2. *n.*22. Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.*488. *num.* 2. *&* 3. Ludou. à Sarauia *dict. tract. q.* 18. *per tot.* Egò ipse *d. alleg.* 73. *num.* 12.

21 Potest pariter Episcopus initio ad summariam informationem, & necessariam detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis dispositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur. Ita expresse Concil. Trid. *d. cap.*6. Mantic. *decis.*180.*n.*6. Sarauia *d. tract. q.*20. Rot. *in Calciaten. iurisdictionis* 6. *Iunij* 1622. coram bonæ memor. *Remboldo*, vbi subditur non procedere in delictis simplicis incontinentiæ absque qualitate concubinatus, eò quòd raptus, & violatio virginis est delictum requirens depositionem. Quoad fugam sufficit quòd de illa Ordinarius illum respectum habuerit, Rot. *in Conchen. iurisdictionis* 3. *Martij* 1617. coram bonæ mem. Card. Sacrato, *& in Calciaten. iurisdictionis* 21. *Iulij* 1621. coram bonæ mem.Remboldo, & additur *in alia Calciaten. suprà allegata*, quòd statur arbitrio iudicis an adesset timor fugæ. Quando autem quis dicatur suspectus de fuga, vide Saluft. Tiber. *in praxi iudic. lib.*2. *c.*23. Ioseph.Sesse *de inhib. c.*9.§.2.*n.*44. *&* 46. Melch. Phœbo *Lusit. decis.*54. *p.*1.

22 Potest denique Episcopus procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum,vt censuit S.Congreg.Concil. *in causa Hispalen. die* 7. *Septembris* 1630.

23 Item contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus quando totum Capitulum deliquit, vt per Seraph. *decis.*1050. *num.* 1. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in d. praxi p.* 4. *resol.* 594. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 25.*num.* 62. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.*5. *num.* 4. *& q.* 6. *per tot.* vbi, *num.*8. asserit quòd si reperiatur vnus in Capitulo, qui non deliquerit, iste procedet simul cumEpiscopo.Intellige modo delictum non sit in personam Episcopi, vel incontemptum eius, vel vbi Episcopus habet interesse; quia tunc facultatem contra Capitulares deuoluitur ad proximum Superiorem; vt per Armendar.*d.l.*7. *de Episcopis, num.*90.Ludou. à Sarauia *d. tract. q* 6 *num.*5. *&* 6. Et ratio esse potest,ne partes extra suas prouincias tot sumptibus, & incommodis litigare,& degere cogantur; Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 126. Nouar. *in prax. noui iuris Pontific. concl.* 54. *n.* 3. Steph. Gratian. *discept. forens. tom.*5.*c.* 837. *n.* 15. Quando autem dicatur vniuersum Capitulũ delinquere,colligitur ex notatis per Curiam Pisanam *lib.* 4. *c.*3. *n.*1. *ad* 6. Magon. *Lucensi decis.*72. Card.Tusch. *lit.V, concl* 349.

24 Potest etiam sine Adiunctis Episcopus rationes exigere ab officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad eorum punitionem,& correctionem procedere. Ita censuit Sacra Congreg. Concilij, teste Nicol.Garc. *de benefic. part.* 5. *cap.* 7. *num.*23.

Valet quoque sine Adiunctis in personas Capitulares Episcopus procedere,si tales personæ extra Ecclesiam Capitularem beneficia curam animarum habentia obtineant, & in exercitio curæ deliquerint; præualet enim qualitas illa officij propter quam Canonicus efficitur subditus solius Episcopi, neque tunc vti Canonicus, sed vti curam habens animarum, vel eius administrationem iudicari debet.Ita Seraphin. *decis.*1058. *per tot.* Vel si procederunt contra aliquem Capitularem, qui per accidens esset subiectus liberæ,& absolutæ potestati Episcopi, Seraphin.*d.decis.* 1058. *num.*2 Lotter. *d. lib.*1.*q.*25.*num.*61. *in fine.*

25 Dubitatum fuit *primò* in causa Burgen. an Archiepiscopus possit ad se auocare causas pẽdentes contra Capitulares exemptos corã suo Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis. *Secundò* an appellatio in talibus casibus post latam sententiã detur ad ipsum Archiepiscopum? Sacra Congr.Concilij, *die* 18. *Septembris* 1627. *ad primum* censuit *non posse Archiepiscopum auocare, vt cognoscat solus,sed benè cum Adiunctis.Ad secundum non dari appellationem à Vicario ad Archiepiscopum, sed causam deuolui ad Sedem Apost.*

26 Contra Coadiutores cum futura successione non teneturEpiscopus cumAdiunctis procedere nisi ex forma Coadiutoriæ colligatur ipsi Coadiutori concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici. Ita refert decisum

Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 4. c. 5. n. 96.* vbi obseruat ex clausula generali Coadiutoriæ, quòd Coadiutor habeat omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias, & honores coadiuti, non colligi concedi coadiutori huiusmodi priuilegium de Adiunctis, eo quòd illa intelligatur de prærogatiuis, præeminentiis, &c. circa seruitium Ecclesiæ, vt ex tenore ipsius coadiutoriæ apparet, refert & sequitur Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 29.* Vnde in causa Barbastren. proposito dubio in S. Congr. Concilij, an Episcopus possit per se sine Adiunctis procedere contra Coadiutores Canonicorum Cathedralis, eadem Sacra Congr. *die 9. Nouembris 1630.* censuit *Episcopum non posse procedere contra huiusmodi Coadiutores absque Adiunctis, quatenus ex forma Coadiutoriæ ipsis concessa fuerant omnia priuilegia, quæ habent Canonici.*

27 Contra Portionarios habentes vocem in Capitulo potest Episcopus procedere sine Adiunctis, vt per Armendar. *d. tit. 6. de visitat. n. 60. & d. l. 7. de Episcopis n. 91. in princip.* Ludou. à Sarauia *d. tract. quæst. 23. ex num. 2.* Cuius tamen contrarium resoluunt Aloys. Ricc. *d. collect. 751. & in praxi aurea resolut. 39.* Massobr. *in praxi habendi concursum pral. 21. in princ. num. 13. secundùm Romanam impress.* Ego ipse *d. alleg. 73. num. 10.* Quorum opinio procedit in Capitularibus, prout verò in his, qui non sunt de Capitulo, sed habent vocem in Capitulo, vt ex multis intelligit Ludou. à Sarauia *d. q. 23. ex num. 4.* subdens quòd licèt Portionarij, & dimidij Portionarij in Ecclesiis Corduben. Carthaginen. Hispalen. Calaguritan. & Calciaten. habeant vocem in Capitulo, tamen in electionibus, prouisionibus, & ad effectum Coniudicum pro Capitularibus non habentur, ex iis, quæ Gonzal. *gloss. 43. n. 45.* Rot. *decis. 708. n. 2. & 3. part. recent.* & faciunt quæ suprà dixi post. *num. 3.*

28 In causa Oriolen. quæsitum fuit *primò*, an si iudex sæcularis volēs perquirere, & extrahere delinquentem ex priuata domo Canonici, ex vrbanitate imploret auxilium Episcopi, teneatur desuper adhibere coniudices? *Secundò* an si de facto Coniudices se intromittāt, & turbent in hoc iurisdictionem Episcopi, possit ipse procedere prout de iure cōtra huiusmodi perturbatores? *Tertiò*, dato quòd Episcopus possit procedere contra prædictos, an debeat adhibere in dicto iudicio alios Coniudices à Capitulo eligendos, vel solus procedere? S. Congr. Conc. *die 5. April. 1631.* ad primum citra approbationem gestorum ab Ordinario & secundùm ea, quæ proponuntur, respondit *Episcopum non teneri requirere consensum Coniudicum.* Ad secundum *Episcopum posse cōtra dictos Coniudices procedere.* Ad tertium *teneri adhibere Coniudices.* Et nouissimè eadem S. Congr. Con. *in eadem Oriolen. 28. Mart. 1632. ad 7.* respondit *posse Episcopum solum sine Adiunctis exigere rationem administrationis operum priorum ad curam Capituli spectantium, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij.*

29 Potest quoque sine Adiunctis Episcopus procedere ad subtractionem fructuum, & ad mulctas ab eo impositas contra Canonicos habentes Capitulum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri non patiatur: eadem. S. Cong. Conc. *in d. Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 11.*

30 Potest similiter Episcopus sine Adiunctis procedere contra Canonicū ob non residentiam, dum non procedit ad priuationem, sed pœnas à S. Concil. præscriptas, *ibid. ad. 13.*

31 Vtrùm autem Episcopus teneatur visitare Capitula Ecclesiarum Cathedralium per propriam personam, vel visitationem possit committere suo Vicario? Vide latè disputantem Ioan. Sanci. *in selectis disp. 50 per tot. in 2. part.*

CAPVT XXIX.

De Canonicorum Coadiutoribus.

SVMMARIVM.

1 *Coadiutoria in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionalibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum à tempore Sixti V. conceduntur à solo Papa,*
Coadiutoria in prædictis casibus conceditur propter infirmitatem. ibid.
Vel propter senectutem, ibid.

2 *Coadiutoris potestas à forma coadiutoriæ pendet.*

3 *Coadiutores cum futura successione non sunt beneficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius nec titulum in beneficio.*

4 *Coadiutoria cum futura successione non sunt verè, & propriè beneficia.*

5 *Papa coadiutoriam concedendo non prouidet absolutè de beneficio, sed necessitati Ecclesiæ.*

6 *Coadiutor Canonici cum futura successione vocatur Canonicus fictus.*

7 *Canonicatus non vacat per obitum coadiutoris.*

8 *Coadiutoria post mortem coadiuti continet gratiam coadiutoris, & non subiacet publicationi.*

9 *Coadiutoria licet similis sit resignationi, est tamen quid diuersum ab illa.*

10 *Coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti.*

11 *Distributiones quotidianas absente coadiuto*

iuto lucratur coadiutor ad fauorem coadiuti.

12 *Coadiutor quando aliunde habet vnde se valeat decenter sustentare, disponitur nonnunquam, quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, aut distributionibus.*

13 *Officium Canonicum recitare non tenetur coadiutor, sed proprietarius.*

14 *Fidei professionem emittere non tenetur coadiutor, nisi cùm fuerit successionis locus.*

15 *Coadiutor non tenetur ad residentiam pracisam, sed causatiuam.*

16 *Distributiones non lucratur coadiutor, excommunicato coadiuto.*

17 *Coadiutores interuenientes non possunt lucrari fructus Prabenda pro Prabendatis coadiutis Ecclesia Carthaginen. pro tempore, quo dicti coram coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati.*

18 *Possessionem verè non capit coadiutor, nisi post cessationem coadiutoria.*

19 *Possessio prima capta viuente coadiuto non sufficit, est enim post illius mortem noua capienda.*

20 *Coadiutor debet habere locum capta possessionis post mortem coadiuti, & non locum capta possessionis viuente coadiuto.*

21 *Possessio ab obitu coadiuti numeranda est, quamuis prior possessio accederet ad annos viginti.*

22 *Coadiutor sedere debet in vltimo loco post omnes Canonicos.*

23 *Coadiutores antianitatem non à die eorum Admissionis, sed à cessationis coadiutoria die adipiscuntur.*

24 *Coadiutores quando aliquas functiones faciunt, qua pertinent ad suos coadiutores, debent illas facere in nouissimo loco.*

25 *Canonicis quamuis posterius prouissis competit pracedentia supra coadiutores, nisi aliud in forma coadiutoria caueatur quacunque consuetudine in contrarium non obstante.*

26 *Statutum disponens quòd coadiutores gradatim ascendant, & pracedant posteriores Canonicos, non est obseruandum.*

27 *Coadiutor in Dignitate absente, vel impedito coadiuto suo pracedit omnibus Canonicis, & ei competit stallum in quo sedere deberet coadiutus, & functiones facere, quas obiret proprietarius si adesset.*

28 *Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quòd ex aliqua causa iubilare faeit Canonicos.*

29 *Coadiutor non sibi optat, sed coadiuto.*

30 *Coadiutor in ingressu non debet fabrica soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos.*

31 *Iudex Apost. seu delegatus Papa, aut Iudex Synodalis esse non potest coadiutor.*

32 *Coadiutor non gaudet priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia.*

33 *Coadiutor non tenetur ad onera Canonicorum iuniorum, licèt teneatur ad onera sui coadiuti.*

34 *Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesia Elboren. debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor.*

35 *Coadiutor non tenetur ad pœnas iudiciales, & qua non haberent rationem mulcta ordinaria impositas ob culpam coadiutoris.*

36 *Coadiutor non tenetur tempore concessionis coadiutoria habere Ordinem Presbyteralem, vbi statuto Ecclesia cautum fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis.*

37 *Coadiutor non tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum si nunquam resedit, seu inseruiit.*

38 *Coadiutor datus Canonico non ordinato iuxta formam statuti requirentis Ordinem Subdiaconatus, sub pœna amissionis certa partis fructuum, non lucratur fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est Ordinatus ad formam statuti.*

39 *Coadiutoria ad titulum non potest coadiutor ordinari.*

40 *Coadiutor non potest exercere officia ad qua coadiutus electus est.*

41 *Distributiones quotidiana debentur Canonico coadiuto absente, vel non seruiente coadiutore.*

42 *Habitum, & tonsuram clericalem tenetur deferre coadiutor, & fori priuilegio gaudet.*

43 *Coadiutor gaudet regula de annali, & triennali possessore.*

44 *Coadiutor potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis.*

45 *Coadiutus impedito, seu infirmo coadiutore, an teneatur inseruire si habilis sit ad effectum lucrandi distributiones, ostenditur.*

46 *Coadiutor, excommunicato existente principali, potest inseruire, & residere in Ecclesia, & lucratur partem, seu portionem sibi assignatam pro congrua.*

47 *Coadiutor tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam prabendam.*

48 *Coadiutores debent esse constituti in illa atate, qua ad illud obtinendum beneficium requiritur.*

49 *Coadiutor ex quo residet, & inseruit, debet promoueri infra annum ad Ordinem sua Prabenda annexum.*

50 *Coadiutor extra Ecclesiam Cathedralem in*

absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus quoad praeminentias censendus est.

51 *Coadiutor tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, qua habet.*

52 *Coadiutor, quamuis non sit in sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine Paramentis sacris eam cappa, & cotta facere posset coadiutus si præsens esset.*

53 *Coadiutori tenentur Canonici inseruire, & ministrare prout tenentur inseruire proprio Canonico coadiato in omnibus functionibus Canonicalibus.*

54 *Coadiutor seruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, ostenditur.*

1 QVAMVIS Concil. Trid. *seß.* 25. *de reform. c.* 7. *vers. in coadiutoriis*, statuerit vt nemini in quibuscunque beneficiis ecclesiasticis permitterentur perpetuæ, & irreuocabiles coadiutoriæ cum futura successione, & iuxta illius dispositionem fuerit sic inuiolabiliter obseruatum vsque ad tempus Sixti V. tamen ab eo vsque ad hæc tempora concessæ fuerunt, & conceduntur in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, à solo scilicet Papa, & non ab alio, quamuis sit Legatus, seu Nuncius, vt per Flamin. Paris. *de resignat. lib.6. q.5. num.* 15. *& lib.7. q.*20. *num.* 14. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.*5. §.9. *num.* 91. Monet. *de distrib. quotid. part.* 2. *q* 1. *num.* 33. Nicol. Garc. *de benef. part.* 4. *cap.* 5. *num.* 19. Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.*7. *cap.* 6. *num.*105 *prope fin.*

Coadiutoria in prædictis casibus conceditur, propter infirmitatem. Verall. *part.* 1. *decis.* 130. *num.* 1. *&* 2. vel propter senectutem; namsi data sit propter ingrauescentem ætatem, verificanda est in ætate sexaginta annorum, & quando datur propter senectutem tantùm, debet probari ætas septuaginta annorum, idem Verall. *d. p.*1. *decis.* 129. Si verò concessa sit coadiutoria propter ingrauescentem ætatem, iunctis infirmitatibus, verificatur in anno quinquagesimo quinto, ex eodem Verallo *d. p.*1. *decis.* 130. *in princ.* Refert. Aloys. Ricc. *in collect. decision. p.*6. *collect.* 2218. *in princ.* & *collect.* 2425. *etiam in princ.*

Licèt coadiutoria, & futura successio sint gratiæ diuersæ, & separatæ, Pute. *decis.* 98. *lib.* 2. *& decis.* 225. *num.* 19. *lib.* 3. Rota *decis.* 349. *num.*5. *p.* 2. *recentissim. in posthumis*, Lotter. *de re benef. lib.*2. *q.* 25. *n.* 29. tamen sunt subordinatæ, cùm futura successio absque coadiutoria non detur per Papam. propter expectatiuas prohibitas à Conc. Trid. *seß.*25. *de reform. cap.*7. & ideò mortuo coadiuto de tempore datæ, non solùm corruit coadiutoriã, & est nulla à principio, cùm mortuo non detur coadiutor, nec mortuus pro ea supplicet, sed corruit etiam futura successio, quæ ab illa dependet, & datur ratione coadiutoriæ, Rota *d. decis* 349. *n.* 7. *cum seqq.*

2 Coadiutoris potestas (cùm à forma dationis coadiutoriæ pendeat, vt ex Pauin *de Visitat. part.* 1. *quæst.* 2. *num* 32. refert. Flamin. Paris. *d. tract. lib.*7. *quæst.*20. *num.*19.) ante omnia est incipiẽdus tenor litterarum, ex Gonzal. *d.* §.9. *num.*94. ideò videndum qualiter his temporibus deputari soleat, vt exinde colligamus, quæ sit eius auctoritas, & officium, ac obligatio. Per huiusmodi igitur coadiutoriam nunc constituitur quis & deputatur alteri in coadiutorem perpetuum, & irreuocabilem in regimine, & administratione Dignitatis, seu Canonicatus, & Præbendæ, quos ille obtinet in spiritualibus, & temporalibus cum plena, libera; & omnimoda facultate, auctoritate, & potestate omnia, & singula, quæ ad huiusmodi coadiutoris officium de iure, vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet spectant, & pertinent, faciendi, gerendi, exercendi, & procurandi, ita quòd durante coadiutoris officio huiusmodi talis coadiutor coadiuto absente vice, & loco illius eidem Ecclesiæ vti Canonicus, seu Dignitas deseruire, stallũque in choro, & locum, ac vocem in Capitulo, processionibus, & aliis actibus eiusdem Ecclesiæ habere, necnon omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias, & honores, quos principalis ratione Canonicatus, aut Præbendæ, seu Dignitatis habet, & si præsens adesset, haberet, atque omnia, & singula fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, distributiones quotidianas, & alia emolumenta quæcunque etiam anniuersaria, manualia, & alia quomodolibet nuncupata in quibusuis rebus consistentia, quæ per ipsum principalem, si personaliter diuinis Officiis tam diurnis, quàm nocturnis in eadem Ecclesia interesset, lucrifieri, & percipi possint in omnibus, & per omnia, absque vlla prorsus differentia pro eo lucrari, & percipere liberè, & licitè valeat. Solet tamen opponi clausula, quòd non possit, neque debeat coadiutor nisi de ipsius principalis consensu, & voluntate, in dicto regimine, & administratione quouis mode se in romittere, aut immiscere, neque prætextu coadiutoriæ quouis titulo, seu casu quicquam petere, seu exigere. Et deinde dicitur quòd cùm primum tale beneficium per cessum, vel decessum, seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem coadiuti, vel alio quouis modo vacare contigerit, & sic eodem

coadiuti

coadiutoriæ officio cessante conferatur, & assignetur eidem N. & in corporalem possessionem illius, & annexorum, iurium, & pertinentiarum, auctoritate Apostolica inducatur, & defendatur. Vt enim excludatur votum captandæ mortis, super qua est fundata reprobatio expectatiuarum, *cap. 2. d. concess. prebend. in 6.* exigitur consensus, & requisitio coadiuti, per quem consensum amaritudo ista excluditur, Rota apud Pute. *decis.* 478. *col. vlt. vers. nam licèt ista gratia lib. 2. in nou.* Lotter *de re benef. lib.* 29. *c.* 25. *n.* 20. *cum seqq.* & hæc est Ratio, cur in coadiutoriis huiusmodi habet locum *reg.* 44. *de prestandis consens.* vt aduertit Gonzal. *glos.* 5. §. 9. *n.* 10. vbi *n.* 48. *cum seqq.* subdit exigi etiam litteras commendatitias aut Episcopi, aut Capituli, super qualitatibus coadiutoris, & indulgentia Ecclesiæ. Vnde consequitur quòd si mortuo coadiuto opponat se prouisus ex ea vacatione ab Ordinario, teneatur ipse coadiutor iustificare causam coadiutoriæ in litteris expressam, neque aliter intret reseruatio, vel affectio ad eius fauorem: cuius rei ea est ratio, quia Papa mouetur solo intuitu Ecclesiæ, Propter necessitatem, vel euidentem eius vtilitatem, non autem intuitu alicuius personæ, quia causa non subsistente intrat defectus mentis, cessatque omnis affectio, ex Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 25. *n.* 33. Cùm ergo vtraque gratia æquè principalis, coadiutoris scilicet, & futuræ successionis pendeat à causis narratis Papæ, ideò si de tempore datæ mortuus iam sit coadiutus, sicut gratia coadiutoriæ (quæ ipsius fauorem respicit, sitque ad eius preces) ipso iure nulla est, *l. Neratius ff. de regul. iuris* ita nulla quoque est gratia prouisiua illi subordinata, & ab ea dependens; vt resoluunt Garc. *de benef. p.* 5. *cap.* 5. *n* 130. *&* 131. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 25. *n.* 46. *&* 47. Rota *in Seguntina Canonicatus* 26. *Nouembris* 1616. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo. Clauf. enim, *etiamsi nunc actu vacet*, refertur ad omnes alios modos vacandi, quam ad hanc per obitum, ne videatur contradicere expressioni quòd coadiutor viuat, & suppliçet, Achil. *decis.* 1. *de prebend.*

3 Coadiutores igitur cum futura successione, viuentibus coadiutis, possessionem beneficiorum non habent ex propria persona, cùm illam habeant coadiuti, & duo in solidum eandem rem, eodem respectu, possidere non valeant. *lib.* 3. §. *ex contrario. ff. de acquir possess.* Quòd autem coadiutor coadiuto viuente non dicatur possidere, tradit Garc. *de benefic. p* 4. *cap.* 5. *n.* 76. *&* 90. *ad fin.* Rota *decis.* 410. *n.* 3. *&* 4. *p.* 2. *recentiss.* Non sunt enim coadiutores Beneficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius, nec titulum in beneficio, sed tantùm exercitium & administrationem, ius autem residet penes coadiutum, Host. *in c. de Rectoribus*, *in verb. animarum*, & *ibi* Ioan. Andr. *verb. curam habeat*, Card. *n.* 1. Anan. 2. Anch. 3. Panor. *vlt. de clerie. agrot.* Rot. *d. decis.* 410. *n.* 5. Nau. *in c. si quando, de rescr. pral.* 5 *n.* 10. *& in tr de Orat. c.* 10. *n.* 18. Ludou. à Sarauia *in tract. de iurisd. Adiunctorum q.* 29. *n.* 44. Rot. *d.* 456. *n.* 9. *par.* 1. *recent.* Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 25. *n.* 30. vbi quòd coadiutor nullum penitus habet ius in beneficio, vel respectu tituli, vel respectu possessionis, vnde si præmori eum contingat, beneficium non remanet affectum, quominus Ordinarius illud prouideat, Pute. *decis.* 225. *n.* 18. *lib.* 3. Gonzal. *glos.* 52 *n* 44. Garc. *p.* 1. *c.* 1. §. 2. *n.* 174. Quia † coadiutoriæ huiusmodi non sunt verè, & propriè beneficia, secundum Abb. *in cap. de Rectoribus*, *de clerico agrot.* Petr. Gregor. *de re benef. c.* 11. *n.* 2. Gonzal. Mendez de Vasconcellos *diuersor. iuris argumentor. lib.* 4. *c.* 1. *n.* 8. Azor. *instit. mor. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 2. *q.* 4. Gonzal. *d glos.* 5. § 9. *n.* 40. *&* 64. *cum sequentib.* Anton. Fabric. *in theorica de re benef. tit. de officiis, & admin. n.* 20. *cum seqq.* Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia par.* 4. *d §.* 14. §. 9. *à princip.* Nam † Papa coadiutoriam concedendam non prouide de beneficio, illud absolutè conferendo, sed ad effectum prouidend necessitati Ecclesiæ, Burat. *decis.* 78.

4

5

6 Vnde coadiutorem Canonici cum futura successione vocari Canonicũ fictum, tradunt Gonzal *d. glos.* 5. § 9. *n.* 170. Monet *d. tr. de opt. Canon. q* 8. *n.* 143. Ludou. à Sarauia *d. tract. de iurisd. Adiunctor. q.* 29. *n.* 33. Rota *d. decis* 410. *n.* 6. *in princ. p.* 2. *recentis* aliàs in posthũ. vbi *n.* 7. respondet ad verba litterarũ coadiutoriæ, per quæ videtur apparere quòd coadiutor statim ab ipsa concessione efficitur verè, & non fictè Canonicus, Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q* 2. *n.* 11.

7 Hinc etiã Canonicatus non vacat per obitũ coadiutoris, sed solummodo per cessum, vel decessum coadiuti, & tunc incipit habere ius ipse coadiutor, non tanquam coadiutor, sed tanquã nouus Canonicus, & diuersa persona, nec dicitur cõtinuarè ius, sed nouiter acquirere, *glos. fin. in c. grandi, de suppl. negl. Prel. lib.* 6. Nicol. Garcia *d. p.* 405. *c.* 75. Rota *d decis.* 410. *n.* 5. Pute. *decis.* 225. *n.* 3. *lib.* 3. *in correctis*, Caualer. *decis.* 116. *n.* 5. & † coadiutoria post mortẽ coadiuti continet gratiam coadiutoris, ex Pute. *d. decis.* 225. *n.* 6. *lib.* 3. *& decis.* 98 *lib.* 2. Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 53. *& seqq.* Monet. *d. q.* 8. *n.* 143, ac proinde non subiacet publicationi. Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *n.* 25. † Licèt enim sit similis resignationi, est tamen quid diuersum ab illa, Rot. *decis.* 10. *n.* 3. *lib.* 3. *par.* 3. *diuers.* Gõzal. *d.* §. 9. *n.* 69. Caualer. *d. decis.* 116. *n.* 4. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *q.* 25. *num.* 23. vbi, *num.* 42. *cum seqq.* ex Rota *in Tyrasonen. coadiutoria* 8. *Nouemb.* 1598. coram *Penia*, subdit quòd effectus huius gratiæ antequã vacet benefi-

8

9

cium

cium permaximus is est, vt scilicet inde censeatur ius ad rem in eo quæsitum ipsi coadiutori, in tantum vt succedente vacatione non egeat noua collatione, etiam quòd non cœperit excercere officium coadiutoriæ, vel quòd per ipsum steterit, quominus exercuerit, impeditur enim hinc ne alteri conferri possit beneficium. Seraphin. *decis.* 144. *n.* 4.

10 Hinc prouenit, quòd coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti, Nau. *cons.* 2. *num.* 3. *de cleric. ægrot.* Ludou. à Sauaria *d. q.* 29. *n.* 26. Rot. *decis.* 285. *lib.* 3. *p.* 3. *diuers.* †

11 Sed lucratur etiam distributiones quotidianas absente coadiuto ad vtilitatem coadiuti, vt censuit *Sacra Rit. Cong. in vna Colimbrien.* 16. *Septemb.* 1606. *in dub.* 6. *& in alia Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. vide *infra n.* 45.

12 Et ideò quando coadiutor habet aliunde vnde se valeat decẽter sustentare, disponitur nonnunquam quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, nec de distributionibus, prout fuit in casu, in quo Nauarr. consuluit *d. cons.* 2. *num.* 3. & sæpe aliàs fit. Et interdum mandatur dari centum ducatos, & aliquando plus, vel minus, prout partes se conueniunt ante porrectam supplicationem, habita semper consideratione ne coadiutor egeat, refert Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *num.* 96. quia aliàs coadiutor posset petere à coadiuto congruam sustentationem, si deseruiat vti coadiutor, Nau. *d. cons.* 2. *n.* 1. *&* 7. *& de Orat. c.* 20. *n.* 18. Nicol. Garc. *d. par.* 4. *c.* 5. *in addit. sub n.* 130. *dub.* 36. nisi aliud caueatur in coadiutoria huiusmodi, in qua hodie consuetum est poni clausulam, *quia partes ita conueniunt quòd coadiutor non possit petere congruam, nec quicquam exigere quouis titulo ratione coadiutoria*, vt ipse testatur Garc. *vbi proximè*. subdens id procedere etiamsi non narretur coadiutorem habere beneficium, seu vnde se valeat sustentare, quamuis si coadiutor ob paupertatem magnam non valeat decenter seruire Ecclesiæ, posset excusari à seruitio, nec principalis possit illum arctare, seu compellere, nisi dando ei aliquid, quo decenter, & honestè valeat deseruire.

13 Nec tenetur ad officium Canonicum recitandum, sed proprietarius, vt per Campeg. *de coadiutore Episcopi, n.* 8. Nau. *in c. si quando, præl.* 5. *n.* 10. *de resc. & de Orat. c.* 20. *n.* 18. Gambar. *de offic. Legati à latere lib.* 4. *n.* 285. Redoã. *de Simon par.* 2. *c.* 28. *de Rectorib.* Suar. *de Relig. tom.* 2. *tr.* 4. *lib.* 4. *c.* 24. *n.* 19. Molfes. *in sũma Theologia mor. tract.* 6. *cap.* 2. *n.* 44. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 4. *quæst.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *n.* 41. Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *c.* 1. *n.* 109. Malder. *de virtut. tract.* 10. *c.* 2. *dub.* 3. *quæst.* 2. Oliuer. Bonar. *de oblig. horarum Canon. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 26. Bonacin. *de horis Canon. disput.* 1. *q.* 2. *puncto* 3. *n.* 15. Squillante *de obligat. Clericor. p.* 1. *à n.* 14. Ludou. à Sarauia *d. quæst.* 29. *n.* 24. Paul. Laymann. *in Theologia moral. lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 5. *num.* 8. *in fine*, Sebast. Cæsar. *d. disp.* 14. §. 9. *num.* 3.

14 Nec tenetur ad fidei professionem, nisi cùm fuerit successioni locus, vt contra Acostam de Andrada *ad Bullam Cruciatæ. quæst.* 73. resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. parte* 3. *cap.* 3. *num.* 16. Ludou. à Sarauia *d. quæst.* 29. *num.* 37. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, parte* 3. *allegat.* 61. *num.* 13. me citato Squillante *de priuilegiis cleric. cap.* 4. *n.* 79. me etiam citato in hoc loco Machado *d. tract.* 7. *docum.* 3. *num.* 2.

15 Nec tenetur ad residentiam præcisam, sed causatiuam, id est, vt de bonis suis satisfaciat pro interessentia non soluta, Ita Gonzal. Mendez de Vasconcellos *d. cap.* 1. *num.* 8. Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *num.* 63. me citato Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *num.* 27. me citato in hoc loco Machado *d. docum.* 3. *num.* 3. etiam casu, quo coadiutor propter infirmitatem, vel aliàs legitimè impeditus non teneretur alioquin residere, aliàs enim amittentur distributiones quotidianæ, quæ punctantur coadiuto in damnum ipsius coadiutoris, vt censuit S. Rit. Congr. *in Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. *& in Patau.* 8. *Maij* 1617. *& in Ceneten.* 4. *Aprilis* 1620. Vnde Rota, *decis.* 276. *n.* 3. *p.* 1. *recentior.* reprobat Nauarrum *cons.* 2. *incip. Præsupposito, num.* 4. *de cleric. ægrot.* resoluentem coadiutorem non teneri residere, licèt possit si velit: & addit Nauarrum hoc dicere, quia in illo casu coadiutoria habebat circa residentiam & seruitium verba facultatiua, *possis*, &c. non autem verba necessitatis, *debeas, & tenearis*: deinde, quia in casu Nauarri nihil omnino erat coadiutori reseruatum, secus quando plura emolumenta fuerunt attributa: demum quòd dictum consilium Nauarri non videtur verum, quia, secundùm illum intellectum gratia coadiutoriæ esset quodammodo simplex expectatiua, quæ per Sacrum Concil. prohibita est, refert nouissimè Theodos. de Rub. *singular. Rota tom.* 2. *p.* 3. *verb. Nauarrus, pag.* 203. vbi attestatur *Sacra Rit. Cong.* reprobasse dictum consilium Nauarri.

16 Nec lucratur distributiones excommunicato coadiuto, Gonzal. *d. gloss.* 5. §. 9. *ex num.* 123. Ludou à Sauaria *d. q.* 29. *num.* 38. me citato in hoc loco Trullench. *in exposit. Decal. lib.* 1. *c.* 8. *num.* 3. me etiam citato in hoc loco Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 7. *docum.* 3. *n.* 5. Nicol. Garc. *d. par.* 4. *c.* 5. *n.* 86. vbi *n.* 85. subdit quod si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum sit pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstant excommunicatione principalis, quæ sibi non alteri debet nocere. Vide infrà *n.* 46. Sed pulcher casus se offert resoluendus.

17. uendus. † *Constitutione Ecclesiæ Carthaginen. cauetur, vt quotiescunque occurrerit, quod aliquis Capitularis eiusdem Ecclesiæ carceretur, si repertus fuerit culpabilis, non lucretur fructus suæ Prabendæ pro tempore, quo munserit carceratus. Verùm, quia datur casus, vt quandoque Capitulares prædicti habeant coadiutores, qui inseruiendo Diuinis intersunt durante carceratione dictorum Capitularium, ideò fuit dubitatum in Sacra Congregat. Concilij an tales coadiutores inseruientes possint lucrari fructus Prabendæ pro Prabendatis coadiutis pro tempore, quo dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati? Eadem S. Congregat. die* 25. *Decembr.* 1618. censuit *coadiutum non posse percipere fructus prædictos.*

18 Nec verè capit possessionem nisi post cessationem coadiutoriæ, Rot. *decis.* 456. *num.* 6. *p.* 1. *recent.* Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *num.* 51.
19 non enim sufficit † prima capta possessio viuente coadiuto, vt declarauit Sacra Rituum Congreg. *in Patauina* 30. *Ianuarij* 1619. *& in d. Colimbrien.* debet enim post mortem coadiuti noua capi, eadem Sacra Congregat. *in Patauina* 30. *Iunij* 1616. Rot. *decis.* 637. *num.* 4. *p.* 1. *recentior.* Lotter. *d. lib.* 2. *quæst.* 25. *num.* 32. quia cùm priùs careret titulo, non potuit sibi possidere, *reg. beneficium, de reg. iuris in* 6. & ideo *in vna Terulen.* 21. *Mar-*
20 *tij* 1609. censuit *quòd † coadiutor debet habere locum captæ possessionis post mortem coadiuti, & non locum captæ possessionis viuente Coadiuto* & *in alia Bergonen.* 7. *Augusti* 1627. censuit
21 † *possessionem ab obitu coadiuti numerandam esse, quamuis prior possessio accederet ad annos* 20. Rota *d. decis.* 410. *num.* 5. *in fine. p.* 2. *recentissim.* alias in posthum. Farin.

22 Nec ei assignatur eadem sedes principalis coadiuti, sed sedere debet vltimo loco post omnes Canonicos, prout decisum referunt Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 101. *&* 109 *cum seqq.* Monet. *de opt. Canon. c.* 4. *q.* 8. *ex n.* 141. Nicol. Garc. *d. parte* 4. *c.* 5. *ex n.* 66. Sebast. Cæsar. *d.* §. 9. *n.* 6. Hermosil. *ad Greg. Lop. glos.* 2. *prol. pur.* 5. *n.* 22. *&* 23. Diana *resol. moral. pur.* 4. *tract.* 4. *resol.* 88. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 25. *n.* 37. *&* 38. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 2. *cap.* 4. *à num.* 57. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 7 *cap.* 6. *num.* 107. *in fine.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 1. *cap.* 106. *num.* 39. D. Contelor *de præcedent. num.* 50. nouissimè Mich. Ferrus *de præcedent. Eccles. q.* 15. *num.* 2. & Aloys. Ric. *in praxi aurea resol.* 157. Rot. *d. decis.* 157. *& decis.* 637. *p.* 1. *recent.* Ludou. à Sarauia *d. q.* 29.
23 *num.* 41. vbi tenet † coadiutores antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoriæ die adipisci, Rota *in Turraconen. coadiutoria*, coram Penia, impressa per Marches. *de commiss. p.* 1. *pag.* 466. vbi habetur coadiutori assignandam eandem illam sedem, in qua reperiebatur tempore obitus coadiuti. Palao *in opere moral. tom.* 2. *tract.* 13. *disp.* 1. *puncto* 11. *n.* 12. Machado *en su perfetto Confessor lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 7. *docum.* 1. *n.* 6.

24 Et quòd coadiutores viuentibus coadiutis sedere debent in vltimo loco post omnes Canonicos, & quando aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadiutos, vt cantare Lectiones, præintonare Antiphonas, &c. pariter debent illas facere in nouissimo loco, censuit S. Rituum Cong. *in d. Colimbrien.* 16. *Septemb.* 1606. *in* 4. *dub. & in Patauina* 3. *Decembris* 1616. *Brundusin.* 18. *Martij* 1617. *Casalen.* 15. *Iulij eiusdem anni, &* 10. *Decembris.* 1619. *Vicentin.* 18. *Aug.* 1618.

25 Competit igitur præcedentia Canonicis quamuis posteriùs prouisis, nisi aliud in forma coadiutoriæ caueatur, quacunque consuetudine in contrarium non obstante; eadem Sacra Congr. *in d. Colimbrien.* 16. *Septem.* 1606. *in* 2. *dub. Taurinen.* 10. *Nouembris* 1612. *&* 13. *Iunij* 1614. *Brundusin.* 18. *Martij* 1617. *Eluen.* 20. *Aprilis* 1619. *Tiranosen.* 13. *Iulij eiusdē anni, Dertonen. & Cæsaraugustana* 26. *Septembris* 1620. *Bellunen.* 23. *Ianuarij* 1621. *Taruisin.* 29. *Maij eiusdem anni. Calaritana* 18. *Augusti* 1629. vbi fuit resolutum *coadiutoribus nullum deberi ab aliis Canonicis præcedentiam, Casalen.* 10. *Decembris* 1619. vbi *fuit dictum statutum Ecclesiæ Casalen. disponens, quòd † coadiuto-*
26 *res gradatim ascendant, & præcedant posteris Canonicis, vti Iuri Canonico aduersans seruandum non esse, sed coadiutores post omnes sedere debere.* Et iterum *in Eluen.* 7. *Augusti* 1621. fuit resolutum coadiutori non deberi eundē locū, quem vigore statuti auctoritate Apostolica minimè confirmati, nec consuetudinis haud legitimè præscriptæ habebat tēpore coadiuti, sed illum cedere debere omnibus Canonicis proprietariis ingressis durante eius coadiutoria. Ratio autem est, quia vt suprà vidimus, *num.* 3. coadiutor coadiuto viuente non dicitur possidere, & ad hunc effectum consequendæ antianitatis, non tempus prouisionis, sed captæ possessionis attenditur. *l.* 1. vbi Ioan. de Platea *C. de consul. lib.* 12. Boër *de auctor. magni Concil. n.* 81. Mohed. *decis.* 11. *ante n.* 1. *vers. n. cum locus, de renunc. & decis.* 25. *in fine, de prabend.* Rebuff. *in tract. nomin. q.* 21. *num.* 4. Gonzal. *ad reg. Cancel.* §. 3. *proœm. num.* 25. *cum seqq.* Nicol. Garc. *d. p.* 4. *cap.* 5. *num.* 77. tum etiam, quia, vt dictum est *num.* 6. coadiutor viuente coadiuto non est verè Canonicus, sed fictè, & propterea veris Canonicis præferri non debet, quia minor est Dignitas prouenienς ex fictione, quàm ex veritate. Bald. *in l. quoties, num.* 3. *vers. nota quòd minor. C. vbi senat. vel. clariss.* & in concursu maior semper debet præcedere minorem

rem *cap. 1. &c. solita, de maior.* vnde rectè Gemin. *conf.* 138. *num.* 1. *in fin. & seqq.* respondit Canonicos veros fictis esse præferendos.

27 Verùm vbi coadiutor in Dignitate esset, absente, vel impedito Coadiuto suo, præcedit omnibus Canonicis, S.Congr. Rit. *in Neritonen.* 22. *Octobris* 1619. idémque prorsus stallum, quòd coadiutus, si præsens esset, obtineret, habere debet, vt censuit eadem S. Congr. *in Brudusin.* 29. *Maij* 1621. Vnde cùm Stephanus Guerrerius prouisus de coadiutoria Archidiaconatus primæ Dignitatis Neritonén. quæsisset ab eadem S. RituumCongr. quo in loco debeat ipse sedere absente Archidiacono coadiuto, item an ad ipsum spectet functiones, quas faceret idem Archidiaconus, si præsens esset, eadem S. Rituum Congreg. Eminentiss. Card. Crescentio referente censuit *coadiutori supradicto iuxta formam litterarum coadiutoria competere locum, seu stallam in quo sederet Archidiaconus coadiutus si præsens esset; necnon ad eundem coadiutorem spectare functiones, quas obiret idem Archidiaconus, si adesset, sub die* 12. *Octobris* 1619. Cùm in Ecclesia Monopolitana sint duo Primicerij, &. inter eos seruetur quod vacante primo Primiceriatu secundus Primicerius subintret locum primi. & efficiatur primus, prouisus verò in locum primi sit secundus; orta fuit controuersia inter secundumPrimicerium, & coadiutorem primi, cui eorum absente, vel impedito primoPrimicerio coadiuto deberetur primus locus & præcedentia, S.Congreg. Rit. *die* 17. *Iuly* 1632. vtraque parte plenè informante censuit *in præsenti casu ad relationem Eminentiss. Card. Pamphilij durante coadiutoria absente, vel impedito primo Primicerio, coadiuto primum locum, & praecedentiam deberi secundo Primicerio, non autem coadiutori primi Primicerij; coadiutoria verò cessante, & facto loco futura successioni secundum Primicerium effici primum, & in illius locum subintrare, coadiutorem verò effici secundum.* Quamuis huiusmodi coadiutores Dignitatum ponendos ante Canonicos, & in vltimo loco Dignitatum crediderit Mich. Ferrus *d q.* 15. *n.* 4.

An coadiutor Canonici Præbendæ Diaconalis, sedere debeat ante Canonicos Subdiaconales? Vide Gauant. *in enchirid. Episc. verb. coadiutor Episcopi, n.* 24. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 2. *cap.* 4. *n.* 57. *&* 58. Diana *d. p.* 4. *tract.* 4. *resol.* 88. *vers. sed difficultas.*

28 Nec intelligitur coadiutor comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos, eadem S. Congr. *in Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. *in* 3. *dub.* quicquid dicat Grac. *d. cap.* 4. *n.* 89. Vtrùm si coadiutus fuerit exemptus à residentia per iubilationem, posset se iuuare huiusmodi exemptione dum habet coadiutorem, vt faciat fructus, distributiones, & alia emolumenta sua, etiamsi coadiutor non resideat? Vide Rot. *Tarraconen. coadiutoria*, coram Penia, impressam per Marches. *de commission. p.* 1. §. 2. *pag.* 466. *num.* 2. vbi tentum fuit coadiutum non priuari priuilegio iubilationis iam quæsitæ; necnon priuilegium iubilationis non suffragari coadiutori, & demum coadiutum non perficere suam iubilationem per seruitium coadiutoris. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 25. *num.* 40.

29 Nec sibi optat, sed coadiuto, Monet. *de opt. Canon. q.* 8. *n.* 152. Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *num.* 31. & declarauit ead. S. Rit. Cong. *in d. Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606. *in* 5. *dub.* Gratia enim coadiutoriæ cum futura successione non est impedimento quominus coadiutus, vbi viget ius optandi, possit indistinctè optare Præbendas, vt contra Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 38. *ex. n.* 23. resoluunt Garc. *p.* 4. *c.* 5. *ex n.* 120. & Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 25. *n.* 41. *&* 58.

30 Nec in ingressu debet fabricæ soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos, Nicol. Garc. *d. p.* 4. *c.* 5. *num.* 78.

31 Nec potest esse iudex Apost. seu delegatus Papæ, vel designari iudex Synodalis, quia ex dicendis coadiutor non est verè Dignitas, seu Canonicus, quamuis sit in seruitio Ecclesiæ, & sic non habet qualitates, *cap. statutum, de rescript. lib.* 6. Ita contra Acostam de Andrada, *ad Bullam Cruciatæ quæst.* 75. resoluit Nicol. Garc. *d. parte* 4. *cap.* 5. *in addit. post num.* 130. *dub.* 28. vbi subdit propterea commissionem factam Dignitati non transire in eius coadiutorem, non solùm quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum. Quamuis contrarium imo coadiutores huiusmodi posse in Iudices Apostolicos & Papæ delegatos eligi, existiment Palao *in opere morali tom.* 2. *tract.* 13. *disp.* 1. *punct.* 10. *n.* 39. & Machado *d. tract.* 7. *docum.* 1. *n.* 7.

32 Nec gaudet priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, putà ratione studij, aut Lecturæ in aliqua Vniuersitate, quibus coadiutus gaudere potest, ex multis adductis per Nicol. Garc. *in d. addit. dub.* 30.

33 Nec tenetur ad onera Canonicorum iuniorum licèt teneatur ad onera sui coadiuti, quia licèt sedeat post omnes Canonicos, id non est ex eo, quòd sit Canonicus iunior; sed quia non est verè Canonicus, & fulget aliena Dignitate, non propria, ita Nicol. Garc. *in. d. addit. dub.* 33. & declarauit S. Rit. Congreg. *in d. Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606. *in* 7. *dub.* vnde censuit *in alia Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. quòd † Canonicus iunior iuxta consuetudi-

34 nem Ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor, licèt sedeat post vltimum Canonicum.

35 Nec tenetur ad pœnas iudicialis, & quæ non haberent rationem mulctæ ordinariæ

impositas'

impositas ob culpam coadiutoris, nõ obstante statuto contrario, quia esset iniustum, & contra ius, nisi forte fuisset à Papa in specie confirmatum, Nicol. Garc. *in d. addit. dub.* 44. *in fine.*

36 Nec tenetur tempore concessionis coadiutoriæ habere Ordinẽ Presbyteralem, vbi statuto Ecclesiæ cautum fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promissionis, sed sufficit habere clericatum, & legitimam ætatem ad Ordinem requisitum, ita Caputaque *dec.* 118. *n.* 1. *&* 2. Gonzal. *d. glos.* 5. §. 90. Nicol. Garc. *in d. addit. sub dub.* 23.

Nec tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum, si nunquã recedit, seu inseruiit, quia coadiutus non vult, ex quo non habet exercitium coadiutoriæ, sicut habens curam habitu, & non actu, non tenetur ad Sacerdotium promoueri infra annum, vt diximus *tract. de Paroch cap.* 15. *n.* 29. ita Nicol Garc. *in d. addit. sub dub.* 23. *vers. modò* &

8 ideò † habilitas requiritur in coadiuto, nec hoc casu illa coadiutoris sufficeret, nam stante statuto in ecclesia Barbastren. quòd Canonici, qui infra annum non fuerint promoti ad Subdiaconatum, amittant tertiam partẽ fructuũ, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Diaconatum, amittant medietatem fructuum, & si infra alios duos annos nõ fuerint promoti ad Presbyteratum amittant. omnes fructus, & distributiones, quæsitum fuit an coadiutor datus Canonico non ordinato, vt suprà, possit lucrari fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est ordinatus ad formam dicti statuti? S. Congr. *die* 1. *Decemb.* 1629. censuit *Canonicum supradictum coadiutum non lucrari fructus, neque distributiones mediante seruitio dicti coadiutoris.*

39 Nec potest ordinari ad titulum coadiutoriæ, Salzed. *ad Bernar. in pract. c.* 18. *n.* 7. Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 8. Monet. *d. opt. Canon c.* 4. *q.* 8. *n.* 169. Sebast. Cæsar. *d* § 9. *n.* 4 *&* 9. Nicol. Garc. *de benef. p.* 2. *c.* 5 *à n.* 132. vbi subdit posse quem ordinari ad titulum coadiutoriæ si fortè ratione illius haberet congruam, non tanquam ad titulum, beneficij, sed tanquam ad titulum pensionis.

40 Nec potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est; nam in his, quæ speciali nominatione competunt coadiuto, non venit coadiutor, nec eum repræsentat, ita Nicol. Garc. *in addit. ad dictum c.* 5. *sub n.* 88.

41 Nec eo absente, vel non inseruiente amittit distributiones quotidianas Canonicus coadiutus si per se deseruiat, quia *in causa Vrbeuetana die* 9. *Septembris* 1628. S. Congr. Concilij censuit *distributiones quotidianas deberi Canonico coadiuto infirmo, absente, vel non seruiente coadiutore.*

42 In multis tamen coadiutori effectus veri Beneficiarij tribuuntur, vt est ille quòd tenetur habitum, & tonsuram clericalem deferre, & fori priuilegio gaudet, ita Nicol. Garc. *d. c.* 5. *à n.* 97. Armend. *in add. ad recop legum. Nauarra lib.* 2 *tit.* 19. *de foro comp. n.* 26 Sebast. Cæs. *d. Eccl. hierarchia d.* 14. §. 9. *num.* 8. Squill. *de priuil. cler. c.* 7. *n.* 21. Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p.* 2. *alleg.* 22. *n* 4 *&* 9.

43 Gaudet reg. de annali, & triennali possessione, vt apparet ex formulis coadiutoriæ, Nicol. Garc. *d. c.* 5. *à n.* 89. Gonzal. *d.* §. 9. *n.* 118. & declarauit *S. Rituum Congr in d. Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606. *in* 3 *dub.* & censuit Rota *d decis.* 410. *n.* 9 *p.* 2. *recentiss.*

44 Et potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis, ita tamen quòd dies per vnum ipsorum consumpti non possint per alterum assumi, sed quoad ambos remaneant consumpti, ita Gonzal. *d* § 9. *n.* 13. *& seqq.* Nic. Garc. *d. c.* 5. *n.* 79. Rota *in Salamantina coadiutoriæ* coram *Pena*, impressa per Marchesan. *de commiss p.* 1. §. 2 *p.* 469. *in fin.* his verbis, *Præterea cùm Concilium Trid. & Ecclesiæ Salamantinæ constitutiones quolibet anno indulgeant Canonicis tres menses recreationis, quibus ab onere residendi liberantur, & coadiutor prætenderit se isto beneficio posse frui: contra verò Capitulum sentiret, ideo fuit dubitatum an Ioannes coadiutor posset dies gratis petere, & consumere; & domini responderunt affirmatiuè, quia respectu tẽporis concessi à Concilio, & Ecclesiæ Salamantinæ constitutionibus censuerunt habere locum argumentũ desumptum à subrogat one, seu æquiparatione, non obstante inconuenientè per Capitulum commemorato, quod si coadiutor haberet tres menses, posset etiam Antonius coadiutus alios tres sibi assumere, & sic cultus Diuinus, & seruitium Ecclesiæ eluderetur: quia hoc cessabat ex eo quòd quando vnus ipsorum vsus est beneficio dicti tẽporis, tunc alter non poterat eodem beneficio perfrui, nec sibi aliud trimestre applicari,* &c.

45 Et ægrotans, aut aliàs legitimè impeditus haberi debet pro præsenti, & lucratur distributiones quotidianas, sicut lucraretur principalis, quãdo ipse coadiutor erat actu seruiens tempore superuenientis infirmitatis, seu impedimẽti, aliàs posset dari locus fraudibus in detrimẽtum seruitij Ecclesiæ; ita Nicol Garc. *d. cap.* 5. *n.* 80. *&* 81. Rota *in Tarraconen. adiutoriæ* coram *Pena*, impressa per Marches. *de commissionib. p.* 1. §. 2. *pag.* 466. *n.* 2. vbi intelligit quando sanus Diuinis interesse solebat itaut infirmitas fuisset immediata causa non interessendi, subditque idem constituendum esse in impeditis quolibet corporali impedimento, & non obstare ait quòd coadiutore ægrotante, aut legitimo impedimento detento Ecclesiæ erat deseruiendum per coadiutũ sanũ corpore & mente; respondet enim dif-

ficultatem tolli per formulam coadiutoriæ, de qua ibi mentio fit, nam Papa dederat coadiutorem Antonio siue non petēti, siue inseruire no.enti qua de re in causa Barbastren. dubitatum fuit *in Sacr. Congr. Concily*, an coadiutus, impedito, seu infirmo coadiuture, teneatur inseruire, si babilis sit, ad effectum lucrandi distributiones? *Die 9. Nou. 1630. S. Congr.* cēsuit, *si ex forma litterarum Apostol coadiuti nunquā tenerantur Horis Canonicis interesse coadiutores quandiu aliqua ex tribus causis* exprissis in c. vnic. de eleric. nō resid. lib. 6. *verè fuerint impediti, distributiones quotidianas lucrari, perinde acsi Diuinis interessent.* Et in hoc censu accipienda est alia eiusdem *Sacra Cong. decisio in Vrbeuetana 9. Nou.* 1628. quæ sic cantat. *Distributiones quotidiana debētur Canonico coadiuto, infirmo absente, vel non seruiente coudiutore* quam refert Garcia *in sum. morali tra. 2. diffic. 9. dub. 4. n. 16* quia intelligitur quando ex forma coadiutoriæ coadiuti nunquā tenentur Horis Canonicis interesse; secus si aliter deprehendatur ex eadem forma, in quibus terminis loquitur alia *Rituum in Patauina* 8. *May* 1617. in hæc verba. *Distributiones quotidiana non debentur Canonico infirmo, vel aliàs legit. me impedito quando habet coadiutorem, sed si coadiutor non resideat, punctatur tamen in ipsius coadiutoris damna.*

46 Potest inseruire, & residere in Ecclesia, excommunicato existente principali, quia non inseruit, nec agit nomine excommunicati sed nomine proprio, aut nomine Ecclesiæ, vt cōtra Gonzal. *l. §. 9 n.* 128. resoluit Nicol. Garc. *d. c. 5. n.* 83. vbi *n.* 85. subdit quòd si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum est pro congrua, seu seruitio, vt àliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi non alteri debet nocere, *& n.* 86. cū Gonzal. *vbi suprà n.* 123. resoluit quòd tūc coadiutor non potest lucrari pro coadiuto excommunicato, & eius commodum, & vtilitatem, per *cap. pastoralis, §. verum, de appell.*

Verùm post nonnullas huius tractatus impressiones inueni hac de re decisionem Rotæ *in d. Tarraconen. coadiutoria* coram *Penia* impressam per Marchesan. *par. 1. pag* 467. *numero* 4. cuius verba hîc apponere duxi prout sequuntur. *Ad quartam difficultatem negatiuè fuit responsum, Antonio scilicet coadiuto excommunicato non lucrari coadiutorem pro eo; cùm enim in litteris coadiutoria diceretur, quòd inseruire deberet coadiutor pro coadiuto, & pro ipso coadiuto lucrari, iure consequebatur, vt hoc priuilegium intelligeretur competere coadiuto, dummodo esset habilis, & capax, excommunicatum autem non lucrari fructus & emolumenta beneficiorum clari iuris est, cap. pastoralis §. verùm de appellat. Rot. decis. 8. num. 10. de sent. excommun. in antiqu. Pute decis. 280. numer. 1. Et qui non potest propter excommunicationem per se aliquid agere, nec poterit per alium ad suam vtilitatem, vt notant omnes* in cap. fin. *vbi Imol.* numer. 19. de procurat. *Et satis esset indecorum vt aliens propter demerita à communione fidelium, & suffragiis Ecclesia, per hanc viam de patrimonio Ecclesia, cui non obedirent, alerentur, cap. commissa, de elect. lib. 6. Bald. in cap. 1. in 2. lect. n. 12.* de iudic. *Quibus non obstabat quòd coadiutor non ageret, nec seruiret nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesia, ex traditis per Innoc. in cap. fin. de procurat. Oldrad. consc. 44. Compostel. in cap. fin. numero 17. de cler. agrot. quoniam Innoc. tantum affirmat excommunicationem coadiuti non nocere coadiutori quominus vel suo, vel Ecc'esia nomine agere pòssit, at non censet eum quicquam posse lucrari ad commodum, & vtilitatem coadiuti excommunicati, quem sua demerita ab istius commodi participatione merito excluserunt.* Hactenus Rota apud Marchesanum.

47 Et tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam Præbendam exemplo resignatarij, vt per Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 4. quæst. 9. numero* 19. Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. in fine*, Gonzal. *d. gloss. 5. §. 9. num. 6. & 90.* Monet. *d. cap. 4. num. 151. & 155.* Ludou. à Sarauia *d. q. 29. numero 7.* Campan. *in diuersorio Iuris Canon. rubric. 7. cap. 6. num.* 103. vbi quòd † coadiutores huiusmodi debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur, de quo etiam nouissimè Squillante *de priuil. cleric. cap. 4. n. 97.* Machado *d. lib. 4. pag. 4. tract. 7. docum. 2.*

48

49 Et sic debet promoueri infrà annum, ex quo residet, & inseruit, ad Ordinem suæ Præbendæ annexum, vt per Nicol. Garc. *dict. c. 5. in addit. sub n. 130. dub. 23. vers. modo.*

50 Extra Ecclesiam Cathedralem in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus censcendus quoad præminentias veris Canonicis conuenientes, vt cēnsuit *Sacra Rituum Congreg. in Pistorien. 15. Martij* 1608.

51 Et tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet, saltem ratione futuræ successionis, quæ ipsi conceditur, cùm sit gratia beneficialis, seu de beneficio, Nicol. Garc. *in d. addit. dub.* 38. vbi addit totam gratiam vitiari, & esse nullam si non fiat mentio de obtentis coadiutoris; quia licèt illa de se sit diuidua, & separabilis, tamen ex intentione Papæ, & ipsius coadiutoris est indiuidua.

Et residere tenetur in Ecclesia, in qua datus est pro coadiutore, itaut non residendo beneficio priuari possit; ita latè Rota *dec. 392. per tot. p. 1. in posthumis*, aliàs *p. 3. recent.*

Et

52 Et quamuis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere quæ sine paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus, si præsens esset, *S. Congregat. Rituum in Bononien. 19. Decembris* 1615.

53 Et ei tenentur Canonici inseruire, & ministrare, prout tenerentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus; *ead. S. Congreg. in Casalen.* 10. *Ianuary* 1609.

54 Vtrùm autem coadiutor seruiens pro coadiuto debeat exire de Capitulo, in quo agitur de negotio ipsius coadiuti? solet ab aliquibus in dubium reuocari, in quo videtur respondendum non debere exire; quia coadiutor non agit, nec inseruit nomine coadiuti, licèt eum repræsentet quatenus agit, & inseruit loco, & vice illius; sed agit, & inseruit nomine proprio, seu nomine Ecclesiæ: & sic nihil impedit eum interesse, & dare vocem in Capitulo, in quo tractatur de negotio coadiuti; vnde videtur quòd posset coadiutor dare suffragium, seu vocare in electione Præbendæ, quam prætenderet coadiutus, & esset oppositor, & etiam pro eo suffragium dare: rursus è conuerso coadiutus benè potest interesse in Capitulo, & dare vocem, seu votum vbi agitur de negotio coadiutoris, nisi fortè tractetur de respectâte ad ipsam coadiutoriam, quæ particulariter etiam spectet ad ipsum coadiutum. Ita Nicol. Garc. *d. p. 4. cap. 5. ex n.* 103. Sebast. Cæsd. §. 9. *n.* 12. vbi *n.* 13. existimat non esse inconueniens, quod simul possint in habitu Canonicali interesse coadiutus, & coadiutor in processionibus, & Missarum solemniis, principalis in loco sibi debito iuxta antiquitatem suam, coadiutor post omnes Canonicos; quidquid dicat Nicol. Garc. *d. cap. 5. ex n.* 107. cuius fundamentum quòd vnum tantùm Canonicatum repræsentant, solùm concludit ne duplicem vocem habeant, vel duplices lucrentur distributiones, non quoad interessentiam, quæ diuersis respectibus vtrique conuenit, vni tanquã vero Canonico, alteri tanquam coadiutori; sicut nihil inconuenit quòd in eadem Ecclesia Rector principalis vt talis, & Vicarius vt Vicarius interesse valeant, & vsu receptum videmus in Episcopo, & eius Vicario generali.

Capvt XXX.

Canonici an, & quando optare possint?

SVMMARIVM.

1 *Optio est ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Prabendam, quæ reseruata non sit, propriâ dimissa intra certum tempus eligere possint.*

2 *Optio non inducitur à iure communi, sed à consuetudine, priuilegio, indulto Apostolico, aut statuto.*

3 *Ius optandi quanto tempore consuetudine induci possit, ostenditur, & num. seq.*

5 *Optio regulariter fieri debet intra viginti dies, & currunt simul omnibus optare valentibus, sed non potest id tempus per Capitulum minui.*

6 *Dies 20. ad optandum computantur à die verisimilis scientiæ vacationis, & non currunt ignorantibus.*

7 *Antiquiores Regulariter prius optare debent, quàm iuniores.*

8 *Canonicus antiquior si differt optare infra legitimum tempus, poterit iunior sequens optare Prabendam.*

9 *Antiquior non ætate, sed receptione priùs optare debet.*

10 *Antiquitas sola in optione consideranda est, non personæ prærogatiua, quamuis sit Cardinalis.*

11 *Antiquiores in optione Præbendæ, illi dicuntur, qui diutiùs in Ecclesia militarunt, & fuerunt in possessione priores, licèt sint in prouisione posteriores.*

12 *Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu Antiquior, optet secundus seu sequens.*

13 *Optionis natura est, vt successiuè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisque antiquior est, gradatim ascendat.*

14 *Absens optare potest per Procuratorem si statutum, vel cõsuetudo contraria non obuiet.*

15 *Canonicus in Sacris non constitutus bene potest optare maiorem Prabendam si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.*

16 *Optare nemo impeditur quamuis habeat reseruatum beneficium ratione optionis dimittendum, necnon quamuis habeat Præbendam super cuius fructibus ipse voluntariè consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius, & num.* 17.

18 *Excommunicatus potest optare, nisi speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus.*

19 *Optare non potest vacantem Prabendam, qui propter aliquod corpus vitium repellitur ab Ordinibus illi annexis, quamuis vitium huiusmodi contraxerit post obtentum beneficium in Ecclesia, si in optione requiratur noua collatio.*

20 *Canonicus Pænitentiarius, & Lector S. Scripturæ, optare non potest; & quid in coadiuto? ibid.*

21 *Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis*

bendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus.

22 *Beneficia quomodocunque reseruata, siue generaliter, siue specialiter, etiam per reg.* 8. *Cancellariæ non cadunt sub optione.*

23 *Beneficia, & Præbendæ quæ permutantur, vel resignantur, non optantur.*

24 *Optio habet locum in his Præbendis, quæ deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis.*

25 *Beneficia iurispatronatus laicalis, aut mixti non cadunt sub optione, nisi accedat patroni consensus.*

26 *Casus refertur in materia optionis contingibilis.*

1 BONIFACIVS VIII. *in cap. vlt. de consuetud. lib.* 6. iubet obseruari consuetudinem, qua antiquiores Canonici gradatim possint, si voluerint, cùm vacant, per se, vel per alium meliores Præbendas decedentium optare, hoc est, suas deteriores cum melioribus vacantibus permutare: ex quo textu, iunctis aliis, quæ tum ibi tum alibi tradunt DD. optionem definit Monet. *in tra. de option. Canon. c.* 1. *n.* 13. vt sit ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens vt antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint, & *n. seqq.* singulas huius definitionis particulas percurrit, *&* *n.* 31. addit † 2 optionem non à iure communi induci, sed consuetudine, vel priuilegio, seu indultu Apost. aut denique statuto. Facienda est tamen interpretatio per quam statutum de optando vel se cõformet, vel minus quàm fieri possit, deroget Iuri communi *c. cùm dilectus, de consuet.* Roman. *consil.* 197. *n.* 2. Alexand. *consil.* 105. *n.* 9. *lib.* 5. *& consil.* 117. *n.* 12. *lib.* 6.

Quod ius optandi in Ecclesiis ex eo fundamentum capit, quia cùm præbendæ, seu propriùs præbendali consistant in mera & nuda temporalitate vti conflata ex prædiis aliquibus assignatis singulis præbendis, ideo inter ipsos Canonicos possunt permutari absque vlla simoniæ labe. Host. *in c. quæsitum, n.* 2. *de rer. permut.* nam licèt singulæ præbendæ consueuerint annecti singulis Canonicatibus, refert tamen videre qua annexione sint connexæ, vt fundamentum huius iuris pateat.

Alia est enim annexio perpetua, per quã scilicet ita additum est prædium præbendale certo Canonicatui, vt ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quæ est vera & propria annexio, veluti indiuiduum constituens, per incorporationem *l. quemadmodũ C. de agricol. & censit. lib.* 11. Alciat. *in l. soluendo* 114. *sub n.* 5. *ver. accessione. de ver. signif.* & hoc casu in tantum est permissa optio, in quantũ interuenit auctoritas Superioris habentis instituere, ex doctrina Host. *in d. cap. quæsitum, n.* 3. Card. *consil.* 126. *sub n.* 4. *vet. & secundùm hac intelligitur.* Alia autem est annexio reuocabilis, quæ bene se compatitur cum ipso iure optandi: & hæc quamuis perpetuò hæreat iuri spirituali respectu canonicæ, quod colligitur ex correspectiuitate numeri, Abb. *in c maioribus, n.* 4. *ver. quandoque, de præben.* ac propterea cadat sub dispositione Canonicatus tanquam quid illi perpetuò annexum, Verall *dec.* 359. *n.* 1. *p.* 2. Rota *in Conchen. coadiutoria* 27. *Nou.* 1619. coram *Archiep. Seleucien.* Nihilominus propter illam separabilitatem à singulis Canonicatibus ad effectum optandi reputatur quid merè temporale, nec intelligitur dimitti, seu optari Præbenda Canonicalis, quatenus verè Præbenda est ius spirituale, sed ea semper retinetur, vt bene explicat Cardin. *d. consil.* 126. cum quo transiuit Rota apud Cassad. *decis. num.* 2. *&* 3. *de præbend.*

3 Sed quanto tempore consuetudine induci possit ius optandi, non benè constat inter Doctores; nam Bella. *decis.* 62. Pute. *dec.* 201. *n.* 1. *lib.* 2. quos refert Borrell. *in sum. dec. tom.* 1. *tit.* 29. *n.* 32. tenent sufficere præscriptionem decem annorum. At idem Borrell. *ibid. num.* 33. Aloys. Ricc. *in collect. par.* 6. *collect.* 2451. *vers. sed quia ad materiam.* & Gonzal. ac plures per eum citati, *ad reg.* 8. *Cancel. gloss.* 34. *à n.* 11. distinguunt inter optionem præter ius, quæ est quando optans retinet semper primum titulum, aut ius spirituale, optátque dũtaxat Portionem, seu Præbendam temporalem separatam; & inter optionẽ contra ius, quæ est quando Præbendæ sunt annexæ Canonicatibus, & non retinetur primus titulus, sed mutatur, & optans propria auctoritate alium diuersum titulum spiritualem consequitur; quia in Ecclesia est distinctio titulorũ, sicut in primo casu non est distinctio titulorum, sed Præbendarum; & postmodum concludunt quòd in primo casu sufficit decennalis consuetudo, in secundo autem requiritur quadragenaria.

4 Monet. verò *d. tract. cap.* 2. *q.* 2. *num.* 16. post Rot. Bellam. Roch. de Curte, Gig. Petr. Gregor. & alios, quos *ibi* refert *num.* 18. aliter distinguit, quòd scilicet, aut in Ecclesiis nulla est distinctio, numerúsve Præbendarum, nec certus numerus Canonicatum, vt in casu tex. *in cap. dilecto, & in cap. vacante, de Prabend. & in cap. ex parte, de concess. Prabend.* & in his non potest induci talis consuetudo, cùm non sit dare vacationem Præbendarum, prout disponitur in dictis Iuribus, quod tamẽ requiritur *in d. cap. fin. de consuet. lib.* 6. Aut est certus numerus Canonicatum, seu Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio

Præbenda

Præbendarum, vt *in c.fin.§.si autem, de conceß. Præb. in 6.* & tunc quoque nõ habet locum hęc cõsuetudo, quia in iis Ecclesiis per administratores Capituli bona, seu fructus diuiduntur inter Canonicos, & quantò ij pauciores sunt, tantò maiores portiones recipiunt, & quantò plures sunt, eò minores recipiunt portiones, vt *in d §.si autem.* Aut est certus numerus Canonicatuum, & totidẽ etiam Præbendæ, sed eæ distinctę non sunt, immò bona sunt quoad dominium Capituli communia, super quibus bonis quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus numerus Præbendarũ correspondens numero Canonicatuum, & tunc si Capitulũ per officiales suos bona administrat, & de fructibus collectis tot facit æquales portiones, quot Canonici, non potest etiam Introduci hæc consuetudo, cùm enim non sit dare vnam ex his portionibus meliorem, non cadit electio, neque optio. Si verò Capitulum non administrat dicta bona per Officiales suos, sed ea diuidit in tot Præbendas, quot sunt Canonici, cuilibet consignãdo Præbẽdam suam, ad tempus tamen & secundùm quod Capitulo placet, itaut eo tempore elapso iterum in cõmune reducãtur, fiatque noua bonorum diuisio, & in his Præbendis sic diuisis, quoniam non potest ea diuisio fieri ita æqualis, quin inter eas cadere possit electio, ideò potest etiam habere locum consuetudo optionis Præbendarũ, in iisdémque Ecclesiis poterit hæc consuetudo induci spacio decem annorum; neque enim tunc mutatur titulus per optionem, cùm inter Præbendas, vt sunt tituli beneficiales, non sit eo casu actualis, realis, ac perpetua distinctio, sed solùm prout in temporalitate cõsistunt: ideóque mutatio nihil Iuri contrarium, sed æquitatem magnam continebit. Si verò in Ecclesiis non solùm certus est numerus Canonicatuum, & Prębendarum, sed etiam eæ Præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itaut non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta tex. *in c. litteras, de conceß. Præbend. & in Clem. fin. de præbend.* tunc si habet locum optio per supradicta, ita eius consuetudo non potest minori spacio indici, quàm 40. annorum. Hactenus Monet. qui etiam à *n. 2.* probat ad inducendam optandi consuetudinem requiri scientiã, & patientiam Episcopi, seu eius ad quem spectat collatio, vbi sumus in consuetudine decem annorum; quam tamen subdit non requiri in quadragenaria, cùm præsumatur ex eo tempore tam scientia, quàm tacitus consensus & *à n. 39.* resoluit non esse necesse hanc consuetudinem obtentam esse in contradictorio iudicio.

5 Hæc optio regulariter fieri debet infrà viginti dies, vt est expressum *in d. c. vlt.* Franc. *Barbos. de Canonic. & Dignitatib.* Marc. *Delphin. decis.* 1258. *num.* 5. addcn. ad Mohedan. *dec.* 297. *lit. B,* Gonzal. *d. gloſ.* 34. *n.* 75. Monet. *d. tr. c. 4. à n.* 1. & currunt simul omnibus optare volentibus, gloss. *ver. dumtaxat in d. c. vlt* Gonzal. *d. gloss.* 34. *n.* 76. Monet. *d tra. c.* 6. *n.* 11. Minui autem potest hoc tempus per Capitulum per duos, vel quatuor dies, glos. *verb. dumtaxat,* ibi, *quia Capitulum poterat, in d. c. vlt.* Tiraq. *de retractu lig. §. 1. gloſ.* 10. *n.* 58. Matiens. *l.* 12 *gloſ.* 1. *n.* 3. 31. *tit.* 11. *lib.* 5. *nouæ Recop.* Parif. *conſ.* 10. *n.* 17. *vol.* 4. Monet. *d. cap.* 4. *n.* 3. Sicut ab eodem prorogari valet, purà per duos alios dies, Zerol. *in praxi Episc.* 1. *verb. Canonia,* §. 7. Monet. *d. cap.* 4. *n.* 7.

6 Computantur autem huiusmodi viginti dies à die verisimilis scientiæ vacationis, glos. *ver. viginti in d. c. vlt.* Zerol. *d.* §. 7. Gonzal. *d. gloſ.* 34 *n.* 75. cùm tempus optandi Præbendas non currat ignorantibus, Tiraquell. *de retr. lig.* § 35. *gloſ.* 4 *n.* 14. Monet. *d. tra c.* 6. *n.* 18. vbi *n.* 21 notat quòd ad hoc vt currat hoc tẽpus ad optandũ, non sufficit ficta illa notitia, de qua *in Clem. vnic. § cæterùm, de conceß præb.* & *n.* 39. firmat probabile esse, quòd si ij omnes, qui optare debebant, iustè impediti fuerint, durãte tali impedimento, illud tempus iis nõ currat, & *n.* 43. ait quòd vbi etiam ipso iure currit illud tempus optandi, adhuc competet tã minoribus ex causa ætatis quàm absentibus aliisve iustè impeditis in integrum restitutio.

7 Antiquiores regulariter priùs optare debent, quàm iuniores, vt expressè decidit tex. *in d. c. vlt.* Monet. *d. tra c.* 4 *q.* 1. *n.* 15. vbi cum Bellam. *dec.* 219. tenet hoc ita procedere, vt huiusmodi antiquiores vigore statuti, aut consuetudinis de optando non semel dumtaxat, seu pro prima vice, sed quoties casu euenerit, modò aliud non obstet, optare non possint, cùm hic actus sua natura repetibilis, seu iterabilis sit.

8 Si Canonicus antiquior differt optare infra legitimum tempus, itaut sit periculo ne illud labatur ad damnum iuniorum, poterit iunior sequens optare Præbendam, quam ille optare debebat, & tenebit optio iunioris in euentum, quo senior, siue antiquior intra tempus statutum non optauerit vt per Tiraq. *de tra. conuent.* §. 2. *gloſ.* 1. *n.* 66. Zerol. *d. ver. Canonica,* §. 7. *concl* 4. Gonzal. *d. gloſ.* 34. *n.* 78. Monet. *d. tract. cap.* 5. *q.* 1. *num.* 3.

9 Intellige de antiquioribus non ætate, sed receptione, gloss. *verb. antiquiores in d. c. vlt.* Rot. *dec.* 6. *n.* 1. *de consuet. in antiq. & dec.* 411. *n.* 2. *part.* 1. *diu.* Falcon. *in tra. de resera. bene. effectu* 49. Anton. Fabric. *in suo Codice tit. de sacros. Eccl. diffinit.* 96. Miles *in suo repert. verb. consuetudo per quam disponitur, il. primo,* Zerol. *d. verb. Canonia,* §. 7. *concl. vlt.* Azor. *inst. moral. p.* 2. *lib.* 6. *c.* 26. *q.* 13. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 3. *proœm. d. n.* 22. Monet. *d. tract. cap.* 4. *quæst.* 1. *à num.*

10 à n.15. & † sola antiquitas hac in re est considerada, non autem personæ prætogatiua, quamuis sit Cardinalis, Gouzal. d. gloss.34.n. 11 100. Et sic † antiquiores in optione Præbendæ illi dicuntur, qui diutiùs in Ecclesia militarunt, Menoch. de arbitr. casu 24.n.5. & fuerunt in possessione priores, licèt sint in prouisione posteriores, Gonzal. d. glos. 14. n. 49.

12 Optio ita gradarim fieri debet, vt si non optat primus, seu antiquior, optet secundus, seu sequẽs, aliàs optet tertius, & sic deinceps, prout est intentus, & magis germanus intellectus aduerbij gradatim, quod est in d. c. fin. de consuet. lib. 6. Monet. d. c. 5. n. 14. vbi n. 15. addit quòd optio ita gradatim fit, vt antiquiore optante vacantem cum Canonicatu Præbendã, quã antiquior dimittit, & ab hoc dimissã optet alter, & sic de cæteris, vt apertè colligitur ex d. c. fin. dũ ibi dicitur, poterũt ipsi antiquiores iuxta consuetudinem eandem optare, cùm Præbenda vacabit, & illa, quæ optata non fuerit, si nulli sit debita, erit illi, pro qua scripsimus, conferenda. 13 Nam † optionis natura est, vt successiuè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisquã antiquior est, gradatim, ascendat, Gonzal. d. glos. 34. n. 15. vnde infert n. seqq. quòd stante statuto, seu consuetudine, quòd Canonicatum vacãtem, optet antiquior Portionarius, intelligi debet postquam Canonici optauerint, vel de optimo Canonicatu per moderniorem Canonicum ratione dictæ optionis dimisso. Canonici qui habent facultatem optandi Præbendas in Ecclesia ex consuetudine, non optando non idcirco amittunt dictam facultatem, Capyc. decis. 134. num. 4. Borrel. d. tit. 29. num. 26.

14 Absens optare potest, si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet, Monet. d. tra. c. 4. q. 3. à num. 31. per procuratorem scilicet, qui habeat speciale mandatum, vt colligitur ex d. c. vlt. ibi, per alios, Gonzal. d. glos. 34. num. 123. Monet. d. c. 1. n. 52. cũ seqq. vbi n. 55. id ampliat etiamsi procurator iste non habeat speciale mandatum, dummodo constitutus sit cum libera, & à n. 58. subdit, quòd si procurator habeat generale mandatum, vel negotiorum gestor optet nomine meo, & ego ratum habeam optionem, valebit optio.

15 Quamuis Canonicus, qui non est in Sacris, vocem in Capitulo non habeat, Clem. 2. de ætate, & qualitate. Conc. Trid. sess. 22. de refor. c. 4. iunctis resolutis, c. 37. à n. 3. tamẽ benè poterit optare maiorem Præbendam acsi esset in Sacris, si statutum, vel consuetudo contraria obuiet, cùm hic actus optandi competat ex Canonia, & Præbenda, non ex voce Capituli. Ita glos. verb. in Capitulo in Clemen. 2. de ætate, & qualit. Gonzal. d. glos. 34. num. 128. Monet. d. tract. cap. 4. q. 5. à n. 71. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. c. 482. n. 21.

16 Et nemo impeditur optare quamuis habeat reseruatum beneficium ratione opinionis dimittendum, putà ex eo quòd fuerit Subcollector, aut familiaris Papæ, aut ex alia quacũque causa, & illud durante officio, aut familiaritate obtinuerit, Card. cons. 120. incip. Vacauerunt, num. fin. Gonzal. d. glos. 34. n. 42.

17 Necnon quamuis habeat Præbendam, super cuius fructibus ipse voluntariè consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius: vtitur enim iure suo, cùm in re propria sit moderator, & arbiter, nisi esset aliqua coniectura fraudis, veluti quòd idcirco consenserit quòd de proximo optare sperabat, vel infirmus esset. Ita post Pute. dec. 155. lib. 3. in vtraque edit. tenet Gonzal. d. glos. 34. n. 43. & 44. Vnde Canonicum optantem Canonicatum habentẽ præbendam annexam, teneri soluere pensionem super Canonicatu optato iam impositam ex Rotæ decisione resoluit Marches. d. comm. p. 1. §. 2. n. 63. pa. 588. Verùm vt clarius in hoc procedamus, id obseruare debemus, an fuerit dimissus titulus Canonicalis, & alius optatus, & tunc procul dubio teneatur is, qui optauit dimissum, pensionem soluere, Greg. de pensi. q. 63. n. 2. Aut potius fuerit simpliciter dimissa Præbenda, id est, prædium, vel portio Præbendalis, assignata Canonicatui, retento eodem titulo, & tunc non tenebitur qui dimissam optauit, sed qui dimisit, ex quo retinuit sibi eundem titulum illamque Præbendam spiritualem, super qua fuit pensio reseruata; ita ex Rota Gonzal. d. glos. 43. sub n. 47. ver. & fuit quoque, Ant. Fabr. d. diffin. 96. Mant. dec. 279. n. 1. cum seqq. Seraph. dec. 1429. n. 4. Monet. de distr. quotid. p. 3. q. 8. n. 15. & 16. & de optione Canon. c. 7. q. 3. concl. 3. ex n. 33. Rota in Lucana pensionis 29. Ianuarij 1618. coram Vbaldo sen. Vnde vbicumque is, qui dimisit, sub hoc prætextu vult euitare onus huiusmodi pensionis, tenetur ipse iustificare quòd fuerit optata Præbenda ipsa spiritualis, & sic nouus titulus, Pute. dec. 196. sub n. 1. ver. ex cuius dictis lib. 2. Rota in d. Lucana pensionis.

18 Excommunicatus potest optare, vt est communis apud Cou. in c. alma mater, part. 1. §. 7. n. 4. Gig. de pension. q. 63. n. 15. Vgolin. de censur. tab. 2. c. 13. §. 2. n. 15. Sayr. in simili tr. lib. 2. c. 6. n. 13. Monet. d. cap. 4. num. 20. vbi post num. 30. limitat si ex speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus, putà quando Portionarius optat Canonicatum, vel Canonicus Dignitatem, aut aliàs vbi requiritur in optione noua collatio, quod etiam tenet Gonzal. d. gloss. 34. num. 65. & à num. 72. hine infert excommunicatum, aut irregularem, seu aliàs à iure prohibitum minimè posse optare nouam Præbendam spiritualem, & nouum, ac distinctũm titulum consequi, Suar. tom. 5. de censur. disput. 13. sect. 1. num. 19. Nicol. Garc.

de

*de benefic. p.7. cap.13.num.48.cum seqq.*Anton. Ricciul.*de iure personarum extra gremium Ecclesia existen. lib. 4. cap. 11. per tot.*

19 Vbi quis propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus annexis alicui Præbendæ, vel beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata non poterit quoque in ea Ecclesia optare vacantem Præbendam aut Portionem, quia inhabilis ad Ordines, inhabilis quoque est ad beneficium; inhabilis verò ad beneficium, multò magis repellendus est ab actu, qui non fit nisi à Præbendato, & beneficiatio, cuiusmodi est optio Ita Monet.*d.c.4.n.109.* vbi *n.seqq.* hinc refert cæcum, mutum, & surdum seu alios habentes corporis defectū repellentem ab Ordinibus, non posse optare, nisi huiusmodi vitium contraxerint post obtentum beneficium in Ecclesia, in qua viget ius optandi, vt in cæco declarat Monet *ibid.à n.117.* Cuius tamen resolutio videtur pati difficultatem quando in optione requiritur noua collatio, cùm tunc requiratur capacitas, & idoneitas ac tale beneficium, perinde ac si absque optione esset illi conferendum, vt benè resoluit Gonzal. *d. glos. 34. num. 63.*

20 De Canonicatu Pœnitentiarij jan, & quando possit optari? diximus suprà *c.26. n. 23.* & de Theologali, seu Lectorali. *c.27. à n.19.* & de Coadiutore *cap. 29. num. 29.*

21 Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus. Ita expressè habetur *in d c vlt.* Simon *de reseru benef.q.45.n.3.* Falc.*in simili tr q.4.effect.1.* Aloys Ricc.*p.6.collect.1451 v.sed vigore*, Flamin. Paris.*de resign.benef.lib.2.q.10 n.7.* Azor. *d.p.2.lib.6.c.26 q.14 in fin.* Monet.*d.tr.c.3 q.3.n.12.cum seqq.* Camill. Bottel.*in sum.de c.10.n.1.titul 29.n.14.* vbi *n 31.* post Franc Marc. *decis.1232.n.7.vol.1.* subdit quòd quando Præbendæ vacant in Curia alio modo, quàm per mortem, optio locum sibi vendicat.

22 Nec in beneficiis quomodocunque reseruatis, siue generaliter, siue specialiter, Mohedā. *dec 297.n.1.* Franc.Marc. *Delph.dec.1271.n.2.p.1.* Paris.*cons.10.n.5.& 8.vol.4.* Gig.*de pension.q.63.n.9.* Flamin Paris.*d.q.10.n.3.* Azor. *d p.2.lib.6.c.26.q.13.* Anast. Germon.*de indultis Cardin.§. etiam ex eo,n.12* Gonzal *d.gloss.34. n 2.* Nic.Garc.*de benef p.5.c.1.n.452.* Monet.*d.c.3.q.3.à n.41* Marc.Anton. *var. res.lib.1. res.fin. casu 9.* Etiam per *reg 8. Cancell.* de alternatiua, aut in mensibus Apostolicis, vt in specie tradunt Paul. Granut. *in add.ad Simon. de reseru. benef.q.42.verb superfluum* Gonzal.*d.glos.34.à n.1.* Monet.*d.q 3.n.78.* latè Alex.Trentacinq. *tom.1. cons.27. per tot.* vbi refert ita Romæ fuisse iudicatum.

23 Nec in beneficiis, & Præbendis, quæ permutātur, & resignantur, siue in ipsa permutatione, & resignatione, quia ibi vacat beneficium vbi fit resignatio, vnde cùm ista resignatio fiat in Curia, & in manibus Papæ, obstat reseruatio. Ita Petr.Greg *de benef.c.39.n.4.* Azor, *d.p.2.lib.6.c.26 in fin.& lib.7.c.30.q.7.* Flamin. Paris.*d.q.20.n.2.* Gōzal.*d glos.34.n.35.& seqq.* Monet. *d.cap.3.à n.124.* Habet tamen locum optio in iis Præbendis, quæ deuoluuntur ad

24 Papam ex negligentia inferiorum in non cōferendo intra sex menses à die notitiæ vocationis, vt per Franc.Marc. *Delph.dec.1159.n.2.p.1.* Azor. *d.c.26.q 14* Monet.*d.c.3 q 3.n.106.* vbi id multis mediis probare intendit, vide apud illum. Nisi Præbenda vacaret per permutationem coram Ordinario factam, sic intelligendus Franc Marc. *decis.1259. num.1. vol.1* Bottell. *dict. titul. 29. num.29.*

25 Nec denique in beneficiis iurispatronatus laicalis, aut mixti locum habet optio, vt latè probat Monet *d.tr c.3.à n.112.* nisi accedat patroni consensus vel speciali præscriptione aut consuetudine inducatur, vt etiā in beneficiis, & Præbendis iurispatronatus laicalis optio, fiat, vt ipse Monet.declarat *ibid n 121. & 122.* addēs huiusmodi consuetudinē indici talem spatio quadraginta annorum quoad iura Ecclesiæ inferioris, & spatio triginta quoad ius laici.

26 Quærit Gonzal *d.glos.34.n 92.* de casu, qui passim euenire potest, videlicet vnus fuit prouisus de vna quarta Portione, cuius vigore optauit, & ascendit ad dimidiam, & postea ad integram Portionem, si postquam declaratur quòd collatio facta de quarta Portione est nulla, vel quia erat reseruata, vel ex alio defectu, an debeat etiam priuari integra Portione, quam habet? & concludit quòd sic, nisi triennali possessione, vel alio non titulo se defendat; nam sublato antecedente, & fundamento tollitur consequens, & totum ædificium corruit, & *n.94.* ex hac ferè ratione resoluit quòd si vnus Canonicus iunior optauit Canonicatū maiorem, & integer Portionarius optauit Canonicum dimissum, & dimidius Portionarius optauit integram Portionē dimissam, & quartus Portionarius optauit dimidiā Portionem, & de illa quarta Portione dimissa fuit vnus nouiter prouisus, & post aliquod tempus euictus fuit Canonicatus primo loco optatus, quia erat reseruatus, seu ex alia causa affectus, tunc iste Canonicatus, & reliqui omnes debent gradatim restitui ad locum, & beneficium ratione dictæ optionis dimissū, nisi scienter malè optassent, & sic prouisus de quarta Portione remanebit sine illa, & inanis, per *c.si benef.20. de præb.lib.6.* vbi Ancb.*not.8.in fin.*& Franc. *n.4.* notāt, quòd quando adest error in primo gradu, & ille est, causa erroris successiuè in pluribus gradibus, primo restituto aduersus secundum, restituitur secundus aduersus tertium, & tertius aduersùs quartum, & sic de singulis.

Q 4 CAP

CAPVT XXXI.

Canonicorum officium per se, & non per substitutos adimplendum.

SVMMARIVM.

1 *Officium Canonicorum in duobus potissimum consistit, stallo scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo.*

2 *Officium Canonicorum in choro in quibus consistat, ostenditur.*

3 *Canonici tenentur per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti.*

4 *Statutum quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, non est attendendum.*

5 *Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.*

6 *Dignitates, Canonici, vel Portionarij, præsertim in Cathedralibus si legitimo impedimento detenti sint, & per se ipsos munera eis incumbentia adimplere non possint, tunc alios eiusdem Ordinis, & gradus deputare debent.*

7 *Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione obtinentes tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore concurrant.*

8 *Dignitas, & Canonicatus, si sunt adinuicem vniti, an, & quando illos obtinens tenentur vtriusque onera subire per se ipsum? ostenditur.*

9 *Portio si vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tunc obtinens Dignitatem non tenetur seruire tanquam Portionarius.*

10 *Canonicus iudex est suspectus in causa sui concanonici, sed verius num. 11.*

Canonici in causa sui Capituli sunt idonei testes. ibid.

12 *Testis de vniuersitate Ecclesiastica admittitur ad testificandum pro sua vniuersitate.*

13 *Canonici in iis, quæ singulorum commodum, & vtilitatem respiciunt, ad testificandum non admittuntur.*

14 *Canonicus in causa suæ præbendæ non potest esse testis?*

15 *Causa spectare ad singulos de Capitulo, quando dicatur?*

OFFICIVM Canonicorum in duobus potissimũ consistit, stallo scilicet in choro cũ participatione Diuinorum, & loco in Capitulo, vt probat tex. *in c. relatum 9. c. dilectus 19. c. pro illorum 22. in fine, dilecto 25. in princ. de præben.* Petr. Gregor. *Syntagm. iuris, lib. 15. c. 23.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Canonici.* §. 4. Officium chori, & participationis Diuinorum breuiter, sed eleganter describit *Concilium Trident. sess. 24. de reformat. cap. 12. v. omnes*, in hæc verba. *Omnes verò Diuina per se, & non per substitutos compellantur obire Officia & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, distinctè deuotéque laudare.*

2 Ex tribus constare officium Canonicorum in choro, colligitur ex dicto Concilij decreto, *primò* in seruiendo per se, & nõ per se substitutos; *secundò* in assistendo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti; *tertiò* in psallẽdo in choro. De eorũ quolibet sigillatim particulari sub capite agemus, & in hoc de primo.

3 *Sacra* igitur *Rituum Congr. in vna Egitanien. 23. Nouemb.* 1602. censuit *Canonicos teneri per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti*, prout declarauit eadem *S. Congr. in vna Ner ionen. 15. April.* 1606. & nuncupatim quòd † Canonici Ecclesiarũ Collegiatarũ per se, & non per substitu- 4 tum inseruire debeant, & diuina obire munia, post *Conc. Trid. sess. 24. de refor. d. c. 12. ver. omnes verò*, tenent. Seraph. *dec. 1156. n. 4.* nouissimè Ciarlin. *controu. for. lib. 1. c. 38. n. 29.* Rota *decis. 659. n. 3. p. 4. diuers.* Et si factum sit aliquod statutum, aut extet consuetudo etiam immemorialis, quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio eius ratio habenda non est, quia est contra *Con. cit. loco.* Ita Seraph. *d. dec. 1256. n. 4.* Ciarl. *d. c. 38. n. 30.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verb. Canonicus*, §. 5. Nic. Garc. *de benef. p. 3. c. 2. n. 498. & n. 503.* Rot. *dec. 659. part. 4. diuers.*

Circa onus Canonicis incumbens ad missas decantandas an debeat illud personaliter obire vel possint quandoque per substitutos adimplere, huius loci est inuestigare; & quãuis ad huiusmodi onus subeundum cogi posse videantur, ex vulgatis iuris regulis, quæ in hoc casu præceptum, & necessitatem important, nihilominus tamen stante vsu immemorabili, vt quis deseruiat in Missis cantandis per alium sui similem, puto probabile, vt Canonicus per se non teneatur celebrare, sed possit per substitutum satisfacere; per ea, quæ latè tradit Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 800. num. 1. cum seqq. tom. 4.* Quod necessariò est intelligendum existente iusta causa impedimenti, vel absentiæ: nam qui tenetur per se celebrare, iustam habet excusationem, si legitimè impediatur, adeò vt tunc nec adstringi valeat ad celebrandum per alterum: qui verò per se, vel per alium obligatus est celebrare, etiamsi iusto detineatur impedimento, tamen adhuc tenetur per alium adimplere

implere. Ita Nau. *in man. c. 25. n. 154.* Azori. *inst. mor. p. 1. lib. 10. c. 24. q. 7. v. respondeo.* Ego ipse *de officio & potestate Episc. p. 2. alleg 24. n. 28.* Vnde meritò, vt nullo casu omittat Canonicus adimplere onus sibi iniunctum Missarum decantandarum, licèt infirmus sit, vel ex iusta causa absens, solet statuto caueri, vt per se, vel per alium sui similē huic oneri satisfaciat, quo etiā casu nō libera prçstatur Canonico electio, vt fieri solet, sed analogicè, vt ita demum Canonicus possit per aliū satisfacere oneri Missarum, siue solemnium, siue non solemniū, si iusto aliquo impedimento fuerit detentus, vel infirmitatis, vel absentiæ, ne ipse valeat physicè per se adimplere; sic enim iustū est, vt per se ipsum seruiat, si potest, si vero impeditus sit per alium satisfaciat, Lambert. *de iure patron. lib. 2. p. 1. q. 7. princ. art. 28. n. 2. 3. & 4. & art. 30. n. 15. §. sit igitur conclusio, v. amplia secundò,* Gutier. *cons 1. n. 11. v. & prædicta.* Nic. Garc. *de ben. p. 3. c. 2. n. 496. 498. & 504.* Azori. *instit. mor. p. 1. lib. 10. c. 24. q. 7. v. quando verò talis,* quos refert, & sequitur Ioan. Bap. Ciarlin. *controu. for. lib. 1. c. 38. n. 28.* Vide latius *c. 34. n. 9. cum seqq.*

Et ad hæc reducēda sunt, quæ à sacris Congregationibus Concilij & Rituum hac de re emanarunt; *sacra* autē *Conc. Trid Cong.* prout refert Garc. *d. p. 3. c. 2. n. 495.* ita habet] † *An Canonici teneantur per se ipsos cantare Missas in omnibus festis, Dominicis, Aduentus, & Quadragesimæ, an tantum solemnibus? Congregatio censuit cogendo esse ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent eas dicere, nec possunt per alios Missas canere maiores prætentu quòd ipsi Missas diebus solemnibus decantabunt, sed cogendi sunt ad personaliter canendum Missas illis diebus, quibus ex institutis, vel legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.*

5

Item & alia decisio *S. Rituum Cong.* ad supplicationem Capituli, & aliorum Ecclesiæ Abulen. quæ sic cantat. *Obtinentes Dignitates, Canonicatus, vel Portiones in Ecclesiis præsertim Cathedralibus cuiuscumque qualitatis sint, Episcopo solemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti assistere, ac vestibus sacris indutus eidem inseruire, necnon munera eisdem Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus in decantatione Missæ, Euangelij, Epistolæ, & similium functione præstatione incumbentia, & annexa per se ipsos subire, & exercere iuxta sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini dispositionem, ac cuiusque Ecclesiæ particularem ordinationem, certum esse respondit Sacrorum Rituum Congregatio, quod si quando aliquis legitimo impedimento detentus ea per se ipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen Ordinis, & gradus, non autem saferiores, Dignitates nempè alias Dignitates, Canonici Canonicos, & Portionarij respectiuè Portionarios in sua quisque hebdomada, ne graduum, & ordinum prærogatiua confundantur, deputare debebunt, idque per Episcopum opportunis remediis etiam huius Decreti vigore prouidendum fore censuit eadem Sacra Congr. sub die 18. Maij 1602. Ptolom. Card. Comen. Alex. Gratianus Prosec. Congr.* quam declarationem se vidisse authentica testatur Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 496.*

6

Obtinentes quoque Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione, tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore cōcurrant ita vt ab vna persona præstari nequeant; nā percipit duplices fructus & distributiones, vt dixi *c. 21. n. 28.* vnde duplex onus subire debet, & duarum personarum vices præstare. *l. tutorum ff. de his qui bus, vt indign.* latè Prob. *in c. 1. n. 7. de consuet. in 6.* nisi fortè vna præsentia sufficeret propter incomparibilitatem beneficiorum, Cou. *lib. 3. var. c. 13. n. 3.* Rebuf. *de dispen. ad plura benef. n. 71. & 72.* refert Stephan. Gratian. *discept. for. tom. 5. cap. 894. n. 23. cum seqq.* & ita declarauit *Sacr. Cong. Conc. in vna Abulen.* cuius verba refert Nic. Garc. *d. c. 2. n. 503.* vt in sequenti declaratione. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. Pro parte Episcopi Abulen. quæritur an obtinens Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia teneantur per se ipsos vtriusque beneficij onera subire, ita vt non satisfaciant Concilio deseruiendo personaliter in Dignitate, & per substitutum in Canonicatu, seu Portione non obstante contraria Ecclesiæ consuetudine? Episcopo Abulen. resp. Reuerendiss. D. vti frater. Propositus fuit libellus Sacr. Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, qui cum his ad Amplitudinem tuam litteris mittitur, de obtinentibus Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbit. Congregatio censuit sic obtinentem teneri per se ipsum vtriusque beneficij onera subire, nec aliter Concilio satisfacere quàm si personaliter vtrique deseruiat, nisi tamen seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore præstari nequaquam possint. Porrò facultatem substituendi in seruitio Canonicatus quempiam alium Canonicum, qui eo tempore seruitio non sit obstrictus, existimauit minimè illi denegandum esse, cessante fraude, & calumnia; quam Congregationis sententiam Amplitudini tuæ significandam duxi, vt illam pro suo munere obseruandam curet, cui optimam valetudinem precamur in Domino. Romæ die 27. Iulij 1587. Amplitudinis Tuæ vti frater A. Cardin. Carrafa.* Et addit idem Nicol. Garc. *dict. cap. 2. sub num. 504.* aliam declarationem *in vna Calagurritana sub die 19. Iuly 1593.* quæ sic ait. *Congregatio Concilij censuit minimè potuisse Episcopum statuere, vt Decanus primam obtinens Dignitatem in Ecclesia Collegiata S. Mariæ, teneatur*

7

tur contra consuetudinem dicta Ecclesia inseruire in Diaconi officio Sacerdotali celebranti, nisi Decanus vltra dignitatem Decanatus obtineret in eadem Ecclesia etiam Prabendam onus hoc canendi Euangelium annexum habentem, tunc enim ad onus prædictum etiam subeundum cogendum fore.

8 Si Dignitas, & Canonicatus sint adinuicem, & æquè principaliter vnita, cùm vti duo beneficia obtineantur, illa obtinens vtriusque onera subire per se ipsum tenetur, secus verò si vnio facta sit accessoriè, & non æquè principaliter, idem etiam dicēdum est si facta sit ad vitam obtinentium dumtaxat; quia per istam vnionē, ad vitam non extinguitur titulus beneficij vniti; ita declarasse *S. Congregat. Concil.* refert. Nicol. Garc. *d. cap. 2. n. 506. & seqq.*

9 Sed si Portio vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tunc quia per istam vnionem Portio desiit esse Portio, & eius titulus, & effectus extinctus fuit, ac effecta est vnum tantùm beneficium: obtinēs Dignitatem, cui sic est vnita Portio, non tenebitur seruire tanquā Portionarius, nec subire onera aliàs competentia ratione Portionis: ex alia declaratione eiusdem *S. Cong.* colligit Nic. Garc. *d. c. 2. n. 508. & 509.* vbi *n. 510.* refert sic etiam fuisse resolutum in Rota *in vna Burgen. seruitij Decanatus* 13. *Iunij* 1594. coram *Litta*, quam, cùm sit in hac materia magistralis, hic inserendam duxi. *Domini resoluerunt Decanum non teneri seruire tanquam Portionarium, quia Portio eo ipso quòd vnita fuit in perpetuum Dignitati Decanatus per viam incorporationis, vt ex lectura vnionis factum fuisse apparet, desiit esse Portio, illiúsque nomen, & effectus extinctus fuit, Doct. in c. cùm accessissent, de const. gloss. verb. Ecclesias, in Clemen. per litteras, de praben. Ioan. Bapt. ct. de S. Seuerino, in tr. de vnion. art. 8. q. 11. & seqq. Oldrad. cons. 259. n. 15. & seq. Rot. dec. 11. de reb. Eccl. non alienan. in antiquis. Cassad. dec. 13. n. 1. super regulis. Vnde cùm titulus Portionis, eiúsque effectus sit extinctus, non potest dici quòd Decanus vti Portionarius teneatur seruire, cùm non entis nulla sint qualitates, & qualitates sine subiecto esse non possint; nec ex eo, quòd in vnione dicitur quòd per vnionem huiusmodi dicta Portio debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congruè supportentur onera consueta; debet contrarium determinari; nam dixerunt Domini dictam clausulam intelligi debere de oneribus non competentibus ratione solius Portionis; sed de his, qua extrinsecè veniunt subeunda, cùm qua competunt ratione solius tituli, cessent, de medio sublato ipso titulo per viam dicta perpetua vnionis, ad tex. in c. cùm cessante, de appellationib. cum vulgaribus, & huic interpretationi esse inharendum dixerunt Domini, ne verba Papa facto eiusdem contradicant, ad text. in l. 1. vbi scribentes, C. plus valere quod agitur. Et quòd inductū fuit mediante vnione in honorem Dignitatis Decanatus, & augmentum eius, retorqueatur in diminutionem honoris, & Dignitatis illius mediante seruitio sua Dignitati minimè condigno contra omnem rationem. Debet enim omnis disputatio sano modo interpretari, & vt omnis contrarietas euitetur, c. inter dilectos, §. cæterum, de fide instrumen. Bart. & alij in 2. §. creditum ff. si certum pet. cum alijs per Aymon. cons. 548. n. 19. lib. 3. præsertim cùm Ecclesia ex defectu dicta Portionis in Diuinis non dicatur pati aliquem defectum, vt notatur per Angel. in l. non alius § legati. & ibi Castr. n. 3. ff. de iud. & per Bald. in repet. d. l. n. 2. in 2. elect.* Hactenus Rota.

10 Cùm ergo Canonici teneantur seruire per se, ac in Choro, & in Ecclesia personaliter, & non per substitutos assistere, iuxta ea, quę suprà hoc *eod. c.* adduximus, & sic societatem & familiaritatē inter se obtineant, vt tradit glos. *in c. cùm R. Canonicus 35. in verb. cùm sint eius socij, de offic. deleg.* & fraternitatem contrahāt, quia Canonici dicuntur fratres, *c. quando, & c. nouit, de his qua fiunt à Prał. sine consensu Cap. cap. accedens, vt lite non contest.* ideo Aloys. Ricc. *in dec. Curia Archiep. Neap. p. 1. dec. 179. per tot.* resoluit Canonicum iudicem esse suspectum in causa sui Concanonici.

11 Verùm contraria sententia receptior est, quamque tenent Aufrer. *de reprob. testium n. 13. v. adde quòd*, Alberic. de Malettis *in tr. de test. c. 4. n. 76.* vbi intelligit quando Canonici insimul non habitant, Crot. *eod. tr. n. 168.* Campeg. *in simili reg. 99. fallent* 8. Mascard. *de probat. concl. 260. n. 7.* Farin. *in praxi crimin. p. 3. q. 60. n. 461.* Buratt. *dec. 552. n. 8.* Et specialiter in Canonicis respectu sui Capituli id ipsum asserūt Hector. Æmil. *in tr. de testib. verb. testis Abbas n. 13.* Alber. de Malletis *vbi sup. c. 5. n. 27.* Mascard. *d. concl. 260. n. 6. & 9.* plures citati à Farin. *d. q. 60. n. 460.* per text. *in c. super prudentia*, vbi etiam gloss. *in figuratione casus 14. q. 2. & in d. c. cùm R. Canonicus.* 12 † Nam testis de vniuersitate Ecclesiastica admittitur ad testificandum pro sua vniuersitate, *c. insuper, de testib.* Socin. *reg. 408. in princip.* Viui. *commun. verb. testis de collegio*, Farin. *d. q. 60. num. 451.*

13 Limita tamen hanc secundam receptiorem sententiam non procedere in iis, quæ singulorum commodum, & vtilitatem respiciunt, in quibus eosdem Canonicos, singulosque alterius cuiuscunque vniuersitatis, ad testificandum non admitti tenent Cou. *pract. cap. 18. num. 4. vers. quibus suffragatur*, Cæs. de Grassis *decis. 85. num. 2.* Menoch. *de arbitr. casu 106. num. 13. cum seqq.* Mascard. *conclus. 318. num. 3.* Farin. *d. quæst. 60. num. 496.* Et in specie quòd 14 † in causa Præbendæ ipsius Canonici, quia agitur de proprio, & singulari eius commodo, non sit ipse Canonicus idoneus testis, resoluunt Abb. *in cap. insuper num. 7.* Felin.

Felin.*n.6.de testib.* Aufrer.*de reprob. testib.n.1. v.ex qua Siculus,& n.91.* Mascard. *concl.*1357. *n.*29. Farin. *d.q.*60.*n.*462.

15 Dicitur autem causa spectare ad singulos de Capitulo quando proprietas est Capituli, sed vtilitas singulorum; vel quando agitur de prædio & vinea, de cuius fructibus singuli de Capitulo habent suos redditus, & ex quibus viuunt, & aluntur; vel quando agitur de lite, in qua si Capitulum succumberet, certum est in singulos imponendam esse collectam, secus si hoc sit dubium. Ita Farin. *d.q.* 60.*n.*499.504.505.*&* 507.

CAPVT XXXII.

Canonici an quando, & quomodo teneantur associare, & reducere Episcopum venientem ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum?

SVMMARIVM.

1 *Canonici tenentur in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, excipientes illum ex aliquo cubiculo Palatij Episcopalis Ecclesiæ contigui.*

2 *Ceremoniale seruandum circa associationem, & reductionem Episcopi celebraturi in Cathedrali.*

3 *Domus Episcopi quibus passibus debeat distare à Cathedrali, vt Canonici illum ab ea ad Cathedralem associare non teneantur, ostenditur.*

4 *Palatium Episcopi si sit longè distans, debet Episcopus associari per Canonicos ex aliquo loco ad hoc deputato prope Ecclesiam, vel ex Ecclesiæ ipsius atrio, aut scalis.*

5 *Canonici in eorum habitu Canonicali tenentur associare Episcopum in solemnioribus tantùm diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seu vt diuinis Officiis assistat, accedere voluerit.*

6 *Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo dum is accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiali, & Mitra.*

7 *Canonici non tenentur nisi ex voluntate, & vrbanitate associare Episcopum, cùm in diebus non solemnioribus priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit.*

8 *Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico.*

9 *Aspersorium porrigendum est Episcopo accedenti ad Ecclesiam Collegiatam ab illius Priore, non autem à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit.*

10 *Festa solemnia, seu dies solemnes, quibus Episcopus potest incedere, seu procedere ad Ecclesiam cum cappa, seu Pluuiali sunt qui* in cap. 1. & 33. Cæremonialis Episcoporum *annumerantur.*

11 *Diebus solemnioribus tenentur Canonici Episcopum associare, & reducere etiamsi cappa non vtatur, si ea vti non soleat illis diebus.*

12 *Canonici debent associare Episcopum ad Ecclesiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, si id consuetudine fuerit introductum.*

13 *Suffraganeo Episcopo veniente ad Ecclesiam ad celebrandum nomine proprij Episcopi, non tenentur Canonici obuiam ire, nisi vsque ad portam Ecclesiæ.*

14 *Episcopus debet Canonicis certam horam sui aduentus ad Ecclesiam tempore congruo statuere, & significare.*

15 *Canonici post signum datum ad Officium inchoandum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt.*

16 *Episcopus si ad Ecclesiam descendat post inchoatum Officium, tunc satis est si quatuor, vel quinque Canonici ei obuiam eant, idem si post decantatum Euangelium concio inchoetur, vt num.* 17.

18 *Episcopum si finita concione velit ad domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur.*

19 *Canonici vt Episcopum in reditu finito officio associent sufficit vsque extra portam Ecclesiæ, vel vsque ad primum atrium.*

20 *Decisio in causa Elboren. refertur.*

21 *Canonici debent associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam.*

22 *Pallium à palatio in Ecclesiam non conuenit gestare Episcopo, sed debet assumi post cantatam Tertiam in sacello Ecclesiæ vbi paratur Episcopus.*

23 *Legi Iis loco de quo* in Cærem lib.2.cap.31. *potest tolerari Laicus clauiferarius, dummodo sit indutus habitu clericali.*

24 *Duci Segorbicæ, & Cardonæ an debeantur, & quomodo cæremonia associationis; thurificationis, & pacis per Canonicos Ecclesiæ Cathedralis Segorbicen. ostenditur.*

Tenentur

1 TENENTVR Canonici in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Epiſcopi, illúmque aſſociare ad eccleſiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, & finito Officio illum in reditu aſſociare. Sic ſtatuit Cæremoniale Epiſcopor. cap. 15. ibi. *Cum Epiſcopus rei diuinæ peragendæ cauſa ad Eccleſiam venturus erit, ſiue ipſemet celebraturus ſit, ſiue alter, debent Canonici omnes in eorum eccleſiaſtico, & Canonicali habitu appropinquante hora ad illum accedere, eundemque cappa indutum ex ea aula ſiue camera, quam ad hoc deſtinauerit, ad Eccleſiam progredientem comitari, & deducere*, &c. & paulò inferius. *In redeundo idem ordo ſeruetur.* Et ita *Sacra Rituum Congregat. in vna Raguſina* 8. *Maij* 1617. *& in alia Taruaſin.* 19. *Ianuarij* 1619. non ex vrbanitate, ſed ex debito, vt *in Salamantina decimoſexto Iulij* 1605. Excipientes ſcilicet illum ex aliquo cubiculo Palatij Epiſcopalis Eccleſiæ contigui; in reaſſociatione verò eiuſdem ab Eccleſia ſaltem vſque ad portam 2 Eccleſiæ, circa quod † ſeruandum eſt Cæremoniale *lib. 2. cap. 1.* Ita eadem *Sacra Congregat. in Elboren. & Oſcen.* 16. *Maij* 1601. *& in Cremen.* 28. *Septembris* 1602. *& in Placentina prouincia Compoſtellana* 4. *Iulij* 1615. *in 6. dub.* Macbado *en ſu perfetto Confeſſor. lib. 4. part. 4.* 3 *tract. 2. docum. 3. num. 6.* † Etiamſi domus non ſit contigua Eccleſiæ, dummodo non multũ diſtet, vt *in Colimbrien.* 6. *Iulij* 1602. *& in dict. Oſcen.* & etiamſi diſtet per ſpatium 60. paſſuum, qui habentur pro modico ſpatio *in Theatina* 14. *Decembris* 1602. *Tifernaten.* 5. *Iulij* 1603. & etiamſi diſtet per ſpatium 110. paſſuum, vt *in Eluen.* 10. *Ianuarij* 1604. & per ſpatium 160. paſſuum, vt *in Tarracinen.* 4 20. *Auguſti* 1622. † Si verò Palatium ſit longè diſtans, debet aſſociari ex aliquo loco ad hoc deputato propè Eccleſiam, vel in Eccleſiæ ipſius atrio, aut ſcalis, vt *in d. Oſcen.* 16. *Maij* 1601. & ad hunc locum ſe remittit Machado *d. docum. 3. n. 7.*

5 Sed non quoties Epiſcopus ad Eccleſiam accedit Canonici in eorum habitu Canonicali eum ex ſuo Palatio aſſociare tenentur, & reducere, ſed in ſolemnioribus tantùm diebus, quibus cum cappa ad celebrandum ſolemniter, ſeu vt diuinis Officiis aſſiſtat, accedere voluerit. Ita ead. S. Congr. *in vna Peruſina* 20. *Nouembris* 1601. *& in dict. Placenti-* 6 *na in 1. dub.* Et Canonici Diaconi non debent hinc inde aſſiſtere Epiſcopo, dum accedit ad Eccleſiam, niſi quando eſt paratus cum Pluuiali, & Mitra, *eadem Sacra Congreg. in Æſina* 30. *Auguſti* 1602. *Sacra Congr. Concil. in vna Abulen. cenſuit dignitates, & Portionarios æquè ac Canonicos debere Epiſcopum aſſociare*, vt in collectione Gallemart in Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. cap. 12. de reformat. num. 44. verſ. Illuſtriſſimi.*

7 In cæteris verò diebus, quibus Epiſcopus priuatè ſine cappa, vel ex alia cauſa ad Eccleſiam accedere voluerit, non tenentur Canonici niſi ex voluntate, & vrbanitate hæc obſequia ei præſtare, & ſatis eſt ſi aliqui ex Dignitaribus, & Canonicis ad oſtium Eccleſiæ occurrant, qui dignior aſperſorium cum aqua benedicta miniſtrare debet, & abeuntem ſimiliter vſque ad oſtium comitentur. Ita *eadem Sacr. Congreg. in Peruſina* 20. *Decemb.* 1601. *Brunduſina* 2. *Martij* 1602. *Aſculana* 16. *Decembris* 1606. *Ripana* 24. *Octobris* 1604. *&* 30. *Ianuarij* 1610. *SarZanen.* 12. *Martij* 1618. *Taruiſana* 19. *Ianuarij* 1619. *Liman. in Indiis* 26. *Maij* 1621. & nouiſſimè *in Lunen. SarZanen.* 3. *Martij* 1633. vbi expreſſe tenet Epiſcopum venientem ad Eccleſiam dum non recitantur Horæ, omnes in Eccleſia, & choro præſentes teneri obuiam ire, & excipere.

8 Semper enim aſperſorium cum aqua benedicta Epiſcopo accedenti ad Eccleſiam debet miniſtrari à prima Dignitate, vel digniori Canonico, ead. *Sacr. Cong. in Salamantina* 16. *Iulij* 1605. *& SarZanen.* 12. *Martij* 1612. † Ac- 9 cedenti verò ad Eccleſiam Collegiatam porrigendum eſt à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adſit, vt *in Camarin.* 15. *Martij* 1618. *in reſp. ad 2. dub.*

10 Quæ autem intelligantur feſta ſolemnia, quibus Epiſcopus poteſt incedere, ſeu procedere ad Eccleſiam cum cappa, ſeu Pluuiali, refert Cæremoniale *lib. 2. cap. 1. & 34.* ad quod recurrendum eſſe in hac parte cenſuit eadem *Sacr. Cong. in vna Lamacen.* 17. *Martij* 1607. Et dies ſolemnes ad effectum de quo agitur, eſſe illos omnes, qui *in c. 1. & 25. Cæremonialis Epiſcoporum*, connumerantur, ex quibus 11 ſtatuitur † Epiſcopum poſſe ad libitum vel celebrare, vel Diuinis aſſiſtere, vt dicit eadem *Sacra Congregat. in vna Terracinen.* 18. *Martij* 1623. nouiſſimè *eadem Sacr. Congreg. Rit.* declarauit *ſub die* 1. *Decembris* 1632. *inhærendo alteri reſolutioni ſub die* 17. *Nouembris* 1607. *feſtiuitates ſolemnes per annum eſſe feſtum Paſchatis, Reſurrectionis D.N. Ieſu Chriſti, feriam quintam in Cœna Domini, feſtum Aſcenſionis D.N. feſtum Pentecoſtes, feſtum Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, feſtum Aſſumptionis B. Mariæ, feſtum omnium Sanctorum, feſtum Natiuitatis, & feſtum Epiphaniæ:* & his diebus tenentur etiam Epiſcopum aſſociare, & reducere, etiamſi cappa non vtatur, quando pro loci, aut prouinciæ conſuetudine, aut aliàs cappa vti non ſolet, aut eius loco alium habitum ferre conſueuit, vt *in Elboren.* 8. *Martij* 1600.

12 Vbi tamen eſt conſuetudo quòd quoties

Epiſcopus

Episcopus cum cappa accedit ad Ecclesiam vt celebret, vel diuinis officijs assistat, etiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, semper illum Canonici à cubiculo, seu à camera deputata associent ad Ecclesiã, & in reditu finito Officio vsque ad portam Palatij, illa seruanda est, sicut censuit *eadem Sacra Congregatio Rituum in Ripana 30. Ianuarij* 1610. & quæ hucusque diximus de Canonicis, intelliguntur de Dignitatibus, licèt Cæremoniale tantùm Canonicos exprimat, ex eadem *Sacra Congregatione in Perusina 21. Augusti* 1601.

13 Episcopo autem Suffraganeo venienti ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprij, non tenentur Canonici obuiam ire vsque ad cubiculum, sicut tenetur ire obuiam Episcopo proprio; sed satis est, si Suffraganeo aliqui Canonici obuiam procedant vsque ad portam Ecclesiæ, ex *eadem Sacra Cong. in Bracharen. 1. Septembris* 1607.

14 Ne diuina Officia turbentur debet Episcopus certam horam sui aduentus tempore congruo statuere, & significare vt dicitur *in dictis Eboren. & Oscen. 16. May 1601. & Placentina Prouincia Compostellana 4. Iulij* 1615.

15 *in 1. dub.* vbi additur quòd † si fuerit intimata certa hora Officij, ac dato signo, & non veniente Episcopo inchoari potest Officium. Quando enim per sonum campanæ hora certa Officij inchoandi intimatur, quæ tamen hora consultanda erit, & stabilienda priùs cum Episcopo, dato signo diutiùs vltra signum vltimũ datum non est immorandum, sed Canonici post signum datum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt, vt habentur *ibidem in 5. dub. & in dict. Salamant. 16. Iunij* 1605.

16 Sed quando post inchoatum Officium Episcopus ad Ecclesiam descendit, tunc satis erit si quatuor, vel quinque Canonici, vel de Capitulo ei obuiam eant, & maior pars Canonicorum in choro remaneat, vt *in d. Placentina in 1 dub.* Et nouissimè ead. *S. Cong. Rit. in Lunen.*

17 *Sarzanen. 3. Martij* 1633. censuit † *quòd Episcopo venienti ad Ecclesiam, dum in choro à Canonicis recitantur Horæ Canonicæ, saltem duo ex Canonicis tenentur è choro discedere, & obuiam ire, porrigens aspersorium.*

18 Idem si Episcopus venit in eo tempore, quo post decantatum Euangelium concio inchoatur, vt *in eadem Placentina in 2. dub.* quòd si finita concione velit domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tantùm tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur, & statim redeant, vt *in 3. dub.* Sed si post finitam Missam velit discedere, nec expectare quòd Hora Sexta recitetur, quæ de consuetudine Ecclesiæ immediatè finita Missa cantari solet, Canonici omnes saltem vsque ad portam Ecclesiæ comitentur, vt *in 4. dub.*

19 In reditu verò finito Officio sufficit, vt Canonici Episcopum suum associent vsque extra portam Ecclesiæ, vt dicitur in Cæremoniali, *lib. 1. cap. 1. in fine*, & declaratum fuit *ab eadem Sacra Rituum Congregatione in Cremen. sub die 28. Septembris* 1602. vel vsque ad primum atrium, seu portam domus Episcopi, quando domus contigua est Ecclesiæ, vt declaratum fuit *in dictis Salamantin. & Placent. in respon. ad 6. dub.* Quæ omnia intelliguntur, vt diximus, quando Episcopus cum cappa venit ad Ecclesiam, vt celebret solemniter, vel vt diuinis Officiis assistat; quando verò priuatè, vel ex alia causa sine cappa Episcopus ad Ecclesiam venire voluerit, non tenentur Canonici nisi ex vrbanitate hæc obsequia præstare, vt fuit resolutum *in d. Placentina in fine.*

20 Operæpretium duxi decisionem emanatam in sæpè citata *Eboren.* in integro hic apponere, quæ sic cantat. *In controuersia, quæ inter Reuerendissimum Archiepiscopum Eboren. & Capitulum eiusdem Ecclesiæ in Rota pendet super modo excipiendi, & associandi ipsum Archiepiscopum cùm ad Ecclesiam accessurus est, quæ ad Congregationem Sacrorum Rituum per Sanctiss. D. N. remissa fuit, Congregatio auditis sæpius ambarum partium procuratoris, & adunatis die 16. Maij* 1601. *decreuit Archiepiscopum quoties ad Ecclesiam cum cappa Pontificali accessurus est, excipiendum esse à Capitulo ex aliquo cubiculo, seu camera Palatij Archiepiscopalis Ecclesiæ contigui; in associatione autem, & reductione eiusdem cum ex Ecclesia discedit, seruanda esse ea, quæ in Cæremoniali Episcoporum nuper edito præscribuntur. Cæterùm ne propter Archiepiscopi aduentum dicta Officia turbari contingat, Archiepiscopus certam horam, qua ad Ecclesiam accedere intendit, congruo tempore Canonicis, & Capitulo intimare, & significare debebit, litem verò in Rota pendentem facto verbo cum Sanctitate sua non obstante asserta Capituli consuetudine, extinguendam fore censuit.*

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebrauit, ad Sedem Episcopalem, si voluerit Missæ Conuentuali assistere, ex eadem *Sacr. Congregat. Rituum in Tifernanten. 5. Iulij* 1603. Nec tenentur nisi ex vrbanitate associare Episcopum venientem ad Cameram Capitularem, eadem *Sacra Congregatio in Salamantina 16. Iulij* 1605. Huiusmodi autem Canonici associantes Prælatum incedentem per Ecclesiam dando benedictionem debent incedere capite detecto, vt censuit *Sacra Congregatio Rituum in Lunen. Sarzanen. 3. Martij* 1633. vbi etiam fuit decisum Canoni-

cos incedentes in processionibus Palmatum, & Candelarum, quibus Prælatus cum Mitra interuenit, debere in Ecclesia incedere capite detecto, extra verò Ecclesiam cum bireto.

21 Palatium Episcopale Portugalen. si non est continuum cum Ecclesia Cathedrali, illi tamen est contiguum, & quando Episcopus ad dictam Ecclesiam pallio consistoriali indutus procedit, illum sic procedentem à dicto Palatio vsque ad prædictam Ecclesiam Decanus,& Capitulum associant; at redeunti hoc facere negligunt nisi vsque ad portam Ecclesiæ solummodò; & licèt Cæremoniale contrarium disponat, Capitulum tamen offert in exequutione veterem possessionem in qua reperitur; nam duo antecedentes Episcopi hoc ita fieri permiserunt. Quare *primò* dubitat nunc modernus Episcopus, *vtrùm in hoc casu debeat obseruari Caremoniale, an huiusmodi stylus? Secundò vtrùm ad Orationes pro Asperges in Missa, & in Processionibus debeat tenere Missale ille, quem Caremoniale, & idem Missale disponunt, an quidam laicus clausferarius, vulgo Potteiro du missa, quem Capitulum secundùm sua statuta, & stylum ad hunc effectum deputat? Tertiò. Vtrùm possit Episcopus obligare Capitulum sub censuris, & pœnis pecuniariis ad obseruationem Caremonialis, quòd prædictum Capitulum obseruare recusat sub prætextu quòd reperiatur in contraria possessione, & stylo.*

Sacra Rituum Congregatio de mense Decembris 1630. *respondit ad primum, quòd debent Canonici associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam,*

22 *ex Caremon. Episcoporum lib.1. cap.15. Aduertendum tamen quòd † non conuenit gestare pallium à palatio in Ecclesiam; quia pallium assumi debet post cantatam Tertiam, in Sacello Ecclesiæ, vbi paratus Episcopus, Caremon. lib. 2. cap. 8. Ad secundum, quòd † in Caremon. lib. 2.*

23 *cap. 31. alternatiuè dicitur à ministris, vel à legili, ideò loco legilis potest tolerari laicus ille clausferarius, dummodo sit indutus habitu clericali. Ad tertium, quòd Constit. Clementis VIII. apertè obligat ad formulas traditas in Caremoniali Episcoporum, neminemque ait aliter satisfacere posse.* Possunt igitur cogi contumaces iuris remediis,& præsertim quia ibidem tollit omnem contrariam consuetudinem.

24 Superest nunc vt videamus an Domino Ciuitatis debeantur per Canonicos Cæremoniæ associationis cùm ad Ecclesiam Cathedralem accedit? Hoc dubium fuit satis ventilatum in causa cæremoniarum vertente inter D. Ducem Segorbicæ, & Cardonæ ex vna, necnon Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis suæ Ciuitatis Segorbicen. partibus ex altera; in qua Ecclesia præsupponitur esse decem Canonicos, & quatuor Dignitates, vltra quatuor alia officia, & complura beneficia, proposito dubio. *An prædicto duci debeantur, & quomodo caremonia associationis, thurificationis, & pacis? & audita vtraque parte in verbo, & scriptis informante perpensisque omnibus hinc inde deductis, & allegatis. Sacra Rituum Congregatio sub die* 16. *Februarij* 1630. *referente Eminentissimo Sabelo decreuit quòd prædicto Duci ad dictam Ecclesiam accedenti obuiam ire debeat vsque ad valuas dictæ Cathedralis, cum habitu Canonicali tertia pars Canonicorum tunc existentium in dicta Ecclesia choro, Sacristia, ac toto ambitu dictæ Cathedralis, dummodo non sint pauciores duobus Canonicis, inter quos sit, & esse debeat semper vna ex Dignitatibus; eundémque Ducem associare ad sedem pro eo præparatum, atque in discessu reassociare ad dictas valuas Ecclesiæ. Et insuper quòd idem Dux priusquam Canonici, & Dignitates thurificentur tribus ictibus per Diaconum in Missa, in Vesperis verò per primum Presbyterum assistentem, seu aliàs per eundem à quo thurificatur Episcopus, & hoc tam præsente, Episcopo; idémque Duci osculum pacis eodemmet modo ante Canonicos, & Dignitates per Subdiaconum transmittatur, & ita prædicta Congregatio censuit, & mandauit ab omnibus, quibus præsens tangit negotium, inuiolabiliter obseruari.*

CAPVT XXXIII.

Canonici an, & quando, & quomodo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire teneantur?

SVMMARIVM.

1. *Assistere tenentur Episcopo celebranti Decanus, seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum ministros.*
2. *Assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores.*
3. *Assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est à prima Dignitate, seu à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto.*
4. *Dignitas prima, quamuis sit vnita, ad assistendum Episcopo sub pœnis, & censuris Ecclesiasticis cogi potest.*
5. *Dignitas prima dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro tam in Cathedrali, quàm in alia Ecclesia.*

6 *Assistentia*

6 *Aßistentia duorum Canonicorum semper conuenit Episcopo loci Ordinario tantùm, siue celebret, siue diuinis Officis aßistat, maximè quando est paratus.*

7 *Canonici duo aßistentes Episcopo debent eligi ex numero Diaconorum quando Præbendæ sunt distinctæ.*

8 *Aßistere Episcopo tenentur Canonici etiam quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam.*

9 *Episcopo exercente Pontificalia extra Cathedralem Ecclesiam, in ciuitate tamen, tenentur Canonici aßistere & inseruire, qui solent aßistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali.*

10 *Canonici Cathedralis si adsint debent inseruire Episcopo Pontificalia exercenti extra Cathedralem, & non alij inferiores.*

11 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralis, si adsunt pertinet aßistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialis.*

12 *Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici aßistere, nisi ex consuetudine Ecclesiæ aßistere tenerentur, vt num.* 14.

13 *Canonici in Missis priuatis Episcopo inseruientes non lucrantur distributiones quotidianas, nisi ex consuetudine Ecclesiæ aßistere tenerentur, vt num.*14.

15 *Aßistentes Episcopo, licèt sint minus digni, omnibus aliis præferuntur.*

16 *Aßistentes ratione aßistentiæ ante Dignitates, & Magistratum thurificantur, & recipiunt pacem.*

17 *Thurificare debet Episcopum Aßistens Presbyter, siue Dignitas sit, siue Presbyter.*

18 *Episcopo Suffraganeo tenentur Canonici aßistere quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet.*

19 *Episcopus Suffraganeus non debet habere aßistentiam duorum Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum.*

20 *Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est.*

21 *Consuetudo seruari debet vt Dignitas; seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis.*

22 *Archidiaconus cùm sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos aßistentes, etiamsi sit primus Archidiaconus.*

23 *Cæremoniale Romanum seruandum est circa aßistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis.*

24 *Cæremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, seu abusus.*

25 *Dignitates, & Canonici tantùm, & non alij etiam vicarius generalis, debent facere circulum.*

26 *Biretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam, sibi de per se extrahere, & num. seq.*

27 *Dignitates Pluuialibus, Canonici Presbyteri Planetis, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent, quando Episcopus solemniter celebrat, & in processionibus.*

28 *Dignitates, & Canonici non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantùm caput inclinare.*

EPISCOPO celebranti aut alia [1] Pontificalia exercenti assistere & inseruire Canonici debent, vt statuit *Conc. Trid. sess.* 24. *de refor. c.*12. *ver. & Episcopo celebranti* Vgolin. *de potest. Episcopi p.*1. *c.*19. §. 3. *in princip.* me citato in hoc loco Machad. *en su perfetto Confessor lib.*4.*p.*4. *tr.*2.*doc.* 3 *n.*1.*&* 2. Quare dum ille Missæ sacrum celebrat solemniter assistere tenetur Decanus seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum, ministros, qui cantant Euangeliũ, & Epistolam; ita censuit *Sacra Rituũ Congregat. in vna Iacen. de anno* 1609. quia † assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores, [2] vt *in Calaguritana* 1. *Iulij* 1601. & sic à prima Dignitate, vel à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est, vt *in Vercellen.* 7. *Augusti* 1610. *& in Reatina* 10. *Ianuarij* 1609. vbi etiam quòd † recusans [3] eogendus est pœnis, & censuris Ecclesiasticis, etiamsi ipsa † prima Dignitas sit vnica, [4] quæ ad assistendum etiam sub eisdem pœnis, & censuris Ecclesiasticis cogi poterit, vt *in Calaguritana* 12. *Decembris* 1620.

Et dum est in assistentia apud Episcopum [5] intelligitur præsens in choro; tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia Ecclesia, *eadem Sacr. Congreg. in Camerinen.* 15. *Martij* 1608. Dignitatibus, vel aliqua ipsarum superueniente inchoato Officio, assistentes pro ipsis Episcopo, tenentur cedere locum assistentiæ. Ita *S. Congreg. Rit. in Isernien.* 21. *Iunij* 1632. Et nouissimè petentibus Dignitatibus Cathedralis Monopolitan declarari an Episcopo interueniente Missæ, vel Vesperis assistere debeant pro Presbytero assistente vna ex Dignitatibus, an verò Canonicus primus post Dignitates? *S. Rit. Congr.* in casu proposito sic respondendum censuit. *Aut Præbendæ sunt distinctæ in Presbyterales, & Diaconales, & tunc Episcopo solemniter celebranti aßistere debere pro Presbytero aßistente digniorem de Capitulo quocun-*

que nomine nuncupetur, dummodo sit in Sacerdotio constitutus. Episcopo verò non celebranti, sed Diuinis tantum præsenti pro Presbytero assistente, inseruire debere digniorem Canonicum post Dignitates. Aut Prabendæ non sunt distinctæ in Presbyterales, & Diaconales, & tunc Episcopo siue solemniter celebret, siue Diuinis tantùm præsens sit pro Presbytero assistente inseruire debere digniorem de Capitulo, iuxta dispositionem Caremonialis, lib. 1. *cap.* 7. *&* 8. Ita *sub die* 15. *Decembris* 1632.

6 Hæc duorum Canonicorum assistẽtia semper conuenit Episcopo, siue celebret, siue diuinis Officiis assistat, vt *in Granaten.* 10. *Maij* 1608. maximè quando est paratus, vt *in Seonen.* 21. *Augusti* 1604. *& in Æsina* 30. *Augusti* 1602. Et hoc intelligitur de Episcopo loci Ordinario tantummodo, vt *in Cæsaraugustana* 9. *Maij* 1606.

7 Debent autem hi duo Canonici assistentes eligi ex numero Diaconorum, quando Præbendæ sunt distinctæ, *ead. S. Cõgreg. in Nolana* 23. *Maij* 1603. Non conuenit igitur vt Episcopus in Vesperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis stante penuria Sacerdotum, admittat pro assistentibus cum Pluuialibus clericos in minoribus, constitutos, etiam in solemnioribus festiuitatibus, *S. Congr. Rituum in Casertan.* 18. *Septembris* 1632.

8 Assistere Episcopo Canonici tenentur, etiã quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam dummodo numerus sufficiens Canonicorum, & ministrorum in Ecclesia remaneat; *ead. S. Rit. Cong. in vna Elboren.* 7. *Iulij* 1612. me citato Machado *dict. documento.* 3. *numer.* 4. Nam † Episcopo exercenti

9 Pontificalia, seu Pontificaliter concionanti etiam extra Cathedralem Ecclesiam, in ciuitate tamen, & non in Diœcesi, tenentur assistere, & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali, vt referunt decisum Galet. *in Margarita casuum Conscient. in verb. Canonicus pen.* Scipio de Rubeis *in aphorism. Episcop. verb. Assistentia n.* 2. me citato in hoc loco Machado *d. docum.* 3. *n.* 4. latè Stephan. Gratian. *disceptat. forens. tom.* 4. *cap.* 467. *à n.* 55. vbi intelligit quando Episcopus facit actum necessarium, exequendo officium suum Pastorale, vocatus scilicet ab exemptis.

10 Vnde pro parte Capituli Cathedralis Isernien. narratum fuit Episcopum exercentem Pontificalia extra Cathedralem adhibere inseruiẽtes Presbyteros simplices neglectis Canonicis Cathedralis, & petitum declarari an conueniat? Et eadem *Sacra Rituum Congregat. sub die* 2. *Augusti* 1631. respõdit *non conuenire, sed Canonicos Cathedralis in casu proposito inseruire debere etiam extra Cathedralem, & non alios inferiores.*

11 Ad Dignitates igitur, & Canonicos Cathedralis, si adsint, pertinet assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialium, etiamsi numerus alioquin sufficiens sit Presbyterorum, ead. *S. Rit. Congr. in Calaguritana* 1. *Iulij* 1601. *& in Bononien.* 20. *Aprilis* 1602. *& in Brundusin.* 15. *Iulij* 1617.

Quod absque dubio procedit etiam quando Episcopus celebrat, aut Missæ, seu Vesperis solemnibus quacumque ex causa interest in Ecclesiis exemptis, & Sedis Apostolicę immediatè subiectis, intra finem tamẽ suæ Diœcesis existentibus, quia potest ibi sibi assumere suos Canonicos, & ibi habere cum eis circulum ad gloriam, & ad ipsum pertinet Confessionem facere cum Sacerdote, incensum imponere, & benedicere, ac benedictionem post Vesperas, & post Missam dare. Et si contingat ipsum processionaliter cum Capitulo Cathedralis Ecclesiæ accedere ad dictam Ecclesiã, vt suprà exemptam, & in eadem Missæ solẽni, aut Vesperis interesse, tunc Episcopalis sedes in cornu dextro chori, siue Ecclesiæ collocãda est vno gradu eminentiori cum ornatu cõgruo, & situ aliquatenus superiori respectu sedis Abbatis dictæ Ecclesiæ, & à latere Episcopi sequi debent immediatè Canonici Cathedralis Ecclesiæ: in sinistro verò cornu ponenda est sedes Abbatis vno gradu humilior absque ornatu, & loco aliquatenus inferiori, adeò vt nõ sit opposita sedi Episcopali, & apud Abbatem ordine sedeãt ipsius Collegiatæ Ecclesiæ Canonici Ita *S. Cong. Rit. in Alexandrina S. Petri in Brogoglio* 7. *Februarij*, 1604.

12 Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere, vt resolutum ait Scipio de Rubeis *d. vers. Assistentia, num.* 4. me citato in hoc loco Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 2. *docum.* 3. *num* 3. *in fine* &

13 † quatenus Episcopo in his Missis priuatis inseruiunt, non gauderent distributionibus, vt censuit *Sacra Congregatio Concil. sub die* 17. *Martij* 1619. † Nisi ex consuetudine Ec-

14 clesiæ assistere tenerentur; quia talis consuetudo esset obseruanda, & Canonici assistẽtes non admitterent distributiones quotidianas, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in vna Lamacen.* 25. *Aprilis* 1608.

15 Assistentes Episcopo, licèt sint minus digni, omnibus aliis præferuntur, ead. *S. Rit. Congr. in vna Caputaq.* 18. *Maij* 1602. & ratione

16 assistentiæ ante Dignitates thurificantur, & recipiunt pacem, vt *in Cremen.* 28. *Septembris* 1602. *& in Nolana* 23. *Maij* 1603. *& in Bracharen.* 19. *Iunij* 1608. † Et sic post Episcopum

17 ante Magistratum quamuis sit de moribus, eadem *Sacr. Congregat. in Patauina* 2. *Martij* 1602. Episcopum autem thurificare debet assistens

assistens Presbyter, siue Dignitas sit siue Canonicus, & non diaconus Euangelij, eadem *Sacra Congreg. in Placentina* 19. *Maij* 1607.

18 Episcopo autem Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando numine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet, eadem *S. Rituum Congreg. in vna Bracharen.* 20. *Februarij* 1604. Machado *dict. docum.* 3. *num.* 4. & eadem obsequi præstare Episcopo delegato, quæ teneotur præstare deleganti, vt *in end. causa* 20. *Martij* 1604. 19 † Non debet tamen habere assistentiam duorum Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui suot cantaturi Euangelium, & Epistolam, sicut haberet proprius Episcopus, vt *in eadem Bracharen.* 1. *Septembris* 1607. Nec contrarium deciditur *in Terraconen.* 7. *Iulij* 1612. dum habet Canonicos duos, non autem Dignitates, præter Diaconum, & Subdiacoon assistere debere Episcopo Suffraganeo Pontificaliter celebrãti, quia de hoc erat vbi antiqua cõsuetudo.

20 Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est, eadem *Sacra Rituum Congregatio in Lamacen.* 5. *Iulij* 1603. 21 vbi etiam fuit resolutum † seruari debere consuetudinem vt Dignitas, seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis. 22 † Cum autem Atchidiaconus sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes. *Sacra Congregatio Rituum in Bracharen.* 28. *Aprilis* 1607. etiamsi sit primus Archidiaconus, & habeat alias prærogatiuas, vt *in eadem causa* 19. *Ianuarij* 1608.

23 Denique circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis seruandum est Ceremoniale Romaoum, vt expressè monuit eadem *Sacra Rituum Congregatio in vna Visen.* 31. *Iunij* 1605. & aliàs fuisse declaratum testatur Scipio de Rubeis *dict. verb. Assistentia, vltim.* Prout citca alia omnia seruari debere censuit *eadem Sacra Congregatio in vna Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *& in Mexicana.* 4. *Aprilis* 1620. Provt etiam dispositionem Cæremonialis Episcoporum tenetur Episcopus omnino obseruati facere in Cathedrali, & in aliis Ecclesiis suę Diœcesis, *Sacra Congregatio Rituum in Angren.* 15. *Decembris* 1632. nisi adsit laudabilis, & immemorialis coosuetudo in contrariom, vt *in Salernitana* 16. *Iulii* 1605. 24 quia † Cæremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus: vt *in Salamantina* 10. *Ianuarij* 1604. *Caesaraugustana* 10. *Aprilis* 1604. *Mantuana* 19. *Iunij eiusdem anni*, *Brundusina* 17. *Septembris* 1611. *Tornacen.* 28. *Ianuary* 1612. *Foroliuien.* 4. *Aprilis* 1615. *Hydruntina.* 30. *January* 1616. Quod quidem procedit in omnibus Regnis, & locis totius Christianitatis, vt fuit dictum *in vna Elborens.* 17. *Ianij* 1606.

25 In Missa solemni ante Episcopum ad Hymnum Aogelicum, Credo, Sanctus, &c. Dignitates, & Canonici tantùm, & non alii, etiam Vicarius generalis, debent facere circulum, vt censuit *eadem Sacra Rituum Congregatio in vna Maceraten.* 28. *Septembris* 1630.

Et Canonici ad chorum obligati semper Episcopo interessenti cum cappa Missis decantandis tenentur facere circulum iuxta dispositionem Cæremonialis Episcoporum. *Sacra Congregatio Rituum in Cassanen.* 5. *Martij* 1633.

26 Pro parte Cathedralis Lauden. petitum fuit *à S. Rituum Congregat.* declarari, *an in Prouincia Mediolanen. sit laudabilis ea consuetudo, vt Episcopo cum cappa sedenti ad sedem suam caput aperiatur, & cooperiatur ab altero ex Diaconis assistentibus, & eo casu ad quem spectabit? & S. Rit. Congr. audita relatione Eminentiss. & Reuerendissimi Dom. Cardin. Bellarmini respondit biretum debere Episcopum sibi de per se extrahere. Die* 4. *April.* 1620.

27 Capitulum, & Canonici Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Martini terræ Carreti Thelesinæ Diœcesis petierunt ab eadem *Sacra Rituum Congregatione* responderi, *an Episcopo assistenti diuinis Officiis cum Cappa Canonici debeant deponere, & ponere biretum in capite Episcopi, & an isto casu debentur assistentia Canonicorum?* & eadem *Sacra Congregatio sub die* 22. *Decembris* 1629. respondit *nihil deberi de prædictis Episcopo.* Et nouissimè *eadem S. Congreg. in Isernien.* 21. *Augusti* 1632. censuit *neque Dignitates, neque Canonicos assistentes Episcopo teneri caput Episcopo tegere & detegere, quando assistit Diuinis cum cappa & bireto.*

28 Et quando Episcopus solemniter celebrat, ac in processionibus, abusus est vt omnes tam Dignitates, quàm Caoonici Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi induantur Pluuialibus, quia Dignitates Pluuialibus, Canonici Presbyteri Planetis, Diaconi, & Subdiaconi Dalmatici, & Tunicellis vti debent. *Sacra Congregatio Rituum in Neapolitana* 25. *Martij* 1602. *& in Placentina* 19. *Maij* 1507.

29 Canonici, & Dignitates non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tãtùm caput inclinare, nec debent genuflectere quando Episcopum celebrantem thurificaot, eadem *Sacra Congregatio in Oscen.* 4. *Maij* 1613.

30 Et ideò Dignitates, & Canonici assistentes, vel aliquo modo Episcopo solemniter cebranti inseruientes, nullo modo tenentur genuflectere *S. Cong. Rituum in Monopolitana* 15. *Decembris* 1632.

51 Et Episcopus diebus festis non solemnioribus, & ferialibus non debet æqualiter sedere cum Canonicis, sed sedem cæteris eminentiorem indifferéter conscendere, suóque gradu, & ordine inspecto vbique Episcopalis Dignitatis decorem, & grauitatem sustinere. Ita *S. Congreg. Conc. in Tarsonen. 20. Iuly* 1620. ante Dignitates non debet poni puluinar cum tapete, sed debent sedere in suo stallo, sicut reliqui Canonici, sed quandoque ratione Dignitatis potest indulgeri puluinar de corio tantùm. Ita *Sacra Congregat. Rituum in Tridentina* 24. *Martij* 1612.

CAPVT XXXIV.

Canonicorum Officium in canendo & assistendo in choro quod?

SVMMARIVM.

1 *Distributiones quotidianas, vt lucrentur Canonici teneatur ad cantandam Missam Conuentualem.*

2 *Missa Conuentualis omitti non potest pro Missa votiua pro Defunctis.*

3 *Diaconus, & Subdiaconus inseruientes celebranti debent esse eiusdem Ordinis, & non inferioris eum celebrante.*

4 *Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarant, tenentur (sed non sub peccato mortali) recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales diebus assignatis.*

5 *Consuetudo seruanda est, qua recitatur in choro Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis.*

6 *Officium paruum B. Virginis quando recitatur in choro tempore Paschali, dicitur sine addito Allelaia.*

7 *Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario.*

8 *Officium non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte hora post signum datum.*

9 *Canonici obligantur sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu cantare in choro cum aliis, & non satisfaciunt si solùm assistant, & numeris seqq.*

12 *Consuetudine, aut statuto vigente Canonici choro satisfaciunt interessendo, & faciendo vt Capellani, & Cantores psallant.*

13 *Distributiones amittunt dormientes, vel confabulantes in choro.*

14 *Canonici non tenentur ad harmoniacam modulationem cantus figurati, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione Cantoribus.*

15 *Canonicus in choro cum aliis non cantans, non tenetur ad totas distributiones restituendas, sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos commisit.*

16 *Canonicus qui abest à choro sine causa animo amittendarum distributionum tempore absentia respondentium, an peccet mortaliter remissiuè.*

17 *Assistentia in choro quomodo facienda, & an & quando ab eo egredi liceat, ostenditur.*

18 *Punctator est creandus qui in choro notet eos, qui intersunt Diuinis.*

19 *Punctator librum ostendere debebit cùm Episcopo videbitur.*

20 *Episcopus poterit cogere Canonicos ad prastandum iuramentum de fideliter punctando in choro.*

21 *Libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est.*

22 *Libri Capituli eo fortiùs pro ipso Capitulo fidem faciunt si fuerint tenti, & rogati per secretarium Capituli, qui fuerit Notarius.*

23 *Aqua benedicta aspersio debet fieri sigillatim quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis.*

24 *Thurificandi munus ad Diaconum spectat.*

25 *Thurificandus minimè est à Presbytero celebraante dominus loci, aut quiuis alius.*

26 *Thurificatio cum triplici ductu thuribuli Episcopo tantùm conuenit.*

27 *Thurificatio Episcopo non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante.*

28 *Thurificatio iuxta regulas Caremonialis debet fieri celebranti in absentia Episcopi triplici ductu.*

29 *Vicario generali sedenti in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Pralatus.*

30 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis duplici, cateris verò de choro vnico ductu thurificatio debetur.*

31 *Portionarij, seu Beneficiarij si per omnia aquiparentur Canonicis, & aqualiter sedeant, & incedant, duplici ductu thurificandi sunt.*

Insensatio, & osculum dantur prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxerit. ibid.

32 *Episcopo cum Canonico Cathedralis in Collegiata exempta thurificatio qualis debeatur, ostenditur.*

33 *Magistratui debetur thurificatio post Canonicos aquis ductibus.*

34 *Canonici*

34 *Canonici Cathedralis ante Magistratum in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt.*

35 *Thurificatio cum vnico tantùm thuribulo semper facienda est.*

1 CANONICI vt lucrentur fructus & distributiones quotidianas, muneraque sua obire possint, Missæ sacris, septemque Horarum Canonicarum precibus interesse debent, nam ob hanc rationem Collegia huiusmodi instituta sunt quo simul dum Missæ sacrum cantu celebratur, septemque Horarũ Canonicarum preces recitantur, intersunt, Vgolin. *de potest. Episc. p.1. c.19. §.1. in princ.* & ideo ad cantandam Missam de die tenentur, sicut decreuit *S. Congr. Rituum in causa Fauentina sub die 25. Iunij 1611. & sub die 28. Ianuarij 1612.* etiam in illis diebus, quibus cantant aliquam Missam votiuam, *eadem sacra Congr. in vna*

2 *Vrbinaten. 21. Iunij* 1611. † Non enim pro Missa votiua omitti potest Missa Conuentualis, eadem *Sacra Congr. in d. causa Fauentina sub die 16. Ianuarij* 1627. & abrogauit omnem contrariam consuetudinem in eadem causa *sub die* 18. *Iulij, &* 28. *Augusti* 1628.

3 Propterea Missa Conuentualis in Quadragesima, Aduentu, quatuor temporibus, & similibus, etiam quod in dictis diebus occurrat festum duplex, non est omittenda, sed vtraque Missa, nempe de Sancto, de feria est celebranda, eadem *S. Congr. Rituum in Lunen. Sarzanen.* 5. *Martij* 1633. Vnde fit vt Capitulo, & Canonicis Cathedralis Fauentin. petentibus eximi ab obligatione canendi Missam Conuentualem de die quotiescunque eadem die aliam Missam cantassent votiuam, vel Defunctorum. *Sacra Rit. Cong. responderit non posse prætermitti Conuentualem, de mense Martij* 1631. quæ itidem censuit, & declarauit *Diaconum & Subdiaconum inseruientes celebranti esse debere eiusdem Ordinis, & non inferioris cum celebrante, & contrariamque consuetudinem esse abusum, & corruptelam* vt *in Calagurritana 7. Septembris* 1593. *& in Ceneten. 14. Februarij* 1615. *& in Perulē. 8. Februarij* 1631. *& in Colonen. 31. Martij* 1629. & nouissimè *in Sarnen. 5. Martij* 1633. declarauit *Canonico solemniter celebranti pro Decano & Subdiacono inseruire debere pariter Canonicos, non autem Capellanos, non obstante immemoriali contraria consuetudine allegata, quæ venit priùs formiter probanda*, subiunxitque *Canonico solemniter celebranti pro Diacono & Subdiacono inseruire debere Canonici habentes Præbendam Diaconalem, & Subdiaconalem.* Et *in Sypontina Montis Galgani sub die* 8. *Martij* 1631. decreuit *Dignitate, vel Canonico solemniter celebrante Canonicos pariter pro Diacono, & Subdiacono, & non alios inferiores inseruire debere, additque Dignitate, vel Canonico Officium ad Vesperas faciente, Presbyteros, non tamen Canonicos cum Pluuialibus assistere debere, iuxta dispositionem libri Caremonialis Episcoporum, lib. 2. cap.* 3. ibi, *Presbyteros de gremio Ecclesiæ, non autem Canonicos*, &c.

4 Tenentur etiam Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt, recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales in diebus assignatis in rubricis dicti Breuiarij, eadem *S. Rit. Congr. in vna Pacen. de mense Ianuarij* 1606. Sed qui prædicta non recitant, non peccant, vt *in Barcinonen.* 10. *Ianuarij*

5 1609. & seruandam esse † consuetudinem, qua recitatur in choro, Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis, non obstante rubrica Breuiarij, decreuit *S. Congr. in die pri-*

6 *ma Septembris* 1607. † Et quando recitatur in choro Officium paruum B Virginis tempore Paschali, dicitur sine addito Alleluia,

7 eadem *S. Congr. sub die* 28. *Martij* 1626. † Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario, vt censuit ead. *S. Congr. in Neritonen. 2. Febr.* 1606. † & non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum, eadem *Sacr. Congr. in Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris 1605. ad 5. dub.* Ab his, & aliis oneribus Canonicalibus gradus Doctoratus non eximunt Canonicos graduatos, sed munia Canonicalia per ipsos graduatos porrigi debent ac si non essent graduati Ita *S. Congr. Rituum in Licen. 21. Iunij* 1631. Potest aliquando ex causa, veluti ob frigus extra chorum in diebus ferialibus arbitrio Episcopi recitari, in diebus verò festiuis omnino recitandum in choro, non obstante contraria consuetudine. *S. Cong. Rituum in Lunen. Sarzanen.* 3. *Martij* 1633. vbi etiam fuit decisum *lumina duo ad minus in Altari accensa esse debere, dum recitatur diuinum Officium, & Canonicos interessentes diuinis Officiis sine habitu Canonicali, & superpelliceo debere punctari.*

9 Obligantur quoque Canonici sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu canere in choro cum aliis, & non satisfaciunt si solum assistant, & intersint Horis & per Cappellanos, & alios Beneficiarios psallant, ipsi verò vel ibi, vel domi priuatim recitent Horas, quia institutio Canonicatuũ est, non vt adsint tantùm in choro, sed vt canendo assistant, & ob id eis dantur distributiones; tum quia *in Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 12.* sic habetur *Omnes verò Diuina, & per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, atque in choro ad psallendum instituto Hymnis, & Canticis Dei nomen deuotè laudare:* ita docent Caiet. *verb. hora Canonica*, Syluest.

eod. verb.§.3. Nau. *de Horis Canon. c.*16.*n.* 5. & *de Orat. c.* 10.*n.*47. *& c.*11.*n* 41.*& miscel.* 79. Sandoual. *de Offic. diuino part.* 6. *cap.* 16. Ludou. Lopez *in instruct. Conscient. part.*2.*c.*90. Læl. Zech. *de Republ. Eccl. c.*24.*de Canon. sub n.* 6. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *cap.* 51. *num.* 12.*& cap.*52. *num.* 22. *& c.* 53. *n.* 4. *&* 5. Fr. Emman. *in sum. to.*1.*c.* 145. *n.*5. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.*4.*c.*5.§. 12. *n.*2. Soar. *de Relig. to.*2. *tr.*4 *lib.*4. *c.*12.*n.*8. *cum seq.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 1. *quæst.*62. *à n.*2. Azor. *instit. moral. p.*1.*lib.*10.*c.*11.*q.*1. Petr. de Ledesma *part.* 2.*tract.*9.*c.*4.*concl.*1.*diffic.*1. Vgolin. *de potest. Episc. p.*1.*c.*19.§.1. *n.*4. Lessi *de Iust. lib.*2. *cap.*34. *n.* 184. Squillante *de obligat. cleric. part.*1.*num.*60. Paul. Laymann. *in sum. Theologiæ moralis lib.*4.*tit.*2.*cap.*7. *num.*6. Oliuer. Bonar. *de obligation. Horarum Canon. lib.*2. *cap.*23.*n.*9. Tamburin. *de iure Abbatum tom.*2. *disp.* 10. *q.*3. *num.*4. *prope finem.* Castr. Palaus *in opere moral. tom.* 2. *disput.* 3. *puncto* 4. *num.* 5. Beia *resp. casuum Consci p.*1.*casu* 55. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 13. *num.* 14. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib.*3. *q.*13. latissimè Sebast. Cæsar. *in relect. de ecclesiast. hierarchia disput.*12. §. 1. *num.*7. *cum sequent.* me citato in hoc loco Trullench. *in exposit. Decal. lib.*1. *c.*7. *dub.*31. *n.* 3. *& c.* 8. *dub.*7.*n.*1. vbi *n.*2. hanc veriorem, & probabiliorem dicit: & hanc opinionem amplexa est *Sacra Cong. Concilij*: nam proposito dubio, *an Canonici, & alij, qui intersunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri exhibendo suam præsentiam in choro etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa voce dicere, quæ ab aliis cãtantur, vel alias pias preces tunc recitare; an verò teneantur præcisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & psallere, & aliter non satisfaciant muneri, & obligationi; eadem Sacra Congregatio sub die* 20. *Aprilis* 1602. censuit *teneri omnino psallere, alioquin obligationi suæ non satisfacere. Alta autem voce debent Canonici cantare in choro, & Episcopus potest illos ad hos hortari, sed non cogere.* Idem resoluit *Sacra Congregatio Rituum in Egitanien.*23. *Nouemb.* 1602. Quare, ita ait Vgolin. *citato loco. Canonici, qui aut generis nobilitate, aut rerum abundantia, dedignantur cum aliis diuinas preces recitare, videant qua ratione suo muneri satisfaciant, non enim notabilitas, non rerum abundantia, & alia excusant Canonicos à suo munere adimplendo, vt decreuit Tridentina Synodus sess.* 22. *de reform. cap.*4. *vers. ij verò*, ibi *quocunque ij priuilegio*, &c.

10 Contra Medin. *in instruct. Confess. part.* 1. *c.*14. §.11. *ad fin.* Petr. Nau. *de restit. lib.*2.*c.*2. *ex num.*21. Valer. Reginald. *in praxi, fori pœnit. lib.*18. *à n.*175. Nicol. Garc *de benefic. part.* 3. *cap.*2. *num.*154. Monet. *de distribut. quotid. part.*2. *q.*2. *per tot.* Suar. *de relig. to.*2. *lib.*4.*c.*2. *num.* 18. Bonac. *de Horis Canon. disp.*1.*q.*3.*p.*2. §.1.*n.* 17. latè Cened. *practic. & Canon. quæst. lib.*1.*q.*2. *à princ. & præcipuè ex n.* 14. Ioann. de la Cruz *in director. Consient. præcepto* 3. *art.* 3. *dub.*7. *concl.*4. Gauant *in comment. ad rub. Missalis to.*2.*tra.*1.*c.*5. *titul.*5.*n.*4. Antonin. Diana *moral. resolut. part.*2. *tra.*12. *de Horis Canonic. resolut.* 6. & *p.*4. *tra.*4. *resol.* 217. *in fine*, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*357. Cast. Palao *in opere morali to.*2. *disp.*3. *puncto* 3. *n.*5. Machado *en su perfetto Cõfessor lib.*4. *p.*4. *trat* 3. *docum.*5. *per tot.* Sanch. *in opuscul. to.* 2. *lib.*2.*c.* 2. *dub.* 100. *n.* 2. *& dub.* 103. existimantes non psallentes distributiones suas facere, licèt non canant, sed priuatim vel voce submissa recitent.

11 Pro quibus non faciunt nonnulla Iura, quæ interessentibus, non verò cantantibus distributiones deberi affirmant, vt *in cap. licèt, de præbend.* ibi, *qui intersunt Horis Canonicis exhibentur, cap. vnic. de cleric. non resident. lib.*6. ibi, *qui eisdem Officiis in ipsis Ecclesiis affuerint, Concil. Trident. dict. cap.* 12. *vers. distributiones*, ibi, *qui statis Horis interfuerint, recipiant*; cum aliis; quia respondetur ex Iuribus illis, quæ probant distributiones quotidianas deberi, & tribuendas esse interessentibus, rectè concludere negatiuè scilicet solis interessentibus esse tribuendas; affirmatiuè autem quòd debeantur iuxta modum, & formam præscriptam à Iure, & Ecclesiarum statuta.

12 Poterit tamen hæc vltima sententia, quam reiicimus, retineri in iis Ecclesiis, in quibus viget consuetudo, aut statutum, vt Canonici, & beneficiarij choro satisfaciant interessendo, & faciendo, vt Capellani, & Cantores cantent, & psallant, & reliqua exequantur munera, vt facilè admittunt Doctores posterioris sententiæ, atque etiam plures ex iis qui primam sequuntur, vt constat ex Petr. Nau. *d. cap.* 2. *num.* 217. *&* 222. Azor. *d. quæst.* 6. Nicol. Garc. *d cap.*2. *num.*522. Suar. *d. cap.*12. *num.*11.*&* 13. Cened. *d. quæst.* 2. *num.*12. Lessi. *d. cap.*34. *num.* 185. Squillante *de obligat. cleric. part.* 1. *num.* 61. *in fine*, Oliuer. Bonart. *d ct. lib.*2. *cap.*23. *num.*13. Paul. Laymann. *d. num.*6. *vers. dico secundò*, Anton. Diana *d. resolut.* 6. *in fine, & part.* 4. *tract.*4. *resolut.* 149. Sebast. Cæsar. *d.* §. 1. *num.*11. Marchin. *de sacram. Ordinis p.*6. *tract.* 2. *cap.* 9. *diffic.* 7. me citato in hoc loco Trullench. *d. cap.* 8. *dub.* 7. *num.* 2. Sanch. *in consil. mor. lib.*2. *cap.*2. *dub.*99. *&* 110. Bauny. *tract.* 11. *q.*17. Candid. *tom.*1. *disp.*28. *art.* 26. *dub.* 2. Bartol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib.*3. *q.*14. vbi *num.*15. subdit valere hanc consuetudinem etiam post *Concil. Trid. & Pij V.* Constitutionem; ex quo, consuetudo est optima legum interpres, *l. si de interpretatione, ff. de legib. cap. cùm dilectus, de consuetud.* cum

aliis

aliis per me citatis *in tract. Axiomatum Iuris vsufreq. Axiom.56. n.6.* Garc. *in summa morali tract.2. diff.6. dub.3. n.4.* Ad hanc consuetudinem inducendam requiritur & sufficit spatiũ quadraginta annorum sufficiens ad præscriptionem ecclesiasticam, ex Sanch. *in consil. moral. p.1. lib.2. cap.2. dub. 99. num. 2.* Trullench. *d. dub.7. num.2.* hoc intelligentes casu, quo non adsit statutum aut ordinario Ecclesiæ obligans Canonicos ad canendum, itaut aliter non possint lucrari distributiones.

13 Amplia, vt non solùm distributiones amittant non psallentes, & canentes in choro cum aliis, sed etiam ibi dormientes, vel confabulantes, vt per Iacob. de Graff. *d. lib.2. cap.51. num.12.* Frangipan. *in direct. Eccl. discip. tit. de residentia*, Vgolin. *de potest. Episcopi p.1. cap. 19. §.1. num.6.* vbi de iis, qui dum recitare debent, autridentr, aut dormitant, aut litteras legunt, aut cum vicinis Canonicis colloquuntur, aut si quid erroris ab aliis committitur, eos irrident, & quandoque per chorum ambulant, vel quoscunque prætereuntes, abeuntesve intuentur. Veg. *in sum. part. 1. cap.128.* Petr. de Ledesma *d. tract. 9. cap. 4. concl. vlt. diffic. 1. & 2.* Raph. de la Torre *in 2. 2. q.83. de Horis Canon. controu. 10. disp.9. num.5.* Suar. *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 14. num. 9.* Castr. Palao *tom. 2. disp. 2. p.4. num. 2.* Trullenc. *d. lib. 1. cap. 8. dub.7. num. 4.* Squillante *de obligat. clerie. part. 1. numer. 61.* Antonin. Diana *d. tract. de Horis Canon. resol. 7.* Bartol. à S. Fausto *d. lib. 3. q. 17.* vbi de illo, qui spontè animo distracto diuinum Officium persoluit, vel ad socios recitantes non attendit. Quamuis Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 2. numer. 514.* Monet. *de distribut. p. 3. q.3. numer.7.* Sanch. *in cons. moral. p.1. lib.2. cap.2. dub. 100.* Machado *d. lib. 4. p.4. tract. 3. docum. 5. num. 2.* asserat Canonicos notabiliter confabulantes in choro peccare notabiliter, non tamen teneri ad distributionum restitutionem. Sed quid si primo anno Canonici fructus beneficij non percipiant, & quod ex consuetudine cedunt hæredibus Canonici mortui, an nihilominus teneantur ad recitandum diuinum Officium? Teneri resoluunt Azori. *instit. moral par. 1. lib.10. cap.4. quæst.4.* Nicol. Garc. *de benef. par.3. cap.1. n.62.* Villaloh. *in sum. par.1. tract.24. diffic.8. num.12.* Bonac. *de Horis Canon. disput. 1. quæst.2. puncto 4. numer. 22.* Ratio est, quia ipse voluntariè se subiecit huic oneri, & habet titulum & possessionem beneficij, cui annexa est obligatio recitandi diuinum Officium & quamuis ipse de præsenti non recipiat fructus, hæredes tamen ipsius recipient post mortem Canonici, vel ipse recipiet factus antiquior. Secus tamen erit si fructus Canonicatus ex statuto, vel approbata consuetudine in pios vsus impendantur, vel loco pio, & hospitali applicentur, quia absque culpa sua nunquam fructus illius anni percipere poterit; ita Nau. *de orat. cap.7. numer.30.* Sanch. *in consil. moralib. par.1. lib.2. cap. 2. dub. 75.* Cast. Palao *in opere morali tom.2. disput. 2. puncto 1. §. 2. numer. 19.* Quicquid teneant Azori. *d. quæst. 4.* Bonacin. *d. puncto 4. num. 23.* Filliuc. *tract. 23. cap. 5. numer. 171.*

14 Ad harmoniacam verò modulationem cantus figurati non tenentur Canonici, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione cantoribus. Ita Petr. Nau. *d. cap. 2. numer.205.* Paul. Comitol. *d. lib. 1. quæst. 62. num. 2. in fine*, Cened. *d. quæst. à num.5.* Sebast. Cæsar. *d. §.1. num.10. post princip.* me citato in loco Trullench. *d. lib.1. cap.7. dub. 31. in fine.*

An Canonici recitantes alternatim in choro diuinas preces, satisfaciant si vna pars non expectet vt altera suum versiculum recitauerit? (hic enim error communis est, nam antequam pars vna canenrium dimidiam partem, versiculi recitauerit, altera suum inchoauit) hæc quæstio excitatur ab Vgolin. *d. tract. de potest. Episcopi p.1. cap. 19. §. 1. numer. 5.* & sentit hos non satisfacere, quia omnes Canonici tenentur ad totum Officium integrum, & permissum est eis, vt in choro alternatim illud recitent eo modo, quo vnaquæque pars participem faciat illam partem Canonicorum suæ portionis, quam recitat.

15 Restitutio autem qualiter facienda sit ab eo, qui in choro cum aliis non cantat, iuxta supradictam resolutionem, est à nobis in præsentiarum inquirendum, ac proinde resoluendum hunc ad totas distributiones restituendas non teneri, sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos committit; nam qui in choro sic se gerit, in totum non deest suo muneri, ex quo exhibet præsentiam suam & partem etiam cantus implere videtur audiendo cum attentione: vnde ex ratione defectus in canendo submissè ex natura rei videtur, vt dimidiam partem distributionum non lucrifaciat, sicut aduertunt Suar. *d. cap. 11. numer. 10.* Squillante *d. parte 1. numer. 61.* Et aliter cum illis agendo, qui confabulando, & garriendo chorum perturbantes non canunt priuatim recitando Horas propter vocis, aut virium imbecillitatem, vel vt liberiùs meditentur, quæ ab aliis decantantur, vel ob Dignitatum, aut similes rationes; licèt enim causæ istæ stando in Iuris rigore non sufficiant, vt à canendo liberentur, vt expressè notauit Nau. *de Orat. cap. 11. numer. 41.* meritò tamen debent attendi ad qualitatem

tatem restitutionis intelligendam, & iudicandam; quia licèt isti non canant, quatenus tamen intersunt, & præsentia sua choro authoritatem conciliant, aliquam partem distributionum merentur; vt ex Fr. Ludou. Lopez, & Beja tradit Sebast. Cæsar. *d §. 1. n.* 17. Sed de illo qui assistit in choro nullas tamen Horas Canonicas ibi nec alibi recitat an ad distributionum restitutionem teneatur: agit Machado *d. part. 4. lib. 4. tract. 3. docum. 5. numer. 3.* vbi pro affirmatiua citat Aragon. & Petr. Nauar. & pro negatiua, cum qua videtur remanere, refert Sanch. *in consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 2. dub.* 132.

16 An autem Canonicus, qui abest à choro sine causa animo amittendarum distributionum tempore absentiæ respondentium, peccet mortaliter? Diximus *cap. 40. numer. 9.*

17 Circa assistentiam in choro habendam extat optima decisio *Sacræ Congregationis. Episcoporum, & Regularium negotiis præposita in vna Theatina* 18 *Aprilis* 1617. quæ est vt sequitur. *Nemo etiam officio explcto è choro egredi valeat; vel audeat antequam finis signum per Archidiaconum detur. Canonicis in choro existentibus sub quouis prætextu exinde exire non valeant plures quàm duo pro qualibet vice, & in egressu, & regressu Archidiacono reuerentiam exhibeant, eorum egressus causam notam facientes, vt in pleno Capitulo an sit iusta, vel ne discuti valeat, & contra faciens punctetur. Determinatis horis pulsandi Matutinum, alias Horas, Vesperas, & Completorium iuxta temporum diuersitates, & pulsata campana per Sacristam, aut eius deputatum, ac in Ecclesia luminibus accensis Officium horæ, Vespera, & Completorium ad alicuius instantiam differri non valeant, & Hebdomadario absente Archidiaconus alteri iubeat, vt incipiat. Dum diuina celebrantur Officia nemo extra chorum cum cotta, vel sine permanere, nec in choro actus à diuinorum Officiorum recitatione differentes, vt putà scripturas legere, scribere, aut aliud id generis gerere valeat, alioquin tanquam absens püctetur. Quibet functiones suas promptè obeat, vt putà Missam planam, vel cantatam tam solemnem, quàm Conuentualem, ac Hebdomadam iuxta Ecclesiæ laudabilem consuetudinem sub pœna punctatnrarum iuxta Sacrorum Canonum dispositionem, ac Ecclesiæ consuetudinem.* Additúrque in eadem decisione ad Archidiaconum tanquam primam Dignitatem spectare in principio Matutini Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intonare *Pater noster*, quo dicto eidem pariter spectare eius manu signum dare, vt incipiatur: *Domine labia*, &c. Vel *Deus in adiutorium meum*, &c. ipsique etiam ad Primam dicere pertinere, *dies, & actus nostros*, &c. *Adiutorium nostrum*, &c. & *Deus nos benedicat*, &c. Ad Completorium, *Noctem quietam*, &c. *benedicat, & custodiat nos*, &c. & in fine Horarum, & Matutini, *Dominus de nobis*, &c.

18 Punctator est creandus, ac constituendus, qui notet eos, qui non interfuut Diuinis, & iuret priùs se fideliter suum munus obiturum, pœna proposita si in officio fidelis non erit. Ita Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 15. num. 29.* 19 † qui librum ostendere debebit cùm Episcopo videbitur, vt dicit Vgol. *officit. Episc. cap. 19. §. 1. num. 7.*

20 Et poterit Episcopus cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro, vt censuit *Sacra Congreg. Concilij 17. Martij* 1619. 21 † Et libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est, Felin. *in cap. ad audientiam, numer. 16. de præscript.* Anchar. *consil. 44. numer. 5.* Rot. *decis. 619. circa med. part. 2. recent. & in Elnen. distributionum 25. Iunij* 1629. coram *R. P. D. Duran.* 22 † & huiusmodi libri eo fortius pro ipso Capitulo fidem facient si fuerint tenti, & rogati per Secretarium Capituli, qui fuerit Notarius, Rot. *in Burgen. expensarum 31. Ianuarij* 1625. coram *Reuerendiss. P. Dom. Merlino.*

Sedes Dignitatum absentium non debent occupari ab aliis Dignitatibus, seu Caoonicis; sed vnaquæque Digoitas, seu Canonicus in proprio stallo permanere debet. Ita *Sacra Congregat. Rituum in Capuana 12. Martij 1618. & in Placentina 25. Maij* 1632. Canonici exire volentes de choro ne punctentur, non Cantori, sed digniori de Capitulo in choro existenti veniam petere debent *Sacra Congregatio Rit. in Cassanen. 5. Martij* 1633.

Laici dum Diuina celebrantur, non debent inter Canonicos, & alios Ecclesiæ Præbendatos in choro stare, vel sedere. *Sacra Congregatio Rituum in Compostellana 4. Februarij* 1600. non enim debent occupare stalla, seu loca Dignitatum, Canonicorum, & Præbendarum in choro, vel Presbyterio, etiamsi sint illustres, & de Magistratu, *eadem Sacra Congreg. in compostellana 21. Februarij 1604. & in Granat. 24. Octobris* 1609. Quia laicorum loca in Ecclesia distincta, & separata esse debent à locis Canonicorum, & ministrorum in Diuinis inseruientium, *Eadem Sac. Congregat. in Elboren. 8. Ianuarij* 1605. Aliàs namque ipsa laicorum scamna, & loca moderari poterunt arbitrio Episcopi, *eadem Sacra Congregatio in Entomilien. 10. Decembris 1604. in 3. dub.*

23 Quoad Aquæ benedictæ aspersionem, est aduertendum debere fieri sigillatim quibuscunq; Dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab

ab iis, qui in dextero cornu existunt, non vnico ictu in circulum, *Sacra Congregatio Rituum in Perusina 20. Decembris* 1601. In diebus Dominicis aspersio aquæ benedictæ fieri debet per ipsum celebrantem, quòd sit prima, vel alia Dignitas, non obstante contraria consuetudine; quæ potiùs corruptela quàm consuetudo dici debet; cùm sit contra rubricas Missalis Romani, & dispositionem *Ceremonialis Episcop. lib. 1. c.* 30. quæ tollit omnem contrariam consuetudinem. *Sacra Congregatio Rituum in Perusina 29. Nouembris* 1632.

24 † Circa thurificationẽ est notandum munus hoc thurificandi ad Diaconum spectare, qui etiamsi sit ex Dignitatibus, debet post incensatum Episcopum alios Prælatos, si adsint, Magistratum secularem, Dignitates, & Canonicos incensare: Mansionarios verò, & alios Capellanos alius Capellanus, seu Magister Cæremoniarum pro Ecclesiæ consuetudine incensare debet. *Sacra Congregatio*

25 *Rituum in Lucen.* 10. *Iunij* 1600. † A Presbytero enim celebrante nec dominus loci, nec quiuis alius thurificandus est, *eadem Sacra*

26 *Congreg. in Calagur. 5. Iulij* 1614. † Thurificatio cum triplici ductu thuribuli, vnico tantùm & digniori, id est, Episcopo conuenit, *eadem Sacra Congreg. in Eutomil.* 11. *Decembris* 1604. *& in Ciuit. Ducalis* 11. *Nouemb.* 1614.

27 † Sed illi non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante, *eadem Sacra Congreg. in Oscen. Maij*

28 1613. † Celebranti in absentia Episcopi thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri triplici ductu, *eadem Sacra Congreg. in Patauin. Plebis Saui*, 9. *Maij* 1606. *& in Comen. Valuccia* 30. *Ianuar.* 1616.

29 Vicario generali sedente in choro licèt supra Canonicos, thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Prælatus, *eadem Sacra Congreg. in Nepesina* 14. *Ianuar.* 1617.

30 Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis, duplici, cæteris verò de choro vnico ductu thurificatio debetur, *eadem Sacra Congreg. in dictis Pa-*

31 *tauina, & Comen.* † nisi huiusmodi de choro Portionarij, seu Beneficiarij, vel alio nomine nuncupati in reliquis omnibus, & per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter incedant in processionibus, & sedeant in æqualibus scamnis, quia tunc duplici ductu thurificandi sunt, non obstante Cæremonialis libro, qui intelligitur quando non adsunt Presbyteri, qui sint omnino æquales Canonicis, eadem *Sacra Congreg. in Cæsar augusta de Daroca* 21. *Mart.* 1615.

Supradicta autem decisio quòd dignitatibus Cathedralis thurificatio duplici ductu debeatur, debet intelligi nisi formiter probetur immemorabilis quòd triplici ductu thurificentur absente Episcopo. *Sacra Congreg. Rit. in Casertan.* 18. *Septembris* 1632.

Nota quòd incensatio, & osculum pacis non datur gradatim, sed prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxit, ita Rota *decis.* 865. *num.* 7. *apud Farin. in nouiss. aliàs p.* 4. *diuers.* Vnde Digniori debentur primo loco prærogatiuæ, videlicet osculum pacis, incensatio, & aliæ similes, eadem Rota *ibid. decis.* 866. *num.* 1. nec sufficit præscriptio, seu possessio quoad Sedem, quia hæc non est extendenda ad præeminentias incensationis, & osculi pacis, eadem Rota *dict. decis.* 865. *numer.* 5.

32 Verùm in Ecclesia Collegiata exempta præsente Episcopo cum Canonico Ecclesiæ Cathedralis, & Abbate cum Canonicis dictæ Ecclesiæ Collegiatæ, debetur primò thurificatio Episcopo triplici ductu, & post Episcopum immediatè Canonico Cathedralis Ecclesiæ duplici ductu, deinde Abbati duplici ductu, & demum Canonicis eius Ecclesiæ Collegiatæ vnico ductu thuribuli, eadem *Sacra Congreg. in Alexandrina Sancti Petri in Brogoglio* 7. *Februar.* 1604. Dominis in Ecclesiis suæ iurisdictionis permittitur sedes, genuflexorium & postergale, extra Presbyterium, & thurificari debent duobus ictibus, & habere pacem cum aliquo instrumento iuxta dispositionem Cæremonialis, & adorare ac venerari Sanctissimum Sacramentum in eius eleuatione extra Presbyterium. *Sacra Congregatio Rituum in Bouinen.* 2. *Martij* 1630. *& in Triuican.* 12. *Februarij* 1633. *& in Bouinen.* 5. *Martij* 1633.

33 Magistratui debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus, eadem *Sacra Congregatio in Interamnen. & in Fauentina* 10. *Iu-*

34 *nij* 1600. Semper enim † Canonici Cathedralis prius quàm Magistratus in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt, eadem *Sacra Congregatio in Narnien.* 16. *Iunij* 1607. necnon Canonici Collegiatæ ante gubernatorem, & Officiales, *eadem Sacra Congregatio in Camplen.* 28. *Ianuar.* 1618.

35 Et semper thurificatio iuxta formam Cæremonialis cum vnico tantùm thuribulo facienda est, eadem *Sacra Congregat. in Lucerina* 21. *Iulij* 1618. cùm thuribulorum duorum vsus non probetur, eadem *Sacra Congregatio in Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *in* 4. *dub.*

CAP.

CAPVT XXXV.

Canonicorum Capitulum quis congregare valeat, & quo tempore?

SVMMARIVM.

1 *Capitulum poteſt per Præſidentem conuocari quandocunque Eccleſiæ vitio expedire ſibi videbitur, ſolitis tamen diebus, & deſtinatis.*

2 *Prælatus Capituli debet proponere negotia decidenda, dicere primum votum, & ſuffragia votantium colligere, licèt non ſit in Sacris.*

3 *Capitularia negotia non poſſunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantùm Canonicis, cæteris inſciis, & non legitimè vocatis, & extra locum Capitularem decerni.*

4 *Epiſcopi licentia non exigitur ad Capitulum congregundum, ſi abſque ea congregari ſolet.*

5 *Epiſcopus quamuis iuxta ſolitum teneatur Canonicis ad ſe congregandum facultatem concedere, non poteſt illos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint.*

6 *Epiſcopus Canonicos pœnis, & cenſuris cogere poteſt ad præſtandam ſibi copiam actorum Capitularium.*

7 *Capitulum ſuum conuocare poteſt Epiſcopus quando Canonicis aliquid deliberandum proponere vult, in caſibus tantùm ſpectantibus ad Epiſcopalem Dignitatem.*

8 *Epiſcopus, vel eius Vicarius poteſt interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de intereſſe ſuo, non obſtante quacunque conſuetudine in contrarium.*

9 *Epiſcopus vbi de ſuo, vel ſuorum commodo agitur, licèt poſſit Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitulo ſolos, vt ipſi liberè rem diſcutiant.*

10 *Epiſcopus ſi habeat controuerſiam cum Capitulo, non poteſt domi ſuæ illud congregare, ſed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua ſolitum eſt Capitulum ſemper conuenire.*

11 *Canonicos adſtringere non poteſt Epiſcopus, vt domi ſuæ Capitulum conuocent, ſi fuerit ſolitum, vt fiat in Sacriſtia, vel in alio Eccleſiæ loco.*

12 *Vicarius etiam abſente Epiſcopo in Capitulo interuenire non poteſt, ſi verò ſit de Capitulo, debet inde exire vbi tractandum ſit de rebus ad ſuum, vel Epiſcopi commodum pertinentibus.*

13 *Vicarius ſi ſit de Capitulo debet ibi tanquam Capitularis in proprio loco ſedere.*

14 *Capitula dum celebrantur Officia diuina, fieri non debent, niſi cauſa aliqua vrgens ea in aliud tempus differre non pateretur, &* num. 15.

16 *Officia diuina dum recitantur non licet fieri congregationes particulares commiſſariorum Capituli, neque occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Eccleſiæ.*

17 *Acta per Canonicos in Capitulo non poſſunt ab eiſdem Canonicis reuocari niſi capitulariter.*

18 *Procurator conſtitutus à Collegio reuocari non poteſt etiam per maiorem partem, niſi collegialiter.*

19 *Actus quando requiritur quòd Capitulariter ſit factus, ita & ratificatio capitulariter eſt facienda.*

CAPITVLVM poteſt per Præſidentem conuocari quandocunque Eccleſiæ ſeruitio expedire ſibi videbitur, & nihilominus diebus ſolitis, & ad hoc deſtinatis, & quotieſcunque per Canonicos inſtabitur illud conuocari, vt cenſuit *Sacra Congregatio negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſita in vna Ripana, ſub die 6. Octobris* 1617. & ſic non ad ſui libitum, ſed temporibus conſuetis. Ragua *de voce Canon. in Capitulo q.*21.*num.*1. vbi *qua.* 3. tenet quòd † Prælatus Capituli debet proponere negotia decidenda, dicere primum votum, & ſuffragia votantium colligere, ſeu reſolutiones accipere, & id poteſt quamuis non ſit in Sacris, cùm iſte ſit actus iuriſdictionis, qui competit Præſidenti etiam in Sacris non conſtituto ratione antiquitatis, & ſuperioritatis. Ita ex ſententia *S. Congregationis* reſoluit Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 4. *num.* 26. [1] [2]

Vnde Capitularia negotia, vel quæ pertinent ad Eccleſiæ commodum, non poſſunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantùm Canonicis, cæteris inſciis, & non legitimè vocatis, & extra locum Capitularem decerni, eadem *S. Rit. Congr. in vna Lamacen.* 7. *Octobris* 1606. [3]

Nec ad Capitulum, congregandum licentia Epiſcopi exigitur, ſi abſque ea congregari ſolet, vt decreuit *Sacra Congregatio negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſita ſub die* 20. *Auguſti* 1601. [4]

Et quatenus iuxta ſolitum teneatur Canonicis ad ſe congregandum facultatem concedere, non poteſt illos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint, eadem *S. Congreg. negotia Epiſcoporum,* [5]

&

& Regularium præpoſita ſub die 25. *Feb.* 1603. licèt eos pœnis, & cenſuris cogere poſſit ad præſtandam ſibi copiam actorum Capitularium, eadem *Sac. Congreg. ſub die* 6. *Martij*, *&* 22. *Aprilis* 1596.

7 Epiſcopus poteſt ſuum Capitulum conuocare quādo Canonicis aliquid deliberandum proponere vult in caſibus tantùm ſpectantibus ad Epiſcopalem dignitatem, in quibus ipſe iudex eſſe poteſt, non verò in aliis; & audire vota Canonicorum, ac concludere iuxta maiorem partem ſuffragiorum; dummodo res, de qua agitur, ad ſuum, vel ſuorum commodum non ſpectent. Ita refert deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *Epiſcopis num.* 95 † Vnde *Sacra Congregatio Concil. ſub die* 2. *Martij* 1619. cenſuit *quod Epiſcopus, vel eius Vicarius Canonicus poteſt interuenire in actibus Capitularibus, dūmodo non agatur de intereſſe ſuo, non obſtante quacumque conſuetudine in contrarium.*

9 Et quamuis vbi de ſuo, vel ſuorum commodo agitur, poſſit Epiſcopus Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitolo ſolos, vt ipſi liberè rem diſcutiant, & determinent, ſicut reſoluit Hieronym. Venero y Leyua *in examine Epiſcop. lib.* 4. *cap.* 27. *num* 37. *cum ſequent. b.* hoc enim caſu eorn nullam vocem deciſiuam habere contendunt Armendar. *d. l* 7. *de Epiſcopis, num.* 84. Galet. *in margarita caſuum Conſcient. verb. Epiſcopus antepen.* & Hieronym. Venero *d. cap.* 29. *n.* 4.

10 Si autem ipſe Epiſcopus habeat controuerſiam cum Capitulo, non poteſt domi ſuæ illud congregare, ſed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua ſolitum eſt Capitulū ſemper conueniri, ſecundùm Armendar. *d. l.* 7. *de Epiſcopis, num.* 96 Aloyſ. Riec. *in dec. Curia Archiepiſcop. Neapol. p.* 4. *dec.* 286. Hieronym. Venero *d. c.* 29. *n.* 41.

11 Imo nec in aliquo caſu poterit Canonicos adſtringere, vt domi ſuæ Capitulum conuocent, ſi fuerit ſolitum vt fiat in Sacriſtia, vel in alio Eccleſiæ loco, vt cenſuit *S. Congreg. negotiis Epiſcoporum, & Regularium propoſita ſub die* 1. *Februarij* 1583.

12 Non tenetur Epiſcopus accedere ad locum Capitolarem pro viſitandis ſingulis, Canonicis, ſed poteſt ſingulariter illos ad ſe vocando viſitare, vt reſpondit *S. Congreg. Concil. in Oriolen.* 27. *Martij* 1632. *ad* 4. Vocare autem illos *poteſt ad Palatium* Epiſcopale, & tenentur accedere, non tamen tenentur ire vocati à Vicario, *Sacr. Congreg. Rit. in Caſſanen.* 5. *Martij* 1633.

Vicarius etiam abſente Epiſcopo in Capitulo interuenire non poteſt, vt expreſsè ſtatuit Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de reform. cap.* 6. *verſ. abſente*, ibi, *nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur*, & declarauit *Sacra Congregatio*, teſte Maſſobr. *de ſynodo Epiſcopi cap.* 4. *dub.* 43. *num.* 35. *ſecundùm Romanam impreſſionem.* † Si verò ſit de Capitolo, debet inde exire vbi tractandum ſit de rebus ad ſuum, vel Epiſcopi commodum pertinentibus, vt fuit reſolutum in *Sac. Congr. negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſita ſub die* 17. *Ianuarij* 1584. Sed vbi permanere ſibi liceret, deberet tanquam Canonicus in proprio loco ſedere; Abb. *conſ.* 21. *vol.* 1. Grilezon. *conſ.* 121. *num.* 5. Quicquid dicant Marta *voto* 101. *num.* 2. & Maſtril. *Siciliæ dec.* 30. *n.* 34. Canonici tamen non tenentur admittere Vicarium Epiſcopi in Capitulo, ſi nolint, vt nouiſſimè cenſuit *Sac Congreg. Conc. in Amerien.* 24. *Aprilis* 1632.

13 Ad quem autem appelletur à geſtis in Capitulo per Canonicos in eo congregatos, ſi ibi interuenerit Epiſcopus, ſolet aliquando controuerti, in quo dubio diſtinctione opus eſt, videlicet, aut Epiſcopus in Capitulo præſidet vt Prælatus, & tunc non appellatur ad ipſum Epiſcopum, *cap. à collatione* 12. *de appellat. lib* 6. Cardin, Iacobat. *de Concil. lib.* 10 *art* 1. *ſub num.* 7. *tom.* 13. *p.* 1. *fol.* 351. Sigiſm. Scacc. *de appellat q.* 8. *num.* 60. Aut Epiſcopus interuenit in Capitulo tanquam Canonicus, & tunc ad ipſum poterit appellari, quia ex quo Epiſcopus non interfuit Capitulo tanquam Epiſcopus, ſed tanquam Canonicus, non appellatur ab eo ad eundem, ſed ab inferiore ad ſuperiorem, Euerard. *in loco de tanquam, n.* 9. *verſ ſexto facit*, Sigiſm. Scacc. *d. num.* 60. *verſ ſecus tamen eſſet.* Ordinarij *in c. poſtulaſtis, de conceſſione præb.* vbi Abb. *num.* 11. *verſ. ſecus ſi interfuit vti Prælatus*, Imol. *n.* 13. Butr. *in* 1. *q. ſub num.* 8. Card. *in* 7. *oppoſit.* Anchar. *num.* 5. *in fine*, Anan. *num.* 11. *in fine*, Rota *deciſ.* 193. *num.* 3. *p.* 2. *in poſthumis* Farin. *aliis part.* 4. *recent.* Sicut pariter ſi in aliquo actu Epiſcopus vti Canonicus interueniat, & Capitulum ſit negligens, ad eum fit deuolutio, cùm ibi tanquam inferior ſe habeat; ſecus verò quando vti Prælatus concurrit, tunc enim cùm ſit in eo actu ſuperior, non ad illum, ſed ad Archiepiſcopum, vel alium ſuperiorem res deuoluitur; Hoſt. *in d. c. poſtulaſtis, num.* 2. *circa med.* Abb. *num.* 4. & 10. Anan. *num.* 1. *&* 3. Anchar. *num.* 3. *verſ. ſed dicas num.* 3. *in* 2. *oppoſit.* Imol. *num.* 3. Rota *d. deciſ.* 193. *num.* 2.

14 Capitola, dum celebrantur, diuina Officia fieri non debent, vt reſcripſit *Sacra Rituum Congregatio Archiepiſcopo Vlixbon.* his verbis, videlicet. *Sacra Congregatio Rituum viſo, & perpenſo memoriali pro parte dimidiorum Canonicorum, & Quartenariorum Eccleſiæ Vlixbonen. eidem Sacra Congregationi porrecto, declarauit Capitula, ſeu tractatus, & Congregationes,*

tiones, ac acta Capitulares per Canonicos Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum peractis dumis Officiis, & praesertim Missa maiori ne diuinus cultus propter ministrorum subtractionem minuatur, habendos esse, quod si dum Missa & alia diuina Officia celebrantur, aut Horae Canonicae recitantur, Capitula habere voluerint, nisi fortè eiusdem necessitas id postulauerit, eius Horae, in qua id commiserint, quotidianas distributiones minimè lucrari debere censuit sub die 17. Nouembris 1600.

15 Idem quoque fuit declaratum per *Sacram Congregat. Concilij de anno* 1605. ad instantiam Nicolai Garciae, prout ipse attestatur *in suo tractat. de benefic. part. 3. cap. 2. numero* 559. vbi in fine refert se habere declarationem authenticam, prout sequitur. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Dom. nri. In Ecclesia Abulen. saepè fiunt Capitula, & habentur Congregationes Capitulares tempore diuinorum officiorum, & dum Hora & etiam Missa maior celebrantur iuxta statuta, & antiquam consuetudinem in hac Ecclesia, & in Hispania hactenus obseruatam. Est etiam in hac Ecclesia ordinatio Capitularis, qui fuerit in Ecclesia & non intrauerit Capitulum, mulctetur certa poena, etiamsi sit in choro in diuinis officijs, quibus sic stantibus supplicatur Illustriss. & Reuerend ss. DD. VV. pro parte Licentiati Nicol. Garcia dictae Ecclesiae Canonici declarari an nihilominus Canonicus, seu Capitularis possit licitè à Capitulo abesse stando in choro, nec propterea possit mulctari? Secundò an possit etiamsi velit, interesse Capitulis, quae fiunt tempore diuinorum Officiorum, supposito quòd fiat, & satisfaciat suae obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrifiunt? Tertiò an Canonicus, seu Capitularis possit licitè sumere suos dies absentiae, seu recreationis in diebus, quibus fiunt Capitula, & sic ab illis abesse, etiamsi fiant extra tempus diuinorum Officiorum? Rursus in Sacr. Concil. Tridēt. sess. 5. de reform. cap. 1. decretum est, quòd docentes Sacram Scripturam, seu Theologiam dum publicè in scholis docuerint, gaudeant priuilegiis de perceptione fructuum Praebendarum, & beneficiorum suorum in absentia? Dubitatur an id non solùm procedat in habentibus Cathedram, seu stipendium, sed etiā in docentibus gratis, & sine vllo stipendio, vt dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Compluten. & in vna Giennen. Et an idem sit in docentibus Ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinary, & approbatio Vniuersitatis? Congregatio Concilij ad primum respondit Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tempore, quo diuina officia celebrantur, nisi causa aliqua vrgens eas in aliud tempus differri non pateretur: quòd si hae Congregationes absque causa praedicta tempore celebrationis Diuinorum habitae fuerint, Canonicum iure ab his, vt choro intersit, posse, nec propterea esse mulctandum. Ad secundum non posse iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse, nisi de industria id absentiae tempus eligeret, quo habendae sunt huiusmodi Congregationes. Ad quartum vtroque casu huiusmodi priuilegiis gaudere, quamuis Ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate.* Et nouissimè eadem *Sacra Congregationes Concilij in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 11.* respondit, *Capitulum non esse habendum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri patiatur: quod si secus fiat, Canonicos nequaquam lucrari distributiones quotidianas pro illis Horis, quibus Diuinis non interfuerunt, & eo casu Episcopum posse sine Contradictibus contra Canonicos procedere ad subtractionem fructuum, & ad mulctas ab eo imponendas.*

16 Ex quibus colligitur etiam non licere fieri Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiae (quae aliàs commodè fieri possunt) dum diuina Officia celebrantur, quamuis oporteret aliàs eis constituere aliquod stipendium, seu salarium, vt resoluit Nicol. Garc. *d. parte 3. c. num. 566. & num.* 568. hinc refert non licere facere rationes, & computa bonorum, & redditūum mensae, vel fabricae, dum Diuina fiunt saltem manè, & *numer.* 564. resoluit acta, & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore à diuinorum Officiorum celebratis, non esse nulla, quia solùm illo tempore ea licita non sunt sub amissione distributionum illius Horae.

17 Denique in hac materia illud est considerationi dignum, quòd acta per Canonicos in Capitulo non possunt ab eisdem Canonicis reuocari nisi capitulariter congregatis, ad not. Compostel. *in cap. bonae il secundo, n.* 5. & *ibid.* Innoc. *num. 7. in verb. temerè, de postul. Praelat.* & per Feder. de Senis *cons.* 100. *n. 5. vers. vbi autem esset constitutus,* vbi quòd

18 † Procurator constitutus à Collegio reuocari non potest per paucos, nec etiam per maiorem partem, nisi collegialiter, benè etiam Beroi, *in cap. cùm omnes, num.* 84. vbi quòd †

19 quando actus requirit quòd capitulariter fit factus, etiam ratificatio capitulariter facienda est, refert, & sequitur Rot. *in Hispaniarum mandati* 15. *Decembris* 1625. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano,* vide infra *cap.* 38. *num.* 16.

CAPVT

CAPVT XXXVI.

Canonici in Capitulo quo loco sedere debeant? & quid in Episcopo, Vicario, & Protonotario Canonicis?

SVMMARIVM.

1 *Canonicus semper cum suo habitu Canonicali in Capitulo, prout in choro modestè, & cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur.*

2 *Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit, quo loco sedere debeat? ostenditur, & numeris seqq.*

3 *Episcopus titularis Canonicus debet in Ecclesia vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia.*

4 *Episcopus titularis Canonicus debet pracedere omnibus alijs Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes.*

5 *Episcopo titulari Canonicatum obtinenti pracedentia competit in choro, Capitulo, & processionibus, alijsque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos.*

6 *Episcopus Canonicus an debeat in Capitulo suffragium sicut cæteri Canonici.*

7 *Vicarius Episcopi quando tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere.*

8 *Vicario Capituli Sede vacante pracedit prima Dignitas post Episcopum non verò alij Canonici, siue Dignitates secundariæ.*

9 *Argumentum valet à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli Sede vacante.*

10 *Vicarius Capituli Sede vacante si fuerit Canonicus, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non pracedendo.*

11 *Canonicus Protonotarius Pralatitio habitu indutus ad Capitulum accedere non debet, nec in eo recipiendus est.*

1 CANONICVS semper cum suo Canonicali habitu in Capitulo, prout in choro modestè, ac cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur, iuxta ea quæ latè notauimus *sup. cap. 18. à num.32.*

Sed est satis controuersum quo in loco sedere debeat Episcopus, qui vt Canonicus in 2 Capitulo assistit: quidam enim existimarunt illum statim post præsidentē debere sedere, *Barbos. de Canonit. & Dignitatib.* alij verò putarunt quòd sedere debet in propria sede, apparata tamen, & ornata. Nonnulli denique protulerunt sedere debere tanquam talem Canonicum in loco, seu stallo in quo sederet si Episcopus non esset; vt videre est per gloss. *verb. Pralatus in cap. à collatione 12. de appellat. numer. 6.* vbi Gemin. *numer.6.* Cassan. *in Catalogo gloria mundi p. 4. consid. 45.* Dec. *cons. 160. num. 1.* Mandos. *cons. 99. numer. 3.* Capyc. *decis. 27. num. 26.* Veral. *decis. 307. numer. 1. & 2.* Felin. *in rub. de maior. numer. 9.* Abb. *in cap. postulasti sub numer. 8. de concess. prabend.* Boër. *de auctorit. magni consilij numer. 63.* Aona *sing. 6.* Flaui. Amend. *in addit. ad Vincent. de Franch. ∫. decis. 138. numer. 1. 2. & 3.* Euerard. *in topicis loco de tanquam, num. 9. vers. sextò facit*, Aloys. Ricc. *in praxi rer. fori Eccles. resol. 399. numer. 7. in 2. edit.* Ioan. Andr. de Georg. *alleg. 35. num. 9.* Mastril. *Siciliæ decis. 130. numer. 13.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 106. à numer. 9 & cap. 298. numer. 38.* vbi de Auditore Rotæ, vel Consilij facto Episcopo cum retentione officij, quòd retineat suum locum, licèt extra Rotam alios præcedat, Hermosil. *in addit. ad Greg. Lop. ad glos. 2. prol. part. 5. num. 63.* nouissimè Mich. Fertus *in tract. de pracedent. Eccles. q. 27. num. 2. cum seqq.* Hieronym. Veoero y Leyua *in examine Episc. lib. 4. cap. 29. numer. 28.* Lotter *de re benefic. lib. 1. q. 15. numer. 32. cum seqq. & q. 16. num. 104. & 105.* nouissimè Alzedo *de præstantia Episcopal. Dignitatis, parte 2. cap. 1. num. 56.* vbi ex Nicol. Mil. *in repert. verb. Episcopus in dubio*, subdit quòd quando est in Capitulo, semper præsumitur adesse vt Prælatus, non vt Canonicus, Menoch. *de arbitr. casu 68. numer. 23. & cons. 51. num. 43. & cons. 902. num. 72. cum seqq.* Ioan. Franc. de Pont. *cons. 14. num. 50. & 65.* Curia Philip. *part. 1. §. 1. verb. Cabildo. numer. 4.* Fabius de Anna *cons. 122. num. 20. cum seqq.* Scacc. *de appellat. lib. 3. cap. 298. num. 92.* Anell. Amat. *cons. 30. n. 4. cum seqq. tom. 1.* Rot. *dec. 288. num. 2. p. 2. recentior.* Seraphin. *decis. 437. num. 4.* vbi ait quòd licèt in Episcopo, qui est Episcopus Ecclesiæ illius Capituli, seruetur vt sedeat post illum, qui præest Capitulo, vt per Abb. *in cap. postulasti, n. 8. de cōcess. prab.* Felin. *in rub. de maior. & obed. col. 2. in fine*, tamen id est speciale quando est Episcopus illius Capituli, alioquin debet sedere in loco Canonicali, & nouissimè Theodos. de Rubeis *singul. Rota tom. 2. p. 4. tit. de pracedentiis Protonotarior. n. 10. p. 488.* ait Auditorē Rotæ si fiat Episcopus cū retentione Auditoratus, & post promotionē Rotam adeat, non præcedere vti Episcopum, sed suū locū retinere iuxta antiquitatē Auditoratus, licèt extra Rotam præcedat omnes Auditores, vt est videre in capellana Papæ, & nouissimè quæstionem & materiam examinat D.

Alex. Victor. Sereniss. Magni Ducis Hetruriæ Auditor in informatione in causa Florentina Præcedentiæ pro Illustriss. D. Francisco Venturio Episcopo S. Seueri Archidiacono contra Reuerendiss. D. Horatium Quaratesium Vicarium generalem & Archipresbyterum Florentium, impressa Florentiæ anno 1631.

3 Quicquid tamen iuuoluant præcitati Doctores non distinguentes casum à casu de Episcopo qui simul est Canonicus in sua propria Ecclesia, & de Episcopo titulari, qui est Canonicus in aliena Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, iuxta resoluta per Amendol. *in addit. ad Vincent. de Franchis decis.* 138. *num.* 2. vbi dicit communem illam resolutionem esse intelligendam vbi Canonicatus esset Dignitati Episcopali annexus. Quare *cùm in Ecclesia Compostellana Episcopus Brascia, in partibus infidelium obtinuerit Canonicatum, & dubitatum fuerit in quo loco sedere deberet, & quo habitu vti debeat in Ecclesia, proposito huiusmodi dubio in S. Rituum Congregatione respondit ratione Episcopatus posse, & debere vti habitu ordinario, quo vtantur Episcopi in Romana Curia, id est, Rochetto supra subtana, & mantelletto* 4 *violacei coloris*, † *& debere præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes, vt fit, & seruatur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus, Sancti Ioannis, Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Maioris, & ita censuit, & declarauit, & in Ecclesia Compostellana seruari mandauit sub die* 11. *Iulij* 1617. & de hac obseruantia in prædictis Ecclesiis Patriarchalibus testatur Sigism. Scacc. *de appellat. q.* 8. *num.* 60. *in fine.* Et deinde *eadem S. Congreg. sub die* 13. *Nouembris* 1621. *in vna Calaritana in Sardina*,

5 censuit † *Episcopo titulari, qui in Calaritana Ecclesia Canonicatum obtinet, in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentiam competere.* Et nouissimè *eadem S. Congregat. Concil. in Florent.* 24. *Iulij* 1632. *declarauit Episcopum titularem habentem in Cathedrali subesse cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi.*

6 An autem Episcopus titularis Canonicus in Capitulo habeat suffragia sicut ceteri? fuit aliquando dubitatum, inueni tamen Hieron. Venet. *d. cap.* 29. *num.* 30. dicentem, quòd tunc habet vnum suffragium sicut vnus de Capitulo, licèt magis ponderatiuum propter eius auctoritatem, & *num.* 31. subdit quòd seruanda est consuetudo, vel statutum cuiusque Ecclesiæ, an debeat vincere sententia illa, pro qua suffragium tulit Episcopus, si paria sint suffragia; quod ex Celso Hugone *cons.* 28. incip. *Viso puncto, & facti, num.* 8. renet Alzed. *d. p.* 2. *cap.* 1. *n.* 57. addit quoque Hier. Vener. *vbi suprà num.* 32. Decanum, vel caput illius Capituli debere proponere, & resoluere etiam quando Episcopus assistit in Capitulo tanquam Canonicus, petita tamen, cum debita vrbanitate licentia ab Episcopo eum salutando. Quid in Episcopo loci circa collationes beneficiorum? Vide suprà *c.* 14. *num.* 7. & 8.

7 Vicarius verò Episcopi & simul Canonicus, vbi tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere, Abb. *cons.* 21. *vol.* 1. Gtilenzon. *cons.* 121. *n.* 5. Barbat. *de præstantia Card. num.* 32. *in* 1. *quæst.* Pauin. *de potest. Capituli Sede vac.* 2. *p. q.* 10. *vers. an autem*, Antun. de Prætis *de iurisd. Episcopi, cap.* 6. *num.* 52. Capyc. *decis.* 27. *num.* 27. Rimin. sen. *cons.* 93. *num.* 31. Mellin. *de præcedentia vicarior. cap.* 6. *num.* 8. Verall. *decis.* 307. *num.* 5. *p.* 1. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *q.* 15. *num.* 17. Gratian *discept forens. cap.* 11. *ex num.* 1. Nauar. *cons.* 2. *in princ. & in fine, de offic. Vicar.* Menoch. *de arbitr. casu* 68. *num.* 23. & *cons.* 51. *num.* 43. & *num.* 156. Seraph. *decis.* 437. *num.* 5. *Rot. decis.* 228. *num.* 2. *p.* 2. *recent.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 16. *à num.* 63. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 34. *numer.* 15. Mellid. *de præced. cap.* 6. *numer.* 8. *S. Congregat. Rituum in vna Ampurien* 7. *Decembris* 1630. & in alia *Acernen.* 21. *Iunij* 1631. censuit *Vicarium generalem in habitu, Canonicali in choro stare, sedere, & incedere in loco suæ receptionis, & non supra alios priùs receptos de Capitulo, in habitu verò vicariali stare, sedere & incedere debere supra omnes alios, etiam supra primam Dignitatem, sed non lucrari hoc casu distributiones*, & sic præcedit Archidiaconno, Cassan. *in catal. gloria mundi* 4. *consid.* 46. Boër. *de auctor. magni consil. num.* 77. Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 19. Sbroz. *d. lib.* 2. *quæst.* 25. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 34. *num.* 14. Vide *suprà cap.* 18. *num.* 32. Quicquid dicant Marta *voto* 101. *n.* 2. & Mastril. Siciliæ *decis.* 130. *n.* 34. nam Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 16. *num.* 65. dicit quòd Canonicus Vicarius tanquam Vicarius incedēs, siue præsens sit Episcopus, siue absens, debet sedere in prima Sede ratione suæ locum tenentiæ, & præcedere omnibus Canonicis, & Capitulo tam in actibus in quibus interuenit cū actiuitate suæ iurisdictionis, quàm in omnibus aliis indifferentibus, & promiscuis præcedendo ipsum Archidiaconum, & Archipresbyterum, vt reprobatis duobus consiliis 51. & 52. Menochij, respondit Robuster. apud Gratian. *discep.* 111. *ex numero* 23. Vtrùm valeat consuetudo quòd Archidiaconus præcedat Vicario generali Episcopi? quæstio dubia, in qua Abb. *cons.* 21. non valere contendit; sed contrarium, immò valere talem

talem consuetudinem meliùs sustinent Cassan. *d. p. 2. consid.* 46. *in fine*, vbi testatur consuetudinem esse in ciuitate Heduen. quòd Archidiaconus, vt omnes antiquiores præcedant Vicario, officiali Episcopi, Corn. *cons.* 19. vbi tenet & per efficacissimas rationes valere ait consuetudinem ad fauorem Archidiaconi Perusini, Menoch. *cons.* 51. *&* 275. Marcel. Vulpe *d. cap.* 34. *num.* 17.

8 De Vicario Capituli Sede vacante, poterit in Capitulo assistere eodem modo, quo potest Episcopus Sede plena, secundùm ea quæ resoluimus *sup. cap.* 33. dicendum existimo illi præcedere Archidiaconum, vel vbi non est Archidiaconus aliam Dignitatem primam post Episcopum, siue illa Dignitas vocetur Decanatus, siue Præpositura, siue Prioratus, aut alio quocunque nomine, non autem illi præcedere alios Canonicos, seu Dignitates secundarias, sic post plures DD. resoluit Sbroz. *de Vicario Episcop. lib.* 2. *q.* 25. *num.* 20. quem sequutus sui *de offic. & potest. Episcopi p.* 3. *alleg* 54. *num.* 167. & ita *de mense Septembris* 1630. fuit resolutum *à Sacra Congregat. Rituum in vna Assisien.* Ratio autem quare prima Dignitas præcedat Vicario Capitulari, potest esse, quia sicut se habet Vicarius Episcopi ad Episcopum, ita regulariter se habet Vicarius Capituli ad Capitulum, Sbroz. *loco citato* Sed Episcopus præcedit Vicario suo, ergo æquum est vt saltem prima Dignitas Capituli præcedat Vicario eiusdem Capituli, quæ tanquam caput præsentat, & continet eminenter totum corpus Capituli, *c. legimus*, iuncta glos. *verb. continetur* 93. *distinct.* Quoad alias verò Dignitates, & Canonicos ex ea ratione non præcedunt Vicario Capitulari, quia sicut Vicarius Episcopi facit idem consistoriū, & reputatur vna eademque persona cum Episcopo, itaut ab eo ad Episcopum appellatio non detur, *c. Romana*, *de appellat.* cùm appellatio de necessitate facienda sit ab inferiori ad superiorem, non autem à pari ad parem, neque ab eodem ad se ipsum, *cap. anteriorum*, §. *illo videlicet* 1. *q.* 6. ita & Vicarius Capituli reputatur vna & eadem persona, & facit vnum, & idem tribunal cum Capitulo, itaut ab eo ad Capitulum tanquam à pari ad parem, vel ab eodem ad se seipsum

9 appellatio non admittatur,† regulariter enim valet argumentum à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli, & è conuerso, Sbroz. *de officio Vicary lib.* 3. *q* 32. Ego ipse *d. part.* 3. *alleg.* 54. *num.* 171. sed singuli Canonici non reputantur vna & eadem persona cum Capitulo, neque ipsum repræsentant, cùm aliud sit aliquod corpus, siue vniuersitas quæ est persona ficta, & aliud singulares eiusdem, quæ sunt personæ veræ, *l. in tantum*, §. *Vniuersitatis*, *ff. de rerum diuis.* Ergo non debent præ-

cedere Vicario, quæ non singulorum, sed totius Capituli gerit vices, paremque, imò eandem potestatem exercet. Intellige in Vicario Capituli non Canonico, nam † si Cano- 10 nicus fuerit, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus, antiquioribus non præcedendo. Ratio est, quia in Capitulo non consideratur vt Vicarius, sed vt Canonicus, neque est Dignitas pertinens ad Capitulum, & consequenter non debet causare mutationem loci, vt in puncto resoluit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. d. resolut.* 599. *per tot. in* 2. *edit.*

11 Canonicus Protonotarius prælatitio habitu indutus cùm tanquam extraneus reputetur, ad Capitulum accedere non poterit, nec ibi recipiendus erit, vt colligitur ex declaratione quadam S. Rituum Congregat. *in vna Asculana Apulia* 6. *Marty* 1610. Vide suprà *cap.* 18. *num* 34 *cum seqq.*

Plura alia de præcedentia Canonicorum in Ecclesia, choro, & processionibus, vide *sup. cap.* 18 *per tot.*

CAPVT XXXVII.

Canonicus quis vocem in Capitulo habeat?

SVMMARIVM.

1 *Canonicus per solam Canonicatuum assequutionem perfectè quæsita sunt omnia iura Canonicalia.*

2 *Canonici per solam Canonicatuum assequutionem statim dicuntur de Capitulo, licèt non sint in Sacris.*

3 *Canonici soli, qui in Sacris saltem Subdiaconatus Ordine sunt constituti, vocem habent in Capitulo in electionibus, & communibus tractatibus.*

4 *Canonici, qui non sunt in sacris, nec vocem consultiuam, nec assistentiam, neque sedem in Capitulo habent.*

5 *Capitulum vocem alicui, qui non sit in Sacris, concedere non potest.*

6 *Canonicus, qui non sit in Sacris, non potest vocem in Capitulo præscribere, aut aliquo pacto acquirere.*

7 *Canonici habentes vocem in Capitulo non ratione Canonia, sed priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine, licèt Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent.*

8 *Canonicus supernumerarius vocem in Capitulo habet, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine Iuris Canonicalis.*

9 *Canonicus à Papa dispensatus vt ante legitimam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem promoueatur, ad Ordinem Subdiaconatus sic ex dispensatione promotus vocem habebit in Capitulo.*

10 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum, nisi sint in Sacris constituti, vocem in Capitulo non habent.*

11 *Prælato principali Ecclesiæ Collegiatæ, quãuis Sacris Ordinibus careat, competit præsidentia, ac vox in Capitulo.*

12 *Decani, Archidiaconi, seu Priores, qui non sunt Prælati, licèt possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamuis in Sacris constituti non sint, non tamen eis licèt vocem dare in Capitulo.*

13 *Canonicus dispensatus à Papa vt in ætate sexdecim annorum possit Canonicatum in Cathedrali obtinere, an valeat vocem in Capitulo dare? ostenditur.*

14 *Dignitates si Canonicali Præbenda careant, non habent vocem in Capitulo.*

15 *Capituli appellatione soli Canonici continentur.*

16 *Portionarij, Mansionarij, Tertianarij, & Quartanarij vocem in Capitulo non habent.*

17 *Beneficiati, si sint in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis, vocem in Capitulo non habent.*

18 *Voces duas in Capitulo habet qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam & Dignitatem.*

19 *Canonicus in Sacris minimè constitutus collegiales actus, & ea omnia, quæ extra Capitulum fiunt, exercere potest.*

20 *Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum.*

21 *Capitulum potest committere collationem, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis, Canonico, qui non sit in Sacris.*

22 *Beneficia ratione sui Canonicatus potest quis conferre, quamuis non sit in Sacris.*

23 *Canonici vt in Capitulo secretò sua vota ferant, an expediens sit? ostenditur.*

24 *Canonici Capituli sui secreta reuelantes quas pœnas incurrant? ostenditur.*

25 *Coadiutores cum futura successione, qui iuxta formam concessionis coadiutoriæ habent vocem in Capitulo, si intra annum non susceperunt Ordines requisitos, amittunt vocem in Capitulo, & dimidiam partem distributionum.*

26 *Dignitatem habens, ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, an habeat duplicem vocem?*

27 *Canonici eo ipso quòd sunt Canonici, & in possessione Canonicatus existunt, dicuntur esse in quasi possessione iuris eligendi, & votandi, licèt nunquam euenerit casus.*

28 *Canonici quasi possessio interessenti in Capitulo, vt in rebus, & negotiis Ecclesiæ, atque votandi, probatur ex actibus capitularibus.*

29 *Canonicus, seu alius existens in quasi possessione ingrediendi, assistendi, & interessendi in Capitulo, manutenendus est, etiamsi actus possessorij fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo.*

30 *Canonicus magnæ auctoritatis & prudentiæ an possit compelli pro interesse Ecclesiæ ad dandam vocem in Capitulo per seipsum?*

31 *Nomina Canonicorum an sint exprimenda in instrumentis, quæ fiunt à Capitulo? ostenditur.*

32 *Canonicus Capitularibus Congregationibus præsens, si tacuerit habetur pro consentiente.*

QVAMVIS Canonici per solum Canonicatuũ assequutionẽ fuerint perfectè quæsita omnia iura Canonicalia, Abb. *in cap. dilectus el primo, num. 7. de præbend. & in cap. cùm M. num. 50.* vbi Felin. *num. 23.* & Dec. *numer. 29. de constit.* Raguc. *de voce Canon. in Capitulo quæst. 5. num. 2.* Caualer. *decis. 109. num.* 8 ac etiam vox, cùm hæc pendeat à Canonia *gl. verb. receperat, in fin. in cap. cùm M. de constit.* Seraphin. *decis. 474. n. 2.* † itaut statim dicantur de Capitulo, licèt non sint in Sacris. Rot. *in Abulen. iurisdictionis 6. February* 1589. coram *bonæ mem. Cardinal. Pamphilio sen.* quia sunt verè Canonici, Rota *decis. 27. n. 4. p. 1. recentissim.* † Nihilominus tamen non omnes Canonici vocem habent in Capitulo, in electionibus scilicet, & communibus tractatibus, sed ij tantùm, qui in Sacris, saltem in Subdiaconatu, fuerint constituti, *Clemen. vt hi 2. de ætate, & qual. Concil. Trid sess. 22. de reform. cap. 4.* Rebuff. *in tractat. nomin. q. 8. n.* 3. Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. q. 51. art. 5.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. q.* 20. Petr. Gregorius *syntag. iuris p. 2. libro 15. cap. 23. num. 13* Cardos. *in praxi iudicum, verb. Canonicus, num. 5.* Valenzuela *tom. 1. cons. 34. num. 99.* latè Monet. *de distribut. quotid. part. 2. q. 20. num. 3. cum seqq.* Vgolin. *de officio Episcopi, cap. 13. §. 3. numer. 1.* Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 7.* Nicol Garc. *de benefic. p. 3. c. 4. num. 24.* Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom. 2. q. 23. art. 5. concl. 5.* Paul. Laymann. *Canon. quæst. de Prælatorum eccles. elect. q. 181 resp. 3. & q. 28. resp. 2.* Raguc. *de voce*

Ca

Canon. in Capitulo q. 24. Sebast. Cæsar. *in relect. de eccles. hierarchia disp.* 12. §. 1. *num.*22. Iul. Lauor. *var. lucubration. tom.*1. *tit.*4.*cap.*15. *ex num.* 33. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 4.*quæst.* 8. *num.* 8. nouissimè Stephan. VVeyms *in constit.* 24. *ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas constit.* 4. *num.*2. *pag.*38. Rot. *decis.* 600. *num.*2. *p.* 4. *diuers.*

4 Et † procedere non modò in omnibus actibus expediendis, qui capitulariter expediuntur, sed etiam in electionibus, & in Synodo, ex *S. Congr.* tradit Garc. *dict. cap.*4.*num.* 25. vbi quòd nec consultiuam vocem, neque assistentiam, neque sedem in Capitulo habent.

5 Quod in tanquam verum est, vt neque Capitulum super hoc dispensare possit, ac vocem prædictam alicui, qui non sit Subdiaconus, concedere. Nau. *consil.*7. *de cleric. non resident.* Zerol. *in praxi Episc. p.*1. *verb. Canonia* §. 5. Piasec. *d. cap.*3.*num.*7.*vers. assignatis,* Sayr. *in floribus decis. sub illo titul. de cleric. non resident. decis.* 14. Monet. *de distribut. quotid. p.*2. 6 *quæst.*20. *num.*3. † Nec ipse Canonicus potest hoc ipsum præscribere, aut aliquo pacto acquirere, vt censuit *S. Congreg. Concilij sub die* 20. *Aprilis* 1602.

7 Amplia *primò*, seu potiùs declara principalem resolutionem procedere in Canonicis habentibus vocem ratione Canoniæ, *c. dilectus il primo, de præbend. cap. pro illorum, in fine, eod. tit.* Monet. *de distribut. quotid. p.*2. *qu.* 20. *à numer.* 1. non autem in habentibus alio iure, putà priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine; quia licèt Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent; vt docent Fr. Emman. *d. tom.*2. *q.* 51. *art.* 1. Nicol. Garc. *in addit. ad c.* 4. *num.*31. Portel. *in dubiis Regularib. verb. electio, num.*6. Sigismund. à Bononia *de elect. dub.* 91. *n.*2.

8 *Secundò* amplia habere locum in Canonico supernumerario, quem mandauit Papa recipi, derogato certo numero cum plenitudine iuris Canonicalis: vide gloss. *verb. vltra numerum, in cap. cùm M. de constitut.* vbi Felin. *num.*23. Biax. *in direct. erection. p.*2. *cap.* 17. Azor. *d. cap.*11. *quæst.* 5. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 263. *& in decis. p.* 4. *dec.* 94. Monet. *d. parte* 2. *quæst.*1. *à num.*5. Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.*1. *numer.* 2. nouissimè Nouar. *in tract. siue praxi variar. fori sect.* 3. *quæst.* 35. *numer.*6. *in vltim. impression.*

9 *Tertiò* amplia procedere in Canonico à Pontifice dispensato, vt ante legitimam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem præmoueatur, is enim ad Ordinem præfatum ex dispensatione promotus, vocem habebit in Capitulo, vt resoluunt Felin. *in c. postulasti, numer.* 12. *de rescriptis*, Sanch. *de Matrim. lib.*8. *disp.* 1. *num.* 23. Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.* 5. *num.* 7. Suar. *de Religion. tom.* 4. *tractat.* 8. *lib.*2. *cap.*4. *num.*7. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 4. *disput.* 5. *quæst.* 8. *num.* 10. Nec obstat, quòd licet dispensatio quamuis strictè intelligenda, ad necessaria, & inseparabiliter connexa extendi possit, tamen vni accessoria sunt à principali separabilia, itaut dispensatio super principali imprimat suum effectum, absque ea extensione, non extenditur ad ea accessoria, vt per Felin. *in cap. at si clerici, §. de adulteriis, num.* 16. *&* 17. *de iudic.* vbi Aretin. *n.*36. & alios plures citatos per Sanch. *vbi suprà*, argum. *l. fin. §. Lucius ff. de condict. indeb.* vbi restitutio in integrum concessa minori, & quia circa principale impeditus erat, erat quoque consequenter circa accessorium; tunc enim remoto defectu à principali per dispensationem, consequens, & accessorium liberum erit ab omni macula, & sic poterit vtrumque exerceri: ita Couarruuias *de sponsalib. p.*2. *cap.*8. §. 10. *in fine*, vbi refert Dominic. & Præpos. ideò cum eam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem requisitam nondum nactus, vocis in Capitulo incapax sit non per se, & principaliter ratione defectus ætatis, sed ratione defectus Ordinis eam ætatem poscentis, si Pontifice in ætate ad Subdiaconatum petita dispensante, is fieret Subdiaconatus, vocem quoque haberet in Capitulo. Vide tamen infrà *n.* 3.

10 *Quartò* amplia id etiam locum habere in Canonicis Ecclesiarum Collegiatarum, qui licèt possint tales fieri in ætate quatuordecim annorum, & clericali tonsura insigniti, vt diximus *sup. cap.*13. *num.*24. *cum seqq.* nihilominus nisi sint in ætate vigintiduorum, & in Sacris constituti, vocem in Capitulo habere non possunt, ita resoluit Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.*4. *cap.* 482. *à n.* 20. & censuit *Sacra Congregatio Concilij sub die* 8. *Augusti* 1621.

11 Declara priorem resolutionem non procedere in principali Prælato Ecclesiæ Collegiatæ, cui etiamsi sacris Ordinibus careat, præsidentia, ac vox in Capitulo competit, vt docent Villar *del patronado de Calatajud parte* 7. §. 1. *num* 15. Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.* 5. *num.* 3. *& quæst.* 4. *n.* 3. Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap.* 4. *sub num.* 26. vbi subdit in illis non procedere *d. Clem. vt ij* 2. *& Conc. Trid. d. cap.* 4.

12 Secus verò dicendum in Decanis, Archidiaconis, seu Prioribus, qui non sunt Prælati; hi enim licèt possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamuis in Sacris constituti non sint, vt ex declaratione *Sacræ Congregationis probant* Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *num.* 26. Stephan. Gratian. *d. tom.*4. *cap.* 482. *n.*26. non tamen

eis licet dare vocem in Capitulo, stante dispositione *d. Clemen. & Concilij Trident.* vt ipse Garc. declarat *in addit. sub dict. numer. 26.*

13 Declara etiam non procedere dictam principalem resolutionem in Canonico dispensato à Papa, vt in ætate sexdecim annorum, vel alia in sufficienti Canonicatum in Cathedrali obtinere posset; nam eo ipso quòd dispensatus circa ætatem, & prouisus de Canonicatu, Præbenda, fructibus, & stallo, debet ad vocem admitti, prout alij Canonici, ea ratione, quia *d. cap. 4. sess. 22. de reformat. & d. Clemen. vt ij, de ætat. & qualit.* locum non habet in impedito defectu ætatis, nec in legitimè dispensato, sed solùm in negligente, & nolente, ex gloss. *verb. legitimo, in Clem. vt ij citati suprà, numer. 9.* & censuit *Sacra Congreg. Concilij* inhærendo resolutionibus antiquis *in vna Reatina 10. Iulij 1627. & in alia Montis Politiani 13. Ianuarij 1629.* & nouissimè *Carolus de Ansaldis clericus Sancti Miniati in ætatis suæ anno 15. prouisus & dispensatus à Sanctissimo D. N. Papa Vrbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ac distributiones quotidianas dam diuinis Officiis interest, lucrari. Die 15. Septembris 1629. Sacra Congreg. Cardinalium Concilij Trident. Interpretum secundùm ea, quæ proponuntur, censuit prædictum oratorem vocem in Capitulo habere, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari* Intellige dummodo habeat discretionem, nam si adhuc sit constitutus in pupillari ætate, vocem non habebit, vt ex Selua resoluit nouissimè Nouar. *in tract. siue praxi elect. & variar. sect. 2. q. 42. numer. 5. in vlt. impress.* Ego verò pro indubitato teneo illas decisiones procedere ex sufficienti, & ampla dispensandi facultate; aliàs enim contrarium verius existimo, vt fuit in Rota resolutum *in causa Senen. Archipresbyteratus 23. Iunij 1606. coram bon. mem. Card. Lancelloto ian.* in hæc verba. *Nec obstat quòd Felin. dicit in cap. postulasti num. 11. de rescript. dum tenet quòd dispensatus, vt possit habere Præbendam habentem sacrum Ordinem annexum, non sit dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo, cùm dispensatio operetur sine illo accessorio, nempè super Canonicatu, quia loquitur in minori, qui eget dupliei dispensatione ad obtinendum Archidiaconatum, & dispensatione ad obtinendam sacrum Ordinem, cui est votum annexum, propter duo impedimenta, itaut dispensatus, quoad vnum, non sit dispensatus quoad aliud,* &c.

14 Ad solos Canonicos, non verò ad Dignitates, si Canonicali Præbenda careant, pertinet huiusmodi vox in Capitulo, Abb. *in cap. 1. num. 13. & in cap. scriptum, numero 4. & in cap. cùm inter. not. 1. de election.* Rendin. *in prompt. recept. sentent. tom. 1. titul. 36. numero 34.* Azor. *institut. moral. parte 2. lib. 3. cap. 21. quæst. 18. vers. quæres,* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst. 5. num. 1.* Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesi. hierarchia, discept. 12. §. 1. num. 19.* Ego ipse *de Officio, & potest. Episcop. parte 1. tit. 1. cap. 3. numer. 18.* Seraph. *decis. 98. num. 1.* vbi quòd de Iure communi Dignitates non sunt de Capitulo, nisi in ipsarum erectione exprimatur concessio stalli in choro, & vocis in Capitulo. Idem si statuto, vel consuetudine Ecclesiæ disponatur quòd sint de Capitulo, per Theodos. de Rube. *infrà numer. 4.* Cùm Capituli appellatione soli Canonici contineantur, Abb. *in d. cap. scriptum, numer. 4. & in cap. dilecti, num. 1. de maiorit. & obedient.* Caualer. *decis. 57. num. 3.* † eo quòd à solis Canonicis constituitur, Compostel. *in cap. 1. numer. 4. vers. nunquid, de elect.* Verall. *decis. 84. p. 1.* Rot. *decis. 708. p. 2. recentior.* cum aliis citatis per Theodos. Rubeum *in singulorib. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum verb. Capitulum §. 1. pag. 29.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 15. à numero 21.* Rot. *in Hispalen. praeminentiarum 4. Iulij 1625.* coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano,* & idem Theodos. Rube. *d. §. 1. numer. 2.* ex Rota *d. decis. 708. numer. 6. p. 2. recentior.* addit quòd ad effectum essendi de Capitulo non sufficit quod Portionarij in quibusdam, vel in omnibus actibus habuerint votum in Capitulo, & quod ita censuit Congreg. Concilij, quia principalis Prælatus habet vocem in Capitulo, & tamen non est de Capitulo, Lotter. *d. q. 15. num. 23.*

15

16 † Portionarij igitur Mansionarij, Tertionarij, Quartenarij, & dimidij Præbendarij vocē in Capitulo non habent, Steph. Gratian. *discept. forens. cap. 397. à numero 57.* Ego ipse *d. cap. 3. numer. 16.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. numer. 21.* vbi aduertit non repugnare quod ex dimidiis Præbendis, si consuetudo, vel Ecclesiæ statutum vim habeat, (prout adest in Ecclesia Elboren.) possint integri Canonicatus constitui, ac subinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti valeant, & debeant tanquam viri, & integri Canonici, de quo Theodos. Rub. *citato loco. §. 1. num. 3.*

17 Idem quoque de Beneficiatis, si sit in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis, resoluendum puto, iuxta doctrinam gloss. *verb. assiduos in cap. pen. de cleric. non resid.* vbi dicitur Beneficiatos debere tantùm seruire Ecclesiæ, non autem vocari ad communes tractatus cum Canonicis. Butr. *ibid. num. 8.* Abb. *num. 9.* Cæsar. de Grassis *decis. 4. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* vbi dicit Capitulum habere intentionem fundatam de Iure communi priuatiuè ad Beneficiatos, Caputaq. *decis. 83. num.*

numer.2.p. 1. benè Caualer. *decis.*57. *per tot.* nam Beneficiatis eùm in Ecclesia sint vt singuli, interdicta est de iure facultas se congregandi, Cæs. de Grassis *de decis.* 4. *numer.* 14. Rota *decis.*455.*p.*1.*diuersor.* & nouissimè *decis.* 370. *numer.* 1. *&* 2. *p.*5. *recent.* Priuilegio tamen, consuetudine, aut statuto possunt non solùm dicti Beneficiati, sed etiam alij Presbyteri acquirere facultatem essendi in Capitulo, Rot. *decis.*4. *num.* 5. *parte* 2. *diuers.* *& decis.*296. *num.*3. *parte* 1. *& decis.*708. *num.* 3. *parte* 2.*recent. & in Oritana voti* 27.*Martij* 1626. coram *bonæ memor. Remboldo*, impressa per Ludon. Post *post suum tract. mandati de manutendo decis.* 201. *numero* 3. *cum seqq. & p.* 5. *recent. decis.* 8. vbi etiam fuit dictum non obstare quòd ex parte dictorum presbyterorum non ostendatur priuilegium, minùsve doceatur de aliquo statuto, aut consuetudine,& citat *decis.*4. *numero* 5.*p.*1. *diuers. & decis.* 296. *numero* 3. *p.*1. *recentior. & decis.* 708. *numer.* 3. *p.*2. *etiam recentior.* Ratio est, quia ad effectum manutentionis sufficit quòd doceatur de sola possessione, cum in hoc iudicio non inquiratur an dicta possessio sit iusta, vel iniusta, sed ista discussio reijciatur ad petitorium, Greg. X V. *dec.* 107. *num.* 5. *& decis.*275.*numer.*11. & apud Posti. *d. decis.*201. *num.* 6.

18 Qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam, & Dignitatem, duas voces in Capitulo habere debet, vt per *cap. cùm olim* 12. *de sentent. & re iudic.* resoluunt Couar. *lib.*3.*var. cap.* 13.*num.* 6. *vers. & ideo.* Hoied. *de incompatib. benefic. parte* 1. *cap.*12. *à num.*15.& saltem stante consuetudine admittit Monet. *de distribut. quotid. p.*2. *q.*4.*num.*12. & censuit Rot. *in Ortolen. Canonicatus* 11. *Martij* 1619. coram *bon. mem. Remboldo*, vbi fuit dictum hanc verissimam Doctorum sententiam in generali illa legum dispositione fundari, quòd quotiescunque duorum iura in vnius persona resident, vnum quoque remanet illæsum, nec vnius personæ ius cum iure alterius personæ confunditur, *l. si mihi & tibi*, vbi Bart. Ias.& alij, *ff. de legat.* 1. *l. si consul* & ibi Bald. *num.* 3. *ff. de adopt.* Abb. *in cap.* 1. *in princip. de offic. de leg.* Dec. *in cap.* 3. *numer.* 53. *cum seqq. de probat.* sed quodlibet per se consideratur, Socin. *in l. cum filio*, *numer.*28. *ff. de legat.*1. Et ân lucretur duplicatas distributiones? dixi *sup. cap.*21. *numer.*18. *&* 19.

19 Quamuis Canonicatus in Sacris minimè constitutus vocem in Capitulo non habeat, iuxta suprà resoluta, collegiales tamen actus ad ea omnia quæ extra Capitulum fiunt, exercere potest. Ita Bonifac. *in dict. Clemen.* 2. *num.* 16. *&* 17. Nicol. Garc. *dict. part.* 3. *cap. numer.*29. Rota *decis.* 15. *numer.*3. *p.* 1. *recentissimar.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 4. *cap.* 481. *num.* 13.

20 Vnde si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum, Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, Rebuff. *in tract. nominat. q.*8. *n.*4. Nicol. Garc. *d. cap.*4. *num.* 30. Rot. *in Leodien. beneficij* 24. *Nouembris* 1618. coram R. P. D. Durau nunc Archiepiscopo Tarraconen. inter eius decisiones impressas *d.* 168. Stephan. Grat. *d. c.*48. *n.*14.

21 Hinc etiam potest Capitulum committere collationem, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris, vt per Gonzal *ad regul.*8. *Cancel. gloss.* 34. *à numero* 128. Nicol. Garc. *cap.*4. *numer.* 31. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.*1. *tit.*4. *cap.*15. *n.* 30. Stephan. Gratian. *d. cap.* 481. *num.* 25.

22 Imò potest quis beneficia ratione sui Canonicatus conferre etiam quòd non sit in Sacris Ordinibus constitutus, vt fuit dictum *in Romana beneficij Sancti Petri* 26. *Aprilis* 1597. coram bonæ mem. Gypsio, *& in Dergusen. turni, seu optionis* 14. *Iunij* 1610. coram bonæ mem. Card. Caual. *inter eius impressas decis.* 109. *num.* 5. Rota *decis.* 15. *num.*3. Ratio est, quia collatio beneficiorum est in fructibus. *cap. cùm olim*, vbi not. *de maior. & obed.* Cassad. *decis.*3. *num.*6. *de petit.* idcirco sicut Canonicus, qui nec est in sacris, consequitur fructus suæ Præbendæ, & est capax eorum actuum, qui non capitulariter, sed à singulis extra Capitulum expediuntur, glos. *verb. Capitulo in d. Clemen. vt ij qui* ita etiam habere debet ius conferendi, argum. *l. illud ff. ad leg. Aquil. cum similibus.*

23 Vtrùm autem conueniat, seu expediens sit, vt Canonici in Capitulo secretò sua vota ferant non erit abs re in præsentiarum explicare; quapropter breuiter dico quòd licèt in actibus capitularibus de iure non requiratur quòd vota præstarentur secreta, expediret tamen quòd in omnibus votaretur secretò, secundùm Nicol. Garc. *de benefic. part.*5. *cap.* 4. *numer.* 185. & Castellin. *in addit. ad suum tract. de elect. pag.* 485. præcipuè quando de rebus grauibus ineunda erunt suffragia, vt sine timore quisque, quod senserit, liberè loquatur, sicut rectè aduerit Octauian. Frangip. *in directorio Ecclesiast. disciplina titul. de Decanis Collegiatorum Ecclesiast. n.*32. tum quia votare secretò minus inconueniens est, & maiorem libertatem ad votandum Christianè habere, quàm votare publicè tradunt Bobadil. *in sua politica lib.*3. *cap.*7. *num.* 38. Curia Philip. *part.*1. §. 1. *num.*22.

24 Et aduertit Salzed. ad Bernard. *in pract. c.* 106. *vers. ex quibus, in nouiss. impress.* Canonicos, qui Capituli sui secreta reuelant, si iuramento ab eis præstito de non reuelando

contra

contrauenіunt, pœnis sacrorum Canonum contra periuros clericos sancitis esse plectendos; si verò nullum præstiterunt iuramentum pro modo culpæ pœna arbitraria puniendos esse, Cardos. *in praxi iudicum verb. Canonicus, num.* 20. Et addit Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo, quæst.* 25. *num.* 3. quòd istis reuelantibus secreta Capituli non creditur cùm mentiantur vt priuati.

25 Quoad coadiutores cum futura successione circa vocem dandam in Capitulo, quam iuxta formam dationis coadiutoriæ habent, potest dubitari, an si illi intra annum non susceperint Ordines requisitos, amittant dimidiam partem distributionum? in quo Nicol. Garc. *de benef. p.* 4. *cap.* 5. *in addit. num.* 130. *dub.* 4. ait ex tunc non solùm amittere vocem in Capitulo, sed etiam amittere dictam dimidiam partem, *d. Clemen.* 2. §. *illi verò*, & de suo debere satisfacere coadiuto illam dimidiam partem distributionum sibi subtractam culpa ipsius coadiutoris.

26 Sed quærit idem Nicol. Garc. *citato loco dub.* 27. an habens Dignitatem, ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, vel è contra, debeat habere duplicem vocem, supposito quòd habens Dignitatem, & Canonicatum simul in titulum, non habet nisi vnam vocem? & tenet illum non habere nisi vnam vocem, sicut tenet habens Dignitatem, & Canonicatum in titulum non enim debet esse melioris conditionis coadiutor quàm proprietarius; & supposito quòd in vna persona concurrit seruitium Dignitatis, & Canonicatus, parum refert quòd in vno seruiat vt proprietarius, & in altero vt coadiutor; nec enim coadiutor seruit nomine coadiuti, sed nomine proprio, aut Ecclesiæ, nec dici potest per dationem confundi vocem Canonicatus; nam talis coadiutor dat vocem etiam vt Canonicatus, & non solùm vt Dignitas, licèt eius vox non computetur nisi pro vna, sicut per prouisionem Canonicatus factam habenti Dignitatem non confunditur vox ipsius.

27 Pro coronide huius cap. aduertendum duxi quòd Canonici eo ipso quòd sunt Canonici, & in possessione Canonicatus existunt, dicuntur esse in quasi possessione iuris eligendi, & votandi: licèt nunquam euenerit casus, non potest in contrarium acquiri quasi possessio, nisi cum eorum scientia & patientia, Nicol Garc. *de benefic. p.* 5. *c.* 5. *numero* 125. *cum seqq.* Ludou. Posti. *in tract. mandati de manutenendo obseru.* 40. *num.* 20. Quæ quidem scientia & patientia probaretur, seu præsumeretur ex qualitatibus facti, multiplicitate actuum, diuturnitate temporis, & vicinitate. Garc. *d. c.* 5. *num.* 129. Stephan. Gratian. *discep. forens. c.* 13. *num.* 64. *& c.* 681. *numer.* 13. *& 3*2. Beltramin. *ad Gregor. XV. decis.* 249. *numer.* 11. Cauler. *decis.* 631. *num.* 3. Ludou. Posti. *obseruat.* 40. *num.* 29.

28 Et quasi possessio Canonici, seu alterius interessendi in Capitulo, & in rebus, & negotiis Ecclesiæ, atque votandi probatur ex actibus capitularibus, Rot. *decis.* 640. *in fine p.* 2. *recentior.* Coccin. *decis.* 490. *sub num.* 1. etiam quòd actus non fuerint effectuati, in præiudicium tamen eorum, à quibus fuit admissus, Coccin. *d. decis.* 490. *numer.* 4. quem refert Posti. *d. tract. mandati de manutenen. obseru.* 33. *num.* 5. *& 6. obseru.* 53. *numero* 25. vbi post Rot. *decis.* 397. *numer.* 2. *p.* 2. *recentior. & decis.* 640. *n.* 3. *ead. p.* 2. idem tenet in terminis quasi possessionis interueniendi, & votandi in Capitulo per plures vices. Et quòd hæc quasi possessio interessendi Capitulo, & votandi per vnicum actum acquiratur, ex *Rota decis.* resoluit Posti. *d. tract. obseruat.* 18. *numer.* 19.

29 Hinc manutenendus est Canonicus, seu alius existens in quasi possessione ingrediendi, assistendi, & interessendi in Capitulo, seu congregatione. Ludou. Posti. *d. tract. obseru.* 10. *num.* 36. Coccin. *d. decis.* 490. *num.* 1. Rot. *d. decis.* 397. *p.* 1. *recentior.* & apud eundem Postium *decis.* 201 *& decis.* 245. *numer.* 3. etiamsi actus possessorij fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo, Rot. *decis.* 465. *numer.* 1. *&* 2. *p.* 1. *recentior. decis.* 397. *par.* 2. *etiam recentior.* Post. *d. obseruat.* 10. *num.* 37.

30 Pro interesse Ecclesiæ an possit Canonicus magnæ auctoritatis, & prudentiæ compelli ad dandam vocem in Capitulo per se ipsum, & non per Procuratorem, mouer quæstionem Marc. Anton. Genuens. *in practicabil Eccles. q.* 239. vbi firmat conclusionem quòd Canonici possunt dare vocem in Capitulo per Procuratorem in omnibus negotiis peragendis, excepta electione, *cap. quapropter* §. *illud, de elect.* credit tamen sine peccato Canonicum Cathedralis à Capitulo abesse non posse cum periculo alicuius damni Ecclesiæ.

31 An nomina Canonicorum sint exprimenda in instrumentis quæ fiunt à Capitulo? Hanc quæstionem excitat, & resoluit idem Marc. Anton. Genuens. *in practicab. Eccles. q.* 644. vbi cum Anchar. *in cap. quanto, de iis, quæ fiunt à Prælat.* tenet quòd sufficit dicere Capitulum, vel Collegium talis Ecclesiæ, tale quid fecit, absque eo quòd exprimi debeant nomina Canonicorum; præcipuè quando sumus in casibus, in quibus non requiritur subscriptio Canonicorum, prout requiritur in alienatione rerum Ecclesiæ, *cap. sine exceptione* 12. *q.* 2. de quo infrà *cap.* 42. *post numer.* 7. & tandem concludit idem Genuens. quòd tutius esset ad euitandas

opinio

opiniones exprimere nomina saltem quando collegium est paruum. Aduertit tamen Fontanel. *de pactis nupt. tom. 1. clauf. 2. sub num.* 8. quòd omissio subscriptionis Canonicorum in contractu necessariæ, non inualidat contractum.

Canonicus vocatus ad Capitulum ad approbandum, vel contradicendum, si in eo præsens Capitularibus resolutionibus tacuerit, habetur pro consentiente. Innoc. *in cap. 1. n. 4.* vbi Abb. *num. 13. de his quæ fiunt à maior. parte Cap.* Paris. *conf. 76. num. 6. cum seqq. lib. 4.* Stephan. *decis. 708. num. 4.* Rota *decis.* 388. *num. 41. q. 5. diuersor.*

Capvt XXXVIII.

Canonici in electionibus Capitulariter faciendis an teneantur seruare formam cap. quia propter, de electiōn. *& quæ dicatur maior pars, & sanior Capituli?*

Svmmarivm.

1 *Canonicatus, seu inferiorum Dignitatum in electionibus in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessariò seruanda forma* cap. quia propter, de elect.
2 *Ecclesia non videatur per inferiores, sed per primam Dignitatem.*
3 *Capituli potestas in maiori, & saniori parte Canonicorum consistit, quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, & appellationem non admittit.*
4 *Capituli maior pars numeri non sufficit nisi & ratione sanior probetur.*
5 *Capituli sanior pars quod sentit id amplectendum est.*
6 *Pars sanior præfertur maiori numero nisi in numero magnus esset excessus.*
7 *Electio non confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli.*
8 *Pars Suffragiorum quænam sit sanior non amplius inquiritur, sed tantummodo minor, vel maior ipsorum numerus respicitur.*
9 *Pars maior sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium.*
10 *Electionem Canonicorum ad vtilitatem non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed vlterius necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli.*
11 *Votum habentes in electione computantur tantùm in maiori parte suffragiorum.*
12 *Voti in computatione non est habenda ratio illorum, qui recedunt à loco vbi facienda est electio, nec illorum, qui noluerunt votare.*
13 *Capituli totius, & omnino Canonicorum consensus requiritur quando negotium de quo agitur, singulos consenserint Canonicos separatim, & principaliter, non verò secundariò.*
14 *Citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest.*
15 *In electionibus, in quibus requiritur Episcopi confirmatio, non habet vocem Episcopus.*
16 *Mandatum Procuræ Capituli quomodo constituatur, & reuocetur?*

IN electionibus Canonicatuum, [1] seu inferiorum Dignitatum in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessario seruanda forma *cap. quia propter, de elect.* sed sufficiunt ad id singulares consensus existentium in Capitulo, dummodo præstetur in communi, & omnibus collegialiter congregatis: nam si electus simpliciter à maiori, & saniori parte, ius habebit in electione. Ita Syluest. *in summa verb. electio 2. quæst. 1.* Abb. *in cap. Ecclesia vestra, numer. 7. de elect.* & ibi Imol. *numer. 3.* Franc. Marc. *Delphin. decis. 921. numer. 3. part. 1.* Frat. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom. 2. quæstion. 23. art. 3. conclus. 2.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 19. num. 10.* Rot. *in Leodien. Decanatus 15. Decembris 1627.* coram *R. P. D. meo Pirouano.* Ratio est, quia † Ecclesia [2] non videatur per inferiores, sed per primam Dignitatem, glos. Abb. Ioan. Andr. Butr. & Imol. *in d. cap. quia propter* Franc. Marc. *d. decis. 921. numer. 1.* Rot. *in d. Leodien. Canonicatus.*

Potestas Capituli in maiori & saniori parte [3] Canonicorum consistit; electio enim vt sit valida, debet fieri à maiori parte Capituli; *cap. quia propter cap. in Genesi. cap. dudum il 1. de elect.* Rota *in Leodien. Decanatus 26. Februarij 1627.* coram *b. m. Patriarcha Manzanedo* & *in Pamplon. Canonicatus de Roncesvalles 22. Maij 1628. & 23. May 1631.* coram *Dunozetto iun.* & 14. *Nouembris eiusdem anni* coram *R. P. D. Pirouano*; quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, *cap. 1. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Duen. *reg* 296. Bernard. *regul.* 449. Hyppol. de Marsil. *sing. 276.* & alij citati à Cened. *ad Decretal. collect. 120. numer. 1.* & appellationem admittit, *dict. cap. 1.* ibi, *appellatione remota præualeat*, &c. Rebuff. *tom. 3. ad leges Galliæ, tract. de appellat. art. 7. glos. 1. numer. 33. vers. 18.* Sigism. Scacc.

eod.

eod. tract. q. 17. *limit.* 25. *num.* 1. vbi *num.* limitat vt procedat quando appellatur ex rationabili causa. Et actus gestus à nonnullis capitularibus maiori parte contradicente, est nullus, Seraphin. *decis.* 1091. *num.* 5. An vota extra Capitulum lata augeant numerum eligentium? Vide Rot. *decis.* 540. *num.* 2. *&* 3. *p.* 2. *in posthumis.* Farin. aliàs *p.* 4. *recent.*

4 Non satis est autem maior pars numero, nisi & ratione sanior probetur, *d. c. quia propter*, ibi, *vel maior, & sanior pars Capituli*, Ludou. Miranda *d. quaest.* 22. *art.* 27. *in princ. & concl.* 1. Tambur. *de iure Abbatum tom.* 1. *disputat.* 5. *quaest.* 6. *numero* 13. Lauor. *var. lucub. tom.* 1. *tit.* 4. *cap* 19. *numer.* 83. ibi *numero* 84. subdit quòd particula illa *maior*, intelligitur respectu muneri, & alia, *sanior*, denotat auctoritatem, zelum, & meritum electorum.

5 Nam etsi maior pars aliquid decernat, rationi tamen, vel pietati minimè niti probetur, nihil efficit, sed minor pars sanior habetur pro maiori *cap. fin.* 9. *distinct. c. Ecclesia vestra* 57. *de elect.* id verò est amplectendum quod sanior pars Capituli sentit, non verò solùm quòd maior pars numeri, *cap. coram* 35. *de elect.* Ioan. Garc. *de nobilit. glos.* 3. §. 2. *num.* 6 20. *in med.* nam † pars sanior praefertur maiori numero, nisi in numero magnus esset excessus, Menoch. *de praesumpt. lib.* 9. *praesumpt.* 84 *numer.* 4. Vnde ad validitatem electionis non sufficit quòd à maiori parte fiat nisi etiã illa maior pars sit sanior, vt per *d. cap. Ecclesia vestra* resoluit Ludou. Miranda *d. tom.* 2. 7 *q.* 23. *art.* 17. *concl.* 3. † non enim confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli, Rendina *in prompt. recep. sent. tom.* 1. *tit.* 36. *num.* 3. nam maior pars dicitur non solùm, quae est maioris numeri, sed etiam quae sanioris iudicij, Menoch. *cons.* 96. *num.* 12.

8 Cùm verò ex inuestigatione quaenam esset maior, & sanior pars, plura oriretur inconuenientia, iam hodie, & maximè stante dispositione *Concilij Trident. sess.* 25. *de Regular. cap.* 6. non ampliùs inquiritur quaenam suffragiorum pars sit sanior, sed tantummodo maior, seu minor ipsorum numerus respicitur, cùm in hunc sensum maior pars ipsius Capituli sanior praesumatur, si persona electa non sit indignior, vt per Francisc. Marc. *Delphin. decis.* 782. *num.* 3. *lib.* 1. Su[illegible] *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8 *lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 13. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 38 *num.* 8. Lauor. *decis. tit.* 4. *cap* 19 *num.* 89. Tamburin *d. tom.* 1. *disput.* 5 *q.* 6. *n.* 21. Rot. *in nullius, seu Pampilonen. Canonicatus de Roncesualles* 12. *Maij* 1618. coram *R.P. D. Dunozetto.*

9 Quae quidem maior pars sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium vt tenet Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verb. Capitulum, num.* 13. *pag.* 85. & † ideò in electionibus Canonicis ad validitatem ipsarum non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed vlteriùs necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli, Abb. *in d. cap. Ecclesia vestra, num.* 1. *&* 4. *& consil.* 25. *numer.* 4. *lib.* 2. Franc. Marc. *Delphin. decis.* 103 2. *num.* 1 *& decis.* 1504. *num.* 1 *parte* 1. Roch. *de iurepatr. verb. honorificum, q.* 58. Lambert. *eod tract. parte* 3 *lib.* 2. *Ordin.* Ludou. Mirand. *d. tom.* 2. *q.* 23. *articul.* 24. & fuit resolutum *in Meten. Monasterij* 25. *Iunij* 1621. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino, & in Tarraconen. Abbatia* 14. *Ianuarij* 1630. coram *R.P. D. Duran* nunc Archiepisc. Tarraconen. inter eius impressas *decis.* 232. & *in d. Pampilonen. Canonicatuum* coram *R.P. D. Pirouano*, Ferentil. *ad decis. Bu*[illegible] 8*9 *n.* 10.

10

11 Computantur autem in hoc numero hi solùm, qui in eadem electione votum habuerunt, vt per Abb. *in Ecclesia vestra numer.* 1. Ludou. Mirand. *d. artic.* 14. Non enim augent numerum eligentium vota extra Capitulum, & post factum scrutinium data, Host. *in cap. in Genesi* 55. *num.* 17. *in princ. de elect.* vbi Ioan. Andr. *num.* 18. *circa med.* Anch. *col.* 3. *ins. notab. circa fin.* & Card. *col.* 4. *in oppo*[*sit.*] Ferentil. *in annot. ad decis.* 351. *Buratti lit. C, num.* 13. & † ideò non est habenda ratio 12 in huiusmodi computatione de votis illorum, qui recedunt à loco, vbi facienda est electio, *cap. cùm nobis*, vbi Abb. *num.* 3 *de elect.* nec illorum, qui noluerunt votare, glos. *verb. quo in facto, ante fin. vers. & in reb. in Clemen. quod circa*, vbi Vitalin. *numero* 29. *vers. aut fuerint vocati, de elect.* Nau. *cons.* 7. *num.* 1. *eod. titul. in nouis* Fr. Emman. *quaest. Regular. tom.* 2. *quaest.* 52. *art.* 13. quos sequuta est Rot. *in Caesaraugustana elect.* 20. *Martij* 1623. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, confirmata 21. *Iunij* 1624. coram *bonae memor. Buratto* inter eius impressas *decis.* 812.

13 Verùm vno casu non maior pars, sed totum Capitulum obtinet potestatem, & omnium Canonicorum consensus requiritur, quando scilicet negotium, de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, eo namque casu singulorum consensus, requiritur, gloss. *verb. institutum, vers. sed vt singuli, in cap. eùm omnes, de constitut.* Duen. *reg.* 295. Anton. Gom. *tom. varia. cap.* 3. *num.* 14. Azeued. *ad Curiam Pisanam lib.* 2. *cap.* 14. Villag. *in tract. de rebus Ecclesiae non alien. lib.* 1. *parte* 1. *cap.* 101. *num.* 7. *&* 8. *cap.* 102. *numer.* 7. Ego ipse *in collect. ad d. cap. cùm omnes à numero* 6. me citato *in illo loco* Diana *resolut. moral. parte* 1. *tract.* 3. *resolut.* 29. & ita contractio vnius sufficit in his, quae competunt iure singulari, vt per Abb. *numero* 7. *vers. & dico*, Butr. *num.* 18.

18. & Bero *numer.* 58. *in d. cap. cum omnes*, Cavaler. *decis.* 134. *numer.* 5. Intellige de singulis, de quorum præiudicio singulariter agitur, secus si secundariò, *gloss. vltim. in cap. quamuis pactum*, *de pactis lib.* 6. Tiraquell. *in tract. res inter alios*, *in princ. numer.* 10. & 11. Nam eodem modo citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest, vt per gloss. *in leg. de vnoquoque*, *ff. de re iudic.* resoluunt Bellacomb. *tom.* 2. *commun. opin. pag. mihi* 285. *num.* 4. Hippol. *consil.* 113. *à numero* 54. Gam. *Lusitan. decis.* 195. & *decis.* 207. *numer.* 2. Perez *ad l.* 1. *tit.* 2. *lib.* 2. *Ordin. pag.* 93. Menoch. *consil.* 311. *numer.* 14. Surd. *decis.* 156. *numer.* 1.

14 Sed & minor pars quandoque totam obtinet potestatem, veluti quando maior pars rationi non adhęrere probatur, vt dictum est, sicut & quando in pœnam priuationis ob culpam aliquam incidisset, *cap. bonæ il primo*, *cap. cùm nobis*, *de elect.* cum similibus, sed de his alio in loco commodiùs dicemus.

15 Licèt in beneficiorum collationibus tantam vocem habeat Episcopus, quantam ipsum Capitulum, Host. *in cap. postulastis*, *de concess. præbend.* Rota *decis.* 193. *numer.* 1. *p.* 2. *recentiss. in posthumis*, declarando, vt suprà diximus *cap.* 14. *num.* 8. id tamen locum non habet in electionibus, in quibus requiritur eiusdem Episcopi, confirmatio, cùm simul esse non possit, vt Episcopus eligat, & confirmet, Abb. *in cap. postulastis num.* 11. *de concess. præbend.* Imol. *numer.* 13. Butr. *in* 1. *quæst. sub numer.* 8. Cardin. *in* 7. *opposit.* & Anchar. *n.* 5. *vers. ex hoc colligere*: cùm ab inferiore procedat electio, confirmatio verò à superiore. Host. *in sum. tit. de elect. num.* 27. & *tit. de confirm. vtili n.* 5. Nec valet Episcopus actum à se factum eodem iure, quo illum fecit, confirmare, Butr. *in d. cap. postulastis, sub n.* 4. & 5. Refert Rota *decis.* 193. *n.* 1. *p.* 2. in posth. Farin. aliàs *p.* 4. *recent.*

16 Deniqueaduertendum duxi Capituli mādatum procuræ esse validum, licèt in eo non dicatur capitulariter Canonicos fuisse congregatos, & capitulari nomine procuratorem constituisse, si dicatur, enumeratis pluribus Canonicis, Capitulum congregatum in tali capella constituisse procuratorem, &c. Ita Achil. de Grassis *decis.* 291. *aliàs* 2. *de his*, *quæ fiunt à maiori parte Cap.* vbi aduertit *numer.* 3. præsumi Capituli duas partes fuisse præsentes in constitutione procuratoris. Et istud mandatum Capitulariter factum, non potest nisi capitulariter reuocari, cum eodem modo debuisset reuocari, quo processit institutio, ita Beroi. *in cap. cùm omnes*, *numer.* 85. *de constit.* Federic. de Senis *cons.* 100. *n.* 5 *ve . . . vbi autem esset constitutus*, vbi quòd procurator constitutus à collegio reuocari non potest per paucos, quamuis nec per maiorem partem, nisi collegialiter, Seraph. *decis.* 1247. *num.* 2. vbi quòd mandatum capitulariter factum non potest reuocari per aliquos de Capitulo, nec vti singulos, neque capitulariter, si sit minor pars Capituli, Rota *in Hispaniarum mandati* 15. *Decembris* 1625. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino*, & 2. *Martij* 1626. coram *eodem*, impressa per Ludou. Posti. *post suum tractat. mandati de manutenendo decis.* 199.

Capvt XXXIX.

Canonici absentes quando, & quomodo ad Canonicales tractatus vocandi sint?

SVMMARIVM.

1. *Canonici absentes in quibus casibus vocandi sint? ostenditur.*
2. *Canonici præsentes in loco in tribus casibus vocandi sunt per signa solita siue campana, siue viua vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium.*
3. *Canonici ad electionem vocandi sunt qui sunt in prouincia, siue Diœcesi, maximè quando absentia non est affectata.*
4. *Canonici absentes in electionibus non sunt vocandi per sonum campanæ, sed per nuncium, vel litteras.*
5. *Canonicorum absentium vocatio ad electionem facienda est singulariter, & personaliter si sciatur vbi degat, & commode, ac sine periculo fieri possit: si verò nesciatur vbi commorentur, facienda erit per publicum edictum.*
6. *Residentiam facere quis præsumitur vbi habitare consueuit.*
7. *Nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne.*
8. *Canonici si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi, nisi absque periculo & incommodo expectari, possent.*
9. *Electores si ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebantur, an expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur, ostenditur.*
10. *Capitulum non tenetur expectare vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni facienda præfixum.*
11. *Electionis facienda tempore si absens iusto impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per*

per se votum in electione præstent.

12 *Votum absentis vt per procuratorem possit sustineri tria requiruntur.*

13 *Procuratores si sint plures constituti ad votum in electione præstandum, quomodo se gerere debeant, & quis præcedat, ostenditur.*

14 *Procurator ad votandum in electione debet constitui vnus de Collegio, nisi Capitulum ex gratia velit consentire vt committatur extraneo.*

15 *Procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis, non potest vnum suo, & alium procuratorio nomine eligere.*

16 *Procuratores legitimè constituti cum generali mandato ad eligendum ab eis, qui legitimè impediti sunt, non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona.*

17 *Procuratorem vt quis constituere possit ad eligendum, debet abesse à loco vbi fit electio, & esse in loco à quo possit, & debeat auocari.*

18 *Impedimentum iustum, propter quod venire ad electionem quis non potest, quale esse debeat, ostenditur.*

19 *Procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, non creditur.*

20 *Procurator ad eligendum debet cessare si contingeret electorem absentem impeditum, qui eum constituit, interim mori.*

21 *Canonicus absens si nullum inueniat in Capitulo, qui velit esse eius procurator, non potest cogi aliquas ad acceptandum, nec poterit nolente Capitulo extraneum deputare.*

22 *Electionem irritam facere potest qui ex electoribus canonicè vocatus non fuerit.*

23 *Electio quibusdam non vocatis non est ipso iure irrita, sed eis petentibus venit annullanda; dummodo ante confirmationem electionis oppositio de contemptu fiat.*

24 *De contemptu agere potest solum is, qui neglectus, & non vocatus extitit.*

25 *Capitulum non potest facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum.*

26 *Electione irritata, ex quo facta fuit aliquibus contemptis, an contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur applicanda contemptis dumtaxat, ostenditur.*

In tribus tantùm casibus esse vocandos absentes Canonicos, tanquam speciale tradit gloss. magistralis *verb. ipsorum in c. 2. de testib. lib. 6. Primò*, in electionibus, *c. quia propter, de elect.* Calderin. *consil.* 260 *aliàs* 4. *de his, quæ fiunt à Prælatis.* Castren. *consil.* 4. *circa primum, in princ. lib. 1. Secundò*, in receptione Canonicorum, aut collatione beneficiorum *cap. cùm in Ecclesiis, de præbend. in* 6. Calderin. *d. consil.* 260. Castren. *consil.* 4. Cardos. *in praxi iudic. verb. Canonicus n.* 8. Tertiò, si cessare voluerint, prout in casu *c. quamuis* 8. *de offic. Ordin. eod.* Card. Tusch. *pract. conclus. tom.* 1. *litt. C. conclus.* 49. *à n.* 5. Raguc. *de voce Canon. q.* 10. *n.* 5. vbi post Abb. *in cap. cùm ex iniuncto col.* 11. *de oper. nunciat.* & Felin. *in c. cùm omnes, de constit.* subdit vocandos quoque esse in omnibus arduis similibus, aut etiam maioribus; & tandem post Bertachin. *de Episcopo, part.* 3. *q.* 7. *n.* 9. concludit in hoc attendendas esse Ecclesiarum consuetudines. Marc. Ant. Genuens. *in practicabil. eccles. q.* 170.

Vocandi igitur sunt in his præsentes in loco, & per signa solita siue campanæ, siue viuę vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium secundùm locorum consuetudinem, omnes qui debent, volunt, & possunt commodè interesse, vt in electionibus probat *cap. quia propter, in princip. de elect. cap. coram, eodem tit.* Rebuff. *ad l. absentem* 299. *vers. ad hæc, ff. de verbor. signif. pag.* 632. *& in compend. alien. n.* 77. Turzan. *tom.* 1. *commun. opin lib.* 1. *tit.* 5. *n.* 1. *pag.* 170. Cosm. *in pragm. sanction. cap. frequens, verb. abbreuiationem pag.* 60. Azeued. *ad Curiam Pisanam lib.* 2. *cap.* 5. *n.* 1. Rendina *in prompt. recept. sentent. tom.* 1. *tit.* 36. *n.* 30. vbi ampliat etiam si non ignorauerint, Melch. Phœbos *Lusit. decis.* 65. *tom.* 1. latè Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 4. *c.* 17. *à princ.* Tambur. *de Iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 5. *q.* 3. Card. Mantic. *dec.* 288. vbi fuit dictum † ad electionem vocandos esse qui sunt in prouincia, siue diœcesi, maximè quando absentia non est affectata, vel suspecta; additùrque † absentes in electionibus non esse vocandos per sonum campanæ, sed per nuncium, vel litteras, refert Castel. *de elect. c.* 8. *n.* 7. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 2. *q.* 23. *art.* 6. *concl.* 2. vbi subdit hac in re obseruandum esse quòd consuetudine fuerit introductum, cùm illa attenta possit introduci, vt absentes, qui sunt in prouincia, non vocentur, & nihilominus, valeat electio, & *conclus.* 3. dicit quòd per illa verba, *qui debent*, opposita *in d. c. quia propter*, excluduntur qui de iure non debent interesse, cùm multi prohibeantur eligere, qui quidem etiamsi non vocentur, tenet nihilominus electio, & omnia alia Capitularia, licet nondum sit discussum an sint priuati, quia sufficit quòd

quòd possint postea conuinci,& per alia verba eiusdem *c.quia propter*,ibi , *& volunt*, excludunt qui interesse nolunt , qui quidem non debent compelli, nisi Ecclesiæ intersit; & per alia verba,*& possunt commodè interesse*, excluduntur qui cōmodè vocari nequeunt, in quo bonus iudex arbitrabitur, & decreto, ac determinato quòd commodè vocari nequeunt sine eorum præsentia celebrari poterit electio,referendo ad Ecclesiæ, non autem ipsius personæ commoditatem.

5 Ista absentium citatio facienda est singulariter,& personaliter, si sciatur vbi degant: & commodè,ac sine periculo fieri possit, *cap. cum olim*, *vbi gloss.verb. Hiberna, de dolo, & contum.cap.venerabilis,eod. tit.*per litteras,scilicet,vel nuncium,nisi de consuetudine aliud seruetur, vt suprà diximus, quarum litterarum tenor requiritur apud Cuch. *institut. maior. lib.4. tit. de elect. 60. & 61.* Sigism. à Bononia *in tractat. de election. dubit.9. numer.4. vers.litteras autem*, Lauor. *d. tit.4. capit.17. numer.27.* vbi ponit formam vocandi absentes si in scriptis vocatio facienda esset, & *numer.28.* ponit aliam formulam pro absentibus in Regularium Prælatorum electione vocandis. Quòd si nesciatur vbi commorentur, citatio facienda erit per publicum edictum in Ecclesia,vel vbi soliti sunt commorari, vel legi debent litteræ citatoriæ Capituli præsente Căpitulo & Clero, vt *in cap.fin. de eo, qui mittitur in possess. causa rei seru. l.4.§. totiens, ff. de damno infecto*, vel si citandus inueniri non potest, citatio est facienda in eius domo, *cap. causam,cap.venerabilis,de dolo, & contum.* Cuch. *d. tit. de elect. numer. 58. cum seqq.* Cou. *in cap.alma mater, part.1.§.9. numer.4.*Menoch. *remed.8.recup.numer.115.* Tiraquel.*de retract.lignag. §.9.gloss.4. num.7.* & si domicilium non habeat, tunc erit facienda in loco vbi habitare consueuit, *dict. l.4.§. prætor*: vel in eius Ecclesia,seu beneficio,*cap. fin.de dolo,& contum.cap.ex tua, de clericis non*

6 *residentib.* quia † ibi residentiam facere præsumitur, Mascard. *de probation. conclus.1271. num.1.* Gonzal.*ad regul.8.Cancell gloss.15.§.2.*

7 *numer.30.* Et † nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne, glos. *verb. vocatos in cap. quod sicut 28.de elect.*Boër.*ad Mandag.de election. nouorum Prælat.part.1.cap.5.*Castellin.*de elect. c.8.num.18.*

8 Et si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi,iuxta *cap.cùm inter 18.& seq. de elect.*Lauor.*d.tit.4.cap.17.num.25.*vbi cum Mandag.aduertit quòd non venientibus absentibus, nec procuratorem constituentibus, potest fieri absque eis electio,dummodò non sint plures absentes quàm præsentes, vel nobilem Collegij partem constituerent ; quia tunc præsentes tenentur expectare vocatos saltem vsque ad finem termini dati ad eligendum. Similiter sunt expectandi etiam elapso termino quamuis pauciores sint, vbi absque periculo,& incommodo expectari possent,& aliqua causa probabili, vel necessaria detinerentur, putà pluuia,aut simili,& superior prò certo haberet non longè abesse, præsertim cùm nullum esset periculum in mora modici temporis; quia adhuc facultas eligendi durabat, ita Abb. *in cap. cùm nobis num.9. de elect.* Mantic.*de decis.288.n.3.* Fr. Sigismund. à Bononia *de elect.dub.13.num.7.* nam si dolo potius ipsos excludendi,quàm alia legitima causa acceleraretur electio in ipsorum præiudicium , reclamationi locum esse resoluunt, Cuch *d.tit.de elect. num.83.* Fr.Emman. *quæstionum Regular.tom.2. quæst.51. art.5.* quos refert,& sequitur Lauor *d tit 4.cap.17.n.25.*vbi subdit quòd si maior pars absens respondisset se nolle venire,nec eligere , nec electioni interesse ,tunc posset etiam minor pars eligere, quòd imò si finis termini immineret,possent pauciores , & etiam vnus solus non expectatis conuocatis eligere , quia tempus interpellat pro homine.

9 Vtrùm autem si electores ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebatur, expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur ? In quo dubio glos. *verb. assumatis,in cap.cùm inter 18. de election.* tenet quòd ex quo illos vocauerunt, vsque ad terminum statutum , expectare tenentur, nisi ex tali expectatione præiudicium,damnum , aut periculum Ecclesiæ contingat. Sed contrarium; imò quòd valeat electio non expectatis his, qui vocandi non erant , sustinent *in d. capit. cùm inter*, Hostien *numer.4.vers.sed nunquid*, Ioann. Andr. *numer. 18.* Butr. *numer.19.* Panorm.*numer.11.vers.in glos.penul.*& alij,quos refert, & sequitur Rendiua *dict. tom.1. tit.36. numer.31.*non enim potest agere de contemptu qui non habet vocem in Capitulo, Ragus. *de voce Canonicorum q.11.n.3.* Et quid si sit inhabilis ad votandum,Aloys.Ricc.*d.part. 4. resol.45.*

10 An etiam Capitulum teneatur expectare vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni faciendæ præfixum? Resp. quòd non , quamuis ipse dicat se esse paratum Ordines suscipere,possunt enim reliqui concanonici electionem accelerare; ita Bonifac. Vital. *n.26.* & Imol. *n.23. in d. Clem. 2.*Monet. *de distrib.quotid. par.2 q. 20. num.5.* Tambur.*d.disp.5.q.8.n.9.*Iul.Lauor.*d.tit.4 c.15. numer.35.*vbi quærit quid dicendum si mora modica esset futura , neque damnum vllum Ecclesiæ allatura, & electio acceleraretur astutia , & dolo potiùs talem excludendi,

quàm Ecclesiasticæ rei benè gerendæ studio.

11 Electionis faciendæ tempore si absens iustq impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per se votum in electione præstent, *c. si quis, in princ. de elect. lib.6.* Cucb. *d.tit. de elect. nam. 224. cum seqq.* Azor. *instit. moral. p.2. lib.6. c.14. q.7.* Raguc. *d. loco q.26.* Sigism. à Bononia *de elect. dub. 14. à princ.* Iul. Lauor. *d. tit. 4. c.17. ex n.32.* Paul. Layman. *in Theolog. moral. lib.4. tract.2. c.12. n. 4. v. dico quartò,* Tamburin. *d. tom. 1. disp.1. q.3.* Rot. *in Calagurritana beneficij de Morillo 13. Nouemb.* 1620. coram *bonæ mem. Vbaldo,* vbi fuit

12 dictum † tria requiri ad hoc vt votum absentis per procuratorem possit sustineri, quæ sunt, vt quis sit è loco vnde auocari possit, & quòd iusto impedimento detentus venire nòn possit, & quòd procurator habeat mandatum ad iurandum super dicto impedimento, quæ omnia infrà declarabimus.

31 Sed si plures sint procuratores, debent singuli esse in solidum: & si simul ad votum præstaudum concurrerint, potior habebitur, qui præoccupat, at nullo præoccupante admittendus est qui primò nominatus fuerit in instrumento procuratorio, *dict. cap. si quis iusto, in princip. versicul. is qui primò,* Tiraq. *de primog. quæst.17. in sexta opin. nam. 5.* Vltimi enim censentur in subsidium priorum nominati, Anton. Monacb. *Lucensi decis. 46. num. 39.* vel data in omnibus paritate, quem Capitulum admittere voluerit. Si verò duo procuratores in solidum constituti ad eligendum, semel alterum elegerint, ita consumpta est electio, vt variare non possint, glos. *verb. elegerit in d. c. si quis iusto,* Tiraquel. *in l. boues. §. hoc sermone, num.53. ff. de verbor. signific.* Vbi tamen duo procuratores fuerint dati in diuersis instrumentis eadem die confectis, & non appareat quis ex illis sit reuocatus, mutuò se confundunt, gloss. *verb. nominatus, vers. quid si non apparet, in d. cap. si quis iusto,* Boer. *decis.311. numer.1.* Stepban. Gratian. *discept. forens. cap.95. num.5.* & sibi imputet constituens absens, qui ita indiscretè procuratorem constituit, Petr. Greg. *de elect. cap.6. num. 10.* Azor. *d. lib.6. cap.14. quæst.7.* Lauor. *d. tit.4. cap.17. num.49.*

14 Debet procurator constitui vnus de Collegio, vt expressè probat *d. cap. quia propter, §. illud, de elect.* ibi, *& tunc si voluerit, vni committat de ipso collegio vicem suam,* Lauor. *d. tit.4. cap.17. num.45.* Tamburin. *d. disp.5. q. 3. n.2.* me citato in hoc loco Machado *en superfetto Confessor lib.4. p.4. tract.2. docam.5. n.5.* nisi Capitulum ex gratia velit consentire vt committatur extraneo, qui quidem, inuito Capitulo constitui nullo modo potest, Abb. *in d. §. illud n.2.* Lauor. *d. c.17. n. 46.* Subrogari enim debet talis, qui sit eiusdem qualitatis, Bart. *in l. 1. C. de princip. agen. in rebus lib. 12.* & sic quoque oportet, vt sit saltem Subdiaconus, Lauor. *d. c. 17. n. 47.* Aloys. Ricc. *in praxi parte.4. resol.41. n.4.*

15 † Iste igitur procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis non potest vnum suo, & alium procuratorio nomine eligere, *d. c. si quis iusto, § porrò.* Cuch. *d. lib.4. tit. de elect. n. 229.* Petr. Gregor. *de elect. c.6. n.11.* Sigismun. à Bononia *de elect. dub.14. n.7.* Tamburin. *d. disputat.5. q.4. n.6. in princip.* Molin. *de primogen. lib. 2. cap.5. nam. 51. cum seqq.* Aloys. Ricc. *d. resolut 41. num.5.* Vbi verò merita duorum, vel trium adeò essent æqualia, vt discerni non possit ab electoribus quis eorum melior, & idoneior cæteris esset, tunc posset præfatus procurator vnum suo, alterum procuratorio nomine eligere, vt tradunt Molin. *d. cap. 15. nam.52. & 53.* Gutier. *Canon. lib.1. cap.11. nam. 9.* Sigism. à Bononia *de elect. dub. 14. num. 8.* Sicut etiam poterit vbi de aliquo certo denominando dominus speciale mandatum dederit, vt probat text. *in d. c. si quis iusto, §. porrò, vers. nisi de certa eligendo persona.* At nunc de iure nouo *Concilij Trid. sess. 25. de Regul. cap. 6.* præcipientis vt electiones Regularium per vota secreta celebrentur, aliter in his dicendum videtur, vt aperte censuit *S. Congr. Concilij* his verbis

16 † *Procuratores legitimè constituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitimè impediti sunt, nec excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum;* referunt Nicol. Garc. *de benefic. parte 5. cap.4. num.200.* Sigism. à Bononia *de elect. dub. 14. num. 9.* Tamburin. *d. disput.5. quæst.4. num. 6.* Lauor. *d. tit. 4. cap. 17. num.57.* Adest quoque alia declaratio tenoris sequentis, videlicet. *Item ex decreto d. c. 6. non esse prohibitum Superioribus Ordinum, quibus id ex regula conceditur, vt aliquem Fratrem idoneum suo loco delegent, seu mittant ad Capituli generalis celebrationem, vt suo nomine electionem faciat, si ex institutis, & decretis Religionis sua licet Superioribus absentibus & legitimè impeditis mittere aliam ad Capitulum generale, qui suo loco, & nomine in electione suffragium ferat;* referunt Reuerendiss. D. Episcopus Castellin. *de elect. cap.5. n. 98. circa finem,* Tamburin. *d. n.6.*

17 Circa tria illa essentialia requisita ad hoc vt votum absentis per procuratorem sustineri possit quorum suprà mentionem fecimus, aliqua animaduertenda sunt; & *in primis* quoad primũ sciendum est, quòd hoc vt quis possit procuratorem constituere, debet abesse à loco, vbi fit electio, & esse in loco, à quo possit, & debeat aduocari, vt probatur *in d. cap. quia propter, §. illud.* ibi *illud autem penitus interdicimus ne quis in electionis negotio procuratorem*

ratorem constituat, nisi sit absens in eo loco, de quo debeat aduocari, Lauor. *d. titul.*4. *cap.* 17. *n.*34. vbi subdit quòd si quis electorum tempore vocationis, seu citarionis faciendæ fit intra fines, vnde sunt vocandi absentes, & postea electionis tempore sit intra fines, non admittitur eius procurator, & *numer.*44. ait quòd non dicitur absens ad hunc effectum is, qui est in aliqua parte ciuitatis etiam remota, vel propè in hortis. Si verò quis sit præsens in loco, vel Ecclesia, vbi fit electio, sed tanta ægritudine detentus vt non possit ad talem locum accedere, poterit ille vnum, vel plures ex collegio sibi substituere ad eligendum, vel electores debent aliquos ad illum mittere, vt eius suffragium petant. Ita Angel. *verb. electio*, *n.*17. Azor. *d. p.* 2. *lib.*6. *c.* 14. *q.*7. *vers. verum*, Petr. Gregor. *de elect. c.*16. *num.* 7. Lauor. *d. cap.* 17 *num.*44. quia absenti non licet vllo modo per litteras exprimere votum suum, *d. c. si quis iusto*, §. *absens*, ibi, *non poterit aliquatenus per litteras, &c.* Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 14. *n.* 1. etiam volente Capitulo, Boer. *dec.*1. *n.*41. *iuncto n.*47.

18 Quantum ad *secundum* essentiale, quòd scilicet iusto impedimento detentus venire non possit, aduertit Iul. Lauor. *d. cap.* 17. *n.* 35. procedere in electionibus quacunque forma factis, & *num.*36. quòd impedimentum debet esse verum, & probatum, purà si ob inimicitias capitales venire non possit, vel ob infirmitatem grauem, non autem leuem; vel si aduersa nauigarione impediatur; vel si vocetur ad maius Tribunal: vel si obsessus sit in aliquo castro vnde egredi non possit, & similia; ita tamen vt impedimentum exprimatur quale sit, & *num.*41. subdit quòd ad hoc vt talia impedimenta iusta dicantur, requiritur vt de tempore, quo impeditur venire non potest, si sit in eo statu, in quo si præsens esset, posset eligere.

19 Quoad *tertium* verò de mandato speciali ad iurandum super dicto impedimento est sciendum aliàs non credi procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, glos. *verb. detentus in d. c. si quis iusto* vbi Archid. *n.* 1. Bellam. *in d. c. quia propter num.*4. *ad fin. & n.*5. Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 25. Poterit tamen maior pars eligentium remittere impedimenti probationem, aut iuramentum, quamuis minor se offerat ad probandum contrarium, de quo tamen vide Lauor. *d. cap.* 17. *numer.* 38. vbi *numer.*40. subdit, quòd si procurator absque iuramento admissus fuerit, non potest post electionem sequutam quis probare, quòd dominus non erat impeditus: nam videntur illi de collegio renunciare iuri se illum sine iuramenti delatione admittentes, cùm possint etiam non impediti procuratorem admittere, non obstante dispositione *d. c. quia propter*, §. *illud*, quamuis vtatur verbo, *interdicimus*; quia huiusmodi dispositio emanauit in fauorem aliorum electorum, cui fauori renunciare poterunt, & firmat idem Lauor. *d. c.* 17. *n.*43.

20 Verùm si contingeret electorem absentem impeditum, qui procuratorem constituit, interim mori, procurator debet cessare, facta tamen per eum ante notitiam habitam de eius morte, firma erunt, & si durante huiusmodi ignorantia perficeretur electio, valeret vtique. Ita Archid. *in d. c. si quis iusto n.*3. *princ.* Tambur. *d. disp.* 5. *q.* 4. *n.* 8.

21 Quod si absens nullum inueniat in Capitulo, vel Collegio, qui vellet esse eius procuratorem, non potest cogi aliquis ad acceptandum, ex gloss. *d. c. quia propter*, §. *illud*, Lauor. *d. c.* 17. *n.*51. Nec talis absens hoc casu poterit nolente Capitulo extraneum deputare, *d. c. si quis iusto*, §. *absens*, Azor. *d. lib.*6. *c.* 14. *q.* 7. *vers. quares*, Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 14. *num.* 2. Tambur. *d. q.* 4. *n.* 7.

22 Si verò aliquis electorum Canonicè vocatus non fuerit, potest electionem irritam facere, *c. quod sicut, de elect.* Anton. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo*, *q.* 11. Lauor. *d. tit.*4. *cap.* 17. *num.* 3. nisi velit eam ratam habere, vt per Cucb. *d. tit. de elect n.*52. Tamburin. *d. disput.* 5. *q.* 3. *num.* 2. Consensus namque contempto tum potest interuenire ante, vel post electionem, ad tradita per Petr. Greg. *de elect. cap.*14. *num* 5 non tamen eorum voces aliis accedentes poterunt augere numerum votorum electorum, itaut electio, quæ nulla fuit, vtporè à minori parte facta, per sequentem ratificationem validetur, vt tenent gloss. & Doctores *in c. Ecclesia vestra il* 1. *de electton.* quos plena manu refert Rendin. *d. tom.* 1. *tit.* 36. *num.* 7. & ex Lancel. Cucb. & aliis resoluit Lauor. *d. c.* 17. *n.* 22.

23 Nec enim talis electio quibusdam non vocatis ipso iure est irrita, sed eis petentibus venit annullanda, *c. bona il secundo, de electiion.* Menoch. *consf.*67. *n.* 31. Lauor. *d. c.* 17. nouissimè Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast.* *p.*4. *resolut.*44. Dummodo ante confirmationem electionis, oppositio de contemptu sit facienda, Biax. *in direct. elect. p.* 3. *c.* 7. Cucb. *d. tit. de elect. n.*51. Aloys. Ricc. *d. resolut.*44. *n.* 3. Si alias contemptus certior factus fuerit; quia si ignorauerit, poterit etiam post confirmationem contradicere, Sigismun. à Bononia *de elect. dubit.* 10. *n.* 4. & 5. Iul. Lauor. *d. c.* 17. *n.* 14.

24 De contemptu agere potest solùm is, qui neglectus, & non vocatus extitit, siue ei ius electionis competat iure cōmuni, siue ex iure speciali, vel consuetudine. Ita Feder. de Senis *consil.*

*consil.148.in fine,vers. praeterea , & consil.214. in fine,vers.item dico,*Crescen.*decis.6.num.2.de procurat.*Buratt.*decis.351 num.4.*ex Cuch.tradit Lauor.*d.c.17.n.15.* & subdit idem dicendum de successore contempti ; nec etiam sola oppositio sufficeret, sed necessaria fuisset prosequutio contemptus ad annullandam electionem;Butr. *in c.in Genesi n.28. propè fin.* & sanè etiam intra tempus ad eligendum, Lambertin. *de iurepatr. p.2. lib.6.q princ. art. 26.num.*7.Burat.*decis.351. numer.5.* quod adeò

25 verum est , vt † nec etiam Capitulum possit facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum,Abb.*in d.c.quia propter n.12.* Sigism. à Bononia *de elect.dub.10.n.5.*Lauor.*loco proximè citato.* Nec quicquam releuat si Prælati mortem , ex qua Ecclesia vacuit , minimè ignorauit;quia vacatio non fit, vt certioretur, sed vt non vocatus agere minimè possit de contemptu. Ita Doctores *in c. cum inter vniuersas,de elect.*Rendin.*d.tom.1.tit.36.n.30.* An nouitius Canonicus vocari debeat ad eligendum? Vide Paul.Ioan.Andr.*in c.beneficium,de Regular.in* 6.nouissimè Laurent. de Franchis *in controuers. inter Episcopos & Regular. q.45. vers.rogatu*,vbi negatiuè respondent.

26 Sed dubium est , an electione irritata ex quo facta fuit aliquibus contemptis,contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur , applicanda contemptis duntaxat? Gloss. magna *in c.bona,il secundo, verb. expectare , de elect.* priùs in partem affirmatiuam inclinare videtur, deinde *in fine vers.& quod dixi*,corrigit se , & fuit *additio ad dictam gloss.* concludens quòd in pœnam contemptus solùm electio facta irritari debeat , non autem priuandum est Collegium facultate eligendi : nam cùm ob contemptum pœna priuationis potestatis eligendi à iure statuta non reperiatur , per alium quàm per eum,qui habet plenitudinem potestatis , scilicet per Principem,imponi oon debet , cùm simus in pœnalibus,& sic odiosis,& odia restringenda sint , non amplianda , iuxta *reg. odia , de regul. iuris in sexto* , quam gloss. sequuntur *ibi* Ioan.Andr. *num.15.*Anchar. *colum. vltim.in 1. opposition.* Bald. *num. 5. vers. oppono , si plures,* Butr.*n.13.* Panorm. *n.9. vers. secunda quæstio,* Petr.de Biaxio *de elect.p.3.c.7.* Cuch. *d.tit. de elect.n.52.* Rendin. *d.tom.2.tit.36. num.6.* Petr. Greg.*de elect.cap.14.num.5.*Iul. Lauor.*d.tit.4. num.18.*

Capvt XL.

Canonicus an possit licitè ordinariè abesse à Capitulis,seu cõgregationibus Capitularibus, & an peccet mortaliter si notabiliter absit?

SVMMARIVM.

1 *Canonicus non potest licitè ordinariè abesse à Capitulis , seu Congregationibus Capitularibus.*

2 *Vocem in Capitulo habere,vel dare an potiùs sit praeminentia , & fructus Canonicatus, quàm onus,ostenditur.*

3 *Elector quilibet potest renunciare voci suæ in vno,vel altero actu electionis.*

4 *Canonicus potest licitè abesse à Capitulis stante legitimo impedimento , aut alia iusta causa ad non assistendum illis.*

5 *Canonicus sumere potest dies recreationis causa sibi concessos in diebus Capituli,nisi de industria faciat.*

6 *Canonici vbi non sunt præsentes in loco , vbi deseruiunt,iustè possunt abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus.*

7 *Canonici non tenentur venire ad Capitulum quando vocantur tempore insolito,vel incongruo.*

8 *Canonicus non est vocandus ad Capitulum quando est in probatione habitus.*

9 *Canonicus absens quamuis amittat quotidianas distributiones mortaliter peccat,secundùm vnam sententiam , sed contrarium verius,*n.10.

11 *Pars tutior quomodo eligenda ostenditur.*

12 *Opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum.*

13 *Culpa alia Theologica,alia iuridica.*

14 Cap.si quis Presbyter 92.dist.*declaratur.*

15 *Canonicus quando non vult residere,& interesse ex contemptu , seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latum,peccat mortaliter.*

1 NOn posse Canonicum à Capitulis , seu Congregationibus Capitularibus , licitè abesse suadent plures rationes,quarum pręcipua est,quia et si munus , & officium Canonicorum præcipuè consistat in seruitio,& residentia Ecclesiæ, Chori, & Altaris consistat etiam in administratione , & gubernatione rerum Ecclesiæ , & Capituli , spiritualium , & temporalium , in quo ius , & bonum publicum versatur , *l.1.§.huius studij,ff.de iustit.& iure,* ibi,*publicum ius in Sacris, in Sacerdotib. in Magistratibus consistit* , & sic currit eis obligatio assistendi

aſſiſtendi Capitulis ad ſatisfaciendum huic muneri, & officio, ac prouidendum bono Eccleſiæ, eiúſque res tuendas. Nec refert quòd huiuſmodi adminiſtratio, & gubernatio incumbit Canonicis,&Capitularibus,non vt ſingulis,ſed vt vniuerſis,id eſt, vt pertinent ad vniuerſitatem Capituli, & ſunt pars illius: nam vt parti Capituli currit vnicuique prædicta obligatio, aliàs ſi quilibet in capitulari non teneretur aſſiſtere Capitulis, ſed abeſſe, alij etiam poſſent id facere, cùm non ſit maior ratio de vno, quàm de altero:& ſic poſſet deficere bonum regimen Eccleſiæ, & Capituli; ex quibus hanc partem tenet, & probat Nicol.Garc.*de benef.p.*3.*c.*2.*à n.*529.vbi *n.*532. atteſtatur illam ſubſcripſiſſe Ioannem Gutier. & Petrum de Ledeſma conſultos,ac ſibi reſpondiſſe *Sacram Congregationem*,cuius deciſionem tranſcripſimus *c.*35.*n.*14.Idem etiam ſentiunt Bonac. *de horis Canon. diſput.*3. *q.*1. *punct.*2.*n.*5.Homob.*de examine eccleſ.tract.*14. *c.*2.*q.*12. & nouiſſimè *in reſponſis quæſt. moral. p.*3.*reſp.*11.

2 Non obſtat,quòd habere,& dare vocem in Capitulo potius videtur præeminentia,& fructus Canonicatus, quàm onus, cùm ſoleant Canonici ob culpas, & delicta puniri priuatione, ſeu ſuſpenſione vocis,iuxta *Clem.*2. §. *illi verò,de ætate,& qualit.* Quia reſpondetur dici præeminentiam, & fructum ratione auctoritatis,& honorificentiæ, eſſe tamen onus iuxta ſupradicta,ſicut iudicare dicitur fructus iuriſdictionis,ſeu officij, Mohedan.*d.*5.*n.*3. *&* 4.*de appellat.*Rot.*d.*1131.*n.*2.*lib.*3.*p.*3. *diuerſ.* refert,Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*533.vbi addit *n. ſeq.* Canonic.puniri in priuatione, ſeu ſuſpenſione vocis, quamuis ſit onus, quatenus eſt res præeminentiæ & auctoritatis, & quæ ſolet appeti,& æſtimari,ſicut etiam Epiſcopi ſolent ſuſpendi ab executione Pontificalium,& Parochi ab officio.

3 Nec in contrarium facit, quòd quilibet elector poteſt renunciare voci ſuæ ſicut iuri ſuo,ſecundùm Armil. *verb. electio n.*20. Sot. *de Iuſtit.lib.*4.*q.*9. *art.*3. *verſ. poſtremum.*Gutier.*canon.lib.*2.*c.*11.*à n.*86 quia benè reſpondet Nic.Garc.*d.c.*2.*n.*535.id procedere in vno, vel altero actu electionis, ſed non ordinariè.

4 Limita *primò* ſupradictam reſolutionem, vt non procedat ſtante legitimo impedimento, aut alia iuſta cauſa ad non aſſiſtendum Capitulis, vt per Nicol. Garc. *c.*2.*n.*537. vbi addit tantam cauſam poſſe concurrere, vt ab illis iuſtiſſimè excuſetur etiam ordinariè, vt ſi in Capitulis eſſet tanta peruerſio,& procederetur ita malè, & ex abrupto ſine lege, ordine, modo,ac cum violentia, & inſolentia Præſidentium, me citato in hoc loco Machado *in ſu perfetto Confeſſor. lib.*4.*p.*4.*tract.*2.*docum.*4. *n.*2.vbi *n.*3.an peccet mort.ſi nulla exiſtente cauſa ordinarie à Capitulis abſit?

5 *Secundò* limita, vt non procedat quando quis abeſſet à Capitulis in diebus ſibi recreationis cauſa conceſſis, licitè enim poteſt Canonicus ſumere ſuos dies in diebus Capituli, niſi de induſtria id abſentiæ tempus eligeret, quo habendæ ſunt huiuſmodi congregationes. Ita Nicol.Garc.*d.cap.*2.*à n.*541.vbi *n.*543. teſtatur ſic fuiſſe ſibi reſponſum à *Sacra Congreg. Concilij*, prout in declaratione, quam tranſcripſimus *cap.*35.*n.*14.& refert ipſe Garc. *d.loco num.*559.

6 *Tertiò* limita non procedere vbi Canonici non ſunt præſentes in loco, nec deſeruiunt, Calder.*conſ.*260.*aliàs* 4.*de his,quæ fiunt à Præl. in fine,verſ.ſi verò* Abſentes autem quibus caſibus vocari debeat,diximus *c.*39.*n.*1.

7 *Quartò*, limita vt non procedat quando vocarentur tempore inſolito, vel incongruo; quia tunc non tenerentur venire ad Capitulum,vt per Pauin.*de poteſt & offic.Capituli Sede vacante præl.*5.*numer.*11.Nicol.Garc.*d.c.*2. *num.*577.

8 *Quintò* limita vt locum non habeat quando Canonicus eſſet in probatione habitus, & regulæ in aliquo Monaſterio eiuſdem etiam ciuitatis, quia ille hac Religionis cauſa ritè, & legitimè abeſſe cenſetur, in tantum, quòd nec vocari debeat, vt vocem ſuam det in electionibus,&c. Ita gloſ.*verb.conferendum,verſ. ſed nunquid Canonicatus in c.beneficium,de Regular.in* 6.Carol.Tobia *in auth.ingreſſi, verb. ſua cap.*2.*n.*8. *C.de ſacroſ. Eccleſiis* Læl. Zech. *de Republ. Eccleſiaſt. tit. de Regularibus cap.*3. *num.*10.Azor.*inſtit.moral.part.*1. *lib.*12.*cap.*3. *quæſ.*1. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi part.*3.*allegat.*99.*n.*31.

9 Quoad ſecundam partem dubij attinet memini me ſuprà *cap.*20. *num.*8. per tranſennam dixiſse Canonicos ſi notabiliter abſint peccare mortaliter, ſed quia hæc materia quotidiana maiorẽ requirit indaginem, ideò quid in ea ſentiant Doctores in medium proferam,illi enim in duas opiniones diuiſi ſunt, ambáſque probabiles.

Prima affirmat, nempè Canonicos abſentes mortaliter peccare, ex ſequentibus.*Primò*; quia tutior eſt,& probabilior;& in dubio tutior pars eſt eligenda,*cap.iuuenis,de ſponſ. cap. ad audientiam,cap.ſignificaſti, de homicid. Secundò*, quia Canonici abſentes, ſeu non ſeruientes primo anno dimidia parte fructuum, ſecundo omnibus,tertio non ampliùs fructibus, ſed beneficiis ipſis ſunt priuandi, vt in *Concil.Trid.ſeſſ.*24. *d. reform. cap.*12. Sed hæc eſt magna pœna, ergo quoque magna debet eſse culpa, pro qua venit imponenda; quia pœna debet commenſurari delicto,gloſ. *verb.illi, in cap.ſi qui Epiſcopi* 1. *quæſt.*1. cum citatis per me *de Axiom.iuris vſufreq. Axiom.*

181.

181. *num.* 3. ac proinde Canonicos siue legitima causa absentes mortaliter peccare videtur dicendum. *Tertiò*, quia omittentes officium in choro possunt deponi, *capit. si quis presbyter fin.* 29. *dist.* Depositio verò supponit culpam non leuem. Igitur, &c. *Quartò* Quia lex Concilij de residentia non videtur purè pœnalis, sed præceptiua, vt patet *ex sess.* 6. *cap.* 2. *de reform.* At si inter omnes constat leges præceptiuas præsertim Ecclesiasticas obligare sub mortali, seu veniali pro grauitate, vel leuitate materiæ, secundum Nauar. *in man. cap.* 23. *num.* 52. Igitur &c. *Quinta*, qui facit contra iustitiam, mortaliter peccat ex genere suo, sed Canonicus absens à Canonicatu facit contra iustitiam, cum faciat contra proprium Officium, Syluest. *in summ. verb. Hora*, *num.* 3. *partic.* 2. Igitur, &c. *Sextò*, & vltimò potissimum facit decisio *Sacra Congr. Concil.* quæ habet *neminem excusari à residentia, licèt distributiones amittere velit, necnon puniendos esse qui Diuinis non intersunt, licèt resideant in eadem Ciuitate, vel loco*, teste Nicol. Garc. *de benefic. part.* 3. *capit.* 2. *numero* 323. Ex quibus, & aliis, hanc partem sustinent Nauar. *cons.* 13. *de celeb. Miss.* Carol. Macign. *de horis Canon. cap.* 63. *numer.* 2. Barthol. à S. Fausto *in simili tract. lib.* 2. *quæst* 181. Marchin. *de sacram. Ordinis part* 6. *tract.* 2. *cap.* 12. *diffic.* 11. *numer.* 12. Vgolin. *de potest. Episcopi part.* 1. *cap.* 19. §. 1. *num.* 4. Suar. *de Relig. tom.* 2. *lib.* 4. *cap.* 10. *numer.* 17. *& cap.* 13. *à numer.* 5. Vasq. *in opusc. moral. vbi de benefic. dub.* 1. *numer.* 184. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *numer.* 231. *dub.* 5. Squillante *de obligat. cleric. part.* 1. *numero* 57. Bonacin. *de Horis Canon. disput.* 2. *quæst.* 1. *puncto* 2. *numero* 1. Filliuc. *in quæstion. moral. tomo* 2. *tract.* 23. *cap.* 7. *num.* 207. Castr. Palaus *in opere morali tom.* 2. *disputat.* 3. *puncto* 2. *numer.* 3.

10 Contrariam verò sententiam, imò Canonicos absentes nullo modo, vel saltem venialiter tantùm peccare, suadent plura, & non vulgaria fundamenta; & *primò* arguendo à contrario sensu (quod argumentum est in Iure firmissimum, ex citatis per me *de locis commun. argum. iuris loco* 27.) desumpto ex *Concil. Trid. sess.* 23. *cap.* 1. *de reform. vers. eadem omnino.* vbi habetur eos, qui absunt à beneficiis Curatis, peccare mortaliter, ergo qui absunt à beneficiis non Curatis minimè peccant mortaliter, qui enim ex duobus oppositis alterum affirmat, alterum negare videtur, *c. nonne, de præsump.* *Secundò*, quia lex pœnalis, qualis videtur ista Conc. non obligat ad culpam saltem mortalem, iuxta probabilem aliquorum Doctorum opinionem, ex Nauar. *d. cap.* 23. *num.* 53. Valent. *p.* 2. *disput.* 7. *q.* 5 *punct* 6. *Tertiò*, quia in pœnis benignior est interpretatio facienda, *cap. in pœnis de regular. Iuris in* 6. sit autem benignior interpretatio si dicatur Concilium excludere pœnam æternam, imponendo temporalem. *Quartò*, quia Canonici non residentes antequam puniantur, necessariò debent personaliter citari, vel si personaliter citari non possint, debent citari trina citatione per edictum publicum, adeò vt non sufficeret vna pro tribus, ex adductis suprà *cap.* 20. *numer.* 18. quæ omnia non sunt vsquequaque necessaria in puniendis illis, qui à beneficiis Curatis absunt; signum igitur est leuius esse peccatum Canonicorum, quàm Curatorum absentium. Quare hanc partem sustinent Syluest. *in sum. verb. hora*, §. 10. Caiet. *eod. verb.* §. 5. Angel. *num.* 21. Nau. *de Orat. cap.* 5. *num.* 14. Valent. *tom.* 3. *disp.* 6. *q.* 2. *puncto* 10. §. *in quo loco*, Valer. Reg. *in praxi fori pœnit. lib.* 18. *num.* 176. Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. p.* 3. *alleg.* 51. *num.* 131. dicit probabile Diana *moral. resolut. p.* 4. *tract.* 4. *resol.* 217.

11 Ex his duabus opinionibus primam veram existimo in casibus infra in limitatione exptimẽdis, vltima verò à Classicis Doctoribus sustinetur, & practicari posse tuta conscientia non videtur dubitandum, ex Iuribus, & rationibus in illius corroborationem latè adductis; quam si tenere quis velit, ad fundamenta prioris non erit difficile respondere. Ad *primum* enim dici potest in dubio tutiorem partem esse eligendam non ex præcepto, sed tantùm ex concilio, nisi in casibus particularibus iure expressis, vt in dubio facti circa impedimenta Matrimonij & circa irregularitatem ex homicidio prouenientem, de quibus est, sermo in Iuribus ibidem allegatis, vel nisi in aliquo casu particulari aliter suadeat iusta causa, seu præceptum Superioris, Sanch. *in præcepta Decalogi lib* 1. *cap.* 9. *num.* 14. Secundò, responderi potest in dubio tutiorem partem esse eligendam quando dubium est practicum; nempè quando dubitatur an hîc, & nunc sit licita absentia Titij à Canonicatu, non autem necesse esse tutiorem partem eligere quando speculatiuè tantùm, & in generali dubitatur an Canonici v.g. possint abesse sine culpa lethali: at qui habet probabilem Doctorum opinionẽ pro se, speculatiue tantùm, & generaliter dubitat an illa opinio sit vera (nam † opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum, Nau. *in c. si quis autem, de Pœnit. dist.* 7. *num.* 9.) Non autem practicè, & particulariter cùm possit acquiescere, & securus esse in opinione probabili: nam vnicuique liberum est sequi opinionem probabilem, etiam relicta propria probabiliore, & tutiore, secundùm Becan. *tract.* 1. *cap.* 4. *q.* 9. *num* 4 *& alios*, quos plena manu refert Parens meus *in comment. ad Ordin. Regular. Lusit. lib.* 3 *tit* 64. §. 1. *numero* 9. 12

Ad

13 Ad *secundum*, quòd pœna debeat esse proportionata culpæ, respondetur quòd duplex est culpa, iuridica, & Theologica: culpa Theologica, est peccatum mortale, seu veniale, culpa verò iuridica est omissio illius diligentiæ, quam leges adhiberi præcipiunt, quæ multoties est separata à culpa Theologica, vt quando debita diligentia omittitur ex obliuione: quare pœna non solùm potest imponi, & commensurari culpæ Theologicæ, sed etiam iuridicæ, etiamsi à peccato omnino seiuncta sit; & ideò non sequitur illud opus malitiam semper habere lethalem, quòd magna pœna coërcetur à legibus, Bonacin. *de contr. disp. 3. q. 1. puncto 6. num. 1. & 2.* Non enim concludit hoc adesse, quod ab hoc contingit abesse. *l. neque natales, C. de probat.* Ad *tertium* respondetur *in d. c. si quis Presbyter*, † imponi

14 clerico Diuinis non interessenti pœnam depositionis comminatoriam solùm quando est contumax contra particulare præceptum Episcopi, seu Superioris sui, vt patet præfatum tex. intuenti. ibi, *deponatur à clero, si tamen castigatus veniam noluerit promereri*, & ita exponit gloss. *verb. castigatus.* Ad *quartum* respondetur non esse omnino certum dictam legem Concilij esse præceptiuam: hæc enim adhuc sub iudice lis est; vnde qui vult sequi hanc secundam sententiam negatiuam, potest sibi persuadere eam esse purè pœnalem innixus auctoritate Nau. Valent. Valer. Regin. & aliorum, quos superiùs citaui. Ad *quintum* posset responderi Canonicum, qui vult amittere distributiones, non peccare contra iustitiam si in Canonicatu non resideat, cùm id dicamur posse, quòd de iure facere possumus, *l. 1. ff. de condit. instit.* nam in manu, & libertate Canonici est an distributiones quotidianas lucrari velit necne, quæ ideò manualia beneficia dicuntur à Bonif. VIII. *in c. 1. de cler. non resident. lib. 6.*

15. Declaratur tamen dupliciter hæc sententia, quam sequimur, & *primò* vt non procedat quando Canonicus non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latum, *d. c. si quis Presbyter*; vnusquisque enim tenetur obedire suo Superiori aliquid graue ex iusta causa præcipienti, vt resoluit Valer. Regin. *in d. lib. 17. n. 176. Secundò*, vt locum non habeat quando ex alicuius Canonici absentia non remanerent tot, qui possint Ecclesiam competenter officiare, Syluest. *loco cit.* vt si ipso discedente non remanerent in choro saltem quatuor, Carol. Macign. *de horis Canon. c. 56. n. 24.* His cessantibus absentia Canonici videtur esse materia leuis cultui Diuino notabile detrimentum non inferens, & consequenter excusare à culpa mortali, & si sit coniuncta cum iusta causa, etiam à veniali, ex Nauarr. *in man. prælud. 9. num. 10.* & hanc partem cum præfatis declarationibus, vt suprà, tuetur D. Felix Nicolius de Treuiu Presbyter, & V. I. D. in quadam sua particulari Iuris allegatione, quam manuscriptam Romæ vidi, & laudaui.

Hac de re extat decretum Concil. Aquisgr. *cap. 131.* quos refert Anton. August. *Iuris Pontificij veteris tom. 1. lib. 9. titul. 50. capit. 5.* ibi, *Studeant summopere Canonici Horas vigilantissima cura custodire, & in his Diuinum Officium humiliter ac deuotè persoluere. Mox enim vt datum fuerit signum, festinatò omnes ad Ecclesiam conueniant. Quam non pompaticè, vel inhonestè, vel incompositè, sed cum reuerentia, & Dei timore ingrediantur; nec cum baculis in choro, exceptis debilibus, sed religiosissimè illis standum, & psallendum est. Sunt enim quidam clericorum, qui in secularibus negotiis & disceptationibus penè totum infatigabiliter deducunt diem; & mox in Ecclesiam ad diuinum Officium peragendum vt interuenerint, ita fatigati videantur vt nec orationi vacare, nec ad psallendum stare queant; sed potius sedentes non Diuinis; sed vanis solum solent instare loquelis*, &c. *Omnes igitur ab otiosis sermocinationibus auditum pariter castigent, & linguam: in Ecclesia cum timore & veneratione stantes, aut oreat, aut cantent, aut audiant. Verba verò turpia, aut liuida & secularia nec ipsi proferant, nec alios proferre sinant, quinimo laudes Deo in commune persoluentes, pro suis, populorumque, quorum oblationibus viuunt, delictis Dominum exorent*, &c. *Caueant etiam ne pro requie sibi in locis diuino cultui mancipatis concessa; otio torpeant, sed magis in persoluendis Diuinis laudibus promptiores ac deuotiores existant, vt per hanc quietem bene operantes ad eam, quæ fine caret, peruenire valeat. Qui verò has Horas frequentare, & in his, vt dignum est, cælesti neglexerit Officium persoluere, digna increptione corripiatur, vt & ipse emendetur; & cæteri timorem habentes huiuscemodi negligentiam caueant. Sed quoniam aliud est ex toto omittere, aliud pigrè occurrere; qui segniter, & tardè ad matutinum, aut aliud quodlibet Diuinum obsequium peragendum occurrerit, dignum est vt non cum aliis in choro, sed omnium vltimus, vt certè erubescere discas, in loco eiuscemodi negligentibus à Prælatis constituto, stet*, &c.

Monitiones S. Caroli Borromæi ad Canonicos.

VOs, qui in Cathedrali Ecclesia Dignitates obtinetis, Canonici item tùm eiusdem Ecclesiæ, tùm reliquarum quarumuis

rumuis Ecclesiarum Collegiatarum, vel Vrbanarum, vel Diœcesanarum, quicunque sitis, in omni Canonicalis disciplinæ officio ita agite vt Canonicè, nempè, Canonum legibus ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Prouincialium, Diœcesanarúmque ratione congruenter viuatis; idque primò maximè studete, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tum singuli vos Ordinis Dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete, Canonicalisque muneris partes præstate, omnes in choro statis Horis assistite, & ad Deum pro fidelibus pias, religiosásque fundite precationes.

Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attentè studiosè, ritè, piè, religiosè diuinas laudes concelebrate, & psallite Deo in conspectu Angelorum cantantes in cordibus vestris Domino.

In choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet, sed omnes pariter quicumque adestis senes cum iunioribus, laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis, & Canticis.

A quibuscunque colloquiis, & à litterarum, ac librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & beneficij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt; ita vt vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque & rectè, ritéque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In Psalmorum autem, Canticorum, & Hymnorum intelligentiam studiosè incumbite; vt dum Psallitis pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnes pietatis deuotionisque affectum excitetis.

Non ordinariè distributionis lucro adducti, sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis Officiis adestote, vt vere; ex animóque Psalmi verba illa continuatis; Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officiis absolutis paululum omnes in choro piè orate, inde obeundi signo per Præfectum dato consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illis induti estis, & superpellicea, sine strepitu vllo & susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete.

Omnes qui debetis, ad illos conuenite.

Inde ne descedite nisi missione à Capituli Præfecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedete.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias cauete.

In initio, & fine vniuscuiusque Capituli statas Orationes dicite.

Priori loco tractanda præponite quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressum, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Prouincialibus constitutionibus præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordi voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite; Canonici enim estis qui pro Collegij ratione ex antiquo instituto vna Collegiata Ecclesia, vnóque itam in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnáque animorum consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ ministri, quorum erat cor vnum, & anima vna, experiendo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iucundum sit habitare fratres in vnum. Hactenus monitiones S. Caroli ad Canonicos.

Tandem

Tandem operæpretium mihi visum fuit huius materiæ summa, ac coronide tabellam subiungere, quam Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Torquatus Perottus V.I. Doctor, magnus & proximus Vrbani VIII. Capellanus, ingeniosè, & eleganter composuit, vir planè vt Bartoli sui ciuis doctrina, & consilio imitator egregius, ita etiam politiorum litterarum commendatione cæteris non inferior.

Tabella Canonicis accommodata ad preces horarias deuotè concinendas.

Ante Horas.

Horarum Canonicarum institutio ad Dei laudem, & gratiarum actionem primùm omnium recolenda.

Quæ septenni Horarum numero mysticè designantur breuiter cogitanda.

Rerum inanium cura, & omnium negotiorum solicitudo relinquenda.

Postulandum à Deo, vt attentè, deuotè, ac studiosè laudetur.

Frequens consideratio Canonicalis vocationis; vt vocibus modulatè compositis mens benè instructa respondeat.

Cordis munditiæ studendum, vt puris verborum laudibus Diuina Maiestas concelebretur.

Hierarchiæ Angelorum diuinas laudes in Cælo proclamantium mentis oculis proponendæ.

Humili precatione Sanctorum patrocinium implorandum, illius præsertim, cuius officium recitare continget.

Nunquam officium inchoandum, nisi collectis sensibus, ac præuia mentis eleuatione ad Deum.

Cauendum à verbis inutilibus, risu, ioci s eo maximè tempore, quò itur, vel paulo post eundum est in chorum.

In ipsis Horis.

Nouerit Canonicus in sortem Domini, vt diuinis laudibus publico nomine vacet.

Angelici huius ministerij Officio se inter Angelorum choros versari contempletur.

Diuinæ præsentiam Maiestatis psallendo reuerenter adoret.

Attentionem in singulis verbis adhibeat, quam frequenter excitabit Dei, quem alloquitur, recordatione.

Quæ distrahunt importunæ cogitationes, sensim, ac leuiter repellendo contemnat.

Quoties mentem alio diuertisse aduertit, toties eam statim colligendo dirigat ad Deum.

Corpus modestè, ac decorè componat, oculos præsertim custodiat, vt sint debitæ attentionis ministri.

Si quod verbum dicere vel respondere oportebit, id citò, ac breuiter expediat.

Quæ recitat, aut canit, ex libro sibi parato, non ex memoria depromat.

Offerat eo pro se ipso attentionem, & deuotionem tot Sanctorum hominum in Canonicis precibus exoluendis.

Post Horas.

Deo gratias referat, quod accessum habuerit ad eius laudes, & colloquia.

Petat humiliter veniam errorum, quos in hac diuina functione commisit.

Linguam velut instrumentum Deo dicatum cautè custodiat.

Cordis affectiones ita componat, vt externæ consonent verborum modulationi.

Moribus; ac vita Deum perfectè laudare conetur.

Superfluis rerum curis ne implicetur, vt molestos cogitationum tumultus euitet.

Quæ verba in psalmodia sibi magis fructuosa gustarit, ea diutiùs conseruet.

Harmoniæ rerum creatarum sincero, ac fideli earum vsu omni tempore concinat.

Ad supernum beatorum chorum aspiret, qui in diuinis præconiis perpetuò exultant.

Mysteria passionis Christi Domini, quibus Horæ Canonicæ respondent, memoria sæpè retractet.

B. Laurentius Iustinianus.

Quid sublimius in hac peregrinatione celebrari potest, quàm pari consortio Angelorum in Diuinis laudibus occupari? Indecorum ergo est præsentibus Angelorum cætibus psallere negligenter, & verba sacri carminis arido corde promere.

SVM

CAPVT XLI.

Canonici, qui voce in Capitulo priuentur?

SVMMARIVM.

1 *Canonici donec ad Ordines suis Canonicatibus annexos se promoueri post annum non fecerint, voce in Capitulo priuatur.*

2 *Canonici illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti suffragium ferre non possunt.*

3 *Excommunicati Canonici maiori excommunicatione vocem non habent in Capitulo.*

4 *Eligendi potestate priuantur ipso iure qui sunt maiori excommunicatione ligati, non verò minori.*

5 *Doctores referuntur de materia Extrauag. ad euitanda, agentes.*

6 *Suspensi Canonici per sententiam Iudicis, aut etiam Canonis, vocem in Capitulo non habent.*

7 *Interdicti Canonici vocem in Capitulo non habent.*

8 *Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando Officia diuina vocem in Capitulo amittunt.*

9 *Irregulares Canonici vocem in Capitulo non habent si eam habeant ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet.*

10 *Indignum scienter eligentes, aut similiter postulantes pro ea vice eligendi potestate priuantur.*

11 *Indignus quoad hunc effectum is dicitur, qui habet defectus persona expressos*, in cap. quia propter, de elect.

12 *Eligere prohibentur qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio.*

13 *Eligere prohibentur qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt.*

14 *Eligendi potestas quando ob electorum culpam ad alios deuoluatur, ostenditur.*

15 *Collegij ius in vno solo remanet, & conseruari potest.*

16 *Canonicatus duo de iure in vim decretorum Concil. Trid. incompatibiles sunt, & post adeptam pacificam possessionem secundi primus vacat ipso iure, & si quis vtrumque retinere perrexerit, illis est ipso iure priuatus.*

17 *Dispensatio præsumpta, in qua fundatur reg. de triennali, non potest se defendere duos obtinens Canonicatus.*
Capellania an sit incompatibilis cum Canonicatu in eadem Ecclesia, remissiuè. ibid.

18 *Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonicatum, nisi priuilegio, vel consuetudine muniatur.*

19 *Canonicatum obtinens, cui coniunctum est onus Pœnitentiariæ, non potest vigore consuetudinis obtinere Dignitatem.*

20 *Filius illegitimus non potest obtinere Canonicatum in eadem Ecclesia in qua pater.*

21 *Canonicatum in Ecclesia in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.*

22 *Filius ex legitimo matrimonio natus eget dispensatione, vt possit obtinere immediatè beneficium, quod obtinuit pater.*

MVLTIS modis voce in Capitulo priuantur Canonici etiam in Sacris constituti, & *primò* obtinentes pacificè Canonicatus, quibus Diaconatus, vel Presbyteratus Ordines sunt annexi, si iusto impedimento cessante ad huiusmodi Ordines se promoueri non fecerint intra annum, donec ad eos promoti fuerint, voce in Capitulo priuantur. Ita expressè statuitur *Clem.* 2. *§. illi verò, de ætate, & qualit.* innouata per Concil. Trid. *sess.* 22. *de reform. c.* 4. Monet. *de distribut. quotid p.* 2. *q.* 20. *n.* 9. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo q.* 24. *n.* 2. me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor. lib.* 4. *p.* 4 *tract.* 2. *docum.* 5. *num.* 3. cum aliis per me citatis suprà *c.* 16. *n.* 10. vbi etiam ex Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 3. *c.* 4 *sub n.* 15. *vers. illa*, resoluimus hoc esse intelligendum de voce actiua, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem de voce passiua. [1]

Secundò, suffragium ferre non possunt illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti; quia per Extrauag. Pij II. incip. *Cùm ex sacrorum*, &c. est ipso facto ab Ordinibus suspensus, ac propterea ad votum ferendum inhabilis: verùm illa suspensione sublata poterit deinde suffragiũ ferre; quia cum effectu habet conditionem Ordinis requisitam *in d. Clem.* 2. nec vllum habet Canonicum impedimentum, quamuis enim ætatis defectus executionem Ordinis impediat, non tamen est impedimentum ad vocem habendam in Capitulo, cùm nihil quoad hoc circa ætatem *in d. Clem.* 2. sit dispositum. Ita Panor. *in d. Clement.* 2. *numer.* 8. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 2. *q.* 15. *art.* 5. *vers. secundò*, Suar. *de Relig. tom.* 4. *tractat.* 8. *lib.* 2. [2]

cap.

46. §. 3. Suar. *tom.* 5. *disput.* 34. *seq.* 4. *num.* 28. *c.* 4. *n.* 7. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1 *disp.* 5. *q.* 8. *n.* 10. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 4. *c.* 15. *n.* ...

3 *Tertiò*, excommunicati maiori excommunicatione vocem non habent in Capitulo, gloss. *ver. maiores, in cap. vnic. ne Sede vac. lib.* 6. Doctores *in c. illa quotidianæ, de elect.* Monet. *d. quæst.* 20. *num.* 10. Vgolin. *de censur. tab.* 1. *cap.* 11. §. 12. Aloys. Ricc. *in praxi p.* 4. *resolut.* 42. *à princip.* Secus verò est in excommunicato minori excommunicatione, vt per tex. *in d. cap. illa, & in cap. si celebrat, fin. de clerico excom. ministr.* resoluit Monet. *d. distribut. quotid. p.* 2. *q.* 20. *num.* 10. † Eligendi namque potestare priuantur ipso iure, qui sunt maiori excommunicatione ligati, non autem minori, *cap. constitutus, de appellat. d. cap. illa quotidianæ, d. cap. si celebrat*, Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 14. *sect.* 2. *n.* 17. *&* 18. Squillante *de obligat. Clericor. par.* 3. *num.* 98. Fernandez *in examine Theolog. moral. parte* 4. *cap.* 7. §. 2. *n.* 8. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 66. *n.* 5. Paul. Lagmann. *in Theolog. morali, lib.* 4. *tit.* 2. *cap.* 12. *n.* 3. *vers. dico quartò*, Iul. Lauot. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 4. *c.* 15. *n* 43. Tamburin. *d. tom.* 1. *disp.* 5. *q.* 8 *n.* 11. Intellige de excommunicato notorio, sed non tolerato ab Ecclesia, vel publico clerici percussore, iuxta Extrauag. *Ad euitanda scandala, Martin. V.* (in qua habetur, quòd nullus excommunicatum vitare teneatur, nisi sit publicè denunciatus, vel publicus clerici percussor, & de illa plura tradunt † Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 1. *tract.* 5. *parte* 2. *cap.* 4. *ex n.* 2.) Ita Petr. Gregor. *de eleg. cap.* 7. *n.* 8. Sayr. *de censur. lib.* 2. *c.* 9. *n.* 6. Squillante *citato loco*, Mar. Alter. *de censur. tom.* 1. *lib.* 2. *disput.* 5. *c.* 2. *vers. aliter*, Suar. *de religion. tom.* 4. *tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 4. *n.* 9. *in fine*, Sigism à Bononia *d. dub.* 66. *n.* 10. Tamburin. *d. disp.* 5. *q.* 8. *n.* 12. Lauor. *d. tit.* 4. *c.* 15. *n.* 44. *&* 57.

6 *Quartò*, suspensi, seu depositi per sententiam iudicis, aut etiam Canonis vocem in electionibus non habent, *cap. cùm dilectus*, vbi gloss. notabilis *verb. à suspensis, de consuet.* Imol. *num.* 13. *&* 14. & Card. *num.* 21. *cum sequentib. in d. Clemen.* 2. *de aetate*, Rendina *in prompt. recept. sentent. tom.* 1. *tit.* 41. *numero* 21. Fernandez *d.* §. 1. *num.* 7. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib.* 32. *tract.* 2. *num.* 18. Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Eccles. exist. lib.* 4. *cap.* 3. *numero* 9. Tamburin. *d. disput.* 5. *quæst.* 8. *numero* 13. Lauor. *d. cap.* 15. *num.* 61. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 42. *à num.* 8. Quod procedit siue sint suspensi ab officio, & beneficio simul, siue ab officio tantùm; non tamen si sint suspensi solùm à beneficio, nisi vox competeret ratione illius beneficij, à quo reperitur suspensus; vt tradunt Nauar. *in man. cap.* 27. *num.* 163. *vers. sexto*, Henriq. *in sum. lib.* 13. *de excommunicat.* 32. §. 4. Sayr. *de censur. lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 7. Quamuis gloss. *verb. omnibus beneficiis*, & ibi Geminiam. *in cap. cupientes.* §. *caeterùm, de election.* 2 *lib.* 6. Suar. *tom.* 5. *disp.* 27. *sect.* 2. *num.* 34. Squillante *d. parte* 3. *num.* 37. non improbabiliter asserant eligere, licèt electio competat ratione beneficij, à quo est suspensus; cùm electio non sit fructus beneficij, sed actus illius officij spiritualis, cui est annexum beneficium. Suspensus autem simpliciter nunquam vocem potest habere in electionibus, quia sic suspensus intelligitur ab officio, & beneficio, vbi contrarium ex verbis, aut intentione ferentis non colligeretur, gloss. *verb. à suspensis in d. cap. cùm dilectus*, vbi Innocent. *n.* 4. Panormit. *n.* 18. & Bald. *n.* 13. Seraphin. *decis.* 860. *num.* 6. At cùm sententia suspensionis, vel depositionis suspendatur per appellationem, Abb. *in cap. sæpe* 44. *num.* 15. *vers. ex quibus, de appellat.* Scaec. *de appellat. q.* 8. *num.* 72. *in fine*, ideo Canonicus, qui per sententiam fuit suspensus, vel depositus, potest appellatione pendente vocem habere in Capitulo, & eligere, Lancellot. *de attent. p.* 2. *c.* 12. *de attent. & innouat. appellat. pend. in præfat. n.* 95 *&* 96. *vers. tertiò in Canonico*, Scaccia *d. num.* 72. *vers. & similiter*, vbi *n.* 74. *vers. subinfero* 2. post Franc. *in d. cap sæpe, sub. n.* 36. subdit quòd si Canonicus ex crimine irrogante infamiam sit depositus per sententiam, à qua appellat, & pendente appellatione eligat, electio valet quamuis appellatio deferatur. Suspensio à Diuinis, & ab ingressu Ecclesiæ licèt impediat ne quis eligere, aut eligi possit; non impedit tamen quin possit conferre, & Præbendas dare, Abb. *in c. cùm dilectus, n.* 18. *de consuetud.* Seraphin. *dec.* 860. *numer.* 6. *& dec.* 870. *numero* 2. vbi ait suspensionem à Diuinis de Iure non impedire quominus suspensus possit prouisionem facere, nisi verba suspensionis sint talia, quæ inducant omnem incapacitatem.

7 *Quintò*, interdicti quoque vocem in Capitulo, ac proinde in electionibus, habere non possunt, *c. cùm inter, de elect.* Fernandez *dict.* §. 2. *n.* 7. Petr. Gregor. *de elect. c.* 7. *n.* 9. Iul. Lauor. *d. c.* 15. *n.* 67.

8 *Sextò*, Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando officia diuina, vocem in Capitulo amittunt, *c.* 1. *de postul. Prælat. cap. is qui*, §. *is verò, de sentent. excomm. in* 6. Syluest. *in summ. verb. interdictum*, 6. *quæst.* 2. §. *secundum*, Nauarr. *in man. cap.* 27. *num.* 187. Henriq. *in summ. lib.* 13. *cap* 46.

46. Auil. *de censur parte* 5. *disp*. 4. *dub*. 4. *conclus*. 3. Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom*. 2. *disp*. 17. *dub*. 4. Paul. Leymann. *in Theologia moral. lib*. 1. *tract*. 5. *parte* 3. *cap*. 3. *numer*. 3. *vers. secunda*, Azor. *instit. moral. parte* 2. *lib*. 6. *c*. 14. *quaest*. 8. *vers. ius item*, Sigismund. à Bononia *de elect. dub*. 68. *num*. 1.

9 *Septimò*, Irregulares quoque vocem in Capitulo non habere, ac proinde voce actiua priuati, resoluunt Syluest. *in summa, verb. electio* 1. §. 4. Azor. *loco proxime citato*; quod quidem verum credo, vbi vocem habent ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet: at vbi ius eligendi annexum fuerit beneficio, & sic iurisdictionem importauerit, vel ad iurisdictionem spectauerit, contrarium videtur omnino tenendum; cùm irregularis ob superuenientem irregularitatem non priuetur iurisdictione. Ita Nauarr. *in manual. cap*. 27. *num*. 244. Suar. *de censur. tom*. 5. *disp*. 40. *sect*. 2. *num* 27. Vincent. Filliuc. *in quaest. moral. tractat*. 19. *cap*. 3. *quaest*. 6. *num*. 75. Bonacin. *de censur. disput*. 7. *quaest*. 1. *puncto* 3. *num*. 18. Sigismund. à Bononia *de elect. dub*. 70. *num*. 6. *cum seqq*. Iul. Lauor. *d. cap*. 15. *num*. 68. Tamburin. *d. disp*. 15. *q*. 8. *n*. 14. & 15.

10 *Octauò*, qui scienter elegerunt indignum, aut similiter postulatunt, pro ea vice eligendi potestate priuantur, & eorum cassatur electio ipso iure, non autem si nominauerint tantù, *cap. cùm in cunctis*, §. *clerici. cap. scriptum*, *de elect. cap. perpetuò, eod. tit*. 6. Tiraquell. *in l. boues*, §. *hoc sermone, limit*. 1. *num*. 32. *ff. de verb. significat*. Bellacomb. *tom*. 1. *commun. opinion. lib*. 1. *tit*. 5 *num*. 22. *pag*. 171. Molin. *de primog. lib*. 2. *cap*. 4. *num*. 38. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap*. 58. *num*. 11. Azor. *d. parte* 2. *lib*. 2. *cap*. 14. *q*. 8. *vers. ius eligendi*, Fr. Ludou. Miranda *in man. Praelat. tom*. 2. *quaest*. 23. *art*. 8. Filliuc. *in quaest. moral. tom*. 3. *tract*. 41. *cap*. 4. *num*. 173. Paul. Laymann. *in quaest. Canon. de Praelatorum eccles. elect. quaest*. 70. Lauor. *d. tit*. 4. *cap*. 21. *ex num*. 49. Card. Pereira *de potest. elig. cap*. 1. *num*. 60. vbi subdit procedere etiā in electione officij secularis, Tamburin. *d. q*. 8. *n*. 18. vbi resoluit huiusmodi eligentes scienter indignum, esse priuatos potestate eligendi in prima tantùm electione immediatè sequenti, etiamsi illa non sortiretur effectum, non autem in toto vacantia, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol*. 441. *num*. 3. vbi *num*. 9. post Pelaez *de maior. p*. 1. *q*. 19. *à n*. 1. scripsit iudicis arbitrio esse relinquendum an is eligens præsumatur sciuisse electum illum fuisse indignum; si enim electus ille semper fuit in eadem ciuitate; & loco vbi extitit eligens, & electus, ita deliquit vt verisimile sit eligentem id resciuisse, præsumptio est quòd scienter illum elegerit; si verò is electus abfuit, vel secretò sic errauit, vt probabile sit electum ignorasse, quòd ignoranter elegerit præsumendum erit. Ita Sigism. à Bononia *de elect. dub*. 61. *num*. 4. vbi *num*. 13. limitat quando ipsi electores compromiserunt absolutè in alium, qui commissarios elegit indignum, nisi tamen ipsi compromittentes tamen electionem ratam habuerint.

11 Indignus quoad hoc propositum dicitur, qui habet defectus personæ expressos *in d. cap. in cunctis*. Ita Panorm. *ibi in* §. *clerici num*. 6. & *in cap. cùm inter, il primo, num*. 15 *eod. tit*. Suar. *de censur. disp*. 24. *sect*. 2. *numer*. 22. Auil. *eodem tract. parte* 2. *cap*. 6. *disp*. 12. *dub*. 4. *ad finem*, Nicol. Garc. *de benefic. parte* 7. *cap*. 12. *num*. 84. Sigismun. à Bononia *d. dub*. 61. *num*. 11 Lauor. *d. cap*. 15. *num*. 77. Tamburin. *d. disp*. 5. *q*. 8. *num* 19.

12 *Nonò*, & qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio, eligere prohibentur *cap. bonæ il primo*, *de elect*.

13 *Decimò*, qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt, & tunc illa potestas ad alios, qui non deliquerunt, deuoluetur, ac si tali potestate priuati per mortem defecissent, *d. cap. bonæ memoriæ, il primò, cap. cùm Vinton. de elect*. Rendina *in promptuario recept. sentent. tom*. 1. *tit*. 36. *num*. 33. Anton. Rague. *de voce Canonicorum in Capitulo quaest*. 30. *ex num*. 13. Iul. Lauot. *d. tit* 4. *cap*. 21. *ex n*. 46. Si autem & ij, ad quos eligendi potestas deuoluta fuerat, delinquant, vel indignum eligant, tunc primi in hac parte succedere non possunt, sed illa ad Superiorem vadit, ad quem fuisset facta deuolutio si omnes pariter deliquissent. Ita gloss. *verb. ad nos*, *in decis. cap. bonæ memoriæ, il primo*, quam sequuntur *ibidem* Ioan. Andr. *col. vlt. num*. 58. *vers. in gloss. vlt*. Innocent. *num*. 9. *verb. ad nos*, Hostien. *num*. 31. *super verb. pariter*, Butr. *num*. 78. *vers. oppono tertiò, cum numeris seqq*. Panorm. *num*. 33. *vers. in secunda quaest*. Rendina *vbi suprà*.

14 Quod vt meliùs percipiatur est notandū deuolutionem electionis ob electorum culpam quandoque ad alios fieri electores, qui culpabiles non existunt, quandoque verò ad proximum Superiorem, & nonnunquam ad Romanum Pontif. immediatè ascendit. Aut enim pars Capituli tantùm, aut totum Capitulum est in culpa: *primo* casu eligendi potestas ad alios deuoluitur non culpabiles, quàuis sint pauciores, *cap*. 2. vbi gloss. *de postulat. Præl. d. cap. bonæ memoriæ, il primo, d. cap. cum Vinton*. gloss. *in cap. si fortè* 65. *dist*. cum aliis citatis suprà, immò etsi vnus tantummodo fuerit, cùm pœna non debeat innocentem afficere, *cap. quaesiuit, de iis, quæ fiunt à maiori parte*

15 *part. Capit.* & † ius collegij in vno solo remaneat, & conseruari possit, aliis mortuis, priuatis, suspensis, vel excommunicatis, gloss. *verb. pauciores, in cap. gratum, de postul. Prælat. & verb. duo in cap. 1. de elect.* Nauarr. *consf. 6. n. 2. de elect. in nouis*, Seraphin. *dec.* 860. *num.* 7. *& decis.* 1050. *num.* 1. Tamburin. *d. quæst.* 8. *num.* 3. *&* 4. Rot. *in Cremonen. Præpositura* 25. *Februarij* 1623. coram *bona mem. Vbaldo. Secundo* verò casu de culpa distinguitur, si enim ea tantùm causa priuetur totum Capitulum, quòd intra tempus statutum non elegerit, electio ad proximum Superiorem deuoluitur, *d. cap. ne pro defectu*; ex aliis verò causis ad solum Romanum Pontif. fit deuolutio in Cathedralibus quidem Ecclesiis, in inferioribus verò in omni casu proximus superior eligere potest: nullo ergo casu electio ad Superiorem, vel ad Papam deuuluitur, nisi totum Capitulum sit in culpa, vbi enim pars tantùm deliquit, ad alios spectat electio, vt dictum est; quod quidem non potest nisi in casu contingere tantùm, quo in partes vota eligentium diuiduntur, vt pars eorum ob causam aliquam ex supradictis eligere de iure non valeat.

Hi sunt qui voce in Capitulo priuantur, de ipso autem Capitulo, & quam auctoritatem tam suo viuente Episcopo, quàm Sede 16 Episcopali vacante habeat, dicemus *c. sequenti*: interim tamen aliqua in hoc loco adnotanda duximus, quamuis, suprà aliis in locis ponenda forent; nempe Canonicatus duos de Iure in vim Decretorum Concilij Trid. incompatibiles esse, vt ex sententia *Sacræ Congregat.* resoluunt Nicol. Garc. *de benef. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 381. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 7. *de benef. incompatib. n.* 41. Rota *decis.* 492. *num.* 1. *p.* 2. in posthum. Farin. aliàs *p.* 4. *recent.* itaut post adeptam pacificam possessionem secundi Canonicatus, primum ipso iure vacat, idem Garc. *d. part.* 11. *cap.* 5. *num.* 84. *in* 6. *declarat. & n.* 381. *in* 2. *declar.* Armendar. *d. loco, n.* 17. *&* 41. quos cum aliis refero *de offic.* & *potest. Episcopi par.* 3. *allegat.* 62. *num.* 28. & cùm dispositio *cap. cum qui, de præbend. lib* 6. emanauerit ad declarationem, & extensionem *cap. de multa, eod. tit. in antiq.* in quo disponitur, vt qui cum titulo recipit secundum beneficium incompatibile cum eo, quod antea obtinebar, sit ipso iure priuatus primo; hoc declaratur & ampliatur habere locum, etiam si quis sine titulo se iniustè in secundo intendat, ne melioris sit conditionis stultus, quàm peritus, vel inuasor eo, qui iustè ingreditur, *d. cap. eum qui*, vbi *gloss.* 1. & Gem. *num.* 7. Abb. *in d. cap. de multa, num.* 16. *vers. item emanauit*, Rota *dec.* 194. *à num.* 1. *p.* 2. in posthum. Farin. aliàs *p.* 4. *recent.* de Iure communi non est prohibita assequutio plurium beneficiorum incompatibilium simul, & sed retentio; vnde qui obtinuit, regulariter habet electionem retinendi quod vult, *cap. referente* vbi Butr. *num.* 7 *de præbend.* Capr. *reg.* 90. *n.* 87. Rota *decis.* 721. *n.* 2. *p.* 1. in posthum. Farin. aliàs *p.* 3. *recent.* Vnde si duos huiusmodi Canonicatus quis simul retinere perrexit, vtroque ipso iure est priuatus, Rota *decis.* 559. *n.* 1. *d. par.* 4. *recent.* & ex sententia eiusdem *Sacræ Congregationis* Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *numero* 381. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. loco n.* 43. quos refero *d. allegat* 62 *num.* 29. † Nec præsumpta dispensatione, in qua fundatur *reg. de* 17 *triennali*, se tueri, & defendere potest. idem Garc. *d. cap.* 5. *num.* 381. *in declar.* Armendar. *d. loco, num.* 44.

Vtrùm autem Capellania sit incompatibilis cum Canonicatu in eadem Ecclesia? Vide latè Rotam *decis.* 140 *per tot. part.* 2. in posthum Farin. aliàs *part.* 4 *recent.* vbi in casu huius decisionis Domini de Rota censuerunt capellaniam, de qua ibi, personalem residentiam requirere, ac proinde incompatibilem esse cum Canonicatu, ex ipsius Capellaniæ fundatione, per quam capellani toto anni tempore obligantur singulis Dominicis, & duplicibus festiuis diebus ad instar aliorum beneficiatorum Missis, Vesperis, & processionibus interesse, quæ per Canonicos, & Beneficiatos celebrantur, & præterea statuitur Capellaniæ fructus esse diuidendos more distributionum quotidianarum, quæ præsentibus in choro dictæ Ecclesiæ dari consueuerunt. Personalis tamen residentia præcisè non arguitur, ex eo quòd probetur capellanum teneri celebrare, & seruire, quia huc potest etiam fieri per alium, Lap. *alleg.* 35. *num.* 2. *& alleg.* 119 *num.* 2. Ferret. *consf.* 305. *num.* 4. Rota *decis.* 155. *num.* 2. *part.* 4. *recent.* vbi subdit tunc censeri probatam residentiam personalem quando in fundatione dictum fuerit quòd per alium prouisus celebrare non valeat. Vnde *Sacra Congregat. Concil.* teste Nicol. Garc. *de benef. p* 11. *c.* 5. *n.* 243. *in* 8. *declar.* censuit Capellaniam, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri non posse cum Canonicatu: & iterum *in vna Ferrarien.* 4. *Decemb.* 1627. resolutum quòd Capellanus in Ecclesia Cathedrali tenetur ad residentiam stante fundatione suæ capellæ cum onere quarundam Missarum, & inseruiendi in choro.

Eodem modo Canonicus obtinens Di- 18 gnitatem perdit Canonicatum, Seraphin. *dec.* 1298. & *Sacra Congregat.* censuisse refert Garc. *dicta part.* 11. *cap.* 5. *num.* 144 Dignitas enim etiam sine Præbenda est incompatibilis sub eodem tecto cum Canonicatu, Achil. *dec.* 8. *de Præbend.* Seraph. *dec. num.* 2. vbi

vbi *n.* 1. ait dispensationem de retinendo Archipresbyteratum cum Canonicatu, non facta mentione de Præbenda illius, esse subreptitiam, si Præbendæ sint incompatibiles.

Ex priuilegio tamen, vel consuetudine potest quis in vna Ecclesia fungi duplici officio, vt sit Thesaurarius, & Canonicus, ac propterea duplices lucrari distributiones; quia obtinet eas diuerso iure, cùm inter Dignitates suppleat numerum Dignitatum, & inter Canonicos suppleat numerum Canonicorum, nec eget substituto. Ita Garc. *de benef. part.* 11. *c.* 5. *n.* 245. vbi refert decisionem *Sacræ Congregationis*, Hoied. *de incõpatib. benefic. part.* 1. *c.* 11. *num.* 4. Filiuc. *tom.* 3. *tractat.* 41. *c.* 1. *num.* 19. *versicul. sextum*, Raguc. *de voce Canon. quæstion. num.* 1. Monet *de distribut. quotid. part.* 2. *quæst.* 4. *à num.* 6. vbi *num.* 18. subdit ad inducendam huiusmodi consuetudinem, cùm non sit contra ius, sed solùm præter, requiri dumtaxat spatium decem annorum. Cui quidem consuetudini permittenti vt in eadem Ecclesia Dignitas cum Canonicatu per eundem obtineri, & retineri possit, non censetur derogatum decreto *Concil. Trident. sess.* 24. *cap.* 17. *de reform.* vbi disponitur quòd habenti beneficium competens, non possit conferri alterum, sicut ex sententia eiusdem *Sacræ Congregationis* resoluit Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *n.* 246. *& seqq.*

9 Vigore tamen huius consuetudinis non potest obtinens Canonicatum, cui post Concilium iniunctum est onus Pænitentiarij, obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quia consuetudo strictè est interpretanda, tùm quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia, idem Garc. *d. c.* 5. *num.* 249. Et si narretur Dignitatem insimul cum Canonicatu consueram esse obtineri sine dispensatione Apost. narratiua hæc minimè iustificari poterit ex vnica prouisione, vt fuit responsum *in vna Oriolen. Canonicatus* 10. *Iulij* 1620. coram bonæ mem. *Remboldo*, cuius meminit Lotter. *de re benef. lib.* 3. *q.* 8. *n.* 112. Consuetum enim fieri non potest dici quod semel tantùm factum est, ideóque saltem duo actus necessarij sunt gloss. *verb. consuetudinis in l. nemo C. de Episc. aud.* Crescent. *decis.* 1. *de consuet.* Seraphin. *decis.* 381. *num.* 2.

Non tamẽ Canonicus per huiusmodi acquisitionem Dignitatis desinit esse Canonicus, nec emittit ius sibi vti Canonico competens, iuxta decisionem Putei 100. *libro* 3. & tradita per Natt. *cons.* 44. *n.* 7. itaut etiam distributiones vti Canonicus accipiat, Card. *cons.* 53. refert, & sequitur Rota *decis.* 91. *numer.* 4. *d. p.* 4. *recent.* vbi subdit ius competens tali Canonico vti antiquiori præsidendi in choro, illi non competere nisi sedeat in Sede Canonicali, in qua fuit inducta consuetudo: vnde Lotter. *de re benefic. libro* 1. *q.* 16. *num.* 99. ex Rota *in Seguntina præsidentiæ* 12. *Februarij* 1614. coram *Seleucien. Archiepiscopo*, tenet quòd obtinens Dignitatem, & simul Canonicatum, non potest ea, quæ pertinent ad Canonicatum, exercere in Sede Dignitatis, sed tantùm in Sede Canonicali: & vice versa non poterit in Sede suæ Dignitatis sedere tanquam Canonicus, neque exercere, quæ ad Canonicatum pertinent, sed ea dumtaxat, quæ pertinent ad suam Dignitatem; etsi enim eadem persona possit sustinere vicem duorum etiam in actibus respectu vnius qualitatis incompatibilis, vt omnes notant *in d. c. à collatione, de appellat. in* 6. tamen pro euitanda confusione illæ qualitates distinguuntur ex diuersiate Sedis. Lotter. *vbi suprà, n.* 95. *&* 96. Si quis autem dispensetur ad plura beneficia, dispensatio huiusmodi non extenditur ad licentiam non resideudi in vtroque, sed in solo altero, cùm sint necessariò & inseparabiliter connexa, gloss. *verb. retinere, in cap. non potest, de Prabend. in* 6. Gambar. *de Legat. à latere lib.* 10. *n.* 230. Sayr. *de censur. lib.* 7. *c. fin. n.* 14. *&* 21. Sanch. *de Matrim. lib.* 8. *disp.* 1. *n.* 19. Rota *decis.* 337. *num.* 1. *d. p.* 4. *recent.* At quando accessoria sunt à principali separabilia, itaut dispensatio super principali imprimat suum effectum absque ea extensione, non extenditur ad ea accessoria; vt videre est in dispensatione ad non residendum, quæ minimè extenditur ad fructuum consequutionem, qui ab absentibus perduntur, Gambar. *d. lib.* 10. *n.* 242. Sanch. *disp.* 1. *num.* 20. vbi subdit hanc dispensationem solum operari ne is priuetur beneficio ob residentiæ defectum; si verò Papa dispenset cum aliquo super perceptione fructuum absque eo quòd non resideat, eo ipso censetur dispensare super residentia, Rota *d. decis.* 337. *num.* 2.

Filius illegitimus, cuius pater possessionem alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licèt in ea non ministrauerit, nec visus fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonicatus, comprehenditur decreto *Concil. Trident. sess.* 25. *cap.* 15. *de reform.* ad hoc vt non possit in eadem Ecclesia Canonicatum, seu aliud beneficium obtinere. Ille verò, cuius pater sola Pontificis signatura sibi obtinuit conferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ, sed neque litteras Apostolicas expediuit, neque vnquam habuit possessionem, sub illo non compreheuditur, ita ex sententia *Sacræ Congregationis* resoluit Nicol. Garc. *de benefic. parte* 7. *c.* 3. *numer.* 56. & est casus singularis, quem decidit eadem S. *Congreg. Concil. sub die* 17. *Augusti* 1626. quòd † *Canonicatum in Ecclesia, in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui* 21

fuit

fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.

22 Item *eadem S. Congreg. sub die* 23. *Augusti* 1631. censuit *filium ex ligitimo matrimonio natum egere dispensatione aliàs ex gratia concedendam, vt possit immediatè obtinere beneficium de iure patronatus, quod obtinuit pater, ad quod beneficium in fundatione sunt vocati proximiores de genere.* Secus si beneficium mutasset speciem veluti cùm portio erecta est in Canonicatum, Achil. *decis.*1.*n.*3. *de fil. Presbyt.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *in princ. sub num.* 33. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 48. *numer.* 210.

CAPVT XLII. & vlt.

Canonicorum Capitulum quam habeat auctoritatem tam ipso viuente Episcopo, quàm Sede Episcopali vacante?

SVMMARIVM.

1 *Canonicorum collegium, seu Capitulum Cathedralis Ecclesiæ est veluti senatus quidam Ecclesiæ.*

2 *Canonici cuiusuis Cathedralis bipartitò cerni & considerari possunt.*

3 *Capituli consensus non requiritur in administratione bonorum, & redditüum Ecclesiæ.*

4 *Verba,* solus Episcopus cognoscat, *intelliguntur respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo.*

5 *Verba,* solus Episcopus possit degradare. *non concludit Capitulum concurrere in degradatione, sed alios Episcopos.*

6 *Iurisdictio quando datur alicui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius.*

7 *Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, quæ ad Cathedralem Ecclesiam pertineat.*

8 *Capituli consensus requiritur in vnione vnius Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati vel Prabendæ per Episcopum facienda.*

9 *Vnio potest fieri per Episcopum absque Capitulo vbi extaret consuetudo in contrarium.*

10 *Vnio vbi fit ab Episcopo tanquam Apostol. Sedis delegato, etiam Capituli consensus requiritur.*

11 *Capituli consensus non sufficit in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cùm non possit auctorizare in facto proprio, secus si fieret alicui Dignitati, vel Prabendæ Capituli.*

12 *Capituli consensus an exigatur in vnione à Legato de Latere facienda ostenditur.*

13 *Canonici compelli possunt ad consentiendum si nolint, & iusta causa vnionis facienda subesset, quando consensus Capituli in vnione facienda per Episcopum requiritur.*

Suppressio Canonicatuum & beneficiorum non permittitur Episcopo sine consensu Capituli.

14 *Capituli consensus in multis casibus exigitur, ita ut quod sine ipso ab Episcopo factum fuerit, nullius sit roboris, & momenti.*

Paramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, &c. ibid.

15 *Capitulum potest statuere (si interueniat præsentia, & consensus Episcopi) in concernentibus statutum vniuersalem Ecclesiæ, secus in iis, quæ tangunt particularia ipsius Capituli negotia, vt num.* 16.

17 *Capitulum non potest statuere contra Ius commune, etiam interueniente consensu Episcopi.*

18 *Statutum Capituli conditum quòd descendentes ex genere infecto non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, est inualidum.*

Concordiam super iuribus Ecclesiæ quando facere possit Capitulum. ibid.

Requisita quæ desiderantur vt subsistant statuta facta à Capitulo? ibid.

19 *Consilium Capituli in Episcoporum tractatibus vel negotiis plerumque est requirendum.*

20 *Concilium Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus in processionibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis.*

Consilium Capituli sui requirere tenetur Episcopus ad designandum quibus Canonicatibus quisque Ordo imposterum debeat esse annexus ibid.

21 *Capitula Cathedralium Ecclesiarum vocanda sunt, & admittanda ad Concilia Prouincialia.*

22 *Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad synodum Prouincialem sunt vocanda.*

23 *Episcopus an teneatur sequi Capituli consilium in decernendo, aut statuendo, quæ visa fuerint opportuna in synodo ostenditur.*

24 *Capitula Ecclesiarum ex manifesta, & rationabili causa possunt cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, & diuinorum officium celebrationem suspendere.*

25 *Capitulum, etiam semota aliqua speciali consuetudine, cessationem inducere potest.*

Canonici absentes à ciuitate an sint vocandi in omnibus negotiis pertractandis à Capitulo? ibid.

In negotiis agendis per Episcopum cum consensu Capituli an vox Episcopi, cum vno vel duobus Canonicis, faciat maiorem partem, & si attentenda? ibid.

26 *Deuolutio fit ad Episcopum tanquam ad immediatum Superiorem propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent.*

Leguta facta Canonicis in dubio an censeantur relicta Capitulo? ibid.

27 *Capitulum Sede vacante inuentarium de rebus Ecclesiæ conficere tenetur.*

28 *Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur Capitulum.*

29 *Administratio iurisdictionis residet penes, totum Capitulum ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam.*

30 *Capitulum Sede vacante de Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenire potest, absque causa tamen non debet.*

31 *Capitulũ Sede vacante non arctatur ad constituendũ Vicariũ intra illos octo dies, & successiuè potest de per se administrare.*

32 *Sedes quando dicatur vacare vbi Epicopus transfertur ad aliã Ecclesiam? ostenditur.*

33 *Vicarius vnus tantùm eligendus à Capitulo Sede vacante, nisi legitimè adesset immemoralis cõsuetudo duos, aut plures eligẽdi.*

34 *Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere potest, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitimè probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. Trid.*

35 *Vicario Capituli Sede vacante debet prouideri de competente salario.*

36 *Vicarij in electione si discordia fuisset inter Canonicos, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneus, & habens qualitates Conc. remanere debet, cæteris remotis.*

37 *Capitulum quamuis non teneatur eligere personam in vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus cæteris paribus est præferendus.*

38 *Capitulum Episcopali Sede vacante eligere valet in Vicarium generalem Canonicum einsdem Ecclesiæ, qui in eadem ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum.*

39 *Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus de tempore diuinorum officiorũ suo muneri, & officio incumbẽs, distributiones quotidianas nõ percipit.*

40 *Vicarius Capitularis, qui simul est Canonicus, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedendo.*

41 *Archidiaconus, seu alia Dignitas maior post Pontificalem præfertur Vicario Capitulari Etiamsi non sit Canonicus.*

42 *Vicarius Capitularis occupare non debet in Ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili.*

43 *Capitulum Sede vacante in commissione Vicarij potest certum tempus præfinire; quo elapso eius iurisdictio expiret.*

44 *Capitulum potest Vicarium eligere cum clausula quòd non duret nisi per annum.*

45 *Vicarius Capituli magis expedit vt eligatur liberè absque vlla conditione [illegible]ationis, & assignatione assessoris.*

46 *Si Capitulum constituerit Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, ius officium durat durante Sedis vacatione.*

47 *Vicarij Capitularis electione facta, non potest Capitulum illam reuocare, nisi ex causa benè visa Sacræ Congreg.*

48 *Vicarius à Metropolitano deputatus in vim* cap. 16. sess. 24. *amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitani.*

49 *Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, vel Licentiatus in Iure Canonico, seu aliàs quantum fieri potest idoneus, si secus fiat, electio est nulla.*

50 *Vicarius Episcopi demortui non debet confirmari nisi esset Doctor.*

51 *Vicarius Capitularis debet esse Doctor in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.*

52 *Capitulum, vbi non esset Doctor, potest in ipso actu deputationis Vicarij dare ei consultorem Doctorem sibi benè visum partibus non suspectum.*

53 *Doctor Theologus non potest esse Vicarius Capitularis Sede vacante.*

54 *Ætas vigintitrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si alias est idoneus, non tamen expedit.*

Vicarius generalis, Prouisor, aut officialis in Regnis Castellæ & Legionis debet esse in Sacris constitutus. ibid.

55 *Capitulum si infra octo dies post mortem Episcopi non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus, deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia suffraganea.*

56 *Metropolitano negligente suum Vicariũ constituere, Episcopus antiquior ex Suffraganeis in Metropolitana illum constituere potest, Episcopo verò exempto negligente Episcopus propinquior deputare poterit.*

57 *Vicarius Capituli Sede vacante non potest*

cogno

cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, nec exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma Dignum, quæ huiusmodi Vicario Episcopi solent committi.

58 *Dispensationes Matrimoniales directæ Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non possunt per Vicarium Capitularem expediri.*

59 *Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante non potest exequi commissiones Apostol. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitus officij, vel sub nomine Dignitatis.*

60 *Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare poterit litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, necnon illud, quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum erat.*

61 *Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacante in ius Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur.*

62 *Absoluere ab excommunicatione potest Capitulum, à quo poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostol. specialiter interdicta potestas.*

63 *Confirmare electos, & præsentatos per patronos instituere potest Capitulum Sede vacante.*

64 *Confessores pro casibus Episcopo reseruatis assignare potest Capitulum Sede vacante.*

65 *Excommunicationes, & alias censuras, ac pœnas inferre, & excessus corrigere potest Capitulum, quatenus defunctus Episcopus poterat.*

66 *Cognoscere de crimine hæresis potest Capitulum Sede vacante.*

67 *Visitare potest Diœcesim Capitulum Sede vacante, & sic omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus.*

68 *Vicarius Capitularis Diœcesim visitare potest quamuis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum.*

69 *Capitulum Sede vacante potest Diœcesim visitare per se, vel per alium.*

70 *Capitulum Sede vacante potest tunc demum Diœcesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione.*

71 *Capitulum potest visitare Diœcesim post lapsum annum à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ, tempore triennij non expectata, licèt dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis triennijs.*

72 *Cognoscere de arduis causis potest Capitulum Sede vacante.*

73 *Statuta condere potest Capitulum Sede vacante, quæ ad statum Ecclesiæ pertineant, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium.*

74 *Capitulum circa quotidianas distributiones nihil potest statuere.*

75 *Capitulum non potest habere pro præsentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem nondum emiserunt.*

76 *Defunctorum vltimas voluntates exequi potest Capitulum Sede vacante quatenus iure ordinario competebat Episcopis.*

77 *Religiosos piarum voluntatum exequutores compellere potest Capitulum Sede vacante ad reddendas administrationes rationes.*

78 *Rationem ab administratoribus piorum locorum exigere potest Capitulum Sede vacante.*

79 *Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus constituere potest Capitulum Sede vacante.*

80 *Deponere, & interdicere potest Capitulum Sede vacante.*

81 *Dispensare ratione episcopalis iurisdictionis & cum illegitimis ad beneficium simplex potest Capitulum Sede vacante.*

Dispensare, & absoluere vigore Conc. sess. 24. de reform. c. 6. *potest Capitulum Sede vacante.*

83 *Charitatiuum subsidium exigere potest Capitulum Sede vacante.*

84 *Capitulum non potest statutum concedere, quo charitatiuum subsidium in futurum ex parte minuatur.*

85 *Capitulum cognoscere potest de causis in prima instantia vigore* Conc. sess. 24. de reform. c. 20.

86 *Matrimonio celebrando assistere potest Capitulum Sede vacante, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere.*

87 *Licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante, quàm dare posset Episcopus.*

88 *Licentiam ædificandi Ecclesiam, vt acquiratur ius patronatus concedere potest Capitulum Sede vacante.*

89 *Pontificalia exercendi in Ecclesia vacante licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante extero Episcopo.*

90 *Licentiam vt nouitij disponant de bonis temporalibus concedere potest Cap. Sede vacante.*

91 *Indulgentias concedere potest Capitulum Sede vacante.*

92 *OEconomos præficere potest Capitulum Sede vacante.*

93 *Portiones Congruas assignare, & recognosce-*

re potest Cap Sede vacante.

94 *Commendare Ecclesias, siue beneficia ad tempus potest Capitulum Sede vacante.*

95 *Præsentatos Clericos à patronis admittere, siue instituere potest Capitulum Sede vacante.*

96 *Resignationes beneficiorum recipere potest Capitulum Sede vacante.*

97 *Permutationibus beneficiorum Auctoritatem præstare potest Capitulum Sede vacante.*

98 *Vniones ex causa facere potest Capitulum Sede vacante, dummodo per eas iurisdictione Episcopali nihil detrahatur.*

99 *Capitulum Sede vacante non potest supprimere quodcunque beneficium, & sibi vnire.*

100 *Confessores approbare, & exponere potest à se electum.*

101 *Commutare in vltimas voluntates post Capitulum Sede vacante in casibus in quibus de iure communi posset Episcopus.*

102 *Matrimoniales causas cognoscere potest Capitulum Sede vacante.*

103 *Capituli auctoritas an etiam in iis, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium, ostenditur.*

Capitulum Sede vacante intra visitationem ex delictis contra certas personas inquirere potest. ibid.

Capitulum potest munus syndicandi contra officiales exercere. ibid.

104 *Capitulum Sede vacante potest facere ea omnia, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno, hoc est, iurisdictione Ordinaria, non autem delegata.*

105 *Exemptos visitare non potest Capitulum Sede vacante, declarando vt numer. 107.*

106 *Monasteria Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, non potest visitare Capitulum Sede vacante.*

108 *Capitulum Sede vacante, non succedit Episcopo in iurisdictione, quæ illi competeret iure aliquo speciali, siue accidentali.*

109 *Beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre non potest Capitulum Sede vacante.*

110 *Quid si beneficia spectarent ad collationem Episc. cum consensu, vel consilio? Et quid si ad eundem Episcopum pertinerent iure deuoluto?*

111 *Donationem iurispatronatus confirmare non potest Capitulum Sede vacante.*

112 *Præbendarum, aut Portionum in suppressione non sufficit Cap. consensus.*

113 *Capitulum Sede vacante succedit in ius exercendi Pontificalia per Vicarios Episcopos.*

114 *Dimissorias litteras Clericis suæ Diœcesis dare potest Capitulum Sede vacante, vt ab alio Episcopo ordinetur, post annum à die vocationis concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.*

115 *Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere potest.*

116 *Dimissorias etiam ad primam Tonsuram non potest Capitulum, seu Vicarius Sede vacante infra annum concedere.*

117 *Pœnam Concil.* sess. 23. cap. 10. *incurrit Capitulum, seu Vicarius Sede vacante concedens dimissorias infra annum vacationis quamuis illis vsus non fuerit is, cui concessa fuerunt.*

118 *Dimissorias litteras ad primam Tonsuram concedere potest Vicarius Capitularis etiã infra annum laicis, qui expectans præsentari per patronos ad aliqua beneficia.*

119 *Dimissorias ad Ordines dare non potest Capitulum Sede vacante infra annum etiãsi haberet territorium distinctum, & exemptum.*

120 *Dimissorias concedere post annum, spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum.*

121 *Capitulum Sede vacante, non potest infra annum vacationis dare licentia Episcopo commoranti in ciuitate, vel Diœcesi, vt ordinet Regulares.*

122 *Testimonium idoneitatis facere potest Capitulum Sede vacante.*

123 *Capitulum ante lapsum anni vocationis Sedis poterit obtinenti facultatem à Sede Apostolica de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, hanc licentiam subordinatam concedere.*

124 *Capitulum infra annum concedere potest Episcopo extero exercitium Pontificalium & ordinationem proprium subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis.*

125 *Dimissorias infra annum Capitulum per Vicarium à se electio concedere potest arctatis beneficiis tam habitis, quàm habendis.*

126 *Arctati occasione beneficij recepti, & recipiendi qui dicantur, ostenditur, & n. 127.*

128 *Dispensare potest Capitulum Sede vacante, seu illius Vicarius in interstitiis temporum cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium.*

129 *Dimissoria littera à Capitulo Sede vacante ritè, & rectè concessa per ingressum moderni Episcopi non expirant.*

130 *Capitulum Sede vacante contrauenient decreto* Conc. Trid. sess. 7. cap. 10. *quam pœnam incurrat, ostenditur.*

131 *Or*

131 *Ordinati contra formam dicti* cap.10.Concil.*non gaudent priuilegio clericali.*
132 *An possint habere beneficiũ? & n.*123.*&*134.
135 *Episcopo mortuo nihil debet à Capitulo innouari.*
136 *Capituli Sede vacante potestas intelligitur de Capitulo Cathedralis.*
137 *Formula creandi Vicarium Capitularem.*

1 NON solùm vacante Sede, verùm etiam ipso viuente Episcopo Canonicorũ collegium, seu, vt passim vocatur Capitulũ Cathedralis Ecclesiæ, auctoritatem habet, & potestatem in multis. Est enim veluti Senatus quidam Ecclesiæ, vt innuit Hieron. *in cap. Ecclesia* 16. *q.*1. Duaren.*lib.*1.*de sacris Eccles.minist. cap.*18. Marc. Anton. Columna *in tract. de Eccles. Redit orig. p.*3. *cap.*14. *num.*8. Valenz.*tom.* 1.*cons.*34. *num.* 199. Ideò pro materiæ huius cap. faciliori cognitione sciendum est Canonicos cuiusuis † Cathedralis Ecclesiæ bipartito cerni & considerari posse; vno modo quatenus coniuncti, & cupulati in vnum curpus, Capitulum, seu Collegium aliquod constituunt: alio verò modo in quantum repræsentant illam Ecclesiam, & illius clerici sunt, qua ratione, sicuti docuit Pontifex in *cap. requisisti*, ibi *est Apostoli coniugio copulatus, de testam.* non possunt tales clerici vnam Communitatem, siue vnum corpus constituere, nisi cum Episcopo, qui caput ipsorum est, clerici autem membra; & ideo non debent diuidi, nec separari à capite, Bellarm. *cons.*20. *num* 7. Card. Tusch. *tom.*1. *lit. C,concl.* 54. Si verò considerentur in quantum efficiunt Capitulum, seu Collegium, reuera etiamsi Episcopus non interueniat, erunt, & sunt vnum corpus, iuxta Iura expressa *in cap. Capitulũ S. Crucis,de rescript.cap.dilecta,de excess. Prælat.* quo casu Episcopus non erit pars Capituli, vt probat tex. *in cap. irrefragabili, vers.excessus,de excess.prœl.*& admonuit Abb. *in c. eam te n.*3. *de rescript.*refert Anguian. *de legib. lib.*2. *controu.* 4. *num.*4.

2

Deinde sciendum est ex mente eiusdem Anguiani *citato loco,n.*11.*&* 14. in rebus & negotiis, quæ ad ipsa Collegia, siue communitates spectant, Canonicus considerari posse, vel tanquam clericos Cathedrales Ecclesiæ, quo casu Capitulariter congregati poterunt particularia negotia ad ipsos spectantia sine Episcopi consensu tractare; vel tanquam Capitulum repræsentans ipsam Ecclesiam; quo etiam casu non poterit ardua, & difficillima negotia disponere statuendo, siue constituendo, neque illa, quæ statum vniuersalem Ecclesiæ, vel ipsum Episcopum concernunt, sine eiusdem Episcopi consensu; nec vice versa sine consensu,vel consilio Capituli pleraque negotia exequi potest Episcopus, iuxta *tit. de his, quæ fiunt à Prælat.sine consensu Capituli, per tot.*

3 *Primò* igitur Capituli consensus requiritur in administratione bonorum, & redditũum Ecclesiæ; si enim hæc omnia sunt communia inter Prælatum, & Capitulum, ad eus simul spectare debet administratio, *c. noui, c. quanto,c.ea noscitur*,vbi Abb.*num* 4 *de his,quæ fiunt à Prælatis sine consensu Cap.* Lap *allegat.* 31. Salua *de benefic.p.*2 *quæst.*12. *n* 4.Cæsar. de Grassis *decis*; *de his,quæ fiunt à Prælat.*Fr. Emman. *quæst. Regul.tom.*1. *quæstione* 62.*art.* 7.*&* 8.*quæst.*78.*art.*12 *&* 13.Felin. *in cap.cdoceri*, *num.*3. *&* 9. *de rescript.* Abb. *num.*5. per tex.ibi *in cap.relatum* 12.*de testamen* Seraph. *decis.*339.*num.*1. Mantic. *decis.* 207. *num.* 4. Caualer. *decis.*57.*num.*2. Rot.*decis.* 16. *& decis.* 181. *num.*1. *part* 1. *recent. & in Gerunden: administrationis* 16.*Februarij* 1619 coram. *R. P. D Verospio, & in eadem* 11. *Decembris* 1630. coram *Reuerendiß. D.mno Coccino Decano*:quad adeò verum est,vt non censeatur sublatus hic consensus Capituli, & eius coadministratio talium bonorum, & iurisdictionum, quamuis soli Prælato concessa specialiter videatur, vt benè per Bald. *in l.* 1. *num.* 4. *de bonor. possess contra tab.* † vbi si tertius referat molestiam Episcopo iurisdictione, & Papa dicat, *solus Episcopus procedat*, illa verba intelliguntur respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo; & ibi etiam notat Iaf.*num* 7. vbi quòd natura termini taxatiui est excludere extranea, cuncta autem pertinentia indulgere: Hinc etiamsi Papa dicat,*solus Episcopus possit degradare*,†non tamen excludit Capitulum concurrens in degradatione, sed alios Episcopos, *cap.* 1. & ibi *gloss.fin. de hæret. lib.* 6. Ioann. Monach. *numer.* 1. Archid. *numer.* 1. Ioann. Andr. *in prine.* Hinc denique si Papa in indulto dicat, *quòd solus Episcopus possit prouidere beneficia, ad quæ prouisus solet per electionem assumi*,non propterea excluditur Capitulum, ad quod spectat electio, sed dispositio intelligitur in præiudicium ipsius Papæ, Putc. *dec.*190.*n.*2. *lib.*3. Anastas. Germon. *de indultis Cardinal. in §.ad beneficia, n.* 32. *&* 39.

4

5

6 Nec obstat, quòd † si iurisdictio datur alicui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius, secundùm Beroi.*cons.*22. *num.* 28. *volum.* 1. Rip. *de peste, tit. de remediis præseruatis numer.* 62. Cott. *in memorab. verb. solus*, Mandos. *ad consil. Rom.*393. *litt. B.* Felin. *in cap. pastoralis, num.* 2.*limit.*3. *de officio Ordinar.* qui vnà cum Rip. solùm limitat hoc dictum quando alteri competeret iurisdictio de consuetudine, non autem de Iure communi, ex quo consuetudini non censetur derogatum nisi expressè dicatur,& sic

sic declarat text. *in l. viros*, *C. de diuers. offic. lib.* 12. Menoch. *de præsumpt. lib.* 2. *præs.* 18. *n.* 14. vbi dicit hanc esse veram, & receptam sententiam; nam huic fundamento poterit respondere quòd contrarium tenent. Angel. *in l.* 1. *num.* 1 *C. vbi & apud quem*, probat Cotta *loco citato in fine*, Dec. *cons.* 3. *num.* 7. *col.* 5. *vers. superest respondere*, Ias. licèt videatur dubitatiuè loqui, *in l. quòd in rerum*, §. *si quis post num.* 9. *ff. de legat.* 1. Decian. *respons.* 118. *num.* 23. *vol.* 2. Grammatic. *cons.* 28. *num.* 6. Roman. *cons.* 393. *n.* 4. Menoch. *de arbitrar. lib.* 1. *q.* 80. *n.* 8. Sed quicquid sit de hac opinione, quatenus affirmatiua esset vera, procedit quando agitur principaliter inter duos, non autem quando agitur inter duos, & vnus ex illis, ad cuius fauorem disponitur, habet alium connexum; quia disposita in illo habent locum etiam ad fauorem connexi: & ratio differentiæ est, quia quando agitur inter duos simpliciter, si alius non excluderetur, statutum nihil operaretur, & frustrà occuparet membranas, vt dicit Cotta *loco allegato*, quæ ratio cessat quando agitur cum tertio, quia etiam quòd præseruetur ius connexo, nihilominus dispositio operatur, quia ille tertius excluditur.

7 *Secundò* Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, quæ ad Cathedralem Ecclesiam pertinent, *c. fine exceptione* 12. *q.* 2. *c. vt super*, §. *fin. de rebus Eccles. non alien. cap.* 1. *de his quæ fiunt à Prælat.* Molin. *d. tract.* 5. *disp.* 11. *num.* 15. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. decis.* 54. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 51. *in* 2. *edit.* Piasec. *in praxi Episc. p.* 2. *c.* 2. *n.* 9. *in princ. v. similiter*, latè Rot. *in Treuentina benef.* 12. *Nouembris* 1629. coram *R.P.D. Quetpo*, olim Pampilonensi, nunc verò Giennensi Episc. impressa *p.* 5. *recent. d.* 318. Seraphin. *d.* 338. *num.* 2. vbi quòd in alienatione bonorum Episcopatus requiritur consensus Capituli, non vti personæ interesse habentis, sed solùm tanquam solemnitas, & *decis.* 443. *n.* 4. quòd in alienatione bonorum mensæ Episcopalis separatæ à mensa Capituli requiritur consensus Capituli, sed si probetur euidens vtilitas, defectus dicti consensus non obstat, & *num.* 5. subdit consensum Capituli in huiusmodi alienatione magis respicere solemnitatem, quàm substantiam alienationis, Ego ipse *de officio & potestat Episcopi, part.* 3. *allegat.* 95. *num.* 70. Rota *decis.* 18. *num.* 3. *p.* 1. *recentior.* vbi quòd sine huiusmodi consensu facta alienatio, est nulla, & debet Capitulum vocari in figura iudicij, Deci. *cons.* 603. *Viso puncto, num.* 13. Anell. Amat. *cons.* 64. *num.* 10. *tom.* 1. & Canonicorum subscriptio interuenire, *c.* 1. vbi *glos. fin. de his quæ fiunt à Prel.* & *ibi* Innoc. *in fine*, dicens in bonis Episcopalibus alienandis necessariam esse subscriptionem Canonicorum maioris Ecclesiæ, ita quòd sine ea non valeat alienatio, Bertrand. *cons.* 6. *alienatio rerum*, *num.* 5. *vol.* 1. Couar. *var. lib.* 2. *c.* 17. *col.* 1. Marc. Anton. Genuens. *in practic. ab Eccles. q.* 644. Anell. Amat. *d. cons.* 64. *num.* 11. vbi, *num.* 13. ex Gemin. *in. d. c. sine exceptione*, *in fine vers. glos. vlt.* subdit non sufficere generalem Capituli mentionem habitam, sed omnium Canonicorum nominationum esse exprimendam, & *n.* 14. addit adeò hanc solemnitatem requiri vt consuetudine tolli non possit, & quod plus est, omnes se subscribere debent, etsi non sint eiusdem voti, Capyc. *decis.* 148. *num.* 6. Roland. *cons.* 90. *num.* 21. *vol.* 1. Vicent. de Franchis *decis.* 2. Bobadil. *in sua politica lib.* 3. *c.* 8. *num.* 181. Tepat. *recep. sentent. tit.* 537. *de his quæ fiunt à maiori parte*, Castill. *lib.* 1. *de vsufructu*, *c.* 54. *num.* 17. vbi loquitur de alienatione rerum Ecclesiæ, Alex. Trentacinq. *vari. resolut. lib.* 1. *tit. quod cuiusque vniuers. nom. resol.* 1. *num.* 10. vbi quòd quando agitur de alienatione rerum ciuitatis, quæ seruando seruari possunt, scribenda sunt nomina singulorum, quia iste actus est ponderosus. Et vbi habet consentire Capitulum, non sufficit consensus singulorum de Capitulo, sed requiritur consensus capitulariter, Rota *decis.* 484. *num.* 6. *p.* 1. *recentior.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 28. *n.* 21.

8 *Tertiò* in vnione vnius Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati, vel Præbendæ per Episcopum facienda, aut si Religioso loco donetur, præsertim irrequisito eiusdem Ecclesiæ Rectore, aut (si vacabat) defensore ei non existente, *c. antepenul. vbi glos. fin.* 12. *quæstione* 2. *c. tua nuper*, *de his quæ fiunt à Prælat. Clem. fin. de rebus Eccles. non alien.* Rebuff. *in regul. de vnion. gloss.* 11. *num.* 2. Paul Fusc. *de visitat. lib.* 2. *c.* 26. *numer.* 5. Vgolin. *de officio Episc. c.* 52. §. 1. *num.* 1. Rot. *decis.* 133. *num.* 2. *part.* 2. *diuers.* & *decis.* 294. *numero* 17. *part.* 5. *diuers.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 5. *cap.* 819. *num.* 3. Seraphin. *decis.* 1078. *num.* 1. Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 6. *cap.* 28. *quæst.* 12. Nicol. Garc. *de benef. part.* 12. *c.* 2. *num.* 145. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 198. *num.* 17. *part.* 4. latè Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *c.* 29. *num.* 164. vbi *num.* 183. id ait verum etiam post *Concil. Trident.* Et hic consensus Capituli potest interuenire etiam post vnionem, cùm non sit necessarius quòd in ipso interueniat, ex Rebuff. *d. glos.* 11. *numero* 20. Boër. *decis.* 345. *num.* 34. Hoied. *de incomp. benef. p.* 2. *c.* 3. *num.* 9. Ricc. *decis.* 198. *num.* 16. *p.* 4. Azor. *d. q.* 12. *in fine*, Hoied. *de incomp. benef. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 9. Hieron Gabr. *cons.* 200. *lib.* 1. Rota *d. decis.* 133. *num.* 9. *in fine*, *p.* 2. *diuer.* Nicol. Garc. *d. c.* 2. *num.* 147. *cum seqq.*

seqq. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 578. *num.* 32. *& c.* 278. *numer.* 30. vbi etiam resoluit nullitatem vnionis ob defectum consensus Capituli à nullo posse opponi, cùm hæc exceptio illi soli concedatur; quod etiam comprobat *d. tom.* 5. *decis.* 819. *num.* 17. Contra Nicol. Garciam, & allegat pro se Rot. *dec.* 133. *num.* 10. *cum seqq. p.* 2. *diuers.* Quamuis contrarium, nempe in ipso vnionis actu, vel incontinenti prædictum Capituli consensum adesse debere, itaut vnio ex defectu prædicti consensus ab initio nulla per eius exhibitionem postea factam non conualescat, existimauerit Bursat. *cons.* 285. *num.* 14. *lib.* 2. cuius opinionem verissimam iudicat Rota *d. decis.* 294. *à num.* 19. *p.* 5. *recent.* vbi tamen *num.* 32. subdit illud sine controuersia receptum esse, quòd postquam de nullitate actus iudicium inceptum fuerit, consensus superueniens nihil operatur.

9 Vt tamen extaret consuetudo in contrarium, videtur vnionem posse fieri per Episcopum absque Capitulo, vt per Fusc. *d. l. b.* 2. *c.* 26. *n.* 5. Petr. Greg. *de re benef. cap.* 20. *n.* 6. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 152. vbi *num.* 153. intelligit consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio; quia tunc sufficiet solùm tempus quadraginta annorum; quamuis huiusmodi consuetudinem in contrarium non valere teneant glos. *verb. consentiente in d. Clem. si vna*, vbi Imol. & Bonif. *à n.* 16. Abb. *n.* 2. Felin. *in c. cùm causam*, *n.* 10. *&* 20. *de re iudic.*

10 Amplia Capituli consensum requiri etiam vbi vnio fit ab Episcopo tanquam Apostolicæ Sedis delegato, vigore *Concil. Trid. sess.* 21. *de reform. c.* ibi *iuxta formam Iuris*; & ita decisum fuisse atrestatur Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 158. quem refero Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, p.* 3. *alleg.* 66. *n.* 29.

Declara tamen non sufficere Capituli consensum in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cùm non possit auctorizare in facto proprio; quia tunc requiritur auctoritas Papæ gloss. *verb. mensa*, *ad fin. in d. Clem. si vna*, quam sequitur ibi Cardin. *num.* 3. & Abb. *numer.* 6. & alij, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 168. & censuit Rot. *in vna Perusina beneficij* 4. *Iunij* 1608. coram *bonæ mem. Penia*, vbi quòd in vnione, quæ fit ad fauorem Capituli, quam ipsum non poterit auctorizare, requiritur auctoritas Papę etiamsi fiat vigore *Concilij d. cap.* 5. Secus verò vbi vnio fieret alicui Dignitati, vel Præbendæ Capituli, Rot. *decis.* 788. *numer.* 4. *parte* 1. *diuers.* immo etiam omnibus Præbendis distinctis, non simul, sed separatim, & distinctè vnicuique, vt resoluunt Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 170. Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap.* 134. *num.* 4. *in fine*, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 37. *numero* 25. Concilium enim videtur facultatem concedere vniendi tenuibus Præbendis singulorum Capitularium non tamen mensæ, Capitulari, secundùm Aloys. Ricc. *in collect. dec. par.* 4. *collect.* 1067. *in fine, & in praxi rerum fori Eccles. decis.* 488. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 379. *numero* 4. *in* 2. *edit.* & ita de Iure probat *d. Clem. si vna*, ad quam respicit *Concil. Trident. d. cap.* 5. ibi, *iuxta formam Iuris.* Vbi verò distributiones quotidianæ, & etiam Præbendæ tenues fuerint, vel quando nullæ sunt distributiones, & Præbendæ tenues, vel è contra poterit Episcopus facere vnionem omnibus Præbendis, seu distributionibus simul; quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest per remedium *cap.* 3. *sess.* 21. *de reformat.* Ita censuit *Sacra Congregat.* vt refert. Nicol. Garc. *d. cap.* 12. *numer.* 271. Ego ipse *d. allegat.* 76. *num.* 33.

12 Vtrùm autem in vnione à Legato de Latere facienda exigatur consensus Capituli; nonnulli tenent non requiri, eo quòd ille nullum consortium cum Capitulo habeat, vt habet Episcopus. Ita Boët. *decis.* 513. *num. vnic.* Gambar. *de officio, & potest. Legati de Latere, tit. de potestate eius ad vniendo beneficia, num.* 58. Hoied. *de incompatib. benefic. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 9. Cæterùm sic distinguendum est cum Mari Socin. sen. *in c. sicut vnire*, *artic.* 6. *concl.* 14. *num.* 115. *de excess. Prælat.* si eam vnionem faciat ex Pontificia commissione, in qua consensus Capituli mentio non fiat, non exigitur is consensus; quia tunc non vnit vt Ordinarius, sed vt Pontificis delegatus; & ideo sicut Pontifex potest absque consensu Capituli vnire, ità & ipse. Si autem id faciat ex sua potestate Ordinaria, indiget consensu Capituli, quia tunc non ampliorem in beneficiis vniendis habet potestatem, quàm Episcopus: si ergo hic indiget consensu Capituli, ergo & ille; referr, & sequitur Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 29. *numer.* 166.

13 Quid si Canonici consentire nolint, & iusta causa vnionis facienda subesset, quando consensus Capituli in vnione facienda per Episcopum requiritur? Posse eos compelli probant Rebuff. *d. regul.* 21. *Cancell. gloss.* 11. *num.* 3. Azor. *d. cap.* 28. *quæst.* 12. Mari Socin. sen. *in d. c. sicut venire, artic.* 6. *conclus.* 1. *numer.* 92. vbi addit, alios allegans, existente iusta contradicendi causa contradictionem vnius sat esse ad impediendam vnionem, refert Sanch. *d. c.* 29. *n.* 64. *post princ.*

Quartò in suppressione Canonicatuum & beneficiorum, quæ non permittitur Episcopo absque consensu Capituli, & sine legitima causa, *c. cùm accessissent*, *de constitut.* vbi Abb. *n.* 4. *&* 9. Felin. *num.* 17. & Deci. *n.* 45.

Azor.

Azor. *instit. moral. p.2. lib.6. cap.30. q. 11. &* 12. Mantic. *decis.* 114. *numero* 2. ego ipse *de officio & potest. Episc. p.3. alleg. 67. numero* 3. Nicol. Garc. *de benefic. p.12. cap.1. numer.1. &* 2. Stephan. Gratian. *discept. foren. tom.* 5. *c.* 819. *à numer.* 1. vbi *num.* 12. resoluit quòd ex cursu triginta annorum præsumitur interuenisse consensum Capituli, & *numer.* 15. quòd talis consensus Capituli potest interuenire ex interuallo post suppressionem factam, & *num.* 4. *&* 19. quòd Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cum præfixione numeri, & decreto irritanti non possunt supprimi per Episcopum, & *num.*5. post Seraph. *decis.* 1385 *num.*2. *&* 3. & Gregor. XV. *decis.* 483. tenet quòd causa, ob quam fit ista suppressio, debet legitimè, & plenè probari, itaut si allegetur diminutio redditwum, quæ est potentissima ratio reducendi & supprimendi beneficia, non solùm debeat constare de tali diminutione, sed etiam erit probandum quòd ista diminutio consideretur respectu quantitatis assignatæ à principio erectionis Canonicatus, & beneficij, quæ præsumitur fuisse congrua, & sufficiens pro oneribus incumbentibus, & aliis necessariis; & quod ad talem effectum suppressionis debet esse perpetua, non transitoria occasione pestis, vel similis causæ. Vide suprà *cap.3. num.*25.

14 *Quintò* in omni negotio, quod concernat præiudicium Ecclesiæ Cathedralis, Capituli consensus requiritur, veluti quoad subiectionem, *cap. vlt. de maior. & obed.* Piasec. *loco proximè citato.*

Sextò in his, quæ concernunt interesse Capituli, Piasec. *in praxi Episcop. p.2. cap.2. num.9. in princ. per cap. vlt. de his, quæ fiunt à Prał.* veluti si Episcopus Dignitatem in Ecclesia constituere velit, Card. Mantic. *decis.* 114. *num.* 3. *cum seqq.*

Septimò in his, quæ spectant ad Episcopum, & Capitulum simul, aut quia promiscuæ sunt iurisdictiones, aut quia specialiter in negotio aliquo adinuicem conuenerunt, vel à Sede Apostol. est ita in speciali casu mandatum; nam Capitulum habens mensam separatam ab Episcopo suo, potest eà de se, quæ possint alij Rectores, & beneficiati. Ità Federic. de Sen. *cons.* 295. Cardin. Tusch. *tom.* 1. *litt. C. conclus.* 52. *num.* 1.

Octauò in casu, quo diminueretur Ecclesiæ auctoritas, *c. dilecti, de maior. & obed.* Piasec. *d. q.* 2. *c.2. num.9. versi item in casu.*

Nonò vbi præter hos casus talis est consuetudo, vt scilicet tale negotium sine consensu Capituli non fiat; veluti confirmatio electorum, quæ secundùm Archidiac. *in cap. fin. de elect. lib.6.* fieri debet cum consensu Capituli, vbi, inquam, est consuetudo. Et in his casibus, quod ab Episcopo sine consensu Capituli factum fuerit, nullus erit roboris, & momenti.

Post hæc scripta inueni de hac materia nouissimè Theodos. de Rubeis *singularium Rotæ tom.2. q.3. verb. Abbas* §.4. *pag.* 117. vbi post Abb. *in cap. cùm consuetudinis, numero* 8. *de consuet.* Henric. Bottæ. *in tract. de Sinodo Episcop. p.* 3. *num.*132. & Rotam, quam ibi citat, tenet Episcopum in condendis statutis consilium Capituli adhibere debere: nisi in quibusdam casibus, vt puta si agatur de re communiter spectante ad Episcopum, & Capitulum simul, quia tunc non sufficit consilium, sed requiritur etiam consensus. Abb. *vbi suprà, num. 4. & in cap. quanto, num. 7. de his, quæ fiunt à Prał.* Item vbi sumus in arduis in quibus etiam debet interuenire consensus Capituli. Abb. *in d. cap. cùm consuetudinis, sub num.* 5. Henric. Bottæ. *vbi suprà, numero* 142. Sicut etiam requiritur in corrigendis excessibus, & exercenda iurisdictione. Anton. Gabr. *commun. tit. de crimin. concl.* 36. *in fine.* Item requiritur consensus Capituli quando agitur de præiudicio Ecclesiæ. Abb. *in d. cap. quanto, num. 7. & in cap. cùm dilectus, num.*11. *de consti.* Henric. Bottæ. *vbi suprà, num.*142. Quæ omnia, ait Theodos. de Rub. eis, sunt intelligenda quando Episcopus procedit iure ordinario, quia in his, in quibus procedit vigore Concilij Trident. vti Sedis Apost. delegatus, nullam habet communionem cum Capitulo, neque indiget aliqua statutorum adiectione.

Paramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, & de aliis mobilibus non pretiosioribus disponere, quatenus non absit consuetudo quòd de consensu Episcopi id fiat *S. Congr. Concil. in Naxien.* 23. *Augusti* 1631.

15 Sed vlterius indagandum an, & quando Capitulum possit statuere; in quo dubio iterum respondendum est affirmatiuè in his, quæ concernunt suam communitatem, seu collegium; & sic circa negotia, quæ ipsius solos tangunt, & non Episcopum, nec statum Ecclesiæ, & hoc sine consensu Episcopi. Ita gloss. *verb. statutum, in c.* 251. *de verbor. significat. lib.* 6. Doctores, & præcipuè Imol. *num.*4. & Bero. 42. *in c. cum omnes, de constitut.* Dec. & Felin. *in c. cùm accessissent*, vterque *num.* 9. *eod. tit.* vbi Abb. *num.* 4. *idem in cap.* 1. *n.*14. *de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Menoch. *cons.* 28. *num.*33. Ioseph. Sesse *Aragon. decis.*70. *numer.* 14. *tom.*1. latè Anguian. *de legib. lib.* 2. *controu.* 4. *num.* 12. vbi intelligit posse statuere sponte, & pro arbitrio suo absque Episcopo in spectantibus ad suam communitatem, seu collegium, Beltram. *cons.* 262. *vol.*8. Marc. Anton. Genuens. *in practic. Eccles. quæst.* 675. vbi intelligit de statutis, quæ

quæ non tangunt Episcopum, nec statum Ecclesiæ, sed sua negotia singularia; putà quòd certo modo quotidianas obuentiones distribuant, &c. Cardos. *in praxi iudicum, verb. Canonicus, num.* 6. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 14. *num.* 88. Seraphin. *decis.* 530. *num.* 4. Vgolin. *de officio & potest. Episcopi p.* 1. *c.* 19. *num.* 1. *vers. quarto*, Præpos. *in c. Catholica, in vers. nota quòd vnaquæque Ecclesia, dist.* 11. & ibi Gemin. *num.* 11. Rota *decis.* 606. *numer.* 1. *p.* 2. in posth. Farin. aliàs *p.* 2. *recent.* Consentiente verò Episcopo etiam circa ardua & concernentia vniuersalem statum, Theodos. Rub. *in singul. Rotæ tom.* 2. *p.* 2. *circa finem. verb. Capitulum* §. 2. Cæs. de Grassis *dec.* 4. *num.* 4. *de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Seraph. *d.* 1447. *n.* 1. *&* 2. Rota *dec.* 606. *num.* 1. *in fine*, & sufficit consensus saltem tacitus, vt quia sciuit, & passus fuit statuta per Capitulum fieri, Calderin *cons.* 2. *n.* 2. *de constit.* quem sequitur Felin. *in c. cùm omnes, n.* 10. *circa fin. v. reliqua in hac materia, de constit.* Rot. *in Illerden. statuti* 19. *May* 1597. coram R. P. D. Corduba postea Episcopo Pacen. & *in Paduana sedilium* 26. *Ianuar.* 1618. coram *bon. mem. Cardin. Sacrato*, impressa per Farin. *decis.* 606. *n.* 2. *p.* 1. in posthum. Farin. aliàs *p.* 3. *recent.*

16 Intellige de statutis concernentibus statum vniuersalem Ecclesiæ, vel Episcopum, aut eius iura tangentibus; in quibus casibus non potest statuere Capitulum sine Episcopi consensu; secus autem in his, quæ tangunt particularia ipsius Capituli negotia, vt declarat gloss. *d. verb. statutum, vers. si verò*, quam sequuntur communiter Doctores, Cald. *decis. cons.* 2. *num.* 2. Butr. *in c. constitutus, numer.* 35. *de rescript.* Abb. *in d. cap. cùm accessissent, numer.* 4. & *ibi* Dec. *numer.* 9. Ferret. *cons.* 286. *numer.* 1. Marescot. *var. resol. lib.* 2. *c.* 32. *n.* 22. *&* 23. Cardoso *d. verb. Capitul. numer.* 9. Benedict. Capra *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 2. *tit.* 2. *numer.* 14 *pag.* 154. Gregor. *decis.* 66. *numer.* 11. Gratian. *discept. c.* 482. *numer.* 3. & Rot. *in d. Illerden. statuti, & in d. Paduana sedilium*, quæ decisiones loquuntur in concernentibus ordinationem chori: & eadem Rota *decis.* 423. *numer.* 1. *& decis.* 494. *numer.* 6. *d. part* 4. *recent.* loquitur in concernentibus diuinum cultum, & seruitium Ecclesiæ, latè Anguian. *de legib. lib.* 1. *controu.* 4. *numer.* 14. vbi per gloss. Magistralem *in c.* 2. §. *cæterùm, de verb. sign. lib.* 6. tenent non posse Capitulum sine Episcopo disponere circa negotia admodum ardua, statuendo, siue constituendo per viam constitutionis, quantumuis ad Capitulum spectent priuatiuè. Inter negotia autem ardua, & difficilia aliqua in Iure nostro cōmemorata reperiuntur; ex quorum numero sunt augere; siue minuere Præbendarum numerum, quod Capitulum efficere per se non potest, vt docent interpretes post gloss. *in c. cùm accessissent, de constit.* & decernere, nouum ve aliquid inducere circa residentiam Canonicorum, quod etiam Capitulum facere non valet, vt pariter tradiderunt DD. *in c. cùm consuetudinis, de consuet.* Ex qua doctrina orta fuit decisio tex. *in cap. ex parte, de constit.* vbi statuitur ab Honorio III. augmentum, siue diminutionem Præbendarum, & similia negotia ob dictam rationem iudicio Episcopi reseruari, refert Anguian. *d. lib.* 1. *controu.* 4. *num.* 16.

17 Intellige etiam supradicta locum habere vbi statuta non fuerint Iuri communi contraria, tunc enim non sufficit consensus Episcopi, sed requiritur beneplacitum Apostolicum quia Capitulum, nec etiam interueniente consensu Episcopi, potest statuere contra Ius commune, Oldrad. *cons.* 159. *num.* 6. Feder. de Sen. *cons.* 17. *per tot.* Alexan. *consil.* 106 *num.* 2. *lib.* 2. & fuit resolutum *in Hispalen. portionis, de Ossuna* 10. *February* 1623. coram *bonæ mem. Patriarcha Manzanedo*; in qua fuit dictum fuisse † inualidum statutum à Capi- 18 tulo conditum quòd descendentes ex genere infecto, nempè Iudæorum, Maurorum, vel Hæreticorum, non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, cùm huiusmodi statutum sit contra Ius commune, de quo *in cap. eam te, de rescript.* vt censuit Rot. *in Corduben. dimidia portionis* 28. *Iuny* 1628. coram *R. P. D. Merlino*, optimè Ferentil. *in annot ad decis.* 750. *Buratti*, & in aliis adductis per Theodos. de Rubeis *singular. Rota tom.* 2. *part.* 6. *obseru.* 5. §. 7.

Aduerte tamen quòd in illis casibus, in quibus omnimoda potestas faciendi statuta residet penes Capitulum, siue totam communitatem, quatuor potissimum desiderantur requisita, vt subsistat, & valeat conditum statutum. *Primum* quidem erit vt statuentium consensus non quouis in loco, sed in domo & parte publicis congregationibus designata præstetur, Capitularibus non quomodocunque, vel singulariter, sed per modum communitatis adstantibus. *Secundum* requisitum est quòd adsint, præsentesque sint duæ saltem partes Capitularium. *Tertium* vt omnes aduocētur. *Quartum*, & vltimum vt maior pars illorum, qui adsunt, statuto consentiant. Quæ requisita commemorat Anguian. *d. controu.* 4. *n.* 30. 31. *&* 32. vbi *n.* 33. addit *quintam* conditionem, vt maior illorum pars, qui statuto Ecclesiastico consentiunt, sanior sit, hoc est, constet ex personis maioris momenti & auctoritatis.

Concordiam facere potest Capitulum nomine Ecclesiæ suæ super iuribus Ecclesiæ, & iisdem dubiis, & in controuersiam deductis, quæ seruanda veniat, & liget etiā Canonicos

successores, si interueniat auctoritas, & decretum Episcopi, adhibita causæ cognitione, ac præuio diligenti tractatu; vt probat tex. *in cap. statuimus*, vbi Abb. *num.1. & seq. & in cap. de cætero*, vbi Innocent. *num.4. & 5. & in cap. veniens*, vbi Card *sub num.2. de transact.* Natt. *cons.441. num. 9.* Rot. *decis. 759. num.1. parte 2. recent. & in Elnen. distributionum 25. Iunij* 1629. coram *R.P.D. Duran.* postea Episcopo Vrgelen. nunc Archiepiscopo Tarraconen. inter eius decis. impressas *decis. 216. & in Alexandrina funeralium 1. Iulij* 1630. coram *R.P.D. Merlino*, quæ reperitur impressa nouissimè *part.5. recent. decis.402.* Vtrùm autem transactio facta ab Episcopo cum Capitulo successorem liget? Vide Rot. *decis.218. d. part.4. recent.* & an transactio super? decimis cum Capitulo valida sit. Vide eandem Rot. *dec.270. d. p.4. recent.*

De statutis per Capitulum validè, vel inualide faciendis, & de materia post hæc scripta inueni decisionem Rotæ *in Illerden. statuta 3. Decemb.* 1593 coram *R.P.D. Corduba Episcopo Pacen.* impressam per Marchesi. *p.1. §.1. pag.553.* quæ cùm plura scitu digna habeat, eam hic transcribere non dubitaui. *Die Veneris 3. Decembris proposui dubium an valeat statutum factum à Capitulo Illerdensi, quo statuitur vt si præcentor fuerit præsens in choro festis duplicibus ad omnes Horas tam diurnas, quàm nocturnas per se, & non per substitutum, mulctetur tribus ducatis pro vnoquoque die applicandis Canonico, cui seruitum fuerit, & quòd teneatur præsentare Succentorem idoneum admittendum à Capitulo, qui seruiat singulis diebus in choro, & assignetur illi salarium quadraginta ducatorum? Domini dixerunt prædictum statutum non valere, quia licèt Canonici quarumcunque Ecclesiarum possint facere statuta in sua Ecclesia sine auctoritate Superioris*, c. cùm omnes, de constit. cap. statutum, de hæret. in *6. Gemin.* in cap. 2. §. cæterum, num.1. de verb. signif. in *6. Ferret.* cons.286. *tamen non possunt statuere super residentia, vel super statu Ecclesiæ sine consensu Episcopi*, in repet. cap.1. quæst.6. num. 105. de constit. *Butri.* in cap. constitutus, n.25. de rescript. *Oldrad.* cons.181. *glos.* in verb. statutum, in cap.2. de verb. signif. *Felin.* in c. cùm omnes, n.7. in princ. de constit. *Maximè quando statuit circa impositionem pœnæ, quia est iurisdictionis, quæ non cadit in Capitulum nisi Sede vacante, vt post Feder. de Senis notat Felin.* in d. cap. cùm omnes, n.9. in fine, & n.10. vers. aduertendum.

Neque obstat, quòd Capitulo competat facultas statuendi super eo per quod redditur ad Ius commune; & sic contra consuetudinem de non residendo, ad Abb. in d. cap. cùm omnes in 2. not. *post Host. & Ioan. Andr. quos citat Felin.* numer.7. *Deci.* 1. lect. 2. not. & 2. lect. n.6. in fine, vers. nota, secundò, *Ioan. Andr.* num.59. vers. tertiò nota, *glos.* in verb. tolli, in Clem. ne Romani, *& ibi Card.* q.3. de elect. *Deci.* cons. 199. num.3. in fine, vers. & ideo istud, *quod est prohibitum de Iure, Crauet.* cons.973. n.41. & n.42. *& reddunt rationem consuetudinis de non residendo, status Ecclesiæ reuertitur ad Ius commune, quo omnes residere tenentur*, c.3. relatum, c. inter quatuor, de maior. & obed. c.1. 21. q.1. c. sanctorum 70. dist. *Concil. Trid.* sess. 6. c.1. & 2. & sess.23. c.1. *quasi hic non tractatur super residentia; nam Præcentor residet, vt deponunt testes, vt in eius summario; sed super certo numero per ipsum Præcentorem imponendo, nempe seruitio viginti quinque dierum, quod respicit seruitium, siue exercitium Officij; in hoc enim adest iniquitas statuti, quod nullam habet rationem iusti impedimenti, quod superuenire ei potest, ex quo per se munus explere non possit. Non etiam obstat quòd Capitulum sit in quasi possessione statuendi sine Episcopo circa residentiam in his, quæ respiciunt chorum, & exercitium muneris vniuscuiusque, vt* in summario 1.2.3. & 8. testis super primo & octauo: *nec dubium est quin consuetudo si probetur, tribuat iurisdictionem*, c. duo simul. c. irrefragabili, de offic. Ordin c. cùm ex Officij, de præscript. c. cùm contingat, de foro comp. *Roman.* cons. 300. numer.1. *Bald.* in cap. 1. de elect. *Corn.* cons. 322. num. 11. lib.1. *quia, vt dictum fuit, de residentia non agitur, & cùm statutum super non residentia sit contrarium dispositioni decreti Concilij* sess.24. c.1. p.12. §. præterea, *quod inducit certam formam, dicitur contrarium Iuri, vt illo Capitulum possit iuuari, necessarium est quòd probet quadragenariam cum titulo, quæ est impossibilis, si inspiciamus Concilium, idem etiam si Ius commune; quia contra* c. nouit, de his quæ fiunt à Prælat. cap. fin. *vbi Doctor.* de consuet. *Secundò quia per huiusmodi statutum liberat se Capitulum à solutione salarij debiti Succentori, quoniam vult per Præcentorem illi assignari annis singulis scuta quadraginta. Nec facit quod dicitur id fieri ratione annonæ, cùm Præcentori non incumbat onus illud, quod deficit, Succentori supplendum, sed Capitulum debet de suo prouidere. Tertiò, quia pœna trium ducatorũ pro qualibet intermissione exercitij decreta, est alterata à consueta in notabili quantitate, & commodum priuata cuiusque bursæ non autem diurnum cultum respicit, licet aliàs si fuisset communis omnibus, & in Ecclesiæ vtilitatem conuertenda pœna valuisset, vt tradunt scribentes* in dict. cap. cùm omnes, *vbi Abbas* n.3. *Felin.* n.7. *Imol. & alij* vt per *Deci.* in 1. lect. sub num.5. de const. *cum aliàs si non fuisset apposita pœna, redderetur frustratorium, quia & factum in odium particularis personæ,* dum

dummodo rationabile valeret, *ad Felin.* in d. cap. cùm omnes, num. 21. *Bald.* in 1. in princ. num. 3. *Iaf.* 9. & 18. Claud. 4. 10. & 11. de legibus, &c.

19 Consilium verò Capituli in Episcoporum tractatibus, vel negotiis plerumque est requirendum, videlicet in institutionibus, & destitutionibus beneficiorum, *cap. nouit, de his quæ fiunt à Prel.* In dispensationibus, & confirmationibus, *cap. fin. cum gloss. 1. quæst. 5. cap. quanto, illo tit. de his, quæ fiunt à Pralat.* & in aliis Ecclesiæ negotiis arduis, *d. c. quanto, cap. pastoralis, de his, quæ fiunt à Pral. fine conf. Capit.* plures citat Brunor. à Sole *in locis communib. verb. Prælatas explicare arduæ:* sicut etiam in inquirendis, puniendis, & corrigendis subditorum excessibus, *c. 1 de excess. sb. Prælat. cap. Episcopus nullus* 15. q. 7. quamuis enim in hoc secundùm gloss. *in d. c.* 1. videretur olim Canonicorum requiri consensus, consilium tamen satis esse colligitur ex *c. non est, de consuetud. in* 6. quod neque requiritur si consuetudo in contrarium extaret, *d. c. non est*, gloss. *verb. præsentia in cap. degradatio, de pœnis lib.* 6. sicut in aliis quoque, quæ diximus, contraria præualet consuetudo, vt *in d. cap. ea nosectur*, exceptis nonnullis, quæ nulla possunt consuetudine præscribi, vt alibi dicemus.

20 In processionibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis consilium Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus, *Sacra Congreg.* Rit. *in Elboren.* 28. *Martij* 1618. & nouissimè *in Comen.* 7. *Februarij* 1632. declarauit *ad Episcopum pertinere, cum Capituli tamen consilio, indicere publicas processiones & præscribere quomodo, & quò sint dirigenda, quod per Vicarium generalem absente Episcopo requirendum quoque esse ab eodem Capitulo*; declarauit eadem *S. Congregat. in Viglien.* 28. *Septembris* 1630. Et eadem *S. Congregat. in Oriolan.* 27. *Martij* 1632. *ad* 15. respondit *Episcopum in Synodo Diœcesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capitali, debere tamen requirere illius consilium, licet illud non teneatur sequi, nisi in casibus à Iure expressis.* Et *in resp. ad* 14. censuit *posse Episcopum solum absque consensu, vel consilio Capituli Synodum Diœcesanam indicere, & publicare.* Et *in resp. ad* 2. declarauit *pro generali visitatione Diœcesis decreto Concil. Trident. cap. 3. sess. 24. de reform. demandata posse Episcopum per se solum facere edicta generalia absque consensu, seu consilio Capituli.*

Consilium quoque Capituli sui requirere tenetur Episcopus; & casu, quo Canonicatus, & Portiones omnes suæ Ecclesiæ Cathedrales ex fundatione, aut antiqua consuetudine, aut statuto aliquem Ordinem Presbyterij, vel Diaconatus annexum non habent, vt *Barbos. de Canonic. & Dignitatib.* scilicet cum prædicti sui Capituli consilio designare & distribuere valeat quibus quisque Ordo in posterum debeat esse annexus, itaut saltem pro dimidia parte sint Presbyteri, cæteri verò Diaconi, vel Subdiaconi. Ita *Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap. 12. vers. Episcopos autem*, vbi iussit obseruari consuetudinem illam, quæ habuerit vt plures, vel omnes sint Presbyteri: circa quam decisionem Conciliarem in hac parte inuenio à *Sacra Congreg. Concilij* tres emanasse decisiones Prima est. *Episcopus cùm consilio Capituli designare debet quibus beneficiis, vel Canonicatibus quisque Ordo debeat esse annexus, non quibus personis, vel Canonicis, quia mandauit Synodus sacros Ordines annecti Canonicatibus ipsis, vt in posterum perpetua, & continua foret sacrorum Ordinum assignatio, non ipsis personis possidentibus Canonicatus, ne opus foret singulis vicibus nouâ assignatione, accedentibus nouis Canonicis.* Secunda. *Episcopus auctoritate dicti decreti non potest imponere omnibus Canonicatibus Ordinem Presbyterij, sed dumtaxat sub hoc numero dimidiæ partis, comprehensis Dignitatibus, vel iis, qui Dignitatem obtinent, nam reliqua pars manere potest solis Ordinibus Diaconatus, vel Subdiaconatus obnoxia.* Tertia. *In facienda distributione, seu designatione sacrorum Ordinū Episcopus tenetur dumtaxat adhibere Consilium sui Capituli, non etiam assensum eiusdem expectare, quia potest etiā inuito Capitulo efficere id quod iudicauerit magis expedire:* refert Steph. VVeyms *in consilit.* 24. ex Iure antiquo de promptus, & per Concil. Trid. innouatas, *constit.* 4. *in fine pag.* 40. vbi ait longè diuersa esse in omni actu consilium petere, & assensum debere expectare & allegat tex. *in c. cùm olim, & ibi glos. de arbitr.* Bart. *in l.* 1. §. *si plures n.* 7. *ff. de exercit. action.* Vide sup. *c.* 16. *post n.* 4.

21 Præterea in hoc quoque Capituli auctoritas viuente Episcopo consideratur, quod ad Concilia Prouincialia Capitula Cathedralium Ecclesiarum vocanda sunt; & admittenda, aut eorum nuncij, præsertim ad ea tractanda, quæ Capitula ipsa contingere dignoscuntur; vt respondit Honorius III. *in c. fin. de his, quæ fiunt à Prælat.* vbi Abb. *n.* 4. dicit procedere etiam in negotiis non tangentibus Capitula, Bottæ. *in tract. de Synodo par.* 2. *n.* 42. Quarant. *in sum. Bullarij, verb. Concil. Prouinciale, vers. quartò quaro*, vbi Prosp. de Aug. *in addit.* resoluit quòd † si tẽpore celebrationis Concilij Prouincialis vacaret Sedes Cathedralis Capitulum succedens in iurisdictione est Ordinarius iudex, & debet de necessitate vocari, & potest cōparere per Vicarium generalem cum speciali mandato dandi vocem decisiuam cùm sit iurisdictionis, quæ trāsit in Capitulum Sede vacante: additque *Sacram* censuisse *Congregationem* Capitula Collegiatarum 22

giatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad Synodum Prouincialem esse vocanda.

23 Vtrùm autem in decernendo, & statuendo quæ visa fuerint opportuna in Synodo teneatur Episcopus sequi cōsilium Capituli? Quæstio est dubia, in qua videtur negatiuè respondendum, ex eo quia facultas condendi huiusmodi statuta dicitur esse meri imperij maximi, vt docet Bart. *in l. imperium num.8. ff. de iurisdict. omnium iudic.* quam exornat Suar. *de legibus lib.1. cap.8. à nomer.6.* Istud autem merū imperium est in Episcopo, vt per Bald. *in rub. sub num.7. ad fin. vers. vel dic quòd Episcopus, de constitut.* Imol. *in cap. cùm contingat num.2.* per eum text. *de foro compet.* ac proinde prædicta potestas pendet à iure monarchico constituto in ipso Episcopo, & per consequens incommunicabili Capitulo, aut cuiuis alteri, quod vltra text. & illius rationem, *in l.1 ff. de officio eius, cui est mandata iurisd.* in terminis his nostri optimè firmat Suar. *d. tract. de legibus, lib.4. cap.5. in 2. dub.* vt proptérea, quod scriptum legitur *in dict. cap. nouit, & in cap. quanto, de his quæ fiunt à Prælat. sine consens. Cap.* circa consilium requirendum per Episcopum, veniat restringendum ad statuta super alienationibus bonorum Ecclesiæ, vt aduertit Suar. *loco præcitato*; vel ad iudicia, & sic ad iurisdictionalia, non autem ad ea, quæ pendent à mero imperio, & ipso iure monarchico, & nihilominus etiam in illis casibus, quamuis aliqui voluerint consilium in dictis Decretalibus sumi pro consensu, quæ fuit opinio Vincentij, & Goffredi. Contraria tamen sententia verior est, videlicet quòd nec in his Capitulum aliud habet quàm simplex cōsilium, absque vlla necessitate Episcopi illud sequendi, vt *in d. c. quanto* præ cæteris docet Host. *sub num.1. vers. dic quòd cogitur*, Abb. *num.4. & sub numero 5. vers. & est mihi indubitabile*, plures citat Mandos. *de inhibit. quæst.192. numer.2.* hanc esse communem sententiam agnouit Rota apud Achil. *decis.57. aliàs 2. de offic. Ordin. sub num.7. vers. communis tamen*, vbi *num.3.* ait non reperiri textum aliquem, per quem probetur exigi consensum; & singulas rationes, & auctoritates in contrarium discutit Pute. *decis.92. à numer.3. lib.3.* In publicatione Constitutionum Synodalium Capituli, *d. cap. quanto, de his, quæ fiunt à Prælato*, Henric. Bottæ *de Synodo p.3. nomer.137.* Verall. *p.1. decis.222. à princ.* Camill. Borrel. *in summa decis. tom.1. tit.13. de legib. numer.28.* & attestatur idem Verall. *ead. part. 1. decis. 305. n.4.* Constitutiones de quibus ibi factas ab Episcopo de rigore iuris non fuisse ritè & rectè factas; quia non interuenit consilium Capituli, vt de iure requiritur, & *n.3.* ait quòd vbi consilium alicuius requiritur ad faciendum aliquem actum, debet priùs ille actus tractari in præsentia illius, & super eo consilium eius peti, & debito termino expectari responsum, *c. cùm olim*, vbi Abb. *n.2. de arbitr.* quia Capitulum poterat causas allegare, ex quibus Episcopus moueri posset, & meliores rationes sumere pro expeditione actus gerendi. Sed nouissimè *Sacra Congr. Conc. sub die 5. Iunij 1627.* censuit *Episcopum in condendis statutis in Synodo non teneri sequi consilium Capituli, nisi in casibus à Iure expressis.* Et eadem *S. Congreg. in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 15.* respondit *Episcopum in Synodo Diœcesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capituli; debere tamen requirere illius consilium, licèt illud non teneatur sequi, nisi in casibus à Iure expressis.* Et *in resp. ad 14.* censuit *posse Episcopum solum absque consensu, vel consilio Capituli Synodum Diœcesanam indicere, & publicare.* Et *in resp. ad 2.* declarauit *pro generali visitatione Diœcesis Decreto Conc. Trid.* 3. sess. 24. de reform. *de mandatis, posse Episcopum per se solum facere generalia absque consensu, seu consilio Capituli.*

24 Item ex manifesta, & rationabili causa possunt Capitula Ecclesiarum cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere, *c. irrefragabili §. cæterum, de offic. Ordin.* vbi non simpliciter conceditur Episcopo relaxare cessationem factam à Capitulo sine ipsius consensu, sed factam sine causa rationabili, vel in eius contemptum: vnde Ego *in collect. ad illum text.* teneo † Capitulum etiam 25 semota aliqua speciali consuetudine cessationem iudicere posse, vt videtur deduci ex *Clement. § in cessationibus, de sentent. excom.* ibi, *quia ipsos hoc vnico lumine ad repellendas iniurias eis factas priuare nolumus*; quæ verba satis supponunt agere text. de his, qui iurisdictionem non habent fori exterioris; tunc enim cessationem vnicum lumen non diceret. Nec his obstat text. *in c. si Canonici*, ibi, *ex consuetudine, de officio Ordin. lib.6.* quia referri potest ad consuetudinem generalem, quæ admisit vt Capitulum, & Conuentus ex prædicta ratione cessationem dicere valeat. Quamuis communis Doctorum resolutio teneat cessationem à Diuinis sine Episcopi auctoritate fieri à Capitulo non posse, nisi ipsum hanc potestatem cessandi à Diuinis ex consuetudine, aut priuilegio acquisierit, vt docent Cou. *in c. alma mater, p.3 §.2. n.6.* Henriq. *in summa lib.13. c.54. in princ.* Fr. Emman. *quæstionum Regul. tom 2. q.117. artic 1.* Auil. *de censur. par.6. disp.1. dub.1.* Sayr. *eodem tract. lib.4. c.17. num.1.* Soar. *tom.5. disp.39 sect.3. à n.2.*

Vtrùm

Verùm in omnibus negotiis pertractandis in Capitulo Canonici absentes à ciuitate sint vocandi; Quæstionem mouet, & resoluit Marc. Anton. Genuens. *in practic. Eccles. q. 507. à n. 1.* & respondet regulariter absentes non esse vocandos, nisi in tribus casibus, iuxta gloss. communiter receptam *in cap. 2. de testib. lib. 6.* in quibus de Ecclesiæ graui præiudicio agitur. *Primus* est in electiune Prælati, *cap. cùm inter, cap. vniuersis, cap. quia propter, de elect. Secundus* in cessatione à Diuinis ex consuetudine competente, iuxta tex. *in decis. cap. si Canonici, de officio Ordin. in 6. Tertius* in collatione Præbendarum *cap. cùm in Ecclesiis, de prabend. lib. 6.* Deinde idem Marc. Anton. *à num. 3.* post Abb. *in d. cap. cùm inter*, tenet quòd si occurreret casus grauis similis supradictis, sunt vocandi absentes, cùm non appareat ratio diuersatis, quare in illis tribus casibus sint vocandi: nisi propter grauitatem præiudicij, ergo in similibus debent absentes vocari, quia casus exceptus à regula extenditur propter identitatem rationis, *cap. cùm debita, de confirm. vtili.* Vide quæ dixi suprà *cap. 39.*

An in negotiis agendis per Episcopum cũ consensu Capituli, non Episcopi cum vno, vel duobus Canonicis, faciat maiorem partem, & sit attendenda; Disputat idem Marc. Anton Gẽuens. *in practic. Eccles. quæst. 643.* & videtur remanere cum opinione Hostien *in cap. postulastis, de concess. praben.* distinguentis inter Episcopum, qui interest Capitulo vt Canonicus; & inter illum, qui interest tanquam Prælatus; in primo casu eius vocem respectu numeri non esse maioris auctoritatis ait, quàm sint aliæ voces aliorum, sed æqualem esse cum aliis, & censeri vnicam; in secundo casu tenet tantùm valere eius vocem solam, quemadmodum omnes voces totius Capituli per se, & sic censeri habere, dimidiam partem, idem tenet Cardos. *in praxi iudicum, verb. Capitulum, num. 14.*

26 Propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episco pertinent ad Episcopum tanquam ad immediatum superiorem fit deuolutio, iuxta text. *in cap. 2. de concess. prab.* vbi Panor. *numer. 6.* resoluunt gloss. *verb. Capitulum, in cap. irrefragabili, de offic. Ordinar.* expressit *lib. 9. titul. 17. parte 1.* vbi Gregor. Lopez, Rebuff. *in praxi benef. tit. de deuolut. num. 21.* Petr. Gregor. *rei benef. cap. 9. num. 40.* Azor. *d. cap. 27. q. 2.* Vbi autem beneficiorum collatio ad Episcopum, & Capitulum communiter spectauerit, tunc deuolutio ex capite ignorantiæ non fiet ad Episcopum, sed potiùs ad Archiepiscopum tanquam ad proximum Superiorem, *c. postulastis, de concess. præbend.* eum latè per me adductis *de officio & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 126. n. 71. cum multis seqq. secundùm Lugdunen, impress.*

Cùm fit mentio de Canonicis alicuius Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, venit Capitulum eiusdem Ecclesiæ, quod repræsentatur ex Canonicis. Vnde legata facta Canonicis, indefinitè vel generaliter omnibus Canonicis, in dubio censentur relicta Capitulo, Ripa *in cap. cùm M. Ferrariensis, num. 11. post princ. vers. contra illud notabile, de constit.* Menoch. *de præsumpt. lib. 4. præs. 113. num. 6.* Cardin. Menoch. *de coniect. vltim. volunt. lib. 8. tit. 6. num. 22. & 24 ad fin.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 4 capit. 533 numer. 15. cum seqq.* Cassan. *cons. 44. num. 20.* tanquam Capitulo scilicet & Collegio, non autem singularibus personis; vnde non diuiderentur æqualiter inter ipsos Canonicos, sed adhibebitur distinctio qualitatum faciendo distributionem, prout solent distribui cætera bona ipsius Collegij, dando plus vni Canonico, quàm alteri, habito respectu Ordinis sacri, seu antiquitatis, vel alterius qualitatis vniuscuiusque secundùm statuta Ecclesiæ, Couar. *in cap. requisiuisti, num. 10. de testament.* Card. Mantic. *d. tit. 6 num. 24. in fine, vers. vnde puto quæstionem*, Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neap. cap. 72 num. 7. ad fin.* Cenall. *commun. contra commun. q. 278. ad med. p. 1.* bene Anguian. *d. lib. 2. controu. 4 num. 19. & 20.* Steph. Gratian. *d. cap. 133. num. 26.* vbi, *num. 18.* intelligit aliquos Doctores contrarium tenentes loqui quando abessent coniecturæ quòd Canonici fuerint contemplati vt singuli, putà si præcesserint merita singulorum, vel quòd legata non possint conuenire ipsi Collegio; sed singulis.

Hinc etiam quomodocunque Capituli mentio fiat, comprehenditur Decanus, quippe quòd de Capitulo existit, & sub nomine Capituli tanquam pars sub toto inuoluitur, & continetur, vt voluit gloss. *in cap. cùm inter vniuersas 17. de elect. & glos. verb. nullatenus, per tex. vbi in cap. post electionem, de concessione præl.* nec necesse erit Decani mentionem facere, vt censeri debeat comprehensus sub nomine Capituli. Quòd si aliquando in Iure nostro repereris expressam mentionem Decani alicuius Ecclesiæ, siue directum rescriptum aliquod Decano, & Capitulo, vt *in c. cùm te, de rescript.* totum id referendum est Dignitati, & qualitati, seu claritati ipsius Decanatus: negari enim non potest fulgere & coruscare seu exsplendescere inter alios Dignitatem Decanatus, vtpote quæ dignior, & nobilior est, teste Cassan. *in catal. gloria mundi parte 4. consid. 37.* Boër. *de auctoritate magni Concilij, à numero 17.* iunctis iis, quæ habentur suprà *capit. 7.* Ita optimè An-

guian. *in tractat. de legib. lib. 2. controu. 4. num. 5.* An Capitulum sine Episcopo possit dispo-nere de bonis mensæ Capitularis, siue fabri-cæ; Vide Solorzan. *de iure Indiar. tom. 2. cap. 14. n. 53.* vbi etiam post Garc. *de benefic. p. 3. n. 198. in fine* tenet Episcopum pro suo arbi-trio posse expendere redditus fabricarum, præcipue si procedat per viam visitationis, & reuisionis, administrationis bonorum & rationum fabricæ.

27 Sede autem vacante morte Episcopi de-positione, vel translatione, aliquáve alia ra-tione, inuentarium de rebus Ecclesiæ con-ficere tenetur, vt *in c. charitatem 12. q. 2.* & v-bi fructuum percipiendorum munus incum-bit, œconomum vnum, vel plures fideles, ac diligentes decernere debet, qui rerum Ec-clesiasticarum, & prouentuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri, *c. hac huius 12. q. 2. c. quoniam, in fine 75.* Concil. Trident. *d. sess. 24. de reform. c. 16. in princ.* Et sic tenetur Capitulum redde-re rationem Episcopo nouo de negotiis, seu instrumentis, & scripturis ad Ecclesiam per-tinentibus, si ad Capitulum peruenerunt, si-ue de omnibus, quæ gessit Sede vacante, Menoch. *de arbitr. casu 169. num. 8.* Cardos. *in praxi iudic. verb. Capitulum, n. 11.*

28 Item primo loco Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi, aut eius translationem constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur, aliàs illius de-putatio deuoluitur ad Metropolitanum, vt statuit idem Concil. Trid. *sess. 24. de reform. c. 16.* Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 1 c. 10. num. 7.* Cardos. *in praxi iudicum, verb. Capitu-lum 3.* Raguc. *de voce Canon. q. 37.* Nicol. Garc. *de benef. p. 5. c. 7. ex num. 6.* vbi, *num. 22.* subdit in electione Vicarij huiusmodi non requiri quòd seruetur forma electionis præscriptæ per *Concil. sess. 25. de regul. c. 6.* post *c. quia prop-ter, de elect.* quia isti Vicarij vt plurimum sunt temporales, & momentanei, & *Concil. in d. c. 10.* loquitur de constitutione, & non de electione: nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c. 44. num. 1.* quamuis de Iure communi non tenebantur Capitulum de-putare Vicarium Sede vacante, Sbroz. *de Vicario Episcopi lib 1. quæstion. 16. numero 9.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, nu-mer. 1.*

29 Ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam eo tempore administratio iuris-dictionis residet penes totum Capitulum, vt resoluunt Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum* §. 3. Quarant. *in summa Bullar. verb. Capitulum Sede vacante*, §. *duodecimò quæro*, *vers. primo*, Aloys. Ricc. *in praxi re-rum fori Ecclesiast. post resolut. 505. in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo, & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. de-cis. 305. numer. 3. par. 4.* Raguc. *de voce Canon. in Capitulo, quæst. 37. num. 2.* Machado *d. lib. 4. p. 4. tract. 1. docum. 8 n. 3.* Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi, par. 3. allegat. 54. numer. 163. Sacra Congregat. Concil. sub die 19. Septembris 1620.* vbi expressè *quòd donec durant dies ele-ctionis dicti Vicarij, iurisdictio est penes Capi-tulum, non autem penes primam Dignitatem.* Quamuis Petr. Foller. *in comment. super constit. Regni, quæ incipit, Peruenit ad audientiam no-stram, num. 75.* & nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c. 34. n. 19.* Sbroz. *de offic. Vicar. lib. 1. q. 61.* existimauerit quòd stante præfixione termini octo dierum per Conci-lium facta interim Archidiaconus sustinet Vicarij vices.

30 Et si Capitulum Sede vacante ad Vica-rij Capitularis electionem iteratis vicibus de-uenire possit, absque causa tamen non po-test, vt declarauit *Sacra Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præposi-tum in Massanen. 6. Martij 1618.* Poterit etiam Capitulum Sede vacante Vicarios pedaneos constituere, sicut Episcopus posset illos con-stituere, Pauin. *de offic. & potestat. Capit. Sede vacante p. 2. q. 10.* Molin. *de Iudic. tract. 5. disp. 11. n. 1. vers. Pauinus.*

31 Intra illos octo dies non arctatur Capitu-lum ad constituendum Vicarium, & suc-cessiuè potest de per se administrare, secun-dùm Quarant. *vbi proximè, vers. terminum,* quem refero Ego ipse *dict. allegat. 54 n. 163. in fine.*

32 Terminus autem præfatus octo dierum currit Capitulo etiam à die scientiæ transla-tionis Episcopi ad aliam Ecclesiam, quando tamen à Summo Pont. fuerit Episcopus ab-solutus à vinculo prioris Ecclesiæ, etiamsi non sint expeditæ litteræ, vel capta possessio, vt dicit decisum Quarant. *d. vers. terminum,* Lauor. *var. lu ubrat. tit. 4. de elect. c. 25. num. 17.* Solorzan. *de iure Indiar. tom. 2. lib. 3. cap. 13. ex n. 40.* Machado *en su perfetto Confess. lib. 4. p. 4. tract. 1. docum. 5. n. 3. & 4.* & statim post trans-lationem absque alio consensu Episcopum translatum perdere Iura primæ Ecclesiæ, censuit Rot. apud Farin. *decis. 475. part. 1. re-cent.* & me citato *in collect. ad cap. 1. numer. 5. de translat. Episcopi.* Ioann. Anton. Massobr. *in praxi habendi concursum, requis. 1. dub. 9. se-cundum Romanam impress.* attestatur resolu-tum Ecclesiam à qua volens transfertur, seu quam dimittit Episcopus, vacare ab eo tem-pore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in consistorio Sanctitatis suę, etiam ante expeditionem litterarum Apostolica-rum, vel adeptam possessionem secundæ Ec-clesiæ: & posteaquam huiusmodi absolutio-nis notitiā habuerit etiam ex testimonio, seu

doc

documento Secretarij Sacri Collegij, illico teneri eum abstinere ab exercitio Ordinariæ iurisdictionis, cámque transire in Capitulum tanquam Sede vacante; & ita posse, & debere Capitulum statim ea iurisdictione vti, ac Vicarium, iuxta Concilij *dict. cap. 9.* præscriptum eligere, Sedémque vacantem publicare, de quo Alzed. *in praxi Episcop. p. 1. c. 4. n. 94.*

33 A Capitulo Sede vacante vnus tantùm vicarius eligendus, nisi legitimè adesset immemorialis consuetudo duos, aut plures eligendi, secundùm Quarantam *vbi suprà v. nonò dubitatur*, quem refero Ego ipse *d. allegat. 54. n. 165. in princ.* Et dicit Raguc. *de voce Canonicor. q. 40. n. 8.* quòd potest plures Vicarios constituere æquè principales, vel vnum generalem, & alterum foraneum, maximè si est ampla Diœcesis; & stante immemoriali consuetudine admittit Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis. 293. part. 4.* & *Sacra Congregat. Concil. in Salernitana 26. Iulij 1589.*

34 *& in Panormitana 31. Maij 1592.* censuit † *Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere posse, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitima probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. Trident. sess. 24. cap. 16. de reformat.* Ita testatur Nicol. Garc. *in addit. ad tract. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 37.* Quamuis Pauin. *de officio & potest. Capituli Sede vacante p. 2. q. 10.* quem refert Molin. *de Iustit. tract. 5. disp. 11. n. 1. vers. Pauinus*, teneat indistinctè Capitulum Sede vacante posse constituere

35 vnum, aut plures Vicarios loco sui. † Et huic Vicario decet prouideri de competenti salario, vt censuit eadem Sacra Cong. *sub die 15. Octobris 1601.*

36 Si discordia fuisset inter Canonicos in electione Vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneum, & habentem qualitates Concilij remanere debere, cæteris remotis, tenent Quarant. *d. loco, vers. secundò dubitatur*, Aloys. Ricc. *post. d. resolut. 505. vers. secundò.* Garc. *de benefic. part. 5. cap. 7. num. 23.* vbi refert sic censuisse *dictam Sacram Congregationem.*

37 Quamuis Capitulum non teneatur eligere personam in Vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus, cæteris paribus, ille est præferendus, vt per Garc. *d. c. 7. num. 13.* Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 25.* Quarant. *d. loco, vers. sexto dubitatur*, Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepisc. Neapol. decis. 180. p. 1.* Nec potest in talem Vicarium eligere Parochum habentem curam animarum, nisi illam gereret in eadem ciuitate, & Ecclesia, vt ex seq. decisione constat. *Petitum fuit à Sacra Cong. Cardinalium negotiis Episcoporum. &*

38 *Regularium præpositorum*, † *an Episcopali Sede vacante Canonici eligere valeant in Vicarium generalem Canonicum eiusdem Ecclesiæ, qui in eadem Ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum? Sacra eadem Congr. affirmatiuè respondit, in vna Orien. 19. Martij 1619. & 19. Iulij eiusdem anni*, vbi etiam fuit dictũ, quòd *contrariæ decisiones intelligũtur de Parocho rurali.*

39 Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus, dum tempore diuinorum Officiorum suo muneri, & Officio incumbit, distributiones quotidianas non percipit, vt resoluit Monet *de distribut. quotid. parte 2. quæst. 11. num. 83.* & stante consuetudine illum absentem non excusante admittit Rot. *decis. 222. num. 6. par. 2. diuers.* Quarant. *d. loco vers. octauò dubitatur, in fine.* Qui qui-

40 dem † si in Choro interueniat cum Canonicali apparatu, vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus, antiquioribus præcedendo, vt tradunt *in florib. decis. sub. tit. de officio Vicarij, decis. 3.* Quarant. *d. loco, vers. octauò dubitatur, in princ.* Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. 475. in 1. edit. aliàs resolut. 499. in 2. edit.* Sbroz. *lib. 2. q. 25. nu. 17.* vbi *num. 20.* aduertit, quòd

41 etiam † quando non eligitur Vicarius ex Canonicis, illi in processionibus præferendus est Archidiaconus, seu alia Dignitas, maior, & prima post Pontificalem, refero Ego ipse *d. alleg. 54. n. 167.*

42 Nec Vicarius huiusmodi Capitularis occupare debet in Ecclesia Sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili, vt declarauit *S. Cong. Rit. in Nucer. 10. Aprilis 1601.*

43 Capitulum in commissione Vicarij potest præfigere tempus, & modum procedẽdi, sed non postea; cùm enim iurisdictio Vicarij Capitularis dependeat ab ipso Capitulo, potest Capitulum illam ampliare, & limitare, ex quo ipsa iurisdictio residet principaliter penes Capitulum; Pauin. *d. par. 2. q. 10. num. 6.* Marcel. Vulp. *c. 44. n. 28.* Raguc. *d. quæst. 40. n. 14. & Sacra Congreg. Con.* censuit *Capitulum Sede vacante posse certum tempus in Vicarij deputatione præfinire, quo elapso iurisdictio expirat*, vt testatur Garc. *in addit. ad tract. de benef. parte 5. c. 7. n. 7.* & ita poterit eligere cum

44 clausula quòd † non duret nisi per annum, *eadem Sacr. Congreg. sub die 17. Iun. 1617.* At

45 ego crederẽ melius fieri, † si Vicarius Capitularis Sede vacante eligatur liberè, absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris, prout censuit *Sacra Congregat. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum*, Episcopo Caiet. rescri-

46 bens, *sub die 28. Octobris 1587.* † Si verò Capitulum constitueret Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durare durante Sedis vacatione, resoluit

Quarita *d.verb. Capitulum Sede vacante, prope fin. verf. circa quum commissionem*, quem refe'o Ego ipse *d.allegat. 54.n.* 173.

47 Et sic facta electione Vicarij non potest Capitulum illum ad libitum reuocare & nouum constituere; vt tenenr Aloyf. Ricc. *in collect. decis. parte 5. collect.* 1602. *in fine, & in decis. Curia Archiepisc. Neapol. decis.* 187 *parte 4* Raguc. *d. q. 37. numer.* 4. Marc. Anton. *Genuens. in pract. Archiep. sc. Neapol. c.* 86. *n.* 4 Ego ipse *d.allegat.* 54. *n.* 171. nisi ex causa benè visa Sacræ Congregationi negotiis Episcoporum, & Regularium præpositæ, vt ipsamet declarauit de *hoc anno* 1631. & anteà idem rescripsit Capitulo Neapolitano 1. *Septembr.* 1603. & Nuncio Neapolis 22. *eiusdem mensis & anni*, & Capitulo Tarraconen. *die* 24. *Nouembris*, & Capitulo Aretino *die* 26. *Octobris* 1603. Quicquid dicant Quarant. *d. loco num.3. vers. tertiò dubitatur*, & Zerol. *in praxi Episc. part.* 1. *verb. Vicarius*, §. 21. *vers.* 3. Nald. *in sum. verbo Vicarius nu.* 8. Solorzan. *de iure Indiar. tom.* 2. *lib.* 3. *cap.* 13. *n.* 67. *cum seqq.* Machado *en su perfetto Confessor. lib.* 4. *p.* 3. *tract.* 3. *docum.* 9. *n.* 2. & citati nouissimè à Larrea *Granaten. decis.* 2. *n.* 4. nouissimè etiam Marcel. Vulp. *d. cap.* 44. *num.* 24.

48 Vicarius verò à Metropolitano deputatus in vim *cap.* 16. *sess.* 24. quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat, intra tempus à Concilio præscriptum illum non deputauit, amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitani, vt censuit *S. Congr. Conc. in Lmun.* 29. *Septembris* 1625.

49 Debet Vicarius Capituli Sede vacante eligi Doctor, aut Licentiatus in Iure Canonico, vel aliàs quantùm fieri potest idoneus, vt statuit *Concil. Trid. cap.* 16. ibi, *qui saltem in Iure Canonico*, &c. & docent Nauar. *cons.* 2. *aliàs vnic. de offi. Vicar. in nouis.* Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. decis.* 2. Garc. *d. par.* 5. *cap.* 7. *n.* 9. Petr. Henriq. *cons.* 90. Marcel. Vulp. *d. c.* 44. *num.* 15. Machado *en su perfetto Confessor lib.* 4. *p.* 3. *tract.* 1. *docum.* 3. Moscon. *de maiest. mil. eccles. lib.* 1. *part.* 1. *c.* 15. *pag.* 291. Anton. Nald. *verbo Vicarius pag.* 919. Solorzan. *de iure Indiar. lib.* 3. *cap.* 13. *num.* 38. Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 1. *quæst.* 36. *num.* 12. vbi *in addit.* refert de-

50 cisum quòd † Sede Episcopali vacante Vicarius debet eligi Doctor, aliàs electio est nulla, nec debet confirmari Vicarius Episcopi demortui, nisi esset Doctor: quod etiam repetit *in addit. ad quæst.* 55. *numer.* 2. Galet. *in Margarita casuum Conscient. verb. Vicarius* 4. Molin. *de Iustitia tract.* 5. *disput.* 11. Aloyf. Ricc. *de praxi resol.* 497. *num.* 2. *& in collect. decis. parte* 3. *Collect.* 1602. vbi limitat in Vicario Capituli Ecclesiæ Collegiatæ, Sede vacante, de quo etiam Garc. *d. cap.* 7. *numer.* 20. Raguc. *d. q.* 37. *num.* 6. *Sacra Cong. Concil. sub die* 19. *Septembris* 1620. vbi *quod † debet doctorari in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.*

51 Vbi verò non esset Doctor, poterit Capitulum in actu deputationis dare ei consultorem Doctorem, alioquin poterit ipse Vicarius eligere consultorem Doctorem sibi benè visum partibus non suspectum, in casibus in quibus eo opus erit, vt docent Sbroz. *d. quæst.* 36. *num.* 13. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, num.* 3. *in fine*, Garc. *d. p.* 5. *c.* 7 *numer.* 12. vbi quòd eo casu sunt eligendi Doctores, vel Licentiati in Vicarios si in Capitulo adsint, aliàs sufficit, vt vnus eligatur qui sit, quantùm fieri poterit, idoneus, & *n.* 14. quem refert Solorzan. *de iure Indiarum tom.* 2. *lib.* 3. *cap.* 13. *numero* 42. & Machado *d. docum.* 8. *numero* 2. asserit quòd ex hoc non excluditur Capituli arbitrium ne possit ex iustis causis, si sibi videbitur, eligere, Vicarium generalem personam extraneam, licet ad sit aliquis capitularis Licentiatus, vel Doctor. Aloyf. Ricc. *post. de resolut.* 505. *in notabilib. de materia Vicarij, num.* 4. *vers. Capitulum*, & addit ipse *in decis. Curiæ Archiepisc. Neapol. parte* 4. *decis.* 305. *num.* 15. quòd Doctor Sacrorum Canonum præfertur Magistro Sacræ Theologiæ quoad hoc Officium, & *num.* 16. subdit electionem in Vicarium factam de Theologo omisso Canonista valere, sed contrà censuit *Sacra Congreg. Concil. sub die* 28. *Augusti* 1621. dum ibi dicitur † Doctorem Theologum non posse esse Vicarium Capitularem Sede vacante, refert me citato in hoc loco Solorzan. *d. lib.* 3. *cap.* 13 *numero* 38.

52 53 54 † Ætas vigintitrium annorum permittitur potest in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen expedit *S. Congr. Conc. sub die* 11. *Augusti* 1614.

Vicarius generalis, seu Prouisor, aut Officialis alicuius Archiepiscopi, vel Episcopi, aut alterius personæ iurisdictionem Ecclesiarum obtinentis in Regnis Castellæ, & Legionis, nullus posthac in perpetuum esse potest, qui in aliquo saltem ex Ordinibus sacris non fuerit constitutus, itavt omnes, & singulæ deputationes, electiones, assumptiones, admissiones, & dispensationes ad huiusmodi munera, aut aliquod illorum, de quibusuis personis in aliquo sacro Ordine non constitutis, quandocunque & per quoscunque faciendæ, nullæ, & inualidæ, ac nullius roboris & momenti sint. Ita Clemēs VIII. *in sua constit.* incip. *Ecclesiastici Ordinis sub die* 1. *Februarij* 1601. quam approbauit, & confirmauit S. D. Vrbanus VIII. *in sua const.* incipien. *Decet Romanum Pont. sub die* 16. *Decembris* 1623. Qui est Parochus, & habet curam

curam animarum, non potest esse Vicarius Capituli, Episcopali Sede vacante, vt per Quarant *d. verb. Capitulum Sede vacante, nu.* 15. *vers. item est obseruandum circa fin.* Marcel. Vulpe *d. cap.* 44. *num.* 18. nisi sit in eadem ciuitate, vt *supra* diximus *n.* 38.

At si Vicarius Capitularis fuerit ab aliquo allegatus suspectus, Capitulum debet eligere arbitros ad cognoscendum de suspicione, qua cognita, & militante, causam à Vicario auferre & alteri committere debet, Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, num.* 5. vbi refert *Sacram Congreg.* ita sensuisse, Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *n.* 29. & subdit ipsummet Capitulum cognoscere posse, sicut Episcopus potest cognoscere causas suspecti sui Vicarij absque electione.

55 Si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia Suffraganea, vt statuit *Concil. Trid. d. cap.* 16. *vers. si secus factum fuerit*, & docent Quarant. *in summa Bullary, verb. Archiepiscopi auctoritas, numer.* 36. Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiepis. Neapol.* 1. *cap.* 70. *nu.* 6.

56 Et † Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta Capitulúmque negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Vicarium idoneum constituere poterit, vt decidit idem Conc. *d. cap.* 16. *vers. Et si Ecclesia ipsa Metropolitana*, &c. resoluunt. Cuch. *instit. Iuris Canonici, lib.* 2. *tit.* 8. *de offic. Vicary, numer.* 39. Sbroz. *de Vicar. Episc. lib.* 1. *q.* 48 Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 1. *cap.* 10. *n.* 7.

Non potest alium instituere Vicarius Capitularis nisi ad modicum tempus, & ex vrgenti & magna causa, ac non nimis frequenter. Host. *in cap. clericos, de offic. Vicar.* Cardin. *in Clem. vnic. eod. tit. quæst.* 19. vel nisi haberet mandatum speciale à Capitulo vt possit alium substituere cum clauf. *quem ex nunc, prout ex tunc nos substituimus.* Et si Vicarius infirmitate detentus esset, vel alio legitimo impedimento occupatus, posset, de consensu tamen ipsius Capituli, causas tunc pendentes alteri delegare Pauin. *d. part.* 2. *quæst.* 20. sed si Capitulum vellet durante infirmitate alium Vicarium deputare, posset vtique facere. Quarant. *d. verb. Capitulum, num.* 10. Marcel. Vulpe *d. cap.* 44. *n.* 17.

57 Vtrùm autem iste Vicarius Capituli Sede vacante possit cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, & sic exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma Dignum, quæ huiusmodi generali Episcopi Vicario solent committi? Affirmatiuè videbatur respondendum, quia forma committendi non est Vicario Episcopi, sed Vicario generali Diœcesis: at Sede vacāte Vicarius generalis Diœcesis, est Vicarius Capituli. Igitur, &c. ideò hanc partem sustinent, Salas *de legib. disp.* 20. *sect.* 17. *nu.* 124. Sanch. *de Matrim. lib.* 8. *disput.* 27. *num.* 32. vbi *num.* 33. subdit Vicarium Capituli posse de prædictis cognoscere, quamuis commissio sit directa Vicario generali Episcopi, & ducitur ex eo quòd Capitulum non succedit Vicario Episcopi, sed ipsemet Episcopo, at Vicarius Capitulo succedit in Dignitate Vicarij Episcopi. Ergo, &c. Contrarium verò mihi videtur probabilius attento stylo Curiæ, & Cancellariæ, quæ vacante Sede Episcopali non diriget litteras in forma Dignum, nec dispensationes Vicario Capituli, quia non confidit de illo; seu Episcopo viciniori, seu eius Vicario; de quo stylo testatur Hieron. Paul. *in pract. Cancell. in princ. vers. circa qualitatem personarum.* Cùm ergo Curia, & Cancellaria nolit committere Vicario Capituli Sede vacante, apertè innuit sub nomine Vicarij absolutè prolati in litteris, quæ Vicario, v. g. Bononien. diriguntur, intelligere Vicarium Episcopi, non Capituli; & sic hanc vltimam negatiuam sententiam tuentur Squillante *d cap.* 4. *numer.* 199. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *cap.* 18. *nu.* 8. *vers. secundò facit, cum seqq.* Nicol. Garc. *de benef. parte* 6. *c.* 2. *à num.* 44. Bonac. *de legib. disput.* 1. *quæst.* 3. *puncto* 8. § 1. *numer.* 7. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepis. Neapol. dec.* 44. incip. *Magna fuit:* & *S. Congreg. Eminen. DD. Card. S. Concil. Triden.* Interpretum *sub die* 24. *May* 1621. declarauit † *dispensationes* 58 *Matrimoniales directas Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non posse per Vicariam Capitularem expediri;* & nouissimè *in Camenoten.* 2. *Augusti* 1631. censuit † *Capitulum, seu Vicarium Capitularem Sede* 59 *vacante non posse exequi commissiones Apostol. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario Generali intuitu Officij, vel sub nomine Dignitatis.*

Et sic iam hodie Capitulum Sede vacante exequi non potest causas Vicario Episcopi delegatas, nisi in commissione exprimeretur nomen Diœcesis tantùm, v. g. Vicario Bracharensi, quia dum Sedes vacat, Vicarius est Officialis illius Diœcesis; ita nouissimè Marcel. Vulpe *in d. praxi iudic. fori Eccles. cap.* 44. *n.* 6.

60 Poterit tamen Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, *S. Congregat. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita, sub die*

die 10. Aprilis 1615. necnon omne illud, quod Epiſcopo mortuo pet Bullam, ſeu Breue in cauſis iutiſdictionem importantibus conceſſum etat, eadem S.Congr. in Tranen. 26. January 1604. & in Neapolitana 10. February eiuſdem anni. Non poreſt tamen huiuſmodi Vicarius Capitularis Sede vacante concedere licentiam erigendi noua monaſteria, ex c. 3. ſeſſ. 25. de Regularib. vt cenſuit S. Congreg. Concil. ſub die 10. Febr. 1633.

Vtrùm autem Vicarius huiuſmodi Sede vacante debeat, & poſſit in Capitulo aſſiſtere eodem modo, & præcedentia, qua poſſet Epiſcopus Sede plena? Vide ſuprà c. 36. n. 8. Et an ab eo appelletur ad ipſum Capirulum? Negatiuè Gambar. de auctor. legati de latere lib. 9. num. 55. Scacc. de appellat. q. 8. num. 60.

Vicarius Capiruláris debet habere ſalarium ex bonis Eccleſiæ vacantis, gloſſ. verb. expenſa, in Clem. ſtatutum, de elect. quia nemo tenerur ſuis ſtipendis milirare. c. iam nunc 28. q. 1. c. cùm ex officiis, de praeſcr. etiamſi Vicarius ſit Canonicus, vel aliàs de gremio ipſius Eccleſiæ; quia illud ſalarium eſt pro labore, quem exercet; ita Pauin. de poteſt. Capitali Sede vac. p. 2. q. 10. numer. 5. Sbroz. de officio Vicary lib. 1. qu. 55. num 7. nouiſſimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccleſ. cap. 44. num. 14.

61 Capitulum Cathedralis Eccleſiæ Sede vacantes in ius vniuerſum Epiſcopale ſubintrat, & poteſt omnia facere, quæ ſunt Ordinariæ iutiſdictionis, niſi expreſsè prohibita reperiantur, vt docent gloſſ. & Doctores in cap. his qua, & in c. cùm olim, de maior. & obed. & in c. illa, ne Sede vacante, gloſſ. verb. Sede vacante, in cap. ad abolendam, de haret. gloſſ. eodem verb. in Clem. 1. §. 1. tit. 1 gloſſ. verb. obſeruari, in cap. quia ſæpè, de elect. lib. 6. Abb. in d. cap cùm olim, circa fin. verſ. poſſet tamen, vbi Butr. numer. 15. Feder. de Senis conſ. 30. col. 1. verſ. è contra Capitulum, Cardoſ. in praxi iudi. verb. Capitulum. n. 2. Nau. conſil. 44. num. 1. de tempor. Ordinat. in nouis. Pauin. de offic. & poteſt. Capituli, Sede vacante, part. 1. q. 1. à num. 3. & q. 5. num. 2. verſic. item regulariter. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 11. num. 10. vbi quòd ſuccedit generaliter in iuriſdictione Prælati ſui, & etiã in adminiſtratione ſpiritualium & temporalium, potéſtque iudices dare ac conſtituere, & omnia, quæ ad iuriſdictionem pertinent, expedire, nouiſſimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. cap. 44. num. 1. Flamin. Pariſ. de reſignat. benefic. lib. 7. quaeſt. 23. à num. 26. Azor. inſtit. moral. p. 2. lib. 3. c. 27. quaeſ. 6. Sbroz. de officio Vicarij lib. 1 q 16. & 15. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, à princip. Quintanad. Eccleſ. lib. 1. cap. 5. num. 6. Rebuff. in praxi beneſ. tit. de deuolut. à num. 58. Suard. tom. 5. diſp. 50. ſect. 5. nu. Nicol. 6. Garc. de beneſ. par. art. 5. c. 7. à num. 4. Filliuc. quaeſt. moral. tom. 3. tract. 41. c. 2. num. 4. Iſidor. Moſcon. de maieſt. milit. Eccleſ. lib. 1. p. 1. c. 15. pag. 244. cum ſeq. Bobad. in ſua politica lib. 1. c. 2. n. 23. lit. 4. Ego de offic. Epiſcopi alleg. 36. numer. 9. Rot. deciſ. 1. numero 13. par. 1. diuerſ. & deciſ. 340. num. 2. apud Farin. par. 1. recent. & deciſ. 632. nu. 4 par. 2. etiam recentior. Card. Tuſch. practic. concluſ. tom. 1. lit. C, concluſ. 56. num. 2. & fuit dictum in Pampilonen. Iuris viſitandi 15. Decembris 1623. coram R.P.D. Merlino. eadem Rot. deciſ. 166. à numer. 1. part. 1. recentiſſim. Molin. de Iuſtit. tract. 5. diſp. 1. num. 3. vbi numer. 10. ampliat ad iuriſdictionem, quæ ex conſuerudine competeret. Valenz. conſ. 107. per tot. vol. 2. Baſſæ, verbo Capitulum Sede vac. Felician. de Vega ad c. 4. §. de adulteriis n. 49. de iudic. Machado en ſu perfetto Confeſſ. lib. 4. p. 4. trat. 1. docum. 6. n. 2. Solorzan. de iure Indiarum tom. 1. lib. 3. cap. 13. n. 1. & 3.

62 Primò igitur Capitulum Sede vacante, & loco Capituli Vicarius generalis, ſeu Prouiſor eiuſdem Capituli, fungitur iure Epiſcopi in abſolutione ab excommunicarione, à qua poterar abſuluere ipſe Epiſcopus, niſi ei fuerit à Sede Apoſtolica ſpecialiter interdicta poteſtas; vt ſtaruit Bonifac. VIII. in c. vnic. de maior. & obed. lib. 6. Syłueſt. in ſum. verb. Capitulum, §. 2. Rebuff. in praxi benefic. tit. de deuolut. numer. 63. Raguc. de voce Canonic. in Capitulo 36. num. 4. Suar. tom. 5. diſput. 7. ſect. 2. Cardoſ. d. verb. Capitulum, nu. 4. cùm olim id ſucceſſori Epiſcopo dimitteretur, cap. ſi Epiſcopus 11. q. 3. gloſ. in d. c. illu, ne Sede vacante. Vnde Vicarium Capirularem Sede vacante poſſe abſoluere à caſibus, ſeſſ. 24. de reform. c. 6. cenſuit S. Cong. Concil. ſub die 3. Decembr. 1632.

63 Secundò in confirmarionibus, vel infirmationibus electionum, quas facere Epiſcopus poterat, videlicet de Præpoſiris Religionum, & ſimilibus, c. cùm olim, vbi gloſ. & Doctores, de maior. & obed. Cardoſ. d. verb. Capitulum nu. 6. in princ. Item in confirmandis electis, & per patronos præſentatis & inſtituendis, Rebuff. d. tit. de deuolut. à num. 68. Valer. Reginald. in praxi fori pænitent. lib. 30. tract. 3. num. 241. Azeued. conſ. 9. à nu. 10. Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 8 cap. 38. quaeſ. 2. Steph. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, §. nonò quaero, verſ. qua concluſio. Nicol. Garc. de beneſ. p. 5. c. 7. num. 54. Ego ipſe de officio, & poteſtat. Epiſcopi, p. 3. allegat. 72. num. 183. Cardoſ. in verb. Capitulum, num. 6. poſt princ. Molin. d. tract. 5. diſp. 11. num. 13. v. quamuis.

64 Tertiò, in Confeſſore pro caſibus Epiſcopo reſeruatis aſſignando, ſecundùm Panorm. in d. c. his, qua in fine, de maior. & obed. Qua-

rant.

rant *d. verb. Capitulum Sede vacante, verſ. tertiò quæro, poſt med.* Azor. *d. c. 37. q. 16.* Metipſum *d. p. 3. alleg. 52. num. 2.* Poteſt enim facultatem concedere abſoluendi ab omnibus caſibus Epiſcopo reſeruatis, Pauin. *d. p. 1. q. 5.* Molin. *d. diſp. 11 n. 5. v. poteſt item.*

65 *Quartò*, in excommunicationibus, & aliis cenſuris, ac pœnis inferendis, & exceſſibus corrigendis, quatenus defunctus Epiſcopus poterat, *d c. ad abolendam*, & *ibi* gloſ. & Doctor. *de hæret.* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæſt... num.* 4. Nau. *in man. cap. 27. num. 5.* Molin. *d. tract. 5. diſp. 11 num. 6. in princip.* Sic contrà poteſt abſoluere ab excommunicatione tam à iure, vt ob percuſſionem clerici, quàm ab homine quando ab illis Epiſcopus abſoluere poteſt, *c. vnic. de maior. & obed. lib. 6.* Molin. *d. diſp. 11. n. 6. v. poteſt item abſoluere tract. 5.*

66 *Quintò*, in cognoſcendo de crimine hæreſis, prout poterat Epiſcopus cognoſcere, in comprehendis, ſcilicet, iudicandis, ac puniendis hæreticis, gloſ. *verb. prærogatiua, in d. c. ad abolendam*, vbi Hoſt. *num. 2. & 4.* Henric. *numer. 4.* Panorm. *num. 1.* Syluest. *verb. hæreſis, num. 2.* Molin. *de Iuſt. tract. 5. diſp. 28. num. 2. in fine*, Diana *p. 4. tract. 8. reſol. 33.* Sanctarel. *in tractat. de hæreſi, c. 40. nam. 4.* Farin. *de hæreſi q. 186. num. 177.* idem Molin. *d. diſp. 1. ſub num. 10.*

67 *Sextò*, in viſitanda Diœceſi vniuerſa, vt videtur inſinuare text. *in c. Eccleſiæ, de ſuppl. negl. Præl. lib. 6.* dum dicit Metropolitanum poſſe mittere viſitatorem Eccleſiæ vacanti, ſi Capitulum negligens ſit in exequenda iuriſdictione Epiſcopali ad ſe deuoluta. Cùm enim id ad iuriſdictionem Epiſcopi ſpectet, ſanè competit Capitulo Sede vacante, non ſolùm quoad crimina particularia, de quibus ſit infamia, eo quòd tunc viſitatio ſit neceſſaria, ſed etiam generaliter, quia id eſt executio iuriſdictionis Epiſcopalis non ſolùm vtilis Eccleſiis ac Diœceſi, quod ſufficeret, ſed etiam neceſſaria incumbens ex officio habenti curam Epiſcopatus, iuxta *c. inter cætera, de offic. Ordin. cum ſimilibus.* Ita Pauin. *quæſt. 7. citato loco* Syluest. *verb. Capitulum numer. 3.* Abb. *in c. cùm olim, ſub numer. 2. verſ. ſed indiſtinctè*, & *ibi* Bald. *num. 1. de maior. & obed.* Archidiacon. *in c. ſi Epiſcopus, n. 2. de ſup. neglig. Prælat. in 6.* Socin. *in tract. viſitat. col. 4.* Rebuff. *in praxi tit. de deuolut. n. 65.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, v. primò quæro*, Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 2. num. 44.* Raguc. *d. quæſt. 36. num. 2.* Azor. *par. 2. lib. 3. cap. 37. q. 14.* Rot. *d. deciſ. 346. num. 2.* apud Farin. *p. 1. recent. & deciſ. 166. numer. 2. p. 1.* in poſthum. Farin. aliàs *p. 3. recent.* vbi quòd etiam poteſt procurationes recipere, Franc. Leo *in theſauro fori Eccleſ. p. 1. c. 10. numer. 8. verſ decimò*, Molin. *d. diſp. 11. num. 7. verſ. in eodem* Ego ipſe *de officio & poteſt. Epiſcopi p. 3. alleg 73. num. 24.* Nouiſſimè Marcel. Vulpe *in d. praxi iud. c. 44. num. 11.* & *in Burgen. procurationum 10. Martij 1597.* coram *Orano*, & *in Trid. iuriſdictionis 28. Nouembris 1607.* coram *Cardin. Serrato*, & *in Pampilonen. iuris viſitandi 15. Decembris 1623.* coram *R. P. D. Merlino*, *Sacra Congregat. Concil. in Pampilonen. 13. Aprilis 1630.* vbi † quòd *poteſt viſitare omnia loca* 68 *quæ poterat viſitare Epiſcopus*, & hanc facultatem habet Vicarius Capitularis, quamuis id à Capitulo ſpecialiter non fuerit commiſſum; vt ex ſententia eiuſdem *Sacræ Congregationis* reſoluit Nic. Garc. *in addit. ad ſuum, de benef. p. 5. c. 7. n. 29.*

69 Intellige *primò* Capitulum Epiſcopali Sede vacante poſſe viſitare per ſe, vel per alium, viſitatorem deputando; nec huiuſmodi viſitationem ſoli ſummo Pontif. competere, gl. *verb. Capituli, poſt med. in dict. Clement. 1. §. 1. de hæret.* & ſuſtinent poſt Archidiac. Abb *in d. c. cùm olim, nam. 2. col. 3. poſt princ. de maior & obed.* Pauin. *de poteſt. Capituli Sede vacan. par. 1. in princ. q. 7. num. 1. cum ſeq.* Siluest. *in ſumm. verb. Capitulum, num. 3.* Molin. *de Iuſtit. tom. 6. tract. 5. diſp. 11. ſub n. 7. verſ. ex eodem.* Card. Tuſch. *tom. 1. lit. C. concl. 56. n. 10.* latè Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcop. part. 3. alleg 133. per tot. ſecundùm Lugdunen. impreſſ.* vbi *num. 9.* reſoluo Capitulum Sede vacante poſſe deputare viſitatorem, ideſt, adminiſtratorem generalem Epiſcopatus in ſpiritualibus, & temporalibus, & *à num. 14.* quòd Capitulum Sede vacante habet etiam ius viſitandi in ordine ad morum correctionem, & poteſt ad hoc munus particularem, vel generalem viſitatorem, deputare.

70 Intellige *ſecundò* tunc demum Capitulum Sede vacante poſſe Diœceſim viſitare quando lapſus eſt annus à poſtrema Antiſtitis viſitatione, nec de proximo Eccleſia eſt Paſtore prouidenda; in ipſa verò viſitatione circa famulatum, equitatum, & alia forma *Sacri Concil. Trident. ſeſſ. 21. de reform. c. 3.* eſt præcisè obſeruanda: ita *S. Congreg. Conc. in Liman. 10. Maij 1619.* † Poſt lapſum anni huiuſmodi à 71 die vltimæ viſitationis per Epiſcopum factæ poteſt Capitulum viſitare diœceſim tempore triennij non expectato, licèt dicatur Epiſcopum conſueuiſſe viſitare ſingulis trienniis, eadem *S. Congreg. in Pampilonen. 3. February, & 10. Decembris 1629.*

Vnde priùs *Rota in Pampilonen. iuris viſitandi ſub die 15. Martij 1624.* coram *R. P. D. Merlino*, denegauit remiſſoriam clero de Guipuzcoa adnitenti impedire Capitulum ne viſitaret Sede vacante ante lapſum triēnij,

ſub

sub prætextu immemorabilis consuetudinis, quia materia est imprǽscriptibilis; & quia semper actus ex parte Episcopi remanet meré facultatiuus, Grarian. *discept*.298. *num*. 10. *&* 399.*n*.33. Lotter. *d.lib*.2.*q*.2.*num*.49. *&* 50. Coccin *d.c*.402.*n*. 10.

Extende Capitulum Sede vacante posse visitare etiam monasteria Monialium non exempta, exempta verò minimè, vt referunt decisum Nicol. Garc. *de benefic.p*.5.*c*.7.*numero* 45. Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarra,lib*.1.*tit*.6.*de Visitat.num*.84. Franc. Leo *d.p*.1.*cap*.10.*n*.8. *vers. decimo* nouissimè Marcel. Vulpe *d.praxi iudic.cap*.44.*num*. 11. Optimè Molin. *d.disp*.11. *num*.8. *tract*.5. aduertit in hac materia attendendum esse num muneri Episcopi aliquid iurisdictionis tanquam Sedis Apost. delegato in perpetuum committatur, vt ex officio Episcopis de inceps competat, atque tunc dicit eam iurisdictionem per Epiikeam transire ad Capitulum Sede vacante, nisi aliquid apponatur vnde colligatur contrarium fuisse intentum Concilij, aut summi Pont. id statuentis. Cùm ergo perpetuo ei muneri annectatur tanquam pars iurisdictionis eius muneris, idque non in bonum & tanquam priuilegium Episcopi, sed in bonū eorum, in quos ea iurisdictio exercetur, aut in bonum aliorum, & Ecclesiæ, censendum est eam partem iurisdictionis in eum transire, in quem Episcopalis reliqua iurisdictio transit, ac proinde transire in Capitulum Sede vacante. Vide *infr.n*.105.*&* 106.

Vtrùm autem Capitulum Collegiatæ Sede Abbatiali vacante succedat in iure visitandi suo Prælato spectante, disputauit Rota *decis*.346.*à num*.3.*p*.1.*recentior*. vbi post Felin. per tex. *vbi in cap. his quæ, num*.2.*de maior.& obed*.& Pauin. *de potestate Cap. Sede vacante p*.1.*q*.7. *vers. septima Sedes est Abbatialis*, tenet affirmatiuam partem, quamuis ius visitandi competeret Abbati ex præscriptione, vel priuilegio, cùm hoc casu visitatio non esset delegata, sed ordinaria competens Abbati nomine proprio.

72 *Septimò*, in cognoscendo de arduis causis, veluti de causis matrimonialibus, & criminalibus, quæ inter maiora computantur, vt docet Quarant *dict.verb.Capitulum Sede vacante, vers. quintò quaro*. Vide *infra n*.102.

73 *Octauò*, in condendis statutis, quæ obligent totam Diœcesim, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium, Pauin. *in tract.de potest.Capit. Sede vacante,p*.1. *quæst*.6. Sbroz. *de officio Vicarij lib*.2. *quæst*.187.*num*.5.*&* 6. Calderin. *cons*.2. *de constitut*. Zerol. *in praxi Episc. part*.1. *verb. Capitulum* §. 15. Card. Tusch. *in practic. conclus. tom*.1.*lit. C. conclus*.53.*n*.1. vbi intelligit de statutis Capitulariter factis super re concernente augmentum cultus diuini, & seruata debitâ forma, Marcel. Vulpe *d.c*.44.*n*.16. vbi intelligit in pertinentibus ad ipsum Capitulum, putà qualiter debeat coogregari, vel distributiones diuidi, &c. Quarant *dict. verb. Capitulum Sede vacante, vers. quartò quaro*, vbi etiam intelligit dummodò sint iusta & salubria; secus verò si rendant in præiudicium Ecclesiæ, vel Episcopalis mensæ, Azor. *decis. part*. 2. *lib*.3. *cap*.37.*quæst*.1. Monet. *de distribut. quotid. parte* 2. *quæst*.13.*n*.24. Molin. *d.tract*.5. *disput* 11. *num*.7. vbi addit quòd quicunque Episcopus in eo Episcopatu succedens poterit illa reuocare, sicut & reuocare potest quæcunque alia cuiusuis alterius Episcopi sui antecessoris, Ferentil. *ad decis. Buratti* 758. *à n*.11. & ideò non poterit statutum coodere, quo charitatiuum subsidium in futurum ex parte minuatur, vt resolui *de officio & potestat. Episcopi, p*.3.*allegat*.87.*n*.14.

74 Circa quotidianas autem distributiones nihil potest statuere etiam Sede plena sine Episcopo, Monet *de distrib. quotid p*.2. *quæst*. 15.*num*.26.*in vlt edit*. ego ipse *dict.p*.3. *alleg*. 53.*num*. 139. † nec potest habere pro præsentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem nondum emiserunt, vt censuit *Sacra Congregat*. teste Nicol. Garc. *de benef. par*.3.*n*.32. quem refero Egoipse *d. par*.3. *allegat*.61.*num*. 14. Intellige principalem resolutionem de potestate Capituli in condendis statutis, quæ obligent totam Diœcesim, vt procedat solùm in Capitulo Sede vacante; nam Sede plena nullatenus poterit statuere his verbis, quæ tangunt statum generalem Ecclesiæ, vel iura Episcopi sine consensu illius; ita glos. *verb. constitutum, vers. quia sine consensu in c. cùm omnes, de constit*. vbi Innocent. *num*. 1. Abb. *n*.4. Butr. *n*.45. Felin *num*.9. Beroi. *n*.36.*&* 46. Benedict. Capra *tom*.1. *commun. opin. lib*.1.*tit*.2.*de Episcopis,& clericis*.*n*.24. *pag*.154. Rot. *decis*.21. *apud* Farin. *p*.2. *recent*. & diximus *sup.n*.15.*cum seq*.

75

76 *Nonò*, in exequendis vltimis defunctorum voluntatibus, quatenus iure Ordinario competebat Episcopis, vt per Franc. *in c*.1. *col*.4.*de maior.& obedien.lib*.6. Molin. *d.tract*.5. *disput*. 11.*num*.5.*in fine* Couar. *in cap. Ioannes, num*.2. *de testamen*. Pauin. *p*.2.*q*.7. Azor. *d.part*.2.*lib*.3. *cap*.39.*quæst*.6. Quarant. *d.verb. Capitulum Sede vacante, vers. septimò quaro*, Zerol. *in praxi Episc. p*.2. *verb. Capitulum*. §.9 quos refero ego ipse *dict.p*.3.*alleg*.81.*n*.31. Nam in executione testamentorum iure speciali Episcopo competente non succedit Capitulum Sede vacante, vt tenent Pauin. *in tract.d potest. Cap. de Sede vacante p*.2.*q*.7.*vers. respondeo*, Azeued. *cons*. 11.*n*.9.

77 *Decimò*, in compellendis Religiosis piarum volun

voluntatum exequutoribus ad reddendas administrationis rationes, vt per Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. p. 2 q 7. num. 6.* Azor. *d. p. 2. lib. 3. cap. 39. sub. q. 6.* quos refero Ego ipse *d. p. 3. alleg. 81. n. 35.*

78 *Vndecimò*, in exigenda ratione ab administratoribus priorum locorum, vt per Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante. vers. septimò* Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb. Capitulum §. 9.* quos refero Ego ipse *d. p. 3. alleg. 75. n. 61.*

79 *Duodecimo*, in constituendo Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus, vt per Bonacos. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. num. 13. pag. 183.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 11. num. 10.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum §. 3.* Azor. *dict. cap. 37. q. 18.* Quomodo autem hodie Capitulum Sede vacante debet Vicarium constituere, & qualem, & intra quod tempus, dixi suprà *ex num. 28. cum seqq.*

80 *Decimotertiò*, in deponendo, & interdicendo, *cap. his qui, in fine, de maior. & obed. cap. vnic. eod. tit. lib. 6.* Rebuff. *in pract. benef. tit. de deuol. n. 63.* refert, & sequitur Sbroz. *de officio Vicarij lib. 2. q. 18 2. n. 7.* Pauin. *p. 2. q. 6.* Molin. *d. tract. 5. disp. 1. n. 6. potest similiter.*

81 *Decimoquartò*, in quibuscunque casibus potest Capitulum Sede vacante, & loco illius Vicarius, seu Prouisor illius, dispensare, in quibus Episcopus dispensare poterat ratione Episcopalis iurisdictionis, vt in votis, in petitione debiti, & vt illegitimus minores Ordines suscipere possit, & obtinere beneficium aliquod simplex, iuxta *cap. 1. de filiis presbyt. lib. 6.* nullibi enim Capitulo hanc iurisdictionem comperimus esse denegatam. Et cùm sæpè expediens ac necessarium sit cum subditis dispensare in multis, vt ex se est notissimum, vt colligitur ex *cap. Domino sancto*, iuncta glos. *ibi, verb. necesse*, & ex *cap. vt constitueretur 50. dist.* non sufficienter esset prouisum diœcesibus si iurisdictio Episcopi fine dispensandi iurisdictione ad Capitulum Sede vacante deuolueretur: ita Molin. *d. tract. 5. disp. 11. n. 5.* & in dispensationibus illegitimorum ad beneficium simplex, Nauar. *cons. 28. sub tit. de tempor. Ordin.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, v. Secundò quæro*, Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb. Capitulum, §. 3.* citati per me *de officio Episcopi alleg. 45. n. 25.*

82 *Decimoquintò* in dispensando & absoluendo vigore *Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 6.* nam licèt illa facultas competat Episcopo iure speciali, tamen competit ei iure communi, & iurisdictione ordinaria illi tributa: ita resoluunt Henriq. *in sum. lib. 6. cap. 16. §. 1. & libro 14. c. 2. §. 1.* Ludou. Beja *respons. casuum conscient. parte 4. casu 37. v. tandem nullus.* Fr. Emman. *quæst. Regul. tom. 1. q. 61. artic. 9.* Cened. *ad Sextum collect. 4. n. 3.* Suar. *tom. 4. de Pœnit. disputat. 30. sect. 2. n. 4.* Sayr. *in flor ib. decis. sub tit de temporib. ordin. decis. 31. & in clau. Regia, lib. 6. c. 11. n. 84.* Aloys. Ricc. *in collect. d. p. 3. collect. 721. v. tertiò dubitatur, & in praxi rerum fori Eccles. decis. 533. in 1. edit. altàs resol. 446. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 118. n. 5.* Piasec. *in praxi Episc. parte 2. c. 1. n. 16. pag. 106.* Sanch. *de Matrimon. lib. 8. disp. 2. num. 10.* Nicol. Garc. *de benef. parte 5. c. 7. n. 41. & parte 7. c. 11. num. 21. Sacra Cong. Concil. sub die 22. Ianuar. 1602.* Quicquid dicant Mari Alter. *de censur. tom. 2. disp 8. de suspen. cap. 3. v. ex eodem*, Bonac. *de censur. disputat. 9. q. 5. puncto 1.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c. 44. n. 9.*

83 *Decimosextò*, in exigendo charitatiuum subsidium, vt per Bellencin. *de charitatiuo subsid. q. 7.* Azor. *d. part. 2. lib. 9. c. 14. q. 5. v. item collegium* me ipsum *d. par. 3. alleg. 67. n. 13.* † 84 Quamuis Capitulum nequeat statutum condere, quo tale subsidium in futurum ex parte minuatur, secundùm Bellencin. *d. tract. q. 45.* Azor. *d. lib. 9. c. 15. q. 7. v. item Canonicum.*

85 *Decimoseptimò*, in cognoscendo de causis in prima instantia vigore *Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 20.* quia succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis etiam voluntariæ, ita Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 130.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 81. n. 6.*

86 *Decimooctauò*, in assistendo Matrimonio celebrando, & alij Sacerdori assistendi licentiam concedendo, iuxta formam *Conc. Trid. sess. 24. de refor. Matr. cap. 1.* Ita Sanch. *de Matr. lib. 3. disp. 28. n. 5.* Gutier. *eod. tract. ca. 66. num. 9.* Coninck *de Sacram. & censur. tom. 2. disp. 27. n. 17.* Ego ipse *de officio, & potest. Episc. par. 2. allegat. 32. n. 123.*

87 *Decimononò*, in cõcedenda facultate seu licẽtia quam dare posset Episcopus, vt per Azor. *d. part. 2. lib. 7. c. 5. q. 3.* Veluti in licentia præstanda clericis curam animarum habentibus ad studium ire volentibus Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verb. Capitulum, §. 2.* 88 quamuis id hodie post *Conc. Trident.* Episcopus efficere nequeat vt suo loco diximus. Et in danda licentia ædificandi Ecclesiam vt acquiratur iuspatronatus, Lambertin. *de iurepatron. lib. 1. par. 1. q. 5. art. 9.* Pauin. *de potest. Capituli Sede vacant. par. 5. q. 2. n. 5.* Nicol. Garc. *de benef. part. 5. c. 9. n. 79.* Ego ipse *d. part. 3. alleg. 70. n. 32.*

89 Et in concedenda licentia extero Episcopo exercendi Pontificalia in Ecclesia vacante, secundùm Henriq. *in summ. lib. 10. c. 22.* Quarant. *dict. verb. Capitulum Sede vacante, vers. vndecimò quæro*, Nicol. Garc. *d. parte 5. cap. 7. numer. 93. vers. quinta.* † 90 Et in concedenda licentia vt nouitij disponant de bonis temporalibus Sanch. *in præcept. Decalogi, tom. 2. lib. 7. cap. 5. numer. 68.* Ego ipse *d. parte 3. allegat. 99. num. 5.*

91 *Vigesimò*, in concedendis Indulgentiis, cùm illæ potius iurisdictionem, quam Ordinem concernere videantur; ita Doctores *in c. accedentibus, de excess. Prælat.* Panor. *in c. cum olim, in fine, de maior. & obed.* Siluest. *verb. Capitulum, in calce, num.* 5. Pauin. *par.* 1. *princ. q.* 4. Henriq. *in sum. lib.* 7. *c.* 31. §. 1. Nau. §. *in Leuitico, monit.* 31. *n.* 6. *&* 7. nouissimè Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *n.* 22. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacan. v. duodecimò quæro*, Zerol. *in praxi Episc. parte* 1. *verb. Indulgentia.* §. 2. Iul. Lauor. *de Iubil. &, & Indulg. par.* 2. *à n.* 52. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 88. *n.* 21.

92 *Vigesimoprimò*, in œconomis præficiendis, *c. cùm vos* 4. *de offic. Ordinar.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 30. *tractat.* 3. *n.* 241. Molin. *de Iustit. tract.* 5. *disp.* 11. *n.* 11. *v. licèt.*

93 *Vigesimosecundò*, in cognoscendis, & assignandis congruis portionibus, vt Rebuff. *in tract. congruæ portionis n.* 57.

94 *Vigesimotertiò*, in commendando Ecclesias sine beneficia ad tempus, secundùm Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. n.* 77. *&* 80. *& in tract. nominat. quæst.* 8. *num.* 30. Azor. *d. parte* 2. *lib.* 3. *cap.* 47. *quæst.* 8. Molin. *de Iustit. tract.* 3. *disp.* 11. *num.* 11. *vers. licèt*, vbi ait quòd quamuis ad Capitulum Sede vacante non pertineat conferre beneficia, quæ conferre ad Episcopum attinebat, ad Capitulum tamen tunc pertinet illa commendare prouidendo de idoneo œconomo, qui illa administret, assignato ei congruo stipendio, donec beneficia illa ab eo conferantur, ad quem collatio eorum spectat: subditque siue beneficiū Ecclesiasticum, quod iurispatronatus non sit, tempore Sedis vacantis in mense summi Pōtificis reseruatum, vel affectum vacet, siue in mense Episcopi, omnia *in Concil. Trid. sess.* 24. *de reform. cap.* 18. præscripta peragere Capitulum Sede vacante vsque ad electionem dignioris inclusiuè, non secus atque illa perageret Episcopus, collationem verò eorum omnium beneficiorum remittere summo Pont. at circa beneficia etiam curata, quæ iurispatronatus sunt, ea omnia peragere idem Capitulum Sede vacante, quæ ibi præscribuntur, vt Episcopus efficiat, & quæ Episcopus perageret si Sedes non vacaret.

95 *Vigesimoquartò*, in admittendis, siue instituendis, vel confirmandis præsentatis clericis à patronis, *cap.* 1. *de instit. in* 6. Rebuff. *d. tract. de deuolut. à num.* 68. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 38. *q.* 2. Nicol. Garc. *d. part.* 5. *cap.* 7. *num.* 54. latè Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæst.* 2. *num.* 13. *cum seq.* Ego ipse *d. parte* 3. *allegat.* 72. *num.* 183. Azeued. *consl.* 9. *num.* 10. vbi *num.* 13. subdit ex Rebuffo quòd Capitulum Sede vacante poterit facere collationes nominatis faciendas, quia necessariæ sunt.

96 *Vigesimoquintò*, in recipiendis resignationibus beneficiorum, non solùm spectantium ad collationem Episcopi & Capituli, sed etiam in spectantibus ad collationem Episcopi solius, vt per Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 2. *q.* 71. *num.* 13. *& q.* 130. *num.* 3. Flamin. Paris. *de resignat. beneficior. lib.* 7. *q.* 23. *à numero* 20. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante. q.* 9. *prope fin. vers. quartò limita*, Zerol. *part.* 2. *verb. Capitulum* §. 7. Nicol. Garc. *de benefic. parte* 11. *cap.* 3. *num.* 256. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 243. metipsum *d. parte* 3. *alleg.* 69. *n.* 8. Non tamen poterit Capitulum beneficia sic resignata conferre, iuxta ea, quæ dixi infrà *n.* 109. *cum seqq.*

97 *Vigesimosextò*, in præstanda auctoritate permutationibus beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi, & Capituli communiter, vel tertij, vt per gloss. *verb. conferantur, in Clem.* 1. *de rerum perm.* Gambar. *in cap. vnic. de rerum permut. num.* 114. Bellacomb. *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 1. *tit.* 9. *num.* 11. *p.* 183. Quarant. *d. verb. Capitulū Sede vac. q.* 9. *vers. quæ concl. in med.* Azor. *d. p.* 2. *lib.* 7. *cap.* 29. *q.* 4. Nicol. Garc. *de benef. p.* 11. *cap.* 4. *ex numero* 75. Bonac. *de simon. q.* 4. §. 12. *num.* 7. *vers. alij verò.* Non potest tamen admittere permutationes beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi, Putc. *decis.* 320. *lib.* 2. *in correctis*, Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 6. *collect.* 2487. *v. vndecimo.*

98 *Vigesimoseptimò*, in vnionibus ex causa faciendis, dummodò per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur. Ita docent Imol. *in Clement.* 1. *num.* 31. *de statu monach.* & *ibi* Cardin. *in* §. *ad hæc num.* 4. *q.* 6. Bonifac. *eodem* §. *numero* 19. Marian. Socin. sen. *in cap. sicut vnire, artic.* 3. *num.* 40. *quæst.* 6. *de excess. Prælat.* Perus. *de vnion. cap.* 5. *num.* 26. Rebuff. *in praxi benefic. tit. de vnionib. num.* 36. *& dict. tit. de deuolut. num.* 100. Hoied. *de incompatib. benef. parte* 2. *cap.* 3. *num.* 7. *vers. similiter Capitulum*, Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacant. quæst.* 9. *vers. quæ conclusio*, Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. vnio* §. 11. *& parte* 2. *verb. Capitulum*, §. 4. Azor. *d. parte* 2. *lib.* 6. *c.* 28. *q.* 9. & sibi contrarius *lib.* 3. *c.* 38. *q.* 9. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 7. *c.* 29. *num.* 155. Nicol. Garc. *de benefic. parte* 12. *cap.* 2. *num.* 67. vbi *num.* 68. refert † per *Sacram* 99 *Congregationem Concilij* decisum *Capitulum Sede vacante non posse supprimere quodcunque beneficium, & sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi Capitulo directè, & principaliter.*

100 *Vigesimooctauò*, in approbandis & exponendis Confessoribus per Vicarium à se electū, cùm hic actus approbandi non sit actus formaliter Ordinis, & dignitatis Episcopalis, sed iurisdictionis ordinariæ. Ita Soar. *tom.* 4. *de Pœnit. disput.* 28. *sect.* 5. *num.* 2. Henriq. *in summa*

sum. lib 3. *de Pœnit. cap.* 6. *in princip.* Facundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 2. *lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 54.

101 *Vigesimonono*, in commutando vltimas voluntates in casibus, in quibus de Iure communi possit Episcopus, vt docent Marc Anton. Cuch. *instit. maior. lib.* 2. *tit.* 9. *n.* 81. Monet. *de commut. vltim. volunt. cap.* 5. *num.* 417. *cum seqq.*

102 *Trigesimo*, in cognoscendis causis matrimonialibus, vt probatur *in cap. veniens*, iuncta suprascripsit. *de eo qui duxit in matrim.* docent Pauin *de officio, & potest. Capituli Sede vacan. q.* 5. Cou. *de sponsalib. par.* 2. *cap.* 8 §. 12. *num.* 1. Quaranta *d. verb. Capitulum Sede vacante, q.* 5. vbi ait *Concil. Trident. sess.* 24. *de reform. cap.* 20. *vers. ad hæc causæ matrimoniales*, disponere quòd causæ matrimoniales relinquantur examini, & iurisdictioni Episcopi tantùm, vt excluderentur alij Prælati inferiores, at Capitulum in hoc casu non dicitur inferior Episcopo, sed par. Quod quidem intelligere oportet in causa matrimoniali ex ordinaria iurisdictione, non ita si delegata commissa Episcopo, aut eius Vicario per hæc verba, *dilecto filio Vicario fratris nostri Episcopi*, vt optimè distinguit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. d.* 245. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 215. *v. sed quicquid, in* 2. *edit.*

Trigesimo primò, de delictis extra visitationem contra certas personas inquirere potest per doctrinam Bonifac. *in Clemen.* 1. *num.* 177. *de hæret.* Federic. de Senis *cons.* 16. *num.* 1. *in fine*, vbi dicit quòd in puniendis criminibus & excessibus, & reformandis moribus Capitulum id potest Sede vacante, quod potest Episcopus, Rot. *decis.* 166. *num* 2. *p.* 1. in posth. Farin. aliàs *p* 3 *recent.* non tamen poterit facere alium carcerem suum proprium pro his malefactoribus puniendis, Molin. *d. tract.* 5. *disp.* 11. *n.* 10. *in fine.*

Trigesimo secundò, cum syndicare sit actus iurisdictionis, Paris de Puteo *tract. de syndicatu rub de officio syndicatus* §. *iudices ad syndicatum, numer.* 9. & in illo procedatur, tam ex officio quàm ad instantiam partis, vt per eundem *d. rub.* §. *proceditur autem*, eo ipso quòd Capitulum succedit Episcopo in iurisdictionalibus, & potest de delictis in genere, & in specie inquirere, vt suprà firmatum est, sequitur quòd hoc etiam munus syndicandi possit exercere. Ita Rota *d. decis.* 166. *num.* 3. vbi *n.* 4. *cum seqq.* respondet contrariis.

Trigesimo tertiò in faciendis gratiis & remittendis pœnis condemnatis per Episcopum præmortuum, vt ex Aloys. Ricc. resoluit Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *n.* 26.

Trigesimo quartò in remittendis interstitiis ordinandis, & super eis dispensando sicut Episcopus virtute *Concilij sess.* 23. *de reform. c.* 11. sic censuit *S. Cong. eiusdem Concilij*, teste Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *n.* 27.

103 Vtrùm autem tota hæc Capituli auctoritas etiam in his quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium? Simpliciter affirmant Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 12. *numero* 10. *vers. id quod hodie*, Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiepiscop. Neapol. cap.* 86. *numer.* 5. Molin. *de Iustit. tract.* 5. *disput.* 11. *n.* 4. Nicol. Gatc. *de benef. p.* 5. *cap.* 7. *n.* 18. Sed horum opinionem non benè firmari censuit Rot. *in Maurianen. pensionis* 25. *Iunij* 1626. coram *R. P. D. Pirouano, in fine.*

104 Prædicta autem regula generalis, quòd Capitulum Sede vacante possit omnia facere quæ sunt iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur intelligenda venit vt procedat in iis, quæ competunt Episcopo iuri proprio, non autem alieno; hoc est, iurisdictione ordinaria, non autem delegata, iuxta ea quæ per text. *in cap. pastoralis*. §. *præterea, de offic. Ordin.* resoluunt glos. *verb. Capituli in Clem.* 1. *de hæretic.* Federic. de Senis *cons.* 30. *vol.* 1. Marant. *in pract. dist.* 5. *n.* 66. Abb. *in d. cap. cùm olim sub n* 2. *colum.* 3. *in med.* Pauin. *d. tract. de potest. Capituli Sede Vacante part.* 1. *princ. q.* 10. Azeued. *ad Curiam Pisanam lib.* 1. *c.* 8. *num.* 12. *& cons.* 11. *num.* 7. Sbroz. *de officio Vicarij, lib.* 1. *q* 16. *num* 1. *& lib.* 2. *q.* 135. *num.* 4 Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, in princ. vers. & primò vt intelligatur*, D. Barbos. *in l. quia tale, num.* 1. *ff. soluto matrimon.* Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 39. *q.* 4. Cardin. Tusch. *tom.* 1. *litt. C. concl* 56. *sub n.* 5. Mol. *de Iustit. tom.* 6. *tract.* 5. *disput.* 11. *sub n.* 8. *&* 9. Filliuc. *quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *c.* 2. *n.* 40. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neap. decis.* 38. *aliàs* 44. *num* 3. Brunor. à Sole *in locis commun. verb. Capitulum* 1. Rota *d.* 346. *n.* 4. *p.* 1. *recentior.* idem Aloys. Ricc. *p.* 6. *collect.* 2487. *v. decimo.* Grilenzon *cons* 119. *n.* 6. Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neap. c* 87. *n.* 30. nouissimè Ciarlin. *controu. forens. lib.* 1. *c.* 46. *n.* 15. Solorzan. *d. tom.* 2. *lib.* 3. *c.* 13. *n.* 4. *cum seqq.* Nicol. Gatc. *d. p.* 5. *c.* 7. *n.* 42. vbi *n.* 43. ampliat etiamsi post præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus, & *num.* 44. pariter ampliat etiã si delegatio fiat à Canone, Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *c.* 10. *n.* 8. *v. quartò fallit*, idem Aloys. Ricc. *in praxi aurea res.* 118. *per tot.* Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 92. *n.* 17. Et ampliùs procedit etiam si Episcopus apposuerit manus ante obitũ, per *c. quoniam Abbas de offic. delegati*, Matchef. *de commiss. super commissione appellationum extra Romanam Curiam, p.* 1. *c.* 6. *n.* 32. Ex quibus ducta est Sacra Rota Romana elapsis annis ad validam iudicandam impetrationem quandam beneficiorum certo modo factam à quodã Hispano, eo quia illa minus iustè possidebat alter adhuc Hispanus, & illegitimè natus, quia obtinuerat dispensa-

tionem illegitimatis à Vicario Capituli Sede vacante suffulto delegatione Apost. vigore Breuis expediti cum claus. Officiali, &c. solita apponi in Breuibus directis ad partes Hispaniarum, vbi dicitur *officialis*, qui in Italia appellatur *Vicarius*, ex notatis per Bellam. *dec.5.de offic. Vicar. & add.d 2.eod. tit. in nouis*, refero Ego ipse *d.p.4.alleg.* 84.*n.*4.

105 Limitanda tamen videtur prædicta resolutio ne procedat respectu exemptorum, & Sedi Apost. immediatè subiectorum; hoc etenim Capitulum Sede vacante non videtur posse ita visitare per se, vel alium; nam licèt hæc eorum visitatio incumberet Episcopo, si viueret, iuxta tex. *in Clemen. attendentes, in princ. vers. hoc igitur, de statu monach. Concil. Trid. sess.25. de Regularibus, c.9.* tamen quia Episcopus viuus taliter exemptos visitare nō poterat iure ordinario, sed solùm iure delegationis Apostol. vt constat ex eodem decreto, & ex *d. Clem. attendentes, vers. hoc igitur*. Ergo Capitulum Sede vacante non poterit taliter exemptos visitare, vt docent Abb. *in dict. cap. cùm olim, sub num.2. colum.3. in med.* Pauin.

106 *dict parte 1 princip. q.7. num.2.* † Hinc etiam non potest Capitulum Sede vacante visitare monasteria exempta Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, secundùm Nicol. Garc. *d.c.7.n.*45. Azor. *d.p.2.lib.3.c.*37. *q.*15. *& c.*40.*q.*8. & alios plures, quos refero *d.p.3.alleg.*73.*n.*25. Vide tamen quæ dixi suprà hoc *c.n.*73.

107 Ego verò in hac re distinguendum duxi cum Molin. *de Iust. tom.6. tract.5. disp.*11. *n.*8. *&* 9. inter casum, in quo aliquid iurisdictionis in perpetuum committitur muneri Episcopali ex delegatione Sedis Apostolicæ, vt ex officio deinceps competat Episcopis, & inter casum in quo id Episcopo, sub nomine dignitatis, & consequenter etiam successori à Summo Pontifice delegato ad aliquam peculiarem tantùm causam, vel negotium, iuxta tex. *in c. quoniam Abbas, de offic. de leg.* Etenim in hoc vltimo casu iurisdictio delegata non transit in Capitulum Sede vacante, & ita procedit limitatio communis Doctorum, de qua *suprà*. At in primo casu non procedit eadem limitatio, sed potius resoluendum Capitulum in dubio succedere etiam in huiusmodi iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, nisi aliud aliunde legitimè colligatur ex mente delegantis Ratio est, quia supposita perpetuitate huius delegationis, per quam id, de quo actum fuerit, annectitur in perpetuum Episcopali muneri, non quidem principaliter in bonum Episcopi, nec tanquam eius priuilegium, sed in bonum eorum in quos ea iurisdictio taliter delegata exercetur, vel aliorum, & Ecclesiæ, consequitur eandem iurisdictionem censendam esse vt accessorium, imò vt partem totius iurisdictionis Episcopalis in communi, ac proinde vt talem transituram in Capitulum, in quo Sede vacante transit per viam regulæ tota Episcopalis iurisdictio, vt sano cum iudicio aduertit Mulin. *sub d.n*8. Cùm ergo hoc ita se habeat in iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, iam infertur prædictam limitationem veram non esse in terminis *d. Clem. attendentes, vers. hoc igitur*, & *Conc. Trid. d.c.9.* & similium, cùm constet iurisdictionem delegatam, de qua in his Iuribus, commissam esse in perpetuum Episcopali muneri, ac proinde quòd in ea succedet etiam Capitulum Sede vacante, sicque poterit eius virtute visitare in spiritualibus prædictas moniales taliter exemptas iuxta modò resoluta, quòd magis confirmatur ex eo, quia, vt benè aduertit Molin. *sub d.n.8. ante fin.* credendum non est, nec id esse consentaneum rationi quòd intenderet Concil. Trid. & Clemens V *dictis locis*, vt toto tempore Sedis quoquo modo vacantis monasteria Monialium sic exempta, & soli Summo Pontif. immediatè subiecta, & eorum Moniales destituantur visitatione, & quolibet alio regimine spirituali, quod ab eodem Clemen. V. & Concil. Trid. tantopere *dictis locis*, intenditur, & procuratur: refert me citato in hoc loco Machad. *en su perfetto Confessor lib.4. p.4. tract.1. docum.6. n.4.*

108 Prædicta regula, de qua suprà, non procedit in iurisdictione, quæ competeret Episcopo iure aliquo speciali, seu accidentali, secundùm Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.1. q.61. art.9.* Cened. *ad Sextum, collect.4. num.6.* D. Barbosa *in l. quia tale, num.1. ff. soluto matrimon.* Quaraut. *d. verb. Capitulum Sede vacante. vers. subsequenter*, Nicol Garc. *d. part.5. cap.7. n.*39. latè Azeued. *cons.*11. *num.*3. vbi quòd Capitulum Sede vacante non succedit in iis, quæ ex speciali prouisione, & dispositione Episcopo & eius Prouisori competunt iure accidentali, etiam si essent de iis, quæ iurisdictionis sunt, licèt Episcopo succedat Capitulum in iis quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, ex dictis suprà hoc eodem cap. *numer.*61. & hinc subdit idem Azeued. *vbi suprà num.4.* quòd Capitulo Sede vacante non competit potestas creandi Doctores, vel Licentiatos, si Episcopo de iure speciali ius eos creandi competeret, & *numero* 5. quòd in mandatis Episcopo non succedit Capitulum Sede vacante, Marcel. Vulpe *d. cap.*44. *numer.*12. Vnde inferunt Doctores Capitulum Sede vacante non succedere Episcopo in casibus infra scriptis.

109 *Primò* igitur infertur Capitulum Sede vacante non posse beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre, *cap.2. ne Sede vacante, cap quanto, & cap ea noscitur, de*

his

his quæ fiant à Prælat. siue cons. Cap. gloss. *in d. cap. his, de maior. & obedien.* Selu. *de benefic. part. 2. quæst.* 11. Corral. *in paraphrasi benef. parte* 2. *cap.* 7. *num.* 1. *&* 2. Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. num.* 70. 71. 88. *&* 96. Azeued. *cons.* 9. *ex num.* 1. Pauin. *de potestat. Capituli Sede vacante, part.* 1. *princ. q.* 1. Flamin Paris. *de resignat. benef. lib.* 7. *quæst.* 23. *numer.* 19. vbi extendit ad beneficia, quæ vacant per renunciationem, Molin. *de Iustit. tom.* 6. *tractat.* 5. *disput.* 9. *numer.* 11. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 44. *num.* 5. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 1. *n.* 16. *in fine*, Cardos. *dict verb. Capitulum, num.* 8. Menoch. *cons.* 190. *num.* 4. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. part.* 1. *cap.* 10. *num.* 8. *vers. tertiò fallit.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verb. Capitulum* §. 5. Molin. *de Iustit. tract.* 5. *disp.* 11. *numer.* 11. Gonzal. *ad regular.* 8. *Cancell.* § 4. *proœm. num.* 35. & gloss. 9. § 2. *num.* 77. vbi de beneficiis patrimonialibus, Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 38. *quæst.* 1. Vincent. Filliuc. *quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 2. *num.* 42. Ego ipse *d. part. allegat.* 72. *numer.* 182. Nicol. Garc. *d. part.* 5. *cap.* 7. *num.* 51. vbi *num.* 52. extendit ad præsentationem, seu electionem spectantem ad Episcopum, Solorzan. *de Iure Indiarum tom.* 2. *lib.* 3. *c.* 13 *num.* 31. *&* 32. vbi *num.* 33. intelligit de collationibus liberis, & merè voluntariis, secus in necessariis. & debitis, quæ magis confirmationes, & institutiones dicuntur. Rot. *in Abulen. Parochialis* 22. *Iunij* 1594. coram *Card. Blanchetto*, vbi extendit ad Beneficia etiam Parochialia, latè Quatant. *d. verb. Capitulum Sede vacante vers. nonò quæro*, vbi refert hoc ipsum iure nouissimo cautum esse per Constit. fel. mem. Pij V. incip. *Sanctissimus in Christo Pater*, per quam omnia beneficia Episcopali Sede vacante quomodolibet vacantia ad eorundem Episcoporum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem quomodolibet pertinentia ipsi Pontifici reseruantur, & quamuis afferat Garc. *d. p.* 5. *c.* 1. *num.* 234. Constitutionem illam expirasse cum suo conditore, tamen idem hodie dispositum reperitur per *reg.* 3. *Cancellariæ.* Ratio autem huius resolutionis est, quia collatio est fructus beneficij, secundùm *glos. in cap. cùm olim, de maior. & obed.* fructus autem futuro successori reseruantur, *cap. quia sæpè, de elect. in* 6. *Clement. statutum, eod. tit. lib.* 6. tùm quia collatio est donatio, *c. fin. de officio Vicar. lib.* 6. *c. si tibi absenti, de præbend. eod. lib.* vtitur quippe liberalitate Prælatus in conferendo, cui vult, *cap. relatum*, vbi *glos. de praben. cap. post electionem, in princ. de concess. præbend.* donare autem prohibetur iis, cei libera bonorum administratio non conceditur, *leg. con-*

tra §. *si filij ff. de pactis, leg. filius* §. 1. *de donat.* Et ideo Capitulum Sede vacante conferre non potest.

110 Quod quidem adeò verum est, vt procedat, etiamsi collatio spectaret ad Episcopum cum consensu, vel consilio Capituli, quia adhuc Capitulum Sede vacante non potest huiusmodi beneficia conferre, vt probatur *in cap. vnic.* §. *cùm verò, ne Sede vacan. lib.* 6. in quo habetur, quando ad Episcopum spectat collatio beneficij cum consilio, aut consensu Capituli, defuncto Episcopo, aut suspenso, ita tamen vt Episcopus non sit in mora in petenda relaxatione talis suspensionis, quasi per eam tanti temporis moram deuolutum fuerit ius conferendi id beneficium ad Capitulum, etiamsi Sedes non vacaret tunc collationem eius beneficij non pertinere ad Capitulum si contingat tunc Sedem vacare, sed pertinere ad summum Pont. ex quo tex. colligitur consilium, aut consensum attinentem ad Capitulum non efficere prouisionem beneficij communem Capitulo cum Episcopo, quasi ratione eius communionis prouisio talis beneficij pertineat ad Capitulum Sede vacante. Ita Pauin. *d. tract. p.* 2. *q.* 1. *in princ.* Nau. *cons.* 20. *n. vlt. de præbend.* Azeued. *cons.* 9. *n.* 5. Molin. *d. tract.* 6. *disp.* 11. *n.* 9. *&* 13. *vers. in eodem.*

Quando verò prouisio beneficij simul pertinet ad Episcopum, & Capitulum, vt prouisio Canonicatuum, qui in Regnis Castellæ & Legionis vocantur Magistrales, Doctorales, & Theologales, & per concursum prouidentur suffragiis Capituli & Episcopi, vt suprà dictum est, *capit.* 17. *numero* 26. item & Pœnitentiarij Canonicatus ac Præbendæ, quæ simili modo in eiusdem Regnis prouidentur iuxta formam constitutionis Gregorij XV. de qua suprà *cap.* 16. *numer.* 24. tunc Capitulum Sede vacante confert huiusmodi beneficia. Ita habetur *in cap.* 2. *in princ. ne Sede vacante lib.* 6. Nauar. *d. cons.* 20. *de præbend.* Molin. *d. tract.* 5. *disput.* 11. *num.* 13. *in princ.*

Vtrùm ad Capitulum Sede vacante pertineat conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ Dignitatis, quando tamen ad Episcopum deuoluuntur ob negligentiam, vel delictum inferioris? Illa conferre spectare ad Capitulum Sede vacante tenent Læli. Zechi. *de benef. & pension. c.* 5. *num.* 5. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verb. Capitulum* §. 5. *& par.* 2. *eod. verb.* §. 10. Molin. *d. tract.* 5. *disput.* 11. *num.* 12. quoniam ea deuolutio tunc, idque ius pertinet ad iurisdictionem Episcopalem ratione vtilis administrationis suæ diœcesis in bonum & fauorem non Episcopi, sed beneficiorum, ac

animarum, in eiusmodi autem iurisdictione succedit Capitulum Sede vacante.

Verùm contrarium immo Capitulum Sede vacante non succedere in collatione huiusmodi beneficiorum pertinentium iure deuoluto ad Episcopum ob negligentiam, vel culpam inferiorum Prælatorum non conferentium, vel malè conferentium, tenent Abb. *in d.c. cùm olim, n.3. vers. sed circa, de maiorit. & obedien.*& *ibi* Felin. *in fine*, Pauin.*p.2.quæst.2.num.* 10.Rebuff.*d. titul. de deuolut. num.* 93.Nicol.Garc.*p.4. c. 7.n.* 53. vbi *num.* 54. intelligit in collatione libera, non verò in confirmatione, & institutione quæ sunt necessariæ, & debitæ, Quarant.*d.verb. Capitulum Sede vacante vers.nonò quaro, ampl.* 3. nam in iis, quæ sunt necessaria, lex indulget Capitulo, vt ministret, *c. 1. de instit. in 6.* Azeued. *conf 9. num.*8. vbi *à num.*15.resoluit, ex eo quòd conferre Capitulum non possit, ne diutiùs vacet Ecclesia Parochialis deficiente Prælato Episcopatus ob hanc necessitatem licere Capitulo Sede vacante tales Ecclesias commendare etiam vltra sex menses, donec fuerit prouisum de pastore.

111 *Secundò*, infertur non posse Capitulum Sede vacante confirmare donationem iurispatronatus, quia tunc necessariò interuenire debet Episcopi consensus, vt Steph.Gratian *discept. forens.c.*303.*n.*10.*cum seqq.* quem refero *d.p.*3. *alleg.*71.*n.*24.

112 *Tertiò*, infertur in suppressione Præbendarum, aut Portionem vigore *Concil. Trident. sess.* 24. *d. reformat. cap.* 15. quam minimè facere licere Capitulo Sede vacante resoluũt Monet.*d. distribut.quotid. q.1.c. 5. n.* 29. *& de comm. vlt. vol.*12.*c.*12.*n.*117.Azor.*instit.moral. p.*1.*lib.*3.*c.*38.*q.*9.*in med.* Ego ipse *d. tract. de officio, & potest at. Episcopi p.*3. *alleg.* 67. *num.* 3. Vide suprà *c.*3.*n.*23.

113 Quod verò ad potestatem Ordinis pertinet, succedit Capitulum Sede vacante ius exercendi Pontificalia, vt Ordines conferendi, Chrisma conficiendi, consecrandi Basilicas, & huiusmodi, sed hæc quidem non Canonici ipsi per se, sed per Vicarios Episcopo faciunt, glos. *in d.c.his qua. & in cap. si Episcopus, de suppl. negl. Prælator. lib.* 6. cùm Pontificalia huiusmodi nonnisi à consecratis Episcopis valeant exerceri, vt *in tract. de officio, & potestat. Episc.* ostendimus.

114 Et sicut Episcopo conuenit litteras dimissorias sibi subditis concedere vt ab aliis Episcopis Ordines suscipere possint, sic Capitulum Sede vacante potest Clericis suæ diœcesis dimissorias litteras huiusmodi dare, vt ab alio Episcopo ordinentur, sicut probat Bonifac. VIII. *in cap. cùm nullus de tempor. ordinat. lib.*6. Sed per decretum *Concil. Trident. sess.*7.*de reformat. c.*10.*sess.*23.*etiam de refor cap.*10. potestas huiusmodi limitatur, vt scilicet non valeat Capitulum Sede vacante infra annum à morte Episcopi, seu alterius vacationis, dare licentiam ordinandi proprios clericos extra diœcesim, dimissorias concedendo, nisi beneficij suscepti, vel recipiendi occasione arctati fuerint, docent Nauar. *conf.*19.*alias* 27.*& conf.*20.*aliàs* 28.*sub tit. de temporib. ordinat.* Sayr. *in floribus dec. sub eod. tit. dec.*2 1.22.*&* 65.Henriq. *in summa lib.*10. *c.*22.§ 3.Zerol.*in praxi Episcop.part.*1.*c.*1. *numer.*13.Petr.de Ledesma *in summa part.* 1. *tit. de Sacramen Ordinis, c.*8. *conclus.*3. Quarant. *in summa Bullarij, verb. Capitulum Sede vacan.vers. decimoquarto*, Salzed.ad Bernard.*t.* *practic.c.*26.*litt.C, in nouiss.edit.*Cardos.*in praxi iudicum verb. Capitulum, num.* 5. Piasec. *in praxi Episc.p.*1.*c.*1.*numer.*13. *in fine.* Molin.*d. tract.*5.*disp.*11.*num.*4. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic.c.*8. *num.*34. *& c.*44. *num.*20. Franc. Leo *in thesauro fori Ecclesiast. par.*1.*c.* 10.*num.*8.*in princ. & p.*3.*c.*7. *num.*47. *cum seq.* Campan.*in diuersorio iuris Canon.rub.*9.*cap.*7. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 106. *& in decis. Curiæ Archiepisc. Neapolit. dec.*185. *part.* 4.Raguc. *de voce Canonicor quæst.*39.*numer.*2. Homobon.de Bonis *de exam. Ecclesiastico p.*1. *tract.*2.*cap.*1.*quæs.*9.*prope fin.* Nicol. Garc. *de benefic. part.* 5.*c.*7. *n.*93. *cum seqq.* Monet. *de commutat. vltim. volunt.c.*10. *n.*164. *cum multis seqq.* Ego ipse *de officio, & potest at. Episcopi par.*2. *alleg.*7.*ex n.*10.Marchin.*de sacram. Ordinis tract.*1.*p.*6.*c.*3.*n.*12.Machado *en su perfetto lib.*4.*p.*4.*tract.*1.*docum.*7.*à princ.*

115 Quod quidem Concilij Tridentini decretum minimè restringit iurisdictionem Sedis Apostol. quamuis vacantis; ac proinde non prohibetur Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere, Maiol.*de irregul. lib.* 4.*c.*20.*in fine, & cap.*5. *n.*5. *in fine*, Henriq. *in summ.lib.* 10.*c.*22 §.3.Salzed.*d.c.*26.*lit.C, vers. poterit*, Campan. *d.c.*8.*n.*6. Ego ipse *d.alleg.*7. *n.*23.Marchin.*d.c.*3.*n.*22.

116 Vnde colligitur *primò* Capitulum, seu Vicarium Sede vacante non posse infra annum dare dimissorias etiam ad primam Tonsuram, vt resoluunt Maiol. *de irregul. lib.*4. *c.* *n.*1.Fr.Emman.*in sum.tom.*2.*cap.*14.*n* 6. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacan. vers. decimoquartò*.Nicol.Garc.*d.p.*5.*c.*7.*n.*95. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.*106. Monet. *d.capit.*10.*num.*137. nouissimè Marcel. Vulpe *d c.* 8. *num.*34.*& d.c.*44.*num.* 20.*in fine* † Et si de-117 derit, incidit in pœnam *d. c.* 10. *sess.* 23. *de reform.* quamuis illis vsus non fuerit is, cui concessæ litteræ fuerunt, quia actus fuit perfectus quoad Vicarium concedentem per quem non stetit; ita ex sententia *S. Congregationis* resoluit Garc. *in addit. ad suum tract. de benef.*

p.5.

p.5.c.7.num.92. nisi is, qui prima Tonsura initiari desiderat, sit proximio beneficiandus, & potest suspicari ob defectum Ordinis beneficium amissurum.

118 Hinc S Congreg. rescripsit Episcopo Squillacen. *die 13. Ianuarij* 1594. *Vicarium Sede vacante posse litteras dimissorias ad primam Tonsuram concedere etiam infra annum Laicis, qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.*

119 *Secundò* colligitur non posse Capitulum Sede vacante infra annum dimissorias ad Ordines, etiamsi haberet territorium distinctũ, & exemptum ob immemorialem possessionem, & sunt Indices ordinarij: ita Quarant. *d. verb. Capitul. Sede vacante, vers. decimoquinto* Aloys. Ricc. *in dec. Curia. Archiep. Neap. dec.* 185. *p.4.*

120 † Post annum verò concedere huiusmodi dimissorias spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum, prout Vicario Capitulari Neapolitano rescripsit *S. Congr. negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 12. Ianuar.* 1604.

121 *Tertiò* colligitur non posse idem Capitulum dicto durante anno dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel diœcesi, vt ordinet Regulares etiam præuio examine per ipsum Vicarium facto, vt tenet Raguc. *de voce Canon. q. 39. n. 4.*

122 Declaratur autẽ supradicta resolutio multipliciter, & *primò* vt non procedat quoad testimonium idoneitatis, illud enim infra annum posse Capitulum Sede vacante facere tradunt Nauar. *cons. 19. in antiq. aliàs cons. 27. in nouis, de temporibus ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. dec.* 21. Bonac. *de Sacram. disp.* 8. *q. vnica, punct.* 4. *n.* 24. Gallet. *in margarita casuum conscient. verb. Capitulum* 5. Molin. *d. tract.* 5. *disp.* 11. *n.* 4. *vers. quamuis.* Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *n.* 21. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. decimò quaro, limit.* 3. Monet. *d. c.* 10. *n.* 182. vbi refert modernum Romanæ Curiæ stilum habere, vt Sede Episcopali vacante ipsæ quoque testimoniales dentur ab Ordinario viciniore Marchin. *d. p.* 6. *c.* 3. *n.* 17. *&* 18. nouissimè Ciarlin. *controu forens. lib.* 1. *c.* 46. *num.* 12. & addit Molin. *loco proximè citato,* quo etiam accedente rescripto Nuncij Apost. vt aliquis intra annum Sedis vacantis ordinari possit ab alieno Episcopo accedente testimonio idoneitatis, suo Ordinarij ad Capitulum, & loco Capituli ad suum Vicarium generalem, spectat tunc illum examinare quoad litteras, & mores; testimoniúmque illi tradere idoneitatis, vt cum eo ordinari ab Episcopo alieno possit.

123 Ante lapsum anni vacationis Sedis poterit Capitulum obtinenti facultatem à Sede Apostol. de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, huiusmodi licentiam subordinatam concedere, vt docent Nau. *cons. 19. in antiq. aliàs cons. 27. in nouis, sub tit. de temp. ord.* Piasec. *d. p.* 1. *c.* 1. *n.* 13. *vers. Capitul. pag.* 30. Ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 7. *n.* 14.

124 Poterit insuper idem Capitulum, præfato anno durante, concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem aliorum subditorum litteras dimissorias suorum Superiorum afferentium, præterquam vacantis Sedis, vt per Nau. *cons. 27. de temporib. ordin.* Fornar. *de Ordine c.* 5. *num.* 7. *v. quartò nota,* Molfes. *in sum. tract.* 2. *c.* 2. *n* 28. Henriq. *in sum. lib.* 10. *c.* 22. §. 1. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vac. part.* 11. Piasec. *loco proximè citato,* Marc. Ant. Genuen. *in praxi Archiep. Neapol. cap.* 87. *num.* 33. Marchin. *d. p.* 6. *cap.* 3. *num.* 16.

125 Poterit quoque idem Capitulum per Vicarium à se electum arctatis beneficiis tam habitis, quàm habendis intra annum litteras dimissorias concedere, *Conc. Trid. d. sess.* 7. *de reform. cap.* 10. Salzed. *d. cap.* 26. *lit. C, vers. poterit.* Zerol. *in praxi Episcopal. parte* 1. *verbo Capitulum, in princip. vers. secundum,* Molin *d. tract.* 5. *dispen.* 11 *num.* 4. *vers. quamuis,* Garc. *d. p.* 5. *cap.* 7. *à n.* 96. Machado *d. tract. docum.* 7. *n.* 2. Quarant. *d. v. decimò quaro,* Monet. *d. c.* 10. *n.* 180. vbi subdit posse huiusmodi Capitulum pro arctatis litteras dimissorias ei concedere, qui habeat Episcopum, à quo ratione originis, domicilij, aut alterius beneficij compatibilis ab eo recepti illas posset obtinere, Marchin. *d. p.* 6. *c.* 3. *n.* 19.

126 Arctati occasione beneficij recepti illi dicuntur, qui obtinent aliquod beneficium requirens seruitium personale, ratione cuius de iure, consuetudine, priuilegio, statuto Ecclesiæ, vel fundatione intra annum tenentur se promoueri facere; ita Nic Garc. *d. p.* 5. *cap.* 7. *num.* 98. Vgolin. *de potest. Episcop. cap.* 26. §. 20. *num.* 5 *v. & primo;* Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 98. exemplificantes in eo, qui obtinet Parochialem Ecclesiam quòd sit arctatus ad Sacerdotium intra annum; & in eo, qui obtinet Canonicatum habentem Ordinem illi annexum; & in aliquibus beneficiis, seu Capellaniis requirentibus ex institutione seruitium personale, seu aliquem Ordinem, latè Monet. *de commut. vlt. volunt. cap.* 10. *num.* 166. *cum multis seqq.* vbi cum Nic. Garc. & Vgol. *locis proximè citatis,* idem ex eadem ratione dicendum putat, vbi Ordo suscipiendus beneficio est ita annexus, vt tempore prouisionis in eo constitutus esse debeat, qui beneficium obtinet, sed impetrans dispensatus fuit, vt hoc non obstante huiusmodi beneficium posset obtinere. vel vbi in litteris contineretur claus. *non obstantibus aliquibus,* &c. *per quæ effectus gratiæ nostræ impediri valeat quomodolibet, vel differri,* vel similis.

127 Arctati verò occasione beneficij recipiendi illi dicuntur, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu Capellaniam, quod tamen requirit actu certum Ordinem, quo illi carent, vel illi dicuntur, qui cum sint Ordinati prima Tonsura, sunt præsentati ab beneficia, vt docent Aloys. Ricc. *d. resol.*98. Monet. *d.cap.* 10. *num.* 173. Vgol. *d.* § 20. *num.*5. Nicol. Garc. *d.cap.*7. *num.*99. *&* 100. vbi 101. subdit electum in concursu ad beneficium Curatum, cuius collatio facienda est à Papa, non posse interim dici arctatum tam occasione beneficij recepti quàm recipiendi, & *num.* 102. pariter resoluit non dici artactum occasione beneficij recipiendi illum, cui aliquis vult resignare aliquod beneficium requirēs actu Ordinem, quo ille caret, de quo etiam Aloys. Ricc. *d. resol.*98. *n.* 2. *&* 3. Monet. *d. cap.* 10. *num.*176. Vnde Capitulum Sede vacante posse dimissorias concedere intra annum ad primam Tonsuram ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum Iurispatronatus ipsorum, vt illud obtinere valeat, docent Nic. Garc. *p.*7.*c.*1.*n.*30. Molfes *in sum. Theol. moral. tract* 6.*c.*7.*n.*50.

128 In interstitiis temporum dispensare poterit Capitulum Sede vacante, seu eius Vicarius cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium, eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis, vt per Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. quæro decimò* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles decis.* 715. *in* 1.*edit. aliàs resol.*483. *num.* 6. *in* 2. *edit.* Piasec. *d.p.* 1.*cap.* 1. *num* 50. *vers. eadem* Mart. *de Iurisd. part.* 2. *cap.*9. *num.* 13. Carol. de Grassis *de effectib. cleric. in prælud. num.* 339. *in fine*, Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.*1.*tit.* 18.*l.*7.*de Episcopis, in declar. n.*57. Marchin. *d. tractat.*1.*p* 6.*c.*2.*n.*8. Machado *d. docum.*7. *n.*4.

129 Quæ quidem dimissoriæ litteræ à Capitulo Sede vacante ritè, & rectè concessæ per ingressum moderni Episcopi non expirant; quia gratia semel obtenta non expirat morte concedentis, *c. si super gratia, de officio deleg. lib.*6.*cap. cui nulla* 51.*de prębend. lib.*6. Ita benè resoluunt Quarant, *in summ. Bullarij, verb. Capitulum Sede vacante, vers. secundò dubitatur*, Petr. de Ledesma *in sum.p.*1. *tract. de Sacramento Ordinis, c.*8. *conclus.*4. Gonzal. *ad regul.* 8.*Cancell. gloss.*12. *num.*17. Monet. *d.capit.*10. *num.*179. Molin. *d. tract.*5. *disput.*11. *numer.* 4. Gutier. *Canon. lib.*2.*c.*17. *num.* 12. vbi consulit Ordinatoribus, vt si tempore præsentationis dictarum litterarum coram eis, sciuerint nouum Prælatum atque successorem possessionem eiusdem Episcopatus accepisse, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi reualidatæ, vel nouiter à successore concessæ productæ fuerint, vel ab eius Officiali ad id speciale mandatun habente, refert nouissimè Bonac. *de suspensio. omnibus in particulari disput.* 3. *q.*1. *puncto* 12. *numer.* 26. nouissimè etiam Marchin. *d. tract.* 1. *p.* 6. *c.* 6. *num.* 5. *&* 11. Quòd autem à nouo Antistite reuocari possit per edictum omnes, & quæcunque dimissuriæ à prædecessoribus Episcopis, siue à Capitulo Sede vacante concessæ, tenet Rebuff. *in praxi benef. tit de formalit. dimissor. n.* 44. & id iusta subsistente causa admittit Campan. *d. rub.*6.*c.*8.*n.*36.

Sed est aduertendum Vicarium Capituli Sede vacante, sicut & Vicarium Episcopi, sine speciali mandato litteras dimissorias concedere non posse, secundùm Rebuff. *in pract. tit. de forma Vicariatus Archiepiscop. num.*47. Franc. Pauin. *de potestate Capituli Sede vacan. cap.* 10. *parte* 2. *princ. num.*17. Mandos. *super reg.*24. *Cancell. q.*6. *numer.* 9. *& seqq.* quos refert, & sequitur Rot. *in Maurianen. pensionis* 25. *Iunij* 1626. coram *R. P. D. meo Pirouano.* Et quamuis mandatum speciale à Vicario non exhibeatur cum clausula facultatiua cōcedendi litteras dimissoriales; attamen cùm illud possit probari ne dum expresè per illius exhibitionem, sed etiam tacitè per coniecturas, & præsumptiones Crauet. *de antiquitate tempor. parte* 2. *primæ partis*, *num.* 17. Hieronym. Gabr. *cons.* 181. *num.*9. *lib.* 2. Rot. *decis.* 675. *in princ. parte* 2. *diuers.* non potest dubitari tales concurrere posse, quæ indicent Vicarium habuisse sufficientem facultatem, vbi de illa dubitari contingat. *Prima* est ex quo ista facultas dandi dimissorias est de solitis pro iurisdictione Vicariorum, Ioan. Andr. *in c. cùm nullus, in fine de tempor. ordin.* dicens istis temporibus solere dari Vicariis, idem firmat Crescent. *decis.* 15. *num.*6. *de probat. Secunda* desumitur ex quo ordinans, & ordinatus sunt notæ probitatis, qui faciunt iam facta præsumi licita, *c. nisi essent*, *de præben.* Oldrad. *cons.* 115. *numer.* 1. Hieron. Gabr *cons.* 187. *numer.* 57. *lib.* 2. *Tertia* colligitur ex eo quòd Vicarius præsumitur voluisse id, quod poterat concedere Rot. *d. decis.* 675. *num.* 4. *parte* 3. *diuers. Quarta* denique vbi Tonsuratus recipit characterem in publica ordinatione facta per Episcopum, cui erant directæ litteræ dimissoriales, in eadem ciuitate, vbi Capitulum Sedem habebat, quæ sola sufficit ad probandum eiusdem Capituli consensum quoad hanc facultatem dandi dimissorias propter verisimilem scientiam & notitiam illius; vt in puncto tenuit Rot. *in Burgen. Canonicalis* 17. *Octobr. &* 24. *Nouemb.* 1586. coram *Gyptio*, & has omnes præsumptiones, & coniecturas vti sufficientes in his terminis considerauit Rot. *in d. Maurianen. pensionis.*

130 Pœna verò imposita *in d. c.* 10. *Concil. Trid.*

contra

contra Capitulum Sede vacante, quod contrauenit dicto decreto Concilij concedendo intra annum præfatum in casibus sibi non concessis litteras dimissorias ad Ordines, est vt Ecclesiatico subiaceat interdicto, Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 3. c. 8. numer. 48.* Molin. *d. tract. 5. disput. 11. numer. 4.* vbi extendit ad administratorem Sede vacante loco Capituli: quæ locum habet etiamsi is, cui concessit, illis vsus non fuerit, quia actus fuit perfectus quoad concedentem, per quem non stetit, vt per Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 7. n. 92.* Marchin. *d. p. 6. c. 3. num. 15.*

131 Sed aduersùs sic ordinatos, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, statutum est *eodem cap.* 10. vt nullo priuilegio clericali præsertim in criminibus gaudere debeant. Ita per illum text. tradunt Nauar. *consil. 20. aliàs 28. sub titul. de temporib. ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eodem titul. decis. 22. in princip.* Cardinal. Tolet. *in instruct. Sacerd. lib. 1. cap. 49. vers. secunda*, Henriq. *in summ. lib. 13 cap. 38. §. 2. lit. C*, Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 3. cap. 8. numer. 47.* Quarant. *in summ. Bullarij verb. Ordo, vers. secundò limitat*, Lessi. *de iustit. lib. 2. cap. 34. sub num 49.* Molin. *d. disput. 11. num. 4.* Thom. Valasc. *alleg. iuris tom. 1. alleg. 45. num. 19. & 20.* Mart. *de iurisd. par. 4. casu 149 num. 8.* Campan. *d. rub. 9. cap. 2. num. 9.* Marchin. *d. p. 6. cap. 3. num. 13.* vbi subdit hanc priuationem priuilegij clericalis hodie non incurri, nisi post iudicis declarationem, iuxta constit. S. D. N. Vrbani VIII. aduersùs malè promotos.

132 An possint habere beneficium, contingit nonnunquam dubitari? Et prima facie videbatur dicendum quòd non, quia quòd quis sit capax beneficij ecclesiastici, est clericale priuilegiũ, vt probatur *in c. ex litteris, de transf. act. & in c. 2. de instit.* Verùm quia taliter ordinatus hoc priuilegium non amittit ipso iure, sed debet illud amittere per sententiam, vel per exceptionem, sequitur quod poterit beneficium habere antequam priuetur: & ratio est, quia Conc. *sæpe citato c. 10.* vtitur verb. *gaudeant*, quod est futuri temporis, & ideo ita resoluunt Nauar. *d. consil. 28.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vac. q. 10. vers. hinc contingit*, Sanch. *de Matrim. lib. 7. disp. 46. n. 18.*

133 Verùm contra sic in maioribus Ordinibus constitutos idem *Concil. citato c. 10.* ab executione Ordinum ad bene placitum futuri Prælati suspensos ipso iure declarat. Ex quo colligitur impedimentum hoc perpetuum non esse, sed temporale; donec scilicet aliud placeat futuro successori, vt notant Salzed. *d. c. 26. verb. sine licentia, vers. has autem dimissorias*, Suar. *tom. 5. de censur. disput 31. sect. 1. num. 20.* Petr. de Ledesma *in summ. part. 1. tractat. de Sacrament. Ordin. cap. 8. conclus. 5.*

134 Ad reliqua autem Pontificalia exercenda vicinus, vel alius aduocatur Episcopus cum cautelæ studio, vt inquit text. *in c. Pontifices 7. quæst. 1.* idest, ab eo præstita cautione quòd ex hoc nullum sibi ius in Ecclesia vendicabit, vt exponunt gloss. & Doctores ibi.

135 Denique mortuo Episcopo nihil debet à Capitulo innouari in iis, quæ ad ius Ecclesiæ aut Episcopi pertinent, cùm non sit qui Episcopale ius tueatur, *c. 1. ne Sede vacante*, Vnde infert Panorm. *in c. cùm olim. de maior. & obed.* non posse Capitulum præscribere potestatẽ, quam pro Episcopo Sede vacante exercuerit in iis, in quibus de Iure communi non succedit, non enim valet consuetudo, quòd Capitulum Sede vacante exerceat ea, quæ ei à Iure communi non permittuntur, argum. *c. 1. & c. de quarta, de præscript.* Hinc pariter fit vt nec etiam possit Capitulum Sede vacante res, aut iura Ecclesiastica alienare, aut permutare, *c. si qua de rebus, 12. q. 2. gl. in d. c. cùm olim, de maior. & obed.* licèt locare valeat ad tradita per Card. Pereira *empt. & vendit. c. 26. n. 14.* Imò qui in Sede vacante bona relicta, vt tempore vacationis collecta occupant, dissipant, consumunt, &c. sunt suspensi ab officiis, & beneficiis, non obstantibus consuetudinibus, statutis etiam iuratis, & à Sede Apost. confirmatis. Ita expressè decidit text. *in c. quia sæpe 40. de elect. in 6.* & ex eo colligunt Suar. *tom. 5. de censur. disp. 28. sect. 3. n. 6.* Rainer. *in Catalogo censur. & irreg. tit. de suspens. c. 4. susp. 2.* nouissimè Bonac *de suspen. omnibus in particulari disp. 3. q. 4. punct. 15 per tot.*

136 Et quamuis Capitulum Sede vacante habeat iurisdictionem Episcopalem, non tamen lucratur emolumenta ex ipsa iurisdictione prouenientia sed reseruantur Episcopo successori, *Clemen. statutum, de elect.* nouissimè Marcel. Vulpe *d. c. 44. n. 13.* vbi *n. 14.* refert ita declarasse *Sacram Concily Congreg.* his verbis. *Congr. Concilij censuit emolumentia tẽpore vacationis Sedis Episcopalis obuenentia ex iurisdictione, & sigillo, aut aliàs vndecunque, quæ ad Episcopum Ecclesia non vacante pertinuissent, ad Capitulum minimè spectare, nisi Apost. priuilegio illi concessa fuissent: sed debere futuro Episcopo reseruari: ex his tamen emolumentis deducendũ esse rationabile salarium Vicario constituendũ & persoluendum; quòd si ex priuilegio Apost. Capitulo cõpeterent, non posse Canonicos, si Regulares sint, & vta vota emiserint, inter se diuidere.*

Et demùm illud est sciendum quòd ea, quæ de potestate Capituli cum Episcopo, aut Sede vacante diximus, de Capitulo Cathedralis Ecclesiæ intelligenda sint, cum aliis quoque Ecclesiis, quæ inde Collegiatæ dicuntur, sunt Canonicorum Capitula, quæ huiusmodi potestatem non obtinent, *cap. Sanctorum*

ctorum 70. *dist.* nam cùm Prælatus, & Ecclesia præsertim in præstanda obedientia exprimitur, tunc nomine Ecclesiæ solùm cũ Prælato Capitulum Cathedralis Ecclesiæ continetur, *c. cùm clerici, de verb. signif.*

Denique Vicarius Capitularis tenetur stare syndicatui, & reddere rationem suæ administrationis Episcopo successori, etiamsi illã reddidisset Capitulo, & ab eo, vel ab eius deputatis obtinuisset absolutionem, aut liberationem, *Concil. Trid. d. sess.* 24. *de reformat. c.* 6. nouissimè Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *num* 19. *in princ.* Machado *en su perfetto Confessor lib.* 4. *p.* 3. *tract.* 2. *docum.* 10 *n.* 3. Et licet id ipsum in Vicariis Episcoporum Iure communi attento dicendum esset, eosque obnoxios ad reddendam rationem officij existimauerint Pauin. *de potest. Capituli Sede vacante part.* 2. *q.* 8. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 3. *q.* 52. Nihilominus tamen consuetudo est in contrarium, vt statuit, & mandauit Gregorius XIII. obseruari pro Vicario Tarentino in litteris Apost. in forma Breuis, incip. *Quoniam in Ecclesia sub annulo Piscatoris die* 2. *Maij* 1579. ibi *Statuimus & mandamus quòd de cætero Vicarij, & Officiales, siue generales, siue particulares etiam foranei nuncupati per eundem Archiepiscopum, siue eius pro tempore successores in dicta Ecclesia Tarentina, siue eius Diœcesi deputati, vel deputandi ad aliquem syndicatũ nullomodo teneantur, aut sub quouis respectu sint obnoxij*, &c. refert Marcel. Vulpe *d. loco*, vbi aduertit quòd licèt in hoc casu summus Pont. statuat pro Ecclesia Tarentina, tamen lex communis est, & ad alias extendi debet, vt ibi probat.

Dicetur autem potestas & iurisdictio Capituli expirare statim quòd Sedes cessat esse vacans, & est tunc quando nouus Episcopus adeptus est possessionem Episcopatus, Pauin. *d. part.* 2. *q.* 10. *num.* 19. Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *num.* 32. & non sufficit quòd Episcopus sit electus, quia Episcopo nominato non licet Vicarium mittere, sed necesse est quod capiatur possessio Episcopatus cum Bullarum ostensione Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, num.* 13. quia Sedes Episcopalis intelligitur semper vacare donec litteræ Apost. Prælati præsentatæ fuerint Capitulo, *Extrauag. iniuncta, de elect.* Marcel. Vulpe *d. c.* 4. *n. vltim.*

137 Quia decet Capitulo commissionem Vicario in scriptis facere, vt de eius facultate in futurum ambigi non possit, talis commissionis formulam pro coronide subnectere censuimus, cui pro voluntate Capituli addi, vel minui potest.

FORMVLA CREANDI Vicarium Capitularem.

Nos Canonici, & Capitulum Cathedralis N. Sede vacante per obitum bonæ memoriæ N. Episcopi, &c. Reuerendo N. salutem in Domino sempiternam. Cùm ex sacrorum Canonum dispositione Ecclesiarum Cathedralium Capitula in deficientium Episcoporum (præsertim si ex humanis eximi contigerit) locum subrogentur, eisque in spiritualibus & temporalibus succedant: eorum munus erit viduatis Ecclesiis ita consulere, vt ministrorũ solertia, & diligentia viduitatis incommoda minimè sentiantur. Ne igitur supradicta Ecclesia nostri culpa aliquid detrimẽti in spiritualibus, & temporalibus patiatur, Nos dictis sacris Canonibus, & Concily Trident. decretis obtemperare volentes, vocatis omnibus, & singulis Canonicis infra tempus, à dicto Concilio statutum, ad Vicarium, qui vices nostras sustinere debeat, deputãdum, congregatisque iis, qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt interesse habitisque interessentium votis, de consensu, & voto eiusdem Capituli, te Reuerendũ N. de cuius probitate, scientia, sufficientia, consisi, generalem in spiritualibus & temporalibus Vicarium nostrum in prædicta Ecclesia Cathedrali, Ciuitate, & Diœcesi, tenore præsentium deputamus, creamus, & constituimus (per menses sex...) vel (Episcopali Sede vacante) cum omnibus, & singulis facultatibus, priuilegiis, honoribus, oneribus, præeminentiis, & prærogatiuis, ad huiusmodi munus exercendum necessariis, & opportunis. Dantes tibi plenam, & liberam potestatem, omnia & singula exercendi, quæ Capitulo Sede vacante in vtroque foro à iure permittuntur, & proinde causas omnes tam ciuiles, quam criminales, & mixtas, etiam hæresis, & matrimoniales, audiendi, & prouidendi, decidendi, cum facultate excommunicandi, & censuras proferendi, cum voto tamen ordinariorum Consultorum nostra Curia in sententiando, & procedendo ad actus, quorum grauamen per appellationem à diffinitiua reparari non potest; necnon ea omnia faciendi, quæ nos facere, & mandare possumus, etiamsi speciale mandatum requirant. Reseruantes nobis collationem beneficiorum, eorũmque institutionem ad Capitulum spectantem deputationem examinatorum, officialium, actuariorum, & ministrorum Curiæ, regimen Seminarij, facultatem cognoscendi de causis suspicionum, & denegata iustitia, & constitutis (seruatis de iure seruandis) alteri delegandi. Volumus autem, vt concedere licentiam ordinandi etiam ad primam Tonsuram in casibus à Sacro Concil. Trident. Capitulo permissis) & prouidere de Prædicatoribus in Aduentu, & Quadragesima, ac dispensare in foro exteriori, etiam quoad temporum interstitia, & casus reseruatos de nouo facere non possit, absque expresso nostro consensu capitulariter habito. Nec approbare Confessores, ordinandos, & ad beneficia

ficia obtinenda, nisi prauio examine ab examinatoribus deputatis, quorum approbationes per Secretarium annotentur in libro. In casu verò infirmitatis, vel absentiæ substituere non possis, vel causas delegare, sed in his casibus prouisio ad nos spectare debeat. Præcipimus itaque vniuerso Clero huius Ciuitatis, & Diœcesis, aliisque huius Ecclesiæ iurisdictioni subiectis, quatenus te in Vicarium, Officialémque nostrum generalem recipiant, tibíque in omnibus præmissis pareant, & obediant. Dantes tibi vices, & voces nostras, &c. Contradictores, & inobedientes pœnis, & censuris Ecclesiasticis compescendi, & ita te Vicarium deputamus, cum solutione salarij, per eum, cui incumbit facienda. In quorum fidem præsentes scribi iussimus per Notarium nostræ Curiæ, & manu propria subscripsimus. Datum in nostro Capitulo Cathedralis Ecclesiæ N. Die... Anno...

Hîc cum Deo finem huius operis consequutus attestor illud, & quicquid hactenus scripsi habere eum sensum, quē tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia Romana, & inualidum ac nullum me habere profiteor, si quid est in meis operibus, quod candidis ac sacris sanctionibus contraueniat: illa autem quæ huc vsque prodiere, sunt quæ sequuntur.

Aucto

Auctoris Opera quæ adhuc luci commissa.

Dictionarium Lusitanico-latinum. impressum Bracharæ Augustæ, apud Fructuosum Laurentium de Basto, 1611.

Remissiones Doctorum in varia loca Concilij Trid. Vlyssipone, apud Petrum Crasbeck, 1618. & deinde alibi.

Castigationes, & additamenta ad annotationes Parentis in Ordinationes Regias Lusitanorum, Vlyssipone, apud Petrum Crasbeck, 1620.

Remissiones Doctoram de Dictionibus, & Clausulis, Romæ apud hæredes Bartholomæi Zannetti, 1621.

Pastoralis solicitudinis, siue de officio, & potest. Episcopi tripartita descriptio. Romæ, apud impressores R. Cameræ Apost. 1632. deinde Parisiis, Venetiis, & accuratiùs Lugduni apud Laurentium Durand, 1628. & deinde adhuc accuratius apud eundem Laurentium Durand 1641.

Collectanea Doctorum tam veterum, quàm recentiorum in Ius Pontificium vniuersam, in quatuor tomos diuisa, apud Impressores R. Cameræ Apost. 1626. & 1629. postea accuratiùs quinque Tomis Lugduni, apud Laurentium Durand, 1637. & deinde de nouo excusa cum sexto Tomo Lugduni apud Hæred. P. Prost, Philip. Borde & Laurent. Arnaud. 1648.

Selecta iuris Canonici interpretationes addenda Collectaneis Doctorum super quinque priores Decretalium libros, Romæ apud Franciscum Corbellettum, 1626. & deinde Lugd. apud Hæred. Prost, Borde & Arnaud 1648.

Varia Iuris tractationes, in quibus continentur quinque tractatus Legales, iuxta seriem Alphabeticam breui methodo dispositi; videlicet,

I De Axiomatibus Iuris vsufrequentioribus.

II De Appellatiua verborum vtriusque Iuris significatione.

III De locis communibus argumentorum Iuris.

IV De clausulis vsufrequentioribus.

V De Dictionibus vsufrequentioribus. Lugduni apud Laurentium Durand 2631. & deinde accuratiùs Lugd. apud Laurent. Arnaud 1643.

Allegatio iuris in propria causa Bracharen. regressus, siue ingressus ad Thesaurariam, Romæ, apud Franciscum Caballum, 1631.

Pastoralis solicitudinis siue de officio & potestate Parochi tripartita, descriptio. Romæ apud Guilelmum Facciottum, 1632. postea auctius & accuratiùs, Lugduni apud Laurent. Durand, 1634. nunc denuo defœcatum & auctum apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640. & adhuc recentius excusum Lugd. apud Hæred. Prost Borde & Arnaud. 1648.

De Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque officio, tam in choro, quàm in Capitulo, Romæ, apud Franciscum Corbellettum, 1632. postea accuratiùs & auctiùs Lugduni, apud Laurentium Durand, 1634. & tandem pariter defœcatum & auctum apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640. & apud Hæred. P. Prost, Borde & Arnaud. 1648.

Tractatus de iure Ecclesiastico vniuerso, in quo de personis, locis, & Personis Ecclesiasticis plenissimè agitur. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634. & denuo nouiter excusus accuratiùs Lugduni apud Hæred. P. Prost, Borde & Arnaud 1645.

Collectanea Doctorum qui in suis operibus varia loca Conc. Trid. incidenter Tractarant. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634 & accuratius apud eundem 1640.

Collectanea Bullary aliarúmve Summorum Pontificum constitutionum, necnon præcipuarum Decisionum, quæ ab Apostolica sede à Sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium Romæ celebratis vsque ad annum. 1633. emanarunt. Lugd. apud Laurentium Durand, 1634. & deinde sub titulo summæ Apostolicarum decisionum in fol. Lugd. apud Hæred. P. Prost, Borde & Arnaud. 1645.

Praxis exigendi pensiones, contra calumniantes, & differentes illas soluere, cui accesserunt vota aliquot decisiua Canonica, primùm Barcinone apud Gabrielem Nogues, 1635. postea Lugduni apud Laurentium Durand, 1636.

Votorum decisiuorum Tom. II. Lugd. apud Hæred. P. Prost, Philippum Borde & Laurent. Arnaud, 1647.

Collectanea Doct. in Ius Ciuile vniuersum, in decem Tomos diuisa.

I Tom. continet Collectanea in tres priores Codicis libros.

II Tom. Collectanea in quartum & quintum eiusdem Codicis libros, Lugduni apud Gabrielem Boissat, 1637. & 1638. & accuratius Lug. apud Hered. P. Prost, Borde & Arnaud, 1648.

INDEX

INDEX RERVM OMNIVM & Verborum copiosus.

Prior numerus paginam notat, posterior est marginalis: vbi verò vnus solus ponitur, ad proximè designatam paginam refertur.

Index Rerum,

Archipres

debita

CE

CH

C I

C L

Clericus

C R

C V

D

D E

Distributio

bus

EX

Index Rerum,

L

LA

M

MA

Index Rerum,

Index Rerum,

PV

Q

QV

R

RA

RE

F I N I S.